ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 1 Sebtembre 1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2588

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ ՅԵՏՈՑ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐԸ

(Խմբագրական «Հայրենիք»ի)

»»»··«««

Կ'երեւի թէ հակադաշնակցական խմբակցութիւնները որոշած էն ամէն գնով պատակել, քայքայել նաեւ մեր Հայրենակցական Միութիւնները, որոնք ծայրայեղ կուսակցական չերտաւորումներ եւ հակամարտութիւններու յորձանքին դէմ կանգնած՝ այն երկար տարի՝ գովելի տակտ ու թիւն ունեցան պահելու իրենց ամբողջականութիւնը եւ ներքին հաւասարակշռութիւնը։

Աբդալեան, տարիներէ ի վեր Հայրենակցականները եղան ապշելի հակամարտ հոսանքներու եւ ուժերու գործակցութեան զոհ, ոչ միայն Դաշնակցականն ու Ռամկավարը, Հնչակեանն ու Հօ՛հճեան, բողոքականն ու լուսաւորչականը, անկուսակցականն ու միանգամայն չէզոքը ձեռք ձեռքի տուած՝ գործեցին ազգապէն ընդհանուր նպատակներու համար։ Միայնակ ուժերով անոնք աշխատեցան ստանձներ չունել իրենց մայր դաստակ կամ քաղաքի անունով Մարս. Հայաստանի մէջ, օգնելին մահմետական կռիւներու գերութենէն ազատուած գաղթականներուն, գպրոցներ բացին, որոնցները պահեցին եւ բերին, ինչ որ կրնային, իրենց կարելիութեան Հայրենակիցներուն օգնելու համար։

Դժբախտաբար, փոխադարձ սիրոյ եւ յարգանքի վրայ հիմնած այս համերաշխ ու այնքա՜ն արդիւնաւէտ գործակցութիւնը վերջերս սկսած է մեծապէս խախտիլ, եւ արդէն խոշոր ճեղքուածքներ են առաջ եկած չարք մը Հայրենակցականներու մէջ (օրինակ, Մարաթիա, Այնթապ եւն.)։ Հակադաշնակցական պատճառներ ամէն տեղ սկսած են արդէն թշնամութիւն եւ առելութիւն սերմանել՝ աշխատելով ամէնատպեղ միջոցներով չէզոքացնել Դաշնակցականներն ու անոնց համակիրները։ Այլ եւս չկայ սիրոյ եւ համերաշխութեան նախկին ջերմ մթնոլորտ։ Փոխադարձ կասկածը, կիրքն ու անհաշտ ոգին աւերներ կը գործեն։ Եւ մարդիկ, փոխանակ բոլոր ուժերու ներդաշնակ գործակցութիւնը փնտռելու եւ պահելու, իրարու դէմ դաւեր կը նիւթեն, կը ձգտին վարչութիւններ մենաշնորհ դարձնել որոշ խմբակի մը ձեռքը, կը ձգտին Հայրենակցականներու գումարները իրենց ձեռքն անցնել, որպէսզի այդ ձեւով ընեն կամ ընել տան իրենց ուզածը։

Այն տեղեկութիւնները, որոնք զանազան անկիւններէ կուգան Հայրենակցականներու ներքին կեանքի մասին, կասկած չեն ձգեր, որ մեր Հայրենակցականները Ամերիկայի մէջ նոյնպէս անախընձայ տագնապ մը կ'ապրին։

Ակներեւ է, որ հայ եկեղեցին երկու մասի բաժնող հակադաշնակցական խմբակցութիւնները որոշած են Հայրենակցականներն ալ պատակել մեր եկեղեցիներու նման։ Նոյն տարամերժ ու ապազգային ոգին է որ պատակուած եկեղեցիներէն մասն է Հայրենակցականներու մէջ եւ կը ձգտի Հայրենակցականներն եւս մեր եկեղեցիներու ապրալի վիճակին հասցնել։

Աւելորդ է ըսել, թէ ազգային շահերու տեսակէտով որ եւ է յարգի, հիմնաւոր պատճառ չկայ Հայրենակցականները պատակելու, ինչպէս եւ չկար եկեղեցիները պատակելու համար։ Մարզային Հայաստանի մէջ ստանձներ չունենալու չարժումը չի կրնար արդելք ըլլալ բոլոր հոսանքներու գործակցութեան, ինչպէս որ չէր եղած ասկէ առաջ, որովհետեւ Դաշնակցականներն ալ հակադաշնակցականներէն ոչ նուազ ուզած են միշտ եւ այժմ եւս կ'ուզեն որ չունենան այդ ստանձները Հայաստանի մէջ։ Եւ եթէ հակադաշնակցական տարրերու գլխաւոր մտահոգութիւնն ըլլար Հայաստանի վերաշինութիւնը, անոնք գիւրութեամբ պիտի կրնային ամէն տեղ ընդհանուր լեզու մը գտնել, որպէսզի միասին ալ ուժերով կարենան տառապեցնող զոհողութիւններն ընել՝ Հայաստանի մէջ ստանձներ չունենալու համար։

Սակայն, հակադաշնակցական խմբակցութիւնները Հայաստանի օգտատէր չեն որ կը դեկավարուին գերազանցապէս, այլ գործիք գտածած ըլլալով համայնավարներու ձեռքը՝ կ'ուզեն ծառայել Սովետական կառավարութեան. իսկ վերջինս, օտար կառավարութիւն մը ըլլալով, Հայաստանի չինարարութենէն հազարապատիկ աւելի կը հետաքրքրուի արտասահմանի մէջ խռովութիւններ յարուցանելու, «համաշխարհային յեղափոխութիւն» հրահրելու խնդրով։

Առոր համար է որ հակադաշնակցական խմբակցութիւնները, համայնավարներու առաջնորդութեամբ, կ'աշխատին ոչ թէ հակադրել հայ ազգային բոլոր ուժերն ու հոսանքները Հայաստանի շինարարական ճակատներուն եւ ներքաղթին նպաստելու գործին շուրջը, այլ որ եւ է միջոցի առջեւ կանգ չեն առներ ջլատելու հայկական ուժերը, թշնամացնելու հայկական զանազան հոսանքները, վանելու, չէզոքացնելու Սովետական կառավարութեան անհաճելի տարրերը եւ անկարելի դարձնելու համազգային ուրախ ճիգ, զոհողութիւն եւ աշխատանք Հայաստանի համար։

Այդ մասին եղած ազդակող փաստերը ո՛եւ է կասկած չեն ձգեր, որ հակադաշնակցական խմբակցութիւնները ոչ միայն չեն

[redacted]

Սակայն, հայ հասարակութեան (մեր խօսքը հասարակութեան պարկեշտ, արթուն ու հայրենասէր զանգուածի մասին է) կը մնայ իր դիրքը վերջնականապէս ճշդել հայ ազգը ամէն գնով երկու մասի բաժնել ձգտող պատակիչներու հանդէպ, որոնք երկու կողմերուն ալ ներկայացնելով իրենց ծառայութիւնները՝ կ'ուզեն ընել կամ ընել տան իրենց ուզածը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

— o.o —

Պ. Տումէրկ վերադառնալով ամարանոցէն, անմիջապէս նիստի հրաւիրեց նախարարական խորհուրդը։ Բացակայ էին միայն երկու նախարարներ։ Թերթերը կը գրեն թէ նախարարները թարմացած ըլլալով, կրցան արագ որոշումներ տալ։

Այսպէս, որոշուեցաւ յարգել տալ դպրոցներու չէզոքութիւնը, որպէսզի ուսուցիչները չխառնուին քաղաքական գործերու։ Քննութիւնները կը շարունակուին ուսուցչական համագումարի մասին։ Դատի պիտի քաշուին այն ուսուցիչները որոնք չեն պատասխաներ եղած հարցումներուն կամ կ'ըմբոստանան օրէնքին դէմ։

Դատական նախարարարը հաղորդեց թէ հանրապետութեան դատախազը հրամայած է քննութիւն կատարել շահարի հրապարակին վրայ կատարուած շահադիտութեանց առթիւ։ Ի հարկին պատասխանատուները դատի պիտի յանձնուին։ (Սակարանի խոդերու հետեւանքով, շահարին 100 ֆիլօն 20 ֆր. վրայ դրած էր)։

Նախարարը տեղեկութիւններ հաղորդեց նաեւ դատաւոր Փրէնսի սպանութեան տեղեկագրի մասին, որ յանձնուած է Սթաւիցկիի քննիչ յանձնաժողովին նկատողութեան։

Աշխատանքի նախարարը ներկայացուց երկու օրինագիծներ, գործազուրկներու օգնութեան եւ հանրօգուտ շինութեանց ծրագրի գործադրութեան մասին։

Թ. Միութիւնը եւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը

Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ ֆրանսական, անգլիական եւ իտալական կառավարութիւնները իրենց ներկայացուցիչներուն միջոցաւ քննութիւններ կը կատարեն զանազան մայրաքաղաքներ մէջ, իմանալու համար ինչ դիրք պիտի բռնեն եթէ Խ. Միութիւնը ուզէ մտնել Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ։

« *Տէյլի Հէրըլտ* », Անգլիոյ աշխատաւորականներուն օրկանը, դիտել կուտայ թէ կասկածելի է Ռուսիոյ ընդունելութիւնը, զօրաւոր ընդդիմութիւն յառաջ եկած ըլլալով։ Կ'իմուի թէ Ջուիցերիոյ դաշնակցային խորհուրդը երկուշաբթի օր պիտի որոշէ մերժել Խ. Միութեան անդամակցութիւնը։ Հոլանտա եւ Պելճիա կա՛մ պիտի հակառակին եւ կամ ձեռնպահ պիտի մնան։ Կասկածելի դիրք բռնած են նաեւ Հունգարիա, Բանատա եւ Հարաւ. Ամերիկայի կարգ մը պետութիւնները։ Ընդունելութեան համար երկու երրորդի մեծամասնութիւնը բաւական է։ Գալով Լեհաստանի, թերթերը կ'ըսեն թէ ան պիտի պահանջէ որ ընդհանրանան փոխադարձ պատասխանատուութեան պաշտպանութեան վերաբերեալ դաշնագիրները եւ Ռուսաստան ընդունուի միայն այն պայմանով որ յանձնառութիւններ ստանձնէ այս մասին։ Կ'ըսուի թէ Գերմանիան ալ բացասական դիրք բռնած է, իսկ Անգլիա, Ֆրանսա եւ Իտալիա կուսակից են մասնակցութեան։

ՕԴԱՅԻՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐՈՒ ԱՐԴԻՒՆՔԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵԾ ՄԱՍԸ « ԿՈՐԾԱՆՆԵՑԱԻ »

Երէկ վերջացան օդանաւային ռազմափորձերը, մասամբ « կործանելով » Փարիզը։

Հինգշաբթի առտու 98 « թշնամի » օդանաւեր արեւելէն խոյացան Պուռժէի կայանին վրայ, եւ երկու անջատ արշաւներով այնքան ռումբ ձգեցին որ բաւական էր կայանը կամ Փարիզի մէկ մեծ մասը կործանելու։ Իրական պատերազմի մը մէջ ալ այս պիտի ըլլար յարձակողին նպատակը։ Պաշտպանող օդանաւերը յաջողեցան հետապնդել եւ բռնել նակատամարտի մը բռնուիլ, բայց թշնամին իր նպատակին հասած էր արդէն եւ մայրաքաղաքին մէկ մեծ մասը կործանած՝ տեսականօրէն։

Ուրեմն, մինչեւ որ պաշտպանութեան նոր միջոցներ չգտնուին, Փարիզը նոյնիսկ խոցելի է որեան լոնտոնը։

Յարձակող օդանաւերը ոչ միայն յաջողեցան Փարիզ մտնել, այլեւ պաշտպանողները շատ փիչ օդանաւեր կրցան վար ձգել։ Պուռժէի կայանին ընդարձակ տարածութիւնը Փարիզի տեղը կը բռնէր ռազմափորձերուն առեն։ Յարձակումը պիտի սկսէր արշալոյսին, բայց ուշացաւ օդին անյարմարութեան հետեւանքով։ Միեւնոյն պատճառով տեղի չունեցաւ գիշերային արշաւանքը։ Օդանաւերը շատ բարձրէն չէին թռեր, բայց քնդանօթները չկրցան զարնել։ Առաջին կռիւներէն երկու ժամ վերջը Փարիզի պաշտպան ուժերը որոշեցին թշնամի հողին վրայ փոխադրել նակատամարտը եւ իրենց ռմբաձիգներով կործանել անոր օդակայաններն ու բաղաքները։ Այս հակայարձակման կեդրոնը պիտի ըլլար Նանսին։ Բայց յարձակողները ի դերեւ հանեցին այս ծրագիրը։ Ռազմավարութիւնը հազիւ փոխուած էր, երբ 50 թշնամի օդանաւեր Պուռժէի օդակայանին վրայ յարձակեցան հիւսիսէն եւ այնքան ճշգրտօրէն ռմբակոծեցին որ ամբողջովին կործանած էր։

Ռազմափորձերուն ներկայ էր Զօր. Վէկան, օդանաւային նախարարին եւ ուրիշ երեւելիներու հետ։

Գերմանիա կը պահանջէ ջնջել

ՊԱՐՏԵՐԸ ԵՒ ՄԱՐՍԵՐԸ

Տոքթ. Շախթ, Բայխսպանքի անօրէնը, որ դիկտատորական իրաւունքներ ունի, խօսելով միջազգային հողագործական ժողովի մը առջեւ, յայտարարեց թէ անհրաժեշտ է ջնջել Գերմանիոյ արտաքին պարտքերը եւ դեղձել մաքսային տուրքերը, լուծելու համար Գերմանիոյ եւ աշխարհի տնտեսական տագնապը։ «Պէտք

(Ետքերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԱՐՀԱՍՏՆԵՐԸ

= o =

Ոմն Կ··· տարիներ առաջ, Լեմանի ափերուն վրայ, սրճարանի մը մէջ կը փայփայէ սիրուն աղջիկ մը,— հաս – տատութեան սպասումին։

Շատ չանցած, սիրահալ նայուածքները կը վերածուին գործնական գործակցութիւններու։ Գլուխ գլխի տեսակցութիւններ, ժամադրութիւններ,— եւ առտու մը կ'ամուսնանան։

Մեղրալուսինը կ'անցնի Սոֆիա, ուր ամուսինը անուշահոտութեանց խանութ մը կը բանայ, 1925ին։

Բայց, Պուլկարը սակաւապէտ է։ Վարդի իւղը չի՞ բաւեր։

Եւ Տէր եւ Տիկին Կ··· խանութը փակելով, կը վերադառնան Եւրոպա, կ'իջնեն Նիս, եւ անոր ամէնէն ազնուապետական թաղը։

Տիկինը, գեղեցիկ եւ պահանջկոտ, անբաւական կը գտնէ պարոնին թէ նիւթական եւ թէ··· բնախօսական կարողութիւնները։

Առտու մը՝ պատկառելի մարդ մը կ'երեւայ շէեղ յարկաբաժնին մէջ, երբ գործի գացած է պարոնը։

— Ո՞վ է այս, կը հարցնէ սպասուհին։

— Մօրեղբա՛յրս, կը պատասխանէ տիկինը։

Եւ մօրեղբայրը — յիսուննոց մը — կանոնաւորապէս կ'երթայ կուգայ, միշտ ձեռքերը բաց, գոհացնելով « բոլոր աղջկանը » յետին ճմահաճոյքները,— հագուստէն մինչեւ ա – նուշահոտութիւնն եւ անուշ ջուրի լոգանքները։

Շատ չանցած, բնակարանին մէջ կ'երեւայ նոր դէմք մը, երիտասարդ եւ գեղեցիկ իտալացի մը։

— Ո՞վ է այս, կը հարցնէ նորէն ըսպասուհին, միշտ հետաքրքիր։

— Բոլոջս տղան է, կը պատասխանէ տանտիրուհին։

Եւ « բոլոջը տղան » համար ալ ջուրի ճամբայ մը կը դառնայ Տէր եւ Տիկին Կ···ի քնակարանը։

Բայց, խոշոր տարբերութիւն մը կար երկու « ազգական »ներուն միջեւ։

Յիսուննոցը հարուստ էր եւ կը ծախսէր։ Երեսուննոցը՝ միայն իր « չինար պայ »ն ունէր իբրեւ դրամագլուխ, եւ Տիկինը կը ստիպուէր ··· վճարել։

Ուրեմն, մէկէն կ'առնէր եւ միւսին կուտար։

Իսկ իր բաժինը ապահովուա՞ծ էր լայնօրէն,— սէ՞ր, սէ՞ր, աչէն աշնան կարօտ, ձախէն՝ գարնան արեւ···

Առջի օր, պարոն Կ··· տուն գացած առեն, դուռը կը գտնէ, սակայն բացող չըլլար։

Դուռ – դրացի, դռնապան օգնութեան կը հասնին։ Անօգուտ։ Կը դիմեն դարբինի մը, եւ ամուսինը ոտիկանի մը հետ ներս մտնելով, ի՛նչ տեսնէ·— կինը արիւնաթաթաւ փռուած բաղնիքին մէջ։

Սպանուա՞ծ էր։ Բայց ո՞վ էր մարդասպանը։ Ի՞նչպէս ներս մտաւ եւ դուրս ելաւ, բանի որ դուռը կղպուած էր ներսէն։

Երկու օր վերջը, նոյն բաղաքին մէջ անձնասպան կ'ըլլար մեծահարուստ յիսուննոց մը, որ մտերիմ է եղած սպանեալ կնոջ։ Ա՞ր է սպանիած։ Ոչ։

Թող ոստիկանութիւնը լուծէ հանելուկը։ Իսկ ես ձեզի պատմեմ ուրի՞շ դրուագ մը, օրուան արհեստներէն։

Վ.Ա.Էն

ԱՄԷՆԷՆ ՍՈՒՂ ԵՐԿԻՐԸ ՖՐԱՆՍԱՆ Է

»»»·«««

Պաշտօնական վիճակագրութեան մը համաձայն, Ֆրանսա Եւրոպայի ա – մէնէն սուղ երկիրն է։ Վերջին վեց ամիսներու ապրուստի ցուցանիշը հետեւեալ պատկերը կը ներկայացնէ·— Ֆրանսա 101, Պելճիա՝ 88, Իտալիա՝ 86, Անգլիա՝ 85, Հոլանտա՝ 84, Զուիցերիա՝ 81, Գերմանիա՝ 79, Լեհաստան՝ 68։

ԿՈՐՒԻ ՁԻՏՏԻ ԿԱՐԴԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՄԷՋ

Գերմանական կառավարութիւնը որոշեց գրաւել Մաճսիմ Կորքիի գործերուն բոլոր գերմաներէն թարգմանութիւնները, համաձայն 1933 փետր. 4ի օրէնքին։

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

= o =

Հայր Ուօլշ, Ամերիկայի կաթոլիկ երէց մը որ Պապին անձնական ներկայացուցիչը եղած է Ռուսաստանի մէջ, յեղափոխութեան շրջանին, կը յայտարարէ թէ համայնավարները գաղտնի ծրագիր մը պատրաստած են, ջուրը ձգելու համար նախագահ Ռուզվէլթի վերակազմութեան ծրագիրը։ Իր կարծիքով, համայնավարներուն թիւը հարիւրին 300 աւելցած է Խ. Միութեան նահանջումէն ի վեր։ «Թէեւ անդամներուն թիւը 30 — 35,000ը չանցնիր, բայց իւրաքանչիւրը մարզուած է յեղափոխական պայքարի համար »։

ՓԱՐԻԶ – ՄՈՍԿՈՒԱ ՀԵՌԱԽՕՍԸ

»»»·«««

Այսօր կը բացուի Փարիզ – Մոսկուա հեռախօսը, որ դադրած էր 1917էն ի վեր։ Առաջին առթիւ պիտի խօսի Խ. Միութեան թղթատարական գործավարը՝ Ֆրանսայի թղթատարական նախարարին հետ եւ արտաքին գործավար Լիթվինով՝ Ֆրանսայի ծովային նախարարին հետ (արտաքին նախարարը Փարիզ չի գտնուիր)։ Ցետոյ Ֆրանսայի նախարարները իրենց կարգին պիտի բանան հեռախօսը, մաղթանքներ ուղղելու համար։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՑԵՐՈՒ ՄԷՋ

oooo

Լիբանանի հանրապետութեան նախագահ Ազապիպ փաշա դէպի հիւսիսային Սուրիա ճամբորդած առեն, հանդիպեցաւ Պարբ Համուտ, որ հայաշատ կեդրոն մըն է։ Հայ հասարակութեան կողմէ ջերմ ուղերձ մը արտասանեց Տոքթ. Պէզիրճեան, մանաւանդ շեշտելով·

— « Ինչ որ ալ խորհին Հայերու մասին, ոչ ոք չպիտի կրնայ ըսել թէ անոնք ապերախտ եղած կամ ապերախտ են։ Հայերը ծառայողները կը դառնան անոնց որոնք կ'ուզեն իրենց ծառայութիւն մատուցանել։ Հայերը եղբայրները կ'ըլլան անոնց որոնք իրենց հանդէպ համակրութիւն ցոյց կուտան եւ մենք կը պաշտենք անոնք որ մեզ կը սիրեն »։

Նախագահը խորապէս յուզուելով, պատասխանեց·

— « Այո, մենք Հայերը մեր եղբայրները կը նկատենք »։

ՌՈՒՄՐ ՄԸ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

oooo

Օգոստոս 20ի կէս գիշերին Հալէպ ցնցուեցաւ ուժգին որոտումի մը պատճառաւ։ Քննութիւներէն հասկցուեցաւ որ Մաշարիֆա թաղին մէջ ռումբ մը պայթած է։ Կը կարծուի թէ ռումբը նետուած էր Հանը Ահմէտ Շահրուրի տան վրայ իր թշնամիներէ ուրեմն կողմէ։

Հանը Ահմէտ ազգայնական էր, սակայն վերջերս հաւատափոխ եղած եւ Շապանիներու կողմը անցած էր, թշնամութիւնը հրահրելով իր նախկին կուսակիցներուն։

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՔՍԱՆԵՆԴՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ խորհրդային առեւտրական պատուիրակութեան մը անդամները ամբաստանուած են իբրեւ մեղսակից մաքսանենգութեան մը։ Յանձնակատար մը 20,000 ելեկտրական լամբար բերած էր Ռուսաստանէն, գանոնք փաթթելով սիկառէթի թուղթերու մէջ, որոնք յետոյ պիտի կտրուէին եւ պիտի ծախուէին։ Արդ, սիկառէթի թուղթին վաճառումը պետական մեծ նշանակութիւն է Թուրքիոյ մէջ, հետեւաբար խիստ քննութիւն բացուած է։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՇՐՋԱՆԻ ՎՃԻՌԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲՈԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

13 — ՄԱՐՏԻՆ ԿԱ ԲՈԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՐԱՏԱՆԵՐԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՐԱՏԱՆԵՐԻ ՕՐԳԱՆ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27 ՏԱՐԻՔԻՑ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27 ՏԱՐԻՔԻՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ա. ՄԻԿՅԱՆԻ

Ա. ՄԻԿՅԱՆԻ

ԸՆԿԵՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԸ

ԸՆԿԵՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԸ

— ո —

— ո —

Ա. ՄԻԿՅԱՆԻ

Ա. ՄԻԿՅԱՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27 ՏԱՐԻՔԻՑ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27 ՏԱՐԻՔԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՐԱՏԱՆԵՐԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՐԱՏԱՆԵՐԻ ՕՐԳԱՆ

է քանի մը տարուան համար բացարձակ մորթոթորիմ տալ Գեր – մանիոյ եւ դիւրացնել գերմանական ներածումները»։

Ասորիները Սուրիա՞ պիտի հաստատուին

Պաղտատէն կը գրեն թէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը խորհի Ասորիները Սուրիոյ մէջ հաստատել, ազգային օճախ մը ստեղծելով անոնց համար։ Պաղտատի բաղաբական շրջանակները շատ մտահոգ են այս առթիւ, նկատելով որ Ասորիները փոխանակ Պրազիլիա դրկուելու, Իրագի կից կեդրոն մը պիտի ունենան ուրկէ պիտի կրնան պայքարիլ Իրագի դէմ։

Բազմաթիւ Ասորիներ Իրաճի հիւսիսային շրջանէն իջած են Սուրիոյ սահմանը, բայց սահմանապահ զինուորները թոյլ չեն տար որ ներս մտնեն։

Քիւրտերը կ'ընդդիմանան տեղահանութեան

Պէյրութի «Ագգակ»էն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Թուրք կառավարութիւնը մէկ անգամէն ու հիմնապէս հար – ուածելու համար բրտական հարցը, վերջերս հրատարակեց նոր ո – րոշմնագիր մը, որու համաձայն ոչ – Թուրքերուն կ'արգիլուի համախումբ ապրիլ թրքական հողին վրայ։ Սոյն որոշմնագրի տր – բամադրութեան համաձայն Քիւրտերուն ալ արգիլուած է մեծա – մասնութիւն կազմել որ եւ է գիւղի մէջ։ Մէկ խօսքով, նիշդ հայ – կական տարագրութեան նման Քիւրտերը պիտի ենթարկուին տե – ղահանութեան եւ պիտի ցրուին երկրի զանազան մասերուն մէջ։ Հայերը, Ասորիները եւ այլ բրիստոնեայ տարերը մաբբագործելէ վերջ, Թուրբը այժմ նուիրուած է Քիւրտերու մաբբագործումին։

Սակայն, Թուրբիոյ այս ծրագիրն ալ կը հանդիպի Քիւրտերու բուռն ընդդիմութեան։ Ստոյգ ադբիւրներէ եւ փախստական Քիւրտերէ մեր բաղած տեղեկութեանց համաձայն, այս օրեր Վա – նի շրջաններէն մինչեւ սուրիական սահմանները կը մղուին անհա – ւասար եւ արիւնալի կռիւներ թուրբ կանոնաւոր ուժերու եւ քիւրտ ապստամբներու միջեւ։ Երկու կողմն ալ կրած են կարեւոր վնաս – ներ։ 600 թրբական զինուորներ, երկարատեւ ընդհարումէ մը վերջ, բնաջինջ եղած են Քիւրտերու կողմէ։ Նոյնիսկ մեծ թիւով Քիւրտեր ջարդուած են գիւղի մը մէջ, երբ մերժած են տեղահա – նուիլ։ Ռուպուր Պիթլի թրբական սահմաններուն վրայ կարեւոր թիւով թուրբ ուժեր կեդրոնացուած են։

Թուրբերը բնաջինջ բրած են նշանաւոր քիւրտ եագուպ աղայի ցեղախումբը եւ ցեղապետին գլուխը կտրելով դրկած են բանակի հրամանատարին։ Կատաղի կռիւներ կը շարունակուին ներկայիս։ Գրեթէ բոլոր շրջաններու մէջ ալ Քիւրտերը կը մերժեն տեղահա – նութիւնը ի գին իրենց բնաջնջումին։ Քիւրտերը լաւ զինուած են եւ ըստ բանականի զինամթերք ունին։ 200 փամփուշտով պատե – րազմական զէնք մը կ'արժէ 5 մէճիտ, մօտ 100 ս. դահեկան։

Զէնք գիտեր ի՞նչ կ'ըլլայ արդիւնքը, սակայն որոշ է թէ Քիւր – տերը չպիտի ենթարկուին թուրբ կառավարութեան կողմէ մշակ – ուած վերջին որոշումներուն։ Անոնք նախամեծար կը համարեն կռուելով մեռնիլը բան թափառական կեանքը, մանաւանդ երբ հայ ժողովուրդի օրինակը դեռ շատ թարմ է։

800,000 ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Մ. Նահանգներու հիւսուածեղէնի բանուորներու սենտիբան որոշեց ընդհ. գործադուլ հռչակել այսօր, շաբաթ։ Այս հրամա – նը առ այժմ կը վերաբերի միայն բամպակեղէնի բանուորներուն— 800,000 հոգի։ Մեսաճսի բանուորներուն յանձնարարուած է առ այժմ սպասել։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕԲՐ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին։ եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար։

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հատուածն՝ 216 էջնոց հատոր մը։

≡"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն։

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 Ֆր.։

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն դրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆի,

17, Rue Damesme, 17 Paris.

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Հ. Յ. Դ.

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ «Սարգիս Մինասեան» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողո – վի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան Կոմիտէի ընդհ. ժողովը տեղի կ'ու – նենայ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Ակումբին մէջ։ Օրակարգ՝ ընտրու – թիւն նոր Կոմիտէի։

ԱՒՆՈՒԻՎԻԼ-ՍԱՐՍԷԼ-ԿՈՒՍՆՎԻԼ խումբերու ընկերական ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ընկեր Յ. Պալէնցեանի բնակարանին մէջ, Առնուվիլ։

ՄԱՐՍԷՅԻ Հ. Յ. Դ. Պատանեկան Միութեան կեդր. Վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը իրաւիրէ Պուլվար Օտտօի Պատանեկան Միութեան բոլոր ընկերները վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին իրենց Դրադարանի սրա – հին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Կը խնդրուի Վատմեան ենթակոմիտէի վար – չութենէն ներկայ գտնուիլ։

ՍԻՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ (Մարսէյլ) Ընկեր Կարօ ենթակոմիտէն ընդհ. ժո – ղովի կը հրաւիրէ իր երեք խումբերու բոլոր ընկերները վաղը կիրակի, երեկոյ ժամը 7ին ընկ. Յակոբ Յովհաննէսեանի բնակարանին մէջ։

ՍԷՆ ԹՐԻԹԻՆԻ «Անտոք» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ «Կոիշք», «Կեփին» եւ «Վարուժան» խումբերու ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը հինգ 8ին «Դուրեան» Դրադարանը։ Օրակարգ՝ զեկոյց պատ – գամաւորի։

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԾՈՂՈՎՆԵՐԸ

Ռոստոմ ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբի միացեալ ժողովը այս երեկոյ ժամը 9ին, Դրադարանի սրահին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Վրէժ խումբի ժողովը այս երեկոյ ժամը 8ին, սովորական հաւաքա – վայրին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Վոսմեան ենթակոմիտէի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Ընկեր կարօ երթակոմիտէի ժողոյը տեղի կ'ունենայ վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 7ին, սովորական հաւաքավայրին մէջ։ Կարեւոր օ – րակարգ։

Խաժակ խումբի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին։ Կա – րեւոր օրակարգ։

ԿԱՐՏԱՆի ենթակոմիտէի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին Դաշնակցութեան Տան մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Իշխան եւ Աղբիւր Սերոբ ենթակոմիտէներու ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8ին Դրադարանի սրահին մէջ։ Կարեւոր օրա – կարգ։

Լկունի եւ Համազասպ խումբերու միացեալ ժողովը տեղի կ'ունենայ այս երկոյ ժամը 8ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։ Կարեւոր օրա – կարգ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Ֆր. Կ. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

Վաղը Կիրակի առաւօտեան մինչեւ երեկոյ ՓԻԼԻՊ-ՊԼԻՆԻ, «ՍԸՌԻՋԻԼ»

ՏՕՔԹ. ԿՐԱՅԻ դղեակին ծառախիտ անտառին մէջ

կը խօսին՝ Պ.Պ. Թ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ եւ Ա. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Հայկական եւ եւ եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ Պ. ՓՐՓՐԻՉԵԱՆի իր Pierro - Jazzով։

երգ, շուրջպար եւ փոքրիկներու կողմէ անակնկալներ։

Ճոխ պիւֆէ մատչելի գիներով։

ՇԱՆՕԹ.— Մասնաւոր սթօպիւսներու (*Ո. Թ. Լ.*) վայրն է փաս կիշար, ուրկէ կը մեկնին առաւօտեան ժամը 8.30ին երկու սթօպիւս, *9.30*ին երկու, իսկ կէս օրէ վերջ ժամը *2.30*ին մէկ։ Ցոմսերու գինն է 3 ֆրանք։

Ցոմսերը կը ծախուին Ֆր. Կ. Խաչի անդամուհիներուն մօտ։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՅԵՏԱՁԳՈՒՄԸ Է ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9ԻՆ

ԳՈՑԱՄԱՐՏ *օրացոյց 1935*

Հրատարակութիւն Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15ԻՆ

1.— Ազգային քննական պատմութիւն, բագրատունեաց Հարստութենէն մինչեւ Ռուբինեանց Հարստութիւն։

2.— Ամփոփ նկարագրութիւն ազատագրական պատմական դէպքերու եւ դէմքերու, առանց կուսակցական խորութեան։

3.— Կրօնական տօներու լիակատար յիշատակութիւն։

4.— Օրացոյցին ճակատը զետեղուած է Հ. Յ. Դ. Զինանշանը՝ եզերուած զոյգ եռագոյնով, մէջտեղը «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՈՅԱՄԱՐՏԸ» (գծուած Հ. Ալեխ – նաքի կողմէ)։

5.— Օրացոյցին ներքեւ Դաշնակցութեան երդումը։

7.— Ջախ կողմը *Մխ. Վարանդեան, Մ. Նալբանդեան* եւ *Ճափոն խմ – բանկար։*

7։— Աջ կողմը *Հայր Աբրահամ, Գամառ Քաթիպա, Բասէնի* եւ *Տէլի – պապայի* ֆէտայիներու *խմբանկարը։*

8.— Օրացոյցին մէջ զետեղուած են անցեալ տարուան կողքին վրայի նկարները եւ եօթը նոր նկարներ։

Հայրենակիցներ, չզրկուելու համար այս զեղեցիկ հրատարակութենէն դիմեցէք այժմէն Միութեան հասցէին՝

Karnig Antikian, 49, rue Nationale, Marseille։

Գինն՝ Մարսէյլի 5 Ֆր.։ Գաղութներ *5.50*։ Պալքաններ եւ Սուրիա 5։

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ Փարիզի դուռներուն մօտ, քառա – կուսի ֆէթերը 2 - 5 ֆրանք։

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ։ Ամսական 50 Ֆր. վճարում։

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մեթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆի ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ

եւ Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ ՍԱՆՈՒՀԻՆԿՐՈՒ «ԱՐԱՔՍ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

8 կիրակի Շաբաթ առաւօտեան մինչեւ իրիկուն Montonorency, Chataignereի օդասուն պարտէզին մէջ

ուր անձրեւի պարագային կարելի է ֆաւաքուիլ սրճարանին մէջ

փոքրիկներու կողմէ տեղի պիտի ունենան երգ, արտասանութիւն եւ խաղեր։

կարելի է ժաշը միասին բերել։

Տեղացիները եւ կար տիւ Նօրէն եկողները 69 թիւ հանրակառքը նստին Gare d'Enghienէն եւ իջնել Rue de Paris, եւ հարցնել Jardin de Chataignerie որ *5-6* վայրկեան կը տեւէ ոտքով։

Մուտքը՝ ազատ է։

ԲԱՑՕՒԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Լիոնի Շամախարբերդցիական Միութեան կողմէ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին Յրդ թաղապետարանի սրահին մէջ

կը ներկայացուի *ԹԻԻ ՀԻՆԴ ՀԵԼԱԳԱՐԴ*

Գեղարուեստական բաժին։ Մուտքը ազատ է։

ՍԻՓԱՆի ընտանեկան իրիկնային զբօսանքը վէնսէնի անտառին մէջ

մեծ լճի մօտ վաղը, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։

Բոլոր ցանկացողները կրնան մասնակցիլ։ *Սիփանը* սլիւֆէ չպիտի ու – նենայ։ Chateau de Vincennesէն քալելով *15* վայրկեան կամ առնել օթօպիւս 114, 119. 120 եւ իջնել Porte Jaune։

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շաւիղի ամե – նէն օգասուն թաղամասի մէջ հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*։ Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle à manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէլարա, խոշոր *entrée*։ երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով։ կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տա – բին, *chauffage Central*։ վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ։

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԷՊՊՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19)։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆր. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ Դարմանատան մէջ, կը խնդրուի բոլոր ընկերներէն եւ ընկերուհիներէն ներկայ գտնուիլ, կարեւոր օրակարգ։

Գործ կը փնտռէ

Գործ կը փնտռէ հայ պատուաւոր կին մը տան աշխատանքներու հա – մար, օրավարձով կամ ամսականով։

Դիմել՝ տիկին ԴԱՒԻԹԵԱՆի, 19, Rue de la Porte de Bicêtre, Paris (13)։

ԽՈՐՀՐԴԱՅՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՔԱՅԷԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործադրութիւններ։

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացում, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաբանքի եւ մարշան փո – խելի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ։

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20։

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05 - 93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire) յարկաբաժինին մէջ)

ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ԾԱԽՈՒ է խանութ մը, երկու յարկաբաժինով միասին։ ԽԻՍ ԱԺԱՆ, յարմար ամէն գործի։

Դիմել՝ ԱՖԱՐԵԱՆ ԵՂԲԱՑՐՆԵՐՈՒ (Bonneterie). 14, Rue des Petites Maries. Marseille.

Ո՞Վ, ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ. Ժ.

Այնպէս որ միայն գլուխը չարժեց. կարծես թէ մարդուն յայտնութիւնը չատ բնական բան մըն էր որուն արդէն իսկ կը սպասէր եւ չէր պարմանար։

— Բնաւ չէի գիտեր թէ անոր ա – նունը օրիորդ Քլովըը էր, չարունակեց պանդոկապետը. այդ անունը առաջին անգամն է որ կը լսեմ... Լոնառնէ ինձ ելաւ օրիորդ «Միտրէտ Քօլ – պրուֆ» անունով. աքանչելի յանձնա – բականներ ունէր, աքանչելի. եւ խա – կապէս ալ արժանի էր անոնց. չատ կարող, չատ ձեռնհաս ազջիկ մըն էր, հանդարտ ու բարեկիրթ. բոլորը կը սիրէին գինքը այստեղ եւ ինչպէս ը – սի, չատ յաջող ամուսնութիւն մը կնքեց, ուրախ եմ հիտակը...

Ուօմբրզլի ալ չզսպեց իր հար – ցումը։

— Որո՞ւն հետ ամուսնացաւ, բաւ հանդարտութեամբ։

— Կատարեալ սիրահարութիւն... պատասխանեց մարդը խնդալով. ա – մուսնացաւ իմ յանախորդներէն՝ Սըր Ճօն Զիլի հետ որ անոր հօրը տարիքը ունէր, թէեւ առողջ... ի հարկէ լաւ էք անոր մասին, չատ հարուստ գոր – ծարանատէր մըն է, կը բնակի Զէս – թըր՝ վիլլա Զիլ... աքանչելի տեղ է, կ'ըսեն, բայց ես չեմ տեսած...

Սըր Ճօնը տարին քանի մը անգամ մեղի կուգար եւ չատ կը սիրէր օր – իորդ Քօլպրուքը ու կարծեմ մէկէ ա – ւելի անգամներ անոր ձեռքը խնդրեց. ազջիկը վերջ ի վերջոյ հաւանեցաւ եւ ամուսնացաւ, լմնցաւ գնաց... հիմա անիկա Լէյտի Զիլն է եւ հետեւաբար կինը՝ բազմաթիւ միլիոններու տէր մարդու մը...

— Ամուսնութենէն յետոյ գինքը տեսա՞ք, հարցուց ոստիկանը։

— Ոչ. ինչպէս ըսի, Սըր Ճօնը մե – զի կուգար կանոնաւորաբար քանի մը տարիէ ի վեր. բայց ամուսնութենէն յետոյ, չեկաւ. չիտակը երկար ժա – մանակ չէակ որ ամուսնացած են...

— Ովքե՞ր յանձնարարական տուած էին իրեն, հարցուց Ամերիկացին. կ'ուզէի իմանալ, եթէ տակաւին կը յիշէք...

— Այո, կրնամ տակիա ըսել, պա – տասխանեց պանդոկին տնօրէնը. լաւ յիշողութիւն ունիմ անուններու մա – սին ... մէկը՝ Տիւուօթըր եւ ընկերու – թիւնը, Մօրկէյթ փողոց, Լոնտոն, միւսը՝ Պրաուն անունով բժիշկ մը ո – րուն քով ազջիկը դրադուէի եղած էր...

Եթէ դպտնի ոստիկանը բոցագան – չութիւն մը չփախցուց բերնէն, պատճառը այն էր որ ահագին ճիգ մը կ'ընէր ինքզինքը զսպելու։ Վերջապէս հասկցեր էր որ ինքը եւ իր բարեկամը հետք մը գտնելու վրայ էին. աչքը չորս բացած էր. հազիւ կրցաւ լուռ – թիւն պահել. պանդոկապետը նայե – ցաւ Ամերիկացին որուն դէմքը պատ – կերի մը պէս անշարժ էր։

— Այդպէս ուրեմն... որո՞ւն կողմէ ձեզի եկաւ, հարցուց էտուըրտ։

— Բժիշկին. անոր յանձնարարա – կանը մանրամասնաբար լաւ էր... բաւ մարդը եւ մէյ մը մէկուն, մէյ մը միւ – սին նայեցաւ։

— Հիմա ի՞նչ ընելու մտադիր էք, չարունակեց ան խնդալով. վստա՞հ էք որ սխալ ճամբու չէք հետեւիր. որքան որ կը ճանչնամ գինքը, չեմ կարծեր որ դէշ բան մը ըրած ըլլայ այդ աղջիկը որ տակաւին երիտասարդ է...

— Կ'ուզենք օրիորդ Միլի Քլովըրը դտնել, բաւ ոստիկանը. տարակոյս չկայ, կարծեմ, որ օրիորդ Քլովըրը, օրիորդ Միլտրէտ Քօլպրուքն է, եւ հիմա յայտնի կ'ըլլայ թէ օրիորդ Քօլ – պրուքն ալ Լէյտի Զիլն է եղեր...

— Ինչ որ է, աւելի լաւ կ'ընէք եթէ ուղղակի իրեն երթաք, դիտել տուաւ պանդոկապետը. անիկա ի վիճակի է իր մասին խօսելու...

Ոստիկանը պատասխանեց թէ կա – կած չունէր այդ մասին ու երկուքը միասին դուրս եկան։ Քանի մը վայր – կեան քալեցին առանց իրարու հետ խօսելու։ Յետոյ Ամերիկացին բերանը բացաւ՝ խնդուքով մը։

— Ձեր երկիրը մէկ առաւելութիւն ունի, մէկ աւելցն միւսը կ'երթան կարճ ժամանակի մէջ... ուրեմն հիմա Լոնտոն կը վերադառնանք եւ գիշերը վրայ հասած, քանի մը հետաքո – րութիւններ եւս կը կատարենք...

— Ո՞ւր..., հարցուց ոստիկանը։

— Բժիշկին մօտ, ի հարկէ, ինձի նայէ, այս գործը իմ սպասածէս աւելի յաջող կերպով պիտի ընթանայ. ամէն ինչ իրարու կը յարմարի... երէկ գի – շեր անկողին մտնելէ առաջ, նորէն աչքէ անցուցի թերթերը՝ այս անգամ աւելի ուշադրութեամբ եւ յիշեցի ինչ որ դուն ըսիր, արդարեւ յուշադիր մըն ալ պատրաստած եմ ու չատ լաւ ծանօթ եմ այժմ՝ դէպքերուն եւ ա – նուններուն. խնդրին բոլոր դերակա – տարները կը ճանչնամ հիմա. լաւ ու – րեմն... այս բժիշկ Պրաունին յայտ – նութիւնը կարեւոր պարագայ մըն է... Միլի Քլովըրը, այլ անուամբ Միլ – տրէտ Քօլպրուքը որ այժմ Լէյտի Զիլ եղած է, բժիշկին քով կ'աշխատէր Քօլպրուք անունով... բժիշկ Պրաունը Տիկին Նիքօլա ձէքքինին եղբայրը ըլ – լալով, բնականաբար կապ ունէր ձէ – քքինի ընտանիքին եւ դեղարանին հետ՝ տարիներէ ի վեր... գիտէր որ Միլ – տրէտ Քօլպրուքը՝ Միլին էր... հե – տեւաբար ի՞նչ գիտէ անոր մասին հի – մա...

— Շատ կնճռոտ խնդիր է, ըսաւ ոս – տիկանը։

— Այո կնճռոտ կ'երեւայ, բայց մէկ – չէն պիտի ելլենք. չատ մը հարցեր կան. Տիկին Շէյխթօլը ըսաւ որ Մի – լին իր տունը ձգեր է ամուսնանալու համար. ամուսնացա՞ւ... եթէ ա – մուսնացաւ, եզաւ Տիկին Այլինէը կամ այլինէը... բայց, դէպքերուն հետե – ւելով, կը տեսնենք որ անիկա Տիլտո – ըրը եւ ընկ. մօտ կ'աշխատի օրիորդ Քօլպրուք անունով... յետոյ ինչո՞ւ նուիրին տակ կ'աշխատի նաեւ բժիշկ Պրաունին մօտ... եթէ Տիկին Շէյխ – թօլը ձգելէն ետք կ'ամուսնանայ, ո՞ւր է ամուսինը... մեռա՞ծ է... ինչո՞ւ օրիորդ Քօլպրուք կ'ըլլայ փոխանակ իր ըուն անունը գործածելու...

— Աղիկա իրմէ զատ ոչ ոք կրնայ պիտանալ...

— Ուրեմն իրեն պիտի հարցնենք որ մեղի լուսաբանէ այդ մասին. այդպէս ալ պիտի բնենք որովհետեւ վատա՞ն է թէ անիկա բաներ մը գիտէ Ալիբէյ ձէքքինի խնդրին չուրջ, թէեւ որչա – փս չեմ կրնար ըսել թէ, ի՞նչ գիտէ... հաստատ ունինք, հետեւաբար վաղ ա – ւելցուն կ'երթանք... բայց նախ բը – տու իրեն կ'երթանք... բայց նախ բը – ժիշկը տեսնենք...

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
2
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
2 Septembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2589

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՋՐՈՑՑ ՉԱՊՈՒՑԻՆ ԵԿԱԾ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ՀԵՏ

— Այս ի՞նչ ապաւութիւն, ի՞նչ առաւութիւն, գերք, թերթ, պրակառութիւն, վէպ, գիտութիւն, ուզածդ աս, կարդա ուզածդ պէս պէս: Իսկ մեր մէջ, ի՞նչ թշուառութիւն:

— Քանի կ'ուզէք թէ մենք չունե՞նք գրականութիւն, հեղինակութիւն, թերթ կամ գերք:

— Ի՞նչ է որ մեր մէջ եղածը: Մենք ո՞ւր, անոնք ո՞ւր ...

— Բայց երբեք հետաքրքրուա՞ծ էք թէ ինչո՛ւ անոնք յառաջ կ'երթան, իսկ մենք այսպէս թշուառ կը մնանք: Ահաւասիկ տասը տարի է որ աուն – տեղ չունինք, ինկեր ենք աչխարհի պղտոտանեարուն վրայ, եւ սակայն թերթ, գերք, գրականութիւն, գիտութիւն, ոչինչ կը պակսի: Բազմաթիւ նոր տպագրութիւններ երեւան եկած են, կը տեսնին, կը հետաքրքրեն, կը տեղեկագործեն, բայց կէս համբան կը մնան խորշակահար ...

— Տեսա՞ր որ բառս ճիշդ է. ինչո՞ւ կէս համբան կը մնան, եթէ իսկապէս արժէք ունին:

— Ինդրեմ, այդպէս ժամն վճիռները մի արձակէք: Կէս համբան կը մնան, որովհետեւ կարդացող չկայ, հարցնող – փնտռող չկայ:

— Արժէք ունեցող բան մը միշտ կը տպաւի: Այսքան տարի ներսը եմ ապրած, գիտեմ:

— Գիտցածներդ քեզի պահէ եւ մոխիկ ըլէ: Ձետին ներսը չի կրնար չնչել առանց թերթի եւ գրքի: Կը դնէ եւ կը կարգին չի կրնար չնչել առանց թերթի եւ գրքի: Կը դնէ եւ կը կարգայհամաձայն իր ճաշակին, զարգացման կամ պահանջին: Նոյնիսկ պալքանեան երկիրներուն մէջ այսպէս է: Իսկ մեր մէջ, կարծես ինծի կ'ըսեն հայերէն թերթ կամ գիրք առնելով: Այն ալ հարիւրին քանի՞ն,— ոչ իսկ տասը ...

— Հարկաւ, ի՞նչ ունինք որ ինչ կարդան:

— Այդպէ՛ս եղած է միշտ,— արհամարհել սեփականը, հարեւանին քոտտա հաւը նախընտրել իր սագէն: Եթէ այս ժողովուրդը կանուխէն վարժուած ըլլար իր ունեցածը արժեցնելու, հաւատալու իր սեփական եւ իրական կարողութիւններուն, անշուշտ ուրիշ կացութիւն կ'ունենար: Բայց, չչկրնք նիւթէն: Կ'ընդունի՞ք որ գրականութիւն, արուեստ, մամուլ կը զարգանան, կը ծաղկին ու կը բարգաւաճին տարածումով, սպառումով, այսինքն գործնական քաջալերութեամբ:

— Անշուշտ. բայց պէտք է որ իրական արժէք մը ներկայացնեն: Մենք ի՞նչ ունինք որ արժանի ըլլայ քաջալերութեան:

— Ինչ մը մոռցէք սա ձեր ինքնահաւան չեհասութիւնը, հետաքրքրեցէք եւ պիտի իմանաք թէ, նոյն իսկ այս անբնական պայմաններուն մէջ, ունինք և՛ գրական և՛ գիտական այնպիսի երմանիներուն մէջ, որ պատիւ կը բերէ նոյն իսկ եւրոպական հասկնք ու վաստակ, որ պատիւ կը բերէ նոյն իսկ եւրոպական հասկնք մը: Դժբախտութիւնը այն է որ գրուած են հայերէն: Եւ մայնքի մը: Դժբախտութիւնը այն է որ գրուած են հայերէն: Եւ ասոր համար ալ, ոչ իսկ տպագրութեան ծախքերը կրնան հանել:

— Լաւ գերք մը ինչո՞ւ հինգ հազար, տասը հազար չպիտի ծախուի:

— Հազարները ձգեցէք եւ հարիւրներով, նոյն իսկ տասնեակներով խօսեցէք: Հինգ տարի առաջ, երիտասարդ մը գերք մը գրեց որ գնահատուեցաւ ջերմապէս եւ տարիզուեցաւ ամիսներո՛վ: Արդի՞նքը: — Վեց ամիս թէ մէկ տարի յետոյ ծախած— տեղատո՞ւր — էր... իննսուն օրինակ: Ուրիշ մը, աւելի գործնական, աչ ու ձախ ինկաւ, անձամբ դիմումներ կատարեց գրաւոր եւ բանաւոր, տպահովելու համար քանի մը հարիւրի ապառումը, իբրեւ տպագրութեան ծախք: Երրորդ մը տարիզուելնք չմնաց որ չլսէր, բայց կանդ առաւ 150ի վրայ, որ տպագրութեան ծախքին կէսն իսկ չի կազմեր: Զորրորդ մը, անցեալ տարի, հազիւ յիսուն հատ կրցաւ «ինտռել տալ» վեց ամսուան մէջ: Հինգերորդ մը, դեռ նոր, տպագրանքի կը սպասէ գէթ յանուն արուեստի: Վեցերորդ մը... Չի՞ բաւեր: Նոյն իսկ Չարդի պատմութիւն մը կամ ժողովրդական վէպ մը 150–200ի վրայ կը մնայ:

— Եւրոպացիներուն պէս ընելու է, «ռէքլամ» տալու է, ինքնին գերք չսպառիր:

— «Ռէքլամ»ը մէկ չարաթ հրատարակուի թէ մէկ տարի, արդիւնքը մէկ է. միայն գրասէրները կը հետաքրքրուին, անոնք ալ ընդհանրապէս ձրի կը տառնան: Մեծները, բուն սպառող հասարակութիւնը, կը մնայ ... անչարժ կալուած: Եթէ միայն երի – տասարդութիւնը հետաքրքրուէր, արժանապատուութեան խնդիր դարձնէր հայ գրքին սպառումը, ի՞նչ բան էր հինգ հազար օրինակ ծախել արժէքաւոր գրքէ մը: Բայց, ամէնէն վրդովիչը նոյն այդ երիտասարդութեան բռնած դիրքն է: Ամէն մէկուն ձեռքը օտար թերթ մը կը տեսնես առաւ իրիկուն, երբեմն քանի մը հատ, անշուշտ իրեւ սպացոյց «քաղաքակրթութեան», բայց հայկականը... եւ այսպէս հայերէն թերթերն ալ, գերքերն ալ, նոյն իսկ մանկականը իրենց խղճով կը տապկուին տարիներ ու տարիներ: Ոչ յառաջ, ոչ հետ: Նարդունին բժշկական թերթ պիտի հանէ քանի ֆրանք բաժնեդնով եւ չի համարձակիր հազարի վրայ հաշուել...

— Ինչ կ'ուզէք ըսէք, Եւրոպային ուրիշ է:

— Այո, Եւրոպային կենդանաբանական պարակէդ պիտի առնէնդէր ձեզի պէս հազարաւոր ուսումնականներ եւ ազգասէրներ, որոնք իրենց բերնի չորիքները կը վազեցնեն երբ իրենց անասդը կամ կարդացածը եւրոպական է, իսկ չաղացքէն նոր եկած մարդու տպաւորութիւն կը գործեն, երբ օրակարգը հայկական է: Եթէ տգիտութիւն չէ այս, հապա ի՞նչ է: կարելի՞ է գրականութիւնը հետաքրքրուէր, արժանապատուութեան խնդիր դարձնէր հայ գրքին տպաւորութիւն

ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՅՍԻ ՆԵՐՔՈ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

(«ՀԱՅ-ՌՈՍ» ՀԱՐՑԱՇԱՐԻ ԱՌԹԻՒ)

2. Մի լավ վիպասիրական դիպվածի մասին էր խոսքը։ Ես ինքս ականատես եղել էի այդ դիպվածին, այլ ինձ հետաքրքրում էր ոչ թե դիպվածը, այլ նրա մեջ ներգործող անձերի հոգեբանական կերպարանքը։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչպես կարող է ազդել մարդկային հոգեբանության վրա մի ուրիշ մարդու անձնական կյանքի ներխուժում

ԴԱՐԱՁԱՆԻ ԳՈՒՆԴԱՅԻՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Ծիր մը մեղր

ՊՈՒՐԱՆ — Նոյեմբեր 2։ Հայաստանի բազմաթիւ գիւղերուն մէջ ամէն տարի մեղրի հաւաքի ժամանակ կը կատարուի հին սովորութիւն մը։ Մեղուներուն տիրացողը կը հրաւիրէ իր բոլոր հարեւանները, որոնք կը հաւաքուին իր տունը։ Ընթրիքէն ետք, երբ մեղուները կը քնանան, կը սկսի մեղրի հաւաքը։ Ամէն մեղուանոցի մօտ կը վառուի մեծ խարոյկ մը, որպէսզի մեղուները չհամարձակին մօտենալ։ Մեղրը կը հաւաքուի մեծ կաթսաներու մէջ։ Հաւաքի աշխատանքը կը տեւէ մինչեւ առաւօտ։ Ամէն տարի այս հաւաքին կը մասնակցի 242 հոգի, որոնց մէջ կան նաեւ հարեւան գիւղերէ եկած հիւրեր։ Հաւաքուած մեղրը կը բաժնուի հաւասար չափերով բոլոր մասնակիցներուն միջեւ։ Ամէն մասնակից կը ստանայ մօտաւորապէս 12000 գրամ մեղր։ Այս տարի հաւաքը յաջող անցաւ։ Ընդհանուր առմամբ հաւաքուեցաւ 2900 կիլոգրամ մեղր։

— Մի՛ մոռնաք, որ մեղուները ձեզ կը ճանչնան, եթէ ամէն տարի նոյն հագուստով գաք մեղր հաւաքելու։

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՀՈՒՇԱՏԵՏՐԻ ՀԱՅՈՑԻ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԱՐՈՒՍՏԱՑ)

Ծա՛ղ – Ծաղ – Ծաղ մանուկներ, ծաղ ձեր տեսակին մէջ ամենէն գեղեցիկ ծաղիկը։ Ծաղ ձեր հայրենիքին համար, որ ձեզ կը սիրէ իր ամբողջ սրտով։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ծնողքին համար, որոնք ձեզ կը պաշտեն։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ընկերներուն համար, որոնք ձեզ կը սիրեն։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ուսուցիչներուն համար, որոնք ձեզ կը կրթեն։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ամբողջ հոգիով, ձեր ամբողջ սրտով, ձեր ամբողջ միտքով, ձեր ամբողջ կարողութեամբ։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ամբողջ էութեամբ։

Ու ինչպէս ծաղիկները կը ծաղին, կը բուրեն, կը գեղեցկանան, կը պտղաբերեն, այնպէս ալ դուք, սիրելի մանուկներ, պիտի ծաղիք, պիտի բուրեք, պիտի գեղեցկանաք, պիտի պտղաբերէք։

Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր հայրենիքին համար, որ ձեզ կը սիրէ իր ամբողջ սրտով։

Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ծնողքին համար, որոնք ձեզ կը սիրեն։

Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ընկերներուն համար, որոնք ձեզ կը սիրեն։

Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ուսուցիչներուն համար, որոնք ձեզ կը կրթեն։

Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ամբողջ հոգիով, ձեր ամբողջ սրտով, ձեր ամբողջ միտքով, ձեր ամբողջ կարողութեամբ։ Ծաղ – Ծաղ – Ծաղ ձեր ամբողջ էութեամբ։

Ու ձեր ամէն մէկ ծաղիկը ձեր ամէն մէկ ընկերը պիտի ըլլայ։ Ձեր ամէն մէկ ծաղիկը ձեր ամէն մէկ ուսուցիչը պիտի ըլլայ։ Ձեր ամէն մէկ ծաղիկը ձեր ամէն մէկ ծնողքը պիտի ըլլայ։ Ձեր ամէն մէկ ծաղիկը ձեր ամէն մէկ հայրենիքը պիտի ըլլայ

Թ. Միութիւնը պիտի ընդունի՞ թէ ոչ

Պէհնի անգլիական եւ ֆրանսական դեսպանները յաջորդաբար Զուիցերիոյ արտաքին գործերու վարիչին ներկայանալով, ուզեցին իմանալ թէ կառավարութիւնը ի՛նչ դիրք պիտի բռնէ, եթէ ազգարկուի Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ ընդունիլ։ Պաշտօնական զեկոյցը կ՚ըսէ թէ այս երկու դիմումները ունին միայն տեղեկատու հանգամանք (ինֆորմացիոն բնոյթ?, պիտի ըսէին Երեւանի մէջ), եւ երբեք չեն ձգտիր ճնշում բանեցնել Զուիցերիոյ վրայ։

⁂ *Նախապարակային խորհուրդի առջի օրուան նիստին մէջ, արտաքին նախարար Պ. Պառթու տեղեկութիւններ հաղորդեց Աւստրիոյ կացութեան, արեւելեան Լոքառնոյի բանակցութեանց եւ Ռուսիոյ անդամակցութեան մասին։ Ֆրանսական կառավարութեան համար մեծ արժէք ունի Թ. Միութեան մուտքը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, եւ ըստ այնմ կազմուած է ֆրանսական պատուիրակութիւնը, որուն անդամներուն մէջ կը գտնուին արտաքին, առեւտրական եւ էմտական նախարարները։ Իրազեկներ կ՚ըսեն թէ այս վերջին երկուքը յատկապէս նշանակուած են, բացատրելու համար խորհրդային Ռուսիոյ ընդունելութեան տնտեսական արժէքը։*

Աւազակութի՞ւն թէ խաղախական դաւ

Խարպինի (Մանչուրիա) ճեպընթացը ուրբաթ առաւօտ գիծէն դուրս հանուեցաւ յեղուզակներու կողմէ։ Լուրերու համաձայն, սպաննուած են 25, իսկ վիրաւորուած՝ 130 հոգի։ Երկու ժամ կռիւ տեղի ունեցաւ, բայց աւազակները յաղթեցին, 80 հոգի ալ գերի բռնելով։ Անոնց մէջ կան ամերիկեան չարժանիկարի ընկերութեան մը ներկայացուցիչները եւ երեք փրոֆէսէօրներ՝ Թոքիայի համալսարանէն։ Զոհերուն մեծ մասը ճափոնցիներ են։ Դիակները անճանաչելի դարձած էին գնդակներու տեղատարափին տակ։ Աւազակները փախան, ահագին աւար տանելով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ կարմիրները խիստ հետապնդումներու ենթարկուած ըլլալով, առջի օր պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ Փարիզի պուլկարական դեսպանատունը, բողոքելու համար։ Պատուիրակութեան կը նախագահէր Պ. Հաճի Պառպիւս։ Դեսպանը եւ գործակատարը բացակայ էին եւ բարտուղար մը ստացաւ գրաւոր բողոքը։

ՊՈՒՄԷՆ կը հեռագրեն թէ հրդեհ մը ոչնչացուց Էվլաթ գիւղը (Ատալիա), մոխիր դարձնելով 95 տուն, խանութ եւ երկու խան։ Ուրիշ հրդեհ մըն ալ, Աֆեէրայի մէջ, ոչնչացուց թաղապետական թատրոնը, հինգ խանութ եւ սրճարան մը։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Mme Sotiria Pascal, Տիկ· եւ Օր· Պետրոսեաններ, Տիկ· եւ Օր· Գրիգորեաններ, Օրիորդներ Ա· Ալեճեան եւ Շ· Պիօնեան եւ Պ· Ե· Սարգիսեան իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Բաղտասարեան ընտանիքին (Թաւրիզ), իրենց եղբօր եւ մօրեղբօր՝

ԺՕՋԷՖ ԱՂԱԶԱՐԵԱՆԻ

վաղաժամ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ 23 յուլիսին, Դիլիջանի մէջ։

ՀՐԱՒԷՆԴԻՐ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻԶՆԵՐՈՒՆ

կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ Պ. ՕՆՆԻԿ ՆԱՐԿԻԶԵԱՆի (նախկին Demonstration NORA et ETOILe մարքերուն) նոր հիմնարկ գործիքին ցուցադրութեան որ տեղի պիտի ունենայ *Վ.ԴՂՁ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ* առաւօտեան ժամը 9ին *12*, (8, Rue Boudreau, Métro Opéra)։

Պ. Ո. Նարկիզեան անձամբ պիտի բացատրէ այն սափրիչներուն որոնք ծանօթ չեն *«մի-ան-փլի»* գաղտնիքներուն, իսկ գործիքը նուէր կը տրուի։

Գործ կը փնտռէ

Գործ կը փնտռէ հայ պատուաւոր կին մը ամէն աշխատանքներու համար, օրավարձով կամ ամսականով։

Դիմել՝ Տիկին ԴԱՒԻԹեանի, *19*, Rue de la Porte de Bicêtre, Paris (13)։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Սեվրանի Հայ կրթական Միութիւնը ցանգուցեալ Պ. Պ. Պատէմեանի ժաճուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ գումարները.—

Պ. Պ. Թորոսեան, Եգիկիէլեան, Պապիկեան, Փափազեան, Տաքչեան, Ճիլպէկեան, Զափեան, Ագամեան, Մելքոնեան, Մէճիլեան, Մ. Ճիլպէկեան, Փալատեան, Շահպազեան, Քէշիշեան, Խաչատուրեան 10ական ֆրանք։

Երեցկին Մայր 7 ֆրանք։ Պ. Իգմիրլեան 6 ֆրանք։

Պ. Պ. Քիւրքճեան, Խլոյեան, Ջէլեճեան, Կիւլեան, Սանդիկեան, Գրիգեան Եղբարք, Թիւթիւնճեան, Մ. Քէօսէեան, Յովհաննէսեան, Ապաճեան, Մէյրլա Դուլի, Մինասեան, Գր. Լըճեան, Թիւմաճի, Լօրէնեան, Օր. Մանուէլեան, Տիկին Օհանեան, Տիկ. Սոփաժ, Թէքէեան, Իշխալաչեան, Վ. Նալպանտեան, Հայրապետեան, Զուլճեան Հական ֆրանք։

Պ. Պ. Սաթիճեան, Պօղոսեան, Օ. Նազարէթեան Յական ֆրանք։

Պ. Պ. Կակազեան, Գասապեան, Ակրաեան, Նշանեան, Ալթունեան, Կ. Նազարէթեան, Տիկին Գրիգորեան, Թէրճեան, Լեւոն Իռճէեան Հական ֆրանք։

Նահինեան ընտանիք 50 ֆրանք։ Պ. Պ. Մէչինեան, Թ. Նալպանտեան, Ոմն 30ական ֆրանք։ Քէօսէեան եղբարք 15 ֆրանք։

Ջանաքեան կօշիկի գործարան

Ջանաքեան 30 ֆր.։ Արշաւիր, Արժենակ, Բարիք, Վահրամ, Պետրոս, Գէորգ, Կոմիկ, Էնիշէ, Յակոբ, Շաւարշ, Երուանդ Յական ֆրանք։ Ժողկի 2·50 եւ Բիւրակն 1 ֆրանք։

Ի դիմաց Սեվրանի Հայ կրթական Միութեան, քարտուղար՝ Նալպանտեան։

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

Թոքատի ձեմալէտտին Թաղէն Մուրչիսի Թորոսին որդին Եղիա կրունեան կը փնտռէ Փէշլիվան օղլու Մաչիկ, կնոջ անունը՝ Մարիամ, հօրեղբօր կնոջ անունը՝ Ազնիւ, որդին՝ Օհա – նիկ, 1922ին կը գտնուէին Սեբաստիա։ Այս թուականէն ի վեր լուր չունինք լրեանց մասին։ Իմացնել՝ Legionaire Grounian, Mtle 52255 1^r Rég. Etr. C. P. I. Sidi – Bell – Abbes, Algérie.

— Ալճավադի Ներքին Սիփնոցի Յովանի Առաքելի աղջիկ Զիլոն, որ 1906ին Զէրքէզներու հետ մինչեւ Մարաշ գացած է։ Մարաշի Լարդէն վերջ անհետացեր է։ Սուրիոյ մէջ դինք տեսնողներ եղած են։

Կը փնտռուին նաեւ Ներքին Սիփնոցի Յովանի Սահակի աղջիկ Թաոփան, Յովանի Վիրաոյ տղայ Ազօ, Երիցու Գորոյ տղան Սալտան, որոնք Սիփնա Լարդին Քիւրտերը տարած են։ Լաւ ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեկութիւն տալ Ohanessian, Hameau du Corzot, Genay (Ain), France։

Սիփինոցի եւ շրջականերու հայրենակիցներէն կը խնդրուի նաեւ իրենց հասցէն հաղորդել։

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Le Gérant: H. STEPHAN

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ
ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իզմիրի Ազգ. Ֆիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ։

Հ. Ց. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԿԻՊՑԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այս հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին 32, Avenue des Gobelins սրճարանի վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։

Հ· Ց· Դ· ՄԱՐՍԷԼԻ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Վ.ուամեան Ենթակոմիտէի ժողովը այսօրկիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Ընկեր կարօ Երթակոմիտէի ժողովը տեղի կ՚ունենայ այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 7ին, սովորական հաւաքավայրին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Խաժակ խումբի ժողովը այսօրկիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԿԱՐՍՈՒՆԻ Ենթակոմիտէի ժողովը այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին Դաշնակցութեան Տան մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Իշխան եւ Աղբիւր Սերոբ Ենթակոմիտէներու ժողովը տեղի կ՚ունենայ այսօր կիրակի երեկոյ ժամը 8ին Գրագարանի սրահին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՖՐ. Կ ՄԱԶԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ* եւ *ՖՐ. Կ. ՄԱԶԻ ՍԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒ «ԱՐԱՔՍ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ*

8 Սեպտեմբեր Շաբաթ առտուընէ մինչեւ իրիկուն Montonorency, Chataignereի օդասուն պարտէզին մէջ

Ուր անձրեւի պարագային կարելի է ծածկաքարի սրճարանին մէջ

Փոքրիկներու կողմէ տեղի պիտի ունենան երգ, արտասանութիւն եւ խաղեր։

կարելի է ժաշը միասին բերել։

Մուտքը՝ ազատ է։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«ՍԻՓԱՆ» երգչախումբէն յիշատակ մը երգասէր հայրենակիցներու։

Հրապարակ եկան եւ կը ծախուին «Սիփան»ի կողմէ երգուած՝ «Խնուս գեղի վէրջեզը» եւ «Հայկ ու Վարդան» տիւքերը՝ 12 ֆրանք հատը։

Դիմել՝ Արթինեանի, 26 rue Lesage, Paris (20), և «Սիփան»ի քարտուղար՝ Ն. Ցակուեանի՝ 9bis rue Mme Curie Bagneux, (Seine)։

ՄԻՒԶԻՔԻ ՍԻՐՈՒՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սհակ Ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *տիւքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքերը, բէշրէվիներ ու սէմայիները ՍՈՒԱՆՑ ՍԻՄՒՆի նոյնութեամբ նօթագրած եմ։ Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanianի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՅԵՏԱՁԳՈՒՄԸ Է ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9ԻՆ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ

(Hay-Pouj)

LA MEDECINE ARMENIENNE

Ամսաթերք ժողովրդական բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն - Խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ (Տոքթ· Շ·ԱՑՎԱՋԵԱՆ)

»»»··«««

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ, լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին։ Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար։*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը։

Բովանդակութիւն

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ կը հրատարակէ յօդուածներ՝ որ կ՚ամբողջացնեն հետեւեալ ծրագիրը·

1.— *Վարակիչ եւ տարափոխիկ հիւանդութեանց ճանաչումն ու դարմանումը։*

2.— *Պայքար ընկերային հիւանդութեանց դէմ։*

3.— *Աչխատանքի արկածներու դէմ բժշկական եւ օրինական պաշտպանութիւն։*

4.— *Մեսային առողջապահութիւն։*

5.— *Մանուկներու առողջապահութիւն։*

6.— *Ծննդեան առողջապահութիւն (յղի կիներ եւ մայրեր)։*

7.— *Ստամոքս (աննպաստական առողջապահութիւն)։*

8.— *Օրուան հիւանդութեանց եւ նորութեանց մասին (ընդհանուր բժշկութիւն)։*

9.— *Հիւանդապահութիւն։*

10.— *Մարմնակրթութիւն։*

11.— *Բնախօսական ծանօթութիւններ։*

12.— *Առանձին բժշկական բառարան (բոլոր ծանօթ հիւանդութեանց անունները, հայերէն եւ ֆրանսերէն, ախտաճանաչումը, դարմանումը, ինչպէս նաեւ ծանօթ դեղերու դոզաժութեան եղանակը։*

13.— *Հարցարան (բժշկին եւ ընթերցողին մտերմական խօսակցութեան ձեւիւնը)։*

14.— *Հայաստանի առողջապահական վիճակագրութիւնները, եւ կարեւոր յօդուածներ Երեւանի բժշկական թերթերէն։*

15.— *Ճանչցնել օգտակար բոյսերը (մասնաւորաբար հայ բնաշխարհի բժշկական բուսաբանութիւնը)։*

16.— *Պատմական եւ ժողովրդական բժշկութիւն (հին դիրքերէ եւ ժողովուրդին բերնէն հաւաքել բժշկական ծանօթութիւններ եւ բառեր)։*

17.— *Բժշկական հետաքրքրութիւն (դրամանաչութիւն, դիմախօսութիւն եւն·)։*

18.— *Բժշկին ակնոցը գրականութեան եւ պատմութեան մէջ։*

19.— *Տեղեկութիւններ Ֆրանսայի բուժարաններուն եւ ապաքինարաններուն։*

20.— *Արձագանգ բժշկական եւ առողջապահական միջազգային լուրեր։*

Կ'աշխատակցին

Հայ ծանօթ բժիշկներ Փարիզէն, Ֆրանսայի գաւառներէն, Իտալիայէն, Պալքաններէն, Թուրքիայէն, Սուրիայէն, Եգիպտոսէն, Ամերիկայէն։

Լեզուն

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ հրատարակած բոլոր յօդուածները պիտի գրուին միայն ժողովուրդին համար,— ինչ որ պիտի չհասկնայ մանուկն անգամ, պիտի չհրատարակուի։ Մանազիտականբացատրութիւնները պիտի պարզացուին, ժողովրդականացուին եւ այնպէս գրուին։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 12 թիւի համար (անոնք որ 12 թիւ չեն ստանար, ետ կ՚առնեն իրենց վճարած դրամը)։

ՖՐԱՆՍԱ	*20 ֆր·*
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	*25 »*

Բաժանորդագրութիւնները կ՚ար ձանագրուին այժմէն։

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ գործակալի հետ հաշիւ չի պահեր, ամէն բաժանորդ կը կապուի ուղղակի թերթին։

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ կը ղրկուի կանխիկ վճարման վրայ միայն։

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ կը փոխանակուի այն թերթերուն հետ միայն, որոնք այժմէն կը հրատարակեն այս յայտարարութիւնը չաբաթը մէկ անգամ, եւ թերթը լոյս տեսնելէ յետոյ՝ բովանդակութեան ցանկը ամէն անգամ որ կը առանձին։

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ ձրի ոչ օգի կը ղրկուի, ոչ իսկ ղպրոցներու եւ ազգային-հանրային հաստատութեանց,— թերթին դիմելէ առաջ լաւ է որ գոնեն նուէրատու մը։

ՀԱՑ - ԲՈՑԺի բարեկամ կը յայտարարուին անոնք, որ բժշկական այս ամսաթերթը կը նուիրեն Հայաստանի մատենադարաններուն, արտասահմանի հայ ղպրոցներուն եւ մատենադարաններուն։

կարեւոր

Անհատական ձեռնարկ մըն է այս — խմբագիրը չի հրատարակեր ամէն տեսակէտ, որ, վճռի առարկայ, հակառակ է իր ըմբռնումներուն եւ տեսակէտներուն։

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տոքթ· Շ· ԱՑՎԱՋԵԱՆ, 17, Rue Damesme, 17 PARIS

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաքաժիններ Փարիզի գուշներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք։

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ։ Ամսական 50 Ֆր. վճարում։

Ձրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ձգնած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարմիր պիտակով։ Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ֆիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու *EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95։*

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M H Khatchadourian et Danielian *24, rue Assalit· Nice (A· M.)*

ՀԱՅ ՄԱՐՇԷՖՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԵՐԱԾՈՒՄ և ԱՐՏԱԾՈՒՄ

ՔԱՆԱՐԻԻ, ՈՒԱՏԼՂՈՒԻԻ, ՄԱՐԹԻՆԻՔԻ եւ ՔՕՆԱՔՐԻԻ պահանջներու

36, Rue Delerue, Parc St. Maur (Seine). Tél. Gravelle 04-27

ՏՆՕՐԷՆ *ՕՆՆԻԿ ԵՐԱՄԵԱՆ*

Ամենալաւ տեսակի պահանջներ՝ հրապարակի գիներէ ժամանց։

Հայ մարդկիներ, վստահութեամբ կրնաք դիմել մեզի։

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons

143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)

Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան բացման առթիւ մեծ դեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ։

ՖԱՍՕՆ	ակսած	300	ֆրանկէն։
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը։

ՎԱՐՁԱԿ ՅԱՐԿԱՒՈՐԱԺԱՄՆԵՐ

ՎԱՐՁԱՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻԿ ՅԱՐԿԱՍԲՈՒԺԱՄՆԵՐ Շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*, մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle à manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*։ Երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով։ Կազ, եւեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central*։ Վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ։

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ· Էքպէրեանի՝ *Restaurant, 10, Rue Rampal, Paris (19)*։

Հայերու ժամադրավայրը

ձաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton:** 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խառնուած կերակուրներ

Etude de Me BERNARD WAHL

(12 année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆաւտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19։ Նաեւ ժամադրութեամբ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒԶԱՑԻԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ։

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշալ փոքրէնի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ։

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20։

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05 - 93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire յարկաբաժինին մէջ)

ՅԱՅՏՆԱԿ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

2, Rue Blanqui· Paris (13)։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :=: R. C. Seine 276.298

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԳԱՄԱՍԵԱՅ	ԵՌԱՄԱՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍՐԲՈՒՇԱԹԻ
4
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MARDI
4 Septembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2590

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

Ո՞ՒՐ Կ'ԵՐԹԱՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴՐԱՄՆԵՐԸ

(Խմբագրական «Հայրենիք»ի, 21 օգոստոս)

Ի՞նչ գործ կը կատարուի Հայրենակցականներու դրամներով Հայաստանի մէջ։

Այդիօք Հայրենակցականներու մէջտեղ Հայաստան հոսող հարիւր հազարաւոր տարբեներու վերաբերեալ կառուցումներ կամ վերաշինական այլ աշխատանքներ կը կատարուի՞ հոն։

Այս հարցին պատասխանը տարիներ առաջ տալու Արաբկիրի Հայրենակցականի առաջին փորձն իսկ։

Արաբկիրի Հայրենակցականը եղաւ առաջինը, որ 1925ին Պատգամաւորական ժողովի մէջ որոշեց ձեռնարկել Նոր Արաբկիրի կառուցման Հայաստանի մէջ։ Պատգամաւորական ժողովը քուէարկեց 30 հազար տոլարի պիւտճէ մը, որ պիտի գործածուէր հետեւեալ ձեւով.

Նոր Արաբկիրի մէջ 15 տուն կառուցանելու համար 15,000 տոլար, Նոր Արաբկիրը խմելու ջուր բերելու համար... 5,000 տոլար, Մանուածքի գործ կազմակերպելու համար... 5,000 տոլար եւ Արաբկիրցի հայրենակիցներ Հայաստան փոխադրելու համար 5000 տոլար։

Արաբկիրցիներու Հայրենակցականը այս ծրագիրը գործադրելու համար յատուկ լիազօր մը Ամերիկայէն Հայաստան ղրկեց։

Լիազօրը՝ ոմն Մ. Ղազիկեան, 1927ին վերադարձաւ Հայաստանէն եւ զեկոյց ներկայացուց իր կատարած աշխատանքներու մասին։ Այդ զեկոյցէն պարզուեցաւ հետեւեալ պատկերը. Նոր Արաբկիրի մէջ 15 տուներ կառուցանելու փոխարէն 14 տուներու միայն հիմքն է ձգուած, ջուր չէ տարուած Նոր Արաբկիր, ոչ մէկ Արաբկիրցի գաղթական է փոխադրուած Հայաստան եւ ոչ ալ մանուածքի գործն է կազմակերպուած։ « Վերաշինական » այս աշխատանքներու վրայ Արաբկիրցիներու լիազօրը Պատգամաւորական ժողովի քուէարկած 30 հազար տոլարի փոխարէն ծախսած է 41 հազար տոլար։

Արաբկիրցիներու Հայրենակցականը այնուհետեւ հաստատած է որ ծախսուած 41 հազար տոլարին 8,743 տոլարը պարզապէս վատնուած է։ Ուստի Արաբկիրի Հայրենակցականը որոշած էր գանձել այդ 8,743 տոլարը Մ. Ղազիկեանէն։

Կրցա՞ն Արաբկիրցիները գանձել այդ գումարը իրենց հարպիկ ներկայացուցիչէն թէ ոչ, մենք չենք գիտեր։ Այս օր այդ մեզ զբաղեցնողը։

Արաբկիրի Հայրենակցականի վերաշինական առաջին փորձի այս ախտը պատկերը կրկնուած է այնուհետեւ տարուէ տարի գրեթէ բոլոր միւս Հայրենակցականներու ձեռնարկներու մէջ։ Նոր Մալաթիոյ, Նոր Սեբաստիոյ, Նոր Խարբերդի, Նոր Եւդոկիոյ եւ այլ քաղաքներու եւ տուններու կառուցման համար Հայաստան ուղարկուած գումարները ծախսուեր են գրեթէ նոյն ձեւով։

Հայրենակցականներու այս վերաշինական աշխատանքներու ընթացքին ախտը զուգահեռներ ալ տեղի ունեցած են։

Այսպէս Նոր Եւդոկիոյ կառուցման ընթացքին պէտք է եղեր մէկէ աւելի անգամներ լքել ընարուած վայրն ու կիսակատարեալ շէնքերը եւ նոր տեղ փնտռել Նոր Եւդոկիոյ համար, որովհետեւ նախապէս ընտրուած տեղը ճահճոտ եղած է։

Ուրիշ երկիրներու մէջ բարեխիղճ մարդիկ ժողովրդի գրամով շէնք կառուցանելէ առաջ նախ կը տուգէն թէ ընտրուած տեղը ճահճո՞տ է թէ ոչ եւ ապա կառուցանել կը սկսին։ Հոն՝ Հայաստանի մէջ Հայրենակցականները նախ շէնքերը կը սկսին կառուցանել եւ ապա կը տուգեն թէ ընտրուած տեղը ճահճոտ է, կը լքեն զայն եւ կ'երթան ընտրելու ուրիշ ... ճահճոտ տեղ մը։

Շինարարութեան այս իւրայատուկ սխտեմի հետեւանքով Հայրենակցականներու Հայաստան ուղարկած հսկայական գումարներու հազիւ մէկ քառորդը իր նպատակին կը ծառայէ։

Նոյնը տեղի կ'ունենայ նաեւ նեղպազթի ձեռնարկներու մէջ։

Տիգրանակերտ Հօկը նեղպազթի ընդհանուր հանգանակութեան ձեռնարկից այս գաղութին մէջ։

Հօկի տուած հրապարակային հաշուետուութեան մէջ ըսուած է, որ հանգանակութեան ընդհանուր գումարը եղած է 6,100 տոլար։ Պարզուած է նաեւ որ այդ գումարի կէսէն պակաս՝ 2,900 տոլարը Հայաստան հասցնելու համար Հօկը այս երկրի մէջ ծախսած է ընդհանուր գումարի կէսէն աւելին՝ 3,200 տոլար։

Այս բոլորէն վերջ զարմանալի չէ, որ Հայրենակցականներու շուրջ հաւաքուած սրտցաւ եւ գոհոյ տարրերը սկսան թէ հաշիւ պահանջել եւ թէ աշխարհի հսկել որ « Խորհրդային Հայաստանի Բարեկամներու » անուան տակ ծածկուող ամէն կարգի բախտախնդիրներ չվատնեն ժողովրդէն պահուած եւ Հայաստանի վերաշինութեան յատկացուած գումարները։ Հայկական բախտախնդիրները սովորաբար չեն սիրեր հաշիւ տալ։ Ու երբ իրենցմէ հաշիւ պահանջուեցաւ, բախտախնդիրները փղոցային առահակներու անպատկառութեամբ մէջտեղ նետեցին զաղրելի յերիւրանք մը։

« Դաշնակցականները հաշիւ կը պահանջեն, Դաշնակցականները դէմ են Հայաստանի վերաշինութեան »։

Տահնուվրայութիւն, վէճ, կռիւ, ծայր տուին Հայրենակցականներու մէջ։ Հայրենակցականներու մէջ դեկավարող դիրքեր գրաւած մարդ, կասկածելի տարրերը ամէն միջոցի դիմեցին խառնելու հրապարակը եւ իրարանցումի մէջ ազատելու իրենց օձիքը։

Նիւ Եորքի սպանութիւնը երկնառաք պատհութիւն էր Հայրենակցականներու մէջ բոյն դրած բախտախնդիր խառնակիչներու համար փրկելու իրենց օձիքը։

Հաշիւ պահանջող Դաշնակցականներէն եւ առհասարակ Հ. Ց. Դաշնակցութենէն ազատուելու համար Նիւ Եորքի սպանութիւնը պատրուակ բռնելով կազմուեցաւ տխրահռչակ « Դուրեան յանձնախումբը »։ Եւ Հայրենակցականներէն ոմանք Հայաստանի վերաշինութեան յատկացուած գումարները սկսան տրամադրել « Դուրեան յանձնախումբ »ին, այս երկրի մէջ Հ. Ց. Դաշնակցութեան դէմ քաղաքական ամէնէն անարդ պայքարը մղելու։

« Հայրենիք »ի ընթերցողները կը յիշեն այն բազմաթիւ բողոքները, որ հրապարակուեցան մեր թերթի մէջ ընդդէմ այն Հայրենակցական եւ Վերաշինող Միութիւններու, որոնք գումարները են տուած « Դուրեան յանձնախումբ »ին։

Զարմանալի՞ է որ այս բոլորէն ետք գրեթէ բոլոր Հայրենակցականները կամ պատակուած ու քայքայուած են, կամ այդ ճամբու վրայ են։

Պատակուած են կամ պատակուելու վտանգին ենթակայ Վասպուրականի, Մալաթիոյ, Սեբաստիոյ, Տիգրանակերտի, Բզնիի, Այնթապի, եւ բազմաթիւ այլ Հայրենակցականները։ Դէպի ո՞ւր կը տանի այս վիճակը։

ՀԱՅԵՐԸ ՆՈՐԷՆ ԲԵՐՆԻ ԾԱՍՈՑ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԲՑԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻԻ

«Թող չխառնուին մեր գործերուն...»

ՄԱՐՍԷՅԼ, (*Ցառաջ*).— Օր նոր, ցաւը նոր։ Ժամանակէ մը ի վեր, բռնութիւն մը ծագած է բաղաբապետութեան, հանրակառքի ընկերութեան եւ **Cooperative d'Autobus Marseillais**ի միջեւ։ Պատճառը, այս վերջինին բանեցուցած ներքաշարժներն են։ Ինչպէս յոյր Ֆրանսայի, նոյնպէս ալ Մարսէյլի մէջ երթեւեկի խնդիրը դարձած է օրուան կարեւոր հարցը։ Արագութեան դարն է։ մարդիկ կ'ուզեն աւելի ա–րագ եւ հանգստաւէտ պայմաններուն մէջ ճամբորդել։ Ահա, այս իրողութիւնը նկատի առնելով, Պոմօնի եւ Սէն Ժիւլիէնի բնակչութիւնը, որ չափազանց խռնուած է եւ կը համբէ մօտ 5000 հոգի, համագործակցականներ գետնի վրայ, 5 — 6 օթօպուսներու երթեւեկ մը հաստատած էր Պոմօն – Սէն Ժիւլիէնէն Մարսէյլ, մրցելով հանրակառքի ընկերութեան հետ։ Բնական է հանրակառքը կապուած է բաղաբապետութեան, եւ իրարու մէջ ունին մասնաւոր պայմանագրութիւններ։

Այսպէս, հիմնուելով այս պայմանագրութիւններու վրայ, հանրակառքի ընկերութիւնը կը պահանջէ վերացումը այդ համագործակցական գետնի վրայ գործող օթօպուսները։

Ահագին վէճ, թերթերու մէջ, նախատական գրութիւններ մէկը միւսին դէմ։ Եւ ահա խնդրին մէջ կը խառնուին, պետական մարդիկ, երեսփոխան, ծերակուտական եւայլն, մէկ կամ միւս կողմը բռնելով։ Փողոցներու մէջ տեղի կ'ունենան ցոյցեր, եւ տակաւին վերջինը երէկ գիշեր հսկայ թատրոնի մը սրահին մէջ։ Վերջապէս հանրակառքի ընկերութիւնը աշխատանքի նախարարութենէն ձեռք կը բերէ վճիռը, թէ օթօպուսները պէտք է օգոստոս 31էն սկսեալ դադրեցնեն երթեւեկը։

Ուրեմն պարզ շահի եւ մրցակցութեան խնդիր մը, կը դառնայ բաղաքական հաշիւներ մաքրելու կրկէս մը, մանաւանդ որ կը մօտենան ընտրութիւնները։

Ինչպէս ծանօթ է, Պոմօն – Սէն Ժիւլիէն, Մարսէյլի շրջանին մէջ, ամենամեծ հայ գաղութն է, տուն տեղ եղած։ եւ բնական է, ամենայն պարզութեամբ, պիտի անդամակցէր օթօպուսի համագործակցական միութեան, տասը ֆրանք վճարելով, որպէս մուտք։ Եւ այսպէս, հանրակառքի հրմշտուքներէն խուսափելու համար օթօպուսով կը ճամբորդէին ստուար թիւ մը մեր հայրենակիցներէն։

Բաղաբապետարանը եւ հանրակառքի ընկերութիւնը, իրենց ի նպաստ վճիռ մը կամ կարգադրութիւն մը ձեռք ձգելու համար ապաւինած էին, խայտառակ բացատրութեան մը, թէ ... « ամբողջ Հայերն են այս բոլորին պատճառը։ Հայերն են որ անդամ են ընդհանրապէս»։ Հետեւաբա՞ր...։ Հիմա սկսած է որոշ ատելութիւն մը Հայերուն հանդէպ։ Այսպէս անցեալները հանրակառքի մը մէջն եմ։ Ճամբորդ մը կը հարցնէ կառավարին թէ հոս օթօպուս չկա՞յ։ կառավարը կը պատասխանէ ·

— Բարեբախտաբար հոս Հայ չկայ որ օթօպուս բանի »։

Ինչպէս ըսի խնդիրը դարձած է բաղաքական մարգաճիճեր կատարելու փորձ։ Եւ մանաւանդ կայ ընտրութիւններու հարց։ Այսպէս, Պոմօնի տեղացի բնակիչներէն ֆանի մը հոգի, ազդարարած են երեսփոխան Պ. Սիմօն Սապիանիի։—«եթէ երթեմ մեր կողմը չբռնես ձուէ չպիտի տանիմ ֆիգի »։

Եւ այս պատճառ կը դառնայ, որ ընկերվարական – համայնավար Սիմօն Սապիանին հրապարակային բանախօսութիւն մը սարքէ, Սալօն Սէն ժաճի մէջ, անցեալ շաբաթ իրիկուն։

Այսպէս, ընտրական ճառ մը կը խօսի անուղղակի։ Եւ անդրադառնալով վերոյիշեալ տագնապին, այս բոլորին մէջ, գլխաւոր պատճառ կը բռնէ «հայ գաղթականները »։

Եւ կ'ազդարարէ ինչպէս իր թերթին, **Marseille 12 heures**ին մէջ ալ գրուած է։

— « Թող հայ գաղթականները մեզ հանգիստ ձգեն։ չխառնուին մեր գործերուն։ Մենք հայ գաղթականներէն, մեր երկրին մէջ, օրէնք չպիտի սար – վիճ», եւ ուրիշ շարք մը պղտոր յարձակումներ։

Այս միջոցին ուսկնդիրներէն Ֆրանսացի մը կը պռռայ ·

— « Ծո՛ղ, ծո՛ղ, թափեցէք Հայերը »։

Եւ հիմա պատկերը կ'ըլլայ կատարեալ։ Իրականին մէջ, մեր հայրենակիցները ոչ մէկ անախորժ բան ըրած են։ Մանաւանդ երեթեւեկի խնդիրը, ոչ բաղաքական հարց է եւ ոչ ալ հատուածական։

Ահա այսպէս է Եւրոպան։ Ձանձ – ռանք զայն։ Մարդիկ, բաղաքական եւ այլ հատուածական թէ անհատական շահերու համար ոսխագ կ'ընեն տարաբգիր ժողովուրդ մը, որ ոչ մէկ կապակցութիւն ունի իրենց ներքին եւ արտաքին գործերուն հետ։

Բարեկամ մը, որ ներկայ եղած է երէկուան սարքուած մեծ ցոյցին, հսկայ սրահի մը մէջ, կ'ըսէ թէ ֆրանսացի ժողովականներէն միւն, յանկարծ ոտքի ելլելով կը բացականչէ « կեցցէ՛ Հայաստան »։ եւ ծափահարութիւններ։

Իսկ, համագործակցական օթօպուսի վարչական կազմի անդամներէն մէկը, շեշտելէ յետոյ թէ հակառակ կառավարական արգելքին, պիտի շարունակեն երթեւեկը, ուժգնօրէն կը յարձակի ընկերվարական – համայնավար Սիմօն Սապիանի, շեշտելով թէ « անբարեխղճութիւն է, ամօթ է, տառապած ժողովուրդի մը այս վերջին մնացորդները բաւութեան ոսխագ դարձնել»։ «Միթէ Հայերուն վճարած 70 սանթիմը օտա՞ր դրամ է։ հանրակառքին չեն վճարեր օթօպուսին կը վճարեն, նախասիրութեան խնդիր։

Սակայն, այս բոլորը, ե՛ւ դէմը ե՛ւ դերը խաղեր են, այն համոզումը ներշնչելու համար, թէ, տեսէք գլխաւոր դերը կը կատարեն Հայերը։

Պոմօնի մեր հայրենակիցներուն կը թելադրենք, որ ըլլան շրջահայեաց, զգաստ, եւ ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցութիւնը չունենան այս խնդիրներուն մէջ։

Եւ եթէ երբեմ համագործակցականը շահի դառը, իր ֆրանսացի անդամներու աշխատութեամբ եւ գործակցութեամբ իրենց դատին լծուած երեսփոխաններու, ծերակուտական – ներու եւայլն, արդէն իսկ, անուղղակի օգտուողները իրենք պիտի ըլլան, առաջին պատեհութեամբ։— *Հրաչեայ*

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

1,750,000 բանուորներու գործադուլը Մ. Նահանգներուն մէջ

— o.o —

ՍՐՏԱԿԱՐԳ ՄԻԱՑՈՑՆԵՐ ՁԵՒԻ ԱՌՆՈՒԱԾ ԵՆ

Մ. Նահանգներու հիւսուածեղէնի բանուորներու սենտիֆան գործադուլ հռչակած ըլլալով, առաջին առթիւ շարժումին միացան 1,250,000 հոգի։ Վերջին պահուն 500,000 բանուորներ ալ հետեւեցան գործադուլին, ամբողջովին ջլատելով երկրորդ ամենամեծ ճարտարարուեստին կեանքը։ Կառավարութիւնը անմիջապէս արտակարգ միջոցներ ձեռք առաւ, միեւնոյն ատեն բանակցութիւններ կատարելով։ Նախագահ Բուզվէլթ ժամը ժամին կը հետեւի ամբողջ անցուդարձին։ Գործադուլին կազմակերպիչները շատ լաւատես են իրենց յաջողութեան մասին։ Կիրակի եւ երկուշաբթի օր դադար ըլլալով, կացութեան վերջնական պատկերը պիտի պարզուի այսօր, երեքշաբթի։ Խիստ հրաման տրուած է բանթողներուն որ գործիք չդառնան հանրայնավարական խաղերու։

Այս շարժումը անուղղակի հարուած մըն է նաեւ նախագահ Բուզվէլթի վերակազմութեան ծրագրին, քանի որ շատ մը գործարաններ կը մերժեն շաբաթական աշխատանքը 40 ժամէն իջեցնել 36ի, պահելով ժամագինը։

⁂ Գործադուլը սկսաւ սեպտեմբեր 1ի գիշերը։ Առաջին առթիւ միացան 900,000 բանուորներ, յետոյ հանդերձեղէնի ճիւղէն 250 հազար բանուորներ, բրդեղէններու ճիւղէն՝ 450,000 հոգի եւն։ Գործադուլի կոմիտէն տասը հոգիներ խումբեր կազմած է, հրամանատարութեամբ պատասխանատու դեկավարի մը, որպէսզի հսկեն կարգապահութեան։ Գործատէրերն ալ առանձին խումբեր կազմած են անոնցմով տարբերել, գործադուլը խանգարելու համար։ Կազմակերպիչները որոշած են գործադուլը շարունակել խաղաղ – օրէն, առանց բռնութեան դիմելու, բայց չդադրեցնել մինչեւ որ գոհացում չստանան։ Շարժումը կը վարէ Մ. Նահանգներու աշխատանքի Դաշնակցութիւնը։

⁂ Բանթողները կը պահանջեն.— 1. Շաբաթական աշխատանքը իջեցնել 30 ժամուան, պահելով 40 ժամուան աշխատավարձը.— 2. Սահմանափակել իրաբանչիւր բանուորի յանձնուած արհեստներու թիւը (այժմ յանձնել միայն մէկ բանուորի կը յանձնուի 56 զանազան արհեստներու հսկողութիւնը, այսինքն 36 աւելի՝ բաղդատելով 1929ի հետ).— 3. Ճանչնալ արհեստակցական Միութիւնը խօսելու համար յանուն բանուորներու եւ վերահաստատում արձակուած բանուորներու.— 4. Հաստատել իրաւարար յանձնախումբ մը՝ մասնակցութեամբ երկու կողմերուն, լուծելու համար բանուորական վէճերը։

Խ. Միութիւնը եւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը

»»»··«««

ԻՏԱԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ԿՆՔԱՀԱՅՑ...

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Պ. Մուսոլինի տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան իտալական պատուիրակին հետ եւ հրահանգներ տուաւ։ Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Իտալիա ուժ պիտի տայ Խ. Միութեան ընդունելութեան, միեւնոյն ատեն առաջարկելով մնայուն ատենադրութիւն մը՝ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին մէջ։ Իտալիա միշտ ջատագոված է խորհրդային իշխանութեան մասնակցութիւնը եւրոպական բանակցութեանց մէջ եւ առաջինն էր որ ճանչցաւ այդ իշխանութիւնը, 1923ին։ Անցեալ տարուընէ ի վեր, Հռոմ Մոսկուայի հետ կապուած է բարեկամութեան դաշնագրով, որ ստորագրուեցաւ 1933 յուլիսին։

⁂ Իրազեկ շրջանակներու մէջ կը հաւաստեն թէ Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի ձեռնարկները նպաստաւոր արդիւնքի յանգած են եւ թէ պետութիւններու մեծ մասը համաձայն է Խ. Միութեան ընդունելութեան։

⁂ «*Օսսէրվաթորէ Ռոմանօ*», Վատիկանի պաշտօնաթերթը, կը գրէ թէ Ռուսիա բաւարար արժանիքներ չունի Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ ընդունուելու համար, նախ՝ որովհետեւ խորհրդային միութիւնը ճանչցուած չէ բոլոր պետութիւններէն, յետոյ՝ Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին առաջին յօդուածին համաձայն, անդամ ըլլալիք պետութիւն մը պէտք է ազատօրէն կառավարուի։ Նոյն կանոնագրի 26րդ յօդուածը կ'ըսէ թէ պատկան պետութիւնը պարտաւոր է «արդար ու մարդկային աշխատանքի պայմաններ ապահովել այրերու, կիներու եւ տղոց՝ իր բոլոր հողամասերուն վրայ »···

«Բաւական է, կ'աւելցնէ, աչքի առջեւ ունենալ խորհրդային դիկտատուրային յատկանշական կողմերը, համոզուելու համար թէ՝ խորհրդային Միութիւնը ոչ մէկը ունի Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու համար անհրաժեշտ իրաւական պայմաններէն։ Այս պատճառաւ, այդ պայմանները ճնշելու անհրաժեշտութենէն խուսափումը — ճնշութիւն որ պէտք է կատարուի մասնաւոր յանձնախումբով մը — յանձնարարելի չէ Ազգերու Դաշնակցութեան համար։

Ռուսիա չի կրնար, ոչ իրաւականօրէն եւ ոչ ալ բարոյական – օրէն, ընդունուիլ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ։ Եթէ ընդունուի, պէտք է ըլլայ խիստ պայմաններով, այլապէս, ոչ թէ եւրոպան Ռուսիոյ, այլ Ռուսիան պիտի ազդէ եւրոպայի»։

»»»··«««

ԴԵՐՄԱՆԻԱ 174 ՕԴԱՆԱՒ ունէր 1934 ապրիլ 1ին, կ'ըսէ անգլ· թերթ մը։ «Այս օդանաւերը կրնան 500 ֆունտ պայթուցիկ փոխադրել եւ 3–4 ժամէն կործանել Անգլիոյ մայրաքաղաքը։ Շինած են նաեւ մասնաւոր կայաններ, որոնց մէկ մասը բոլորովին անտեսանելի է օդէն»։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

»»•••«««

Մենք ոչ միայն չենք ուզում, որ մեր հարևան պատերազմող ժողովուրդները 6 — 7 ամիս տևած արյունահեղությունից հետո ընկնեն նոր պատերազմի ճիրանները, այլև ամենայն ինչ անում ենք, որ վերոհիշյալ ժողովուրդները խաղաղության ճանապարհով գան իրենց իրավունքների ապահովության։ Մենք ոչ միայն չենք ուզում, որ մեր հարևանները ենթարկվեն նոր պատերազմի ավերումների, այլև ամենայն ինչ անում ենք, որ վերոհիշյալ ժողովուրդները խաղաղության ճանապարհով գան իրենց իրավունքների ապահովության։

Մենք ոչ միայն չենք ուզում, որ մեր հարևանները ենթարկվեն նոր պատերազմի ավերումների, այլև ամենայն ինչ անում ենք, որ վերոհիշյալ ժողովուրդները խաղաղության ճանապարհով գան իրենց իրավունքների ապահովության։ Մենք ոչ միայն չենք ուզում, որ մեր հարևանները ենթարկվեն նոր պատերազմի ավերումների, այլև ամենայն ինչ անում ենք, որ վերոհիշյալ ժողովուրդները խաղաղության ճանապարհով գան իրենց իրավունքների ապահովության։

ԼԵԼՕ

— ο —

Ա.

Լեղօն ձեռքն ածած ծոծրակին, ոտքերը խաչած, մտածում էր, թե ինչպես պիտի սկսի իր պատմությունը։ Ինչպես պիտի ներկայացնի իր հոգեվիճակը, որ ինքն անձամբ չէր հասկանում։ Ինչպես պիտի բացատրի իր ներսում տիրող խառնակությունը, որ ինքն էլ չէր կարողանում հասկանալ։

Ամեն անգամ, երբ նա ուզում էր սկսել, ինչ-որ անհասկանալի ուժ կապում էր նրա ձեռքերը, կաշկանդում էր նրա մտքերը, և նա ստիպված էր լինում ետ թողնել գրիչը։

Լեղօն ոտքի ելավ, սկսեց անհանգիստ քայլել սենյակում, ապա նորից նստեց սեղանի առջև, գրիչը վերցրեց ձեռքը, բայց ոչինչ չկարողացավ գրել։

Ինչո՞ւ էր նա այդքան անհանգիստ։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում գրել իր մասին։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում պատմել իր կյանքի ամենաանձնական, ամենագաղտնի կողմերը։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ներկայացնել իր հոգեվիճակը։

Լեղօն ոտքի ելավ, սկսեց անհանգիստ քայլել սենյակում

Խորհրդային գրողներու համագումարը

Սեպտ. 1ին վերջացաւ խորհրդային Գրողներու Համագումարը, որ բացուած էր օգոստ. 17ին, Մոսկուայի մէջ: Համագումարին կը մասնակցէին 591 պատուիրակներ որ կը ներկայացնէին 52 ազգեր: Գլխաւոր զեկոյցներուն մէջ կը գտնուէին Մաէսիմ Կորֆիի մէկ տեղեկագիրը խորհրդային գրականութեան մասին, Ռատէքի զեկոյցը միջազգային գրականութեան մասին, Պուխարինի զեկոյցը՝ բանաստեղծութեան մասին եւն.: Վիճաբանութեանց մասնակցեցան խորհրդային բոլոր մեծ գրողները, ինչպէս եւ բազմաթիւ օտար գրագէտներ:

«Թայմզ»ի թղթակիցը կը գրէ թէ համագումարը մեծ չափով յաջողեցաւ ծրագրուած նպատակին մէջ եւ թէ Թաթարներ, Էօզպէկներ, Տաճիկներ, Հայեր, Վրացիներ եւ Մոնկոլներ իրենց եռանախտագիտութիւնը յայտնեցին իրենց եղած ընդունելութեան, ինչպէս եւ մայրենի լեզուով գրելու եւ հրատարակելու համար տրուած դիւրութեանց համար եւ խոստացան իրենց գրիչները ներկայել հաւատարմութիւն խորհրդային կարգուսարքին: Գլխաւոր ատենախօսներէն շատերը ծանրանալով դասակարգային պայքարին վրայ, խնդրեցին օտար գրագէտներէն որ պաշտպանեն խորհրդային իշխանութիւնը եւ պայքարին իրենց դրամատիրական կառավարութեանց դէմ: Ուրիշներ ալ առաջարկեցին որ գրագէտները իրենց առջնորդ ընդունին համայնավարական ծրագիրը, եւ դիրք բռնեն, թօթափելով «անկողմնակալութեան» փոշիները:

Ծանր պատիժներ Մակեդոնացիներուն դէմ

Պուլկարական կառավարութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց, որով 5–10 տարի բանտարկութիւն, տուգանք եւ քաղաքացիական իրաւունքներէ զրկում կը սպառնայ բոլոր անոնց որ ոճիրներ կը գործեն կամ կը դրդեն պաշտօնական անձերու կամ անհատներու դէմ, քշնամական արարքներ կը կատարեն կամ կը քաջալերեն օտար պետութեան մը դէմ, կամ բռնութեան եւ ահաբեկչութեան կը դիմեն քաղաքական նպատակներ իրականացնելու համար: Հրամանագիրը ծանր պատիժներ կը նախատեսէ այն հրոսախումբերուն համար որ կը կազմուին օտար երկիր մը անցնելու եւ հոն խռովութիւններ յարուցանելու կամ ոճիրներ գործելու համար: Պիտի պատժուին նաեւ անոնք որ կ'օգնեն այդպիսի խումբերու, ուտեստ կամ ապաստան կը նաբեն, լուր չեն տար կառավարութեան եւն.: Տրուած վճիռները անվերաբերելի են:

ՍՈՒՐԻՈՅ, ՊԱԼԵՍՏԻՆԻ եւ հիւս. Ափրիկէի գաղթավայրերուն համար հարոգութեան կեդրոն մը հաստատուած է Պերլինի մէջ, համաձայն եւրոպական թերթի մը: Այս նպատակով 3,600,000 մարք տրամադրուած է եւ հրատարակուած են 60 գրքոյկներ՝ արաբերէն եւ ուրիշ արեւելեան լեզուներով, գրգռելու համար հանրային կարծիքը Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Հրեաներուն դէմ:

ԹԵՎՖԻՔ ՐԻՇՏԻ Սոֆիա պիտի հանդիպի սեպտ. 5ին, Ժընեւ գացած ատեն: Պուլկարիոյ արտաքին նախարարը յետաձգեց իր մեկնումը, ընդունելու համար իր թուրք պաշտօնակիցը:

51 ՀՈԳԻ վիրաւորուեցան կառ տը Լ'Էսքի մէջ, վեցը ծանրապէս: Վայրաշարժ մը, որ ոչ հնոցպան ուներ ոչ ալ մեքենավար, ինքն իրեն ճամբայ ելլելով, ուղղուեցաւ դէպի կայարան եւ զարնուեցաւ ճամբորդի կառախումբի մը: Երկու վագոններ ջախջախուեցան եւ գրեթէ բոլոր ճամբորդները վիրաւորուեցան, փայտի, երկաթի, ապակիի կտորներով կամ աջ – ձախ գարնուելով:

23 ՄԻԼԻՈՆ ՆՊԱՍՏԸՆԿԱԼ.— Պաշտօնական տեղեկագրի մը համաձայն, յառաջիկայ ձմեռ 23 միլիոն գործազուրկներ եւ կարօտեալներ (հինգ միլիոն ընտանիք) նպաստ պիտի ստանան Մ. Նահանգներուն մէջ: Նպաստընկալներու թիւը աւելցած է երաշտին, գործազրկութեան եւ ապրուստի սղութեան հետեւանքով: Կառավարութիւնը 792,268,529 տոլար նպաստ բաշխած էր 1933ին, իսկ 1934ի առաջին հինգ ամիսներուն ծախսած է 546,397,030 տոլար:

ՎԱՐԶՈՒ ՑԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐԶՈՒ է լուսաւէտ յարկաբաժին մը, երեք սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, ջուր, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այբերու դերձակութեան): Տարեկան վարձք՝ 4500 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆի 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière՝ի դիմացը:

Եւրոպայի ամենահին եւ ամենագոյն գրասենը
Գրասենի ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88–65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր: Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այս Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին 32, Avenue des Gobelins սրճարանի վերնայարկը՝ կարեւոր օրակարգ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսագիրք բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ,,Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

«ՎԷՄ»ի

Յրդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Դրօ, «Մի հատուած ցուշերից».— Յ. Զաւրեան, «Պայեան Նովա».— Զօր. Գ. Ղորղանեան, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— Ա. Խոնդկարեան, «Պոզոիցիան Հանր. Հայաստանում».— Սամսոն, «Հայաստանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— Պրոֆ. Զ. Աւալով, «Բաթումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի պաշտօնեաները Հաշտ. վեհաժողովից».— Անձնական՝ (Ց. Քոչարեան, վ. Գարտաշեան, Պրոֆ. Գայաեան եւ այլք).— Հին թուղթեր, կեանք եւ Մշակոյթ (Գ. Եղիկեան, վ. Մինախորեան եւայլն).— Գիրք եւ Մամուլ.— Գրախօսական.— Յաւելուած, վ. Եսայեանի.— Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը.— Նկարներ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուշով փակել հաշիւները:

ՎԷՄի հասցէն փոխուած ըլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, թերթ եւայլն ուղարկել նոր հասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կոստանեան, Գազանճեան, Պայպուրթեան, Պագալեան, Գալուստեան, Լքսէրճեան, Նասիպեան, Գրաճեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք անձամբ, դրաւոր եւ ծաղկեպատկով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց սիրեցեալ տիկնոջ, աղջկան եւ ազգականին՝

ՍՐԲՈՒՀԻ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆԻ
(ծնեալ Գազանճեան)

մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ 20 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ:

Տէսին, 31 Օգոստոս 1934

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պ. Աղէկ Պաղտասարեանի անակնկալ եւ դառնագէտ մահուան առթիւ կը յայտնենք մեր ցաւակցութիւնները իր պարագաներուն, Փարիզի եւ Շրջանի Տիգրանակերտի Հայրենակցական Միութեան կողմէ:

վարչ ութիւն

ՍԼՔ ԺԷՐՈՄԻ (Մարսէյլ) վրէժ խումբի պարզեւաբաշխութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը.—

422, 470, 36, 553, 534, 290, 242, 457, 24, 502, 424, 220, 151, 530, 413, 105, 510, 528, 320, 40, 382, 377, 68, 409 եւ 472: *Պարգեւները ստանալու համար դիմել՝ Ս. Միլտոնեանի 14 Bd. Claire Isnard, St. Jérôme. Marseille.*

Գործ կը փնտռէ

Գործ կը փնտռէ հայ պատուաւոր կին մը տան աշխատանքներու համար, օրավարձով կամ ամսականով:

Դիմել՝ Տիկին ԴԱՒԻԹԵԱՆի, *19*, Rue de la Porte de Bicêtre, Paris (13):

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

— Ալճավաղի Ներքին Սիփնոյ Յովանի Առաքելի աղջիկ Զիլոն, որ 1906ին Չէրքէզներու հետ միասին Մարաշ գացած է Մարաշի Ջարդէն վերջ անհետացեր է: Սուրիոյ մէջ գինք տեսնողներ եղած են:

Կը փնտռուի նաեւ Ներքին Սիփնոյ Յովանի Սահակի աղջիկ Ֆաուֆա, Յովանի Վիրաոյ տղայ Ագօ, Երիցու Գորոյ տղան Սալտոն, որոնք Սիփնոյ Ջարդին Քիւրտերը տարած են: Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեկութիւն տալ Ohanessianի, Hameau du Corzot, Genay (Ain), France:

Սիփնոյի եւ շրջականերու հայրենակիցներէն կը խնդրուի նաեւ իրենց հասցէն հաղորդել:

ԿԱՐԵՒՈՐ

ՓԱՅԼԱԿ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆէ կը խնդրուի ամէնադարձ ներկայանալ ցաւոյի խմբագրատունը:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարսիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUKEUX"**
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09 - 95
ԼԻՈՆի եւ շրջաններուն ներկայացուցիչ
D.N.BAHADOURIAN 32 rue Sévigné. Lyon Rhône)
ՆԻՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիղի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*, մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 չարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մարմարամանութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. Է.ՊՊԻՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19)ի:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՅԷԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, քաղաքի եւ մարշալ փոքենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05 93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire՝ի յարկաբաժինին մէջ)

Հայերու ժամադրավայրը
ՃԱՇԱՐԱՆ ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէքթօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԳՈՑԱՄԱՐՏ *տարւոյ 1935*

Հրատարակութիւն Հ. Յ. Դ. *ՄԱՐՍԷՅԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ*

ԼՈՑՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15ին

1.— Ազգային քննական պատմութիւն, բագրատունեաց Հարստութենէն մինչեւ Ռուբինեանց Հարստութիւն:

2.— Աւփոփ նկարագրութիւն ազատագրական պատմական դէպքերու եւ դէմքերու, առանց կուսակցական խտրութեան:

3.— Կրօնական տօներու լիակատար յիշատակութիւն:

4.— Օրացոյցին ձակատը զետեղուած է Հ. Յ. Դ. Զինանշանը՝ եզերուած գոյգ եռագոյնով, մէջտեղը «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՑԱՄԱՐՏԸ» (գծուած Հ. Աւետնաքի կողմէ):

5.— Օրացոյցին ներքեւ Դաշնակցութեան Երդումը:

7.— Ձախ կողմը *Միք. Վարանդեան, Մ. Նալբանդեան* եւ *Ճափոն քրանկար:*

7:— Աջ կողմը *Հայր Աբրահամ, Գամառ Քաթիպա, Բասէնի* եւ *Տկին պապայի* ֆէտայիներու *խմբանկարը:*

8.— Օրացոյցին մէջ զետեղուած են անցեալ տարուան կոդքին վրայ նկարները եւ ետքը նոր նկարներ:

Հայրենակիցներ, հզրկուելու համար այս գեղեցիկ հրատարակութենէն դիմեցէք այժմէն Միութեան հասցէին՝

Karnig Antikian, 49, rue Nationale, Marseille:

Գինն՝ Մարսէյլի *5* ֆր.: Գաղուներներ *5.50*: Պալքաններ եւ Սուրիա *6:*

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ Թարգմ. Ժ.

Այդ իրիկունը բժիշկ Պրաունը Պէլինա Ճէքինին հետ դեկը կը պատրաստէր իր բաժարանին մէջ: Պաղ ընդունելութիւն մը բրաւ անոնց եւ աթոռ անգամ չի հրամցուց: Երբ տեսաւ որ եկողը Ուօմբրըլլին էր, կոպտօրէն հարցում մը բրաւ անոր՝ վիրաւորականն չեզոտով:

— *Ի՞նչ կ'ուզէք. գիտեմ ձեր զօրծը բայց օգտակար չեմ կրնար ըլլալ.. Ի՞նչ կայ... դպրացած ենք...*

— *Ոչ այնքան դպրացած որ չկրնաք տալ պատասխանը քաղաքավարի հարցումի մը, կարծեմ, բաւ ատիկանը... Միլի Քլովըրը անունով աղջիկ մը կը ճանչնա՞ք կամ կը ճանչնայի՞ք տարիներ առաջ...*

— *Ոչ, երբեք չեմ լսած այդ անուն նը, ո՞վ է...*

— *Տանտրմէկ կամ տասներկու տարի առաջ Դանիէլ Ճէքինի դեղարանը գրագրուհի էր...*

— *Հալէ, փափաց Ուօմբրըլլի. մեր ուղածը իմացանք, կը ճանչնայ և – դեր... հեռը իյնալու չի գար, տարօրինակ մարդ է... քալէ... հէյօ, այս ի՞նչ է...*

Ճերմակ գոգնոցով ու գլխարկով եւրիտասարդ աղջիկ մը՝ նրբանցքին անդիի ծայրէն նշան բրաւ ատիկանին եւ ցուցամատը չբծունքին վրայ բռնելով հասկցուց որ ձայն չհանեն: Երբ քիչ մը եւս յառաջացաւ՝ աղջիկը փողոցին գրան փոքր եկաւ փականքը վերցնելու եւ հիւրերը ճամբու դնելու համար: Սակայն փոխանակ դուրս բանալու նշան մը եւս բրաւ՝ իրեւ ապշարարութիւն.

— *Չերինիներէ՞ն է, փափաց ատիկանին՝ խաւբրըր ցոյց տալով. ձեզի հէ՞տ է...*

— *Այո, այո, պատասխանեց ատիկանը ցած ձայնով. ի՞նչ կայ. բա՞ն մը ունիս ըսելիք...*

Աղջիկը զգուշութեամբ չորս դին նայեցաւ ու երկու այցեկուներուն մօտենալով, բսաւ.

— *Քանի մը վայրկեանէն կրնամ դուրս ելլել... ինծի սպասեցէք անկիւնը, հիմա կուգամ...*

Վերցուց փականքը եւ Ամերիկացին ու ատիկանը դուրս եկան ու Պրաունդունիք Սքուէրի անկիւնը գացին:

— *Ասիկա այն աղջիկն է որուն բաներ մը հարցուցած էի Ալֆրէտ Ճէքինի այցելութեան մասին, բսաւ Ուօմբրըլլի, սպասուէն է, չնորհքով աղջիկ մը որ երեւի տեղեկութիւններ ունի ... էհ, ի՞նչ ըսիր այս բժիշկին...*

— *Դիւրագրգիռ, ջղային մարդ, պատասխանեց Ամերիկացին. կամ չատ չիղ ունի եւ կամ բնաւ չունի, միեւնոյն բանն է թէեւ...*

— *Բայց կը կարծե՞ս որ ըսածէն աւելին գիտէր. ես այնպէս կը կարծեմ. գիտե՞ս ինչ, աղէկ ըրինք որ օրիորդ Միլի Քլովըրին եաեւէն չինկանք եւ անտարակոյս՝ արժեց, ինչպէս որ կ'ըսէիր, բաւական ալ գործ տեսանք այսօր եւ կարծեմ մեր աշխատանքը արդիւնք մը պիտի տայ, բայց ես այն հաւատքը ունիմ որ Ալֆրէտ Ճէքինի մահուան գաղտնիքը այս տունին մէջն է...*

— *Իրաւունք ունիս, բսաւ Ամերիկացին, ես ալ այդպէս կը կարծեմ...*

— *Երբ՞ն ի վեր, զարմացաւ ատիկանը:*

— *Առաջին վայրկեանէն...*

— *Ինչո՞ւ Միլի Քլովըրը մատ փաթթեցիր ուրեմն...*

— *Այս կէտին հասնելու համար, խնդաց Խաւբրըր, տեղ մը հասնելու համար քանի մը ճամբայ կայ. Միլի Քլովըրը, այլ անուամբ Լէյլաի Զիլը, մանրամասնութիւն է, թէեւ կարեւոր մանրամասնութիւն մը. այդ մասին աւելին պիտի խմանանք վաղ իրիկուն մինչեւ այս ժամը, կարծեմ...*

— *Կրնայ ըլլալ քանի որ այդքան կը պնդես... աւելորդ էր այդ ատիճան ճնշել բժիշկը... բուժարանին մէջ աշխատող աղջիկը տեսա՞ր...*

— *Տեսայ, խեղճ աղջիկ, ցաւալի բան է, այդպէս ոճեւ մարմին... սակայն ուշիմ կ'երեւայ...*

— *Այո, օրիորդ Պէլինա Ճէքինն է, Ալֆրէտի զարմուհին, ընտանիքին միակ անդամը որ տունն էր երբ անիկա հոն այցելեց... հիմա ինծի մոիկ ըրէ. այդ աղջիկը առիթ ունէր զայն թունաւորելու. դեղագործութենէ կը հասկնայ եւ իբր այդ, մօրեղբօրը քով կ'աշխատի ու բնականաբար բաներ մը դիտէ թոյներուն մասին. անշուշտ պատճառներ ալ ունէր. եթէ Ալֆրէտ չվերադառնար եւ իշխանութիւնն – րը պնդբը մեռած նկատէին, ինքը, իր եղբայրը եւ մայրը պիտի ժառանգէին Դանիէլի ամբողջ հարստութիւնը... եւ անշուշտ հիմա ալ պիտի ժառանգէին քանի որ Ալֆրէտը մեռած է. ուրեմն, ինչպէս ըսի, պատճառ կայ... բայց, երբ հարցաքննութեան օրը անկա վկայութիւն կուտար, այն ատեն վկայութիւն կուտար, այն երբ բակացութեան եկայ թէ աղջիկը յանցաւոր կրնար ըլլալ, բայց ոչ այդ աղջիկը...*

— *Վատա՞հ ես որ միայն անիկա տունն էր Ալֆրէտի այցելած ժամանակ, հարցուց Ամերիկացին:*

— *Որքան որ կարելի է վստահ ըլլալ, պատասխանեց ատիկանը. հապա զար տեսակ քննութիւն կատարելէ այս գործին համար. ամէնէն փոքր դէպքերն անգամ նկատի առի. մանաւանդ ատենախօսին հետ տեսնուելուդ. ինծի ապահովցուց թէ այդ իրիկունը օրիորդ Պէլինայէն զատ ուրիշ մարդ չէր կար տունը. բսաւ թէ բժիշկ Պրաունը ընդհանրապէս ամէն գիշեր դուրս կ'ելլէր. տիկին Ճէքինն ալ տունը չէր մնար ինչպէս նաեւ անոր ողջը որ բժշկական ուսանող է... այդ երեքն ոչ մէկը տունն էր այդ գիշերը, այսինքն վերադարձեր են ժամը տասնմէկէն առաջ...*

(Շար.)

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.288

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԳԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջերսկերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
5
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
5 Septembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2591

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԵՐ ԵՐԻՒՔՆ Է ՈՐ ԿՐ ՎԱՌԻ...

Զանազան ազբիւրներէ հասած տեղեկութիւններ կը հաստատեն թէ իսկապէս լուրջ տագնապի մը մատնուելու են Հայր. Միութիւնները, Մ. Նահանգներուն մէջ։

«Հայրենիք»ի վերջին խմբագրականներն ալ այդ կ'ապացուցանեն։

Համաձայն մեր պաշտօնակիցին տեղեկութեանց, «պատակաւած են կամ պատակաւելու վտանգին ենթակայ՝ Վաղուրկանի, Մալաթիոյ, Սեբաստիոյ, Տիգրանակերտի, Քղեի, Այնթապի եւ բազմաթիւ այլ Հայրենակցականներ»։

Ուրեմն, եկեղեցիէն յետոյ, Հայր. Միութիւնները։

Եկեղեցին երկուքի բաժնելէ յետոյ, ինչո՞ւ կանգ պիտի առնէին կէս ճամբան։ Մանաւանդ որ, իրենց կողքին են Երեւանն ու Էջմիածինը, մէկը՝ իբրեւ իշխանաւոր, միւսը՝ իբրեւ փոքրաւոր։

Իսկ այս գլխիվայր թաւալումը՝ պարզապէս հարուածելու համար Դաշնակցութիւնը, որ «ապստամբութեան դրօշ» պարզած է «ինչպէս Հայաստանի կառավարութեան դէմ՝ այնպէս ալ Էջմիածնի Աթոռին դէմ», ինչպէս կ'ողբա՞յ մեր ժամանակներու ամէնէն զգուելի փառաւոր Պետրոսը, «Կոչնակ»։

Իրականին մէջ, այս բոլոր ապուշները են որ ապստամբութիւն հռչակած են տարբական պարկեշտութեան, առողջ հայրենասիրութեան, ազգային արժանապատուութեան եւ արմատախիլ ժողովուրդի իրական չահերուն դէմ։

Բայց,— օրակարգը փչե՛լ է։ Փչէ, թխէ կրցածիդ չափ։ «Փոտիչահրմ չօզ եաչա» կանչէ բոլոր ուժովդ, եւ մնացեալով մի՛ հետաքրքրուիր։

Այն օրէն ի վեր որ Երեւանը արշ խաղցնել սկսաւ, մարդոց աչքերը շլմորեցան, եւ ամէնէն սովորական երեւոյթներն անգամ ծուռ կը տեսնեն։

Եթէ այդպէս չըլլար, մենք ինչո՞ւ պիտի ունենայինք եպիսկոպոսի, վարդապետի, ժամու եւ բանկալի խնդիր, Հայրենակցականի եւ Վերաչինացի վէճ, Հայաստանի «բարեկամ» եւ «թշնամի» ճակատներ, դրօշամարտ եւ ուրիշ ապերդութիւններ։

Նախապէս, չափազանց զգոյշ էր Երեւանը։ Աւելի ճիշդ՝ ապահնած՝ միայն եւ միայն իր «յեղափոխական» ուժին։

Ծրագիրը ճախողեցաւ։

Այժմ կը հետեւին ուրիշ ռազմավարութեան մը,— չոյել ժողովուրդին հայրենասիրական եւ բարեպաշտական զգացումները, սիրաշահիլ բարձրաստիճան կղերը— ինչպէս եւ ջոջ ազաները — եւ գեհին գրաւել աստիճանաբար։ Ի հարկին չուրջառ հագնելով։

Այս առաջադրութեամբ, փոած են հաւրընաիր ցանց մը, որուն օղակները կը կազմեն յայտնի եւ դաղտնի մունետիկներ, ամէն հասակէ եւ դասակարգէ, արքեպիսկոպոսէն մինչեւ յետին տահակն ու դպիրը։

Եւ ահաւասիկ խժալուր աղմուկ մը։ Խռպոտ, խարդախ կանչեր ամէն անկիւնէ։

Բոլոր այն գաղութներուն մէջ ուր հայերէն տառ կը գտնուի, մարդիկ թուխս կը նստին, ազգային քաղաքականութիւն մշակելու, փրկութեան աւետիսներ կանչելու համար։

Դուք պիտի կարգաք ու տեսնէք չատ բաներ, յիմար — խմաստուն խօսքեր ու ծրագիրներ, բայց պիտի փնտռէք ու չպիտի գտնէք մէկ բան,— պատասխանատուութեան գիտակցութիւն։

Երեւանը կը հրամայէ,— կրակէ՛ եւ ճեղքէ։

Արդ, կրակը միայն Դաշնակցութեան դէմ չէ ուղղուած, այլ բոլոր ազգային հոսանքներուն դէմ։ Եւ ճեղքը Դաշնակցութեան չէ որ կը սպառնայ, այլ բուն իսկ արմատախիլ բազմութեանց։

Որո՞ւ հոգ։ Հրձիգ լաթ մը գտնողը կ'առնէ կը վագէ։ Բրիչն ու փետտաը կը բանին ալ ու ձախ։

Չկայ մէկը որ հարցնէ ինքն իրեն կամ հարեւանին։

— Բայց, ո՞ւր պիտի հասնինք այսպէս։

Չկայ մէկը որ խելքի կանչէ ինքզինքն ու դրացին, բարեկամն ու թշնամին եւ խորհրդածէ։

— Եթէ այս բոլորը կ'ընենք Դաշնակցութիւնը հարուածելու համար, ի՞նչ օգուտ։ Դաշնակցութիւնը ոչ կը փլի, ոչ ալ կ'ընկրկի։ բայց մեր տունն է որ կը փլի, աղբերիք։ Մինչեւ ե՞րբ այսպէս...

Այս ձիարշաւը բանի մը նմանած կ'ըլլար, եթէ հակադաշնակցական խելագարները համբերաչիս ըլլային գոնէ իրենք իրենց մէջ, հաւատալով հաւաքական ծրագրի մը եւ նուիրուելով անոր իրագործման։

Մինչդեռ, անոնք «Հայաստանը սիրելու» չնորհն անգամ չեն կրնար բաժնել իրարու մէջ։

Ու մինչ Հայաստանը, սիրուելով — սիրուելով կը մաշի, զաղութներն ալ փշուր — փշուր կը հալին, միեւնոյն հոգածութեան հետեւանքով։

Եւ ի՞նչ հոգածութիւն...

Մարդիկ սինկլէր կղերական մը կը գնեն նժարին մէկ ափը, եւ ժողովուրդն ալ միւս ափը,— եւ «ճիրիա» կը խաղան։

Կամ ական մը փորելով որ եւ է Հայր. Միութեան ծոցին մէջ, կը պայթեցնեն զայն, եւ «տատնըչորս» կը պարեն, յանուն վերաշինութեան։

Կարելի՞ է դիմանալ։ «Տավուլ — զուռնա»ն երեւանէն է, իսկ թշնամին՝ ... Դաշնակը։

Որո՞ւ հոգ թէ՝ մեր տունն է որ կը փլի, մեր երդիքն է որ կը վառի, մեր ինքնապաշտպանութեան ազդակներն են որ կը խախտին, մեր դիմադիծն է որ կ'աղճատուի, եւ ջարդուփշուր ժողովուրդի մը վերջին մնացորդներն են որ յարդի եւ տաշեղի կը վերածուին տարուէ տարի...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԹԱՄ

ՋՈՒԻՑԵՐԻԱ ՉԸՆԴՈՒՆԻՐ ՆՈՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ

Զուիցերիոյ Դաշնակցային Խորհուրդին արտաքին գործերու պատասխանատուները երեք ժամ անընդհատ խորհրդակցելէ յետոյ, որոշեցին միաձայնութեամբ խնդրել Դաշնակցային խորհուրդէն որ ժխտական քուէ տայ, երբ տեղանի վրայ դրուի Ա. Միութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու խնդիրը։

Խորհրդային Գրողներու Համագումարը

Խորհրդային գրողներու համագումարին առթիւ, որուն փակումը հաղորդած էինք երէկ, Խ. իշխանութեան պաշտօնաթերթը կը շեշտէ խմբագրականի մը մէջ։

— « Մինչ դրամապետական աշխարհը ճարակ դարձած է տեսական տագնապ կոչուած ժանտախտին եւ իր վերջալոյսը կը դիտէ, գրականութիւնը լման երկու շաբաթ յաղթանակներ տարաւ երիտասարդ ընկերվարական երկրին մէջ։ Անշուշտ մենք համարաւոր թերութիւններ ունինք, բայց արդէն կը տեսնուի ընկերվարական մշակոյթին արձիւներուն քոխչը, արդէն կը ճշմարուին այս փայլուն ապագային աւետաբերները։ Յեղափոխական ահաւոր պայքարին դիւցազներգութիւնը իր գեղարուեստական կատարեալ արտայայտութիւնը պիտի գտնէ մեր գրականութեան մէջ։ Համագումարը փակուեցաւ, դէպի գործ, գրագէտ ընկերներ »։

Համագումարին փակման ճառն ալ Մախսիմ Կորքին խօսեցաւ, յայտարարելով թէ միայն խորհրդային գրողները գիտեն թէ ո՛ր համար կը գրեն եւ ջատագովելով գրական աշխատանքի հաւասարական մեթոտները։

Իտալիա փոխարէժի կը դիմէ

Իտալիոյ ելմտական նախարարը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն գերմանական բոլոր ապրանքներուն վճարումները պէտք է ըլլան մարքով, ինչ դրամով ալ եղած ըլլայ վաճառումը։ Մարքերը պիտի ճարուին օրուան սակով։ Այս կարգադրութիւնը հետեւանքն է 1932 հոկտ. 17ի պայմանագրին խզման։ Մինչեւ հիմա իտալացի առեւտրականները կրնային իրենց գերմանացի յաճախորդներուն ապրանք ծախել իտալական դրամով, ինչպէս որ Գերմանացիները կրնային իրենց ուզած դրամով կազմել հաշուեցոյցը։

Ամերիկեան գործադուլը կը ծաւալի

»»»··«««

ԾՆՐԱԴԻՐ ԱՂՕՐՔ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մ. Նահանգներու հիւսուածեղէնի բանուորներու գործադուլը ծաւալեցաւ առաջին օրէն իսկ, առանց որ եւ է դէպքի։ Մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ ճարտարագործական շրջանակներու մէջ։ Վախ կայ որ բանթողներուն թիւը հասնի մինչեւ երկու միլիոնի։ Շարժումը ծաւալած է մասնաւորապէս հարաւային նահանգներուն մէջ, ուր արտակարգ տեսարաններ պարզուեցան առաջին օրը։ Շաբլոթի մէջ վիթխարի միքինկ մը սարքուեցաւ եւ երէց մը բագկատարած աղօթելով, խնդրեց որ Ամենակալը օգնէ իր զաւակներուն՝ ո՛ր կը կռուին արդարութեան համար։ Աղօթքը տեղի ունեցաւ սրտառուչ հանդիսաւորութեամբ, մինչ հազարաւոր այրեր եւ կիներ կ'արտասուէին ծնրադիր, սպասելով լաւագոյն արշալոյսի մը։

Մինչ այս մինչ այն, բանակցութիւնները կը շարունակուին, միջին ճամբայ մը գտնելու համար։ Նախագահ Րուզվէլթ առ այժմ չէզոքութիւն կը պահէ, իր ամարանոցին մէջ։ Գործադուլին գլխաւոր կեդրոններն են հիւսիսային եւ հարաւային Քորոլինա եւ Վըրճինիա, ուր բանուորներու հարիւրին 50ը միացած են շարժման։

⁂ Պ. Կրին, Մ. Նահանգներու Աշխատանքի Դաշնակցութեան նախագահը, ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ ամենասեւ ամէրը պիտի ունենան այս տարի։ Իր կարծիքով, գործազրկութեան միակ դարմանն է շաբաթական աշխատանքը նուազեցնել 30 ժամ փոխանակ 40ի, աւելցնել ժամագինը, փութացնել հանրօգուտ շինութիւնները եւ ուղղակի նպաստ վճարել բոլոր անոնց որ գործ չեն գտներ հակառակ ամէն բանի։ Անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ 23 միլիոն գործազուրկներ կամ հինգ միլիոն ընտանիքներ նպաստի կարօտ պիտի մնան այս ամառ։

Անգլիոյ Արհեստակցական Միութեանց ժողովը

Երկուշաբթի օր բացուեցաւ Անգլիոյ արհեստակցական Միութեանց համագումարը, որուն կը մասնակցին 570 պատուիրակներ, յանուն 210 սէնտիֆաներու։ Այս բոլորին անդամներուն թիւն է 3,294,581, ինչ որ 100,000ի պակաս մը կը ցուցնէ անցեալ տարուան վրայ։ Օրակարգին վրայ կը գտնուին ոչ միայն արհեստակցական, այլ եւ բաղաքական խնդիրներ։ Այսպէս, մասնաւոր գեկոյցմըպատրաստուած է փաշականութեան ահիթլէրականութեան դէմ, որուն երկուքն ալ միեւնոյն դիկտատուրային տարբեր ձեւերը կը համարուին եւ կը դատապարտուին։ Երկրորդ զեկոյց մը յատկապէս կը շօշափէ խաղաղութեան խնդիրը։

Նոր ռեպարացիաներ Մակեդոնացիներուն դէմ

Պուլկարական կառավարութիւնը լուծելով Մակեդոնական Յեղ. կազմակերպութիւնը, ազատ ձգած էր անոր օրինական ճիւղը,— կրթական եւ բարեգործական ազգ. կոմիտէն։

Վերջերս սակայն կառավարութիւնը ձեռք ձգեց բազմաթիւ եւ անհերքելի փաստեր, որ կը հաստատեն թէ Մակեդոնական Ազգ. Կոմիտէի անդամներու մեծամասնութիւնը խախտելով իրենց պարտականութիւնները, գործակցութիւն ցոյց տուին եւ կը շարունակեն ցոյց տալ լուծեալ հակօրէն կազմակերպութեան պատ—

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉՆ ԱՒ ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԹԵՒՆ ԱՒ...

« Ցառաջ » միջանկեալ յիշած էր թէ Պոլսոյ թուրք լեզուական համաժողովին մէջ, թուրք հռչակուած են նաեւ Գրիգոր Լուսաւորիչ եւ Սահակ Պարթեւ։

Ես կը բողոքեմ « Ցառաջ »ի զանգատութեան դէմ։

Չէ՞ր արժեր աւելի մանրամասնօրէն հաղորդել այս պատմական ճշմարտութիւնը։

Մինչեւ ե՞րբ այսպէս մեր գիտցածով պիտի մնանք...

Ուրեմն, լսեցէք, թուրք երեսփոխան մը, Րէշիտ Սավֆէթ պէյն է որ կը պատմէ։

— « Արշակունի Պարթեւները Թուրքեր էին։

Տրդատ, Կովկասի հիւսիսէն ժողված Հոն — Թուրքերէն գունդեր կազմելով, զրաւեց Պարսկաստանի մեծ մասը։

« Թուրքերն են որ Լուսաւորչական կրօնքը մինչեւ կեդրոնական Ասիա տարածեցին։

« Հայ քրիստոնէական կրօնքին հիմնադիրները՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եւ Սուրբ Ներսէս Պարթեւ Թուրք էին։

« Բիւզանդիոնի կայսրութեան դաշնակից Մագար — Թուրքերը երեք դար Արաբներուն դէմ պայքարեցան։ 809ին, անոնք Կովկասէն խուժելով, Հայաստան արշաւեցին եւ մինչեւ Մուսուլ յառաջացան։

Յաջորդները Բիւզանդիոնի կայսրութեան հետ չատ խնամութիւններ հաստատեցին։ Իրենց կայսրուհին Մարդարէներու թագաւորին աղջիկն էր, որ կայսեր տղուն հետ ամուսնացած էր։ Անոնք կեդրոնական Ասիոյ վաճառականներ էին. իրենց մէջ կրօքով չատ մը լուսաւորչականներ կային, որոնք հակառակ անոր որ Թուրքերէն կը խօսէին, իրենք Հայ կը ճանչցուէին »։

Հիմա որ բուն ազբիւրէն իմացաք « ճշմարտութիւնը », չէ՞ք փորձուիր հարցնել։

— Հապա ինչո՞ւ ջարդուեցանք...

— Պարզապէս անոր համար որ՝ Թուրքերը իրենք ալ չէին գիտեր թէ Տրդատը կամ Գրիգոր Լուսաւորիչը թուրք են։

Մինչեւ էհմալապետութեան հաստատումը, կարելի՞ էր այսքան խոր ուսումնասիրութիւններ կատարել եւ երեւան հանել ճշմարտութիւնը...

Ուրիշ պատճառ մը եւս։

Նոր ժամանակներու Հայերը կապուած ըլլալով Տրդատի, Գրիգոր Լուսաւորչի եւ Սահակ Պարթեւի յիշատակին, կրնայինք առտու մը բրիստոնեայ թուրք դարձնել մահմետական Թուրքերը եւ տէր դառնալ ամբողջ Թուրքիոյ, ժառանգական իրաւունքով։

Չէ՞ որ անոնք աւելի հին « Թուրքեր » էին քան Խանէտանը Ալ Օսմանի գերդաստանը։

Մե՛զմէ որ Րէշիտ Սավֆէթ անդամ չէ « միացեալ ճակատ »ին կամ « դաշտերզոհպաշկոմ »ին։ Այլապէս, շատ աւելի վաւերական գիտեր պիտի ըլլար։

ՎԱՀԷ

50 ՄԻԼԻՈՆ ՈՍԿԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՕԴԱՅԻՆ ՏՈՐՄԻԶԻՆ ՀԱՄԱՐ

— o —

Օգոստոս 30ին Պոլսոյ մէջ տօնուեցաւ սաւառնակի օրը։ Այս առթիւ Սաւառնակի Միութեան նախագահը ճառ մը խօսելով, ըսաւ.

— « Թուրք մեծ ազգը, որ տասը տարուան մէջ 50 միլիոն ոսկի ճուխրեց սաւառնորդներուն ճիւղին, այս տարի ալ յաջողեցաւ 26 սաւառնակ ճուխրել բանակին։ Մեր պարտականութիւնն է խոնարհիլ եւ պարծանքով ու յարգանքով ողջունել թուրք ազգը, որ ազգերուն ամէնէն հասունն է, ամէնէն արթունը եւ ամէնէն ասպետականը, եւ այնքան բարձր հայրենասիրութիւն մը երեւան կը բերէ։

Էհմալական Թուրքիոյ ամէն կողմը սաւառնորդութեան հանդէպ տեսնուած խանդավառութիւնը երբ չարունակուի ներկայ հրաբորբոք թափով, հաւատացած ենք թէ շատ մեծ արդիւնքներ պիտի կարենանք ձեռք բերել »։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՍՈՒՐԻՒԱՑԻՆ ԻՐԱՒ

Սուրիոյ մարզպանութեան մամուլի դիւանը կը ծանուցանէ թէ սկսած են Թէլզըվանի երկաթուղագծի գետեղման աշխատանքները։ Այս գիծը Թէլ Զըվանէն պիտի երկարի մինչեւ Իրագի սահմանները։ Պիտի կառուցուի նաեւ Թէլ Քըշիբէ կայարանը։ Այս գործողութիւնները 500 — 600 նոր աշխատաւորներու գործ պիտի հայթայթեն, ներկայիս աշխատող 2500էն զատ։

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՋՕՐԱՎԱՐՈՒՀԻՆ

»»»·«««

Փրկութեան բանակը վերջացուց իր համագումարը, զօրավար ընտրելով կազմակերպութեան հիմնադրին աղջիկը, Օր. Իվանճէլին Պութ։ Տարեթոշակն է 50,000 տոլար։ Զօրավարուհին 69 տարեկան է եւ հանգստեան պիտի կոչուի 73 տարեկանին, համաձայն կազմակերպութեան կանոնագրին։

ԹՈՒՐՔ ՓԱՇԱՆԵՐԸ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

— o —

Մոսկուայի զինուորական հրամանատարը հացկերոյթ մը տուաւ թուրք զինուորական պատուիրակութեան։ Ներկայ էին Ֆահրէտտին եւ Մուզաֆֆէր փաշաները, թուրք դեսպանատան պաշտօնատարները, էմին փաշա, հարիւրապետ Էնվէր պէյ, խորհրդային արտաքին գործակատարութեան պետ եւ ուրիշ պատուիրակներ։ Ճաշկերոյթին Զուէբերման, Մոսկուայի խորհուրդի փոխ-նախագահները, կարմիր բանակի պետեր եւ պատերազմական ու արտաքին գործակատարութեանց պաշտօնատարները։ Այս առթիւ Մոսկուայի զինուորական հրամանատար կօրբ եւ Ֆահրէտտին փաշա ուղերձներ փոխանակեցին։

Պատուիրակութիւնը այցելեց Մահսիմ Կորքի թատրոնը։ Ցետոյ ներկայ եղաւ կարմիր բանակի սպայակոյտի նախագահ ու Եկօրովի կողմէ սարքուած հացկերոյթին, որուն կը մասնակցէին զօր. Պուտէնի, արտաքին վարիչներէն Զուէբերման, զինուորական ակադեմիայի տնօրէն Ֆէլտման, օդային սպայակոյտի նախագահ Զափչինկով, ինչպէս նաեւ պատերազմական եւ արտաքին գործակատարութեանց պետերը։ Եկօրով եւ Ֆահրէտտին փաշան ուղերձներ փոխանակեցին։

Թուրք պատուիրակութիւնը այցելեց Լենինի գերեզմանը եւ ծաղկեպսակ մը դրաւ։ Այցելեց նաեւ Տինամիք սաւառնակի հաստատութիւնը։

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԻԹԻՆ ԱՆՏԻՈՔ

Ալեքսանտրէթի Սանճագին կեդրոնը ցարդ կը գտնուէր Ալեքսանտրէթ քաղաքին մէջ։ Առարկելով սակայն անոր հեռաւորութիւնը եւ ուրիշ դժուարութիւններ, ընդհանրապէս Անտիոքցիներ երկար ատենէ ի վեր կը խնդրէին Սանճագին կեդրոնը Անտիոք փոխադրել։ Իսկ Ալեքսանտրէթի առեւտրականներն ու բաղաքապետութիւնը կը բացատրէին այդպիսի կարգադրութեան մը վնասները։

Մարզպանը երկու կողմի դիմումներուն եւ պահանջներուն ալ գոհացում տալու համար, հրամայած է կրթական, երկրագործական եւ ոստիկանական պաշտօնատուները վերջնականօրէն Անտիոք փոխադրել։ Միւս պաշտօնատուները առայժմ պիտի մնան Ալեքսանտրէթի մէջ։

ԵՐԿԱՐ ԱՐԾԱՐԱՆՔԱՅԻՆ ՑԱՆԿԻ ԵՎ ԺԱՂՈՎՍՊԱՐ ՎԱՃԱՌՔԻ

»»»··«««

Մեծ ուշադրություն դարձնել ամառային ճամբարների կազմակերպման և նրանց աշխատանքի լավ կազմակերպման վրա։ Ամառային ճամբարները պետք է դառնան ոչ միայն հանգստի, այլև կուլտուրական-դաստիարակչական կենտրոններ։ Ճամբարներում պետք է լայն տեղ տրվի ֆիզկուլտուրային և սպորտային աշխատանքներին։ Ճամբարների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն երեխաների առողջության պահպանման վրա։ Ճամբարներում պետք է ապահովվի երեխաների ճիշտ սնունդը։

Ամառային ճամբարներում պետք է կազմակերպել ընթերցանություն, զրույցներ, դասախոսություններ, ինչպես նաև ներկայացումներ, համերգներ, խաղեր, մրցումներ, զբոսանքներ, էքսկուրսիաներ։ Ճամբարների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն երեխաների հագուստի և կոշիկների մաքրության վրա

ԼԵՂՈ

— ո —

Ա.

Ես գիտեի, որ ինձ համար ոչինչ չէր մնացել անելու այդ քաղաքում, ուր ես ծնվել եմ, ուր ապրել եմ իմ մանկության տարիները, ուր ամեն մի փողոց, ամեն մի տուն, ամեն մի ծառ ինձ համար հարազատ էին, ուր ես ունեի հազարավոր ընկերներ, ծանոթներ, բարեկամներ, ուր ես ունեի իմ սեփական գործը, որ ինձ ապահովում էր ոչ միայն ինձ, այլև իմ ընտանիքը, ուր ես ունեի հանգիստ ու ապահով կյանք, ուր ես ունեի ամեն ինչ, որ կարող է ունենալ մարդը իր կյանքում, ես գիտեի, որ ինձ համար ոչինչ չէր մնացել անելու այդ քաղաքում

կանող անձերուն:

Ոստիկանութեան կողմէ, օգոստոս 8ին, Ազգ· Կոմիտէի շէն – ին մէջ կատարուած խուզարկութեան ժամանակ, գտնուեցան ա– պօրէն կոչեր եւ ուրիշ փաստաթուղթեր: Ասոր վրայ կառավարու– թիւնը լուծեց Ազգ· Կոմիտէի վարչութիւնը եւ անոր 7 անդամնե– րէն 5ը ձերբակալեց:

Մակեդոնական կրթական եւ բարեսիրական եղբայրութիւն – ները պիտի շարունակեն գործել նոր վարչութեամբ:

⁂ Սոֆիայէն կը գրեն թէ Քէօսթէնտիլի մէջ կատարուած խուզարկութեան մը ատեն, բռնուեցան 12 զինուցիր, 200 հրացան, 80 ռումբ եւ 60,000 փամփուշտ, որոնք կը պատկանէին Մակեդո – նական կազմակերպութեան:

—·—

ՋՈՋ ԱՂԱՆ ԵՒ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ·— Լիոնի բաղաքապետական խորհուրդին անդամներէն Պ· Քլավէլ մեռած գտնուեցաւ իր տան մէջ, կապի կտուցը բաց թողուած բլլալով: Կինն ու բանուոր մըն ալ ծանրապէս թունաւորուեցան: Քննութիւններէն կ'երեւայ թէ Պ· Քլավէլ, որ գործարանատէր մըն էր, կիրակի օր փորձած է բո– ւնաբարել սպասուհին, 15 տարեկան աղջիկ մը, բայց դիմադրու– թեան հանդիպելով, գացեր կապին կտուցը բացեր է: Աղջիկն ալ խոշտանգուած էր, եւ սեւեակի մը մէջ արգելափակուած գտնը – ւեցաւ միայն շապիկով:

200 ՀՈԳԻ ԱՆՊԱՏՍՊԱՐ·— Փարիզի զինուորական գօտիէն դուրս, փորք Վիլէթի մօտ հաստատուած հիւղաւան մը մոխիր դարձած բլլալով, 200 թշուառներ անպատսպար մնացին:

ԱՆԱՍՏՈՒԱԾԵԱՆ ընկերութեան տասնամեակին առթիւ, կարմիր գիրք մը պիտի հրատարակուի Մոսկուայի մէջ, ամբողջո– վին նուիրուած հակակրօնական պայքարին: Այս գրքին մէջ ա – նուններով եւ կենսագրութիւններով պիտի արձանագրուին բոլոր անոնք որ նշանաւոր գործունէութիւն ցոյց տուած են հակակրօ – նական պայքարին մէջ: Միեւնոյն ատեն պիտի գումարուի անաս– տուածեաց երրորդ համաժողովը, որ պիտի տեւէ երեք օր: Այս առթիւ մասնաւոր նամակադրոշմներ պիտի տպուին, հակակրօնա– կան նկարներով եւ մելիոններով պիտի բաշխուին:

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30 *ին* 32, Avenue des Gobelins *սրճարանի վերնայարկը: Կարեւոր օրակարգ:*

ՎԻՆՆԻ Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի Քրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) խումբերու բոլոր ընկերները այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին «Խաժակ» Ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԻ «Քրիստափոր» խումբի ժողովը վաղը Հինգշաբթի երե– կոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին կարեւոր օրակարգ:

ՈԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՇԻՐՄԻՆ

Այս Կիրակի Սեպտեմբեր 9ին, ժամը 2·30ին
Կազմակերպուած ՀԱՑ ԿԱՄ· ՄԱՐՏԻԿ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մասնակցութեամբ բոլոր կամաւորներուն եւ մարտիկներուն, Հայ Սպայից, Զավեհաս Որբերու Միութիւններուն, ինչպէս նա– եւ հայրենակցական եւ երիտասարդական բազմաթիւ խմբակցու – թեանց:

Խօսք պիտի առնեն.— կամ. մարտիկ· Միութեան կողմէ *Գնդ. Տ. ԲԱՂ– ԴԱՍԱՐԵԱՆ*, Հայ Սպայից Միութեան կողմէ *Գլխապետ Ռ. ԹՈՒՐՇԻՍԵԱՆ*, Ցափ· Որբերու Միութեան կողմէ *Պ. Ա. ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ*, եւ ուղերձներ գանազան Հայրենակցական Միութիւններու կողմէ:

Հաւաքման վայր.— Փլաս կամպէթայի նայող փէռ Լաշէզի մեծ դրան առաջ: Թափօրը ժամը ճիշդ 2.30 ին այդ տեղէն կը շարժի դէպի շերոսի գերեզմանը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

«ՎԷՄ»ի

Երդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ·—

Դրօ, «Մի ֆատուած ցուշերից».— *Յ. Զաւրեան*, «Պայեաթ Նովա».— *Զօր. Գ. Ղորղանեան*, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— *Ա. Խոնդկարեան*, «Պոգոզիցիան Հանր. Հայաստանում».— *Սամսոն*, «Հայաս– տանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— *Պրոֆ. Զ. Աւալով*, «Բա– թումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի պահանջները Հաշտ. վեհաժո– ղովից».— *ԱՆՑԵԱՒ* (Յ. Քոչարեան, Ղվ. Գարտաշեան, Պօղոս. Դաւթեան եւ այլք).— *Հին թուղթեր, կեանք եւ Մշակոյթ* (Գ. Եղիկեան, վ. Մինախոր– եան եւայլն).— *Դիրք եւ Մամուլ.*— *Գրախօսական.*— *Յաւելուած*, վ. եպ. Մանկունի.— *Դէպք Դ. եւ իր ժամանակը.*— *Նկարներ:*

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւ– ները:

Վէմի ֆասցէն փոխուած բլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, թերթ եւայլն ուղարկել նոր ֆասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ԻՆ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ քաշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ· Շ· ԱՁՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր* 1*ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 *անգամ* 24 *էջ, մնացեալ թիւերը* 16 *էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝* 216 *էջնոց հատոր մը:*

≡"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 *թիւի համար՝* ՖՐԱՆՍԱ 20 *ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ* 25 *ֆր·: Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՁՎԱԶԵԱՆի,* **17, Rue Damesme, 17 Paris.**

ՏԵՍԷՔ ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ
ԵՒ ՁԵՐ ԸՆԵԼԻՔ ՇԱՀԸ

1000 Նամակաթուղթ, ընտիր թուղթ		50 ֆր·
1000 Ֆաթթիւր	»	50 »
1000 Առեւտրական ֆարտ		40 »
1000 Պահարան, ներմակ		40 »
100 Հարսանեկան հրաւիրագիր	պահարանով	50 »
1000 Թռուցիկ – ծանուցում		35 »

(Բազմաթիւ հազարներու համար աւելի պակաս գին)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՁԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃԱՇԱՆ

ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ
225 ՖՐԱՆՔ 16 ԷՋՆՈՑ ՊՐԱԿԸ, ԿՈՂՔՈՎ ԵՒ ԿԱՋՄՈՒԱԾ

Դիմել՝ ՏԷՐ – ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
17, Rue Damesme – PARIS (13e) կամ հեռախօսել՝ Glacière 15 – 70

ՄԻՒՋԻՔԻ ՍԻՐԱՇԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առկէս Սհակ ձայնագրուած բլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *տիպերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքինները, բէշրէվիներ ու սէմայիները ՍՐԱՆՑ ՍԱՀԱԿԻ նոյնութեամբ նօ– թագրած են: Հատը* 2 *ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian՝ի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20:

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՆԵԼՕ-ՖԱՆԱՆի «ցաւաջդիմասիրաց» միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Մալխասեան ընտանիքին (Նալլու· խանցի) եւ պարագաներուն իրենց որդւոյն Ղուկաս Պ· Մալխասեանի (22 տարեկան) դառնադէտ մահուան առթիւ:

Գործ կը փնտռէ

Գործ կը փնտռէ հայ պատուաւոր կին մը տան աշխատանքներու համար, օրավարձով կամ ամսականով:

Դիմել՝ տիկին ԴԱՒԻԹԵԱՆի, *19*, Rue de la Porte de Bicêtre, Paris (13):

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Ալճավաղի Ներքին Սիփնցի Յովանի Առաքելի աղջիկ Զիլոն, որ 1906ին Չէրքէզներու հետ միասին Մարաշ գացած էր Մարաշի Լարդէն վերջ անհետացեր էր, Սուրիոյ մէջ գինք տեսնողներ եղած են:

Կը փնտռուի նաեւ Ներքին Սիփնցի Յովանի Սահակի աղջիկ Ֆաուֆան, Յովանի Վիրտոյ տղայ Ագօյ, Երիցու Գորոյ տղան Սալ– տոն, որոնք Սիփնա Լարդին Քիւրտերը տարած են: Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի տեղեկութիւն տալ Ohanessian՝ի, Hameau du Corzot, Genay (Ain), France:

Սիփնցի եւ շրջականերու հայրենակիցներէն կը խնդրուի նաեւ իրենց հասցէն հաղորդել:

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաքաժիններ Փարիզի դուռներուն մօտ, քառա. կուսի մէկէքը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում: Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU
47, Rue Paul Lelong
Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐԶՈՒ Է լուսաւէտ յարկաբաժին մը, երեք սենեակ, մուտ. խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, ջուր, ելեկտրականութիւն. Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ բերու գերձակութեան): Տարեկան վարձք՝ 4500 *ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆի* 94, Rue Lafayette Métro: Poissonnière*ի դիմացը:*

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons
143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)
Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր գերճաշատան բացման առթիւ մենք գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և ինամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	ֆրանկէն:
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՀԱՑ ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐՈՒ ՕՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԵՐԱԾՈՒՄ եւ ԱՐՏԱԾՈՒՄ

ՔԱՆԱՐԻԻ, ՈՒԱՏԼՈՒԻԻ, ՄԱՐԹԻՆԻԻ
եւ ՔՕՆԱՔՐԻԻ պանանցներու
36, Rue Delerue, Parc St. Maur (Seine). Tél. Gravelle 04-27
ՏՆՕՐԷՆ՝ ***ՕՆՆԻԿ ԵՐԱՄԵԱՆ***

Ամենալաւ տեսակի պանանցներ՝ հրապարակի գիներէն աժան:

Հայ մարտեներ, վստահութեամբ կրնամ դիմել մեզի:

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՔ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ Շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise):* Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան րին, *chauffage Central*ւ վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Ներքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ· ԷՊՊԷՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19)*:*

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՑԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաբանքի եւ մարշան փոխելի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS **Tél, Archives 05—93**
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire՝ յարկաբաժինին մէջ)

ԾԱՌԱՅ ԿԸ ՄԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆԸ
2, Rue *Blanqui*· Paris (13);

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (38)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋԸՐ Թարգմ· Ժ·

— Աղջիկը եկաւ, ընդմիջեց Ամերի– կացին բուժարանին կողմը նայելով· Հոն նայէ, կարծես թէ ծպտուելու է···

Սպասուհին վերարկու հագած եւ գլուխը վեդարի մը մէջ փաթթած, մօտեցաւ երկու մարդոց եւ նշան ըրաւ որ անկիւնէն քովի փողոցը մտնեն:

— Չեմ կրնար մնալ, ըսաւ ոստի – կանին· հիմա, մտիկ ըրէք, ըսիք որ եթէ լուր մը ունենայի, պիտի վար – ձատրուէի· պիտի յարգէ՞ք ձեր խոս– տումը, որովհետեւ Ամերիկացիներուն պարզեւին մասին կարդացի···

Ուօմբրզլի աղջկան ուսը չոյեց եւ բթամատով իր բարեկամը ցոյց տը – ւաւ:

— Ինծի նայէ աղջիկս, այդ ընկե – րութեան ներկայացուցիչը այս պա – րոնն է, անիկա քեզի պիտի ըսէ թէ կրնաս ամէն ինչ յայտնել···

— Վատահ եղիր, ընդմիջեց Ամերի– կացին սրտանց· որ եւ է տեղեկու – թիւն որ կրնայ մեզ հիւսակ ճամբուն մէջ դնել, պիտի վարձատրուի, եթէ նոյնիսկ բացարձակօրէն վերջնական չըլլայ···

Աղջիկը մտիկ ըրաւ, գլուխը շար – ժեց ու վարանեցաւ:

— Լաւ, ըսաւ ան վերջապէս· չեմ դիտեր թէ ըսելիքս վերջնական է թէ ոչ, բայց բան ամէն պարագայի բան մըն է եւ կրնամ տակաւին աւելին ի – մանալ· այսպէս է խնդիրը· այս պա– րոնին խոստացած էի որ — ոստիկա– նը ցոյց տուաւ — աչքս չորս պիտի բանայի, այդպէս ալ ըրի··· Ահանկ կը կարծեմ որ Տիկին ՃէՔքինը եւ օր – իորդ Պէլինան այս գործին մասին բա– ներ մը գիտեն: Այնեցաւ օր երբ եաեւթ հիւրանոցին փոշիները կ'առնէի, լսե– ցի անոնց խօսակցութիւնը՝ միւս սեն– եակէն· մխասին ներս մտան, բայց չը տեսան որ ես վարագոյրին հետեւն էի· իրարու հետ կը վիճէին եւ Օրիորդը կուլար· որոշ կերպով իմացայ անոր հետեւեալ խօսքը — պէտք է անմիջա– պէս ըսէիր, անպատճառ երեւան պի– տի գայէ, պիտի իմանան մանաւանդ ե– թէ Միլի Քլօվըրը գտնեն եւ ուշ կամ կանուխ պիտի գտնեն զայն, վստահ եղիր· ինչո՞ւ բաջաբար չես ըսեր, գի– տեմ, մէջտեղ պիտի գայէ···

Ուօմբրզլի Ամերիկացիին թեւին զարկաւ:

— Լաւ, մայրիկը ի՞նչ պատասխան տուաւ, հարցուց Պ· Խուբրա:

— Զիմացայ, պատասխանեց սպա – սուհին· չատ ցած ձայնով կը խօսէր եւ բարկացած կ'երեւար, վախցայ որ հոն ըլլալս կը տեսնեն· կամացուկ մը, ուրիշ մտածումներուն վրայ, հեռացայ· այսքան, բայց···

Ոստիկանը անոր ուսին դրաւ իր ձեռքը:

— Հոգդ մի ըներ, ըսաւ· մարդու բան մի ըսեր եւ նորէն ականջներդ բաց, մենք կը մտածենք քու մասիդ, հիմա վազ նայիմ··· լաւ, ի՞նչ կը խորհիս, զարձաւ Ամերիկացիին:

— Կը խորհիմ որ ամէն առնիէ ա – ւելի կ'ուզեմ տեսնել Միլի Քլօվըրը ո– րուն ներկայ անունը Լէյտի Զիլ է· ուրեմն եթէ ժամանակացոյցդ քովդ է, սա գիտեմ որ մենք եւ մէյ մը ալքէ անցընենք··· վազ առաւ կա– նուխ կը նախաճաշենք, առաջին չոգե– կառքը կը վերցնենք եւ չիտակ Զէս – Թըր, չատ գործ կունենայ··· որքան չուտ երթանք, այնքան լաւ է, իմ կարծիքովս···

Յաջորդ օրը Վիլլա Զիլի հսկայ ժա– մացոյցը տասներկու կը զարնէր, երբ անոնք այնտեղ հասան:

Ամերիկացին ապշած՝ չորս կողմը նայեցաւ դինքը չընդունող ճոխու – թեան ու մեծութեան վրայ հիանա – լով· իսկ ոստիկանը աւելի զարմա – ցաւ երբ վիլլային դուռը բացուելուն իր դիմացը գտաւ բարապանի հագուս– տով երիտասարդ տղայ մը որ ուրիշ մէկը չէր եթէ ոչ Եուսթըն պանդոկին ծխարանը աշխատող ծառան որ ան – յայտացեր էր:

ԳԼՈՒԽ 16ՐԴ

— o —

ՌՈՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ուօմբրզլի որ ժամանակին համազ– գեստաւոր ոստիկան եղած էր, խիստ չեշտով մը հարցուց տղուն·

— Ի՞նչ կը նշանակէ ասիկա, դուն հոս ի՞նչ գործ ունիս, ըսէ նայիմ···

Տղան պատասխան չէր տուած տա – կաւին, երբ ոստիկանը Ամերիկացիին դառնալով ըսաւ·

— Ասիկա էր անյայտացող տղան ո– րուն մասին քեզի յիշեցի· ծառայ էր Եուսթըն պանդոկին ծխարանը եւ եր– կու օր առաջ կորսուեցաւ···

Գեստոյ նորէն տղուն դարձաւ·

— Իմացա՞ր ըսածս, պատասխան տուր·

— Ես այստեղ երկրորդ սպասուհի եմ, պարոն Ուօմբրզլի···կմկմաց տը– ղան:

— Այնուհետեւ աղէկ դիտես, պուռաց ոս– տիկանը· կեցիր նայիմ, ես ալ քու ա– նունդ կը յիշեմ դիաղնութեան օրէն· հիմա պատմէ նայիմ··· անցեալ գի – շեր պանդոկ էի գացիր եւ անյայտա – ցար առանց նախապէս իմաց տալու·· քեզ կը փնտռէի, ըսէ, ի՞նչ պատա – հեցաւ···

— Այս գործին սկսայ, Պ· Ուօմբրզ– լի, ծառայ բլլալէն ազէկ է եւ···

— Գործը այսպէ՞ս կը դանեն, կատ– ղեցաւ ոստիկանը· ինծի հէգեաթ մի պատմեր· պանդոկ երթալու համար ճամբայ կ'ելլես այդ իրիկունը սովո – րականին պէս, բայց հոն չես երթար· ինչո՞ւ, մէ՞կը բռնեց քեզի ···

Այդ վայրկեանին տարիքոտ ծառայ մը որուն պաշտօնը աւելի բարձր կ'ը– նէաւր, դուրս եկաւ եաեւի սրահէն եւ դուռին առջեւը կեցող երկու անձ– նօթներուն նայելով, ըսաւ·

— Ի՞նչ կայ կրնի, այս պարոնները ի՞նչ կ'ուզեն··· ի՞նչ կայ, զարմա– ան, ոստիկանին աւելի մեզմ ձայնով ի՞նչ կը փափաքիք···

— Երեւի բարապան ես դուն· ես ոստիկան եմ, ահաւասիկ ացաքարա· Լէյտի Զիլը տո՞ւն է···

— Ոչ, պատասխանեց մարդը այդ– քարին նայելով· Տիկինը այս առա– կանուխ Լոնտոն մեկնեցաւ···

— Իսկ Սըր Ճօ՞նը, տո՞ւն է, պա– դեց ոստիկանը, եթէ այո···

— Ան ալ տունը չէ, ըսաւ ծառան· գործով հիւսիս գացած է···

— Շատ լաւ· ես ևկայ Լէյտի Զիլը տեսնելու եւ այս տղան գտայ· չեմ քանի մը բաներ պիտի խօսի· երեք օր է զինքը կը փնտռէի· ե՞րբ հոս ե– կաւ:

Բարապանը խելօք ու հին գլուխ մէկ– կը՝ անձկութեամբ տղուն նայեցաւ:

(Շար·)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՈՒԱՄՍԵԱՅ
Հրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ JEUDI 6 Septembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2592

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄՈՍԿՈՒԱՆ ԱԼ ԴԷՊԻ ՓԱՐԱԽ

Եթէ ուրիշ որ եւ է փաստ չունենայինք Ծայր. Արեւելքի կացութեան եւ ընդհանրապէս քաղաքական հորիզոնի անստուգութեան մասին, միայն մէկ իրողութիւն բաւական էր լուսաբանելու ամէնէն լաւատեսը :

Կ'ակնարկենք Խ. Միութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու ձեռնարկին :

Մոսկուա պաշտօնական դիմում չէ կատարած տակաւին : Բայց իր բարեխօսներն ու միջնորդները իրար անցած են արդէն, տարաձայնութիւնները չօշափելու, համբան հարթելու եւ միաձայնութիւնը ապահովելու համար, ինչպէս եղաւ Թուրքիոյ պարագային (1932) :

Կարելի՞ էր այսպիսի ձեռնարկներ կատարել, առանց նախապէս հաւանութիւն առացած ըլլալու :

Խ. Իշխանութիւնը սկիզբէն ի վեր կը մասնակցի Ազգերու Դաշնակցութեան հովանաւորութեամբ սարքուած ժողովներու, բայց երբեք տրամադիր չէր ներս մտնելու :

Ընդհակառակն, կը ծաղրէր, կը վարկաբեկէր այդ քաղքենի – դրամատիրական հաստատութիւնը, եւ նոյն իսկ ասիական ազգերու դաշնակցութիւն մը կազմելու ծրագիրներ կ'որոճար :

Մոսկուայի աչքին՝ Ազգերու Դաշնակցութիւնն ալ մարզարան մըն էր սպառազէն աշխարհակալութեան եւ քաղաքական դաւեր – րու, մինչեւ իսկ պատերազմի :

Ոչ միայն իրենց ժողովներուն մէջ, այլ եւ արտաքին աշխարհին առջեւ, կարմիր վարիչները ամէնէն կծու բառերը կը գործածէին, նեռամացնելու համար Ազգերու Դաշնակցութիւնը :

Արդ, մէկ տարիէ ի վեր, իջած են Մոսկուայի առաջնորդները : Քննադատութիւններ միշտ ալ կ'ըլլան, բայց, ո՞ւր է նախկին յեղափոխական կրակը...

Դեռ անցեալ տարի, նոյն ինքն Ստալին տրամադրութիւն կը յայտնէր Խ. Իշխանութեան անկցութիւնն ընծայելու Ազգերու Դաշնակցութեան :

Այդ առթիւ, ինչ որ հրապարակու բառեցաւ, անշուշտ աւելի բաց— սրտաբաց — խօսուած էր գլուխ գլխի տեսակցութեանց մէջ, մասնաւորապէս Պ. Խոխլի այցելութեան առեն :

Մնաց որ, աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր, Մոսկուա չի բացակայիլը որ եւ է միջազգային խորհրդակցութենէ, իսկ իր կնքած դաշինքներուն թիւը կրնայ հաւասարիլ որ եւ է քաղքենի պետութեան ստորագրած թուղթերուն հետ :

Եւ ահաւասիկ դիմումներ իր անունով, առաջնորդութեամբ Ֆրանսայի :

Տարիներով քէն կապելէ յետոյ, այս երկու երկիրները, Ֆրանսա եւ Ռուսաստան, հետզհետէ կը վերադառնան հինդ այն օրերուն երբ զինակիցներ էին :

Արդէն չատ քիչ բան մնացած է, նախկին զինակցութեան վերածելու համար իրենց յարաբերութիւնները :

Ֆրանսա ունի գերմանական մղձաւանջը, որուն վրայ աւելցած է Լեհաստանի բռնած երկդիմի դիրքը :

Խ. Միութիւնը կասկածոտ է և՛ մէկուն և՛ միւսին հանդէպ : Իսկ Ճափոնի բռնած դիրքը բացատրութեան չի կարօտիր :

Դեռ ուրիշ բազմաթիւ մտահոգութիւններ եւ անտեսական տկնկալութիւններ սերտօրէն իրարու կը կապին երկու երկիրները :

Եւ Ֆրանսան ըլլալով Ազգերու Դաշնակցութեան ամէնէն ջերմ հաւատացեալը, անշուշտ անձկութեամբ պիտի փնտռէր նոր ազդակներ կամ ուղեկիցներ, գոնէ հաւատարակչռութիւնը պահպանելու համար :

Խ. Միութիւնը պիտի կրնայ դառնալ այդ օժանդակը, մանաւորապէս ընդդէմ Գերմանիոյ եւ Ճափոնի, որոնք բացակայ են այսօր, բայց կրնան վերադառնալ : Եթէ նոյն իսկ չվերադառնան, Ֆրանսայի համար նորէն չահ է Խ. Միութեան անդամակցութիւնը :

Ահա թէ ինչո՛ւ ամէնէն աւելի Ֆրանսան է որ կը խօսի, քաւ կը հաւաքէ Մոսկուայի թեկնածութեան համար :

Այս առթիւ, պատկեր մը Եւրոպայի «քաղաքակրթութենէն», եթէ կը հաճիք :

Ռուսաստանի թեկնածութիւնը հազիւ դրուած, հակաճառութիւններն ալ սկսան, քաղաքական շրջանակներու եւ մամուլին մէջ :

Շարք մը առաջնակարգ թերթեր, անոնք որ ուղղութիւն կուտան Ֆրանսայի, Անգլիոյ կամ Իտալիոյ հանրային կարծիքին, կը չանան տրամադրութիւն առեղծել Ռուսաստանի ընդունելութեան դէմ :

Անշուշտ գիտէք թէ ի՛նչ կ'ըսեն,— Խ. Միութեան բարբարոսութիւնները, անոր յեղափոխական եւ դաւադիր հանգամանքը, անոր մղած պայքարը՝ Ազգերու Դաշնակցութեան եւ ուրիշ քաղքենի հաստատութեանց դէմ եւն. :

Բարեհաճեցէք յիշել թէ, այս մխիթարչ թերթերը ի՞նչ դիրք բռնեցին, երբ Թեկնածուն Թուրքիան էր, նոյնքան բարբարոս եւ սրիւնաթաթախ : Շատ աւելի անտրժան՝ անդամակցելու Ազգերու Դաշնակցութեան :

Անոնք ծափ զարկին առաջին օրէն, չողիքները վազցուցին բերնէ բերան, առանց բառ մը արտասանելու երկկուան անցքերու մասին : Իսկ պաշտօնական Ֆրանսան առաջինն եղաւ որ Երեսփ. Ժողովի բեմէն իսկ շնորհաւորեց Թանկագին Թեկնածուն ...

Կարելի է ըսել թէ Թուրքիոյ ընդունելութեան նախատօնակը չատ աւելի փայլածքական էր եւ արտաուչ, քան ինչ որ կը նախատեսուի Խ. Միութեան համար :

Իսկ այս երեւոյթին առջեւ, եթէ կայ պետութիւն մը որ զարմանալու իրաւունք չունի, այդ ալ Մոսկուան է :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ԱԻԵԼՆԱՑ ԱՑՍ ԶՄԵՌ

Աշխատաւիի նախարարին տեղեկութիւնները

Պ. Մառէ, Աշխատաւիի նախարարը, նամակ մը ուղղելով վարչապետին, տեղեկութիւններ կուտայ գործազրկութեան մասին : Նամակին կցուած է վիճակագրութիւն մը, որ կը ցուցնէ թէ «Նպաստընկալ գործազուրկներու թիւը այժմ ամենաբարձրն է որ տեսնուած ըլլայ պատերազմի վերջաւորութենէն իվեր : Ձիշդ է որ այսօր Փարիզի մէջ աւելի պակաս են նպաստընկալ գործազուրկները քան 1932ին, բայց նպաստընկալներու թիւը հարիւրին 14 աւելցած է արուարձաններու, եւ հարիւրին 44·9 գաւառի մէջ :

1934 օգոստոսի երրորդ շաբթուն Փարիզի մէջ նպաստընկալներու թիւն էր 88,372, (1932ին՝ 90,125)· արուարձաններու մէջ՝ 68,269 (1932ին՝ 59,876), գաւառի մէջ՝ 162,082 (1932ին՝ 116 հազար 724) :

Նախարարը այս կացութիւնը պարզելէ յետոյ, կը յիշէ թէ հանրօգուտ շինութեանց ծրագիրը, որ հաստատուեցաւ յուլիս 7–ին, բանուորական հրապարակին վրայ ազդեցութիւն պիտի կրնայ ունենալ միայն հոկտեմբերի սկիզբէն եւ ամբողջովին պիտի գործադրուի բանի մը ամիս յետոյ : Հետեւաբար, անխուսափելի է գործազրկութեան յաւելումը՝ ամրան ընթացքին : Նախարարը անհրաժեշտ կը գտնէ որ բոլոր հանրային հաստատութիւնները փութացնեն իրենց պատրաստութիւնները, որպէսզի կարելի եղածին չափ շատ բանուորներ գործ գտնեն :

Ֆրանսա պայմաններ կը դնէ Սարի համար

Ֆրանսական կառավարութիւնը խզելով իր լռութիւնը Սարի հանրաքուէի մասին, հրատարակութեան տուաւ Ազգերու Դաշնակցութեան ուղղուած յուշագիր մը, որ ուշագրաւ թելադրութիւններ կ'ընէ : Ֆրանսական կառավարութեան տեսակէտով, եթէ քուէարկութեան արդիւնքն ըլլայ միացում Ֆրանսայի կամ պահպանում ներկայ գոյավիճակի, շատ բան չպիտի փոխուի կացութեան մէջ : Հանքերը պիտի մնան Ֆրանսացիներու ձեռքը, երկրին դրամը պիտի ըլլայ ֆրանքը, եւ անփոփոխ պիտի մնան շատ մը վարչական մանրամասնութիւններ : Իսկ եթէ հանրաքուէն վճռէ որ Սարը վերադարձուի Գերմանիոյ, մեծ փոփոխութիւններ պիտի կատարուին : Յուշագիրը մասնաւորապէս կը ծանրանայ այս կէտին վրայ, անուղղակի հասկցնելով այդպիսի փոփոխութեան մը անպատեհութիւնները : Ֆրանսայի միանալու պարագային, կառավարութիւնը յանձն կ'առնէ բոլոր բնակիչները հաւասար նկատել օրէնքին առջեւ, պաշտպանել անոնց կեանքն ու ազատութիւնը եւ շնորհել Ֆրանսացիներու բոլոր իրաւունքները, առանց լեզուի, ցեղի կամ կրօնի տարբերութեան : Ֆրանսա կ'առաջարկէ իրաւարարական խառն ատեան մը կազմել 15 տարուան համար, որպէսզի հսկէ Ազգերու Դաշնակցութեան որոշումներուն գործադրութեան վրայ : Ուրիշ խօսքով, եթէ Սարի բնակիչները որոշեն Գերմանիոյ միանալ, 15 տարուան փոխանցման շրջան մը պիտի հաստատուի, մինչեւ որ այդ երկրամասը ամբողջովին կապուի հիթլէրական իշխանութեան : Ֆրանսա կ'ուզէ որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը այժմէն կարգադրութիւններ ընէ բազմաթիւ հարցերու մասին :

Դատաւոր Փռէնսի ապահովութեան քննութիւնը

Սթավիցքիի գործին քննիչ յանձնաժողովը առջի օր նիստ գումարելով, որոշեց խնդրել դատախազնախարարէն որ հրատարակութեան տայ գաղտնի ոստիկան Կիյոմի տեղեկագիրը՝ դատաւոր Փրէնսի սպանութեան մասին : Տեղեկագիրը գաղտնի վկայութիւններ կը պարունակէ սպանեալ դատաւորին վարքի ու բարքի մասին, ինչ որ գլխու ցաւ պիտի պատճառէ շատերուն : Ուստի որոշուեցաւ յարգել «պատշաճութիւնը», զանց առնելով այդ կարգի մանրամասնութիւնները :

Այս առթիւ ըսենք թէ՝ երթալով քննութեան մը վերածուեցաւ այս խնդիրը : Դէպքին սկիզբէն իսկ սպանութիւն կը վերագրուէր մահը, բայց որովհետեւ կարելի չեղաւ ապացուցանել, հիմա կրկին կը յուզուի անձնասպանութեան պարագան : Այս առթիւ, շատ մը վկաներ պատմած են թէ դատաւորը 1929ին արժեթուղթեր ծախած էր, առանց լուր տալու իր ընտանիքին, թէ կը սիրէր գուարճանալ կասկածելի հաստատութեանց մէջ եւ դեղեր խմել, թէ շատ անգամ խօսած է անձնասպանութեան նոր ձեւերու մասին եւն. :

Հիթլէրականներու համագումարը

Սեպտ. 4ին Նիւրէնպէրկի մէջ բացուեցաւ նացիներու համագումարը, դղրդագին ցոյցերով : Երկրորդ համագումարն է այս, հիթլէրական իշխանութեան հաստատումէն ի վեր եւ յատկապէս գունաւորուած երկու նշանախօսքերով,— կոյր սէր Հիթլէրի հանդէպ եւ ատելութիւն Հրեաներուն դէմ : Ամէն կողմ, տուներու պատուհաններէն մինչեւ խանութները կ'երեւար Հիթլէրի պատկերը, հակահրէական խորհրդանշաններու հետ :

Ամբողջ օրը բազմաթիւ նուագախումբեր մարտական եղանակներ կը հնչեցնէին եւ եկեղեցիներու կոչնակները կը հնչէին : Հիթլէր հասաւ օդանաւով, եւ դիմաւորուեցաւ դղրդագին «կեցցէ»ներով : Ճամբուն երկայնքը, ներսէն պատի մը վրայ փակցուած էր Հրեայի մը խոշոր ծաղրանկարը, հետեւեալ արձանագրութեամբ,— «Զգուշացէք Հրեայէն եւ իր երդումէն» :

Այս առթիւ ալ կրակոտ ճառ մը խօսեցաւ Հիթլէր :

Զուիցերիոյ նորնկ մերժել նոր քննութիւն

Զուիցերիոյ դաշնակցային խորհուրդը որոշեց յանձնարարել իր պատուիրակութեան որ մերժէ Խ. Միութեան թեկնածութիւնը՝ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ : Իսկ Զուիցերիոյ ընկերվա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻ՛ ԳՐԻՔ...

— o —

Ողբացեալ Հայր Ղազիկեանը խրատեց, ազդարարեց, բացատրեց, երբեմն ալ բերանը ուրեց, շտկելու համար լեզուական բազմաթիւ սխալներ :

Բանական չսեպելով թերթերու մէջ գրածները, գրքի ալ վերածեց զանոնք, ի պէտս զարգացելոց :

Եւ սակայն, ո՞վ է լսողը : Ամէնէն առաջ այդ ուսումնականները են որ կ'աղճատեն, կ'այլանդակեն բառերն ու խօսքերը :

« Մի՛ գրէք... այլ գրեցէք »ը շատոնց մոռցուած է եւ ամէն գրող կը ճգնի բառերն ու բացատրութիւնները յարմարցնել իր ճաշակին կամ գիտցածին :

Այդ «ճաշակ»ը յաճախ կ'ըլլայ ռուսական, թրքական կամ ֆրանսական : Նոյնիսկ ամերիկեան կամ գերմանական : «Գիտցած»ն ալ՝ տարրական առաջին կամ երկրորդ :

Որո՞ւ հոգ : Առտուն կանուխ արթնցողը հուրջ մը կը կապէ « Մեծատսիկ »ին գլխուն եւ կը զուարճանայ իր ուզածին պէս :

Եթէ խմբագիրները բարեխղճօրէն զբաղին բոլոր ձեռագիրներով, մեծապէս կը պակսին կոպիտ սխալներն ու այլանդակութիւնները :

Բայց, եթէ խմբագիրը ինքն ալ յօդուածագիրէն աւելի բան չի գիտեր, կամ գիտնալով հանդերձ կը ծուլանայ եւ եղածին պէս գրաշարին կը յանձնէ ձեռագիրը...

Վարժապետ եղած չըլլալով, չեմ գիտեր դաս տալու ձեւերը : Չեմ ալ ուզեր սորվիլ :

Բայց, խնդրեմ, նկատի ունեցէք... « ի սէր ազգաբանի » :

1· Կոպիտ սխալ է գրել «ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ տագնապալի է », « այս ԴՐՈՒԹԻՒՆԷՆ մէջ » : Ունինք բուն բառը, —ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ, վիճակ : Իսկ «դրութիւն»ը «սիստէմ»ն է,— ջղային դրութիւն եւն· :

2· Քերականութեան օրէնքներուն դէմ կոպիտ մեղանչում է գրել :—

ԱՆՑԱՊԱՂՕՐԷՆ, ԱՆՊԱՑՄԱՆՕՐԷՆ, ՈՒՂՂԱԿԻՕՐՆ, ԱՆՈՒՂՂԱԿԻՕՐՆ, ԲԱՌԱՑԻՕՐԷՆ, ԲՌՆԻՕՐԷՆ, ԻՐԱՒԱՑԻՕՐԷՆ, ՏԱՌԱՑԻՕՐԷՆ եւն· :

Այս բառերը,— *անյապաղ, անպայման, ուղղակի, անուղղակի, բառացի, բռնի, իրաւացի, տառացի* եւ նմանները կը գործածուին ե՛ւ իբրեւ ածական ե՛ւ իբրեւ մակբայ, եւ իրենց բոլոր ուժով կը բողոքեն ո՛ր եւ է « օրէնի »ի դէմ » :

3· Ի՞նչ կը նշանակէ «կեանքի սղութիւն» (թարգմանութիւն ֆրանսերէնէ), երբ ունինք պատուական «ապրուստ»ը :

4· Ո՞վ հնարեց սա վայրենի «հրդեհաշէջ»ը, փոխան «հրշէջ»ի : (Անցեալ օր « Խ· Հայաստան »ի մէջ տեսայ նաեւ ... «հակահրդեհային») :

Դեռ ինչե՞ր, ինչե՞ր :

ՎԱՀԷ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀԱՐՆԱԿՆԵՐԸ

ՀԱՑԵՐԸ

« ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՕԺԱՆԴԱԿ »

Պոլսոյ « Միսիյէթ » լրագիրը կը գրէ.—

Սաւառնակի միութիւնը օժանդակներու նոր կազմակերպութիւն մը ըրած է : Թէեւ առաջին օժանդակը, զոր կը կազմեն հայ հայրենակիցները, մէկ տարուան մէջ երկու սաւառնակ պիտի առնէ : Սաւառնակներէն մէկը Կազիին եւ միւսը Ըմմէք փաշային անունով պիտի կոչուի : Իրրեւ առաջին նուիրատուութիւն, 4000 ոսկի յանձնուեցաւ կեդրոնին :

Հայ հայրենակիցները 50,000 հոգի կ'ենթադրուին : Ձիշդուած է որ ասոր 20,000ը կը կազմեն կիներ եւ տղաներ :

Թիւ 2 օժանդակը կը կազմեն հրեայ հայրենակիցները, որոնք 50 ղրշ·էն մինչեւ 5 ոսկի անդամավճար կուտան : Գոյացած առաջին հասոյթը, 2000 ոսկի, յանձնուեցաւ կեդրոն :

Թիւ 3 օժանդակը կը կազմեն յոյն հայրենակիցները : Այս օժանդակը թէեւ նուէրներ հաւաքած է, բայց հանգանակութիւնը դեռ չէ վերջացած :

« ԹՈՒՐՔ ՀՈՂԸ ԿՈՒԶԵ՝ ՄԻ՛ ՏԱՔ »

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐՆ ԱԼ ԿԸ ՇՈՂՈՒՌՈՐԹԵՆ

Օգոստոս 30ին տօնուեցաւ Պոլսոյ զինուորական վարժարանին, «Հարպիէ »ի հարիւրամեակը : Այս առթիւ կարդացուեցաւ ընդհ· սպայակոյտի նախագահ Ջեվզի փաշայի շնորհաւորական գիրը, որ կ'ըսէ·

— « Թուրք սպանե՛ր, թէ՛ իրրեւ զաւակները մեծ եւ ազնուական ազգի մը, եւ թէ՛ անձնապէս իրրեւ մարդութեան եւ զոհողութեան տիպար – ներ, որման պարծենա՛ք՝ տեղին է : Թուրքին եւ թուրք սպային յարգն ու արժանապատուութիւնը՝ աշխարհի գինէն աւելի բարձր է : Թուրքին պատիւը եւ նակատագիրը յանձնուած է ձեզի, եւ ձեր պարտականութիւնն է ամէն գինով զերծ պահել զայն յարձակումէ եւ ապահովել երկրին անկախութիւնը :

Այս պահուս, ամբողջ բանակին նայուածքը Հարպիէի վրայ սեւեռած է : Անոնք ալ նոյն երդումը կ'ընեն : Թուրք սպանե՛ր, շատ կարդացէ՛ք ձեզմէ հարիւր տարի առաջ ընթացաւարտ եղողներուն յիշատակները, ուր շատ օրինակելի դասեր կան : Կոխոտել մի տաք թուրք հողը որ աւանդ տրուած է ձեզի : Թուրք ազգը երջանկութեան նամբուն մէջ խալեցնելու համար, ամէն վայրկեան մահը աչք առէք : Ցաջողութիւն կը մաղթեմ ձեզի եւ սիրով կը քարեւտ, ազնուական թուրք ազգին զոհաբերո՛ղ զաւակներ» :

⁂ Հարպիէն 24025 շրջանաւարտ (սպայ) տուած է հարիւր տարուան ընթացքին :

⁂ Կարմիր բանակի պաշտօնաթերթը՝ *Զվեսթա* խմբագրականի մը մէջ կ'ողջունէ թուրք զին· պատուիրակութիւնը, եւ կ'աւելցնէ թէ ռուսեւ – թուրք բանակներու գործակցութիւնը միջազգային խաղաղութեան մէջ մեծ դեր ունի : *Զվեսթա* կը խօսի Թուրքիոյ դարաւոր եւ անպարտելի բանակին մասին, եւ կ'աւելցնէ թէ թուրք ազգը իրաւունք ունի անով հպարտանալու : Թերթը իր անկեղծ եւ խանդավառ ոգեշնչները կը յայտնէ թուրք բանակին :

ԹՐՔԱԿԱՆ ՆԵՐԳԱՂԹ

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ ամէն օր 30 — 40 գաղթականներ կուգան Պուլկարիայէն, Ռումանիայէն և Եուկօ–Սլաւիայէն : Ամէնէն աւելի Թրակիոյ նամբով կուգան եւ Թրակիա կը տեղաւորուին : Շոգենաւով եկողներէն անոնք որ տեղաւորման իրաւունք կը պահանջեն, Արեւելեան Նահանգները կը ղրկուին : Իսկ չուզողները ազատ են ամէն տեղ բնակելու :

Վերջին երեք ամսուան ընթացքին, 4 — 5000է աւելի գաղթականներ են – կած են, կ'ըսէ «Ձիւմհուրիէթ » :

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՄՈՌՆԱՐ ԹՐԱԿԻԱՆ

— o —

Շիփկայի յիշատակարանին բացման առթիւ, որուն նկարագրութիւնը պիտի կարդաք այսօր իսկ, «Ձիւմհուրիէթ »ի թղթակիցը կը գրէ·

— « Բնակութիւնը մեզի դէմ էր : Մասնաւորաբար Թրակիոյ ներկայացուցչին ճառը լեցուն էր բարեկամութեան անվայել բարբանջանքներով եւ անարգանքներով : Չեմ ուզեր մանրամասնել զանոնք եւ բոլորովին վիրաւորել թուրք հանրային կարծիքը, բայց չեմ կրնար չյիշել կէտ մը : Թրակիոյ ֆօ – միքէնին, մասնաւորաբար 1913ի յիշատակներուն վրայ ծանրանալով, ըսաւ թէ էտիրնէն, Լիւլէ Պուրկազը եւ Զաթալճան նախապէս Պուլկարիոյ կը պատկանէին եւ ուշ կանուխ նորէն անոր պիտի պատկանին : Ցետոյ սա բարբանջանքը բրաւ· «Մօտ է ազատագրութեան արեւին ծագումը» :

ԵՐԻՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՒ ԺԱՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

«««—··—»»»

6.— Նոյեմբեր։ Մեր տան մէջ տուն մը ունինք, որ միշտ մշտ կ՚ունենայ հոգեկան տագնապներ։ Մեր տունը կը կոչուի «Տիպիկ»։ Ամէն անգամ որ մեր տունը կ՚այցելեմ, ես ալ կը դիտեմ զայն իբրեւ «Տիպիկ»։ Ամէն անգամ որ կ՚այցելեմ, կը տեսնեմ նոր դէմքեր

— ο —

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

1934 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 1935 թվականի հունվարի 1-ը ընկած ժամանակաշրջանում Հայկական ՍՍՀ կառավարությունը, ղեկավարվելով Կենտրոնական Կոմիտեի և Համամիութենական կոմունիստական (բոլշևիկների) կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեի որոշումներով, ինչպես նաև Համամիութենական կենտրոնական գործադիր կոմիտեի և Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի որոշումներով, ամբողջ ուշադրությունը դարձրել է հանրապետության տնտեսության և մշակույթի հետագա զարգացման վրա։

Հանրապետության տնտեսության զարգացման հիմնական խնդիրը 1934 թվականին եղել է արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և տրանսպորտի հետագա զարգացումը, սոցիալիստական տնտեսության հիմքերի ամրապնդումը, ինչպես նաև աշխատավորների նյութական կենսամակարդակի բարձրացումը։

Արդյունաբերության զարգացման համար 1934 թվականին հատկացվել է 18 միլիոն 800 հազար ռուբլի կապիտալ ներդրումներ, որոնց մեծ մասը ուղղվել է նոր ձեռնարկությունների կառուցմանը և գործող ձեռնարկությունների վերակառուցմանը։

Արդյունաբերության զարգացման համար 1934 թվականին հատկացված կապիտալ ներդրումների 35 տոկոսը ուղղվել է էլեկտրաֆիկացման, տորֆի, ածխի, նավթի, քիմիական և շինանյութերի արդյունաբերության զարգացմանը։

Ներդրված կապիտալի մեծ մասը հատկացվել է Ալավերդու պղնձաքիմիական կոմբինատի, Երևանի ջերմաէլեկտրակայանի, Երևանի քիմիական գործարանի, Կիրովականի ապակու գործարանի, Երևանի ապակու գործարանի, Երևանի ածխաջրային գործարանի, Երևանի ավտոմոբիլային գործարանի, Երևանի ճարտարի գործարանի, Երևանի ռետինատեխնիկական գործարանի, Երևանի ալյումինի գործարանի, Երևանի ֆոսֆորական գործարանի, Երևանի ֆոսֆորական գործարանի, Երևանի ֆոսֆորական

րական կուսակցութիւնը կոչ մը հրատարակեց, որպէսզի ընդունուի Մոսկուայի թեկնածութիւնը:

Կ'բսուի թէ Քանատա, Ցունաստան եւ ուրիշ պետութիւններ ալ պիտի հակառակին Ռուսիոյ ընդունելութեան: Իսկ Ֆրանսա կ'աշխատի հարթել բոլոր դժուարութիւնները, ինչպէս ըրաւ Թուրքիոյ համար:

Հայֆա - Պաղտատ երկաթուղին

Իտալական « Քօրիէրէ Տէլլա Սէրա » թերթը կը գրէ.— Մեծն Բրիտանիա, Սուէզի ջրանցքով կը պահպանէ Հնդկաստանի իր շահերը: Այդ ջրանցքին բացումը 19րդ դարու ամենամեծ հրաշալիքն եղաւ: Բայց եւ այնպէս, ռազմագիտական տեսակէտով, Սուէզի ջրանցքը կորսնցուցած է իր հին նշանակութիւնը, որովհետեւ ենթակայ է օդային յարձակումներու: Հետեւաբար, Ալպիոն ստիպուեցաւ ուրիշ միջոցներու դիմել, Հնդկական ծովի իր գաղթա – վայրերը պաշտպանելու համար:

Անգլիա կը խորհի այսպէս լուծել այդ խնդիրը.— Եթէ առաջիկային պատերազմ ծագի եւ Սուէզի ջրանցքը սաւառնակներու բուռն յարձակումին ենթարկուի, Հայֆա – Պաղտատ երկաթու – ղիին շնորհիւ պիտի ապահովէ Հնդկաստանի ճամբան:

Ճիշդ 80 տարի առաջ մէկ միլիոն հնչուն ոսկիով ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, այդ երկաթուղիով Միջերկրականը Եփրատի կապելու համար: Այդ թուականին կը կարծուէր թէ Եփրատ գետը նաւարկելի է եւ Անգլիա կը խորհէր այս ճեւով մինչեւ Պասրայի ծոցը տարածել իր ազդեցութիւնը: Ամբողջ Անգլիան այդ միջո – ցին հաւանեցաւ այս ծրագրին, մրցելու համար Ֆրանսացի ճար – տարագէտ Լէսէփսի մեծ գործին դէմ (Սուէզի ջրանցքին բացու – մը): Բայց անգլ· կառավարութիւնը ստիպուեցաւ լքել այս մեծ ծրագիրը, Ֆրանսայի համակրանքը շահելու համար: 1888ին, Գերմանիա ստացաւ Անատոլուի երկաթուղիին մեծաշնորհը եւ անմիջապէս գործի անցաւ: Տասը տարի յետոյ, Գերմանիա իրաւունք ստացաւ մինչեւ Պասրայի ծոցը երկարելու գիծը: Երկաթուղին մէկ կողմէ պիտի երկարէր մինչեւ Հալէպ, Մուսուլ, Պաղտատ եւ Պասրայի շրջանակը, միւս կողմէ ճիւղ մը պիտի ունենար մինչեւ Իսֆէնտէրունի ճահաճագիստը: Այս գիծը որ «Պերլին–Պաղտատ» անունով կը կոչուէր, մեծ յուզում առաջ բերաւ ամէն կողմ:

Հակառակ ընդհ· պատերազմին հոչակման, երկաթուղիին շինութիւնը շարունակուեցաւ: Զինադադարին, սակայն, խնդիրը բոլորովին փոխուեցաւ եւ գիծին գանազան մասերը անցան Թուրքիոյ, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ:

Անգլիա հիմա կ'ուզէ վերակենդանացնել հին ծրագիրը, այս – ինքն երկաթուղի մը շինել Հայֆայի եւ Պաղտատի միջեւ: Այս ծրագիրին պատրաստութեան համար երեք տարիէ ի վեր ջանք կը թափուի: Կ'բսուի թէ շինութիւնը չորս տարի պիտի տեւէ եւ 8 միլիոն սթերլին պիտի ծախսուի:

Հ. Ց. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30 ին 32, Avenue des Gobelins սրճարանի վերնայարկը՝ կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՎԻԼԻ «Արդութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկեր Պողոսեանի բնակարանին մէջ՝ կարեւոր օրակարգ:

ՎԻՒՆԻ Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւէրէ իր շրջանի Բրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) խումբերու բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին «Ժաժակ» Ակումբին մէջ՝ կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ «Բրիստափոր» խումբի ժողովը վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ «Իշխան» Ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին՝ կարեւոր օրակարգ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

5րդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Դրօ, «Մի ֆատուած ցուշերից».— Յ. Զաւրեան, «Յայեաթ Նովա».— Զօր. Գ. Զորդանեան, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— Ա. Խոնդկարեան, «Պոզոիցիան Հանր. Հայաստանում».— Սամսոն, «Հայաստանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— Պրոֆ. Զ. Աւալով, «Բաթումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի սլաճանցները Հաշտ. վեհաժողովից».— Անձեւնիէ՝ (Յ. Քոչարեան, Ֆվ. Գարտաշեան, Պրօֆ. Գայաեան եւ այլք).— Հին թուղթեր, կեանք եւ Մշակոյթ (Գ. Եղիկեան, վ. Մինախորեան եւայլն).— Գիրք եւ Մամուլ.— Գրախօսական.— Յաւելուած, վ. եպ. Իսկունեանի.— Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը.— Նկարներ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

Վէմի ֆասցէն փոխուած ըլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, թերթ եւայլն ուղարկել նոր ֆասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՅՐ. Կ ՀԱԶԻ ԱՆԿԻՆԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ եւ ՅՐ. Կ. ՀԱԶԻ ՄԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒ «ԱՐԱՔՍ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

8 կիրակիներ շարաթ առաւօտեան մինչեւ իրիկուն

Montmorency, Chataignereի օդասուն պարտէզին մէջ

Ուր անձրեւի պարագային կարելի է դատարկուիլ սրճարանին մէջ

Փոքրիկներու կողմէ տեղի պիտի ունենան երգ, արտասանութիւն եւ խաղեր:

Կարելի է ժաշը միասին բերել:

Մուտքը՝ ազատ է.

Ցեղացիները եւ կար տիւ Նօրէն եկողները 69 թիւ ֆանրակառքը նստիլ, Gare d'Enghienէն եւ իջնել Rue de Paris, եւ ֆարցնել Jardin de Chataignerie որ 5-6 վայրկեան կը տեւէ ոտքով:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՇԻՐՄԻՆ

Այս Կիրակի Սեպտեմբեր 9ին, ժամը 2·30ին

Կազմակերպուած ՀԱՑ ԿԱՄ· ՄԱՐՏԻԿ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մասնակցութեամբ բոլոր կամաւորներուն եւ մարտիկներուն, Հայ Սպայից, Զափահաս Որբերու Միութիւններուն, ինչպէս նաեւ հայրենակցական եւ երիտասարդական բազմաթիւ խմբակցութեանց:

Խօսք պիտի առնեն.— կամ. Մարտիկ· Միութեան կողմէ Գնդ. Տ. ԲԱԶԴԱՄԱՐԵԱՆ, Հայ Սպայից Միութեան կողմէ Գլխապետ Ռ. ԹԱՒԻՒՕՑԵԱՆ, Զափ. Որբերու Միութեան կողմէ Պ. Ա. ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ, եւ ուղերձներ գանազան Հայրենակցական Միութիւններու կողմէ:

Հաւաքման վայր.— փլաս կամպէթայի նայող փէռ Լաշէզի մեծ դրան առաջ: Քափօրը ժամը ճիշդ 2.30 ին այդ տեղէն կը շարժի դէպի Շերոսի գերեզմանը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ,,ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր·:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՑՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՍՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88–65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւ այլն. ամէն տեսակ գրքեր Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ֆասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՄԻՍԱՔ ՂԱՋԱՐԵԱՆ

(Dr. ès. Sciences)

5, rue Pergolèse (Փէրկոլէզ), Փարիզ (16)

Մէթրօ՝ Etoile, Obligado, Maillot. Հեռ. Kléber 78-21

Դիմեցէք՝ ձեր շահերու պաշտպանութեան, իրաւական եւ վարչական խորհրդատուութեան եւ ամուսնալուծման, նաթիւրալիզասիոն, Ամերիկա մեկնելու, թարգմանութիւններու, փոխադրութեան, կալուածական գործողութիւններու եւլլն·ի համար ամէն օր ժամը 10—12 եւ 17—19. Կիրակի օրեր ժամը 10—12:

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

2, Rue Blanqui· Paris (13);

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հ. Յ. Գ. Լիոնի «Զարդարեան» Գրադարանի վարչութիւնը հրապարակաւ իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ ընդհ. Ս. Վրացեանի, որ իր նուիրած 50 հատոր արժեքաւոր դիրքերով սատարեց Գրադարանիս ճոխացմանը:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ Ուրֆայի Հայր. Միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Մարսէյլի եւ արուարձաններու Ուրֆայի եւ Շրջականերու բոլոր հայրենակիցները ընտանեօք, այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 2ին Beaument,la Rosière, Bld.du Nord, No. 31, *հայրենակից Պ. Գէորգ Եօթնեղբայրեանի բնակարանը:*

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդիին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ֆանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարսիր պիտակով: Անգամ մը ծաշակեցէք յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք ան:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու

EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95,

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. Hⁱ· Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit· Nice (A. M.)

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐԶՈՒ է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, բեք սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կաղ, ջուր, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու զբերձակութեան): Տարեկան վարձք՝ 45 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆ 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière ի գիմացը:

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐ ՅԱՐԿՈՒԲԱԺԻՆՆԵՐ Շավիլի ամենէն օգասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, 13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise), Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կընայ Salle a manger ալ գործածուիլ), W. C., տէպարա, խոշոր entrée: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով balconով եւ Caveով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան, chauffage Central: վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ bain - douche, ուր կընան 1200 հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Conciergeին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԼԻՊՔԻՐԵԱՆի՝ Restaurant, 10, Rue Rampal, Paris (19):

Etude de Me **BERNARD WAHL**

(12 année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆաշտարար դատարանները, առջեւ, կուտայ certificats de coutumes եւ կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌԱՑԻԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշան փոքրիկի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05–93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaireի յարկաբաժինին մէջ)

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌԱԻ ծախու է կօշկակարի խանութ մը. պղեցիկ երկու սենեակ, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն մօթորի եւ լոյսի համար: Մեքենաներ, կաղապարներ եւ երեք հատ «Սինկէր» կարի մեքենայ: Շատ դիւրամատչելի գին. փափաքողներեր դիմեն՝ 41, Rue Victor - Fougier· Vienne (Isère):

ԺԱՄԱԿՈՐԾ ԵՒ ՈՍԿԵՐԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւայլն.:

կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:

Խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋԸՐ Թարգմ· Ժ·

— Շիտակը հաճելի բան մը չէ ասիկա եւ խելքս չի հասնիր... ըսաւ երկու օր է որ այստեղ է, բայց Տիկինը բոներ է դինքը· այսինքն, Լոնսոնդէն ղրկեր է, հետն ալ ինծի ուղղուած նամակ մը՝ որուն մէջ կ'ըսէ թէ երկրորդ սպասաւորի գործ տուած է անոր...

— Երկրորդ սպասաւոր թէ երրորդ, իմ դիտնալիք բանս չէ, ես իրեն պէտք ունիմ, ըսաւ ոստիկանը· իր շարժումներուն մասին պէտք է բացատրութիւն տայ ինծի... « Լէյտի Զիլը Լոնսոնէն ղրկեր է», ըսիր, ուրեմն անիկա Լոնսոն՞ն էր երկու օր առաջ...

— Այո, Տիկինը երկու օր առաջ Լոնսոն էր, պատասխանեց մարդը:

— Բայց ըսիր թէ այս առտու Լոնսոն մեկնեցաւ, ուրեմն...

— Երէկ իրիկուն ուշ առեն Լոնսոնէն եկաւ...

— Եւ այս առտու Լոնսոն վերադարձաւ նորէն, այո՞, ինչո՞ւ...

— Իրաւ որ չեմ դիտեր, պարոն...

— Այցաքարտս տուի քեզի· ասիկա չատ լուրջ խնդիր մըն է· այս տղուն պէտք ունիմ, սակայն պէտք ունիմ նաեւ Լէյտի Զիլին: Ես արդէն անոր համար եկայ եւ արկածով ասոր հանդիպեցայ... ըսէ նայիմ, Լէյտի Զիլը ինչո՞ւ այդքան աճապարանօք Լոնսոն վերադարձաւ...

— Նախաճաշէն առաջ հեռագիր մը առացաւ, կարծեմ այդ էր պատճառը, ըսաւ մարդը որ բաւական յուզուած էր հիմա ոստիկանին վերջին խօսքերէն· չուտ մը նախաճաշեց եւ անմիջապէս Չէսթըր գնաց ինքնաշարժով, չոգեկառքը առնելու համար...

Ուօմբրզլի բակէն ներս մտաւ եւ նչանն ըրաւ Ամերիկացիին որպէսզի իրեն հետեւի:

— Հիմա ինծի մտիկ ըրէ, ըսաւ ան երբ սպասին միւս կողմը նստէ եւ ինծի մտիկ ըրէ... կ'ըսես թէ Լէյտի Զիլը քեզ այստեղ ղրկեց երէկ չէ առջի գիշեր՝ իբրեւ երկրորդ ծառայ, լաւ, ինչպէ՞ս եղաւ որ Լոնսոնի մէջ Լէյտի Զիլին հանդիպեցար... Ամռանաս որ այդ իրիկուան բոլոր չարժումներուդ քիչ – չատ տեղեակ եմ... սպասաւորի տարազը կը հագնիս, բնակարանէդ դուրս կ'ելլես՝ սովորական ժամուն, պանդուկ երթալու համար, բայց չես երթար... ինչո՞ւ...

Կրնն յուզուած արտայայտութիւնով մտիկ ըրաւ ոստիկանին խօսքերը եւ կասկածանքով նայեցաւ իր երկու այցելուներուն: Երբ ոստիկանը վերջնն հարցումը ըրաւ, աթոռին վրայ տեղաւորուեցաւ եւ ըսաւ.

— Դժուար է, Պ. Ուօմբրզլի, չատ դժուար... երանի թէ Տիկինը հոս ըլլար... ես բան մը չեմ ըրած...

— Երանի թէ ըլլար, պատասխանեց ոստիկանը սրտանց· մեր երկուքին ուզածն ալ ճիշդ այդ էր... մենք Լէյտի Զիլը կ'ուզենք եւ անոր համար եկած էինք արդէն... բայց անիկա հոս չէ, դուն հոս ես... հիմա, ինծի մտիկ ըրէ եւ ըսէ ինչ որ գիտես, չատ բաներ գիտնալու ես դուն... Ալիքրէտ ձէքինի դիպուածին օրը դուն վերադարձար Լոնսոն, այո՞, ինչո՞ւ...

— Իրաւ որ չեմ գ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԾՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.298

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro: TOLBIAC)

ՕՐԱԹԵՐԹ
7
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
7 Septembre
1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 Ֆրանք	70 Ֆրանք	35 Ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 Ֆրանք	100 Ֆրանք	—

10ԴՊ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2593

Ամբաղիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔ»

Նոր սահմանք «Պրոմեթէ»ի բացառիկ թիւը (92), ամբողջովին յատկացուած «Կովկասեան Համադաշնակցութեան դաշինքին»:

Աչքի առջեւ ունենալով այս վաւերագիրը, փորձենք ամփոփել անոր հիմնական կէտերը, որոնց մասին հակասական հրատարակութիւններ երեւցան թերթերու մէջ:

Դաշինքը կնքուած է 1934 յուլիս 14ին, Պրիւքսէլի մէջ, մասնակցութեամբ երեք երկիրներու,— Ադրբէջան, Հիւս. Կովկաս եւ Վրաստան:

Սոորագրողները են՝ այդ երեք երկիրներու «Ազգային Կեդրոններ»ու ներկայացուցիչները,— Ադրբէջանի կողմէ՝ Բասուլ զաէի եւ Թոփճիպաշեւ, Հիւս. Կովկասի կողմէ Սունչ, Իպրահիմ Ջուլիք եւ Զաքման, Վրաստանի կողմէ՝ Ժորտանիա եւ Չխենկէլի: (Ադրբէջանի եւ Վրաստանի պատուիրակները կը յիշեն իրենց նախկին հանգամանքները, իսկ Հիւս. Կովկասի լիազօրները միայն իրենց անունները նշանակած են):

Դաշինքը հրատարակուած է երեք լեզուներով,— Ֆրանսերէն, անգլիերէն եւ գերմաներէն: Նոյն երեք լեզուներով կոչ մըն ալ կրնած է ուխտին, իսկ չարք մը մասնաւոր յօդուածներ կը բացատրեն զործին արժէքը, Ժորտանիայի, Բասուլ զաէի, Զուլիքի, Միք – Եագուպի եւ Կվազավայի ստորագրութեամբ: Արտատպ – ուած է նաեւ «Ժուռնալ տը Ժընեւ»ի խմբագրականը, որ երեւցաւ «Ցառաջ»ի մէջ:

Ի՞նչ կ'ըսէ դաշինքը· —

Կովկասեան ազգերը կրնան զարգանալ միայն կատարեալ անկախութեան մէջ: Արդ, «չափազանց զժուար է» այդ նպատակին հասնիլ, եթէ Կովկասի բոլոր ուժերը չմիանան հասարակաց սահմանի մը մէջ: Եւ «նկատելով»ները կը յանգին Համադաշնակցութեան, վեց գլխաւոր կէտերու վրայ,—

1· Համադաշնակցութիւնը երաշխաւորելով իւրաքանչիւր հանրապետութեան ազգային նկարագիրը եւ դերիչխանութիւնը, արտաքին աշխարհին առջեւ պիտի գործէ յանուն բոլոր հանրապետութեանց, իբրեւ միջազգային միութիւն մը: Հասարակաց հանգամանք պիտի ունենայ քաղաքական եւ մաքսային սահմանը:

2· Դաշնակից հանրապետութեանց արտաքին քաղաքականութիւնը պիտի վարեն Համադաշնակցութեան իրաւասու օրկանները:

3· Սահմաններու պաշտպանութիւնը պիտի յանձնուի Համադաշնակցութեան բանակին, որ կազմուած պիտի ըլլայ դաշնակից հանրապետութեանց բանակներէն, միակ հրամանատարութեամբ:

4· Բոլոր վէճերը, եթէ ուղղակի բանակցութիւններով չկարգաղրուին, պիտի յանձնուին իրաւարարութեան կամ Համադաշնակցութեան Գերագոյն Ատեանին:

5· Մասնագէտներու յանձնախումբ մը կազմել եղածին չափ չուտով պիտի յօրինէ սահմանագրութեան նախագիծը, որ հիմ պիտի ծառայէ իւրաքանչիւր հանրապետութեան առաջին սահմանադիր ժողովի աշխատանքներուն:

6· «ԱՅՍ ԴԱՇԻՆՔԻՆ ՄԷՋ ՏԵՂ ՄԸ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ»:

Բառացի թարգմանեցինք եւ գլխագիր շարել տուինք վերջին հատուածը, որովհետեւ, Փարիզէն մինչեւ Ամերիկա լսողները է – ղան թէ «արդէն ապահովուած է» Հայերու մասնակցութիւնը:

Ուրեմն, երեք երկիրներու ստորագիր ներկայացուցիչները վերջնապէս ստորագրած են ուխտը, եւ այժմ յառաջ կը տանին սահմանադրութեան մշակումը:

Տարիներու ընթացքին մեր տեսակէտները յստակօրէն, յա – ճառօրէն եւ ակրաբար յայտնած ըլլալով այս հարցի մասին, մենք նոր բան չենք:

Պատկերը ամբողջացնելու համար, երկու խօսք ալ՝ դաշինքին ստորագրութեան առթիւ հրատարակուած գրութեանց մասին:

Անշուշտ բոլորն ալ մէկ բերան կը փառաբանեն գոյացած համաձայնութիւնը, փայլաբշկական խօսքեր ուղղելով բացականերուն եւ վարդագոյն ապագայ մը նախատեսելով Կովկասի համար:

Այսպէս, «Կովկասի Անկախութեան Կոմիտէ»ն, որ հոգեւոր հայրն է ինչպէս «Պրոմեթէ»ի, նոյնպէս այս ձեռնարկին, իր կոչին մէջ կ'ազազակէ·

— «Ղաղաթացիներ Կովկասի, միացէ՛ք: Ամէնէդ մէկ շարունակէ այս (Համադաշնակցութեան) դրօշին տակ: Ձեր աջակցութիւնն ընծայեցէք այն գործին զոր գլուխ պիտի հանենք: Ուսումնասիրեցէք զայն եւ դատեցէք մանրամասնօրէն բոլոր ղազաթական կազմակերպութեանց մէջ, առանց կուսակցական կամ ճակատային խտրութեան, եւ մեզի հաղորդեցէք ձեր միաձայն ծրագրային խտրութեան, եւ մեզի հաղորդեցէք ձեր միաձայն համաձայնութիւնը»:

Անկախութեան Կոմիտէն «մեծ դէպքեր» եւ «վճռական օրեր» նախատեսելով, անհրաժեշտ կը դանէ սերտ «միութիւնն ու գործակցութիւնը», եւ կը յանդուգնի թէ խորհրդաժողով մը պիտի հրաւիրէ, իր գործունէութեան հաշիւը տալու եւ նոր մարմնի մը կազմութիւնը առաջարկելու համար:

Նոյն ոգին՝ միւս անհատական դրութեանց մէջ: Եւ քօղարկեալ կամ յայտնի մեծարանքներ՝ ի պատիւ Թուրքիոյ:

Օրինակ, Բասուլ զաէն բոլորովին վստահ է թէ «միացեալ եւ անկախ Կովկասի մը զաղափարը պիտի գոհացնէ մեր Հարեւան ղազաղներէն, որոնք ամէն անգամ տուժած են ռուսական աշխարհակալութեան տարապայման ախորժակներէն»:

Տոքթ. Միք – Եագուպ նոյն բանը կ'ըսէ աւելի բացորոշ, Համադաշնակցութիւնը ամուր պատուար մը համարելով Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի համար, ընդդէմ հիւսիսի աշխարհակալութեան:

Որ եւ է մեկնութեան կը կարօտի՞ն այս մեծարանքները: Ճ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐՋԱՑԱԾ Է

ՀԻՔԼԷՐԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԱԹԹԻՒ

ՃԱՄԲԱՆ ՀԱՐԹՈՒԱԾ՝ ՀԱՅԶԱՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ...

Սեպտեմբեր 5ին հանդիսաւորապէս բացուեցաւ ճացիներու համագումարը՝ Նիւրէնպէրկի մէջ: Կը մասնակցէին 500,000 ճացիներ (հիթլէրական): Այս առթիւ կարդացուեցաւ Հիթլէրի մէկ յայտարարութիւնը, իբրեւ Առաջնորդ եւ վարչապետ Գերմանիոյ:

Յայտարարութեան գլխաւոր միտքն այն է թէ ազգային – ընկերվարական յեղափոխութիւնը վերջացած ըլլալով, այժմ սկսած է շինարար եւ արտադրական աշխատանքի շրջանը: Ահ գլխաւոր կէտերը·—

« Չկայ յեղափոխութիւն մը որ տեւական ձեւ առնելով անիշխանութեան չառաջնորդէ: Յեղափոխութիւն մը չի կրնար իւրմով իրականացնել ծրագիր մը: Ան միայն ճամբան կը բանայ այն ուժերուն որոնք ունին նշգրիտ ծրագիր մը եւ կ'ուզեն իրականացնել զայն: Ինչպէս որ աշխարհը պատերազմներով չապրիր, նոյնպէս ժողովուրդները յեղափոխութեամբ չեն ապրիր: Երկու պարագաներուն մէջ ալ, շատ–շատ կարելի է նոր կեանքի մը պայմաններն ստեղծել: Վա՛յ եթէ կործանման արարքը իսպառ դրուած չէ աւելի լաւ եւ բարձր գաղափարի մը, այլ կը ծառայէ միայն ոչնչացման ոչնչական քնազդին եւ կը յանգի յաւիտենական ատելութիւն ստեղծելու, փոխանակ նոր եւ լաւագոյն կառուցման մը: Յեղափոխութիւն մը որ իր միակ առաքելութիւնը կը տեսնէ քաղաքական թշնամիի մը ջախջախման կամ նախապէս կատարուած գործի մը ոչնչացման մէջ, աւելի լաւ արդիւնքի մը չի յանգիր բան համաշխարհային պատերազմ մը որ իր անագորոյն վախճանը կամ աւելի ճիշդ շարունակութիւնը կը տեսնէ անիմաստ վերիոններու մէջ· (կ'ակնարկէ Վերսայլի դաշնագրին): Յեղափոխութիւնը երկրորդական հանգամանք ունի: Կարեւորը ծրագրի մը մէջ արտայայտուած գաղափարը եւ կամքն են: Ազգային – ընկերվարական շարժումը իր յեղափոխական պայքարը սկսաւ ոչ թէ աւելի համար որ անբաւական կը համարէր իր նախորդներուն գործելու ճարտարութիւնը, այլ որովհետեւ բոլորովին սուտ եւ սխալ էին իրենց հետեւած դրութեան հիմերը: Այնքան գէշ էին որ գործելու լաւագոյն եղանակը չպիտի կրնար բան մը փոխել ի նպաստ ազգին »:

Յայտարարութիւնը յետոյ կը բացատրէ թէ Գերմանիոյ ներկայ վարիչները տիրացած են կատարեալ իշխանութեան եւ թէ ազգային – ընկերվարական կուսակցութիւնը գերագոյն եւ բացարձակ տէրն է Գերմանիոյ: Եւ կը շարունակէ·

— «Պետութեան դեկավարութիւնը գիտէ թէ ի՛նչ կ'ուզէ եւ կ'ուզէ ինչ որ գիտէ:

Ան իրաւունք ունի այդ կարծիքը կազմելու իր մասին, որովհետեւ իր ետին ունի պատմութեան մէջ խիստ հազուագիւտ փորձերու վկայութիւնը: Գերմանիոյ այսօրուան դեկավարութիւնը դեկավարութիւնն է ազգային – ընկերվարական կուսակցութեան: Ան – պագայ սերունդները գերմանական հրաշք պիտի կոչեն այն ինչ որ կուսակցութիւնը յաջողեցաւ իրականացնել 15 տարուան կարճ շրջանի մը մէջ: Ահա թէ ինչո՛ւ որոշած է պաշտպանել այն իշխանութիւնը որ տրուած է իրեն: Ան չի վախնար ոչ ոքէ եւ անձնատուր չըլլար ոչ ոքի առջեւ: Գերմանական կեանքին ձեւը այժմ վերջնապէս որոշուած է յառաջիկայ հազար տարիներու համար»:

«Սաղմին մէջ պիտի խեղդենք»

Այս առթիւ, յայտարարութիւնը կը յիշէ ֆանի մը թուանշաններ·— 1933 մարտին, խորհրդարանի ընտրութեան ատեն, 17–ուկէս միլիոն ֆուէարկուներ ձայն տուին ազգային – ընկերվարական շարժումին: 1933 նոյեմբերին, 40 միլիոն Գերմանացիներ վաւերացուցին կառավարութեան որոշումը Ազգերու Դաշնակցութենէն եւ ժրնեւէն հեռանալու մասին: Տասը ամիս վերջը, աւելի քան 30 միլիոն ֆուէարկուներ ձայն տուին տարամերժօրէն ազգային – ընկերվարական դեկավարութեան մը:

Յետոյ փառաբանելով նուաճումները, յայտարարութիւնը սպառնալիքներ կ'ուղղէ այն չորս միլիոն հաղաֆացիներուն որոնք « ոչ » պատասխանած էին օգոստոս 19ի ֆուէարկութեան ատեն:

— « Մեր յառաջիկայ յարձակողականը պիտի ոչնչացնէ նաեւ այդ ոչ ազգային – ընկերվարական ըմբռնումները: Մենք մեր գաղափարին շուրջը պիտի համախմբենք ինչ որ գերմանական է· մըն ացեալը նոյնքան ֆիչ արժէ պիտի ունենայ գերման ազգային ապագային համար որքան ռնրագործներու սովորական ջոլիրը մարդկային ընկերութեան համար: Մենք գործադրիչներն ենք ազգային կամքին: Ահա թէ ինչո՛ւ իր սաղմին մէջ պիտի խեղդենք բոնութեան որ եւ է փորձ ազգային – ընկերվարական դեկավարութեան դէմ, ո՛ւրկէ ալ գայ: Մենք բոլորս գիտենք թէ ազգը որուն յանձնած է գործելու պաշտօնը: Վա՛յ անոր որ չի գիտեր կամ կը մոռնայ: Գերմանիոյ մէջ յեղափոխութիւն չպիտի ըլլայ յառաջիկայ հազար տարիներու ընթացքին »:

Յայտարարութիւնը կը խօսի նաեւ արտաքին հաղաֆականութեան մասին, շեշտելով թէ « գերման ազգը կ'ուզէ, առանց ատելութեան եւ վրէժխնդրութեան, խաղաղութեամբ եւ բարեկամութեամբ ապրիլ « անոնց հետ որ մեր թշնամիները էին դեռ 15 տարի առաջ »: Բայց, պիտի պաշտպանէ իր պատիւը, անկախութիւնը, ազատութիւնը եւ իրաւունքներու հաւասարութիւնը:

Յայտարարութեան մնացեալ մասը համառօտ ուղեգիծ մըն է, յառաջիկայ գործունէութեան համար: Հիթլէր երկուշաբթի նոր նաւ մը եւս պիտի խօսի, համագումարին փակման առթիւ:

⁂ Այս տարի ալ արտակարգ պատրաստութիւններ տեսնուած էին, կարելի եղածին չափ շուտ տալու համար համագումարին: Ժողովին առթիւ Նիւրէնպէրկ փութացած էին 180,000 հիթլէրական վարիչներ: Ժողովասրահը հազիւ 30,000 մարդ կ'առնէ: Ա – ռաջին օրը Նիւրէնպէրկ հասած էին 45 շոգեկառք լեցուն կամաւոր աշխատաւորներ, 16 կառախումբ՝ աշխատաւորական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, երկրորդ օրը՝ 75 կառախումբ բանակային ներկայացուցիչներ: 80,000 «հարուածային» ընկերներ գացած էին ֆալելով: Նիւրէնպէրկ հազարամեայ պատմական ֆաղաֆ մը ըլլալով, Հիթլէր երկու տարիէ իվեր այնտեղ կը հաւաքէ իր հաւատարիմները, որպէսզի աւելի խոր տպաւորութիւն գործէ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— o —

Ձեմ գիտեր թէ ո՛վ պիտի շահէր առաջին պարգեւը, եթէ « Հայաստանը սիրելու » մրցում մը կազմակերպուէր:

Այդպիսի մրցումի մը չպիտի կրնար մասնակցիլ Դաշնակցութիւնը, իբրեւ «Թշնամի հայրենեաց »:

Ուրեմն, կը մնան ռամկավարները, Հօկը, Ս· Դ· Հնչակեանները, բարձ – րաստիճան կղերը, «Վերաշինաց »ները, բոլոր շուկաներու ջոջ – ազանե – րը, բանուորականները եւ « ուղեկից » գրոց – բրոցները:

Այս բոլոր խմբակները այնքան մանրուր սիրով կը սիրեն Հայաստանը որ, անոր երեսը տեսնելու ալ պէտք չեն զգար:

Հայաստանը սիրելու համար ան – պատճառ երթալ տեսնե՞լ պէտք է,— կը հարցնէ պատուելի « Պայքար », Ամերիկայի ռամկավարներուն պաշ – տօնաթերթը:

Ես շատ խելացի եւ տրամաբանական կը գտնեմ այս հարցումը:

Ձէ՞ որ, տարիներէ ի վեր Ամերի – կայէն հարսնցու կը սիրեն, կը գտնեն եւ կ'ապսպրեն լուսանկարով, առանց աչքկան երեսը տեսնելու: Եւ փոխա – դարձաբար:

Երբ կեանքիդ ընկերը կը սիրես միայն լուսանկարը տեսնելով, ինչո՞ւ չպիտի կրնաս Հայաստանն ալ սիրել ··· ֆարտէսին վրայ նայելով, պատկերազարդ գիրք մը թղթատելով կամ շարժանկարը դիտելով:

Դժբախտաբար, թուլերան են Հայաստանի գոյնզգոյն սիրահարները:

Մէկը միւսին ոտքին կոխե՞ց, վշտացողը բերանը կը բանայ եւ բոլոր « գաղտնիքները » դուրս կուտայ:

Կ'ուզէ՞ք ճաշակել հատ մը·

— « Քանի քննենք Դուբեան Ճանճ – նախումբի եւ ռամկավար առաջնորդներու գործունէութիւնը Դուբեանի սպանութեան առթիւ եւ անոր մարմնի չհագործման վերաբերմամբ, այն – քան կը համոզուինք թէ այս ֆարակը ոչ միայն հասարակ դիւակերներու եւ դիակապուններու վհմակ մըն է, այլեւ քաղաքական տարբերի լաթ – խազացներու ֆարակ մը »:

Այս թուլերանը՝ « Բանուոր »ն է, Ամերիկայի հայ բոլշեւիկներուն օր – կանը, որ ամբողջ երեք սիւնակ բան թխեր է, ապացուցանելու համար իր մեղադրանքները:

Իրեւ լուսաբանութիւն ըսեմ որ՝ երբ Դուբեան պրէ·ի դիակը անուրդի հանուեցաւ, յանձնախումբ մը ռամկավարները կազմեցին, հատ մըն ալ՝ հայ կարմրուկները:

Այդ օրէն ի վեր, մէկը միւսին օձիքին փակած է եւ հաշիւ կը պահանջէ:

Բոլշեւիկները կը պահանջեն Հայաստան փոխադրել դիակը, — բանի որ արտօնուած է—եւ փոխադրութեան ծախքերը զեղչել յետոյ, մնացեալը յատկացնել ներգաղթի:

Ռամկավարներուն համար մահ է բաժնուիլ « Սուրբ »ին դիակէն: Մահ բարոյական եւ նիւթական:

Հայաստանը կարելի է սիրել հե – ռուէն, պատկերներով եւ զարմանա – գան պատմութիւններով:

Բայց, կարելի՞ է դիմանալ «Դուր – եան փոնտ»ի կարօտին, «Սուրբ»ը փոխադրելով էջմիածին ···

Եւ փոխասացութիւնը կը շարու – նակուի:

Վ.Ա.Հէ

կան վարիչներ: Ժողովասրահը հազիւ 30,000 մարդ կ'առնէ: Ա – ռաջին օրը Նիւրէնպէրկ հասած էին 45 շոգեկառք լեցուն կամաւոր աշխատաւորներ, 16 կառախումբ՝ աշխատաւորական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, երկրորդ օրը՝ 75 կառախումբ բանակային ներկայացուցիչներ: 80,000 «հարուածային» ընկերներ գացած էին ֆալելով: Նիւրէնպէրկ հազարամեայ պատմական ֆաղաֆ մը ըլլալով, Հիթլէր երկու տարիէ իվեր այնտեղ կը հաւաքէ իր հաւատարիմները, որպէսզի աւելի խոր տպաւորութիւն գործէ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ դադրեցնելու համար, նախագահ Ռուզվելթ որոշեց երեք միջնորդներ նշանակել: Երկու կողմերն ալ հաւանութիւն յայտնեցին այս կարգադրութեան: Գործադուլը կը շարունակուի տակաւին եւ ծանր խռովութիւններ պատահած են շատ մը վայրերու մէջ:

ԱՆԳԼԻՈՑ ԱՐՀԵՍՏԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ համագումարը ջախջախիչ մեծամասնութեամբ հաւանութեան քուէարկեց բանաձեւ մը, որ կը դատապարտէ փաշականութիւնը եւ ամէն տեսակ դիկտատուրա: Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ համայնավարութիւնը կը նահանջէ Անգլիոյ մէջ, բայց փաշականութիւնը զգալի ուժ մը կը դառնայ:

ՕԴԱՆԱՒԱՑԻՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ սկսան նաեւ Պրիւքսէլի մէջ, *ժողովուրդին գործօն մասնակցութեամբ: Կամաւորներ որոշեալ ժամուն սալայատակներու վրայ կը պառկին, իրրեւ կազէ թռնատուորուած կամ վիրաւոր, եւ կարմիր Խաչը օգնութիւն կը կազմակերպէ: Մանրամասնութիւնները կը սպասենք մեր թղթակիցէն:*

ԹՈՒՐՔԻԱ որոշեց իր թեկնածուները դնել Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին համար: Այս ամսու աքոռ մը թափուր պիտի մնայ, Ձինաստանի հրաժարումով: Ձէ՞ որ ախորժակը ուտելով կը բացուի···

ՖԻԼԻՊՔԻ մէջ դատի ֆաշուած են 123 գինուորներ, 19 – 22 տարեկան, իբրեւ հայրենադաւ: Ընդհ. դատախազը մահապատիժ կը պահանջէ ֆառասունին համար, իսկ թիապարտութիւն՝ 88ին համար: Փարիզէն բողոքներ կը տեղան այս առթիւ:

ՇԱՄՔՆ (Իզէր) կը գրեն մեզի թէ՝ նոր կարգադրութեան համաձայն, Նանսենեան անցագրի համար յաւելուածական տուրք սկսած են գանձել հայ եւ ռուս գաղթականներէն: Անոնք որ ֆսան ֆրանքնոց իճխնութեան թուղթ ունին, կը վճարեն 12·50, իսկ հարիւրնոցները՝ 50 ֆրանք: Բոլոր Հայերը իրենց վճարումները կատարած են սեպտեմբեր 1ին, բացի անոնցմէ որ Սուրիոյ կամ Լի – բանանի հպատակ են: Ասոնց մասին հարցում ուղղուած է նահանգապետութեան:

60,000 *ՀՐԵԱՆԵՐ* հեռացած են Գերմանիայէն, հիթլէրական իշխանութեան հաստատումէն ի վեր: Այս գաղթականներուն 25 հազարը հաստատուած են Պաղեստինի մէջ:

ԴԷՊԻ ԱՐԻԵԼԵԱՆ ՆԱՒԱՆԳՆԵՐԸ գնաց Թուրքիոյ հողագործական գործավարը: Վարչապետ Ըմէրք փաշան ալ պիտի երթայ իր ետեւէն, 15 օրուան համար:

ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԺՆՆՈՒԹԻՒՆԸ պատերազմի պիտի յանգի, յայտարարեց Պ· Թիթուլէսքօ, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, որ փարիզէն անցած էր ժընեւ երթալու համար:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԸ

»»» ·-«««

Ա. Ա. Ա.

— ՕՐԱԳԻՐ —

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Ինչպէս ամէն մարդ գիտէ, Հայոց պատմութիւնը ամենահին ժամանակներից է սկսւում։ Հայերը մի շատ հին ազգ են։ Նրանք ապրել են Հայկական լեռնաշխարհում, որ գտնւում է Ասիայի հարաւ-արեւմտեան մասում։ Հայկական լեռնաշխարհը շրջապատուած է Սեւ, Կասպից եւ Միջերկրական ծովերով։ Հայերի հարեւաններն են եղել Ասորիները, Պարսիկները, Յոյները, Վրացիները եւ ուրիշ ազգեր։

Հայերի ազգային հերոսը Հայկ անունով մի մարդ է եղել։ Հայկը ապրել է մօտ 4000 տարի առաջ։ Նա ղեկավարել է հայերի մի մեծ ցեղի, որ ապրում էր Հայկական լեռնաշխարհի հարաւային մասում։ Հայկի ցեղը կռուել է Բաբելոնի թագաւոր Բէլի զօրքերի դէմ եւ յաղթել։ Հայկի անունից էլ հայերը սկսել են կոչել իրենց Հայք, իսկ իրենց երկիրը՝ Հայաստան։

Հայկի թոռներից մէկի անունը եղել է Արամ։ Արամը ապրել է մօտ 3000 տարի առաջ։ Նա կռուել է Ասորեստանի թագաւորների դէմ եւ յաղթել։ Արամի անունով էլ Հայաստանի մի մասը կոչուել է Արամեան երկիր։

Հայերի ամենահին թագաւորներից մէկը եղել է Տիգրան Մեծը։ Նա թագաւորել է մօտ 2000 տարի առաջ։ Տիգրանի ժամանակ Հայաստանը շատ հզօր երկիր է եղել։ Տիգրանի զօրքերը գրաւել են Ասորեստանի մեծ մասը, Փոքր Ասիայի մի մասը, Միջագետքը եւ Սիրիան։ Տիգրանի մայրաքաղաքը եղել է Տիգրանակերտ քաղաքը։

Տիգրանի թոռներից մէկի անունը եղել է Տրդատ։ Տրդատը թագաւորել է մօտ 1900 տարի առաջ։ Նա կռուել է Հռոմի կայսրերի դէմ եւ յաղթել։ Տրդատի ժամանակ Հայաստանում շատ շէն ու գեղեցիկ քաղաքներ են կառուցուել։ Տրդատի մայրաքաղաքը եղել է Վաղարշապատ քաղաքը։

Տրդատի ժամանակ Հայաստանում քրիստոնէութիւնը պետական կրօն է դարձել։ Քրիստոնէութիւնը Հայաստանում տարածել է Գրիգոր Լուսաւորիչը։ Գրիգորը ծնուել է 257 թուին եւ մահացել 331 թուին։ Գրիգորի հայրը եղել է Պարթեւ ցեղից։ Գրիգորի հայրը սպանել է Տրդատի հայրը՝ Խոսրով թագաւորը։ Գրիգորը մանուկ հասակում ուղարկուել է Կեսարիա քաղաքը, որ գտնւում է Փոքր Ասիայում։ Գրիգորը ուսել է Կեսարիայում եւ դարձել քրիստոնեայ։ Գրիգորը վերադարձել է Հայաստան եւ սկսել է քարոզել քրիստոնէութիւնը։ Տրդատը սկզբում չէր ուզում լսել Գրիգորին, բայց յետոյ ինքն էլ ընդունել է քրիստոնէութիւնը։ Տրդատը Գրիգորին ուղարկել է Կեսարիա քաղաքը, որ նա ձեռնադրուի եպիսկոպոս։ Գրիգորը ձեռնադրուել է եպիսկոպոս եւ դարձել Հայոց առաջին կաթողիկոսը։

Գրիգորի ժամանակ Հայաստանում շատ եկեղեցիներ են կառուցուել։ Գրիգորը մահացել է 331 թուին։ Նրան թաղել են Աղձնիք գաւառում, Տարօն գաւառում եւ Վաղարշապատ քաղաքում։

Գրիգորի թոռներից մէկի անունը եղել է Սահակ։ Սահակը թագաւորել է 387 թուին։ Սահակի ժամանակ Հայաստանը բաժանուել է երկու մասի։ Մի մասը գրաւել են Պարսիկները, իսկ միւս մասը՝ Հռոմի կայսրերը։ Սահակի ժամանակ Հայաստանում շատ եկեղեցիներ են կառուցուել։ Սահակը մահացել է 439 թուին։

Սահակի որդիներից մէկի անունը եղել է Վռամշապուհ։ Վռամշապուհը թագաւորել է 389 թուին։ Վռամշապուհի ժամանակ Հայաստանում շատ եկեղեցիներ են կառուցուել։ Վռամշապուհը մահացել է 416 թուին։

Վռամշապուհի որդիներից մէկի անունը եղել է Վռամշապուհ։ Վռամշապուհը թագաւորել է 416 թուին։ Վռամշապուհի ժամանակ Հայաստանում շատ եկեղեցիներ են կառուցուել։ Վռամշապուհը մահացել է 439 թուին։

Վռամշապուհի որդիներից մէկի անունը եղել է Վռամշապուհ։ Վռամշապուհը թագաւորել է 439

Հ. Ց. Դ.

ՊԱՆԷՒՕ-ՔՈՇԱՆԻ «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ Rue Ampère-ի ձանօթ հաւաքատեղին՝ կարեւոր օրակարգ՝

ՇԱՎԻԼԻի «Արդութեան» խումբի ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9-ին ընկեր Պօղոսեանի բնակարանին մէջ՝ կարեւոր օրակարգ՝

ՎԻՒՆԻ կամիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր Քրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) խումբերու բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2-ին «Խաժակ» Ակումբին մէջ՝ կարեւոր օրակարգ՝

ՄԱՐՍԷՅԻ «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9-ին սովորական հաւաքատեղին՝ կարեւոր օրակարգ՝

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՀՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ* եւ *ՀՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒ «ԱՐԱՒՕՍ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ*

վաղը Շաբաթ առտուընէ մինչեւ իրիկուն

Montmorency, Chataignereի օդասուն պարտէզին մէջ

Ուր անձրեւի պարագային կարելի է հատաքուիլ սրճարանին մէջ

Փոքրիկներու կողմէ տեղի պիտի ունենան երգ, արտասանութիւն եւ խաղեր:

կարելի է ժաշը միասին բերել:

Մուտքը՝ ազատ է՝

Տեղացիները եւ կար տիւ Նօրէն եկողները 69 թիւ հանրակառքը նստիլ, Gare d'Enghienէն եւ իջնել Rue de Paris, եւ հարցնել Jardin de Chataignerie որ 5-6 վայրկեան կը տեւէ ոտքով:

ԹԷՅԱՄԵՂԱՆ

կազմակերպուած *ՀՐ. Հ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

16 Սեպտեմբեր, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը *2.30*ին

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն՝

կը խնդրուի կազմակերպութիւնները նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԿԱՐՕ ՍԱՍՈՒՆԻ
ԼԵՌՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
Գին 15 Ֆրանգ:
Դիմել L. Kévonianի, 17, Rue Damesme, Paris (13).

ԱՆՆԱԽԸՆԱՅ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ՄԱԽՈՒ ԵՆ **800** *ֆրանքէն սկսեալ մինչեւ* **8000** *ֆրանքէն ամենայարմար վաճառանիշով ինքնաշարժներ* ՓԷՕԺՕ, ՍԻՔՐՕԷՆ, ՏԷԼԱԺ. ԼՕՐԷՆ, ՊԱԼՕ.

Դիմել Պ. ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆի **65-67 Ave. des Champs Elysées** *(ՓԷՕԺԷի վաճառատունը): Հեռաձայն՝* **Elysée 66-28** *եւ* **66-29:**

Եւրոպայի Հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88-65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն: *Տպագրական գործեր:*
Աշխարհի բոլոր կողմերէն ֆասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՕՐ. ԱՆԻԷՍ ԱՊՏԱԼԵԱՆ
եւ
ԸՆԿ. ԴԱՒՈՒԻԿ ԿԱՐՍԵԱՆ
Նշանուած
Քան – Լա Պօֆա 2 Սեպտ. 1934

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԽ

ՄՏԱՑՈՂ

ՓԱՐԻԶ (13), *Մ. Ե.*— 35 ֆրանք:
ՍԷՆ ԼՈՒ, Փամփ.— 35:
ԼԻՈՆ, Սէբաս.— 70:
ՎԻԼՄՈՆՊԼԸ, Տիկ. Է. Ֆ.— 100:
ՍԱՎԻՆԵԻ, Պ. Ֆ.— 20:
ՔՈՒՐՊՎՈՒԱ, Լ. Մ.— 200:
ՌՕՄԱՆ, Մ. Պ.— 86,95:
ՆԻՄ, Ց. Մ.— 70:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Ի.— 70:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Պօլ.— 50:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Գործ.— 810:
ԼԻՈՆ, Զ. Տ.— 70:
ԼԱ ՍԷՑՆ ՍԻՒՐ ՄԷՐ, Մ. Կ.— 35:
ՔԼԱՄԱՐ, Տ. Օ.— 105:
ԼԻՈՆ, Հ. Կ. Ի.— 25:
ԿԱՐՏԱՆ, Գործ.— 112:
ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱ, Ն. Կ.— 35:
ԿՐԱՆԻԹ ՍԻՒՐ, Հր. Կ.— 10 *տոլար:*

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԻ Ուրֆայի Հայր. Մի-ութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Մարսէյլի եւ արուարձաններու Ուրֆայի եւ Շրջականերու բոլոր հայրենակիցները ընտանեօք, այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 2-ին Beaument,la Rosière, Bld.du Nord, No. *31, հայրենակից Պ. Գէորգ Եօթնեղբայրեանի բնակարանը՝*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՀՕԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Լեւոն Պապօնեան ընտանիքը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի, պատարագէն վերջ, Հոգեհանգիստ պիտի կատարուի իրենց վաղամեռիկ որդւոյն՝

ՎԱՀԱԳՆ ՊԱՊՕՆԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին առթիւ:

Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու ազգականները:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻԻՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՇԻՐՄԻՆ

Այս կիրակի Սեպտեմբեր 9ին, ժամը 2·30ին

Կազմակերպուած ՀԱՑ ԿԱՄ. ՄԱՐՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մասնակցութեամբ բոլոր կամաւորներուն եւ մարտիկներուն, Հայ Սպայից, Զօհահաս Որբերու Միութիւններուն, ինչպէս նաեւ հայրենակցական եւ երիտասարդական բազմաթիւ խմբակցութեանց:

Խօսք պիտի առնեն.— կամ. Մարտիկ. Միութեան կողմէ Դնդ *Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ*, Հայ Սպայից Միութեան կողմէ *Գլխապետ Ռ. ԹԱՒՐԻՑԵԱՆ*, ցափ. Որբերու Միութեան կողմէ *Պ. Ա. ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ*, եւ ուղերձներ գանազան Հայրենակցական միութիւններու կողմէ:

Հաւաքման վայր.— փլաս կամպէթայի նայող փէտ Լաշէզի մեծ դրան առաջ: Քափօրը ժամը ճիշդ *2.30*ին այդ տեղէն կը շարժի դէպի Շերոսի գերեզմանը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

Ժողովրդական ամսագիրը բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ,,Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:
Բաժնեգին, յղուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ՀԱՑ ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԵՐԱԾՈՒՄ եւ ԱՐՏԱԾՈՒՄ

ՔԱՆԱՐԻի, ՈՒԱՏԼՈՒԻի, ՄԱՐԹԻՆԻի
եւ ՔՕՆԱՔԻի պահանջներու

36, Rue Delerue, Parc St. Maur (Seine). Tél. Gravelle 04-27

ՏՆՕՐԷՆ՝ *ՕՆՆԻԿ ԵՐԱՄԵԱՆ*

Ամենալաւ տեսակի պահանջներ՝ հրապարակի գիներէն աժան:
Հայ մարդկիներ, վստահութեամբ կրնաք դիմել մեզի:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌՑԷԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշան փոքրէնի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05–93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

ՄԻԻԶԻՒԻ ՍԻՐՍԶԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս ՍԻՍԱՂ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *ախտերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքերները, բէյրէմներ ու սէմայիները ՍՈՒՆՑ ՍԻՍԱՂԻ նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը* 2 *ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanianի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20:

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
2, Rue Blanqui, Paris (13);

ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ Փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2-5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Ամսական 50 Ֆր. վճարում:

Ձրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

ՎԱՐՁՈՒԻ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐՁՈՒԻ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին վրայ բեք սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, էլեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու դերձակութեան): Տարեկան վարձք 4[illegible] ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՁԵԼԻՆ 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière-ի դիմացը:

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons
143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)
Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան քացման առթիւ մեծ գեղչ մեր գլուխներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ սկսած 300 Ֆրանկէն:
COMPLET » 400 »
ՎԵՐԱՐԿՈՒ » 400 »

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ԵՔԷ ՀԱՑՐԵՆԱԲԱՂՁՈՒԹԵՆԷ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՔ

ԽՄԵՑՔԻՔ «ԵՐԵՒԱՆ» ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻ

ՍՏՈՐԵՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ ՊԻՏԱԿՈՎ
ՄԵՐԺԵՑՔԻՔ ԿԵՂՏԵՐԸ

Ֆրանսայի համար արտօնատէր **Société PEUREUX**

48, Bld. des VIGNES, MARSEILLE: Tél. Colbert 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ֆիւսիսայինն եւ կեդրոնի շրջաններու Emile Vial, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09-95:

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 rue Sévigné Lyon (Rhône)

ՆԻՍ Ի ԳՕՐԾԱԿԱԼ.—

M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit, Nice (A.M.)

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիղի ամէնէն օդասուն թաղամասի մէջ, Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*՝ մէկ փիէս, խոհանոց, կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *Balconով* եւ *Cave*ով: կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան մէջ, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 չարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. Էքպէրեանի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris (19)*:

ՕՐ. ԱՆԻԷՍ ԱՊՏԱԼԵԱՆ
եւ
ԸՆԿ. ԴԱՒՈՒԻԿ ԿԱՐՍԵԱՆ
Նշանուած
Քան – Լա Պօֆա 2 Սեպտ. 1934

---

(40)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋՐ

Թարգմ. Ժ.

— Սբր Ձօնը եւ Լէյտի Զիլը...

Ոստիկանը նորէն Ամերիկացիին նայեցաւ:

— Աղէկ, հիմա զանք նախորդ իրիկուան պատմութեանդ. երբ պան-դոկէն ներս մտնելու վրայ էիր, Ձէնիսընը հանդիպեցաւ քեզի... ի՞նչ ըսաւ...

— Ցիշեցուց իր խոստումը թէ առաւի դրամ պիտի առնայի եւ ըսաւ որ հիմա առնեն էր... եթէ գիտցած օգտագործէի չատ դրամ պիտի չի-նէի... ուզեց որ անմիջապէս իրեն ընկերանամ... պատասխանեցի թէ գործ ունէի, չէի կրնար երթալ... «գեղին տակը անցնի գործդ, ասիկա առիթ է հարիւրաւոր ոսկիներ չահելու համար», ըսաւ... ես ալ գացի...

— Ո՞ւր...

— Մօտիկները՝ Զարլզ փողոցին մէջ տեղ մը... խանութ մը որ բուժարանի վրան ծուեր էր...

— Բուժարա՞նի, որո՞ւն բուժարանը...

— Ինչ դիտնամ, բժիշկ Պրաունը հոն էր, դատարանը տեսած էի զայն... յետոյ Լէյտի Զիլը այնտեղ էր, անմիջապէս ճանչցայ...

— Բժիշկ Պրաունը եւ Լէյտի Զիլը, հ՛հ... ուրի՞շ...

— Այո... երիտասարդ աղջիկ մըն ալ կար՝ օրիորդ Ուօքըր անունով, ա-նիկա այնտեղ էր երբ ես ներս մտայ, բժիշկին եւ Լէյտիին հետ էր... երեքը միասին կը խօսակցէին բուժարանին եառեւի սենեակը... Ձէնիսըն աղջիկը հոն տարած էր...

— Անկասկած, դիտել տուաւ ոստիկանը. լաւ, ի՞նչ անցաւ, զարձաւ, քեզի ի՞նչ ըսին...

— Ամէնէն չատը Ձէնիսընը խօսեցաւ, միւսները չատ բան մը չըսին. բժիշկը հազիւ քանի մը բառ ըսաւ, իսկ վերածուեր էր...

— Բուժարա՞նի, որո՞ւն բուժարանը...

— Ինչ դիտնամ, բժիշկ Պրաունը հոն էր, զատարանը տեսած էի զայն... յետոյ Լէյտի Զիլը այնտեղ էր, անմիջապէս ճանչցայ...

— Բժիշկ Պրաունը եւ Լէյտի Զիլը, հ՛հ... ուրի՞շ...

— Այո... երիտասարդ աղջիկ մըն ալ կար՝ օրիորդ Ուօքըր անունով, ա-նիկա այնտեղ էր երբ ես ներս մտայ, բժիշկին եւ Լէյտիին հետ էր... երեքը միասին կը խօսակցէին բուժարանին եառեւի սենեակը... Ձէնիսըն աղջիկը հոն տարած էր...

— Անկասկած, դիտել տուաւ ոստիկանը. լաւ, ի՞նչ անցաւ, զարձաւ, քեզի ի՞նչ ըսին...

— Ամէնէն չատը Ձէնիսընը խօսեցաւ, միւսները չատ բան մը չըսին. բժիշկը հազիւ քանի մը բառ ըսաւ, իսկ վերածուեր էր...

— Բուժարա՞նի, որո՞ւն բուժարանը...

— Ինչ դիտնամ, բժիշկ Պրաունը հոն էր, զատարանը տեսած էի զայն... յետոյ Լէյտի Զիլը այնտեղ էր, անմիջապէս ճանչցայ...

— Բժիշկ Պրաունը եւ Լէյտի Զիլը, հ՛հ... ուրի՞շ...

— Այո... երիտասարդ աղջիկ մըն ալ կար՝ օրիորդ Ուօքըր անունով, ա-նիկա այնտեղ էր երբ ես ներս մտայ, բժիշկին եւ Լէյտիին հետ էր... երեքը միասին կը խօսակցէին բուժարանին եառեւի սենեակը... Ձէնիսըն աղջիկը հոն տարած էր...

— Անկասկած, դիտել տուաւ ոստիկանը. լաւ, ի՞նչ անցաւ, զարձաւ, քեզի ի՞նչ ըսին...

— Ամէնէն չատը Ձէնիսընը խօսեցաւ, միւսները չատ բան մը չըսին. բժիշկը հազիւ քանի մը բառ ըսաւ, իսկ

Լէյտի Զիլը «Այո» կամ «ոչ» կը պատասխանէր Ձէնիսընի ըսածնե-րուն. երբ ես ներս մտայ, Ձէնիսըն փողոցին դուռը փակեց, որպէսզի ու-րիշ այցելու չզար եւ խօսեցաւ ինծի եւ օրիորդ Ուօքըրին հետ — որուն մտերմօրէն՝ Քրիսի անունը կուտար— եւ կարծես թէ իր ըսելիքները գաղտնի չէին միւսներէն...

— Հասկցայ... լաւ, Ձէնիսընը ի՞նչ ըսաւ, անշուշտ Լէյտի Զիլին եւ բը-ժիշկին հաւանութիւնով, այնպէս չէ՞...

— Ըսաւ թէ չափազանց կարեւոր էր որ Լէյտի Զիլի անունը երեւան չգար-ձէր Ալֆրէտ Ձէքինի հարցին մէջ... անիկա բացարձակօրէն անտեղեակ էր այդ խնդիրէն եւ անմեղ էր. բնաւ չէր գիտեր թէ ով թունաւորած էր Ձէք-քինը...

Ցետոյ ըսաւ որ Լէյտին կը ճանչնար Ձէքինը՝ անոր Անգլիայէն հեռանա-ձէն առաջ եւ ցաւալի էր որ մեռած ի-րիկունը անոր հանդիպելով կէս ժամ տեսակցեր էր անոր հետ...

Սակայն այդ հանդիպումը հաստա-տող միայն ես ու օրիորդը Ուօքըրը կայինք, դիտել տուաւ Ձէնիսընն... ես կրնայի ապացուցանել որ երբ Ալֆրէտ Ձէքին պանդոկին ծխարանը եկաւ, Լէյտի Զիլը այնտեղ էր եւ Ձէքինի կարգացած նամակը հաւանաբար ը-ուած էր իր կողմէ եւ կերպով մը ա-ուած էր իր կողմէ եւ կերպով մը ա-ուած էր իր կողմէ եւ կերպով մը ա

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.29

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՈՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ DIMANCHE 8 Septembre 1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2594

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

Ո՛ՒՐ Կ՛ԵՐԹԱՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՄՄԲ.— Հայը· Միութեանց տագնապին բուն կեդրոնը Ամերիկան ըլլալով, կ՛արտատպենք նաեւ «Հայրենիք»ի այս խմբագրականը, լրացուցած ըլլալու համար պատկերը·—

Հայրենակցականները կ՛երթան դէպի քայքայում:

Պատճառը այն ներքին որդն է, որ ներսէն կը կրծէ Հայրենակցականները:

Այդ քայքայիչ, ուսիմ որդի անունն է բոլշեւիկ:

Բոլշեւիզմի անհանդուրժող ոգին է, որ կը քայքայէ մեր ազգային եւ հասարակական բոլոր կազմակերպութիւնները:

Երբ բոլշեւիկ կոչուածը ո եւ է կազմակերպութեան սեմէն ներս մտնէ, իր նպատակը միշտ մէկ է — ամէն գնով, սուտով թէ չիմակով, օրինաւոր թէ ապօրինի միջոցներով ձեռք ձգել այդ կազմակերպութեան դեկը եւ ծառայեցնել զայն իր դաւադիր նպատակներուն: Եթէ յաջողեցաւ՝ աղէկ· իսկ եթէ չյաջողեցաւ, այդ պարագային կը պառակտէ, կը քանդէ եւ կը կազմալուծէ:

Երբ բոլշեւիկը մինակ էր, իր քայքայիչ աշխատանքը ցանկալի արդիւնքը չէր տար: Այն օրուընէ սակայն, երբ բացայայտ բոլշեւիկը ձեռք մեկնեց ծպտեալ բոլշեւիկին՝ ներքին Թուրքին, իր աւերիչ գործը դիւրացաւ: Արդիւնքը եղաւ այն ողբալի պատկերը, որ այսօր կը ներկայացնէն մեր ազգային եւ հասարակական կազմակերպութիւնները:

Ի՞նչ պիտի ըլլայ ասոր վախճանը:

Մեր վերաբերումը դէպի Հայրենակցական եւ այլ նման կազմակերպութիւնները միշտ ալ բխած է այն ընդհանուր սկզբունքէն, որ կը զեկավարէ մեզ մեր ազգային եւ հասարակական բոլոր խնդիրներու մէջ:

Այդ սկզբունքը միշտ եղած է եւ պիտի մնայ նոյնը՝ համադրել մեր ազգային ուժերը ու ճիգերը, ըլլայ այն հայ քաղաքական դաւի հետապնդման, Հայաստանի վերաշինութեան թէ գաղութներու հայութեան ազգային նկարագրի պահպանման համար:

Դժբախտաբար այդ ուղղութեամբ տարիներու ընթացքին մեր թափած ճիգերը ցանկալի արդիւնքը չեն տուած:

Հայը տակաւին չէ վարժուած ազգային ընդհանուր նպատակներու շուրջ համադրել իր ճիգերը:

Ճիշդ է, որ այս դժբախտ երեւոյթի հիմնական պատճառը փնտռելու է Հայու կեդրոնախոյս հոգեբանութեան մէջ: Սակայն մեր ուժերուն ցրումին մէջ պակաս դեր չէ կատարած նաեւ պառակտիչ ներքին Թուրքը: Մենք ջատագով չենք եղած առանձին առանձին Հայրենակցականներու ստեղծումի, սակայն հաշուի առնելով Հայրենակցականներու գոյութեան փաստը, քաջալերած ենք զանոնք եւ թելադրած որ առաւելագոյն չափով օգտակար ըլլան հայրենիքին եւ գաղթաշխարհի հայութեան: Այսօր մեր վերաբերումը կը մնայ նոյնը:

Մենք կ՛ուզենք տեսնել Հայրենակցական, Վերաշինաց, Կըրթասիրաց և այլ միութիւնները չէզոք դեմքի վրայ դրծի լծուած, առաւելագոյն չափով օգնելու համար մեր մայր Հայրենիքին եւ գաղթաշխարհի հայութեան:

Գիտենք որ դիւրին չէ Հայրենակցականներու մէջ սրացաւ, հայրենասէր տարրերու համար այս նպատակին հասնիլ, երբ ներքին ուսիմ որդ կայ բոյն դրած իրենց մէջ:

Հայրենակցականներու մէջ ճնշող մեծամասնութիւն կազմող սրացաւ, հայրենասէր ու զոհող տարրերը, որոնք գլխաւորապէս կուգան Հ. Ց. Դաշնակցութեան եւ Հ. Ց. Դաշնակցութեան համակիր շարքերէ, նախ պիտի մաքրեն իրենց կազմակերպութիւնները քայքայիչ տարրերէ:

Մենք գիտենք թէ այդ պարագային ինչ պիտի ընեն քայքայիչներն ու պառակտիչները: Հետեւելով իրենց որդեգրած սխեմային, անոնք պիտի չդանան պառակտել Հայրենակցականները, պիտի զուրս գան եւ ստեղծեն համանուն Հայրենակցականներ:

Վասպուրականցիներու Հայրենակցականի օրինակը ամէնուս աչքի առջեւն է: Այսօր Վասպուրականցիներու երկու Հայրենակցականներ գոյութիւն ունին:

Մէկը՝ իրական Վասպուրականցիներու Հայրենակցականը՝ Համ-Վասպուրականցիական անուան տակ, իսկ միւսը պառակտիչներու այսպէս կոչուած Վասպուրական Միութիւնը:

Պառակտումը սակայն չի փրկեր գիրենք:

Անոնք վերջ ի վերջոյ պիտի կազմալուծուին կամ ամլութեան դատապարտուին:

Ապացո՞յց· Հայ Կարմիր Խաչի փայլուն օրինակը:

Դաւադիրները 10 տարի առաջ պառակտեցին Հայ Կարմիր Խաչը, ստեղծելով անոր կողքին այսպէս կոչուած Պետական Հայ Կարմիր Խաչը:

Արդի՞նքը:

Մինչ Հայ Կարմիր Խաչը չարունակեց իր հինաւոր աշխատանքը եւ 10 տարուան ընթացքին պատկառելի ուժ դարձաւ եւ ազգօգուտ հսկայական գործ կատարեց, անդին, պետական կոչուածը երկրորդ անգամ պառակտեցաւ: Կազմուեցան երկու Պետական Կարմիր Խաչեր՝ մէկը Հօկհիներու, այսինքն բոլշեւիկներու, միւսը՝ ներքին Թուրքերու հակակշռին տակ: Եւ երկուքն ալ այսօր շարունակ դադարի մը կը քաշկռտեն:

Նոյն վիճակը կը սպառնայ պառակտուած կամ պառակտուելիք Հայրենակցականներուն:

Թող երթան ուր կ՛ուզեն եւ ընեն ինչ կ՛ուզեն:

Հայրենակցականներու հիմքը կազմող սրացաւ եւ հայրենասէր տարրերը Հայի վարանին դուրս բերելու իրենց կազմակերպութիւնները այսօրուան քաոսային վիճակէն եւ հասցնելու զանոնք իրենց նուիրական կոչման բարձրութեան, այն է՝ հեռու պահելով Հայրենակցականները կուսակցական վէճերէ, չէզոք գեղի վրայ իրական օգնութիւն հասցնել մայր Հայրենիքի վերաշինութեան եւ գաղթաշխարհի հայութեան ազգային նկարագրի պահպանման:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ԴԱՏԻՆ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

«Հայրենիք»ի մէջ կը կարդանք (24 օգոստ·)·—

Նիւ Եորէնց մեր ստացած ստոյգ տեղեկութեան համաձայն, Նիւ Եորքի մէջ Նախադատ Ատեանի կողմէ դատապարտեալ մեր իսկ ընկերներու դատի վերաքննութեան պաշտօնական դիմումը կատարուած է պաշտպան փաստաբանին կողմէ:

Այդ դիմումին իբրեւ օրինական հետեւանք, Սինկ Սինկի բանտապետը հրահանգ ստացած է յետաձգել նախնական դատարանի վճռի գործադրութիւնը, որ նշանակուած էր սեպտ· 3ին:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՐԿՈՒ ՏԵՍԱԿ ԲԱՆԱԿ ՈՒՆԻ

52,000 «ԿԱՄԱՒՈՐ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐ» ԲԱՇԵՐՈՎ

ՀԻԹԼԷՐԻ ՆՈՐ ՁԱՒՐԸ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԱՌԹԻԻ

Հինգշաբթի օր 52,000 երիտասարդներ, բաւն տարեկան, մէկ մէկ բահ՝ իրենց ուսերուն վրայ, թափոր մը կազմեցին Նիւրէնպէրկի մէջ, հիթլէրական համագումարին առթիւ, իբրեւ ներկայացուցիչները կամաւոր բանուորներու բանակին: Բոլորը միաբեան կը պոռային·— « կեցցէ Առաջնորդը »: Պատկառելի էր տեսարանը եւ մարտական: Ինչ գործ ալ կատարեն այս կամաւոր բանուորները, կը մարզուին իբրեւ զինուորներ, ինչպէս իրենք ալ յայտարարեցին պարծանքով: Անոնք բահերը իրենց ուսերուն վրայ նետած էին այնպէս իբրեւ թէ հրացաններ ըլլային, կը խաղային զինուորական շարքով, կ՛երգէին զինուորական հին երգեր եւ հրամաններուն կը հնազանդէին այնպէս ինչպէս Փրուսիոյ ֆաջավարժ զինուորը: Բոլորն ալ համազգեստներ հագած էին: Իրենց մարզիչներն են պատերազմի մէջ եղած սպաներ: Ասոնք զինուորներ պիտի ըլլան ապագային, բուն պետական բանակին հետ, եւ ամէնէն ամուր նեցուկները հիթլէրական իշխանութեան:

Թափօրէն վերջը· 52,000 երիտասարդները համախմբուեցան դաշտի մը մէջ: Երբ Հիթլէր հասաւ, անոնք վեր բարձրացուցին իրենց բահերը, իբրեւ ողջոյն: Հիթլէր ետ մը խօսելով, փառաբանից աշխատանքը, «որ իմին իր մէջ նպատակ մըն է, ինչպէս առաքինութիւնը: Աշխատանքը ազատագրուած է որ եւ է դրամատիրական ոգիէ, Մամոնայի որ եւ է մտածումէ, ո՛ր եւ է եսասիրութենէ»: Յետոյ խօսքը մասնաւորապէս ուղղելով կամաւորներուն, բացագանչեց·

— «*Ամբողջ ազգը ձեր գպրոցէն պիտի անցնի: Պիտի գայ ժամանակը երբ ոչ մէկ Գերմանացի չպիտի կրնայ մաս կազմել հասարակութեան, առանց ձեր շրջանէն անցնելու: Այսուհետեւ ոչ ոք պիտի կրնայ ապրիլ այն գազափարով թէ ձեռական աշխատանքը վար կը մնայ ուրիշ ո՛ր եւ է աշխատանքէ*»:

Ճառէն վերջը, աշխատանքի 52,000 զինուորները իրենց այ թեւերը բարձրացնելով, երգեցին «Տէօյչլանտ»ը, կուսակցութեան քայլերգը եւ ուրիշ երգ մը որ դարեր առաջ կազմուած է: Յետոյ իրենց հաւատարմութեան երդումը կատարեցին, աղաղակելով,— «Ահաւասիկ մենք: Պատրաստ ենք մենք եւ Գերմանիան կ՛առաջնորդենք դէպի նոր դարաշրջան մը»:

⁂ Ֆրանսական թերթերը նկարագրելով այս տօնակատարութիւնը, դիտել կուտան թէ Գերմանիա այս կերպով կ՛ուզեներ երկու բանակ, մէկը՝ բուն արհեստով զինուորները, իսկ միւսը՝ աշխատանքի կամաւորները: Կամաւոր աշխատանքի թեկնածուներն ալ կ՛ընտրուին ճիշդ բանակին պէս, սկսելով 17 տարեկանէն, վեց ամսուան կամ մէկ տարուան համար: Երբ ամսուան կամ մէկ տարուան համար: Երբ վերջը, կամաւորը աշխատանքի վկայական մը կը ստանայ: Առանց այդ վկայականին ոչ մէկ գործատէր գործ կուտայ: Կամաւոր աշխատանքը պարտաւորիչ պիտի դառնայ 1935ին: Այն ատեն, 280,000ի փոխարէն 550,000 երիտասարդներ պիտի զինուորագրուին:

Թուրքիա կը խստացնէ դրամական պատիմներ

Թուրքիոյ պաշտօնաթերթը հրատարակեց նոր հրահանգ մը՝ համպիոյի մասին: Ահա գլխաւոր տրամադրութիւնները·—

1·— Օտար երկիրներ ճամբորդել ուզողներուն *տրվիզը* սահմանափակուած : Նուազագոյն 100, առաւելագոյն 200 ոսկիի *տրվիզ* պիտի տրուի:

2·— Օտարները, Թուրքիոյ մէջ իրենց շահած գումարին մէկ երրորդը միայն կրնան արտասահման ղրկել, վճարելէ յետոյ բոլոր տուրբերը:

3·— Արտասահման ապրող եւ Թուրքիոյ մէջ կալուած ունեցողները, ամսական առ առաւելն 100 ոսկի պիտի կրնան ստանալ:

4·— Չհի որոշմնագրին 12րդ յօդուածը ջնջուած է: Դրամատուները ուղղակի *տրվիզ* չպիտի տան, եւ *տրվիզի* բոլոր պահանջները պիտի գոհացուին Համպիոյի տնօրէնութեան հրամանով: Ասկէ վերջ, արտածման վաճառականները պարտաւոր են Համպիոյի տնօրէնութեան յանձնել իրենց մահսայիլ յայտագրերուն մէկ պատճէնը:

5·— Արտասահմանի մէջ պետական պաշտօնեաներուն կատարելիք ուղեւորութեանց համար անհրաժեշտ *տրվիզը* պիտի տրուի Գործավարներու խորհուրդին որոշումով:

Արհեստակցական միութիւններ եւ պատերազմը

Անգլիոյ արհեստակցական Միութիւններու համագումարին մէջ, երկար վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան պատերազմի եւ խաղաղութեան մասին: Այս առթիւ կազմուած տեղեկագիրը տարբերութիւն մը կը դնէ յարձակողական եւ պաշտպանողական պատերազմներուն միջեւ, եւ դատապարտելով առաջինը: Ինչ կը վե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ· էջ՝

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՑՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ...

Երէկ նորէն գլխուս վերեւ թառեցաւ ընկեր Ա···ը,— այն որ զուարճանալու միակ ազդու միջոցը կը նկատէ··· ռամկավար թերթ կարդալ:

— Կարդա՛, կարդա՛, աղաղակեց տղու մը պէս, ներկայացնելով Փարիզի ռամկավար օրկանին մէկ թիւը, որ կը նկարագրէր Վիէնի մէջ կատարուած բանախօսութիւն մը:

Ինչպէս գիտէք, ռամկավարները համագումար ունեցան վերջերս: Այս առթիւ, երկու պատգամաւորներ ալ եկած էին Ամերիկայէն:

Հարցը կը վերաբերի այդ պատգամաւորներէն մէկուն·

— *Ապա խօսք տրուեցաւ ընկեր Տոքթ· Ա· Տէր Մարկոսեանի, որ ըսաւ· « Թերեւս չատեր մտածեն թէ ինչո՞ւ եկած ենք Ֆրանսա, Թողլով տունն, տեղ, հանգիստ: Սակայն քանի մը կայ որ ընել կուտայ աւելին, ատիկա՝ հայրենասիրութեան գեղեց կագոյն գաղափարն է որ մտածել կուտայ ամէն ինչ* »:

Կը լսե՞ս, անհաւատ ժողովուրդ:

Դուն որ կը կասկածէիր ռամկավարներու հայրենասիրութեան մասին, հիմա համոզուեցա՞ր որ չարաչար սխալեր ես:

Տեսե՞ր էիր այսքան մեծ զոհողութիւն,— Ամերիկայէն ճամբայ ելլել դէպի Ֆրանսա, կտրե՛լ ովկիանոսը, իջնել Փարիզ, հանդիպիլ Վիէնի, Վալանս կամ Լիոն···

Այսքանը տեսնելէ յետոյ, չե՞ս հաւատար մնացեալին,— ռամկավարներու վրէժի խաղամակաւութեան, որ ահաւասիկ, նոյն բերնով·

— « *Ճաւերժացնենք վրէժի զգացումը Թրքութեան եւ քրտութեան աչխարհին դէմ, որոնց զոհ գացին մանուկներ, քոյրեր եւ բազմաթիւ սիրելիներ: Ճաշօրդական ու ժառանգականն պէտք է ըլլայ վրէժի չինարար գաղափարը, կերտիչ վաղուան հայրենիքին* »·

Այլ եւս ո՞վ կը համարձակի վախկոտ կոչել ռամկավարները:

Քանի որ Ամերիկայէն միջնեւ Փարիզ եկան, «Թողլով տուն, տեղ, հանգիստ», վաղն ալ անշուշտ լեռը կ՛ելլեն, վրէժ լուծելու համար:

Բայց, երեւանը չի՞ քարկանար:

ՎԱՀԷ

400,000 ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐ ՀԵՌԱՑԱԾ

Անցեալ օր հրատարակեր էինք Աշխատանքի նախարար Պ· Մառէէի մէկ նամակը, որ պարզելով գործազրկութեան յաւելումը, վարչապետին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր յառաջիկայ ձմրան առթիւ:

Այս միեւնոյն պատճառով, առաջարկուած է Սէնի նահանգապետին որ վտարէ օտար աշխատաւորները, որպէսզի տեղ բացուի Ֆրանսացիներու համար: Նահանգապետը պատասխանած է թէ կարելի չէ այդպիսի բան ընել, որովհետեւ փոխադարձ համաձայնութիւններ կնքուած են պետութեանց հետ: Սակայն ամէն դիւրութիւն պիտի ընծայուի այն օտար բանուորներուն որ կ՛ուզեն իրենց երկիրը վերադառնալ:

1930էն ի վեր 400,000 օտար բանուորներ հեռացած են Ֆրանսայէն:

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՄՈՌՑԱԾ ԷՏԻՐՆԷՆ

«Ճիմհուրիէթ» կը գրէ·—

« Փէվնա – Շիփկա » եւ « Օլիվնիքսա – Էտիրնէ » գրուած էին այն երկու յուշարձաններուն վրայ որոնք պաշտօնապէս կառավարութեան կողմէ շինուած են:

Մինչեւ հիմա, միայն Թրակիա կոմիտէին համաժողովներուն մէջ կը գրուէին « Էտիրնէ » վերտառութիւնները եւ պուլկար կառավարութիւնը գործին մէջէն կ՛ելլէր, ըսելով թէ Պուլկարիոյ մէջ կազմակերպական ազատութիւն կայ: Բայց Շիփկայի յուշարձանը, որուն վրայ կայ «Էտիրնէ » վերտառութիւնը, կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս շինուած է, եւ այդ կամարին տակէն անցան բոլոր պուլկար նախարարները, գլխաւորութեամբ Գօրիս թագաւորին:

Իսկ « *Զաման »ի Թղթակիցը կը գրէ*·— « *Թրակիա* » թերթը կը շարունակէ գրել մեզի դէմ: Այսպէս, Օգոստոս 16ի թիւին մէջ երիտասարդութիւնը կը գրգռէ մեզի դէմ եւ կը հրատարակէ երդումի բանաձեւ մը որ 30 մայիս 1901ին խմբագրուած է պուլկար ֆօմիթէնիներու կողմէ: Բանաձեւին մէջ կ՛ըսուի թէ յանուն Աստուծոյ կ՛երդնում արիւնս թափել գերի Մակեդոնիոյ եւ Էտիրնէի անկախութեան համար, կռուելով անոնց թշնամիներուն դէմ:

ՀԱՑ ՕՐԻՈՐԴԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾԸ

Պուա Քոլոնպի Իրնէսանս փողոցի տօնավաճառին մէջ, հայ օրիորդ մը Ովսաննա Էկիէրեան, 22 տարեկան, կախօրրան կը նստի, բայց գլխու պըտոյտ զգալով, օգնութիւն կը կանչէ: Պաշտօնեան իսկոյն կը կեցնէ կախօրրանը, բայց Ովսաննա անհամբերութեամբ դուրս նետուելով, կը զարնուի սիւնի մը եւ ծանրապէս կը վիրաւորուի ճակտէն: Վիճակը ծանր ըլլալով, փոխադրուած է հիւանդանոց:

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Է...

Ինչպէս գրեցինք, Թուրքիա դիմում կատարած է Ազգերու Դաշնակցութեան, ժառանգելու համար թափուր աթոռ մը, անոր խորհուրդին մէջ: Այս առթիւ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ թրքական պատուիրակը, Ճէմալ Հիւսնի պէյ·

— Գիտէք թէ մեր երկիրը ի՛նչ մեծ ջանքեր թափեց խաղաղութեան համար, տասը տարիէ ի վեր: Մեր ուզած ոչ – մնայուն աթոռը այն է զոր Զինաստան պիտի ձգէ յառաջիկայ նստաշրջանին: Ինչպէս շատ լաւ գիտէք, Թուրքիան Եւրոպական պետութիւն մըն է: Սակայն աթոռներու բաշխումը իրաւական հիմ չունի: Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտը չէ նախատեսած զայն եւ լռելեայն ընդունուած սովորութիւն մըն է որ կը գործադրուի: Միւս կողմէ, աշխարհագրական ակներեւ իրողութիւն մըն է թէ Թուրքիոյ կարեւոր մէկ մասը կը գտնուի ասիական ցամաքամասին վրայ: Այս նկատումներով է որ մեր թեկնածութիւնը դրինք:

⁂ Թէվֆիք Բիւշտի պէյ Աթէնէ հանդիպեցաւ, դէպի ժբլեւ գացած ատեն: Աթէնէի հետագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Թուրքիոյ ուժ պիտի տայ Թուրքիոյ թեկնածութեան՝ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին մէջ աթոռ մը ունենալու համար:

ՀՐԵԱՅ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Գրած էինք թէ 60,000 Հրեաներ հեռացած են Գերմանիայէն, հիթլէրական իշխանութեան հաստատումէն ի վեր: Այս փախստականներէն 20 — 25,000ը միայն տեղաւորուած են զանազան վայրեր, իսկ միւսներուն խնամատարութեան համար նշանակուած էր տեսչութիւն մը, Ազգերու Դաշնակցութեան հովանաւորութեամբ: Այս տեսչութիւնը ներկայացուցած է իր ինը ամսուան տեղեկագիրը, որ կ՛ըսէ թէ դրամական բոլոր միջոցները սպառած են: Մինչեւ հիմա հաւաքուած է 5 — 6 միլիոն տոլար: Այս գումարին հարիւրին 5ը միայն ոչհրէական աղբիւրէ եկած է, այնինչ ոչհրեայ ընդատընկալներու թիւը կը կազմէ 20 առ հարիւր: Այժմ չափազանց դժուար է նոր գումարներ ճարել: Ամերիկեան ընկերութիւն մը կազմուած է, նպաստի փոխարէն վարկ տրամադրելու փախստականներուն, որպէսզի գործ բանան: Բայց այս միջոցն ալ դարմանչէ կացութեան, մանաւանդ որ շարունակ նոր փախստականներ կը հասնին Գերմանիայէն: Ազգայնական կիրքը վառ է ամէն երկրի մէջ եւ շատ մը պետութիւններ գործ փնտռելու իրաւունք անգամ չեն տար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՄԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԼԵԶՎԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԳԻՐՔ

ԵՐԵՎԱՆ ՊԵՏՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԼԵԶՎԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԳԻՐՔ

15-ԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՎԱՃՄԱՆ ԵՎ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ

«»»-ՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԼԵԶՎԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅԱՄԲ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ ԵՎ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՓԻԼՈՍՈՓԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ԼԵԼՈ

— ο —

Պատասխանում եմ ձեր նամակին, որ ստացել եմ: Ես ձեզ չեմ մոռացել, ինչպես ինձ չեք մոռացել դուք: Ես ձեզ հիշում եմ ամեն օր, ամեն ժամ, ամեն վայրկյան: Ես ձեզ սիրում եմ, ինչպես երբեք ոչ ոքի չեմ սիրել: Ես ձեզ պաշտում եմ, ինչպես աստվածուհի մը: Ես ձեզ կուռք կը շինեմ, եթե ուզեք: Ես ձեզ կուզեմ, ինչպես երբեք ոչ ոքի չեմ ուզած: Ես ձեզ կ'ուզեմ, ինչպես ոչ ոք կրնայ ուզել: Ես ձեզ կ'ուզեմ, ինչպես ոչ ոք կրնայ ուզել: Ես ձեզ կ'ուզեմ, ինչպես ոչ ոք կրնայ ուզել:

բաբերի ընդհ. գործադուլին, տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ պատերազմը արգիլելու պատասխանատուութիւնը միայն Ազգերու Միութեանց վրայ չի ինար, այլ անհրաժեշտ է փորձել բոլոր միջոցները, կազմելով միջազգային բարոյական կանոնագիր մը: «Ընդհ. գործադուլը կը յաջողի, եթէ գործադրուի բոլոր երկիրներուն մէջ: Արդ, Եւրոպայի մէջ միայն երեք–չորս երկիրներ ի վիճակի են ընդհ. գործադուլ սարքելու: Անհաւանական է որ Մեծն Բրիտանիան ըլլայ նախայարձակ ազգը: Եւրոպայի համար ներկայիս վտանգը Գերմանիան է: Հետեւաբար անհրաժեշտ է մշակել այնպիսի բաղաքականութիւն մը որ կարելի ըլլայ դիրք բռնել համաձայն պարագաներուն»:

ԹՈՒՐՔԻԱՒՈՒՍ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ կնքուեցաւ առեւտրական համաձայնութիւն մը, որ ի զօրու է մինչեւ 1 յունուար 1935: Նոր դաշնագրին համաձայն, Ռուսիա 2 միլիոն ոսկի արժողութեամբ թիփթիկ, ողջ կենդանի, որսորդական կաշի եւ ճարպիջ պիտի գնէ, իսկ ասոր փոխարէն 2 միլիոն ոսկիի ապրանք պիտի ներածէ Թուրքիա:

Թուրքիա ղրկուելիք ռուսական գլխաւոր ապրանքներն են՝ 450,000 ֆիլօ տպագրութեան թուղթ, 5,750,000 ֆիլօ գուճաւոր հիւսուածեղէն, 75,000 ֆիլօ կրկնակօշիկ, 1ուկէս միլիոն ֆիլօ *անթռասիթ* ածուխ: Ռուսական ներածումներուն մէկ մասը, մինչեւ 650,000 ոսկիի արժողութեամբ, բացառապէս Կովկասեան սահմանէն տեղի պիտի ունենայ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ գործադուլին առթիւ ծագած խռովութիւններու հետեւանքով, 10 հոգի սպանուեցան եւ 50 հոգի վիրաւորուեցան: Բանակի զինուորներ ալ կը գործածուին բանւորներուն դէմ, ինչ որ տեղի տուած է բազմաթիւ գանգատներու: Պատերազմական նախարարը չի կրնար միջամտել, որովհետեւ նահանգապետները լիազօր են այս հարցին մէջ:

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ մերժեց հրատարակութեան տալ դատաւոր Փէնճսի սպանութեան վերաբերեալ տեղեկագիրը, ինչպէս պահանջած էր Սթավիցքիի ճնշիչ յանձնաժողովը: Զախակողմեան թերթերը կ'ըսեն թէ նախարարը վախցած է աջակողմեան մամուլի սպառնալիքներէն:

ՀՐԷԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ չպիտի հրատարակուին գերմանական թերթերուն մէջ: Թերթ մը անուշադրութեամբ հրէական ազդ մը հրատարակած ըլլալով, գործակալը ճամբուեցաւ եւ իր միջնորդչէքը աղմատներուն յատկացուեցաւ:

Հ. Յ. Դ.

ՊԱՆԵՒՕ-ՔԱՇԱՆԻ «Արթիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այսօրշաբաթ երեկոյ Rue Ampère-ի ծանօթ հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՎԻԼԻ «Արդութեան» խումբի ժողովը այսօրշաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկեր Պօղոսեանի բնակարանին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ՎԻՆՅԻ կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր հրջանի Քրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) խումբերու բոլոր ընկերները վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին «Ժամակ» Ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. Խաչի Առնուվիլի մանուածիւղի դարմանատան ընդունելութիւնները տեղի կ'ունենան իւրաքանչիւր ամսուան առաջին եւերորդ շաբթուան Չորեքշաբթի օրերը, ժամը 2.30էն 5.30: Դեղօրայքը կը տրուին ձրի: Հասցէ 65, Բիւ տիւ Փարք, Առնուվիլ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Խաբեբերի եւ յաբակից դիւղերու Երիտասարդաց Միութիւնը խորհրդակցական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները այս Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Rue Colbert, Bar de Poste-ի սրահին մէջ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ Լէգ. Միութեան տարեկան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայվաղը Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Bar du Globe (Bd. Dugommier)-ի մէջ: Օրակարգ.— Հաշուետուութիւն, ընտրութիւն նոր վարչութեան, Արարայի տարեդարձը եւլլն.:

ԼԻՈՆԻ Մ. Ն. Գ. Հայրենակց. Միութեան վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր անդամները, վաղը, Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Բիւ Մազէնօ, թիւ 76, Քաֆէ տը լա Պուրս տիւ Թրավայլի ներքնասրահը: Օրակարգ.— Նոր վարչութեան ընտրութիւն, ընթերցում նամակներու եւ ընթացիկ խնդիրներ:

Ներկաներու թիւը բաւարար պիտի նկատուի:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ուրֆայի Հայր. Միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Մարսէյլի եւ արուարձաններու Ուրֆայի եւ Շրջականերու բոլոր հայրենակիցները ընտանեօք, վաղը կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 2ին Beaument,la Rosière, Bld.du Nord, No. 31, հայրենակից Պ. Գէորգ Եօթնեղբայրեանի բնակարանը:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Լեւոն Պապօնեան ընտանիքը կը ծանուցանէ թէ վաղը կիրակի, փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ *15, Rue Jean Goujon*, պատարագէն վերջ, Հոգեհանգիստ սիւիտ կատարուի իրենց վաղամեռիկ որդւոյն՝

ՎԱՀԱԳՆ ՊԱՊՕՆԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին առթիւ:

Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու ազգականները:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻԻՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՇԻՐՄԻՆ

Այս կիրակի Սեպտեմբեր 9ին, ժամը 2·30ին

Կազմակերպուած ՀԱՑ ԿԱՄ. ՄԱՐՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մասնակցութեամբ բոլոր կամաւորներուն եւ մարտիկներուն, Հայ Սպայից, Զաթիհաս Որբերու Մխիթարեաններուն, ինչպէս նաեւ հայրենակցական եւ երիտասարդական բազմաթիւ խմբակցութեանց:

Խօսք պիտի առնեն.— կամ. մարտիկ. միութեան կողմէ *Դոկ. Տ. ԲԱԶԴԱՐԵԱՆ*, Հայ Սպայից միութեան կողմէ *Գնդապետ Ռ. ԹՈՒՐՏԻՈՅԵԱՆ*, ցափ. որբերու միութեան կողմէ *Պ. Ա. ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ*, եւ ուղերձներ գանազան Հայրենակցական միութիւններու կողմէ:

Հաւաքման վայր.— փլաս կամպէթայի նայող փէռ Լաշէզի մեծ դրան առաջ: Քափօրը ժամը ճիշդ *2.30* ին այդ տեղէն *՝*կը շարժի դէպի Շերոսի գերեզմանը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

Ժողովրդական ամսագիրք բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ* Հոկտեմբեր 1ին: *եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆի,

17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԳՈՑԱՄԱՐՏ *օրացոյց 1935*

Հրատարակութիւն Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15ԻՆ

1.— Ազգային քննական պատմութիւն, բագրատունեաց Հարստութենէն մինչեւ Ռուբինեանց Հարստութիւն:

2.— Ամփոփ նկարագրութիւն ազատագրական պատմական դէպքերու եւ դէմքերու, առանց կուսակցական խտրութեան:

3.— Կրճնական տօներու լիակատար յիշատակութիւն:

4.— Օրացոյցին ճակատը զետեղուած է Շ. Ց. Դ. Զինանշանը՝ եզերուած զոյգ եռագոյնով, մէջտեղը *«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՈՅԱՄԱՐՏԸ»* (գծուած Հ. Ազեւնաձի կողմէ):

5.— Օրացոյցին ներքեւ Դաշնակցութեան երդոդութիւնը:

7.— Ձախ կողմը *Մխքայէլ Վարանդեան, Մ. Նալբանդեան* եւ *Թումանի* մարտական խումբը:

7.— Ա՛ կողմը *Հայր Աբրահամ, Գամառ Քաթիպա, Բասէնի* եւ *Տէլիպապայի* գէտայիներու խմբանկարը:

8.— Օրացոյցին մէջ զետեղուած են անցեալ տարուան կոկքին վրայի նկարները եւ ետիր նոր նկարներ:

Հայրենակիցներ, չզրկուելու համար այս գեղեցիկ հրատարակութենէն դիմեցէք այժմէն Միութեան հասցէին՝

Karnig Antikian, 49, rue Nationale, Marseille:

Գին՝ Մարսէյլի 5 Ֆր.: Գաղութներ 5.50: Պալքաններ եւ Սուրիա 5:

ՄԻՍԱՔ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

(Dr. ès. Sciences)

5, rue Pergolèse (Փէրկոլէզ), Փարիզ (16)

Մէթրօ՝ Etoile, Obligado, Maillot. Հեռ. **Kléber 78-21**

Դիմեցէք՝ ձեր շահերու պաշտպանութեան, իրաւական եւ վարչական խորհուրդներու, յամուսնանալութեան եւ ամուսնալուծման, նաթիւրալիզասիոնի, Ամերիկա մեկնելու, թարգմանութիւններու, փոխառութեան, կալուածական գործողութիւններու եւլլն.ի համար ամէն օր ժամը 10—12 եւ 17—19. Կիրակի օրերը ժամը 10—12:

ՏՕՔԹ. ԵԱՂՈՒՊ

Վերադարձած է իր արձակուրդէն եւ ըստ առաջնոյն կ'ընդունի հիւանդները իր Դարմանատան մէջ՝

8, Rue DEGAS. ՓԱՐԻԶ

Սեպտեմբեր 10էն սկսեալ:

ԱՆՆԱԽՐՆԹԱՑ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻԻՆ

ՄԱԽՈՒ ԵՆ **800** *ֆրանքէն սկսեալ մինչեւ* **8000** *ֆրանք ամենայայտնի վաճառանիշով ինքնաշարժներ* **ՓԷՕԺՕ, ՍԻՏՐՈԷՆ, ՏԷԼԱԺ. ԼՕՐԷՆ, ՊԱԼՕ.**

Դիմել Պ. ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆի **65-67 Ave. des Champs Elysées** *(ՓԷՕԺՕի վաճառատունը): Հեռաձայն՝* **Elysée 66-28** *եւ* **66-29:**

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՌԻԻ ԼԱՖԱՅԷԹԻ Վ.ՐԱՑ

ՎԱՐԶՈՒ Է Բիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, բաղկացեալ սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու զբաղմունքէն): Տարեկան վարձք 4500 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԻՆ 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière-ի դիմացը:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ*

94, Rue Sainte Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիզիապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւացյն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը կողմնակցութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոյչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիլի ամենէն օգասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*՝ մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central*ւ վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. Լ.ԳՈՒՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal*, *Paris* (19):

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌԱՑԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշաճ փրեմի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05–93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

ՌՕՄԱՆԻ ՄԷՋ *ՅԱՌԱՋ*Ի ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ Է

Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՊԻԼԱԼԻԵԱՆ

7, Rue du Puy, Romans (Drôme)

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ՏԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

2, Rue Blanqui, Paris (13);

*ՅԱՌԱՋ*Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (41)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ա. Ս. ՖԻՋԶԸՐ

Թարգմ. Ա.

Տղան ինդաց խորամանկութեամբ:

— Ոչ, այնտեղ չէը բնակեր. բայց երկիկ երբ Էլյսի Զիլ այստեղ էր, քանի մը նամակներ նամակատուն տարի եւ անոյ որ անոնցմէ մէկը ուղղուած էր Ա. ՃԷնինկսին, Կրէյթ, Ուէսթըրն պանդոկ, Փէտինկթըն, Լոնտոն... եւ կարծեմ, Պ. Ուօմբրզլի, Ա. ՃէնինկսըՆ՝ Ա. ՃէնինսըՆ կը նշանակէ...

— o —

ԳԼՈՒԽ 17ՐԴ

— o —

ՇԱՐԱՐԸ

Ուօմբրզլի ուզի ելաւ, չոգեկառքին ժամանակացոյցը քննեց եւ Ամերիկացին պատուհանին քով կանչելով հարցուց.

— Ի՞նչ կը խորհիս հիմա ...

— Սպասածս ելաւ, պատասխանեց խուրբրտ. անմիջապէս Լոնտոն երթալու ենք... անշուշտ հեռագիրը

պատասխանեց տղան. ես ալ չեմ ուզեր հոս մնալ... արդէն կը վախնայի թէ վտանգաւոր բան մը կար այս գործին մէջ՝ սկսեալ այն վայրկեանէն երբ ՃէնինսՆն այդպէս չտապով գիս չոգեկառքը նետեց... Նեղ կացութեան մէջ գտան զիս, յանկարծ վրաս ինկան եւ խորհելու ժամանակ չունեցայ... առակ զատ հինդ հարիւր հատ ալ ոսկի դրին ափիս մէջ... հիմա ի՞նչ ընելու եմ այս դրամով, Պ. Ուօմբրզլի ...՝

— Ադեկ պահէ, ըսաւ ոստիկանը. ո՞ւր է...

— Այստեղ, գօտիս մէջ, ցոյց տալու Կրնի. չորս հարիւր ութսուն մը նոց, քանի մը բաներ գնեցի երէկ...

— Լաւ, ալ մի ծախսեր եւ մտիկ ըրէ ինծի. ունեցածդ – չունեցածդ կապէ եւ այս իրիկուն Լոնտոն վերադարձիր. առաջ գնա, ես վաղ առաւոտ քեզի կուգամ կը տեսնեմ. դրամին մասին հոգդ մի ըներ. Ալֆրէտ Ճէքինի խնդրին մասին տեղեկութիւն առուզը պարզես պիտի ստանայ եւ դուն ունեցածդէդ աւելի բաժին պիտի առնես...

— Շնորհակալ եմ, Պ. Ուօմբրզլի, շնորհակալ եմ, գոչեց տղան եւ ազատ չունչ մը քաշեց տեսնելով որ չպիտի ձերբակալուէր. ձեր խօսքը մտիկ պիտի ընեմ... սակայն բարապա՞նը, իրեն հետ պիտի խօսի՞ք...

— Կը խօսիմ, ըսաւ ոստիկանը եւ բակը ելաւ: Բարապանը այնտեղ էր:

— Ինծի նայէ, ըսաւ անոր, Կրինը այս իրիկուն պիտի մեկնի, իրեն ըսած եմ որ գոյքերը հաւաքէ եւ իրիկուան երկաթուղիով Լոնտոն վերադառնայ ուր իրեն պէտք պիտի ունենամ վաղ առաւոտ. ուրեմն իրեն արգելք չըլլաս, իսկ եթէ Էլյսի Զիլը այս գիշեր գայ, այցաքարտս իրեն կուտաս եւ կ'ըսես որ Կրինը մեկնեցաւ իմ հրամանովս, ան կը հասկնայ...

— Ցոյս ունիմ որ լուրջ խնդիր մը չէ, կմկմաց մարդը. Սըր Ճօնը այստեղ չէ, Տիկինս...

— Այո շատ լուրջ խնդիր է, պատասխանեց ոստիկանը. դեռ պիտի իմանաս. բայց հիմակուհիմա այսքան...

Նորէն ժամանակացոյցին նայեցաւ, քանի մը հրահանգներ եւս տուաւ տղուն եւ Ամերիկացիին հետ դրան առջեւ սպասող կառքի մէջ մտաւ:

— Բաւական գործ տեսանք, ըսաւ Ուօմբրզլի երբ ինքնաշարժը կը սուրար. նախազգացում մը ունեցար Միլի Քլօվըրին մասին վերջապէս... հիմա ի՞նչ է կարծիքդ, ըսէ նայինք...

— Այդ ՃէնինսըՆն կոչուած տղան պիտի գտնենք, պատասխանեց Ամերիկացին. ինծի այնպէս կը թուի որ այս բոլոր խաղերուն դերձիչը ան է...

— ԵԹԷ Անգլիա է, անպատճառ կը գտնենք զինքը, ապահովցուց ոստիկանը. առջի մէկ վայրկեանէն չէի վստահեր իրեն, բայց կարծեմ սխալեր եմ որ զինքը հանած – վարած տղու մը տեղ դնելէ աւելի ապուշի տեղ դրեր եմ... Լոնտոն հասած չհասած անոր հետքը կը գտնենք... հիմա ժամը մէկն է... 2.30ին չոգեկառք մը կայ... կայարանը ճաշելու ժամանակ ունինք... Եուսթըն կը հասնինք վեցին ... իմ պաշտօնակիցներէս Քէլէհերը... նին կը հեռագրեմ որ կայարանը մեզի հանդիպի... յետոյ կ'երթանք Կրէյթ Ուէսթըրն պանդոկը եւ կը հասկնանք թէ Ա. ՃէնինկսըՆ — որուն Էլյսի Զիլ նամակ ղրկեց երէկ — Ա. ՃէնինսըՆն է...

— Կարծեմ ան է, ըսաւ Ամերիկացին. բայց հոն չզիտի գտնենք զինքը ... եթէ ծառան ու գինետան աղջիկը հինդ հարիւրական ստացան, ալ կրնար նաս երեւակայել թէ ՃէնինսըՆը պիտի մնար ուր է. Էլյսի Զիլ ամբողջ տարի համար ամէն ինչ ըրած է որ ՃէնինսըՆը լաւ միջոցի գտնէ...

Լոնտոնը իրար անցուցի գտնելու համար մէկը որ տունէն փախեր էր... վերջի վերջոյ ո՞ւր գտնեմ զինքը... տունէն քանի մը քայլ անդին է նէ... ոչ, կարծեմ ՃէնինսըՆը պիտի գտնենք...

— Ես կ'ուզեմ որ Էլյսի Զիլը գտնենք, պնդեց Ամերիկացին. թէեւ մէկ դիւրութեամբ տեղեկութիւն կրնանք ստանալ...

— Տեղեկութի՞ւն ... բուռ... ծիծաղեցաւ Էլյսի Զիլին թունաւորողը Էլյսի Զիլի նամակ ղրկեց երէկ — Ա. ՃէնինսըՆն է...

Ամերիկացին գլուխը թօթուեց խնդաց:

— Ես առանկ բան չեմ կրնար երեւակայել, բայց շատ մը բաներ գիտէ, շատ բաներ...

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) — Série 8 — Série 276.298

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԽՐՄԲԱԳՐԻ ՀԱՄԱՐ Metro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԹՈՒՄՍԵԱՅ
Նրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿ
9
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
9 Septembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2595

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՁՐՈՅՑ ԲՈՇԱՅԻ ՄԸ ՀԵՏ

— Ինչո՞ւ միշտ մեր անունը բերան կ'առնէք, ամէն անգամ որ կը զայրանաք ձեր հակառակորդներուն դէմ եւ կ'ուզէք ծանր հարուած մը ուղղել,— բոշա, բոշայական, բոշայութիւն...

— Շատ ազգու բացատրութիւն մըն է այդ, մէկ բառով ամբողջ պատկեր մը տալու համար:

— Կը հասկնամ, բայց դուք լաւ սերտե՞ր էք մեր պատմութիւնը, երբ այնքան յառաջ կ'երթաք: Ի՞նչ փաստեր ունիք, ապացուցանելու համար թէ բոշաները կը հաւատան միայն մէկ բանի,— «ուր հաց, անդ կաց», թէ չունին ո՛ր եւ է սրբութիւն, եւ ամէն բան վրայ կրնան մաղի մը համար...

— Այդպէ՞ս է ուանդուած պատմութիւնը, աչքառնի բոլոր մասերուն մէջ: Բոշա կոչուին թէ գնչու կամ ցիկան, նոյն խոտելի գիծն ունին:

— Բարեհաճեցէք աւելի բաց խօսիլ: Ո՞րն է այդ խոտելի գիծը: Կը պահանջեմ որ օրինակներով ապացուցանէք: Ամէն ժողովուրդ ալ թերութիւններ ունի, բայց ինչո՞ւ միայն մեր անունն ելեւէջ, բերնէ բերան գլորելով:

— Նախ՝ չունիք տուն – տեղ: Այդ վիճակը միս – ոսկոր դառնալով, խաթարած է ձեր նկարագիրը: Դուք ո՛ւր որ երթաք, երես կը զարձնեն, եւ այնքան արժանապատուութեան զգացում չունիք որ, ամէն բանի կը հանդուրժէք, հերիք է որ պատառ մը հաց տան: Ձեր ընտանիքը՝ ճամբուն վրայ զարնուած վրանն է, ձեր աշխարհը՝ փողոցը: Ոչ հայրենիքի գաղափար ունիք, ոչ անցեալ կամ ապագայ, ոչ մշակոյթ, ոչ ալ որ եւ է դաւանանք:

— Ներողութիւն. կամքէ անկախ դժբախտութիւններէն ու թշուառութիւնները մի՛ չփոթէք բուն իրականութեան հետ: Եթէ այդ աչքով նայինք, մենք ալ շատ բաներ ունինք ձեր ժողովուրդի մասին:

— Մեր տեսածն ու լսածն է որ կ'րսենք: Ձեր կեանքը այնպէս մը ձեւաւորուած է որ, բոշան այլ եւս դարձեր է ոչ թէ ազգագրական, այլ փոխաբերական, այլաբանական բացատրութիւն մը: Ան ինքնաբերաբար կուգայ լեզուի կամ գրչի տակ, բացատրելու համար խառնուածք մը, հոգեկան վիճակ մը:

— Պատիւ ունիմ յայտարարելու թէ ձեր լսածներն ու տեսածները բուականն չեն հասարակ ածականի մը վերածելու մեզ: Մենք ալ պատմութիւն եւ աւանդութիւն ունինք, եւ կը պահենք շատ մը սրբութիւններ: Մեր ամէնէն գժնդակ օրերուն իսկ, մենք չենք ինկած այնքան որքան ձեր ազգը այս պղտոտաններուն վրայ...

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք: Ձեր ժողովուրդը պաշտպանելու համար պայմա՞ն է որ ուրիշ մը նախատէք:

—Ձեմ նախատեր: Փաստերով պիտի խօսիմ: Ձեր ժողովուրդը երկուքի բաժնուած չէ՞ մէկ միլիոն գոհերու յիշատակը ոտնեկոխելու – չոտնելու առթիւ: Դուք եւ բոլոր ձեր գրոց–բրոցները տարիներով կը գրեն եւ կը ճառեն այս մասին, բայց բան չի փոխուիր, մէկ տարիէն միւսը աւելի կը դէշնայ: Դուք այնքան մանրացեր էք որ, մոռացութեան կուտաք պատերազմի դաշտին վրայ կռուելով ինկած զինուորներն անգամ, որ հիմը գրին ձեր պետական իշխանութեան: Յետոյ...

— Դուք բարոյական իրաւունք չունիք այդպիսի բաներու մասին խօսելու համար:

— Փաստարանութիւն մի՛ փորձէք: Այս բաները ճի՞շդ են թէ ոչ: Ցետոյ, ճիշդ չէ՞ որ դուք ամէն տեղ երկուքի, երեքի, նոյն իսկ չորս–հինգի բաժնուած էք, ազգային գրօշի մասին,— խորհրդանշան մը որուն եռանկիւն բանակ է քալած... Եւ այնպիսի օրի մը հասեր էք որ յետին փիլոնաւորը, փոքրաւորը կամ սեղանաւորը կընայ վար առնել այդ խորհրդանշանը, առնուազն դիրք բռնել անոր դէմ ...

— Պատահական չարիքներ են, կ'անցնին:

*—Պատահական չարիքնե՞ր թէ—ձեր բառով— խակապէս բոլշայական բարքեր: Արդ, խմացէք դուք բոլորդ որ այնքան կ'արհամարհէք մեզ,— մենք չունինք այսպիսի զոհեկութիւններ: Մեր պատմութիւնը այնքան հարուստ չէ ազգային փառքերով եւ կուռքերով, բայց մենք սորված ենք յարգել ինչ որ ունինք, իբրեւ ներշնչման աղբիւր պահել ինչ որ մեր պապերը աւանդած են մեզի: Մենք Մաղ – Սարա մը ունեցած ենք, խմացե՞ր էք, քաջ կին մը, որ կռուած է իր ժողովուրդին համար, որ ամէն տեղ կը կոչուի Ջոհրապ Խաթուն, եւ որուն անունը կը կրէ Ջոհրապ Խաթունի ամրոցը, որ կանգուն է Ալաշկերտի դաշտին մէջ, Մուշի մօտ: Ձեր ազգը ունեցած է Ղարա Եազըճը, որ կռուած է Ռուսիոյ դէմ, եւ որուն անունը կը կրէ Ղարա Եազըճ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍԻՐԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹԵՂԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի հանրահավաքի մասնակցության որոշումը ընդունվել է 1990 թվականի հունվարի 16-ին կայացած Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նիստում։

Ներկա էին 7000 ակտիվիստներ։

Նիստը սկսվեց ժամը 10-ին։

Օրակարգում էր միայն մեկ հարց՝ Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի հանրահավաքի մասնակցության որոշումը։

Զեկուցեց Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նախագահ Ա. Ս.։

Ա. Ս.-ն ասաց, որ հանրահավաքի մասնակցության որոշումը ընդունվել է Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նիստում՝ ներկա էին 7000 ակտիվիստներ։ Նիստը սկսվեց ժամը 10-ին։ Օրակարգում էր միայն մեկ հարց՝ Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի հանրահավաքի մասնակցության որոշումը։ Զեկուցեց Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նախագահ Ա. Ս.։ Ա. Ս.-ն ասաց, որ հանրահավաքի մասնակցության որոշումը ընդունվել է Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նիստում՝ ներկա էին 7000 ակտիվիստներ։ Նիստը սկսվեց ժամը 10-ին։ Օրակարգում էր միայն մեկ հարց՝ Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի հանրահավաքի մասնակցության որոշումը։ Զեկուցեց Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նախագահ Ա. Ս.։ Ա. Ս.-ն ասաց, որ հանրահավաքի մասնակցության որոշումը ընդունվել է Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նիստում՝ ներկա էին 7000 ակտիվիստներ։ Նիստը սկսվեց ժամը 10-ին։ Օրակարգում էր միայն մեկ հարց՝ Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի հանրահավաքի մասնակցության որոշումը։ Զեկուցեց Խորհրդարանի պատասխանատվության և սիրակարության թեղական կազմակերպչական մարմնի նախագահ Ա. Ս.։

ԼԵՎՈ

— ο —

Հայր իր որդի Լեոյին Մուկի՛ւ Մուկի՛ւ ձայնով մը կը կանչէր, երբ ան կը խաղար ընկերներուն հետ փողոցին մէջ։ Լեոյին համար այդ ձայնը ամենէն քաղցր երաժշտութիւնն էր։ Ան կը սիրէր իր հայրը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր մայրը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր քոյրերը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր տունը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր դրացիները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր դպրոցը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր ընկերները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր ուսուցիչները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գիրքերը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրիչը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրատետրակները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրասեղանը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր աթոռը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր սենեակը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր անկողինը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր ներքնազգեստները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր կոշիկները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գուլպաները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր վերարկուն, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գլխարկը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր ձեռնոցները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր շարֆը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գոտին, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի թաշկինակը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի դրամը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշին, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւնները, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութիւնը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութիւնը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութիւնը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սէրը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութիւնը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութեան մէջ եղած անտարբերութիւնը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութեան մէջ եղած անտարբերութեան մէջ եղած մահը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութեան մէջ եղած անտարբերութեան մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութեան մէջ եղած անտարբերութեան մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքը, որովհետեւ ան ալ կը սիրէր զինք։ Ան կը սիրէր իր գրպանի կոճակի անցքերուն մէջ եղած թելերուն մէջ եղած փոշիին մէջ եղած միկրոբներուն մէջ եղած վարակներուն մէջ եղած հիւանդութիւններուն մէջ եղած մահուան մէջ եղած կեանքին մէջ եղած ապրելու կամքին մէջ եղած ուրախութեան մէջ եղած տխրութեան մէջ եղած յուսահատութեան մէջ եղած յոյսին մէջ եղած հաւատքին մէջ եղած սիրոյ մէջ եղած ատելութեան մէջ եղած անտարբերութեան

կան անհրաժեշտութեանց կը ստորադասէ ուրիշ ամէն բան՝ նիւթական եւ բարոյական կեանքի մէջ »:

Մուսոլինի մէկ խրատ ունի անոնց որ չեն ուզեր զինապաշտ կոչուիլ·— «Մտիր կուսանաց վանք»:

Ո՞վ ապանինց «Փարաւոի տնօրէնը

« Մաթէն » երկար մանրամասնութիւններով կը պատմէ թէ գտնուած է Փարիզի քաղաքապետական խորհրդի անդամ եւ «Փարաս » թատրոնի տնօրէն Տիւֆրէնի սպանիչը: Մէկ տարիէ իվեր Ապահովութեան Տեսչութիւնը եւ ոստիկանութիւնը քննութիւններ կը կատարէին այս մասին եւ քանի մը ամիս առաջ ճշդած էին ոճրագործին ինքնութիւնը, բայց գաղտնի կը պահէր ամէն բան: Մարդասպանը 23 տարեկան է եւ կը կոչուի Փօլ Լապոռթ: Ունի երկու մեղսակիցներ, որոնց մէկը սպանութեան գործիքը ճարած է, միւսը՝ նաւագի համազգեստ մը: Մարդասպանը նշանաւոր եղած է իր հակաբնական հակումներով:

Վէճ՝ ԳԻՒՏԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Քանի մը օր առաջ գերման բժիշկ մը, Տօքթ· Պրէմէր, կը ծանուցանէր թէ գտած է խլիրդին (քանաէր) մանրէն, «սկիզոնոսփորա փոլիմորֆա »: Ուստի մը գերման գիտնականներ քննութիւն կատարելով, յայտնեցին թէ ճիշդ է որ Տօքթ· Պրէմէր նոր մակաբոյծ մը գտած է, բայց կասկածելի է անոր արժէքը՝ իբրեւ աղբիւր խլիրդի:

Ֆրանսացի գիտնական մըն ալ, Լուի Ռէվէլիս, կը յայտարարէ թէ ինք չատոնց գտած է գերմանացի գիտնականին յիշած մանրէն, թէ 18 տարիէ ի վեր կ'ուսումնասիրէ եւ դեռ վերջնական եզրակացութեան մը չէ յանգած:

350 ՀՈԳԻ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԵՑԱՆ Լոս Անճելէսի մէջ (Քալիֆորնիա), ի պատիւ 2000 նախկին ռազմիկներու տրուած ճաշի մը ատեն: Շատ ծանր է յիսուն թունաւորեալներու վիճակը:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՇԻՐՄԻՆ

Այսօր, կիրակի Սեպտեմբեր 9ին, ժամը 2·30ին
Կազմակերպուած ՀԱՑ ԿԱՄ· ՄԱՐՏԻԿ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մասնակցութեամբ բոլոր կամաւորներուն եւ մարտիկներուն, Հայ Սպայից, Զոհուհաս Որբերու Միութիւններուն, ինչպէս նաեւ հայրենակցական եւ երիտասարդական բազմաթիւ խմբակցութեանց:

Ներկայ կ'ըլլայ ՋՕՐ· ՂՈՐՂԱՆԵԱՆ

Խօսք պիտի առնեն.— կամ. Մարտիկ· Միութեան կողմէ Դոկ. Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ, Հայ Սպայից Միութեան կողմէ Գլխապետ Ռ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ, Ջափ· Որբերու Միութեան կողմէ Պ. Ա. ԳԱԲՐԻԿԵԱՆ, եւ ուղերձներ գանագան Հայրենակցական Միութիւններու կողմէ:

Հաւաքման վայր.— փլաս կամպէթայի նայող փէռ Լաշէզի մեծ դրան առաջ: Քափօրը ժամը ճիշդ 2.30 ին այդ տեղէն կը շարժի դէպի Շերոսի գերեզմանը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ· Շ· ԱՑՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ* Հոկտեմբեր 1ին: *Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց *հատոր մը:*

"ՀԱՑ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Բաժանորդագրուելիք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր·:

Բաժնեգին, յղուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՑՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԳՈՑԱՄԱՐՏ *տարեցոյց 1935*

Հրատարակութիւն Հ· Ց· Դ· ՄԱՐՍԷյԼԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15ԻՆ

1.— Ազգային քննական պատմութիւն, բագրատունեաց Հարստութենէն մինչեւ Ռուբինեանց Հարստութիւն:

2.— Ամփոփ նկարագրութիւն ազատագրական պատմական դէպքերու եւ դէմքերու, առանց կուսակցական խտրութեան:

3.— Կրօնական տօներու լիակատար յիշատակութիւն:

4.— Օրացոյցին ճակատը զետեղուած է Հ· Ց· Դ· Յինանշանը՝ եզերուած զոյգ եռագոյնով, մէջտեղ «ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՈՑԱՄԱՐՏԸ» (գծուած Հ· Ա. Նաքի կողմէ):

5.— Օրացոյցին ներքեւ *Դաշնակցութեան երդումը:*

7.— Ձախ կողմը *Միքայէլ Վարանդեան, Մ. Նալբանդեան* եւ *Թումանի մարտական խումբը:*

7.— Աջ կողմը *Հայր Աբրահամ, Գամառ Քաթիպա, Բասէնի* եւ *Տէլիպաշայի Ֆէտայիներու խմբանկարը:*

8.— Օրացոյցին մէջ զետեղուած են անցեալ տարուան կոկքին վրայի նկարները եւ եօթը նոր նկարներ:

Հայրենակիցներ, չզրկուելու համար այս գեղեցիկ հրատարակութենէն դիմեցէք այժմէն Միութեան հասցէին՝

Karnig Antikian, 49, rue Nationale, Marseille.

Գին՝ Մարսէյլի 5 ֆր·: Դաղութներ 5.50: Պալքաններ եւ Սուրիա 5:

ՄԻՒՋԻՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սհակ Ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիրքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքինները, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍՈՒԱՆՑ Սհակի նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian'ի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20:

ՍԱՓՐԻՋՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԵՒ ՇԱՀԱԿՈՐ

Պ· ՕՆՆԻԿ ՆԱՐԿԻԶԵԱՆի հնարած **Indéfrisable appareil Jean** *ամենատրագ եւ լաւագոյնն է հրապարակի վրայ գտնուածներէն:* **Courant direct** *կամ* **indirect** *ունի* 20 **chauffeurs,** 50 **Bigoudis:** *Կը ծախուի* **Salle de démonstration***'ի մէջ,* 8, **Rue Boudreau,** *Փարիզ (Մէթրօ* Opéra), *ամենազեղչուած գինով* 1800 *ֆրանքի: Մեքենային հետ կը տրուի նաեւ* 1000 sachets, 1000 gazes, 1 litre liquide, *կէս* litre liquide mis en plis*'ի համար: Մասնաւորապէս յանձախորդներուն ցոյց պիտի տայ միշ ամի փլիի բոլոր գաղտնիքները երկուշաբթի օրերը առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ* 12, *իսկ կէսօրէ վերջ ժամը* 2—6:

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) **Imprimerie A. DER (AGOPIAN)**

ՀԱՑ ՄԱՐՇԷՑԻՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԵՐԱԾՈՒՄ եւ ԱՐՏԱԾՈՒՄ

ՔԱՆԱՐԻԻ, ՈՒԱՏՂՈՒՒԲԻ, ՄԱՐԹԻՆԻԻԻ
եւ ՔՕՆԱՔՐԻԻ պանանիներու

36, Rue Delerue, Parc St. Maur (Seine). Tél. Gravelle 04-27

ՏՆՕՐԷՆ՝ *Օ'ՆՆԻԿ ԵՐԱՄԵԱՆ*

Ամենալաւ տեսակի պանաններ՝ հրապարակի գինեն աժան:

Հայ մարեհներ, վստահութեամբ կրնաք դիմել մեզի:

Etude de Me BERNARD WAHL

(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կր ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կր պաշտպանէ առեւտրական եւ հիշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կր կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՎԱՐՉՈՒԻ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՉՈՒԻ ԵՆ ՆՈՐ ԵԻ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ Շաւիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*, մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ· ԷՔՊԻՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19)*e*:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌՅԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բարանքի եւ մարշան փոքրենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05–93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire'ի յարկաբաժինին մէջ)

ԱՆՆԱԽՐՆԹԱՑ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ՄԱԽՈՒ ԵՆ **800** *ֆրանքէն սկսեալ մինչեւ* **8000** *ֆրանքի ամենայարմար վաճառանիշով ինքնաշարժներ* ՓԷՕԺՕ, ՍԻԹՐՕԷՆ, ՏԷԼԱԺ· ԼՕՐԷՆ, ՊԱԼՕ.

Դիմել Պ. ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆի **65-67 Ave. des Champs Elysées** *(ՓԷՕԺՕի վաճառատունը):* Հեռաձայն՝ **Elysée 66-28** եւ **66-29:**

ՎԱՐՉՈՒԻ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՌԻԻ ԼԱՖԱՅԷԹԻ ՎՐԱՑ

ՎԱՐՉՈՒԻ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, ննջասենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասասենեակ, կազ, ջուր, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու գերձակութեան): Տարեկան վարձք՝ 4500 *ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆի* 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière*'ի դիմացը:*

ԵԹԷ կը փափաքիք ձեր ֆանդէսները, ֆարսանիքները, խնջոյքները ֆաեելի գարձնել ՀԱՑԿԱԿԱՆ եւ ԱՐԵԻԵԼԱՆ ընտի երաժշտութեամբ, դիմեցէք

ԹՈՒՌԻՍՏ՝ **ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ**
Հասցէ 28, Rue Mme Curie. Bagneux (Seine).
Դիւրամատչելի պայմաններ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«ՍԻՓԱՆ» Երգչախումբէն յիշատակ մը երգասէր հայրենակիցներու:

Հրապարակ ելլան եւ կը ծախուին «Սիփան»ի կողմէ երգուած՝ «Խնուս գեղի ալջտեղը» եւ «Հայկ ու վարդան» տիսքերը՝ 12 ֆրանք հատը:

Դիմել՝ Արթինեանի, 26 rue Lesage, Paris(20), *և «Սիփան»ի քարտուղար՝* Ն· Ֆակուեանի՝ 9bis rue Mme Curie Bagneux, (Seine)*:*

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

ԻՐԱԻԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՃԷԻ*

94, Rue Saint Lazare· Paris (9):

ԵԹԷ ՅԻՄՆԱՊԷՍ ՉԳԻՏԷՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ ԻՐ ԲՈԼՈՐ ՆՐԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ, ԵԹԷ ՉԷՔ ՅԱՍԿՆԱՐ ԱՐուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չ'կարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք ֆակիրծ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՌՕՄԱՆԻ ՄԷՋ *ՅԱՌԱՋԻ* ԳՈՐԾԱԿԱԼ Է

Պ· ՍԱՐԳԻՍ ՊԻԼԱԼԻ
7, Rue du Puy, Romans (Drôme)

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ՓԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
2, Rue Blanqui· Paris (13);

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ Փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

Վճարելի ԵՐԵՔ ՏԱՐիէն: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Ջրի այցելութիւն և գնման համար դիմել անփականատիրոջ

Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong
Մերթ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

ՏՕՔԹ. ԵԱՂՈՒՊ

Վերադարձած է իր արձակուրդէն եւ ըստ առջնոյն կ'ընդունի հիւանդները իր Դարմանատան մէջ՝

8, Rue DEGAS. ՓԱՐԻԶ
Սեպտեմբեր 10էն սկսեալ:

ՁԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

OCEANIA

21, Rue Tronchet, Paris **Tél.Anjou 22-22**

Նոգենաւային տոմսակներ ամէն երկիրներու համար: ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ԹՈՒՐՔԻԱ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ եւայլն:

Տեղեկութիւններ կը տրուին դէպի օտար երկիրներ ծովային ծախքերու եւ գաղթականութեան համար:

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրաւարակ ձանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆՍԱՍ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարմիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ ետք ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09 - 95.

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24, rue Assalit· Nice (A· M.)*

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons
143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)
Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան բացման առթիւ մեծ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և իշնամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ ամսած 300 Ֆրանկէն:
COMPLET » 400 »
ՎԵՐԱՐԿՈՒ » 400 »

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

Հայերու ժամադրավայրը
ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մերթ՝ Օպէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

Marignan

PATHE-NATAN

Max Dearly

dans

ARLETTE et ses PAPAS

Inspiré d'une pièce de Georges BEER
et Louis VERNEUIL

Mise en scène de HENRY ROUSSELL

avec

Jules Berry. Renée Saint-Cyr, Pierre Stephen,
Chiristiane Delyne et Suzanne Dantès.

Production PATHE - NATAN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.298

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻՔՆԵՐԿ ՀԱՄԱՐ Metro : POLBIAC)

ԲՒՒԱՆՈՒՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕԹԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹ
11
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MARDI
11 Septembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2596

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՅԵՂԻՆ ՁԱՅՆԸ

(Խմբագրական «Յուսաբեր»ի, 30 օգոստ.)

Այսօրուան թիւով հրատարակութեան կուսանք Հ. Ց. Դ. արտահմանեան երկու կարեւորագոյն կազմակերպութեանց՝ Հիւս. Ամերիկայի 41րդ եւ Արեւմտեան Եւրոպայի 12րդ Պատգամաւորական ժողովներու Յայտարարութիւնները:

Այդ զոյգ Յայտարարութեանց մէջ ուշիմ ընթերցողը պիտի տեսնէ արձագանգը այն զարհուրելի պայքարին, որ առանձնա-պար վերջին մէկ տարուան չրջանին Մոսկուան եւ Էնկլիւրին ծա-լացեցին Դաշնակցութեան դէմ:

Ոչ թէ մենք, այլ համայնավար «Բանուոր», բերանը այդ վարձկան բազուկին, որ անարժան կղերականի անուան կապուած անօրինակ դիւահարը ստեղծեց, իր Յունիս 29ի թիւով հետեւեալ յայտնութիւնը տալէն ետք կը գրկէր իր «ընկերական» դոլարի, ամէնավար «կուսակցութեան» հասցէին.

«Թուրեան Յանձնախումբը ամէնավար խրտուիլակ մըն է, որ ոչ թէ դատ կը հետապնդէ, այլ բաղաքականութիւն կը խաղայ ի նպաստ Ֆաշիզմի եւ ամէնավար կուսակցութեան:

«...Այս խմբակը միայն թէ հասարակ գիշակերներու եւ դիակապուտներու վոհմակ մըն է, այլ եւ բաղաքական տմարդի լարախաղացներու խմբակ մը»:

Համայնավար պաշտօնաթերթը դժգոհ է, որ «տմարդի լարախաղացներու այս խմբակը կռիւը չի տանիր մինչեւ իր ծայրակէտը եւ քաղաքացիական կռիւներու հրդեհը չի բոցավառեր բովանդակ գաղթաշխարհի մէջ՝ յարդարան եւ կատարան ձեւերով վոչիացնելով հայկական ոյժերը եւ մոխրելով Հայ Գաղափարը:

«Միացեալ»ի վարիչ թաթը գիտէ, որ իր առաջնագոյն դոլարը հասարակ գիշակեր մըն է, տմարդի լարախաղաց մը եւ բացայայտ դիակապուտ մը:

Նայնքան մեծ իրաւունքով այս վերջինը հիշդ նոյն տիրոջը պիտի փոխադարձէր իր վարպետին, որ ամէնէն առարին, ամէնէն զազրելի, ամէնէն պիղծ ու անառարր ձեւերով վտրձեց չահագործել անպիտան դիակ մը՝ յուսահատութեան ու գազանութեան մղելու համար հայ ժողովուրդը, ինչպէս որ պիտի ըսէր Լենին:

Այս գիշակերները, դիակապուտները ու տմարդի լարախաղացները են ահա, որ ամիսներով թոյն ու լեղի կուտակեցին հայ հոգիներու մէջ՝ երազելով գէհեն դարձնել հայ կեանքը եւ այդ գժոխքին մէջ խեղդել ցեղին բոլոր կենսունակ ոյժերը:

Այս անօրինակ, իր ձեւերով թրքահոգի, իսկ իր բովանդակութեամբ յայտնապէս հայատեաց պայքարը ուղղուած էր բացառապէս Դաշնակցութեան դէմ, որ անհամար զոհերով ու ծով-ծով արիւնով տիրացած էր հայութեան երկու հզօր, անմեռ ու չքեղ գաղափարներուն,— Հայրենիքի եւ Ազգի:

Որտակել Դաշնակցութիւնը — կը նշանակէ վոչիացնել հայ հայրենիքի գաղափարը:

Ձախջախել Դաշնակցութիւնը —կը նշանակէ վերջնապէս քարկոծել հայ ժողովուրդը:

Արդար թէ անարդար, սխալ թէ ուղիղ, սակայն այսպէս խորհած են միշտ Էնկլիւրին եւ Մոսկուան, այն երկու ոյժերը, որ ծաւալեցին այս անօրինակ պայքարը Դաշնակցութեան դէմ եւ որ զայն կը վարեն սկիզբէն մինչեւ այսօր:

Թէ Էնկլիւրիի եւ թէ Քրեմլի համոզումով՝ դիշակերներէ, տմարդի լարախաղացներէ եւ դիակապուտներէ բազկացած վոհմակ մըն է «միացեալ»ական այն զազրանքը, որ այսօր փոուած է բերնոց ոտքերուն առջեւ ընդդէմ հայ հայրենիքի եւ հայ ժողովուրդի:

Պայքարը առանց դէմ չէ՛, այլ այն միւս, ցեղածին ու ցեղակերտ բազուկին, որուն արիւ զաւակները «հայրենասէր սիրտ»ին մահուան կ'երթան այնպէս, ինչպէս ուրիշներ կ'երթան խնճոյքի:

Հիւս. Ամերիկայի եւ Արեւմտեան Եւրոպայի կուսակցական զոյգ գերագոյն ատեաններու Յայտարարութեանց մէջ կարելի է նկատել թէ՛ արձագանգը այդ պայքարներուն եւ թէ ճայնը այն խաղալին, որ դաշնակցական հսկայ զանգուածները կ'առաջնորդէ թերեց առաջանելի այլ հայրենանուէր պայքարին մէջ:

Վերջին մէկ տարուան չրջանին միայն Հիւս. Ամերիկայի մէջ կրկնապատկուած է մեր կազմին քանակը եւ եռապատկուած մեր կազմակերպական հասոյթը: Աւելի քան 1500 հոգի աւելցած է Հ. Կ. Մաչէ կազմին վրայ եւ Ցեղակրօններու հսկայ բանակ մը, աւելի քան 1500 հոգի, եկած եւ հաւատքով ու խանդավառութեամբ վառած է Հ. Ց. Դաշնակցութեան դրօշին:

«Բաւական է ըսել միայն,— կը գրէ «Հայրենիք» իր օգոստ. 8ի խմբագրականին մէջ,— որ մինչ նախորդ դէմ տասը տարիներուն մեր Պատգամաւորական ժողովներու տեղի ունեցած պարահային ժողովները 2500էն աւելի բազմութիւն չէին գրաւած, այս տարուան Պատգմ. ժողովին տեղի ունեցած կիրակի օր-ուան մեր դաշտահանդէսը գրաւած էր 5000էն աւելի բազմութիւն»:

Ու նոյն խանդավառութիւնը, կորովի եւ հաւատքի նոյն չքեղ պոռթկումը նաեւ Արեւմտեան Եւրոպայի ընդարձակ չրջանին մէջ, ուր Դաշնակցութեան կազմը, հակառակ իր դէմ նիւթուած բոլոր դաւերուն, ստուարացած է քանակով եւ զարձած ընտիր բանակ մը իր որակով:

Ու նոյնը — գաղթաշխարհի միւս բոլոր չրջաններուն մէջ:

Ահա այսպէս պատասխանեց Ցեղը այն մոլեգնած պայքարին, որ նիւթեց Թշնամին անոր ընտրելագոյն զաւկին՝ Հ. Ց. Դաշնակցութեան դէմ:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

ԹԱՒՐԻԶ, 29 օգոստոս (*Յառաջ*).— Ամսոյս 15ին եւ 27ին ներքէն երկու խումբ փախստականներ իրենց ընտանիքներով ու փոքրիկներով խորհրդային Հայաստանից հասան Թաւրիզ:

Այս տարի ուրախացել էինք եւ մասամբ ալ հանգստացել, կարծելով, որ փախստականներ այլեւս չեն լինի, սակայն այդպէս չեղաւ: Միայն այս ամսուան մէջ չորս խումբ եւ այն ալ շատ ծանր պայմանների մէջ եկան Թաւրիզ:

Ինչպէս անցեալ անգամ ալ ասել ենք, սրանից յետոյ պիտի բաւականանանք եկողների անուն-ազգանուններր արձանագրելով, իսկ ի՛նչ զրկանքներ ու տանջանքներ են կրած, կամ ի՛նչեր են պատմում նրանք կարմիր «դրախտ»ի մասին, չպիտի գրենք, ոչ ալ անձնական տպաւորութիւն ու կարծիք պիտի յայտնենք, բանի որ մի շարք խմբերի պատմածները իր ժամանակին յանձնած ենք մամուլին:

Օգոստոս 15ին փախածները.— 1· Գէորգ Շաթիրեան, 24 տարեկան, Իզմիրցի, ջուլհակ, 1932ին Յունաստանից մեկնած: 2· Դշխուհի, կինը, 20 տարեկան, Իզմիրցի, 1932ին Յունաստանից մեկնած: 3· Երմոնիա, մայրը 60 տարեկան, Իզմիրցի, 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 4· Մովսէս Կարոյեան, Իզմիրցի, 18 տարեկ., 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 5· Մկրտիչ Աւագեան, 20 տարեկան, Իզմիրցի, էլեկտրօ-տեխնիկ:

Օգոստոս 27ին փախածները.— 1· Բարունակ Ղարապօղոսեան, 35 տարեկ., հիւսն, Ատափազարցի, Յունաստանէն մեկնած 1932ին: 2· Էլիզա, կինը 26 տարեկ., Պուրտուրցի, 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 3· Ազնիւ, աղջիկը, 7 տարեկ.: 4· Մամբրէ Տոդրամաճեան, 45 տարեկ. հիւսն, Ատափազարցի, 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 5· Զարեհ որդին, 7 տարեկ.: 6· Յակոբ Ստեփանեան, 29 տարեկ. ժամագործ, Անթալիա, 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 7· Լուսիա՝ կինը, 24 տարեկ.: 8· Մաթրուհի աղջիկը, 4 տարեկան: 9· Սուրէն Մաղաքեան, 50 տարեկան, կօշկակար, Անթալիա, 1932ին Յունաստանէն մեկնած: 10· Վարդուհի, կինը, 45 տարեկ., Յունաստանէն մեկնած: 11· Խաչատուր որդին, 23 տարեկան, դերձակ:

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Երէկ, երկուշաբթի, բացուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան հերթական ընդհ. ժողովը: Օրակարգի առաջին խնդիրն է Խ. Միութեան անդամակցութիւնը: Շահակից պետութեանց հաւանութիւնը ապահովուած ըլլալով, ներկայացան ընդունելութեան ձեւերը: Այսպէս, կը հաւատան թէ ստորագրութիւններ պիտի հաւաքեն Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ նախաձեռնութեամբ, հրաւիրագիր մը ուղղելու համար խորհրդային իշխանութեանց թիւը պիտի անցնի կանոնական երկու երրորդը: Մոսկուայի պատասխանը ստանալէ անմիջապէս վերջը, խնդիրը պաշտօնապէս պիտի յանձնուի ընդհ. ժողովին, որ ներկայութեամբ պիտի վաւերացնէ Խ. Միութեան անդամակցութիւնը:

Այս եզրակացութեան յանգելու համար, բազմաթիւ խորհրդակցութիւններ կատարուեցան շաբաթ եւ կիրակի օրերը: Մասնաւոր աշխատանքներ թափեց Պ. Պաւթու, Ֆրանսայի գլխաւոր պատուիրակը: Խնդիրը փափուկ հանգամանք ունի անոր համար որ 26 պետութիւններ տակաւին չեն ճանչցած խորհրդային իշխանութիւնը:

Օտարականներ եւ տեղական մամուլը

Պ. Սթէֆան Լոզան, «Մաթէն»ի խմբագրապետը, կրկին յանգելով Ֆրանսայի մէջ հաստատուած օտարականներու խնդիրը, կ'առաջարկէ ազդու միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի օտարականները չկարենան խանգարել բարեկարգութիւնը, ցոյցեր ասրֆելով եւ անկարգութիւններ յարուցանելով: Այս առթիւ, կը պահանջէ գաղթավայր մը ստեղծել եւ բանուորական վաշտերու մէջ դնել այն օտարականները որ կ'անսաստեն արտաքսման հրամանագիրներուն:

«Միայն բարեկարգութեան, իրաւունքի եւ ապահովութեան խնդիր մը չէ այս, այլ եւ դրամի խնդիր: Այնպիսի պահու մը երբ ամէն կողմ խնայողութիւններ կը փնտռեն եւ բոլոր Ֆրանսացիները օգակը կը սեղմեն, անլուր բան է մեծ գումարներ ծախսել, հսկելու, հետապնդելու, տեղափոխելու, իրենց երկիրը վերադարձնելու համար օտարականներ որոնք Ֆրանսա կուգան խոտանութիւն յարուցանելու»:

Հասկցողին շատ բարեւ ...

«Քարտեսներու մէջ ոչ միայն Թրակիան եւ Էսիրնէն, Պոլիս ալ զգալ պուլկարական կը ցուցնեն»

»»»··«««

«Ճիւմհուրիէթ» կը գրէ այս վերնագիրներուն տակ.—Ճայնի է որ Պուլկարիա հող կ'ուզէ իր բոլոր դրացիներէն եւ ասոր համար չմասնակցեցաւ Պալքանեան ուխտին: Մեր հիւսիսային հարեւանը չի բաշուիր նոյնիսկ հող ուզելէ մեզի նման երկիրներէ որոնց հետ բարեկամական դաշինքներ կնքած է:

Մէկ կողմէ կ'աշխատին բարեկամական յանկերգներով մեզ ճնացնել, իսկ միւս կողմէ չեն բաշուիր Թրակիան եւ Էսիրնէն ուզելու մինչեւ Միտիա – Էնոս գիծը, բարոգութիւն ընելու եւ իրենք գիրենք իրրեւ հարստահարուած ցուցնելու:

Այս կարգէն ըլլալով, բարոգութեան *քարթ փոսթալ* մը հրատարակած են, որուն *քլիչէն* կը դնենք, ժ· պ· պարբերաթերթէն

(Նուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝)

ՕՐՁ ՕՐԻՆ

«ԱՍ ՄԵՐ ՀԱՅԵՐԸ ···»

Ո՞վ չէ լսած, կամ ո՞ւր չէ լսուած այս պատկերազարդ բացատրութիւնը ·

— Աս մեր Հայերը ի՞նչ կ'ընեն···

եւ, անմիջապէս ետեւէն·

— Գիտէ՞ր որ ես հայերէն թերթ չեմ կարդար: Ուզեմ ալ, չեմ կրնար, ժամանակ չունիմ:

Հայե՞ր են «աս մեր Հայեր»ուն վրայ հետաքրքրութիւնը, վերէն, այսպէս օտարոտի նայողներն ալ:

Եւ մեծ մասով երիտասարդնե՞ր···

— Աս մեր Հայերը ի՞նչ կ'ընեն, եղբայր, ինչո՞ւ իրար կ'ուտեն···

Հարցուր թէ ո՛ր եւ է տեղ, որ եւ է տեղ կամ որ եւ է ձեւով հետաքրքրութուած է «աս մեր Հայեր»ու կեանքով, հոգերով, նիգերով կամ վէճերով:

Ոչ եւ ոչ: Նոյն իսկ «հայասէր» օտարականի մը չափ ալ տեղեկութիւն չունի մեր կեանքի ոչ անցեալէն, ոչ ալ ներկայէն:

Իր ամբողջ հորիզոնը՝ «սիվիլիզէ» մարդու վերարկուն է, կապկութեան բոլոր սեթեւեթներով:

Ոչ կը մօտենայ, ոչ կը կարդայ, ոչ ալ կ'ուզէ լսել:

Պարզապէս էզի հանոյք պատճառելու, կամ պատշաճութիւնը յարգելու համար է որ, երբեմն կը բարեհաճի հարցնել·

— Աս մեր Հայերը ի՞նչ կ'ընեն:

Եւ եթէ դուն այս հարցումը լրջօրէն առնելով, սիրտ ունենաս բացատրելու այս կամ այն հարցը, շուտով կը մտնոտիս դառն յուսախաբութեան մը:

Առաջին խօսքէդ իսկ, պիտի զգաս որ մարդը ոչ միայն «պէխապէր» է, այլեւ կը զարմանայ որ դուն կը զբաղիս «ատանկ պարապ բաներով»:

— Եղբայր, մեզի չէ՞ ժամանակ կիս···

Նիւթը Հայաստանի մասին ըլլայ թէ գաղութներու, նոր սերունդի թէ աշխատաւորութեան,— միեւնոյն է: Ինի այդ բոլորին հետ կապուած է «հայ»ով մը, որ այսօր – վաղը պիտի փրթի, անհետ եւ անյիշատակ:

×

Տասը տարի առաջ, շատ աչքի չէին պարներ այս տիպարները:

Այսօր արդէն բանակ մը կը կազմեն, փարիզէն մինչեւ գաւառական յետին կայանը:

Յիշողութեան նիգ մը փորձեցէք, եւ ամէն մէկդ պիտի յիշէ առնուազն տասը ծանօթ, ազգական կամ բարեկամ, որ երէկ տակ – պաղ կապ մը ունէր հայկական կեանքին հետ, իսկ այսօր··· հասցէն անգամ կը պահէ:

Ի հարկէ, հանդիպումներ միշտ ալ կ'ունենանք:

Բայց, ես վստահ եմ որ այդ հան – դիպումները կսկիծով կը վերջանան:

Քանի չէիր տեսած, տարիներու յիշատակ մը կը մնար, այս տեղէն կամ եկած տեղէդ:

Հանդիպելով եւ խօսելով, այդ մըխիթարութենէն ալ կը զրկուիս: Ո – րովհետեւ, առաջին հարցումը պիտի ըլլայ, մօտաւորապէս·

— Աս մեր Հայերը ի՞նչ կ'ընեն:

Եւ, անմիջապէս ետեւէն,

— Գիտես որ ես հայերէն թերթ չեմ կարդար···

ՎԱՀԷ

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կիրակի օր մեծ բազմութեամբ կատարուեցաւ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու միութեան ուխտագնացութիւնը՝ Անդրանիկի գերեզմանին վրայ, եռագոյնով եւ պաստիներով: Ներկայ եղան գնդ·Բադդասարեան, գլխ·Թուբէն Թադէոսեան, Շահխաթունի, Արսլանեան Բահանայ, ընկերներ Հրանդ Ազնաւեան, Անուշաւան Գաբիկեան եւն·: Ընկ· Ս· Սասունի խօսեցաւ Ֆրանսերէն: Ներկայ էր նաեւ Փարիզի հոգեւոր հովիւ Վռամշապուհ եպիսկ· երկու բահանաներու հետ: Մաղարամասնութիւնները յաջորդով:

*** երէկուան Ֆրանսերէն թերթերը «*Մաթէն*», «*Քըթի Փարիզիէն*» եւն· տեղեկութիւններ հրատարակած էին այս մասին, յիշելով Անդրանիկը իբրեւ ազգային հերոս Հայոց:

Իսկ «*Քըթի Ժուռնալ*» հրատարակած է սգահանդէսին լուսանկարը՝ փառաւոր ծաղկեպսակով մը:

ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐԸ ԿՐ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒԻՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՎ

Պուլկարական մամուլը ուրբաթ օր հրատարակեց Մակեդոնական Ցեղ· կազմակերպութեան վարիչին՝ Միխայլովի եւ 9 գործակիցներուն լուսանկարները, որոնց կցուած ազդարարութիւն մը կը պահանջէ անմնա – տուր ըլլալ մինչեւ տասը օր: Եթէ անսաստեն, ծանր պատիժներու պիտի դատապարտուին, բանտարկութեամբ եւ տուգանքով: Անոնք որ կը պահեն յեղափոխականները կամ գիտեն ա – նոնց թաքստոցը, տուգանքի պիտի դատապարտուին, եթէ տեղեկութիւն չտան ոստիկանութեան:

ԱՑԱ ՍՈՖԻԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ՞ ԿՐ ՎԵՐԱԾՈՒԻ

— o —

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ Այա Սոֆիայի մզկիթը մասամբ կամ ամբողջովին թանգարանի պիտի վերածուի: Այն ատեն Պոլսոյ բոլոր մատենադարանները հոն պիտի ամփոփուին:

ԿԱՐՄԻՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՔԱՇՈՒԻՆ

»»» ···«««

Մանչուրիոյ կառավարութեան բռոճիկի վրայ, խորհրդային հրամանատարութիւնը հաղորդեց թէ կարմիր զինուորները իսան իւրաքանչիւր պիտի հեռանան Մանչուրիոյ սահմանագլուխէն:

Առաջին խօսքէդ իսկ, պիտի զգաս որ մարդը ոչ միայն «պէխապէր» է, այլեւ կը զարմանայ որ դուն կը զբաղիս «ատանկ պարապ բաներով»:

— Եղբայր, մեզի չէ՞ ժամանակ կիս···

Նիւթը Հայաստանի մասին ըլլայ թէ գաղութներու, նոր սերունդի թէ աշխատաւորութեան,— միեւնոյն է: Ինի այդ բոլորին հետ կապուած է «հայ»ով մը, որ այսօր – վաղը պիտի փրթի, անհետ եւ անյիշատակ:

×

Տասը տարի առաջ, շատ աչքի չէին պարներ այս տիպարները:

Այսօր արդէն բանակ մը կը կազմեն, փարիզէն մինչեւ գաւառական յետին կայանը:

Յիշողութեան նիգ մը փորձեցէք, եւ ամէն մէկդ պիտի յիշէ առնուազն տասը ծանօթ, ազգական կամ բարեկամ, որ երէկ տակ – պաղ կապ մը ունէր հայկական կեանքին հետ, իսկ այսօր··· հասցէն անգամ կը պահէ:

Ի հարկէ, հանդիպումներ միշտ ալ կ'ունենանք:

Բայց, ես վստահ եմ որ այդ հանդիպումները կսկիծով կը վերջանան:

Քանի չէիր տեսած, տարիներու յիշատակ մը կը մնար, այս տեղէն կամ եկած տեղէդ:

Հանդիպելով եւ խօսելով, այդ մըխիթարութենէն ալ կը զրկուիս: Ո – րովհետեւ, առաջին հարցումը պիտի ըլլայ, մօտաւորապէս·

— Աս մեր Հայերը ի՞նչ կ'ընեն:

Եւ, անմիջապէս ետեւէն,

— Գիտես որ ես հայերէն թերթ չեմ կարդար···

ՎԱՀԷ

Շոգենաւ մը վառեցաւ

ԾՈՎՈՒՆ ՎՐԱՑ

ՄՕՏ 200 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱԾ

Ամերիկեան «Մարօ Բէյլ» շոգենաւը, որ Հավանայէն Նիւ Եորք կ'երթար, յանկարծ բռնկեցաւ Նիւ Ձրսիի բացերը: Արկածին պատճառը չէ ճշդուած տակաւին: Նախ ըսուեցաւ թէ շոգենաւը կայծկակաւոր եղած է, յետոյ թէ էլեկտրական հոսանքը խանգարուած է: Իսկ ըսողներ ալ կան թէ Հավանայի ըմբոստները ձգած են կրակը:

Շոգենաւը ունէր 558 ճամբորդ եւ նաւաստի: Վերջին լուրերու համաձայն, 171 հոգի մեռած են արդէն, իսկ 57 հոգի անհետացած: Բոցերը կը տեսնուէին ծովափէն: Ճամբորդները ահռելի խուճապի մը մատնուեցան: Սարսափէն խենդեցողներ ալ կան: Հրդեհի պահուն փոքրիկ մըն ալ պայթեցաւ եւ գիշերը վրայ հասնելով, չափազանց դժուարացաւ օգնութեան գործը: Ամբողջ ընտանիքներ կորսուած են, խեղդուելով կամ բոցերուն մէջ վառելով: Նիւ Ձրսիի կառավարիչը օդանաւով թռաւ ադէն վայրը եւ աչքովը տեսաւ բազմաթիւ դիակներ որ կը ծփային ալիքներուն վրայ: Բազմաթիւ հերոսական գործեր կատարուեցան: Առաջին նաւապետը մեռած ըլլալով, երկրորդը պատնէշին վրայ մնաց ափ մը նաւաստիներով եւ վարեց ազատարար աշխատանքները, մինչ շոգենաւը ծփուն խարոյկ մը դարձած էր արդէն: Սպասուհի մը երախայ մը շալակը ծով նետուեցաւ եւ յաջողեցաւ նաւակի մը կառչիլ: Նաւաստի մըն ալ այդպէս փրկեց չորս տարեկան երախայ մը: Հրշէջ խողովակներէն շատերը պայթեցան, խուճապի մատնելով ազատարարները: Բոլոր նաւակները վառած էին: Անգլ· շոգենաւ մը, որ օգնութեան հասած էր, շատ վարպետ ռազմավարութեամբ մը նեղելով փրը – փրադէզ ալիքները, գնաց կեցաւ արկածեալ շոգենաւին դիմաց, իբրեւ հովարգել: Հազարաւոր մարդիկ ծովափէն կը դիտէին հրդեհը, որ խամնելի ապաւորութիւն մը կը գործէր գիշերանց:

»»» ···«««

ԲԻՒԶԱՆԴԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ չորրորդ համաժողովը բացուեցաւ Սոֆիայի մէջ, մեծ հանդիսաւորութեամբ: Ներկայ էին Գորիս թագաւորը, կիրիլ իշխանը, վարչապետը, նախարարները:

ԱՆԿԱԽ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

16.— ԲԱՀԱ «ԱԶԳ»ԻՆ ՄԷՋ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՐՁԱԿ — Մարտական տարեդարձներ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՒԱՔՈՒԱԾ ՊԱՐՏՔԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՒԱՔՈՒԱԾ ՊԱՐՏՔԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՒԱՔՈՒԱԾ ՊԱՐՏՔԵՐ

(*) Հատուածս վերաբերում է Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան։ Խմբ.

գրքոյկ 88ով յօդուածին, վերնի ՇԻ-գրեց Վրաստանի հետ Խորհրդային դաշնակցութեան մասին։ Հետաքրքրական է նաեւ այն հանգամանքը, որ Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան 1921ին իր տարեւ հաշուեքննութեան կարգով ընդունած եզրակացութեան մէջ յատկապէս ընդգծած է, որ Վրաստանի հետ դաշնակցութեան պայմանագրի կնքումով վերջ տրուեցաւ Վրաստանի դէմ ուղղուած ռազմական գործողութիւններուն։

Ցաւալի է, որ Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Վրաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, որոնք ներկայ եղած են Մոսկուայի մէջ կայացած Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդի նիստերուն, մինչեւ այսօր չեն հրապարակած իրենց կարծիքը այդ եզրակացութեան մասին։

ԼԵԼՈ

— ո —

— Ներկեցեք մի ընդ Մուլլի, ասեց, հանելով ծխամորճը, Ռուստամը՝ Զալի Իրմի Ղոլի – մեծ հոգեւոր առաջնորդը Ղոլիների, որ ապրում էր Ղոլիստանի մայրաքաղաք Ղոլիում: Ես ներկեցի Մուլլի Ղոլիին, որ ապրում էր Ղոլիստանի մայրաքաղաք Ղոլիում: Ես ներկեցի Մուլլի Ղոլիին, որ ապրում էր Ղոլիստանի մայրաքաղաք Ղոլիում:

Ես ի՞նչ չէի անի, որ ինձ ներկեցնեին: Մուլլի Ղոլիին ներկեցնելը հեշտ բան չէ: Մուլլի Ղոլիին ներկեցնելու համար պետք է ունենալ հարուստ երեւակայություն, տաղանդ, ոգեշնչում, ներշնչանք, ոգեւորություն, ինչպես նաեւ՝ ներկեր, վրձիններ, կտավ, շրջանակ, ոսկի, արծաթ, ադամանդներ, մարգարիտներ, թանկագին քարեր, ոսկեզօծ ատաղձագործություն, ոսկեզօծ քանդակագործություն, ոսկեզօծ ոսկերչություն, ոսկեզօծ ոսկեզօծություն, ոսկեզօծ ոսկեզօծ, ոսկեզօծ ոսկեզօծ, ոսկեզօծ ոսկեզօծ

առնելով: *Քարթ Փոսթալը* փրանսերէն եւ պուլկարերէն գրութիւններ կը պարունակէ, ինչպէս նաեւ վերը փրանսական, իսկ վարը պուլկարական բարտէս մը: Փրանսական բարտէսի մէջի ներքեւի մասը շինած են, Փրանսացիները գրգռելու նիւմար: Պուլկարները ասով ըսել կ'ուզեն Փրանսացիներուն·— Եթէ մեր երկիրը այսքան պզտիկնար, պիտի ուզէի՞ք ընդունիլ: Այսպէս է որ փրանսական բարտէսին վերեւ սա նախադասութիւնը գրուած է· —Փրանսացինե՛ր, կրնայի՞ք հանդուրժել այս տեսակ կացութեան մը :

Վարի բարտէսի ներքեւի մասը կը ցուցնէ ներկայ Պուլկարիան, իսկ սեւ մասը՝ այն հողերը որոնք որպէս թէ առնուած են Պուլկարներէն: Վրան ալ սա նախադասութիւնը կայ· «Պուլկարները այլեւս չպիտի հանդուրժեն Նէօյիի դաշնագրին »: *Քարթին* ներքեւ այլեւս չպիտի հանդուրժեն Նէօյիի դաշնագրին »: *Քարթին* աջ կողմն ալ գրուած է· « Մենք կ'ուզենք որ հանրաքուէի դիմումի եւ ժողովրդական ազատ ընտրութեամբ բարեփոխուին դաշնագիրները: Առանց ասոր, խաղաղութիւն չկայ Պալքաններու եւ Եւրոպայի համար »:

Եթէ ուշադրութիւն ընէք Պուլկարներու բարտէսին, կը տեսնէք որ անոնք հող կ'ուզեն Եւկօ – Սլաւիայէն, Ռումանիայէն, Յունաստանէն եւ Թուրքիայէն: Աւելին դեռ: Այդ բարտէսը կը պարունակէ ոչ միայն Միտիա – Էնօս գիծը, այլ ամբողջ Զաքալ – նան եւ նոյնիսկ Պոլիսը: Պուլկար բարոգիչներուն աչքը այնքան դարձած է որ, եթէ չամչնան, մինչեւ Էնկիւրի ամբողջ Անատոլուն պուլկարական հող պիտի նկատեն···:

Պուլկար բարոգիչները կ'ըսեն թէ խաղաղութիւն չպիտի ըլլայ Պալքաններու եւ Եւրոպայի մէջ, մինչեւ որ չփոխուի Նէօյիի դաշնագիրը: Այսինքն ըսել կ'ուզեն·— մինչեւ որ մեր պահանջած հողերը հարեւաններէն առնելով մեզի չտրուին, խաղաղութիւն չպիտի բերեն Պալքաններուն եւ Եւրոպայի:

Ձենք գիտեր, Պուլկարները կը կարծեն թէ Եւրոպա եւ Պալքանները ակա՞նջ պիտի դնեն այս սնամէջ սպառնալիքին: Միայն գիտենք թէ դաշնագիրներու վերաբերութիւնը այդպէս ադմուկով կատարուելիք բան մը չէ: Այդ դաշնագիրները ստորագրուած են սուիններու թափած արիւններով, եւ մէկ երկու *քարթ – փոսթալի* կամ լրագրի յօդուածներով չեն կրնար ջնջուիլ:

Իսկ ծիծաղելի է, երբ Պուլկարները իրարու իրենց հողը կը ցուցնեն ամբողջ Թրակիան, մէջը ըլլալով նաեւ Էտիրնէն եւ Պունարհիսէն: Արդէն, պուլկար ազգայնամոլները վերջերս սկսան իրապէս ծիծաղելի բաներ ընել: Շիփկայի մէջ Ռուսերուն յաղթանակը իրարու իրենցը տօնելու ելլել, եւ կանգնուած կամարներու վրայ Շիփկա–Էտիրնէ գրել՝ մէկ մէկ ծիծաղելի գործեր են: Բայց բոլորէն աւելի ծիծաղելի է՝ Պոլիսն ալ ուզող բարոզութեան *քարթը*:Գլուխ գործոց մըն է այս տեսակէտով:

Այս *քարթը* շինողներուն կ'ուզեն իյշեցնել թէ Էտիրնէն, Թրակիան եւ Պոլիսը քրիստական են, եւ քրիստական այս հողին երկարելիք ձեռքերը կոտրելու, ուղղուելիք աչքերն ալ կուրնալու դատապարտուած են:

Նախարարները ասպարէզ կ'իջնեն

Կիրակի օր չորս նախարարներ նաւ խօսեցան, օրուան հարցերու մասին:

Պ. Էռիօ իր ճառին մէջ շեշտեց·— կը գտնուինք ընդմէջ աջակողմեան հոսանքի մը որ երբեք զինաթափ չպիտի ըլլայ եւ համայնավար – ընկերվարական յեղափոխական խմբակցութեան: Ձեմ գիտեր թէ ի՞նչ պիտի բերէ այդ գործակցութիւնը: Բայց կ'աւելցնեմ թէ այդ աջին եւ այդ նոր ձախին միջեւ, տեղ կայ երրորդ մեծ կուսակցութեան մը եւ այդ մեր կուսակցութիւնն է:

Պ. Թառտիէօ շեշտեց թէ աւելի քան անհրաժեշտ է ազգային կարգապահութիւնը, որովհետեւ «վտանգը մեր դուռներուն առջեւ հասած է»:

Պ. Պառթու յայտարարեց·— Ես կը նանչնամ միայն Կասթոն Տումէրկի հաղաքականութիւնը:

Մարաջալ Փէքէն խօսելով Մառնի նակատամարտի տասնամեակին առթիւ, բացատրեց թէ Գերմանիան բոնի ուժի նաշակն ու պաշտամունքն ունի, եւ մաղթեց որ Ֆրանսացիներու հետ թաղուած գերման մեռելներու յիշատակը սորվեցնէ թէ պատերազմը բարիք մը չէ:

Խօսեցաւ նաեւ Պ. Ֆրանճլէն Պույեօն, տարփողելով իր ծրագիրը,— «միութիւն ազգին համար»:

ԹՒՐՔ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷՆ

«Մէլլիէթ»ի մէջ կը կարդանք·– Ռումանիայէն եւ Պուլկարիայէն չատ մը գաղթականներ կուգան եւ իրենք նախկին վայրերու համաձայն կը տեղաւորուին զանազան շրջանակներու մէջ: Պուլկարիայէն եկողները կը տեղաւորուին Խարիսի եւ շրջակաները: Գալով Ռումանիայէն եկողներուն, անոնք իրենց ուզած տեղը կը բնակին: Մէկ մասը Պոլիս մնացած է· բայց եւ այնպէս, մեծամասնութիւնը Թրակիան կը նախընտրէ եւ մասը համար Գըրքլար էլի եւ շրջակաները կը գետեղուին:

Հ. Ց. Դ.

ԱՆԻԼՈ-ՊՈՒԼՈ-ՔՈԼՈՆՊԻ «վիշապ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այս հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին:

ԱԼՖՈՐՎիլի «Մարգիս Մինասեան» Հնթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆԻ «վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթի սրճարանը:

ԴԱՇՆԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ԻՆ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳԵՐՁ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՃՎԱՃԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 *մեծապիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿ Է≡
Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր·: Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՃՎԱՃԵԱՆԻ,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆՈՒ ՎԱՀԷԻ*
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլ գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրասենեակ խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ձշգրիտ:

ՏԵՍԷՔ ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ
ԵՒ ՁԵՐ ԸՆԵԼԻՔ ՇԱՀԸ

1000 Նամակաթուղթ, ընտիր թուղթ		50 ֆր·
1000 Ծրար	»	50 »
1000 Առեւտրական բարտ		40 »
1000 Պահարան, ներմակ		40 »
100 Հարսանեկան հրաւիրագիր	պահարանով	50 »
1000 Թռուցիկ – ծանուցում		35 »

(Բազմաթիւ հազարներու համար աւելի պակաս գին)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒԱԶԼ ԳՈՐԾԵՐ
ԸՐԱՓ, ՄԱՐՔՈՒՐ ԵՒ ԾԱՆՈՒՑ

ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ
225 ՖՐԱՆՔ 16 ԷՋՆՈՑ ՊՐԱԿԸ, ԿՈՂՔՈՎ ԵՒ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

Դիմել՝ ՏԷՐ – ՑԱԿՈԲԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
17, Rue Damesme – PARIS (13e) կամ հեռախօսել՝ **Glacière 15 – 70**

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) **17, Rue Damesme, PARIS (13e)**

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ
ՌԻԻ ԼԱՖԱՅԷԹԻ ՎՐԱՅ

ՎԱՐԶՈՒ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, բեզ սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սալասուհիի սենեակ, կազ, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու դերձակութեան): Տարեկան վարձք 450 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՁԵԼԵԱՆ 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière-ի դիմացը:

ՏՕՔԹ. ԵԱՂՈՒՊ
Վերադարձած է իր արձակուրդէն եւ ըստ առաջնոյն կ'ընդունի հիւանդները իր Դարմանատան մէջ՝
8, Rue DEGAS. ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսայի մէջ չատոնց փնտռուած ապրելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ինանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարմիր պիտակով: Ամէնամ մը ճաշակել յիտոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95.

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՍՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H. Khatchadourian et Danielian. *24, rue Assalit. Nice (A. M.)*

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ
ՎԱՐԶՈՒՆ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ Նավթի ամբ. Նէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*· Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 չարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել աւելն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԷՔՊԷՐԵԱՆԻ՝ *Restaurant, 10, Rue Rampal, Paris (19)*·

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒԱՅԵԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ գատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մնալու եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշան փրեւի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14-20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05-93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

եթէ կը փափաքիք ձեր հանդէսները, հարսանիքները, խնջոյքները տեղի ունենան հայկական եւ արեւելեան ընտիր երաժշտութեամբ, դիմեցէք՝

ԹԱՒՒԻՍ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ
Հասցէ 28, Rue Mme Curie. Bagneux (Seine).
Դիւրամատչելի պայմաններ:

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

— Տիկին Նուարդ Ճանեան (ծնեալ Պարոնիկեան) բնիկ Պոլսեցի, կը փնտռէ իր քոյրը՝ Տիկին Էլիզ եւ քեռայրը՝ Պ. Մայք Կարապետեան որ նիւ Եորքի մէջ նպարավաճառութեամբ կը զբաղէր: Կը խնդրուի ամէն բնակ հասցէն գիտցողներէն որ Մարսէյլի Պոլսեցիներու Հայկական Միութեան կեդրոնատեղին Union des Arméniens de Constantinople, 27, Rue Pavillon, Marseille (France) կը խնդրուի Ամերիկահայ քոյրերէն արտասպել:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ **(42)**

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ Թարգմ. Ժ.

— Նորէն կ'ըսեմ, ան թունաւորեց, բայց ոստիկանը, երբ գինետունն էին, անոր գաւաթին մէջ բան մը ձգեց· պատճառը միայն ինք պիտի· Ձէնիսըն այդ եղրակացութեան եկաւ երբ իմացաւ որ Էյլտին գինետուն գացեր էր եւ շանթաժ բրաւ· Պրիամակի պէս պայծառ է ասիկա, սիրելիս ···

— Աղէկ, պատասխանեց Ամերիկացին խնդալով· դուն այդպէս համոզուեր ես··· ես չեմ հաւատար···

Ուօմբրըլլի համար նշանակութիւն չունէր այլեւս իր բարեկամին տապակոյսը, խնդիրը պարզուած էր իրեն համար եւ հետեւաբար ցնծութեան մէջ էր:

— Գետնին տակն անցնին այդ մասնագէտները, գոչեց· եթէ միայն ըսէին թէ Ձէքինը ինչպէս — այսինքն ինչով — թունաւորուած էր, մեծ օգուտ մը ունեցած պիտի ըլլային··· պարապ խօսքեր, ենթադրութիւններ, մտածումներ ու տակաւին ինչեր այսքան տանէնէ ի վեր· որոշ բան մը չըսին դեռ ··· քանի՞ տանթիմ կ'արժէ անոնց մասնագիտութիւնը եթէ···

Բայց երբ չոգեկառքը Եուսթըն հասաւ ու ոստիկանին պաշտօնակիցը դիրենք դիմաւորեց, կարեւոր լուր մը կը սպասէր անոնց:

— Եկէք սա գինետունը մտնենք, բսաւ Ջէլինկըըն՝ Ամերիկացիին ներկայացուելէ յետոյ· Հարեւոր ըսելիք ունիմ· նախապարութեան մասնագէտներուն տեղեկագիրը ստացանք այսօր···

Երբ գինետան հանդարտ մէկ անկիւնը նստած էին եւ իւրաքանչիւրին առջեւ մէկ մէկ բաժակ կար, Ջէլինկըըն սեղանին վրայ ծռելով չարունակեց·

— Հասկցեր են թէ Ձէքինը ինչպէս թունաւորուեր է· ապացոյց գաեր են· մնոք որ մինչեւ հիմա այդ մասին չէին խորհեր···

— Այսի՞նքն···

Ջէլինկըըն խնդաց՝ հետաքրքիր բաներ պատմող մարդու մը պէս:

— Թերեւս չես յիշեր, բայց երբ Ձէքինի դիակը մեռելատուն տարին, անոր գրպաններուն մէջ ինչ կար, չըկար դուրս հանեցին եւ գետն թիթեղէ փոքրիկ տուփ մը···

— Այո կը յիշեմ, ընդմիջեց Ուօմբրըլլի· գտնողը ես էի···

— Կ'երեւայ որ այդ վայրկեանին ոչ ոք կարեւորութիւն տուեր է այդ տուփին եւ, ինչպէս իմացանք, ունիկա դեռ միայն քանի մը օր առաջ բժիշկներուն ձեռքը անցեր է եւ տեսեր են որ տունէն չինուած քանի մը չաքարներ կան անոր մէջ, սովորական չաքարներ··· վից, հօքը հատ··· քիներէ են երկէկ եւ այս առատ··· չունին նեռեր են կատր մը··· չունը ճիշդ քառասունը հինգ վայրկեան որ եւ է անհանգիստ չարժում չէ ըրեր, յետոյ յանկարծ սատկեր է, յանկարծ··· հատ մըն ալ կատուի մը տուեր են··· միեւնոյն հետեւանքը, միայն թէ կատուն հինգ վայրկեան աւելի ապրեր է ·· սակայն երկու պարագաներուն ալ մահը վայրկեանական եղեր է··· ուրեմն Ալֆրէտ Ձէքինը այդ կերպով թունաւորուեր է՝ տունէն պատրաստուած չաքարով··· բայց ո՛վ այդ չաքարները անոր տուեր է···

— Այդ տուփը հետաք չէ, դիտել տուաւ Ուօմբրըլլի, լաւ կը յիշեմ, պարզ տուփ մըն էր···

— Այո, ոչ փաթթուած, ոչ ալ ոեւէն կար վրան, բսաւ Ջէլինըըն· ես տեսայ այսօր···

— Ի՞նչ թոյն է եղեր, հարցուց Ուօմբրըլլի:

— Զէն բսած, եթէ նոյնիսկ գիտեն· ուրիշ բան չեն ըսած· բայց իմացայ որ այդ թոյնին հետեւանքներուն ծանօթ ըլլալով հանդերձ, բոլորովին անտեղեակ են անոր յատկութիւններուն մասին··· սակայն եւ այնպէս մտածելի են···

Ուօմբրըլլի գլուխը թօթուեց ու իր առջեւ դրուած բաժակին նայելով՝ մտածեց:

— Այո, բան մըն է վերջապէս, ըսաւ· հիմա քեզի պատմեմ թէ ինչ գործ տեսանք այսօր եւ միասին խորհինք թէ ինչ պիտի ընենք· այսպէս եղաւ···

Ջէլինկըըն ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ ոստիկանին պատմութիւնը:

— Բարեկամդ իրաւունք ունի, ըսաւ Ամերիկացին՝ երբ Ուօմբրըլլի խօսքը աւարտեցաւ· պարապ ժամավատութիւն է, չարժէր փլատինկըըն երթալ··· եթէ ես ձեր տեղը պիտի ըլլայի բժիշկին տունը կ'երթայի···

— Ոչ, պնդեց Ուօմբրըլլի վճռական չեչտով մը· Կրկյի Ուէսթըրն պանդոկը պիտի երթանք, գրաւի կուգամ որ տգան հոն է··· բժիշկին յետոյ կը հանդիպինք···

Միւս երկուքը տեսան որ անիկա անպատճառ Ձէնիսընին երթալ կ'ուզէր ու ոտքի ելան: Երբ գինետունէն դուրս կ'ելլէին, Ամերիկացին անոր ուսին զարնելով, հարցուց·

— Հիմա ինծի մտիկ ըրէ նայիմ, ենթադրենք որ Ձէնիսընը պանդոկն է, ի՞նչ պիտի ընես···

— Շատ որոշ է, պատասխանեց ոստիկանը· անգամ մը որ ձեռքս անոր ուսին դնեմ, ալ վեր չպիտի հանեմ մինչեւ որ գոհացում ստանամ··· ուրիշ խօսքով, չպիտի ձգեմ որ երթայ ··· աւտր համար Ջէլինկըընին հեռագրեցի ··· մէյ մը ձեռք անցընենք, ալ իրմէ չենք բաժնուիր ···

— Պիտի ձերբակալե՞ս, հարցուց Ամերիկացին:

— Ատիկա բսածիս աշխարհաբարն ··· պիտի բսենք որ Միլլ հետ գտանք հասկցնենք որ պիքը շատ սիրենք եւ առանց իրեն չենք ըլլար··· դուք ինծի ձգեցէք այդ գործը··· գամ մը որ բանեմ, ալ աչքս չիմանայ մինչեւ որ բացատրութիւն տայ կամ ծակը մանէ···

— Այդպէս ընելու է, բսաւ Ջէլինըըն· երանի հոն ըլլայ··· հետաքրքրէն· ժամանակ ունէր սակայն···

— Ինծի անանկ կուգայ որ հոն չարունակեց ոստիկանը· պատճառ մը ունէր որ այդ քայլը նաց··· եկէք թաքստի մը վերցնենք քանի մը վայրկեանէն կ'իմանանք Ուօմբրըլլի հարցի քանի մը բան ի խանակեց ճամբան իր բարեկամին հետ ու երբ կառքը պանդոկին առջեւ հասաւ, նշան ըրաւ անոնց որ դուրս չելլեն·

— Դուք հոս մնացէք, ես կ'երթամ կը հարցնեմ, ըսաւ· նայիմ այսօր է թէ մեկնած է···

Գնաց ու երկու վայրկեան վերջ դարձաւ·

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seb. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻՔԻ ՀԱՄԱՐ Metro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԹԱՄՍԵԱԿ	ՕՒԱՄՍԵԱԿ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	—
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԱՐԱՏՉՈՒԹԻՒՆ
12
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
12 Septembre
1934

10 րդ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2597

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՁԱՄԲԱՆԵՐԸ ԲԱԺՆՈՒԱԾ ԵՆ

»»»··«««

Մեր հակառակորդները եկեղեցին, անոր վարկն ու փառքը կապելով անհատներու հետ, վերածեցին ծաղրանկարի։

Անոնք Հայր. Մխիթեանց մէջ ալ որդեր ձգելով, բաժնեցին երկուքի։

Ո՞ր եւ է բարիք պիտի ծնի՞ այս ձախաւեր գործերէն։

Հայ. եկեղեցին պիտի բարձրանա՞յ։ Ի. Հայաստանը աւելի՞ մեծ չափով պիտի օգուտ։

Ապուշները միայն կրնան հաւատալ այդ հրաշքին։

կենդանի վկայ՝ Ամերիկան, ուր իսկապէս երկուքի բաժնուած են և՛ եկեղեցին և՛ Հայր. Մխիթեանները։

Բայց, եթէ ճիշդ է որ ամէն չարիքէ բարիք մը կը ծնի, այս չարիքէն ալ կրնայ բարիքի մը յանգիլ։

Անոնք որ կը հաւատան թէ Հայր. եկեղեցին կը փրկուի, կ'ածի ու կը բարգաւաճի փառաց ի փառս բարձրացնելով Ղևոնեաններ, Մաքրիչներ եւ Մազլումեաններ, կ'երթան իրենց ճամբան, ա – զա՞տ եւ «մխացեալ»։

Նոյնպէս եւ անոնք որ կը կարծեն թէ Հայր. Մխիթեանները աւելի օգտակար կ'ըլլան գուբս ձգելով Դաշնակցականները եւ անոնց պէս մտածողները, եւ կապուելով Երեւանի կամ անոր դի – մակատր օրկաններուն։

Այդպէս ալ եղած է արդէն, գոնէ Մ. Նահանգներուն մէջ։ Երկու հոսանք, երկու ճամբայ։

Այս կացութեան մէջ, անշուշտ բազկատարած ազօթելու դա – տապարտուած չեն անոնք որ տարբեր համոզում, տարբեր ուղեգիծ ունին։

Իրենք հաւատակիցներ, անոնք ամէնէն առաջ պիտի ուզեն եկեղեցին, այլ մանաւանդ անոր աստիճանաւոր կղերը դնել իր բուն դերին մէջ։ Սահմանափակել չարիքը։

Իսկ իրենք անդամները այս կամ այն Հայր. Մխիթեան, ա – նոնց աշխատանքը չատ աւելի կարեւոր պիտի ըլլայ։

Ձգելով որ եկեղեցին իր գլխուն ճարը նայի, խօսինք երկրորդ կէտի մասին։

Ի՞նչ է Հայր. Մխիթեանց ծոցին մէջ ծագած խռովութեանց եւ պառակտումներուն բուն պատճառը։

Գարչելի հաւատաքննութիւն մը,— Ի. Հայաստանի բարե – կա՞մ ես թէ թշնամի։

երեւութապէս, ներգաղթի եւ վերաշինութեան քաղաքակա – նութիւն, իսկ իրականին մէջ՝ հակադաշնակցական պայքար։ Ինչ մըն ալ առաջ երթալով, պիտի ըսէինք — արտաքսմանի բազ – մութիւնները երեւանի պղտոր խաղերուն զոհելու մարմաջ։

Եթէ այդպէս չըլլար, յետին դիւղացին ալ չպիտի հանդուր – ժէր որ Մխիթիանը ճեղքուէր եւ տկարանար, բարեկամ – թշնամի խաղալով իր գլխուն վերեւ։

Քանի որ ճամբաները բաժնուած են այլ եւս, եւ բանգէ՞տ մարդիկ այն համոզումն ունին թէ «վերաշինաց»ները հրաշք պիտի գործեն այսուհետեւ, ինչո՞ւ վիճաբանութեան բռնուիլ անոնց հետ։

Թող երթան գործեն իրենց ուզածին պէս։

Իսկ միւսները, անոնք որ վարժուած չեն պղտոր խաղերու, կը մնան իրենց բուն դերին մէջ, իբրեւ հայրենակցական առողջ կազմակերպութիւններ։

Անոնք այլ եւս ժամավաճառ չեն ըլլար անոտի մարգանքներով։ Եւ առանց անտեսելու հայրենիքի վերաշինութիւնը, կը կատարեն գիտակից եւ կեդրոնացեալ աշխատանք՝ արմատախիլ բազմու – թեանց համար։

Եւ որպէսզի զառնան խնկապէս ծաւալուն եւ արդիւնաւոր կազմակերպութիւններ, անոնք ամէն բանէ առաջ պէտք է ձգտին համախմբելու, կեդրոնացնելու միեւնոյն չքջանին պատկանող գոյնզգոյն միութիւնները։

Ձիշդ ժամանակն է դիւղ–քաղաք իրարու մէջ լուծելու եւ կազմելու Նահանգային Միութիւններ,— վասպուրական, Բարձր Հայք, Տարօն, Աղձնիք, Տիգրանակերտ, Սերաստիա, Կիլիկիա, Սեւ Ծով, Բիւթանիա եւն.։

Վերջին տարիներու ընթացքին, ջլատման, կազմալուծման կամ պառակտումի պատասխանատուները անոնք չէ՞ն որ սիրտ կը պղտորէին Հայաստան սիրելու – չսիրելու խեղկատակութիւն – ներով։

Հիմա թող այդ խաղերը չարունակեն իրենք իրենց մէջ։

Իսկ միւսները — հակահայաստանեա՞ց — այլ եւս պատճառ չունին վերի արա, վարի արա խաղալու։

Յորապէս ըմբռնելով իրենց պատասխանատուութիւնը՝ հայ – րենիքին եւ անոնէր բազմութեանց հանդէպ, անոնք պէտք է դա – նան վերկութեան բանակներ, այս պողոտաններուն վրայ։ Իրենց եղբայրական ձեռքերը պէտք է երկարին ամէն ուր որ համբոյր ունինք։

Զարեւք մըն է, այո՛, այս վիճակը,— երկու հոսանք, երկու ճամբայ։

Բայց, ի՞նչ օգուտ ողբուկոծը, երբ մարդիկ հաւատաքննու – թեան եւ խաչակրութեան ձեռնարկեր են, եւ գլխիվայր կը դա – նան կախարդական չքջանակի մը մէջ։

Թող գործեն զատ – զատ, թող չարժին համաձայն իրենց հա – մոզման։

Բաբի նախանձ մըն ալ կրնայ ծագիլ այս կացութենէն։ Երկու կողմերը բազմապատկելով իրենց ճիգերը, աւելի հոսուն ազբիւր – ներ կ'ունենան։ Ուրիշ խօսքով, աւելի գործօն աշակցութիւն կը – նան ընծայել թէ հայրենիքին եւ թէ գաղութներուն, որոնք հաւա – սարապէս կարօտ են գուբգուբանքի եւ գործօն աշխատանքի։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԴԱՄ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՄԻԱՑՆ ԵՐԿՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆՊԱՀ

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը սեպտեմբեր 10ին որոշեց Ազգերու Դաշնակցութեան անդամակցելու հրաւիրել Խ. Միութիւնը։ Ձեռնպահ մնացին միայն երկու պետութիւններ, Արժանթին եւ Փորթուկալ, իրենց յատուկ պատճառներով։ Ինչպէս յայտնի է, գետինը շատոնց հարթուած էր մասնաւոր բանակցութիւններով։ Լեհաստան կարգ մը առարկութիւններ ունենալով, հարկ դատեց առանձին բանակցիլ Մոսկուայի հետ։ Այս վերջինը ամէն հաւաստիք տուած ըլլալով, այլեւս առարկելու բան չկար։

Այժմ կը մնայ հրաւիրելու ձեւը։ Այսպէս, հրաւիրագիր մը պիտի ղրկուի Մոսկուա, կարգ մը պետութեանց ստորագրութեամբ։ Այդ նամակը պիտի հաղորդուի Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին։ Ստորագրող պետութիւները պիտի ստանան Մոսկուայի պատասխանը եւ պիտի հաղորդեն ընդհ. ժողովին, որ ուէարկութիւն կատարելով, Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ պիտի հռչակէ Խ. Միութիւնը։ Երկու երրորդի մեծամասնութիւնը շատոնց ապահովուած է։

Ա. Դ. ընդհ. ժողովին բացումը

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին բացման ճառը խօսեցաւ Պ. Պէնէշ, Չեխոսլովաքիոյ արտաքին նախարարը, իբրեւ առաջամեայ նախագահ։ Ցետոյ ուէարկութիւն կատարուելով, նախագահ ընտրուեցաւ Պ. Սանտլէր, Շուէտի արտաքին նախարարը, 31 դէմ 49 ձայնով։ Այս ընտրութիւնը ապահովուած էր նախապէս, նրբանցքներու մէջ, հետեւեալ նկատումներով.— 1. Ընտրել մէկը որ բացարձակապէս չէզոք ըլլայ օրուան խնդիրներուն մէջ.— 2. Կարելի եղածին չափ մօտ ըլլայ Խ. իշխանութեան (Պ. Սանտլէր անդամ է ընկերվարական Միջազգայինի)։ Հաւանական թեկնածուներէն մէկն էր Պ. Թիթուլէսքօ, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, բայց շատ սերտ կապեր ունենալով օրուան դէմքերու եւ դէպքերուն հետ, առարկութիւնները շատ էին։

⁂ Պ. Պէնէշ իր բացման ճառին մէջ պարզելով Ազգերու Դաշնակցութեան դերը, իբրեւ բացասական երեւոյթներ յիշեց Ճափոնի եւ Գերմանիոյ հեռացումը, Ծայր. Արեւելքի կացութիւնը, Ճափոնի եւ Չինաստանի, Խ. Միութեան եւ Ճափոնի յարաբերութեանց ձգտումը, որոնք ծանրակշիռ իրողութիւններ են։ Բայց հերթից այն կարծիքը թէ այս բոլորը կ'ապացուցանեն Ազգերու Դաշնակցութեան տկարացումը։ Ընդհակառակն, դրական երեւոյթներն ալ շատ են, բազմաթիւ մեծ ու պզտիկ երկիրներ աւելի ջերմութեամբ կապուած են, Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը աւելի սերտ գործակցութիւն կը ցուցնէ հիմա քան առաջ։ «Եւ վերջապէս, այսօր շատ մը երկիրներ կ'աշխատին մեր ընկերութեան մէջ մտցնել խորհրդային Միութիւնը, երկիր մը առանց որու գործակցութեան եւրոպայի եւ աշխարհի պայմանները բնականոն հանգամանք չպիտի առնեն։ Գիտեմ թէ կարգ մը շրջանակներու մէջ կասկածներ կան այս մասին եւ այն տեսակէտը կը պաշտպանեն թէ այդ մուտքը չպիտի զօրացնէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը։ Յարգելով հանդերձ այդ կարծիքը, ես հակառակ տեսակէտն ունիմ։ Ամէն պարագայի մէջ, այդ բոլորը կ'ապացուցանեն թէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը մնայ վերին աստիճանի կարեւոր ուժ մը եւ միջոց մը աշխարհի բաղաքական կազմակերպութեան, թէ ան ուժ մըն է որմէ չի կրնար ձեռ բաշել աշխարհը եւ թէ իր չափազանց տկարացումը կամ անհետացումը կատարեալ բաոսի մը պիտի վերածէ աշխարհը, միջազգային կազմակերպութեան տեսակէտով։ Այն ատեն ճամբան լայնօրէն պիտի բացուի վերիվայրումներու, յեղափոխութեանց եւ ամէն տեսակ բուռն ընդհարումներու համար»։

Գերմանիա կը մերժէ Արեւելեան ուխտը

ԵՒ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գերմանական կառավարութիւնը վերջնապէս մերժեց արեւելեան Լոքառնոյի ծրագիրը (արեւելեան ուխտ) զոր պատրաստած էր Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Պ. Պարթու։ Բոլոր երկիրներու գերմանական դեսպանները պաշտօնապէս յանձնեցին այս ծանուցագիրը, խնդրելով որ հրատարակութեան չտրուի. բայց Գերմանիոյ պաշտօնական գործակալութիւնը մամուլին յանձնեց անոր ամփոփումը։

Այս ծանուցագրով գերմանական կառավարութիւնը նախ եւ առաջ կ'ըսէ թէ իրեն համար անկարելի է մտնելմիջազգային պայմանագրութեանց դրութեան մը մէջ, որմէ ատեն որ առկախ կը մնայ Գերմանիոյ հաւասարութեան իրաւունքը՝ սպառազինութեանց հարցին մէջ։ «Ինչպէս յայտնի է, նոր ծրագիրը կը ձգտի ամրացնել արեւելեան Եւրոպայի ապահովութիւնը և զինուորական փոխադարձ օգնութեան դաշինք մը կազմել հետեւեալ ութ պետութիւններէ, — Գերմանիա, Խորհ. Ռուսիա, Լեհաստան, Լիթուանիա, Լիթոնիա, Էսթոնիա, Ֆինլանտա եւ Չեխոսլովաքիա։ Ասկէ զատ, Խորհ. Միութիւնը երաշխաւոր պիտի ըլլայ Լոքառնոյի դաշինքին, իսկ Ֆրանսա՝ այս արեւելեան դաշինքին համար։ Իրրեւ թէ, յետագային, այս երաշխաւորութիւնները պիտի գործեն ի նպաստ Գերմանիոյ։ Այս ամբողջ դրութիւնը հիմնուած է այն տեսակէտին վրայ թէ բոլոր ստորագրեալ պետութիւնները անդամ

Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԹՈՒՐՔԷՆ ԱԼ ՅԱՌ

»»»·«««

Պոլսոյ մէջ կը շինէ կոստշաւոր արիկայ մը, «հայ կաթոլիկ հասարակութեան երեւելիներէն » Տոքթ. Վէճնան Գասապեան։

Կ'ուզէ՞ք ճանչնալ այս մարդը։ Հարցուցէք հայ հռոմէականներուն։ Խորհ. պատրիարք Նազլեան գերապայծառին, կամ ո եւ է պարկեշտ կաթոլիկի որ գտնուած է ազգային կեանքի մէջ։

Բայց ինչո՞ւ հետեւները կ'երթանք։ Այս անորակելի թշուառականը ինքզինքը առանց դիմակի կը ներկայացնէ տասը տարիէ ի վեր, հրապարակաւ, հայերէն կամ թուրքերէն թերթերու մէջ, խե՞լք սորվեցնելով Թուրքերուն։

Ո՞ր մէկը յիշել։

Ահա վերջինը, այնքան պերճախօս՝ թէ տառով եւ թէ ոգիով։

Տոքթ. Վէճնան (Վիչէն) Գասապեան նամակ մը գրած է «Վագըթ» լրագրին, «Հա՞յ թէ թուրք հրիստոնեայ լուսաւորչականներ» խորագրին տակ։

Բան չհասկցա՞ք այս խորագրէն։ Կարդացէք եւ ... օրհնեցէք.

— «Քանի մը օր առաջ թերթերու մէջ ուրախութեամբ կարդացինք ու ծափահարեցինք հայ հասարակութեան պատկանող 8 – 10 երեւելիներ ու գիմումը Օգանուային Միութեան, յայտնելով թէ ազգին օգնութիւն մը ընելու նպատակով, կը փափաքին օգանուա մը նուիրել անոր։ Սակայն, փափաքելի էր որ այս ձեռնարկը կատարողներուն հայ հայրենակիցներուն հետ չբռունելով, եթէ երբեք, զատորոշութեան մը պէտք կայ, ԹՈՒՐՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՑ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԱԿԱՆՆԵՐ (Թուրք Իսէվի Կրէկօրիէնլէր) ըսուէր։ Բացայայտ ճշմարտութիւն է որ՝ Թուրքիոյ մէջ ծնած անհատի մը՝ ձեռք բերած առաջին բնական իրաւունքը եւ հարաւտութիւնը՝ Թուրք հայրենակցութիւնն է։ Անկարելի է որ եւ է մէկը յափշտակէ այս իրաւունքը։ Մենք, Հայերս, ինչէ՞ն կ'ուշանանք իւրացնելու, եւ մեր միւս հայրենակիցներն ալ ինչէ՞ն այնպէս ցոյց կուտան թէ մեզմէ կը նախանձին»։

Պիտի ըսէի թէ ցնդեր է։

Ո՛չ։ Այս հրէշը շատ լաւ կ'ըմբռնէ թէ ինչ կ'ընէ եւ ո՛ւր կը տանի։

Ան հետեւողական է իր բոլոր գրածներուն մէջ, եւ «Վագըթ»ները, «Միլլիյէթ»ներն ամբողջ կը գերազանցէ, փութացնելու համար թրքացման «պրոցէս»ը։

Կարդացէք շարունակութիւնն ալ.

— «Ձմարիտ Թուրք հայրենակից մը ըլլալու համար ինչ որ պէտք է, մեր փափաքով եւ ամէնայն սիրով ընելու ենք։ Հայրերը եւ մայրերը իրենց զաւակներուն գեղեցիկ ապագայ մը ապահովելու համար, առանց այլեւս ժխտական աղդեցութեանց են – թարկուելու, գիտէ՛ք Է ՈՐ ՀՈԳԻ ՏԱՆ ԶԱՆՈՆՔ ԹՈՒՐՔ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ ՄԷՋ ՄԵՆՔՆԵԼՈՒ ԵՒ ԿԱՐԴԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ։

ԱՅՍ ՇԻՐԱՆԻՆ ՄԷՋ Ի՞ՆՉ ԸՍԵԼ Է ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ։ Մանաւանդ կազմակերպութիւն՝ կը նշանակէ նեղ շրջանակի մը մէջ աշխատիլ, դէպի ընդարձակութիւն եւ ազդա յառաջանալ։ Արդէն, մանաւանդ վարժարանները միթէ գոյութեան դատապարտուած չէ՞ն, պիտակէի եւ ուսուցիչի նեաւ – զութեան պատճառով»։ (Փոքրամաս – նուիրեանց զղրոցները «մանաւանդ վարժարան» կը համարուին Թուրքիոյ մէջ)։

Թուրքը կրնա՞ր այսքան յառաջ երթալ, եթէ իր ճամբուն վրայ չհանդիպէր Գասապեաններու եւ Թուսմեաններու։

ՎԱՀԷ

ՔՈԼԵՐԱ ՔՈՍԹԱՆՑԱՅԻ ՄԷՋ

=•=

40 ՀՈԳԻ ՎԱՐԱԿՈՒԱԾ, 8 Մ Ե Ռ Ա Ծ

Պուքրէշէն կը հեռագրեն սեպտեմբեր 9 Թուականով.— Քոլերա ծագեցաւ Քոնսթանցայի երկու զօրագունդերուն մէջ։ Լուրերու համաձայն վարակուած են 40 հոգի, որոնց 8ը մեռած։ Բոլոր շոգենաւերը քարանթինայի ենթարկուեցան։ Օդանաւով շինուկ ղրկուեցաւ Պուքրէշէն, պատուաստելու համար բնակիչները եւ զինուորները։

⁂ Ուրիշ հեռագրի մը համաձայն, համաճարակը ծագած է ջրհորի ադտոտ ջուրերէն։ Հիւանդութեան կեդրոնն է Մամայա, Քոնսթանցայի ծաւոթ ծովափը։ Հիւանդութեան լուրին վրայ, սարսափելի խուճապի մը մատնուեցան շրջիկները։ Կառախումբերը չէին քաւեր բազմութեան։ Մամայա բոլորովին ամայացած է եւ կը մնան միայն առողջապահական զինուորներ – բը, վարակուած հիւանդներով։ Խոստ միջոցներ ձեռ առնուած են, հիւանդութեան տարածումը արգիլելու համար։ Ամբողջ երկիրը յուզուած է եւ ջրհորի ջուրերը ճնութեան կ'ենթարկուին։

⁂ Օդափոխութեան համար Մամայա գացած էր նաեւ կարոլ թագաւորին եղբայրը, Իշխան Նիխոլա։

Հավասի ուղղուած հեռագրի մը համաձայն, տակաւին չէ հաստատուած թէ համաճարակը իսկապէս ռոլերա է։ Գիտական զննութիւնները կը շարունակուին, ճշդելու համար հի – ւանդութեան տեսակը։ Ձեռնհաս շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ ա – դիճներու սուր բորբոքում է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

— o —

Երուսաղէմի պատրիարք Թորգոմ արք. որ Վիշիի ջերմուկները կը գնեւէր, փաթիզ հասած ըլլալով, պիտի պատարագէ Կիրակի օր։

Էոիօն ալ շատ կը տեսնէ օսմանականները

»»»·«««

35,000 ՕՏԱՐԱԿԱՆ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի օրուան քաղաքական ճառին մէջ, Պ. Էոիօ խօսեցաւ նաեւ գործազրկութեան մասին։ Բացատրեց թէ Ֆրանսան իր ապնջականութեան աւանդութեանց հաւատարիմ մնալով հանդերձ, պէտք է այնքան օտար բանուոր գործածէ որքան կը ներէ իր կարողութիւնը, քանի որ մասնաւապայմանական երկիր մը չէ, իսկ հողագործական աշխատանքը ընդհանրապէս ընտանեկան գործ կը համարուի։ « Լիոնի մէջ գործազուրկներու թիւն է 5500, բայց ունիմ 35,000 օտարականներ։ Անշուշտ իրրեւ ազգայնական քաղաքագէտ չեմ մեղադրեր զիս. բայց ես չեմ վարանիր յայտարարել թէ Ֆրանսա չի կրնար թէ իր զաւակները կերակրել եւ թէ այն օտար բանուորները զրկել տուաւ պատերազմէն վերջը, տաժանելի շրջանի մը մէջ։ 35,000 օտարականներուն կէսը անշուշտ վարձու աշխատաւորներ եւ բանուորներ են։ Թոյլատրելի՞ է որ անոնք բանին, երբ 5500 Ֆրանսացիներ գործ չունին։ Եթէ մօ՞տ բան է որ երկիր մը անօթի ձգէ իր քաղաքացիները եւ կերակրէ օտարները»։

21,800,000 ՖՐԱՆՔԻ ԿԵՂԾ ՉՔՔԵՐ

Պ. Տէպրոս, Օլիէանի քաղաքապետական դրամատան նախկին տնօրէնը, խիստ հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ առջի օր։ Խոստովանեցաւ թէ դրամատան դրամագլուխը կազմուած էր խարդախ միջոցներով։ Սեպտեմբեր 1930 օգոստոսին եւ սեպտեմբերին 21 կեղծ չէքեր հանելով, 21,800,000 ֆր. ճարած էր, մինչդեռ տետրակները կը ցուցնեն միայն 11,500 ֆրանք։ Ինչպէս Պայոնի դրամատան գործառնութեանց մէջ, այստեղ ալ օրինակ համար ֆր. արձանագրուած է չէքին արմատին վրայ, իսկ բուն չէքը հրապարակ հանուած է մէկ միլիոնի։ Սեպտեմբերի յետոյ փնացուցած է հրթռպարակէն ճաշուած մուրհակները։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾԱԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ա

Ուսուցչական ժողովներու գործունէութեան մասին խօսելու համար նախ պէտք է ծանօթանանք անոնց ծագման պատմութեան։ Ուսուցչական ժողովները առաջին անգամ ստեղծուեցան 1904 թուականին, երբ կառավարութիւնը ուզեց ուսումնական գործը կեդրոնացնել իր ձեռքին մէջ։ Մինչեւ այդ ժամանակ ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական պլանը, իր առանձին ծրագիրը, իր առանձին ուսումնական ձեռնարկները։ Ամէն մի դպրոց ինքնուրոյն էր։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսուցչական կազմը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին տնօրէնը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հաշիւը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հաշուետուութիւնը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան արձանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան ամփոփումները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան եզրակացութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան որոշումները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան կանոնադրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրահանգները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրութիւնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական կանոնները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական օրէնքները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանները։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամայագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրական հրամանագրերը։ Ամէն մի դպրոց ունէր իր առանձին ուսումնական տարեկան հրամանագրական

ԼԵԼՕ

— ๐ —

Շամիլ Նեկին ալ ազատ ու անկախ մը պիտի ըլլար, եթե ինք ու իր զինակիցները ժամանակին հասկնային, որ Ռուսիոյ դեմ կռիւը անհաւասար է, եւ որ Ռուսիան ոչ միայն ռազմական մեծ ուժ մը կը ներկայացնէր, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպան, որ ամէն միջոցներով կը ձգտէր ոչնչացնել Շամիլի ազատագրական շարժումը։ Ռուսիան ամէն տեսակ զէնքեր եւ զինամթերք կը մատակարարէր Եւրոպայէն, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։ Ռուսիան ունէր ռազմական մեծ նաւատորմիղ մը, որ կը պաշարէր Կասպից ծովուն ամբողջ ափերը, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։ Ռուսիան ունէր ռազմական մեծ նաւատորմիղ մը, որ կը պաշարէր Կասպից ծովուն ամբողջ ափերը, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։

Շամիլ Նեկին ալ ազատ ու անկախ մը պիտի ըլլար, եթե ինք ու իր զինակիցները ժամանակին հասկնային, որ Ռուսիոյ դեմ կռիւը անհաւասար է, եւ որ Ռուսիան ոչ միայն ռազմական մեծ ուժ մը կը ներկայացնէր, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպան, որ ամէն միջոցներով կը ձգտէր ոչնչացնել Շամիլի ազատագրական շարժումը։ Ռուսիան ամէն տեսակ զէնքեր եւ զինամթերք կը մատակարարէր Եւրոպայէն, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։ Ռուսիան ունէր ռազմական մեծ նաւատորմիղ մը, որ կը պաշարէր Կասպից ծովուն ամբողջ ափերը, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։

Շամիլ Նեկին ալ ազատ ու անկախ մը պիտի ըլլար, եթե ինք ու իր զինակիցները ժամանակին հասկնային, որ Ռուսիոյ դեմ կռիւը անհաւասար է, եւ որ Ռուսիան ոչ միայն ռազմական մեծ ուժ մը կը ներկայացնէր, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպան, որ ամէն միջոցներով կը ձգտէր ոչնչացնել Շամիլի ազատագրական շարժումը։ Ռուսիան ամէն տեսակ զէնքեր եւ զինամթերք կը մատակարարէր Եւրոպայէն, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։ Ռուսիան ունէր ռազմական մեծ նաւատորմիղ մը, որ կը պաշարէր Կասպից ծովուն ամբողջ ափերը, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։

Շամիլ Նեկին ալ ազատ ու անկախ մը պիտի ըլլար, եթե ինք ու իր զինակիցները ժամանակին հասկնային, որ Ռուսիոյ դեմ կռիւը անհաւասար է, եւ որ Ռուսիան ոչ միայն ռազմական մեծ ուժ մը կը ներկայացնէր, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպան, որ ամէն միջոցներով կը ձգտէր ոչնչացնել Շամիլի ազատագրական շարժումը։ Ռուսիան ամէն տեսակ զէնքեր եւ զինամթերք կը մատակարարէր Եւրոպայէն, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։ Ռուսիան ունէր ռազմական մեծ նաւատորմիղ մը, որ կը պաշարէր Կասպից ծովուն ամբողջ ափերը, եւ Շամիլ ստիպուած էր զանոնք գնել Եւրոպայէն։

են Ազգերու Դաշնակցութեան եւ կը ձգտի պարտադրել ստորագրեալ պետութիւնները՝ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ որոշ դիրք մը բռնել արեւելեան Եւրոպայի հաղաքականութեան վերաբերեալ կարգ մը հարցերու հանդէպ: Գերմանիա, որ կեդրոնական դիրք մը ունի հզօրապէս զինուած պետութեանց խմբի մը միջեւ, հարկադրուած է մասնաւորապէս զգոյշ հաղաքականութիւն մը վարել: Հետեւաբար չի կրնար յանձն առնել այնպիսի պարտաւորութիւններ որ կրնան ամէն հաւանական ընդհարման առաջնորդել զինքը արեւելեան Եւրոպայի մէջ եւ զինուորական գործողութեանց թատերավայր դարձնել իր երկիրը: Միւս կողմէ, ան չի տեսներ որ եւ է հաղաքական անհրաժեշտութիւն Խ. Միութեան եւ Ֆրանսայի մասնաւոր երաշխաւորութեանց համար: Ֆրանսա չի կրնար որ եւ է առաւելութիւն յուսալ իրեն համար: Գերմանական կառավարութիւնը կը կարծէ թէ կան աւելի բարեդէպ միջոցներ խաղաղութիւնը ապահովելու համար: Գերմանական կառավարութիւնը առ հասարակ կը նախընտրէ միակողմանի պայմանագրութիւնները: Միւս կողմէ, ան չի մերժեր պայմանագիրներ՝ մէկէ աւելի պետութեանց միջեւ: Բայց կը կարծէ թէ պէտք չէ պնդել զինուորական փոխադարձ օգնութեան յանձնառութեան վրայ, ի դէպ պատերազմի, այլ աւելի լաւ է կիմել ոչ–յարձակման դաշինք եւ ամէն վէն շահակից պետութեանց ենթարկելու յանձնառութիւն: Այդպիսի յանձնառութիւն մը պիտի կազմէ խաղաղասիրական միջոց մը խափանելու համար պատերազմը եւ կրնայ շատ լաւ դառնալ խաղաղութեան երաշխիք մը, առանց վախնալու ծանր բարդութիւններէ, ինչպէս պիտի պատահէր միւս պետութեանց առաջարկած փոխադարձ օգնութեան դաշինքը»:

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը հաւաստեն թէ միւս պետութիւնները պիտի գործադրեն իրենց որոշումը, եւ քանի որ Գերմանիա կը մերժէ, ոչ միայն կղզիացման պիտի դատապարտուի, այլ եւ շրջապատուած պիտի ըլլայ խումբ մը սպառազէն պետութիւններէ որոնք աւելի կամ պակաս համաձայն են իրարու հետ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒԲԵՐ

ԸՆԴՀ· ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻ վախեր կան Պելժիոյ մէջ, իբրեւ հետեւանք հանքագործներու աշխատավարձը 5 առ հարիւր կրճատելու որոշման: Հաւանական է որ երկաթուղիի բանուորները ալ մասնակցին գործադուլին:

ՄԱՐԱԶԱՒՏ ՊԱԼՊՕ, Իտալիոյ օդաճաւային հերոսը, որ 25 օդաճաւերով կտրեց Ատլանտեանը, հացկերոյթի մը հրաւիրուած էր Եուկոսլաւիոյ սահմանագլուխին վրայ, Տալմացիոյ Սփլիթ քաղաքին մէջ: Բանախօսութեան ատեն, Սերպերը բուռն ցոյցեր կատարեցին եւ քարերով ու բիրերով խուժեցին հանդիսավայրը: Պալպօ հարկադրուեցաւ յետադգել հացկերոյթը եւ հեռանալ կողմնակի դուռնէ մը: Իտալական հիւպատոսարանն ալ պաշտպանութեան տակ առնուեցաւ:

ԲՈՒՌՆ ՓՈԹՈՐԻԿՆԵՐՈՒ հետեւանքով, շոգեկառք մը գիժէն ելաւ Զուիցերիոյ մէջ, իսկ չորս լեռնագնացներ մեռան Ալպեան լեռներուն մէջ:

ՁՈՓՈՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐԸ (1935–36) 10,700,000 անգլ· ոսկիի յաւելում մը կը ցուցնեն 1934–35ի վրայ, ինչ որ մեծ զարմանք պատճառած է: Մեծ վարկեր բացուած են Մանչուրիոյ ճակատին համար:

Հ. Ց. Դ.

ԱՆԻՒՆ-ՊՈՒԱ-ՔՈՂՈՆՊԻ «վիշապ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։

ԱԼՖՈՐՎիլի «Սարգիս Մինասեան» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅի Ջաւարեան Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերու ընկերները իրիկուան ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ.—

Մուրատ խումբ վաղը Հինգշաբթի։
Վռամեան խումբ այս Ուրբաթ։
Մջօ խումբ այս Շաբաթ։

Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

ՇԱՎիլի «Արդութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկեր Գէորգ Պօղոսեանի բնակարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԼիՈՆի «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթի սրճարանը։

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ԹԷՅԱՄԵԴԱՆ

կազմակերպուած ՅՐ. Հ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾՔԻՒ ԴՈՐՈՅԻՆ

Այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Պ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆի սրճարանին մէջ
45, rue de la Défense, իսի-լէ-Մուլինօ
Գեղարուեստական բաժին, երգ, արտասանութիւն, պար։
Յանխերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք։
Հաղ. միջոց.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Կար տ'Իսի։

ԹԷՅԱՄԵԴԱՆ

կազմակերպուած՝ Յ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԻԷՒ-ՊՈՒԱ-ՔՈՂՈՆՊԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ կողմէ
Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին *Café Tabac de Comète*ի վերնայարկը
(*1, Place de la Comète, Asnières*)։
Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, կովկասեան պարեր։
Կը նուագէ Թառիստ *Ռուբէն*։
Դախքերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք։
Հաղորդակց. միջոց.— Օթօպիւս CI (45) առնել Մաթըլէնէն, իջնել Place Comète. Asnières.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆ)
Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին։ Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար։*
Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հատուածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը։

"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ,,Ը ՁԵՐ ՏԱՆ ԲԺԻՇԿ Է

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն։
Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.։
Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌԱՅԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ։
Ֆրանսա մուտքի եւ քնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշան փոքրենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ։
Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20։
143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05 93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire)ի յարկաբաժինին մէջ)

ԳՈՑԱՄԱՐՏ *տարեցոյց 1935*

Հրատարակութիւն Հ. Ց. Դ. *ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ*
ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15ԻՆ

1.— Ազգային քննական պատմութիւն, բագրատունեաց Հարստութենէն մինչեւ Թուքինեանց Հարստութիւն։
2.— Աշխոյի նկարագրութիւն ազատագրական պատմական դէպքերու եւ դէմքերու, առանց կուսակցական խտրութեան։
3.— Կրօնական տօներու լիակատար յիշատակութիւն։
4.— Ըրացոյցին ճակատը զետեղուած է Հ. Ց. Դ. Ջինանշանը՝ եզերուած զոյգ եռագոյնով, մէջտեղը «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՑԱՄԱՐՏԸ» (գծուած Հ. Աչեանաքի կողմէ)։
5.— Օրացոյցին ներքեւ Դաշնակցութեան Երդոր դութիւնը։
7.— Ձախ կողմը *Միքայէլ Վարանդեան, Մ. Նալբանդեան* եւ *Թումանի* մարտական խումբը։
7։— Ա՛ կողմը *Հայր Աբրահամ, Գամառ Քաթիպա, Բասէնի* եւ *Տէլիպապայի* ֆէտայիներու խմբանկարը։
8.— Օրացոյցին մէջ զետեղուած են անցեալ տարուան կողքին վրայի նկարները եւ եօթը նոր նկարներ։

Հայրենակիցներ, չզրկուելու համար այս պեղեցիկ հրատարակութենէն դիմեցէք այժմէն Միութեան հասցէին՝

Karnig Antikian, 49, rue Nationale, Marseille։

Գին՝ Մարսէյլի 5 ֆր.։ Գաղութներ 5.50։ Պալքաններ եւ Սուրիա 5։

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ Փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի քէթերը 2 - 5 ֆրանք։
ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ։ Ամսական 50 ֆր. վճարում։
Ձրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ
Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong
Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ
ՌԻՒ ԼԱՖԱՅԷԹԻ ՎՐԱՑ

ՎԱՐՁՈՒ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, բաղկացած սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, լոյս, էլեկտրականութիւն։ Արտօնութիւն ամէն տեսակ դործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու դերձակութեան)։ Տարեկան վարձք՝ 4500 ֆրանք։ Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՁԵԼԵՍԿՈՒի 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière-ի դիմացը։

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ*
94, Rue Saint Lazare. Paris (9).

Եթէ ֆիզիապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք ֆասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ծեռնհաս անձի մը կողմնակցութեան։ Մի խնայէք այս առիթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչէք դառնօրէն։

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը։

Գաւառը խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար։ Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք։

Գրեցէք ֆակիրե, բայց որոշ, յստակ եւ ձշգրիտ։

GREGOIRE
Ex - Modéliste des grandes Maisons
143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)
Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան բացման առթիւ մեծ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ։

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	Ֆրանկէն։
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը։

ՎԱՐՁՈՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ

Շելլ - Վոհրնէյի օդաչէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակի հող վեց հարիւր քառ. մեդր։ Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք։
Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 վայրկեան Փարիզէն)։
Դիմել դերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9)։

♣

Ունիմ նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար։

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ։ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, 13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)։ Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ Salle a manger ալ գործածուիլ), W. C., տէպարա, խոշոր entrée։ Երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով balconով եւ Caveով։ Կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, chauffage Central վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ։

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ bain - douche, ուր կրնան 1200 հոգի լոգանք առնել ամէն օր։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Conciergeին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԷՊՊԷՐԵԱՆի՝ Restaurant, 10, Rue Rampal, Paris (19)։

ՌՕՄԱՆԻ ՄԷՋ ՅԱՌԱՋԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ Է
Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՊԻԼԱԼԻԱՆ
7, Rue du Puy, Romans (Drôme)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ· Ժ·

— Պ· Ճէնկինկը այստեղ է, փոքրսաց· քանի մը օր է պանդոկն է եղեր եւ հիմա կը ճաչէ··· հիմա ճաշարանէն դուրս կուգայ··· քալեցէք···

Գաղտնի ոստիկանը պանդոկին սրբճարանը առաջնորդեց իր բարեկամները եւ աթոռ տուաւ անոնց:

— Հիմա մտիկ ըրէք, ըսաւ· աղմուկ, իրարաբնցում չի հանէնք··· Ֆէլինկէրը, դուն սա անկիւնը նստէ եւ լրագիր կարդա, իսկ դուն էս ուրբա, այստեղ բազկաթոռին մէջ նեռուէ եւ այնպէս մը ձեւացուր որ իրեւ թէ մեզ չես ճանչնար·· երբ ձէնկինսընը գայ, ես իրեն կը մօտենամ··· այն ատեն դուն, էտուբրա վեր – վար կը պտտիս··· Մխարանին խօսքը ընդլուս պէս, երկուքդ մէկ ինծի կը հետեւիք···

— Եթէ կռիւ սկսի, ի՞նչ պիտի ընես, հարցուց Ֆէլինկէրը:

— կռի՞ւ, ա՞ն, փախուստ ըսել կ'ուզես կարծեմ· ոչ կռիւ, ոչ ալ փախուստ, տղաս, առանց ծաղիկի մը պէս պիտի լինիս··· աչքերնիդ չորս բացէք···

Քանի մը վայրկեան վերջ՝ մարդիկ ու կիներ դուրս ելան ճաշարանէն: Ու յանկարծ նաեւ ձէնկինսընը:

Շատ լաւ հագուած էր եւ յայտնի էր որ վարժուեր էր այդ շրջապատին: Սիկարէթ մը կար շրթունքին վրայ· երբ բակը հասաւ ու գրպանէն հանեց լուցկիի արծաթ տուփը, Ուօմբըրպլիին կամացուկ մը անոր մօտենալով թեւէն բռնեց:

— Բարի երեկոյ, Պ· ճէնկինսըն, ըսաւ· ուրախ եմ որ ձեզի գտայ··· թերեւս պիտի ուզէիք ձեր սիկարէթը վայելել ծխարանին հանդարտ մէկ անկիւնը՝ ինծի եւ Նիւ Եորքէն ժամանող իմ բարեկամիս՝ Պ· Էտուբրո – տէն հետ··· աւելի առանձին կ'ըլլանք այնտեղ Պ· ճէնկինսըն··· ազմուկ հանել չենք ուզեր···

Ամերիկացին մօտեցած էր անոնց· անոր բարձր հասակն ու Ուօմբըրպլիի սպառնացող նայուածքը սարսուռ մը տուին ճէնկինսընին· ժպտունեցաւ: Լուցկին ձեռքէն ինկաւ, վար ծռեցաւ, վերցուց ու կարծես քաջութիւն մը առացաւ:

— Ի՞նչ կ'ուզէ՞ք, հարցուց խրոխտաբար, հոս ի՞նչ գործ ունիք···

— Զգոյշ եղիր ու քաղաքավար, ապա թէ ոչ թեւդ բռնածիս պէս դուրս կը հանեմ եւ չիտակ բանտ կ'երթաս ··· ծխարանը եկուր··· ահաւասիկ ուրիշ բարեկամ մը եւս որ խնդի կ'ըլլայ որ քեզ ճանչնայ··· տասնապետ Քէլինկէրն՝ Սիսուլլոնտ Եարտին···

ճէնկինսըն տեղի տուաւ· այդ երեք անձերուն նայեցաւ ու քալեց դէպի ծխարանը, բազմութիւն կար այնտեղ· աղան Ուօմբըրպլիին մօտեցաւ ու փըսփսաց·

— Աստուծոյ սիրուն մի հասկցնէք թէ ինչու համար եկած էք· քանի մը հոգիներ կան որ զիս կը ճանչնան···

— Իրրեւ «Պարոն ճէնկինսն» ան – չուշտ, հեգնեց գաղտնի ոստիկանը, մի վախնար աղաս··· բարեկամներ ենք որ եկած ենք քեզ տեսնելու··· սուրճ, սիկարէթ, սիկաո ապսպրէ, եթէ կ'ուզես ու սա անկիւնը կը նրստինք, պայմանաւ որ դուն անկիւնը նստիս եւ մենք ալ քու եւ դուռին միջեւ··· ուրախ ենք որ քեզի հանդիպեցանք եւ չենք ուզեր, Պ· ճէնկինկս քեզմէ բաժնուիլ···

ճէնկինսըն մեքենաբար գրաւեց իրեն ցոյց տուած աթոռը եւ չորս հոգիի համար սուրճ եւ սիկաո ապսպրեց սպասաւորին: Կրցաւ իր ձայնին բնականն չեչտը պահել եւ արտայայտութիւնը չփոխեց սպասաւորին ներկայութեան: Ձեռքերը կը դողային ու քրտինք կար ճակատին վրայ: Գաղտնի ոստիկանը որ անոր ճիշդ դիմացը նստած էր, սեղանին վրայ ծռեցաւ եւ ըսաւ·

— Հիմա մտիկ ըրէ··· քեզ տեղն ու տեղն բռնեցինք ու այլեւս ազատում չունիս··· ձերկնցնեմ··· ճիշդ հիմա վիլլա Զիլէն հասանք··· այնտեղ կրնաս տեսանք··· ամէն ինչ պատմեց մեզի··· դուն ալ ըսէ նայիմ ինչ որ գիտես, ըսէ···

ԳԼՈՒԽ 18ՐԴ
Զ Ի Գ Ի Տ Ե Ր

Ճիշդ այդ պահուն սպասաւորը սիկառները բերաւ: Գաղտնի ոստիկանը նշան ըրաւ ճէնկինսընին որ չխօսի մինչեւ որ սուրճերն ալ հասնէին· այդ յապաղումը լաւ էր անոր համար· խորհելու ժամանակ ունեցաւ: Բայց նատիս եւ մենք ալ քու եւ դուռին միջեւ··· ուրախ ենք որ քեզի հանդիպեցանք եւ չենք ուզեր, Պ· ճէնկինկս քեզմէ բաժնուիլ···

ճէնկինսըն մեքենաբար գրաւեց իրեն ցոյց տուած աթոռը եւ չորս հոգիի համար սուրճ եւ սիկաո ապսպրեց սպասաւորին: Կրցաւ իր ձայնին բնականն չեչտը պահել եւ արտայայտութիւնը չփոխեց սպասաւորին ներկայութեան: Ձեռքերը կը դողային ու քրտինք կար ճակատին վրայ: Գաղտնի ոստիկանը որ անոր ճիշդ դիմացը նստած էր, սեղանին վրայ ծռեցաւ եւ ըսաւ·

— Հիմա մտիկ ըրէ··· քեզ տեղն ու տեղն բռնեցինք ու այլեւս ազատում չունիս··· ձերկնցնեմ··· ճիշդ հիմա վիլլա Զիլէն հասանք··· այնտեղ կրնաս տեսանք··· ամէն ինչ պատմեց մեզի··· դուն ալ ըսէ նայիմ ինչ որ գիտես, ըսէ···

ԳԼՈՒԽ 18ՐԴ
Զ Ի Գ Ի Տ Ե Ր

Ճիշդ այդ պահուն սպասաւորը սիկառները բերաւ: Գաղտնի ոստիկանը նշան ըրաւ ճէնկինսընին որ չխօսի մինչեւ որ սուրճերն ալ հասնէին· այդ յապաղումը լաւ էր անոր համար· խորհելու ժամանակ ունեցաւ: Բայց քանի մտածեց այնքան հասկցաւ որ այդ տանջանքէն ազատելու միջոց չկար այլեւս· յուզուած էր եւ հաւասարակշռութիւնը կորսնցուցած· մատները կը դողային դեռ երբ սիկառին ծայրը փրցուց: Ուօմբըրպլի նշմարեց անոր ջղագրգիռ վիճակը եւ գիտնալով որ ջղայնոտ մարդը օգտակար չէր կրնար ըլլալ տագնապի մը առեն, աւելի եւս քաջալերութիւն տուաւ անոր:

— Ամաչարելու պէտք չունիս տը – դաս, ըսաւ անոր· սակայն քեզի համար լաւ կ'ըլլայ եթէ անկեղծ ըլլաս, անկեղծ՝ կրնին պէս··· ամէն բան ըսէ, ահա քեզի իմ խրատս···

ճէնկինսըն սպասեց մինչեւ որ սուրճերը սեղանին վրայ դրուեցան ,յետոյ ոստիկանին նայելով՝ հարցուց·

— Կրնար ի՞նչ ըսաւ, եթէ դիտնա – յի···

— Կրնամ ըսել, պատասխանեց ոստիկանը· ահաւասիկ···

Ու անոր կրկնեց ծառային պատմութեան ընդհանուր գիծերը, դիտելով միեւնոյն ատեն թէ իր խօսքերը ինչ տեսակ ազդեցութիւն պիտի ընէին անոր վրայ:

— Հիմա, ի՞նչ կ'ըսես··· ըսածնեդրուս մէջ կա՞յ բան մը զոր կրնաս հերքել···

— Ոչ, պատասխանեց ճէնկինսըն ամբողջութեամբ ճիշդ են··· բայց թէ այսպէս վարուեցայ, պատճառն այն է որ Լէյտի Զիլի հրահանգով չարժէի··· ան է այս ամէն բանին արմատը··· ես փոխանորդապահ գործէի···

Ուօմբըրպլի նշան ըրաւ իր ընկերներուն որպէսզի ուշադրութեամբ մտիկ ընեն եւ սեղանին վրայ ճէնկինսընի կողմը ծռելով, ըսաւ·

— Լաւ ականջ տուր ըսածիս, ապադաս·· վճռակտ ծանր է եւ փրկութիւնդ նրդ քու ձեռքդ է··· ամէն ինչ պիտի բաց պէտք է պարզես, ինչպէս կ'ուզես ըսաւ··· դուն այս գործին սկիզբէն վեր ձեռքի տակէ աշխատանքներ ես Թափես· քեզի կը հետեւէի քանի օր է· շատ մը բաներ իմացայ քու մասիդ, դուն ալ պիտի զարմանաս որ լսես· հիմա քանի մը հարցումներ պիտի ընեմ քեզի··· ինչպէ՞ս եղաւ որ Լէյտի Զիլը Քարթրայթ խնդրին հետ կապեցիր···

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՀԱՍՑԷ՝ Mètro : POLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԿՈՒԱՍՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ JEUDI 13 Septembre 1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2598

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ո՞ՒՐ ԴԻՄԵՆՔ, Ո՞ՒՐ ԴԻՄԵՆ...

»»»··«««

Բախտին, հովին կապուած ժողովուրդ ենք։ Մինչեւ որ փոր-ձանքի մը չհանդիպինք, չենք սթափիր։ Նոյն իսկ այս պողոտանե-րուն վրայ։

Կրնա՞ք ուրիշ ձեւով բացատրել այն անկերպարան, ուղեկո-րոյս վիճակը, որուն մատնուած ենք 1921էն ի վեր։

Խե՞լք, ծրագի՞ր, ուղղի՞ծ,— ուզածիդ չափ։ Առատօն կա-նխ արթնցողը քեզի մատաղ։

Եւ սակայն, ո՞ւր է մեր կեդրոնական հասցէն։ Ո՞ւր պիտի դի-մեն անոնք որ անելի մը մատնուած են, կամ խնդրանք մը, առա-ջարկ մը, հոգ մը ունին։

Ահաւասիկ նամակ մը՝ գաւառէն։ Ազաղակ մը որ չատ կը յի-շեցնէ տարիներ առաջ, գաւառէն Պոլիս եղած դիմումները։

— «1927ին մաս մը Հայեր Տէֆազվիլէն եկանք Վիվիէ (Ավէյ-րոն)։ Գործ կար եւ գէշ-աղէկ կ'աշխատէինք։ Չէինք կրնար ուրիշ մեծ բաղաքներ երթալ, որովհետեւ երախաներով ծանրաբեռնուած էինք։ Գործը բանուկ էր, քէեւ վճասակար։ Օրը 8 ժամ թաշկինա-կով կամ դիմակներով մեր բերանները կապած՝ կ'աշխատէինք «ա-սիտ»ի փոշիներուն մէջ, որպէսզի հացի դրամ շահինք։ Մինչեւ 1932 բաւական լաւ էինք, բայց տագնապը ծայր տուաւ, սկսան բանուորները պակսեցնել։ մաս մըն ալ Հայեր արձակեցին որոնք իրենց շունչը առին Մարսէյլ, Փարիզ կամ Լիոն։ Մնացեալ բա-նուորներ լծվար եզան պէս կ'աշխատէինք, քէեւ գործը կրկնա-պատկուած եւ օրականները կրճատուած էին։

Արդ, սեպտ. 17ին գործարանը պիտի փակուի, մինչեւ որ «աթօֆ»ը սպառի։ Լաւատեսներ կ'ըսեն 15 օր, ուրիշներ՝ մինչեւ վեց ամիս։ Երբ վերաբացուի, կ'ըսուի թէ պիտի կանչուին այն բանուորները որոնք օտարական չեն։

Ի՞նչ ընենք մենք Հայերս։ Գիւղ տեղ է, ոչ գործազրկութեան նպաստ կայ, ոչ ալ գործ։ Երեք–չորս, նոյն իսկ հինգ երախաներ-ով ո՞ւր երթանք, որո՞ւ դիմենք։ Մէկ ամիս որ չաշխատինք, ա-ճօթութեան եւ դժբախտութեան պիտի մատնուինք։ Սիրելի խմ-բագիր, կը խնդրենք այս բանի մը տողերը տպել «Յառաջ»ի մէջ եւ մեզի ցոյց տալ որոշ հասցէ մը որուն դիմենք»։

Նամակը տպած եղանք, իսկ որո՞շ հասցէ՞ն,—եթէ գիտցող կայ կը խնդրենք որ մեզի ալ հաղորդէ։

Սիրելի բանուորներ, մենք լման տասը տարի փնտռեցինք այդ հասցէն եւ չգտանք։

Այո, հասցէներ չատ կան, աւելի բազմաթիւ քան մեր բախ-տակից Ռուսերուն մէջ, որոնց թիւը մեր երեք–չորս անգամն է միայն այս երկրին մէջ։

Բայց, չունինք բուն հասցէն, Ազգ. Մարմնոյ կամ Ինամա-տարութիւն։

Ձիշդ ատոր համար ալ, միշտ կը յիշեցնենք թէ անհրաժեշտ է կազմել գրասենեակ մը, յատկապէս բանուորներու համար։

Դժբախտաբար, չատերուն համար ջուրի ձայն կուգայ այս-պիսի կազմակերպութիւն մը։ Այլապէս, մինչեւ հիմա ունեցած պիտի ըլլայինք։

Ինչո՞ւ այսպէս։ Ըսինք արդէն,— Մինչեւ որ փորձանք մը չպատահի, չենք սթափիր։

Պէտք է 50–100 հոգի սահմանէն դուրս հանելու խնդիր ծագի, *որպէսզի «Հայասէր» փնտռենք։*

Պէտք է բնական ազէտ մը պատահի, *որպէսզի հանգանակու-թիւն կատարենք։*

Պէտք է հազարաւոր բանուորներ անօթի – ծարաւ փողոցներն *իյնան, իրենց կիներով եւ երախաներով, որպէսզի կոչեր հրատա-րակենք, յանձնախումբեր կազմենք, միջոցներ փնտռենք։*

Սովորական պայմաններու մէջ, որո՞ւ միտքը կ'իյնան արտա-քին յարաբերութիւնները, ներքին կազմակերպութեան եւ փոխա-դարձ օգնութեան ձեռնարկները։

Առնենք միայն անտեսական հոգը։

1932էն ի վեր կը տեւէ տագնապը, եւ երթալով ծանրացաւ։

Առջի օր աշխատանքի նախարարը ինք պաշտօնապէս կը գրէր թէ նպաստընկալներու թիւը հարիւրին 14 աւելցած է արուարձան-ներու, իսկ հարիւրին 44 գաւառի մէջ։ Եւ կը թելադրէր այժմէն միջոցներ ձեռք առնել ձմրան համար, մինչեւ որ կարելի ըլլայ ո-րոշ մեղմացում յառաջ բերել, ծրագրուած հանրօգուտ շինու-թիւններով։

Տագնապին ծաւալման հետ զուգընթաց, աւելի որոշ կը լսուի քրիմնչիին մը,— օտարը կ'ուտէ մեր հացը...

Նոյն իսկ Էռիոն հարցուց, դեռ անցեալ կիրակի օր, մատնա-նշելով թէ 35,000 օտարականներ կան Լիոնի մէջ։

— «Թոյլատրելի՞ է որ անոնք բանին, երբ 5500 Ֆրանսացի-ներ գործ չունին։ Խելքի մօ՞տ բան է որ երկիր մը անօթի ձգէ իր հաղաքացիները եւ կերակրէ օտարները»։

Հիմա դուք ալ հարցուցէք իրարու։

— Ներելի՞ է որ տասը տարի ետքտպ *բնակող ժողովուրդ մը չարունակէ ամէն բան բախտին ձգել, եւ չդիտնայ թէ ո՛ւր պի-տի դիմէ նեղը մնացած ատեն։ Եթէ «ազգ»ը անճարկեր է, հապա ի՞նչ կը բանին աշխատաւորները իրենք, որոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն։*

Այս հարցումները պարտաւոր ենք ընել աւելի քան երբեք, նկատի առնելով ընդհանուր անստուգութիւնը։

Բացորոշ է որ տակաւին երկար պիտի տեւէ անտեսական տագնապը,— ուրեմն պիտի աւելնայ գործազրկութիւնը։

Աբդ, կարելի՞ է բերանը հովին դիտել այս հեռանկարը։

Նոյն իսկ եթէ հրաշք մը պատահի եւ գործերը բացուին, նե-րելի՞ է չարունակել մեր այս անկերպարան եւ անիշխանական, ու-ղեկորոյս վիճակը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

30 ԱԶԳԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆ ՍՏՈՐԱԳՐԵԼՈՒ ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐԸ

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը վերջնապէս որոշած ըլլալով հրաւիրել Խ. Միութիւնը, այժմ կը ճշդուին ընդունելու-թեան մանրամասնութիւնները։ Առջի օր Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ պատուիրակները հնչեցին հրաւիրագրին պատճէնը, որ շատ կարճ է։ Արդէն իսկ 30 պետութիւններ հաւանած են ստորա-գրել զայն։ Բայց առարկութիւններ միշտ ալ կան։ Այսպէս, կարգ մը պետութիւններ կ'ըսեն թէ համաձայն են որ Ազգերու Դաշնակ-ցութեան մէջ ընդունուի խորհրդային Միութիւնը, բայց չափա-զանցութիւն է գրկարաց ընդունիլ զայն։ Հակառակորդներ ալ կան, ինչպէս Սկանտինաւեան երկիրները, Աւստրալիա, Քանա-տա, Հարաւ. Ամերիկայի հանրապետութիւնները եւն.։ Կարգ մը պատուիրակութիւններ ալ կ'ըսեն թէ հրաւիրելէ առաջ, լաւ կ'ըլ-լայ իմանալ թեկնածուին տրամադրութիւնները, մանաւանդ անոր տալիք պատասխանը։

Այս բոլոր նկատումները աչքի առջեւ ունենալով, հրաւէրը խմբագրողները չեն ուզեր աճապարել, որպէսզի իւրաքանչիւր պատուիրակ խորհելու լայն ժամանակ ունենայ։

Ինչպէս ըսինք, 30 պետութիւններ իրենց հաւանութիւնը յայտնած էին առջի օր, բայց այս թիւը բաւական չի համարուիր գործին ընդհանրական հանգամանք տալու համար, եւ խորհրդակ-ցութիւները կը շարունակուին։ Միւս կողմէ, պրպտումներ կը կա-տարուին, իմանալու համար թէ Խ. Միութիւնը ի՛նչ պայմաններ – րով պիտի մտնէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ։ Հաստատուած կանոնին համաձայն, պետութիւն մը երբ իր թեկնածուութիւնը դը-նէ, միեւնոյն ատեն կը յայտարարէ թէ պիտի հաւակերպի ուխ-տին բոլոր յանձնառութեանց։

Կը կարծուի թէ երկու–երեք օր պիտի անցնի, մինչեւ որ հրաւիրագիրը եւ պատասխանը վերջնական ձեւ ստանան։ Երբ այս ձեւակերպութիւնները վերջանան, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը պաշտօնապէս պիտի հրատարակէ իր որոշումը, իսկ ընդհ. ժողովը երկու անգամ հաւաքուելէ պիտի կատարէ, մէ-կը՝ անդամակցութիւն, միւսը՝ մնայուն աթոռ մը տալու համար։ Այս բոլորէն յետոյ, Լիթվինով, որ Լոզան կը գտնուի, պիտի կր-նայ ժողովասրահ մտնել իր շքախումբով։

⁂ Խորհրդային մամուլը խորհրդաւոր լռութիւն մը կը պահէ, այս գործին սկիզբէն իվեր։ Անցեալ օր միայն խզեց լռութիւնը, բայց ոչ թէ տեսակէտ յայտնելու, այլ Խ. Միութեան հանդէպ յայտնուած համակրանքի խօսքերը արտատպելու համար։ Մինչեւ այն մինչ այն, բանակցութիւնները կը շարունակուին Լեհաստանի հետ, փոխադարձ օգնութեան հարցին առթիւ։

Գերմանիոյ մերժումին հետեւանքները

Գրած էինք թէ Գերմանիա մերժած է մասնակցիլ արեւելեան ուխտին, որուն նախաձեռնութիւնը կը պատկանի Ֆրանսայի։ Այս մերժումը շատ գէշ տպաւորութիւն գործեց Փարիզի մէջ, եւ հա-ւանական է որ բանակցութիւնները ընդհատուին ատեն մը։ Գեր-մանիոյ բռնած ընթացքը տակնուվրայ կ'ընէ Ֆրանսայի ծրագիր-ները եւ որոշ յոռետեսութիւն կը տիրէ ապագայի մասին։ Բայց եւ այնպէս, Ֆրանսա չուզեր լքել իր ծրագիրը։ Այս առթիւ, Փարիզի մէջ դժգոհ են նաեւ Լեհաստանէն, որ երկդիմի դիրք մը բռնեց այս ծրագրին հանդէպ եւ հիմա նոր ուժ պիտի տանէ Գերմանիոյ բռնած դիրքէն։ Կիսապաշտօնական *Թանը* այս առթիւ փափուկ ազդարարութիւն մը կ'ուղղէ Լեհաստանի։ Իսկ Գերմանիոյ մեր-ժումին առթիւ կը գրէ.—«Գերմանիա չուզեր կապուիլ այս դաշնա-գրին, որովհետեւ կ'ուզէ պահել իր գործելու կատարեալ ազատու-թիւնը պալթեան պետութեանց, Զեխոսլովաքիոյ եւ նոյն իսկ Լե-հաստանի հանդէպ, հակառակ լեհեւգերման համաձայնութեան։ Ուրիշ խօսքով, հիթլէրական Գերմանիան չուզեր կապուիլ որ եւ է դաշնագրով որ կ'արգիլէ ի գործ դնել իր բաղաքականութիւնը, այսինքն ի հարկին զինու զրօսութեամբ փոփոխել արեւելեան եւ-րոպայի կացութիւնը»։

⁂ Գերմանիոյ մերժումը մեծ զարմանք չպատճառեց Ազգերու Դաշնակցութեան շրջանակներուն մէջ։ Ընդհ. կարծիքը այն է թէ Գերմանիա միշտ կը խուսափի միջազգային գործակցութենէ։

Գերմանիոյ առեւտրական դիկտատուրան

Սեպտ. 11ին, Գերմանիոյ առեւտրական նախարարը հինգ հրամանագիրներ հրատարակեց, որով հսկողութեան տակ կ'դա-նուին ներածումներն ու արտածումները։ Այս առթիւ 25 գրասեն-եակներ պիտի հաստատուին։ Մասնաւորապէս խիստ հակակշիռի պիտի ենթարկուի հում նիւթերու ներածումը։ Մինչեւ հիմա ա-ռեւտրականներուն արտօնուած էր ամսական 50 մարքի հում նիւթ ներածել, այժմ այս գումարը գեղչուած է 10 մարքի։

Նոր ռազմափորձեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ մէջ

Երկու օրէ ի վեր ցամաքային ռազմափորձեր կը կատարուին Տուպսի մէջ, Զուիցերիոյ սահմանին վրայ։ Գործողութեանց կը մասնակցին 15,000 զինուորներ։ Իրրեւ ռազմադաշտ ընդունուած է վայր մը որ յարձակման ենթակայ կը համարուի եւ բնական մեծ դժուարութիւններ կը ներկայացնէ բանակներու շարժման համար։ Գործողութեանց ներկայ եղաւ նաեւ մարաջախտ Փէթէն։

⁂ Անգլիոյ մէջ ալ միացեալ ռազմափորձեր կը կատարուին, մասնակցութեամբ նաւատորմին, բանակին եւ օդային տորմիղին։ Ռազմափորձերուն գլխաւոր նպատակն է փորձել երեք ուժերուն հաղորդակցութեան միջոցները։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՔ ՕՐԻՆ

ԻՆՁՈՒ ԼՈՒԵՑ ՊԷՏ–ԷՖԷՆԴԻՆ

»»»·«««

Հոչակաւոր Ադաթօն պէյը անցեալ օգոստոս 4ին քաց – նամակ մը ուղղած էր ընկեր Ս. Վրացեանի, սպրէն – ձօ-րէն պատմութիւններ պատմելով Համ-բարձում Առաքելեանի սպանութեան եւ ուրիշ հարցերու մասին։

Վրացեան պատասխանեց, հարցերը դնելով շեշտակի, եւ իր կարգին սպա-սելով պատասխանի (*Յառաջ*, օգոստ. 9, 10 եւ 11)։

Ամիսը լրացաւ, եւ ձայն – ձուն չի հաներ պէյ – էֆէնտին։

Ձայն չեն հաներ նաեւ այն ռամկա-վար կամ հակադաշնակցական թեր – թերը որ փութացին արտատպել Ադա-թօն պէյի քաց – նամակը։

Ի՞նչ կը նշանակէ այս խոր լռու – թիւնը։

Ինչո՞ւ կը լռէ պէյ–էֆէնտին, որ երբեմ խօսքի տակ մնալու սովորու – թիւն չունի, մանաւանդ երբ օրակար-գը հակադաշնակցական պայքար է։

Օդափոխութե՞ւն գացած է թէ յօ – դացաւը սաստկացած է։

Այսպէ՞ս են այս մարդիկը։ Երբ ի-րենց օձիքէն բռնես եւ բացատրութիւն պահանջես,— խոյս կուտան։

Բայց, կը շարունակեն թոյն սրսկել մասնաւոր նամակներով, «զոլամ»ներ վարձելով եւ բերնէ բերան պատմու – թիւններ տարածելով։

Ահա վերջին փաստը։

Գիտէք որ Բարեգործականը գար – շելի «շանթաժ»ի մը ձեռնարկած է, կրթական նպատակի վրայ։

Ո՛ր եւ է գաղութի դպրոցին օգնելու համար, կը դնէ ընդվզեցուցիչ պայ-մաններ, կ'արհամարհէ ազգ. մար – միններն, միջնադարեան հաւատամքն – նաւթեան կ'ենթարկէ ուսուցիչները, պայման կը դնէ որ եղած – չեղած տե-ղը մասնաճիւղ կազմեն եւն.։

Իբրեւ լրացուցիչ մաս այս չբնող ծրագրին, վերջերս վեց ուսուցիչ կամ պաշտօնեայ մէկէն կը նամբէր կիպրո-սի Մելբոռնեան կրթարաններէն, մէջն ըլ-լալով Օշականը։

Պաշտօնեաներէն մէկը, Մ. ձէլալ-եան, որ խե՛լք ըրած էր նամակ մը ուղղելու Ադաթօն պէյի եւ քաղաքելու գործուած անիրաւութեան դէմ, չոր ու ցամաք պատասխան մը կը ստանայ անոր բարեւուղարկը միջոցաւ։

Կ'ուզէի՞ք նաշակել բանի մը նախա-դասութիւններ։

— «*Դուք կ'երեւայ թէ լեզուներ քիչ մը երկար Դաշնակցական էք ե-ղեր. այսինքն անդամը այն կազմա – կերպութեան, որ տարիներէ ի վեր (չուրջ 30 տարի) անդադար եւ սիս – թէմաթիք պայքար մղեց Բարեգոր – ծական ազգօգուտ հաստատութեան դէմ, անխիղճ կերպով եւ ստայօդ եւ գարշելի վերագրումներ ընելով անոր վարիչներու հասցէին։ Եղբայրասպա-նութիւնը քաջալերող անձերէ եւ կազ-մակերպութիւններէ պէտք է հեռու մնայ։*

«*Այս առթիւ պէյը պէտք կը գտայ վերջին խօսքով յայտնելու թէ իր վե-րայ որ եւ է յոյս մի դնէք*»։

Եւ նկատել որ նամակագիրը ոչ մի-այն Դաշնակցական չէ, այլեւ պաշ – տօնի կոչուած է Մելբոռնեան հաստա-տութեան ծանօթ խռովութենց շր – ջանին (1932), նոյնիսկ տնօրէն Գ. Կիրակոսեանի կողմէ, իբրեւ ընդհ. հսկիչ։

Պէյ – էֆէնտիները եւ «մոն–շէռ»-ները եթէ խելք եւ խիղճ ունենային, ինչո՞ւ այսման պիտի գոհեկանար Բարեգործականը։

ՎԱՀԷ

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ԽՆԱՄԱՏԱՐ ՄԱՐՄԻՆԸ ԿԸ ԼՒՒԻՄՈՒԻ

— o —

Ա. Ահարոնեանի խնամատար մարմինը կը լուծուի։ Ինչո՞ւ պատճառներ հետեւեալ նամակը։—

ՄԱՐՍԷՅԼ, 10 սեպտ.— Ա. Ահարոնեան խնամատար մարմինս համա-ձայն իր յանձնառութեան 1934 փետր. 11էն սեպտ. 1 մեծաւնուն հիւանդի վը-տանգաւոր շրջանի խնամատարական գործը կազմակերպելէ վերջ, պարտ կը զգայ նախ քան իր գործի վերջ տալը հրապարակաւ յայտնել իր շնոր-հակալութիւնները Հ. Յ. Դ. Ամ. կեդր. Կոմիտէին, Եգ. Կեդր. Կոմի – տէին, «Յուսաբեր»ի, «Յառաջ»ի խմ-բագրութեանց եւ առ հասարակ Դաշ-նակցական մամուլին, «Հայրենիք»ի, «Ազգակ»ի, «Նոր Օր»ի, Ամերիկայի Հ. Կարմիր Խաչին, Մարսէյլի ընկեր-ներուն եւ բարեկամներուն, Իրաքի եւ Պարսկաստանի կուսակցական մար – միններուն, Գահիրէի հանգանակիչ մարմնին, Ադեռանդրիոյ խնամատար յանձնախումբին, Մարսէյլի Հ. Կար-միր Խաչին եւ բոլոր այն ընկերնե – րուն ու բարեկամներուն որոնք իրենց նիւթական եւ բարոյական լայն ա – ջակցութիւնը բերին մեր ստանձնած նուիրական գործին, իր պարտական – նութեան նանապարհին վրայ կար – ուածահար Ա. Ահարոնեանը վեր – դարձնելու իր պաշտելի ժողովուրդին ողջ եւ առողջ վիճակին մէջ։

ԱՀԱԻՈՐ ՏԱԳՆԱՊ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

= o =

Պաշտօնական տեղեկագիր մը կրկին կը յիշեցնէ թէ յառաջիկայ ձմրան 23 միլիոն հոգի նպաստի կարօտ պիտի ըլլան Մ. Նահանգներուն մէջ։ Օգնե-լու համար ամսական պէտք պիտի ըլ-լայ 128 միլիոն տոլար։ Գործազրկ-ներուն թիւը չէ նշդուած, բայց կա-րելի է գաղափար մը կազմել, երբ ը-սենք թէ տեղաւորման գրասենեակնե-րը 15 միլիոն դիմում ստացած են վերջին 12 ամիսներու ընթացքին։

Աւելցնենք թէ Խ. Միութեան հետ կատարուած բանակցութիւնները ալ առկախ կը մնան, անելի մը յանգած ըլլալով։

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ

»»»·«««

ՄՕՏ 10,000 ՀՈԳԻ ԿԸ ՄԱՍՆԱՑԻՆ

«*Հայրենիք*»ի մէջ կը կարդանք (28 օգոստոս).

ՄԱԼՊՐՕ, ՄԷս., 26 օգոստոս.— Այսօր Յակոբեանցներու ագարակի մարգագետիններու վրայ եւ պատուով բեռնաւոր խնձորենիներու ներքեւ տեղի ունեցաւ Հ. Յ. Դ. Նիւ Ինկլէնտ Շրջ. Գործադիրի տարեկան դաշտահանդէ-սը մօտ 10,000 հոգիի ներկայու-թեամբ։

ՄԷսէչուսէցի կառավարչական թեկ-նածու **Gen. Charles H. Cole** խօսելով՝ գովեց Հայոց բաղաքակրթութիւնը եւ զանազան շատ բաղձալի տարր մը նկա-տեց Ամերիկայի համար։

Ընկեր Գ. Նժդեհ ներշնչումով եւ հզօր շեշտով ելեկտրականացուց ներ-կաները՝ «*Կ'ամբաստանենք Խորհր-դային Հայաստանի իշխանութիւնը*» նշանաբան բանախօսութիւնով։

Ժողովուրդը յուզուած աղաղակեց թէ կ'ամբաստանէ խորհրդային ազ-գասպան կառավարութիւնը մեր ժո-ղովուրդին, ցեղին, պատմութեան եւ սրբութիւններու հասցու-ցած չարիքին համար եւ մօտ տասը հազարի ձայներով որոշեց կոչ տալ գաղթաշխարհի հայութեան՝ մէկ մարդու պէս ոտքի կանգնելու այս ան-նախընթաց չարիքի դէմ, որ դաշնակ-ցած է մեր դարաւոր թշնամի Թուր-քերուն հետ, եւ պայքարելու Հ. Յ. Դաշնակցութեան կողքին թրքո – բոլ-շեւիզմի դէմ։

Խօսեցաւ նաեւ Դ. Ւուեոն վարդ. Մար-դուկէսեան, օրհնելով ազգայնական հայութիւնը։

Զօր. Սեպուհ համբուրեց ընկ. Նժ-դեհը եւ ըսաւ.« *Խօսք կուտամ յանուն հոս հաւաքուած ժողովուրդին, որ ափիւռքի հայութեան հետ մենք կը պատասխանենք ձեր եւ Հ. Յ. Դաշ – նակցութեան կոչին՝ կռուելու մեր սիրելի Եռագոյնին համար*»։

Ընկեր Նժդեհ հրաժեշտի համբոյր տուաւ Յեղակրօնեներու Արծուիկնե – րուն, Շաւասպեաններուն եւ Յառա – ջապահներուն, եւ այս միջոցին ժողո-վուրդը յուզմունքով եւ խելայեղ ծա – փահարութիւնով ողջունեց իր սիրելի զօրավարը։

ԿԱՐԻՔ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՂՈ ՇՈՒԿԱ ՉԿԱ, — Ե. ԼԵՎՈՆՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԼԵԼՕ

— ο —

Մեր տարեթվերից, գաղտնի ծերերից ու ծերուհիներից մեկը, որ ամեն մի խոսքի ու գործի համար ուզում է ունենալ ապացույցներ, ինձ ասաց, որ ես ինքս էլ պիտի գրեմ Լելոյի մասին, որովհետև ես էլ նրա ծերերից եմ, ես էլ նրա գաղտնիքները գիտեմ, ես էլ նրա հետ ծիծաղել եմ, ես էլ նրա հետ լացել եմ, ես էլ նրա հետ ուրախացել եմ, ես էլ նրա հետ տխրել եմ, ես էլ նրա հետ ապրել եմ, ես էլ նրա հետ մեռնել եմ, ես էլ նրա հետ հարություն առել եմ, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ արել, որ մարդ անի իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ տեսել, որ մարդ կարող է տեսնել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ ուզել, որ մարդ կարող է ուզել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ ունեցել, որ մարդ կարող է ունենալ իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ կորցրել, որ մարդ կարող է կորցնել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ գտել, որ մարդ կարող է գտնել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ մոռացել, որ մարդ կարող է մոռանալ իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ հիշել, որ մարդ կարող է հիշել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ ասել, որ մարդ կարող է ասել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ չասել, որ մարդ կարող է չասել իր կյանքում, ես էլ նրա հետ ամեն ինչ եմ լռել, որ մարդ կարող է լռ

Սթավիցֆիի յանձնաժողովը կը վերսկսի

Սթավիցֆիի ֆննիչ յանձնաժողովը որոշեց նիստ գումարել երեքշաբթի օր, մանաւանդ որ շատ փշոտ խնդիր մը կը գտնուի սեղանի վրայ,— դատաւոր Փրէնսի սպանութեան հարցը:

Ինչպէս կը յիշուի, յանձնաժողովը առաջարկած էր հրատարակութեան տալ գաղտնի ոստիկան կիյոմի տեղեկագիրը, բայց դատական նախարարը մերժեց: Այժմ խնդիր ծագած է եւ յանձնաժողովը կը գտնուի հետեւեալ չորս հարցերուն առջեւ.— 1· Իր կողմէ հրատարակութեան տալ տեղեկագիրը· 2· Միայն որոշ մասեր հրատարակել· 3· Հրատարակութեան տալ այդ տեղեկագրի մասին կազմուած զեկոյցները· 4· Յանձնաժողովին կողմէ նոր ի նորոյ ֆննութիւն կատարել դատաւոր Փրէնսի սպանութեան մասին, լսելով բոլոր վկաները որոնք մեծ թիւ մը կը կազմեն:

Ուղղակի օդանաւ Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու միջեւ

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ՝ յաջող արդիւնքի մը յանգած են այն փորձերը որ կը կատարուէին ամիսներէ ի վեր, օդանաւային երթեւեկ մը հաստատելու համար Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն միջեւ: Շինուած է հսկայ օդանաւ մը, որ պիտի բանի Լոնտոնի եւ Նիւ Եորքի միջեւ: Օդանաւը կրնայ առնել 30 ճամբորդ եւ հինգ ճաւազ: Շարժանիւները ունին 3000 ձիու ուժ: Վերջին փորձերու ատեն, արագութիւնը հասած է ժամական 300 իլոմեթրի: Ատլանտեանը նեղիելէ առաջ, օդանաւը պիտի բանի հիւսիսային եւ հարաւային Ամերիկայի միջեւ:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԿԸ ԾԱԻԱԼԻ Մ. ՆԱՀԱԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հակառակ միջնորդներու միջամտութեան, հիւսուածեղէնի բանուորներու գործադուլը կը ծաւալի Մ. Նահանգներուն մէջ: Գործարանատէրերը փորձեցին նոր բանուորներ վարձել, բայց չյաջողեցան: Խռովութիւններն ալ անպակաս են:

ՅԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Ընկեր Սեդրակ Գարակէօզեանի տիկինը Փորթ տ'Օրլէանի հանրակառքի կայարանէն դէպի Մէքթօ գացած ժամանակ՝ անձնական կառք մը իրեն զարնուած ու գետին տապալած է: Անմի – ջապէս տարուած է հիւանդանոց ուր հարկ եղած դարմանումները ըլլալէ վերջ փոխադրուած է բնակարան: Տիկինը մեծ նեղը – ւածք մը ստացած է իր կուրծքէն եւ բազմաթիւ վէրքեր իր դէմ – քէն որոնք բարեբախտաբար անվտանգ են:

ՌՈՒՍԵՐԷՆ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

oooo

Խորհրդային իշխանութիւնը որոշեց ռուսերէնի նոր բառարան մը հրատարակել: Գործը պիտի բաղկանայ երեք հատորներէ, որոնց առաջինը լոյս պիտի տեսնէ մէկուկէս ամիսէն: Միւս երկու հատորները պիտի վերջանան 1936ի սկիզբը: Այս բառարանը անհրաժեշտ կը համարուի մասնաւորապէս անոր համար որ լեզուն ահագին փոփոխութիւններ կրած է 1917էն ի վեր: Ցեղափոխութիւնը բազմաթիւ նոր բառերով եւ ասութիւններով եւ համառօտագրութիւններով ճոխացուց լեզուն: Բառարանին խմբագրական մարմինին անդամներն են, յայտնի բանասէրներ — Ուշակով, Վինոկրատով, Վինոկուր, Լարին, Տոմաչեւսկի, Մեչերդակով եւն.: Իւրաքանչիւր հատորէն պիտի տպուի 40,000 օրինակ: Այս գործը անհրաժեշտ է նաեւ անոր համար որ Վլատիմիր Տալի բառահատոր բառարանը գրեթէ սպառած է եւ այլեւս չի համապատասխաներ ներկայ ռուսերէնի պահանջներուն:

Հ. Ց. Դ.

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊԻ «վիշապ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին:

ԱԼՖՈՐՎիլի «Մարգիս Մինասեան» Ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅի Ջաւարեան Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերու ընկերները իրիկուան ժամը 8.30ին Ականջին մէջ.—

Մուրատ խումբ այսօր Հինգշաբթի:
Վռամեան խումբ վաղը Ուրբաթ:
Մշօ խումբ այս Շաբաթ:

Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

ՇԱՒԻԼԻի «Արդութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկեր Գէորգ Պօղոսեանի բնակարանին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ԱՌՆՈՒՎԻլի «Ռազմիկ» խումբի ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 9ին ընկեր Պաւճիկեանի բնակարանին մէջ:

ԼԻՒՈՆի «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գաւրս Լաֆայէթի սրճարանը:

ՕՐ· ՓՆԱՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
եւ
Պ· ՏԻԳՐԱՆ ՊՈՂՊԱՏ
Նշանուած
Շաւիլ, 2 Սեպտ· 934

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՏԻԿԻՆ ՄԵԼՐԻԿԵԱՆԷ, որ երկու ամիս առաջ կը բնակէր 12· rue Lucien Perquel, Montmorency, ստիպողաբար հաղորդել իր հասցէն Յառաջի վարչութեան·

ԹԷՅԱՍԵԳԱՆ

կազմակերպուած *ՖՐ. Հ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԼԻԲ ԴՊՐՈՑԻՆ*

Այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը *2.30*ին պ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆի սրճարանին սեղ 45, rue de la Défense, Իսի-լէ-Մուլինօ

Գեղարուեստական բաժին, երգ, արտասանութիւն, պար:

Յախսերու հասնակցութեան համար մուտք *3* ֆրանք:

Հաղ. միջոց.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել կար տ'Իսի:

ԹԷՅԱՍԵԳԱՆ

կազմակերպուած՝ *Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ կողմէ*

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին *Café Tabac de Comète*ի վերնայարկը (*1, Place de la Comète, Asnières*):

Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, կովկասեան պարեր:

կը նուագէ Թառիստ *Ռուբէն*:

Յախքերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք:

Հաղորդկց. միջոց.— Օթօպիւս CI (45) առնել Մառըլէնէն, իջնել Place Comète. Asnières.

ԲԱՑՈՒԱՌ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ· Շ· ԱՑՎԱՉԵԱՆ)

Առաջին թիւը, *24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէ՛ այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր·:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՑՎԱՉԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

5րդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ·—

Դրօ, «Մի հատուած ցուշերից».— Յ. Զաւրեան, «Սայեաթ Նովա».— Զօր. Դ. Ղորղանեան, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— Ա. Խոնդկարեան, «Ցպօզիցիան Հայր. Հայաստանում».— Մամսոն, «Հայաստանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— Պրոֆ. Զ. Աւալով, «Բաթումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի պահանջները Շաշտ. վեհաժողովից».— Անձեւէ՛ (Ց. Քոչարեան, Վ. Դարտաշեան, Պրօֆ. Գայաեան եւ այլք).— Հին թուղթեր, կհանք եւ Մշակոյթ (Գ. Եղիկեան, Վ. Մինախորեան եւայլն).— Գիրք եւ Մամուլ.— Գրախօսական.— Յաւելուած, Վ. Եպ. Մանկունի.— Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը.— Նկարներ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

ՎԷՄի հասցէն փոխուած ըլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, թերթ եւայլն ուղարկել նոր հասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Մէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարանները առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՖՐԱՆՍԱՑԻի ծիգրանակերտի եւ Շրջանի Հայրենակց. Միութեան մանաճիւղերէն կը խնդրուի իրենց հասցէն հաղորդել Փարիզի Տիգրանակերտի Հայրենակց. Միութեան մանաճիւղին հետեւեալ հասցէին.— Տիգրան Գաճվէճեան, *26, Rue Blanqui. Paris* (13)·

ՀԱՑԱՍՏԱՆի մեծադիր քարտէսը որ *20* ֆրանքի կը ծախուէր, հեղինակին անձկութեան բերմամբ մնացած *500* օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հասը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian*, *48, rue du Centre. Lagarenne-Colombes, Seine:*

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ճանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարսիր պիտակով: Անգամ մը ձեզ ակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**,
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ֆիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 93,
ԼԻՈՆի եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24, rue Assalit· Nice (A. M.)*

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ
ՌԻԻ ԼԱՖԱՅԷԹԻ Վ.ՐԱՑ

ՎԱՐՁՈՒ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, բեք սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, լոյս, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ քնակութեան (ի բաց առեալ այրերու դերձակութեան): Տարեկան վարձք 450 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆ 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière-ի դիմացը:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ **ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ**
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիննապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք ֆասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք գաւառական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս ան ձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք ֆակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ձշգրիտ:

ՎԱՐՁՈՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ

Շելլ - ՎԱՒՐՆԷի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն, մշակի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:

Հաղորդկց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 *վայրկեան Փարիզէն):*

Դիմել գերդաստ կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13' Rue Saulnier, Paris (9)·

Ընդհմ նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

•ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵԻ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier* (*ancienne Rue Louise*)· մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 չարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ· Է·ՊՊԻՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19)·

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՑԻԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճմիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշան փոքրենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05–93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

«ՅՈՒԱՁ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (44)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋՐ Թարգմ· Ժ·

Ձէնիսըն սկսած էր ատելի յստակ – օրէն խորհիլ· չէ՞ր կրնար, արդեօք, իրեն ի նպաստ յեղաշրջել յանկարծ կացութիւնը որ բաւական ծանր կ'ե – րեւար: Անմիջապէս հասկցաւ որ իր աչ կողմը նստող նիհարակազմ մարդը որ Նիւ Եորքէն եկած էր, Ամերիկեան ընկերութեան ներկայացուցիչն էր· այդ մասին տարակոյս չունէր· հինգ հազար ոսկի պիտի վճարէր: Ուրմն տակաւին ժամանակ կար: Ոտիկանին նայեցաւ եւ յանկարծական որոշումի մը հանդող մէկու մը չէչտով պատասխանեց·

— Լէյտին ձեռագիրը կրող թուղթ մը գտայ հոն ուր ձէքքինը մեռաւ:

— Ի՞նչպէս հասկցար· անոր ձեռագիրը չէիր ճանչնար···

— Ոչ· բայց անմիջապէս յետոյ Քրիսի Ուօքըրէն իմացայ որ Ալֆրէտ ձէքքին այդ իրիկունը կնոջ մը ընկերակցութեամբ գինետունը կը գտնուէր նուէր ժամը 10էն 10.30: Այդ տեղն – կութիւնը մտքիս մէջ նոր գաղափար մը արթնցուց: Եուսթըն պանդոկը գացի եւ այդ նամակին թուղթը բաղ – դատեցի պանդոկին թուղթերուն հետ եւ տեսայ որ յար եւ նման էին: Ցե – տոյ Կրինէն իմացայ որ երբ ձէքքին ծխարանն էր՝ կին մը զրասենդանին առջեւ նստած նամակ կը գրէր· ուրեմն այն եղրակացութեան յանգեցայ թէ անիկա գրած էր իմ ձեռքս գըտ – նուող թղթիկը որուն մէջ ժամադրութիւն կուտար ձէքքինին՝ ինսոլի կարմրնսի անկիւնը որ չատ մօտ է դինեման· Կրինի միջոցաւ հասկցայ թէ այդ կինը Լէյտի Զիլն էր···

— Ցետո՞յ··

— Իրեն գացի եւ պատմեցի ինչ որ դիտէի··· այսինքն իր հանդիպումը ձէքքինին հետ՝ դինեման մէջ···

— Ցետո՞յ···

— Առաջարկ մը ըրաւ···

— Դրամ առաջարկեց չէ՞···

— Այո, որպէսզի լուռ կենայի··· չատ զօրաւոր պատճառներ ունէր այդ հանդիպումը կամ Ալֆրէտի հետ իր ունեցած բարեկամութիւնը գաղտնի պահելու համար···

— Ի՞նչ պատճառներ, բան մը ը – սա՞ւ այդ մասին···

— Ոչ, երբեք չըսաւ, չեմ գիտեր···

— Դրամ առա՞ւ···

— Այո:

— Ո՞ւր:

— Ձէսթըր՝ ճաշարանի մը մէջ···

— Որքա՞ն···

— Հազար ոսկի··· Իտալիա պիտի երթայի եւ հազար մը եւս պիտի ղրկէր երբ վերջնական կերպով այնտեղ հաստատուէի···

— Եւ դուն Իտալիա չի գացիր անշուշտ···

— Պիտի երթայի, սակայն երբ Լոնտոն վերադարձայ, կամ ատելի ճիշդ ըսելով, երբ ճամբան էի, կարդացի ամերիկեան ընկերութեան զեկոյցը զոր լրագիրէս կարեցի եւ իրեն ղրկեցի··· յաջորդ օրը այտեղ եկաւ զիս տեսնելու···

— Որովհետեւ, կասկած չկայ, ի – րեն գրեցիր որ ատելի դրամ կը պահանջես··· ըսէ նայիմ···

— Ի՞նչ պատճառ կար որ կորսնցընողը ես ըլլայի, պատասխանեց ձէ – նիսըն, անոնք ատելի կը խոստանա – յին ···

— Լաւ, հիմա ատիկա՞ձգէ, այստեղ եկաւ, ըսիր· ատելի դրամ տուա՞ւ···

— Ոչ, յաջորդ օրուան համար ժա – մադրութիւն տուաւ· իրեն հետեւե – ցայ որովհետեւ կ'ուզէի իմանալ թէ ուր պիտի երթար··· մինչեւ Զարլզ փողոցը հետեւէն քալեցի··· այնտեղ չէնքէ մը ներս մտաւ, աղքատ մար – դոց յատուկ բուժարան մըն էր··· վեց փէնինոց բուժարան մը··· պատու – հանէն ներս նայեցայ եւ այնտեղ՝ ե – տեւի սենեակին մէջ տեսայ բժիշկ Պրաունը եւ Լէյտի Զիլը··· ես ալ ներս մտայ···

— Որպէսզի իրեն հասկցնես թէ գործի համար եկած ես, այնպէս չէ՞···

— Կ'ուզէի հասկցնել թէ խնդիրը իր կարծածէն ատելի ծանր էր· բայց չէ – պիտի մտնէի եթէ բժիշկ Պրաունը այնտեղ տեսած չըլլայի··· անոր մա – սին ալ բաներ մը գիտէի····

— Ի՞նչ գիտէիր···

— Թրըսֆըրա անունով լրագրող մը կար՝ այն երիտասարդը որուն տուիք ձէքքինի լուսանկարը՝ հարցաքննու – թեան օրը· անիկա ալ այս խնդիրը կը հետապնդէր··· առաւ մը իրեն հան – դիպեցայ եւ միասին գացինք Շայնս անունով կառավարի մը որ մեզի պատմեց թէ ձէքքինի մեռած գիշերը՝ անոր նմանող մէկը եւ իրեն հետ ու – րիշ բարեկամ մը — որ բժիշկ Պրա – ունին կը նմանէր — Զարլզ եւ Սիմօր պողոտան տարած էր··· Քօպտրնի փողոցներուն անկիւնէն Քրաունհէյլ արձանին առջեւը անոնց սպասեր էր եւ յետոյ միեւնոյն վայրը վերադար – ձուցեր էր զանոնք··· բժիշկին նմա – նողը դէպի Զարլզ փողոց գացեր էր, իսկ ձէքքինին նմանող մարդը՝ եուս – թրնի հրապարակը···

— Ժամը քանի՞ին···

— Տասնըմէկին մօտերը···

— Արձանին առջեւ քանի՞ վայրկեան սպասեր է ···

— Կէս ժամու չափ···

— Լաւ յետոյ կը խորհինք··· ու – րեմն բուժարանէն ներս մտար··· ի՞նչ պատահեցաւ···

— Լէյտիին ըսի որ իրեն հետեւած էի որովհետեւ վստահութիւն չունէի իր վրայ եւ համոզուած էի թէ իր պատմածէն ատելին գիտէր··· ա վիճաբանութիւն մը ունեցանք բժիշ – կին հետ որ ըսաւ թէ Լէյտի Զիլը ուզեր որ իր անունը հրապարակի չգայ եւ ոչ մէկ բան գիտէր ձէքքին թող մասին···

— Անկի՞ղծ էին իր խօսքերը···

— կարծեմ, չատ հաստատ չէր խօսեցաւ· ըսաւ թէ ոչ ինք եւ ոչ Լէյտին տեղեակ էին Ալֆրէտի մա – ւան պատճառներուն, թէեւ երկու – ալ կը ճանչնային զինքը եւ իրեն հետ գիպած էին այդ գիշերը··· բայց – թէ նաեւ թէ չատ զօրաւոր, լուրջ պատճառներով Լէյտին անոր չպիտի հրապարակուէր այդ գործ – մէջ եւ ի գին ամէն զոհողութեան

— Ի հարկէ ատիկա ձեր գործն է կաւ··· յետո՞յ···

— Երկար խօսակցութիւն ունե – րեքս միասին··· բժիշկը ըսաւ որ բաւեր միայն իմ «բերանս փակ» ու երկու անձեր եւս կային լուութիւնը կենսական էր — Քրիսին, միւսը՝ Կրինը՝··· պէտք անոնք ալ գտնել··· ես խօսք առի կը գտնեմ եւ կը բերեմ···

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.289

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԻՐ ԹԻՒՆԻՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՏՐՈ : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԹՈՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա ու գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
14
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
14 Septembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2599

Ֆժ բագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴՈՒԲՍԸ ՁԵՌՆՈՑ, ՆԵՐՍԸ ԲՌՈՒՆՑՔ

»»»··«««

Երբեք այսքան... սրտառուչ վիճակի մէջ տեսե՞ր էիք խորհրդային իշխանութիւնը:

Աչխարհ մը պետութիւններ իրար անցեր են, իր թեկնածութիւնը դնելու համար Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ:

Ամիսներով գաղտնի փոխհրաւքներ, խորհրդակցութիւններ, — եւ վերջապէս խնդիրը պաշտօնապէս անցաւ օրակարգ:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը արդէն քուէարկած է թեկնածութիւնը: Այժմ «պատչամ» ձեւեր կը փնտռուին, հրապիրագիր ուղղելու եւ մնացեալն ալ լրացնելու համար:

Հրաւէրը պիտի դրկուի չարք մը պետութիւններ առորագրութեամբ, պատասխանը պիտի հաղորդուի ընդհ. ժողովին, քուէարկութիւն, եւ — ներս հրամեցէք...

Այս բոլորին մէջ, ամէնէն ուշագրաւը խորհրդային իշխանութեան բռնած դիրքն է:

Ո՛չ կը դրէ, ոչ կը խօսի: Կարծես այս ամբողջ իրարանցումը կապ ունի ոչ թէ իրեն, այլ Կուամթմալայի կամ Հրոյ երկրին հետ:

Մոսկուան տեսակէտ չունի՞ այս հարցին մէջ:

Կ'ուզէ՞ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնել թէ ոչ:

Ինչ մխամխա հարցումներ:

Ան գաեր է միջնորդները: «Աղջիկ քեզ կ'ըսեմ, հարս դուն իմացիր»:

Եւ ի՛նչ անճնուէր միջնորդներ: Մանաւանդ Ֆրանսան եւ Իտալիան:

Ջափազանց փափկանկատ, անոնք, միջնորդները, ամէն մի կողջ կը խորհին, որպէսզի անհամաձայնութիւններ չծագին եւ փեսացուն Ազգերու Դաշնակցութենէն ներս մտնէ ոչ թէ իբրեւ ինքնակոչ թեկնածու մը, այլ իրրեւ թանկագին հիւր մը:

Ասոր համար է որ, օրերը կ'անցնին եւ տակաւին պատրաստ չէ հրաւիրագրին վերջնական բանաձեւը...

Միջնորդները կ'ուզեն գտնել բանաձեւ մը որ գոհացնէ և՛ Մոսկուան և՛ անոնք որ քուէ պիտի տան:

×

Ինչ խօսք որ դրական երեւոյթ է Խ. Միութեան անդամակցութիւնը:

Մինչեւ հիմա, Ազգերու Դաշնակցութեան հեղինակութիւնը մեծապէս տուժեց, այս կամ այն պետութեան ձեռնպահութեամբ կամ հրաժարումով:

Այսպէս, Գերմանիան չառ ուշ մտաւ, եւ յետոյ հրաժարեցաւ (1933): Մ. Նահանգները եւ Խ. Միութիւնը չեն մասնակցիր սկիզբէն ի վեր: Ճափոնն ալ քաչուեցաւ, աւելի ազատ գործելու համար:

Հաշուեցէք այս բացականերուն արժէքը՝ իրենց բնակիչներու թիւով,— Գերմանիա՝ 65 միլիոն, Մ. Նահանգներ՝ 130 միլիոն, Խ. Միութիւն՝ 160 միլիոն, Ճափոն՝ 70 միլիոն: Համագումար՝ 425 միլիոն:

Ցիսուն, յիսունհինգ ազգերէ բաղկացած այս կազմակերպութիւնը միշտ ալ կ'ազդուի, այս պետութիւններէն մէկուն կամ միւսին բռնած դիրքով:

Մնաց որ, Իտալիան ալ ոչ միայն տաք չէ, այլ եւ միշտ պատրաստ՝ առնել-քալելու, ինչպէս ըրաւ անգամ մը (Քորֆու):

Ուրեմն, Խ. Միութեան մասնակցութիւնը պիտի կազմէ նոր կէտ մը, հաստատուած գոյավիճակը պահպանելու տեսակէտէն:

Ուրիշ խօսքով, Մոսկուան ինքն ալ — եւ այս անգամ հանդիսաւորապէս — պիտի դառնայ պաշտօնական մեղսակից մը՝ կատարուած անիրաւութեանց եւ քաղքենի – դրամատիրական դաւեթու:

Խ. Իշխանութեան դիրքը սրտառո՞ւչ է նաեւ իր առաջադրութեամբ:

Ան ոչ միայն խոնարհաբար ապաւինած է քաղքենի – աչխարհակալ պետութեանց բարեխօսութեան, այլ եւ միշտ կը կրկնէ թէ իր ուղածը ուրիչ բան չէ, եթէ ոչ խաղաղութիւն: «Խաղաղութիւն ամենքուն»:

Թաւիշէ ձեռնոց մը ձեռքը, ան բարեհաճ նայուածքներ կը փոխանցէ միջազգային աչխարհակալութեան պողոտաներուն վրայ, գաղտնի սենեակներու մէջ եւ կանանչ սեղաններու բոլորտիքը:

Իսկ բուն երկրին մէջ՝ նոյն անողոք բռունցքն էոր կը գործէ:

Խաղաղութիւնը չառա՞նց վերահաստատուած է այնտեղ, անհամար գիւղացիներու եւ բանուորներու գլխուն վերեւ, գինու զօրութեամբ: Խաղաղութիւն՝ սուինի եւ թնդանօթի:

Բայց, նոյն սուինն ու թնդանօթը բաւական չեն արտաքին ճակատին համար: Ընդհակառակն, կրնան քանդել նաեւ ներքինը:

Ուրեմն, մտնե՞նք Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, առանձին ոգը կատարելու համար:

Հոգ չէ թէ՝ երկիր պատրաստ չէին քանդելու զայն, իրրեւ որջ մարդասպաններու եւ գիշատիչ աչխարհակալներու:

Եւ հոգ չէ թէ՝ ժողովուրդներ կան որ ափ առած են այդ ժողովին դուռը, իբ իսկ խոստումները յիշեցնելու համար...

Կարմիր Մոսկուան չէ՞ր որ հռչակեց ի լուր աչխարհի,— ինքնորոշման իրաւունք ժողովուրդներու:

Եւ ան չէ՞ր, պարձեալ, որ իր կարմիր դունչը ի սպաս դրաւ ժողովուրդներու ամէնէն պրոլետարը,— Հայը ...

Շ.

Վ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎՐԱՍՏԱՆ ԵՒ ՈՒԿՐԱՑՆԱ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷՆ ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆ ԱԼ ԿԸ ԳԱՆԳԱՏԻ «ԳԱՂՏՆԻ ԳՈՐԾԵՐԷՆ»

Դեռ չեն վերջացած Խ. Միութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու ձեւակերպութիւնները:

Ժրնեւէն կը հեռագրեն թէ Վրաստանի հանրապետութեան պատուիրակութիւնը բողոքած է Խ. Միութեան ընդունելութեան դէմ, հիմնուելով Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին մէկ տրամադրութեան վրայ: Այդ յօդուածին համաձայն, անդամակցող պետութիւնը պէտք է ըլլայ «բոլորովին ինքնավար»: Ցրաճներէն պատճէնին մէջ այս բացատրութիւնը թարգմանուած է այսպէս. — «որ ազատօրէն կը կառավարէ ինքզինքը»: Վրացական պատուիրակութիւնը հիմնուելով այս կէտին եւ ուրիշ տրամադրութեանց վրայ, կ'առարկէ թէ խորհրդային կառավարութիւնը 1920ին դաշնագիր մը կնքեց որով կը ճանչնայ Վրաստանի բացարձակ անկախութիւնը, եւ թէ ան չէ յարգած իր միջազգային յանձնառութիւնները: Հետեւաբար, կը խնդրէ որ անոր ընդունելութեան առեն, պայման դրուի Վրաստանի անկախութեան ճանաչումը:

Ուկրայնայի պատուիրակութիւնն ալ նոյնիմաստ բողոքագիր մը յանձնած է, պահանջելով որ Խ. Միութեան ընդունելութենէն առաջ, խորհրդային զինուորները հաշուին Ուկրայնայէն եւ թոյլ տրուի վերահաստատել այդ երկրին անկախութիւնը:

⁂ Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին մէջ, Իրլանտայի ազատ պետութեան վարչապետը դառնօրէն բողոքեց որ մութ խորեր կը կատարուին Խ. Միութեան ընդունելութեան առթիւ: Տէ Վալէռա յայտարարեց.

— «Պէտք չէ պանդոկի սենեակներու չորս պատերուն մէջ կատարել այս կարգի բանակցութիւնները, այլ օրը ցերեկով: Պէտք է որ ամէն մարդ կարենայ բացէ ի բաց արտայայտուիլ, ազատ ամէն ճշդումէ: Խ. Միութեան ընդունելութիւնը պէտք է կատարուի կանոնաւոր եղանակով: Ես չեմ հասկնար թէ ինչո՛ւ այս ընդունելութեան համար ալ նախապէս բնութիւն չի կատարուիր վեցերբորդ յանձնաժողովին առջեւ: Եւ կը կարծեմ թէ Մոսկուայի կառավարութիւնը պէտք է, գոնէ, Ազգերու Դաշնակցութեան բոլոր անդամներուն տայ խղճի ազատութեան այն միեւնոյն երաշխաւորութիւնները որոնք պայման դրուեցան իր ճանաչման համար Մ. Նահանգներուն կողմէ: Ես պիտի ուէարկեմ ընդունելութեան համար, քէեւ իմ երկիրս հակառակ է Խ. Միութեան քաղաքական եւ կրօնական գաղափարներուն. բայց պէտք չէ շեղինք կանոնակարգութիւններէն եւ պետութիւնները զրկենք բնական տրամադրութիւններէն »:

⁂ Ժրնեւի գործերուն իրազեկ անձ մը կ'ըսէ թէ Խ. Միութիւնը միշտ հեգնութեամբ կը նայի թէ Ազգերու Դաշնակցութեան եւ թէ Արեւելեան ուխտին վրայ: « Բայց, այդ բոլորը անհրաժեշտ ձեւակերպութիւններ կը համարուին, Ֆրանսայի հետ գինակցութիւն մը կնքելու համար. գինակցութիւն մը որ հակաճափոնական է իր անուղղակի հետեւանքներով: Այդպիսի գինակցութիւն մը կրնայ կնճռոտել միայն փոխադարձ օգնութեան դաշինքի մը սահմանին մէջ որ նախատեսուած է Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին մէջ: »

Աւստրիա օգնութիւն կը խնդրէ

Ազգերու Դաշնակցութեան նոյն ժողովին մէջ երկար ճառ մը խօսեցաւ Պ. Շուշնիկ, Աւստրիոյ վարչապետը, պարզելով իր երկրին վիճակը: Յայտնեց թէ Աւստրիա կրնայ ապրիլ իր սեփական միջոցներով, պայմանաւ որ թոյլ տան ապրելու եւ ազատօրէն օգտագործելու իր ուժերը:

Վարչապետը երկարօրէն խօսեցաւ երկրին մէջ կատարուած փոփոխութեանց եւ վերջին դէպքերու մասին, ուժգնօրէն բողոքեց հիթլէրական խաղերու դէմ, եւ կանգ առնելով Աւստրիոյ անկախութեան վրայ, խնդրեց որ պետութիւնները հասկնան իր կացութիւնը եւ ընծայեն անհրաժեշտ աջակցութիւնը: Այս վերջին բացատրութիւնը կը նշանակէ արտօնութիւն՝ աւելցնելու իր զինուրական ուժերը: «Մենք համոզուած ենք թէ մեր նշմարիտ շահերը ներդաշնակ են մեր ուղղակի եւ անուղղակի դրացիներու շահերուն: Աւստրիա պատրաստ է ուղղակի բանակցելու բոլոր պետութեանց հետ »:

Գործադուլը կը ծաւրանայ Մ. Նահանգներուն մէջ

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն սեպտեմբեր 12 Թուականով.— Նոր բռնութիւններ պատահեցան այն 22 նահանգներուն մէջ ուր կը տիրէ գործադուլը: Ազգային պահակները շարժման մէջ դրուեցան զանազան տեղեր: Խռովութիւններ ծագեցան նաեւ Փէնսիլվանիոյ մէջ, ուր բաւ հոգի վիրաւորուեցաւ: Գործադուլը կը ծաւալի: Դիւ Ինկլէնտի հինգ նահանգներուն մէջ՝ կան 155,000 բանթող – ներ, 70,000 աշխատողներու դիմաց: Քարոլինի երկու նահանգներուն մէջ կան 107,000 բանթողներ եւ միշտ կ'աւելնան: Փէնսիլվանիոյ մէջ բանթողներուն թիւը 7000 հաս աւելցաւ: Մէսաչուսէցի նահանգին մէջ ալ կացութիւնը ծանր է: Բօտ Այլէնտի կեդրոնին մէջ 4000 բանթողներ կռիւի բռնուեցան 250 զինուորներու հետ: Շրջակայ տուներու բնակիչները ստիպուեցան փախչիլ, արտաս – ուարեր կազեր արձակուած ըլլալով:

Ալպանիոյ թագաւորը Էնկիւրի կ'երթայ

Պելկրատի թերթերը կը գրեն թէ Ալպանիոյ Զօկու թագաւորը պաշտօնապէս Էնկիւրի պիտի այցելէ աշնան: Այս այցելութիւնը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՍԿ ՇԻՐԻ՞ՄԸ...

»»»·«««

Մինչ ամէն տարի պատահարար կը յիշուէր, այս տարի երկու անջատ ուխտագնացութեանց արժանացաւ Անդրանիկի գերեզմանը, Փէռ Լաշէզի մէջ:

Մէկդի դնելով շարժառիթները, ընդունինք թէ այս ալ մխիթարութիւն մըն է:

Չէ՞ որ շատ շուտ կը մոռցուին յիշատակները, այս պողոտաներուն վրայ:

Այս տողիս հարցում մը, եթէ կը հանի՛ք:

Ո՞ւր մնաց շիրիմին շինութիւնը:

Անդրանիկ մեռաւ 1927 օգոստոս 30ին, Ֆրէզնոյի մէջ: Փարիզ փոխադրուեցաւ եւ անհնարնթացս հանդիսաւորութեամբ թաղուեցաւ՝ 1928 յունուարին:

Թաղման շէեղութիւնը այնքան խոր ազդած էր որ, Փարիզի բանկային ջուջերն անգամ կարմրեցան, այսինքն մարտական ոգի ստացան եւ անմիջապէս հանգանակութեան ձեռնարկեցին, շիրիմ մը շինելու համար:

Ես ալ մէկն էի որ, 1930ի՞ն թէ 1931ին, « բախտն ունեցայ » տեսնելու այդ շիրիմը,— բար մը եւ երկու կտոր փայտ: Եւ պարտէ սեպեցի « Տոմս » մը տպել « Յառաջ »ի մէջ:

Այս յայտնութիւնը զարմանիք պատճառեց Փարիզէն մինչեւ Քալիֆորնիա:

Այնուհետեւ, 1932ի աշնան, յիշատակի տօն մը սարքուեցաւ Փարիզի մէջ, գլուխ հանելու համար շիրիմին շինութիւնը:

Նորէն ջուջեր էին հովանաւորները, բայց ամէնէն առաջ անոնք փայլեցան ... ձեռնպահութեամբ:

Այսպէս կամ այնպէս, բիչ մը շարժում ստեղծուեցաւ, մաս մըն ալ դրամ շահեցնելով:

Բայց, ոչ իսկ շիրիմին բարը գըռուած է...

Ուխտաւորներ կ'երթան ու կուգան, ողջունելու համար երկու փայտի կտորներ եւ բար մը, որոնք «դարիպ»ի մը գերեզմանը կը յիշեցնեն:

Բայց, մինչեւ ե՞րբ այսպէս:

Եթէ չեմ սխալիր, Շ. Գարահիսարցիները ու Զափահաս Որբերը յանձն առեր էին գլուխ հանել այս գործը,— շինել արժանավայել շիրիմ մը:

Ինչո՞ւ կը ձգձգեն: Հաւաքուած դրա՞մն է որ չի բաւեր:

Չեմ գիտեր որքան է հաւաքուած, բայց կը կարծեմ թէ, ներկայ պայմաններուն մէջ, տասը հազարն իսկ պիտի կրնար ներկայացնել մեզ:

Արդ, այդքան գումա՞ր ալ չէ հաւաքուած 1928էն ի վեր:

Այս գո՞րծն ալ կէս մնաց, հակառակ այնքան ուխտերու եւ ճառերու..

ՎԱՀԷ

ԴԷՊԻ ՄՐԵՒԵԼՔ

ooooo

Պ. Մուսոլինի, որ Պարիի արեւելեան ցուցահանդէսը բանալէ յետոյ օդափոխութեան զացած էր, առջի օր կրկին այցելեց չորս թորթիլաճաձերով: Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, ըորէն յիշեցուց թէ Իտալիոյ ապագան Արեւելքի մէջ է:

« Առաջնորդ »ը այցելեց բոլոր տաղաւարները, աչքէ անցընելով Մօտաւոր Արեւելքէն դրկուած ապրանքներ, ինչպէս եւ Արեւելքի մէջ ծախուելու սահմանուած իտալական արտադրութիւններ:

Այս ցուցահանդէսին մէջ, Իտալացիները, որոնք մասնաւոր պատուիրակութիւն մը դրկած են նախագահութեամբ Փարիզի երեսփոխան Պ. Սուլիէի: Ցուցահանդէսին կը մասնակցին 15 ազգեր՝ պաշտօնապէս, իսկ 23 ազգեր՝ անպաշտօն կերպով: Պարապ կը մնան Գերմանիոյ եւ Եուկոսլավիոյ յատկացուած բաժինները:

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՒ ՇԱՆՐ ԱՐԿԱԾ ՄԸ ՊԱՂՏԱՏԻ ՄԷՋ

— o —

Սեպտ. 11ին Հինսիէի (Պաղտատ) իր գրասենեակին մէջ սպանուեցաւ բրիտանական օդանաւային ուժերու սպաներէն Հուայթ: Ելեկտրագէտ մըն ալ միջամտած ըլլալով, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ: Մարդասպանը է բրիտանացի պաշտօնեայ մը, որ փոխձեց անձնասպան ըլլալ եւ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ ծանր վիճակի մէջ: Զոհը իր գրասենեակի պետն էր եւ դիտողութիւն ըրած էր թէ լաւ չաշխատիր եւ երբէ չզգաստանայ, պիտի ճամբուի:

⁂ Նոյն օրը հինգ հրաձգութիւն տեղի ունեցաւ սպաներ մեռան: Թուիչ մը կը կատարէին, երբ օդանաւը վար իյնալով ջախջախուեցաւ:

850 ՆՈՐԵԿ ՀԱՅԵՐ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

»»»·«««

Սուրիոյ թերթերը կը գրեն թէ՝ տեղեկագրի մը համաձայն, ներկայ տարուան առաջին վեցամսեայի ընթացքին հովանաւորեալ երկիրներ մտնող Հայերու թիւն է 850 հոգի:

« *Էլ Նիհար* » հրատարակելէ վերջ այս լուրը, կ'աւելցնէ.

— « Այս 850 Հայերուն բոլորն ալ որոշած են մնալ մեր երկրին մէջ եւ դառնալ Լիբանանցի, « մեծ հիւր, դուռ տանտէր » սկզբունքին համաձայն :

«ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄԱՅՐԻԿ»Ը ՄԵՌԱՒ

= • =

Սեպտ. 12ին, Փրակայի մօտակայ գիւղի մը մէջ մեռաւ Քաթերինա Բրըչկովսկայա, որ ծանօթ էր իբրեւ ռուսական « յեղափոխութեան մայրիկը »:

Ինքնասուն տարեկան էր եւ իր կեանքին 43 տարիները անցուցած է Սիպերիոյ մէջ, իբրեւ աքսորական: Երբ ցարական իշխանութիւնը տապալեցաւ (1917), « մայրիկ »ն ալ վերադարձաւ Ռուսաստան, ժողովուրդին մէջ գործելու համար, բայց ստիպուեցաւ հեռանալ, երբ Կերենսկին իշխանութիւնը գրաւեցին բոլշեւիկները:

Քանի մը տարի Մ. Նահանգներ – ուն մէջ մնալէ վերջ, անցաւ Փրակա, ուր կը գտնուի ռուս յեղափոխական – բնկերվարական կուսակցութեան կեդրոնը: Հակառակ իր տարիքին, « մայրիկ »ը միշտ կը հետաքրքրուէր իր ժողովուրդին վիճակով եւ չափէն աւելի կը յոգնէր, օգնելու համար աքսորականներուն եւ կարօտեալներուն:

Իր յեղափոխական գործերու մասին յուշեր տպուած են Պոլսոյ «Ազատամարտ»ին եւ «Ճակատամարտ»ին մէջ: Նշանաւոր հանդիսացած էր ահաբեկչական նպատակին վրայ:

23,000 ՃԱՇԱԿԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ՑՈՑՔԸ

••••

Քսաներեք հազար փաշական երիտասարդներ, 7000 սպաներ եւ 600 ճակերտներ երեքշաբթի օր թափօր մը կազմեցին Հռոմի մէջ, Ցաղթանակի պողոտային վրայ: Այս 23,000 երիտասարդները եկած են Իտալիոյ բոլոր կողմերէն: Թափօրը տեւեց աւելի քան երկու ժամ: Երիտասարդները ունէին գնդացիրի ջոկատներ, թնդանօթներ եւն: Ամբողջ պողոտան դրօշազարդուած էր: Պ. Մուսոլինի վեհետիկի պալատէն հանդիսավայրը գնաց բալելով, առաջնորդութեամբ իր անձնապահ հրացանակիրներուն եւ բնկերակցութեամբ նախարարներուն: Թափօրին մասնակցող յառաջապահները գնդացիրները եւ թնդանօթները բակելու եւ վերակազմելու փորձեր կատարեցին, մինչ Պ. Մուսոլինի ժամացոյցը բռնած կը հաշուէր տեւողութիւնը: Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, « Առաջնորդ »ը յայտարարեց.

— « Իտալիոյ ժողովուրդը հպարտ է իր խրճակիր զաւակներով, որովհետեւ անոնց մէջ կը տեսնէ պաշտպանները փաշական յեղափոխութեան եւ հայրենիքի ապագային »:

ԱՍՏՂԱՇՈՒՆՔ ՈՒՂԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՀԱՒԱՏՔԻ

— ∞ —

17.— ՊԵՏՐՈՒԱՐԻ ՀԱՅՏՆԱԲՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՏՈՒՆԸ

Ինչպէս կը տեսնուի վերոյիշեալ օրագրութենէն, Պետրուարի 17-ին Խորհրդային Ժողովի նախագահ Լուտունը ներկայ եղած է Մոսկուայի Մեծ Թատրոնի մէջ կատարուած հանդիսաւոր ժողովին, որ գումարուած էր Պետրուարի 17-ի յիշատակին։ Ներկայ էին նաեւ Ռուսիոյ Կոմունիստական Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի անդամներ, Կարմիր Բանակի եւ Նաւատորմիղի հրամանատարներ, Մոսկուայի Խորհրդի ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ Մոսկուայի մէջ գտնուող օտարազգի պատուիրակներ։

Ժողովի նախագահութիւնը ստանձնած է Կալինին։ Ան իր բացման խօսքին մէջ ըսած է, որ Պետրուարի 17-ը Ռուսիոյ մէջ տօնուած է իբրեւ Ազատութեան Տօն։ Ան յիշեցուցած է, որ 1917 թուականին Պետրուարի 17-ին Ռուսիոյ մէջ տիրող ցարական բռնատիրական կարգերը տապալած են, եւ ժողովուրդը ձեռք բերած է իր ազատութիւնը։ Ան ըսած է, որ Պետրուարի 17-ը ամէն տարի տօնուելու է, որպէսզի ռուսական ժողովուրդը չմոռնայ իր ազատագրութեան օրը։

Կալինին ապա կարդացած է Խորհրդային Միութեան Կեդրոնական Գործադիր Կոմիտէի նախագահութեան որոշումը, որով Պետրուարի 17-ը կը հռչակուի իբրեւ Ազատութեան Տօն։

Ապա Կալինին ելոյթ ունեցած է։ Ան ըսած է, որ Պետրուարի 17-ը ամէն տարի տօնելու է, որպէսզի ռուսական ժողովուրդը չմոռնայ իր ազատագրութեան օրը։ Ան ըսած է, որ Պետրուարի 17-ը ամէն տարի տօնելու է, որպէսզի ռուսական ժողովուրդը չմոռնայ իր ազատագրութեան օրը։

Կալինին ապա կարդացած է Խորհրդային Միութեան Կեդրոնական Գործադիր Կոմիտէի նախագահութեան որոշումը, որով Պետրուարի 17-ը կը հռչակուի իբրեւ Ազատութեան Տօն։

Կալինին ելոյթ ունեցած է

ԼԵԼՈ

— ο —

Ճանապարհ ընկած մարդիկ երբեմն ստիպված են լինում գիշերել ինչ-որ անծանոթ տեղում, ուր ոչ մի հյուրանոց չկա, ոչ էլ ծանոթներ, որոնց հյուրընկալությունից կարելի լինի օգտվել։ Այդպիսի դեպքերում ճանապարհորդները ստիպված են լինում գիշերել կա՛մ կառքի մեջ, կա՛մ բաց երկնքի տակ։

Ուրախ եմ, որ ինձ հետ այդպիսի դեպք չի պատահել։ Ես միշտ ունեցել եմ ծանոթներ, որոնց տներում միշտ ինձ համար տեղ է եղել։ Ես միշտ ունեցել եմ ընկերներ, որոնք ինձ ուրախությամբ ընդունել են իրենց տներում։ Ես միշտ ունեցել եմ հարազատներ, որոնք ինձ ամենայն սիրով ընդունել են իրենց տներում։

պիտի զուգադիպի Պալբանեան խորհուրդի ժողովին:

Միւս կողմէ կը հաւաստուի թէ Թէվֆիք Բիւշտի վերջերս Ա-թէնէ այցելած ատեն, խօսեր է նաեւ Ալպանիան եւ Պուլկարիան Պալբանեան ուխտին կապելու միջոցներու մասին: Կը կարծուի թէ այս խօսակցութիւնը կապ ունի Զոկու թագաւորին Ալպանիա այցելութեան հետ: Ուրիշ խօսքով, էնկիւրի պիտի աշխատի հարթել ճամբան, Ալպանիոյ մասնակցութեան համար:

Պալբանեան խորհրդաժողովը չպիտի գումարուի...

«Ճիւմհուրիէթ» կը գրէ.— Կը թուի թէ ձախողած է Պալբանեան խորհրդաժողովը որ հոկտեմբեր 1ին պիտի գումարուէր Պոլսոյ մէջ: Պատճառը՝ Եուկօ Սլաւիոյ եւ Ալպանիոյ ըրած ա-ռարկութիւններն են: Համաժողովի թուրք պատուիրակութեան նախագահ եւ Տրապիզոնի երեսփոխան Հասան պէյ, այս մասին հետեւեալը յայտարարեց մեզի.

— «Գարունէն ի կարեւոր փոփոխութիւններ տեղի ունեցան Պալբանեան երկիրներու մէջ եւ ազդեցին Պալբանեան խորհրդա-ժողովին վրայ: «Պալբանեան շաբաթը» ոչ մէկ երկրի մէջ կարե-լի եղաւ կատարել: Հելլէն խմբակը սեպտեմբեր 5ին յետաձգած էր այդ շաբաթը: Իսկ լուր առած չըլլալով թէ պալբանեան ուրիշ եր-կիրներ պիտի մասնակցին, հելլէն խմբակը մեզի հաղորդեց թէ կրկին յետաձգած է հանդիսութիւնները: Մենք ալ նոյն պատճա-ռով ստիպուեցանք յետաձգել «Պալբանեան շաբաթը»: Ալպանիոյ պատուիրակութիւնը չմասնակցեցաւ նոյնիսկ Ա-թէնէի խորհուրդի նիստին: Դարձեալ, ալպան պատուիրակութիւնը չպատասխանեց խորհրդաժողովին մասնակցելու համար իրեն ուղղուած հրաւէ-րին: Միւս կողմէ, իմացանք թէ Եուկօ – Սլաւիոյ պատուիրակու-թիւնը չպիտի մասնակցի այս տարուան խորհրդաժողովին: Իսկ հելլէն խմբակէն զատ, ուրիշ ո եւ է խմբակ դեռ չպատասխանեց նախագահութեան այն հաղորդագրութեան թէ Հոկտեմբեր 1ին պիտի գումարուի խորհրդաժողովը: Ասկէ կը հասկցուի թէ Եուկօ Սլաւիա կը պնդէ իր հին տեսակէտին վրայ: Կը յուսամ թէ Պալ-բանեան չորս նախարարները ժրնեւի մէջ համաձայնութեան մը պիտի գան: Անձնապէս կը կարծեմ թէ հարկ պիտի ըլլայ այս տա-րի յետաձգել Պալբանեան խորհրդաժողովին գումարումը:

Թ Է Յ Ա Մ Ե Ղ Ա Ն

կազմակերպուած *Յ Ր. Հ. Կ. ՄԱՅԻ ԻՍԻ ԼՒ ՄՈՒԼՒՆՈՅԻ Մ. ՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ ԻՆՆԱՄՕՏ ՆՈՐ ԲԱՑՕՒԵԼԻՔ ԴՈՐՈՅԻՆ*

Այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Պ. ԴԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆի սրճարանին սեջ
45, rue de la Défense, Իսի - լէ - մուլինօ

գեղարուեստական բաժին, երգ, արտասանութիւն, պար:
Թախսերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք:
Հաղ. միջոց.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Կար ա'Իսի:

Թ Է Յ Ա Մ Ե Ղ Ա Ն

կազմակերպուած՝ *Ֆ. Կ. ՄԱՅԻ ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ԲՈԼՈՆՊԻ Մ. ՃԻՒՂԻ կողմէ*

Վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին *Café Tabac de Comète*ի վերնայարկը
(*1, Place de la Comète, Asnières*):
Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, կովկասեան պարեր:
Կը նուագէ Թառիստ *Ռուբէն*:
Թախքերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք:
Հաղորդակց. միջոց.— Օթօպիւս CI (45) առնել Մաթըէնէն, իջնել Place Comète. Asnières.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՑ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ *յառաջիկայ* Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ *ամէն ամիս* կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՅ – ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:
Բաժնեդին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ՆԱՄԱԿԱՏԱՒԱԾ

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Թ

ԼԻՈՆ, Ա. Կ.— 70:
ՄՈՆԹՐԷՕԶԼ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Ա. Ա.— 70:
ՏՐԱԿԻՆԵԱՆ, Գ. Լ.— 35:
ՄՕՐԵՍԹԵԼ, Պաքտ.— 35:
ՓԱՐԻԶ (20), Ռէյ.— 35:
ԼԱ ՌՕՇԵԼ, Սան.— 70:
ԱՆՎԷՐՍ, Խուպ.— 141.80:
ՄԱՐՍԷՑԼ, Ալմ.— 350:
ԼԻԿԷՑ Ա. Խ.— *Սուացած ենք: Տես – նել թիւ* 2593:
ՄԱՐՍԷԼ, Գորթ.— 800:

ԽԱՉՎԵՐԱՑԸ ՍԷՆ ԺԷՌՄԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի սեպտեմբեր 16ի օրը վերացման Ս. Խաչի տօն ըլլալով, Սէն Ժէռմի եկեղեցւոյ մէջ հանդէս – սաւոր պատարագ պիտի մատուցուի:

Նոյն երեկոյին Խաչվերացի թափօ-րը պիտի չրջագայի եկեղեցւոյ բակին մէջ, զարդարուած խաչով:

Պիտի մասնակցին Հ. Մ. Ը. Մ.ի Սէն – Ժէրմէ սկաուտ – գայլիկնե-րու Միութեան անդամները:

Անոնք որ կը փափաքին Ս. Խաչին կնքահայրութիւնը ստանձնել թող դի-մեն Թաղականութեան:

Գիւղիս քահանան երկուշաբթի մե-ռելոցի օրը Սէն Ժէռմի գերեզմանա-տունը պիտի գտնուի, առաւօտուն ժամը 9էն 12, փափաքողներուն նըն-ջեցնելու ներեզմանները օրհնելու հա-մար:

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց 8, Ս. Պատարագի 10.30, Խաչհան – գիստի 11.30, երեկոյի Խաչվերացի Թափօր 7 — 8:

Թաղականութիւն Սէն – Ժէրմէ

ՀՈՒՇԱՏԻՏՐ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ Տիգրանակերտի եւ Շրջանի Հայրենակց. Միութեան մասնաճիւղերէն կը խնդրուի իրենց հասցէն հաղորդել Փարիզի Տիգրա-նակերտի Հայրենակց. Միութեան մասնաճիւղին հետեւեալ հասցէին.— Տիգրան Գաֆվէճեան, *26, Rue Blan-qui. Paris* (13)։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռեմ քոյրս Տիկ. Մէրհու-պէ Զավուշեան (ծն. ի Պօլու Վար-ժապետեան), կը բնակէր պատերազ-մէն առաջ Ատաբազար, Մալաթլար թաղ, կինն էր հիւսն Զավուշենց Համբարձ, տարագրուած է Տէր-Զօրի կողմերը իր զաւակներով միասին, Գրիգոր, Մելքոն եւ Նուէրիկի: Կը խնդրուի իրենց մասին տեղեկու-թիւն ունեցողներէն տեղեկացնել «Յառաջ» խմբագրութեան եւ կամ Մարի Պօղոսեանի 56, Avenue Carnot. Neuville. S)Saône, Rhône.

ՀԱՅԱՍՏԱՆի մեծադիր քարտէսը որ *20* ֆրանքի կը ծախուէր, հեղի-նակին անձկութեան բերմամբ մնա-ցած *500* օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հաւր մէկ ֆրանքէն պիտի սայ: Դիմել՝ *Patrikian*ի, *48, rue du Centre. Lagarenne-Colombes, Seine*:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme. PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆԸ
2, Rue Blanqui. Paris (13);

ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՏԵՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառա. կուսի ֆէթըրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong
Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons
143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)
Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր գերձակատան բացման առթիւ մեծ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ սկսած 300 ֆրանկէն:
COMPLET » 400 »
ՎԵՐԱՐԿՈՒ » 400 »

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՎՇԱՐՃՈՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ

Շէլ - վոհրնէի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն, մշակ հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:

Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 *վայրկեան Փարիզէն):*
Դիմել դերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13' Rue Saulnier, *Paris* (9):

Ունիմ նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, ա-ձէն կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ **ՊԷՐՆՈՒՐ ՎԱՀԷՏԻ**

94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիզիապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբու-թիւններով, եթէ չէք ֆասկնար արուեստագիտական բացատրու-թեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռ-նարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներ-կայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհե-տեւ ապագային պիտի գոչէք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ ան-գամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտա-սահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք ֆակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

Հայերու ժուռդրագարդը ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton:** 52.73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌԱՑԷԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշալ փո-րէնի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05–93
*Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire*ի չարկաբաժինին մէջ)

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՌՈՅՏՈՄ եւ ԱՂԲԻՒՐ ՍԵՐՈՒԲ ենթակոմիտէներու ժողովը տեղի պիտի ունենայ վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահին մէջ:

ԱԿՆՈՒՒԻի խումբի ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սո-վորական հաւաքատեղիին մէջ:

ՎԸԷԺ խումբի ժողովը այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքավայրին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԿԱՐՏԱՆի ենթակոմիտէի ժողովը այս կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին: Կարեւոր օրակարգ:

ԷՒՍի Քեռի խումբի ժողովը այս կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղիին: Կարեւոր օրակարգ:

ՎԱՄԵԱՆ ենթակոմիտէի ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԸՆԿԵՐ կարօ երիթակոմիտէի ժողովը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի երեկոյեան ժամը 8ին, կարեւոր օրակարգ:

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ — Թարգմ. Ժ.

— Եւ դառը, յաջորդ օրն իսկ...

— Այո, յաջորդ օրը.. Ծանօթ էի Քրիսի Ուօքըրի սովորութիւններուն. ամէն օր ցերեկները ազատ էր եւ ժա-մը 5.30ին առաւնները դինեատւն կը վե-րադառնար... ճամբան ապահով, բռնեցի դինքը եւ Զարլզ փղոց՝ իր – Ժիլի Պրաունին բուժարանը տարի... յետոյ...

— Սպասէ վայրկեան մը... աղջիկը չըսա՞ւ քեզի թէ ոստիկանատունէն կը վերադառնար այդ պահուն...

Ձէնիսըն զարմացաւ.

— Ոստիկանատունէ՞ն, այդ օ՞րը, ոչ, չըսաւ...

— Հոգ չէ, չարունակէ... ուրեմն.. յետոյ Կրինը բռնեցիր...

— Այո...

— Եւ միեւնոյն տեղը տարիր զին-քը... լաւ, մնացածը դիտենք արդէն ... հիմա ըսէ տեսնեմ, Քրիսին ո՞ւր կրնանք գտնել...

— Հիւսիս գնաց նոյն գիշերը, իր ազգականներուն մօտ կարծեմ...

— Դրամն ալ գրպանին մէջ ան – չուշաս...

— Այո...

— Դուն վճարեցիր թէ իրեն եւ թէ կրինին, այնպէս չէ՞... գրամը ո՞վ տուաւ քեզի...

— Էֆյտի Զիլը... թղթադրամ...

— Իսկ քու բաժի՞նդ, դուն ի՞նչ ըս-ուացար...

Ձէնիսըն վարանեցաւ.

— Ըսէ, ըսէ նայիմ, պնդեց ոստի-կանը:

— Հազար մը առած էի արդէն, չորս հազար եւս պիտի ստանայի...

— Պիտի ստանայի՞ր... չստացա՞ր տակաւին...

— Ոչ. վաղ առաւ Էֆյտի Զիլին պիտի հանդիպէի...

— Ցոյս ունիմ որ կը հանդիպիս, դիտել տուաւ ոստիկանը՝ խնդուքէ – բես՝ իր երկու օգնականներուն նայե-լով. յոյս ունիմ որ ձեզի դէմ դիմաց կը տեսնեմ... Ձէնիսըն, ըսէ տեսնեմ, Էֆյտի Զիլը անչուշտ Լոնտոն է հի – մա, գիտե՞ս թէ ուր կը բնակի...

— Ոչ, բայց գիտեմ որ Եուսթըն պանդոկը չէ, այդքանը գիտեմ...

— Ո՞ւր պիտի հանդիպէիր իրեն...

— Այստեղ Փէտինկթընի՝ Սփրինկ փողոց գտնուող թէյարան մը...

— Գիտե՞ս թէ ուր է ան այս պի – շերը.

— Ոչ, բայց...

— Բայց ի՞նչ...

— Բժիշկին հետ չատ մտերիմ կ'ե-րեւայ...

— Շատ լաւ, Ձէնիսըն. ազէկ ըրիր որ բացէ ի բաց յայտնեցիր գիտցած-ներդ, սակայն բացարձակօրէն ճշմա-րիտ պատասխան մը կ'ուզեմ հետեւ – եալ հարցումիս — այս բոլորէն յետոյ որոշ կերպով կրնա՞ս ըսել թէ ով թու-նաւորեց Ալֆրէտ Ձէքսընը...

Ձէնիսըն գլուխը թօթվեց եւ վճռա-կան կերպով ժխտեց:

— Ոչ, բաւ. չեմ գիտեր, բացար-ձակօրէն չեմ գիտեր...

— Կասկածներ չունի՞ս այդ երկու-քէն մէկուն կամ միւսին մասին...

— Ոչ, անոնց բերնէն չլսեցի որ եւ է բան որ այդ տեսակ կասկած մը ներ-չնչէր ինձի. բայց ես իմ կարծիքներս ունիմ Ձէքընի թունաւորման հարցին չուրջ...

— Լաւ, իմանանք, որո՞նք են...

— Տարակոյս չկայ որ Էֆյտի Զիլը Ձէքընի հետ առանձին էր դինեատան մէջ. ատիթը ունէր բնականաբար ա – նոր խմած ուիսքիին մէջ բան մը նե-տելու. երկու գաւաթ խմեց ան. ատի-թը ունէր, ի'բսեմ որովհետեւ Քրի – սիէն իմացածիս համաձայն, Ձէքընը սիկառ մը գնելու համար սպասարկու-հեան սեղանին քով կուգայ.. Տիկինը չէ՞ր կրնար բան մը ձգել անոր բա – ժակին մէջ...

— Լաւ, ուրի՞շ, բժիշկին մասին ի՞նչ կրնաս ըսել...

— Նոյնպէս տարակոյս չկայ որ բը-ժիշկը եւ Ալֆրէտ Ձէքընի միասին էին այդ իրիկունը. Շայնօյի կառքով Զար-լզ փղոցէն Քօպտընի արձանը գա – ցողները անոնք էին... բժիշկը կրնար թունաւորել զայն...

— Սակայն որոշ բան մը չես կրնար ըսել, գիտել ուզես ոստիկանը,ամ – բողջ դիտցածդ այն որ զանազան պատճառներով Էֆյտի Զիլը չէր ուզեր որ իր անունը երեւան ելլէր. այդքան:

— Այո, այդքան, ըսաւ Ձէնիսըն. լուսթիւն... ահաւասիկ թէ ինչ կ'ու-զէր ան եւ պատրաստ էր որ եւ է գին տալ...

— Զարլզ փղոցի այդ անցուդար – ձերուն մէջ բժիշկ Պրաունը ի՞նչ դեր ունէր, հարցուց Ուօմբրըլլի.

— Գրեթէ ոչինչ. ես այն կարծիքը ունիմ որ անիկա խենթեցած, կամ – ղած էր որ իր անունը գործին մէջ կը մտնէր... կարծեմ չէր ուզած որ Էֆյտի Զիլը այնտեղ երթար եւ մեզ ալ այտեղ տանէր... ինձի այնպէս թուեցաւ թէ Էֆյտին անոր կարեկցու-թեան դիմած էր... երբեմն, երբեմն Պրաունը կը հասկցնէր Էֆյտիին թէ իր կարզապրելիք գործն էր... թերեւս կ'աշխատէր խնդրին մէջէն հեռանալ:

— Շատ չի խօսեցա՞ւ...

— Բուն կարգադրութեանց մասին, ոչ. անհամբեր եւ անհանգիստ էր, կարծես մեզ ամէնքս ալ դուրս հանել կ'ուզէր...

— Կրնա՞ր այն տպաւորութիւնը թէ անոնք զիրար լաւ կը ճանչնային եւ հին բարեկամներ էին...

— Կ'երեւար որ իրարու հետ բաւա-կան ծանօթ էին. Էֆյտին յաճախ ա – նոր մէկ մտութեան կը դիմէր մեր խօսակցութիւնները կը շարու-նակէին. այդ բոպէներուն էր որ ինչպէս ըսի, բժիշկը կը հասկցնէր թէ իր Էֆյտիին գործն էր...

— Սրր ձօնի անունը յիշեցի՞ն ձեր բնք ...

— Ոչ, երբ առաջին անգամ Էֆյտիի հանդիպեցայ՝ Զէսթըր՝ իր բնակա-րանը, բաւ որ Սըր ձօնի անունը չխառնեմ այդ գործին...

Ոստիկանը բարեկամներուն նայեց ուժգնօրէն եւ ըսաւ:

— Ոչ մէկ բան չի գիտեր, ըսաւ ան-նոնց ուրան ցոյց տալով, ոչ մէկ որ բան... բայց ան միւս երկուքը՝ գի-տեն՝ Էֆյտին եւ բժիշկը... ի՞նչ չի-նէք դին էր թէ ուր է տիկինը. ես կը-կարելի է Զէսթըր վերադարձած է... բայց Պրաո՞ւնը... հէյ ըո՞ւչ կայ...

Այս վայրկեանին պանդոկին ծառա-ներէն մէկը Ձէնիսընի մօտենալով ը-սաւ որ Հիւսիսէն գինքը կ'ուզէին տես նել. Ձէնիսըն ոտքի ելաւ ու ոստիկանին քովը գնաց:

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seb. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԲՐԹԵԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԻՏՔ : TOLBIAC)

ԲՆԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 15 Septembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2600

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ՁԱՐՁԱՏՈՒՄՆԵՐ

»»»··«««

Լեհական ռումբը եթէ անակնկալ մը չէ, ամէն պարագայի մէջ նոր հարուած մըն է Ազգերու Դաշնակցութեան համար։ Միեւնոյն առեն պերճախօս փաստ մը՝ պատերազմական դաշնագիրներու անանկութեան։

Լեհաստան փոքրամասնութեանց իրաւունքներու պաշտպանութեան վերաբերեալ պայմանագիրն է որ կը դրժէ։ Բայց, այդ խզումը աւելի խոր հեռքեր ունի։

Վերսայլի դաշնագիրն է որ կ'եղծուի։ Եւ Ազգերու Դաշնակցութեան վարկն է որ կը սաբսի։

Լեհաստան տարիներէ ի վեր կը սրտնջայ 1919 յունիս 28ի դաշնագրին (Վերսայլ) փոքրամասնութեանց հատուածին դէմ։ Քանի մը անգամ ալ, փորձեր կատարեց գայն փոփոխելու, կամ իր օձիքը ազատելու։

Այդ պայմանագրով, Լեհաստան ընդունած կ'ըլլար որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը տուգումներ կատարէ իր գլխուն վերեւ, փոքրամասնութեանց իրաւունքներու գործադրութեան մասին։

Փոքրամասնութեանց խնդիրներ ունին բազմաթիւ պետութիւններ, բայց ամէն մէկուն համար տարբեր կանոններ հատատուած են։

Օրինակ, Թուրքիան ալ մասնաւոր դաշնագիր տորթագրած է այդ մասին, բայց իր ուզածին պէս կը չարժի։

Ընդհանրապէս, բոլոր պետութիւնները ներքին խնդիր կը սեպեն այդ հարցը եւ չեն հանդուրժեր արտաքին միջամտութեան։

Լեհաստան արժանապատուութեան խնդիր դարձուցած էր այս պարագան, պահանջելով կամ ընդհանուր միջազգային հակչիռ, եւ կամ ազատ արձակում որ եւ է պարտաւորութենէ։

Տեսնելով որ գոհացում չեն տար, ահա ինք իր գլխուն կը դրժէ տորթագրած յանձնառութիւնները։

Ինչո՞ւ ճիշդ այս օրերուն,— Որովհետեւ այլ եւս ապահոված է Ք. Մխիթեան անդամակցութիւնը։

Լեհաստան չի հանդուրժեր որ քննիչ մը եւս աւելնայ իր գլխուն, իբրեւ թէ երկրորդական պետութիւն մը ըլլար։

Ան փոքրամասնութեանց խնդիր ունի նաեւ Գերմանիոյ հետ։ Բայց այս վերջինը չատոնց քաշուած է Ազգերու Դաշնակցութենէն։ Եւ հեռագիրը կ'ըսէ թէ Լեհաստանի դրժումը կապ չունի 1922ի լեհ-գերման պայմանագրին հետ, քանի որ երկու երկիրները համաձայնած եւ փոխադարձ պարտաւորութիւններ տատնձնած են։

×

Ինչպէս ըսինք, լեհական խզումը ուղղուած է Վերսայլի դաշնագրին եւ Ազգերու Դաշնակցութեան դէմ։ Բուն բառով՝ դաշնագիրներու «նուիրականութեան» դէմ։

Այս իսկ պատճառով, սրտատո՛ւչ վրդովումի մը մատնուած են մեծերը,—անոնք որ դաշնագիրները խմբագրեցին ամէնէն ա-ռաջ իրենց աւարը ապահովելու համար։

Ամէն պատրանք փարատելու համար, ըսենք թէ այդ վրդովումը կապ չունի փոքրամասնութեանց ճակատագրին հետ։

Ջէմալապետութիւնը առաջին օրէն իսկ ոտքի տակ առաւ փոքրամասնութեանց իրաւունքները, ծաղրանկարի մը վերածե-լով Լոզանի դաշնագրին այդ մասը։

Արդ, 1924էն ի վեր լսեցի՞ք որ եւ է բողոք, որ եւ է ազդարարութիւն՝ դաշնագիրներու նուիրականութեան մասին։

Ինչո՞ւ իբր անցեր են հիմա, երբ Լեհաստան չեզեալ կը համարի իր միակողմանի յանձնառութիւնները, եւ կը պահանջէ ընդհանուր պայմանագիր մը։ Միեւնոյն յանձնառութիւնները բոլորին համար։

Պարզապէս անոր համար որ, պետութիւն մը այսպէս, ուրիշ մը այնպէս խախտելով պատերազմի դաշնագիրները, կամաց-կամաց քուրջի կը վերածեն զանոնք։

Այդ հիմնական մատնոգութենէն դուրս, որո՞ւն հոգը հատեր է, փոքրամասնութեանց խնդիր յուզելու համար։

Եթէ անոնք որ եւ է առեն խորհած ըլլային փոքրամասնութեանց իրաւունքներու ապահովութեան մասին, անուշտ կը հաստատէր ընդհանուր եւ միջազգային դրութիւն մը, հակակշիռ տատուէր ընդհանուր եւ միջազգային դրութիւն մը, հակակշիռ տատուէր ամէն տեղ, առանց մեծի ու փոքրի խտրութեան։

Մինչդեռ, 1920էն ի վեր, ամէն անգամ որ այդ խնդիրը կ'արծարծուի, չհակակիռները պերճախօսութեան հեղեղներ կը թափեն, պարակելու համար իրենց չհամաձիքը։

Ամէն պարագայի մէջ, ժամանակի նշան է Լեհաստանի գլուխած քարը։

Այդ եղոյթն ալ կ'ապացուցանէ թէ՝ ոչ մէկ պետութիւն սրտանց կապուած է Ազգերու Դաշնակցութեան։ Կը բաւէ ոտքի մը կոչուին վրայ կոխել, ճակատ փոխելու համար։

Ճիշդ է, Լեհաստան չի հրաժարիր Ազգերու Դաշնակցութենէն. բայց չէ՞ որ կը խախտէ վերսայլի դաշնագիրը, մերժելով անոր այս կամ այն տրամադրութիւնը։

Ո՞վ կրնայ երաշխաւորել թէ Լեհաստանն ալ Գերմանիոյ համբուն չզլիսի հետեւիլ, եթէ օրուան հզօրները դաշնագիրներու սրբութենէն ճառեն...

Ցրտնոան էր Լեհաստանի գլխաւոր կնքահայրը։ Բայց ահա խորթ զաւկի մը պէս կը նայի առենէ մը ի վեր։

Պառնոն վաթշտա գնաց հին-հին դարուց յիշատակները թարմացնելու եւ «մոլորեալ»ը դարձի բերելու համար։

Ի՞նչ օգուտ։ Լեհաստան այսօր աւելի սերտօրէն կապուած է Գերմանիոյ եւ Ք. Մխիթեան հետ։ Եւ, իր նոր եղոյթը ամէնէն աւելի այդ երկուքին համոյք պատճառած է։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՓՈԹՈՐԻԿ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԿԸ ԴՐԺԷ

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Սեպտեմբեր 13ին նոր ռումբ մը պայթեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին մէջ։

Պ. Պէֆ, Լեհաստանի արտաքին նախարարը, վիճաբանութեան մը ընթացքին յանկարծ յայտարարեց թէ իր երկիրը այլեւս չի ճանչնար փոքրամասնութեանց իրաւունքներու պաշտպանութեան ներկայ ձեւը եւ կը պահանջէ երաշխաւորութեան ընդհ. դաշնագիր մը հաստատել բոլոր պետութեանց համար։ Ուրիշ խօսքով, Լեհաստան կը պատռէ այն դաշնագիրը զոր ստորագրած էր Վերսայլի մէջ, 1919 յունիս 28ին, դաշնակից եւ այլակից պետութեանց հետ։

Լեհաստանի հետ կնքուած այս դաշնագիրը օրինակ ծառայեց ուրիշ երկիրներու համար։ Դաշնագիրը Լեհաստանի այն առեն-ուան վարչապետին, Փատերեւսկիի յանձնուեցաւ Քլէմանսոյի մէկ նամակով, որ կ'ըսէր.— « Երկար առենէ ի վեր, սովորութիւն է որ երբ նոր պետութիւն մը կը ստեղծուի կամ երբ հին պետութիւն մը կարեւոր երկրամասեր կը կցէ իրիշխանութեան, նորկացութեան ճանաչումը մեծ պետութեանց կողմէ՝ կը տրամադրէ կարգ մը ընկերութիւններու գործադրութիւնը պահանջել, միջազգային համաձայնութեան մը ձեւով »։ Պ. Քլէմանսօ կ'աւելցնէր թէ նոր դաշնագրին մէջ, այս տրամադրութեանց գործադրութիւնը պիտի երաշխաւորեն ոչ թէ մեծ պետութիւնները, այլ Ազգերու Դաշնակցութիւնը, ապահովելու համար բացարձակ անկողմնակալութիւնը։

Ճիշդ է որ Լեհաստան հանութեամբ չստորագրեց այս պայմանները, եւ Փատերեւսկի վերադարձին չծածկեց իր դառնութիւնը, մեծ պետութեան մը արժանապատուութեան դէմ գտնելով այսպիսի յանձնառութիւն մը։ Այդ օրէն մինչեւ այսօր, Լեհաստան միշտ կը յիշեցնէր թէ փոքրամասնութեանց դաշնագիրը վարկաբեկիչ է իրեն համար, ցորչափ միւս պետութիւնները ալ չեն ենթարկուիր նոյն տրամադրութեանց։

Այս պատճառով ալ շատ բիրտ էին Պ. Պէֆի յայտարարութիւնները։ Լեհաստանի պատուիրակը պատմեց թէ ինչպէս, 1922-ին, փոքրամասնութեանց իրաւունքներու երաշխաւորութեան ընդհանուր դրութիւն մը առաջարկուած էր Ազգերու Դաշնակցութեան Գ. ընդհ. ժողովին։ Այն առեն բաղձանք մը յայտնուեցաւ, բայց ոչինչ եղաւ։ Ժ.Ա. ընդհ. ժողովին, լեհական կառավարութիւնը ստիպողական կոչ մը ուղղեց կառավարութեանց, պահանջելով ստանալ միօրինակ եւ ընդհանուր հակակշիռ մը՝ լեզուական, ցեղային եւ կրօնական փոքրամասնութեանց իրաւունքներուն պաշտպանութեան համար։ Այս կոչը մերժումի հանդիպեցաւ։ Անցեալ տարի կրկնուեցաւ կոչը, բայց արդիւնքը եղաւ դառն յուսախաբութիւն։ Բացի բանի մը պետութիւններէ, որոնք պարզեցին իրենց տեսակէտները, լեհական կառավարութիւնը նորէն մերժումի հանդիպեցաւ։

ԿԱՌԱՋԱՐԿՈՒԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ ՄԸ ՀՐԱՒԻՐԵԼ

Այս բացատրութիւններէն յետոյ, Պ. Պէֆ ճնճաղատեց ներկայ դրութիւնը, որ անհաւասարակշիռ շէնքի մը կը նմանի։ Կարգ մը պետութիւններ դաշնագիր ստորագրած են, ուրիշներ պարզ յայտարարութիւններ բրած են։ Ոմանք կ'ընդունին թէ պէտք է դիմել միջազգային արդարութեան ատեաններին, ուրիշներ հակակշռի իրաւունքը կը վերապահեն միայն Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին։ Փորձը ցոյց տուաւ որ այս դրութիւնը կատարեալ ինքնախաբէութիւն է։ Ան երբեմ օգուտ չունեցաւ փոքրամասնութեանց համար, եւ միւս կողմէ պատրուակ դարձաւ անհանգարիկիչ բարոզութիւններ կատարելու այն պետութեանց դէմ որոնք յանձնառութեան տակ մտած էին։ « Այս կացութիւնը չի կրնար շարունակուիլ առանցանդարմանելիկերպով վտանգելու այնքարոյական հիմերը որոնց վրայ հաստատուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը 1919ին։ Ստիպողաբար կոչ կ'ուղղեմ այս բարձր ժողովին՝ շտկել անցեալի սխալները եւ ստեղծել ամուր, յստակ եւ միօրինակ հիմ մը որուն վրայ պիտի կանգնի փոքրամասնութեանց միջազգային պաշտպանութեան դրութիւնը, վերջնական եւ տեւական եղանակով։ Լեհական կառավարութիւնը յստակ եւ բացորոշ պատասխան մը կը սպասէ հետեւեալ երկու հարցերուն.— 1· Անմիջապէս ընդունիլ փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան ընդհանուր պայմանագրի մը անհրաժեշտութիւնը.— 2· Միջազգային խորհրդաժողով մը հրաւիրել այս մասին։

Ինչ կը խորհին միւս պետութիւնները

Ինչպէս ըսինք, լեհական կառավարութեան այս յայտարարութիւնը ռումբի մը պէս պայթեցաւ ժողովին մէջ։ Անշուշտ ամբողջ Լեհաստանը գոհ է եղածէն։ Լեհական թերթերը լուրը հաղորդեցին խոշոր խորագիրներով, իբրեւ « պատմական օր մը Լեհաստանի համար »։ Բոլորն ալ կը շեշտեն թէ իր նախարարին յայտարարութեամբ, մերժելով նուաստացուցիչ կացութիւն մը, Լեհաստան կ'ուզէ ցուցնել թէ երկրորդական պետութիւն մը չէ։

Յայտարարութիւնը գէշ տպաւորութիւն գործեց Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի բաղաքական շրջանակներուն մէջ։ Պ. Պառթու երէկ պարզեց իր երկրին տեսակէտները։ Ձառ մըն ալ Անգլիոյ արտաքին նախարարը խօսեցաւ, իրաւապէս անընդունելի գտնելով Լեհաստանի բռնած դիրքը։

Կ'ըսուի թէ Լեհաստան մերժած է նաեւ արեւելեան դաշինքը, հետեւելով Գերմանիոյ։

(Յուրքերու շարունակութիւնը կարդալ Գ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՁՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

»»»·«««

Կարդացէք եւ ծափահարեցէք։—

Պուլկարիոյ կրթական նախարարութիւնը նոր օրէնք մը հրատարակած է, որուն համաձայն 2000 լեվա տուգանքի պիտի դատապարտուին այն ծնողները որ իրենց զաւակները առանց նախապէս ազգային նախակրթարան դրկելու, կը նամբեն օտար դպրոցներ,— փրանսական, իտալական, ամերիկեան կամ գերմանական։

Ուրեմն, ոչ միայն Պուլկարները, այլեւ փոքրամասնութիւնները պարտաւոր են իրենց զաւակներուն նախակրթութիւնը տալ ազգային շրջանակի մէջ։ Այսինքն մայրենի լեզուով եւ ոգիով։

Նոր Թուրքիոյ մէջ ալ այսպէս է։ Եւ ատոր համար իրարու ետեւէ փակուեցան Պոլսոյ օտար նախակրթարանները, որոնք այնքան աշակերտներ կը հաշէին։

Այդպէս չէ միայն մեր մէջ։

Ո՛ւր որ ալ գտնուինք, ազգային դպրոցի մասին կը մտածենք երբ··· «աղքատ ենք եւ տնանկ »։

Ամէնէն շէն օրերուն ալ, Պոլսէն մինչեւ Մուշ, բազմութիւն մը կը կազմէին այն ծնողները որ հանութեամբ 40 — 50 դրուշ ամսականի կը վճարէին «Սէօն»երու եւ «Ֆրէր»ներու, մի-սիոնարներու կամ փաթէրաներու նախակրթարաններուն։

Այդ նոյն հայրերն ու մայրերը անկիանոսի ափերը։ 1917 մարտ 2ին առաջեայ կառավարութիւնը ազատեց հերոսուհին, որ փեթրոկրատ վերադարձաւ՝ փառաւոր ցոյցերով։ Երբ իշխանութեան գլուխ անցան բոլշեւիկները, Բրեչկովսկայան ալ հակայեղափոխական հռչակեցին, որով « մայրիկ »ը վերսկսաւ իր դաւադրական կեանքը։ 1918ին գնաց Ամերիկա, յետոյ Չեխոսլովաքիա, ուր կ'ապրէր 15 տարիէ ի վեր։ Փրակայի մէջ հիմնած էր գիշերօթիկ դպրոց մը, երիտասարդ գիւղացիներու դաստիարակութեան համար, ինչպէս եւ ռուսական տպարան մը։

ԻՎԱՆ ՄԻԽԱՅԼՈՎ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ՓԱԽՉԻ

Սոփհայէն կը հեռագրեն.— Իվան Միխայլով, Մակեդոնական Ցեղ·կազմակերպութեան վարիչը, որ կը հեռատպուէր, Թուրքիա փախաւ երկուշաբթի օր, իր կնոջը հետ։

ՔՈԼԵՐԱ ՉԻ ԵՂԵՐ

Պուրբէշի թերթերը կը գրեն թէ՝ համաձայն մանրէաբանական զննութեանց, վերջնապէս հաստատուած է թէ Մամայայի (Ռունաթացնա) պահակազօրքին մէջ ծագած հիւանդութիւնը խոլերա չէ։ Զինուորները հիւանդացած են ուտելով ածխախառն վարդացած հաց մը միսը։ Որ եւ է նոր դէպք չէ պատահած։

ԿԱԹՂ ԿԸ ՍՊԱՆԻ

Կաթնավաճառներու սէնտիֆան կը ծանուցանէ թէ երաշտի պատճառաւ մեծապէս նուազած ըլլալով անասուններու կերը, սեպտեմբեր 16էն սկսեալ կաթին լիդրը 1·30էն պիտի բարձրացնայ 1·40ի։

ԹԷ ՊՏՈՑՏ ԹԷ ԱՌԵՒՏՈՒՐ

Առջի օր Մարսէյլէն դէպի Արեւելք ճամբայ ելաւ Մէսաժըռիի « Մառէշալ ժոֆր » շոգենաւը։ Պիտի երթայ Լիբանան, Պաղեստին եւ Նափոլի։ Շոգենաւին Բ· կարգի ճաշարանին մէջ սարքուած է ցուցահանդէս մը՝ Ֆրանսացի նկարիչներու, արձանագործներու եւ ճարտարապետներու գործերէն։ Նաւահանգիստներու առջեւ, Պ· ժ· Ֆրափա եւ ժառ Տիւհամէլ փը բանական արուեստի մասին դասախօսութիւններ պիտի ընեն այցելուներուն։

ԺՈՎԸՆ ՀԱՆԵՑԻՆ ԺՈՎԸ ՆԵՏԵՑԻՆ

Տուրնէնէի մէջ, վէճ մը ծագած ըլլալով գնորդներու եւ ակնոքսներու միջեւ, վերջինները բարկացան եւ ժողը նետեցին 200,000 ադկեր ձուկեր (սարտէլա)։

ՀՈՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵԼԻ ՏԱՂԱՎԱՐԸ

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

— ո —

Մեր ու ամբողջ Միության աշխատավոր մեծ ընտանիքի համար հոգեցունց ցավալի լուր ստացվեց Հոր հայկական սելի տաղավարի մասին։ Ինչպե՞ս, ինչու՞, ինչպիսի՞ հիվանդությունից մահացավ նա, ինչպե՞ս ու ինչպիսի՞ պայմաններում ավարտեց իր երկրային կյանքի ուղին։ Այդ մասին մենք կարդում ենք հետևյալ տողերը Հոր հայկական սելի տաղավարի հոգաբարձության նամակում։

Հոր հայկական սելի տաղավարի հոգաբարձությունը հայտնում է, որ Հոր հայկական սելի տաղավարի տնօրեն Ստեփան Ստեփանի Սահակյանը մահացել է 1928 թվականի հոկտեմբերի 8-ին, ժամը 5-ին։ Նա հիվանդացել է 1928 թվականի հոկտեմբերի 1-ին։ Հիվանդությունը սկսվել է ուժեղ ցրտով, որը հանկարծ բռնել է նրան։ Ցրտից հետո հիվանդը ուժեղ տենդ է ունեցել, որը հետզհետե բարձրացել է։ Հիվանդությունը տևել է 8 օր։ Հիվանդության 4-րդ օրը հիվանդը կորցրել է գիտակցությունը։ Հիվանդության ընթացքում նրան հետաքրքրել են միայն հոր հայկական սելի տաղավարի գործերը։ Հիվանդության 8-րդ օրը նա մահացել է։

Հոր հայկական սելի տաղավարի տնօրենի

ԼԵԼՕ

— ո —

Ուշ գիշեր էր, երբ Լելոն վերադարձավ տուն։ Ամբողջ օրը նա ման էր եկել քաղաքում, ոտքերը ցավում էին, բայց ինքն ինքնագոհ էր

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՔԱՂԱՍՈՒՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ ԵՆ

Տեղական թերթերը զարմանքով դիտել կուտան թէ՝ մինչեւ սեպտեմբեր 8, Մոսկուայի երկու պաշտօնաթերթերէն ոչ «Փրավտա»ն, ոչ ալ «Իզվեստիա»ն տող մը լուր չեն հրատարակեր Խ. Միութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու բանակցութեանց մասին: Կը նշանակէ թէ՝ աշխարհի մէկ վեցերորդ մասին մէջ մարդիկ լուր անգամ չունին այդ բանակցութեանց մասին, բան որ շատ բիչ օտար թերթեր կրնան մտնել կարմիր գիծէն ներս:

Բայց չէ՞ որ գաղտնի դիւանագիտութիւնը ջնջուած էր···

Սեպտեմբեր 13 թուակիր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ խորհրդային մամուլը կը շարունակէ բար լուրութիւն պահել: Իրազեկներ այս լռութիւնը կը բացատրեն հետեւեալ ձեւով·—Մոսկուա կ'ուզէ այնպէս ձեւացնել թէ ստիպողաբար հրաւիրուած է միւս պետութեանց կողմէ, եւ ոչ թէ ինք վրայ ինկած է: Այլապէս, գէշ տպաւորութիւն պիտի կրեն աշխատաւոր բազմութիւնները:

Ամէն պարագայի մէջ, լաւատեսութիւն կը տիրէ: Արդէն իսկ ապահովուած է 40 պետութեանց հաւանութիւնը, ստորագրելու համար հրաւիրագիրը:

*** Պ. Լիթվինով, Խ. Միութեան արտաքին գործավարը, որ Ջուիցերիա կը գտնուի, հետզհետէ կը մօտենայ ժընեւի դուռնեբուն: Զորս խորհրդային պաշտօնատարներ իր բնակած գիւղը գացին: Փարիզի խորհրդային դեսպանատունէն ալ կարգ մը պաշտօնեաներ գացած են իր մոտ: Ինչպէս կ'երեւայ, Լիթվինով կ'ուզէ խորհրդակցութիւններ կատարել եւ պատրաստ գտնուիլ ամէն հաւանականութեան առջեւ:

Բասմաճիի յայտնութիւնները

ՌՈՒՍ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԿԻՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ազգերու Դաշնակցութեան վեցերորդ յանձնաժողովը սեպտ. 12ին կարդաց Նանսէնեան գրասենեակին տարեկան տեղեկագիրը, որ ահաւոր յայտնութիւններ կը պարունակէ Խ. Ռուսաստանէն փախած գաղթականներու կացութեան մասին:

Այս տեղեկագրին համաձայն, իբր մէկ միլիոն փախստականներ կան, որոնց 800,000էն աւելի Ռուսեր են: Այս բազմութեան հարիւրին 50ը անգործ է, իսկ հարիւրին 25ը տարէց, անկար կամ երախայ, այսինքն աշխատելու անկարող: Ռուս փախստականներուն մէկ մեծ մասը կը գտնուի Շանհայ, եւ կիներու կացութիւնը կարելի չէ մանրամասնել օրաթերթի մը սիւնակներուն մէջ: Տեղեկագիրը կ'ըսէ·— «Չինաստանի ռուս փախստական կիները զանազան պատճառներով չեն կրնար հետեւիլ այրերու օրինակին եւ գործ ճարել գիները կոտրելով: Հետեւաբար ստիպուած են դառնալ ծախու ապրանք»:

Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Նանսէնի գրասենեակը դրամ չունենալով, չի կրնար օգնութեան հասնիլ այս դժբախտներուն: Ցետոյ, կարելի չըլլալով զանոնք յարմարցնել Չինաստանի պայմաններուն, միակ միջոցն է ուրիշ երկիր փոխադրել: Հինգերորդ յանձնաժողովը, որ կը զբաղի ընկերային հարցերով եւ կնավանատութեան չարիքներով, խորապէս յուզուե՛ր է այս յայտնութիւններէն, եւ կ'ուզէ գործակցիլ վեցերորդ յանձնաժողովին:

ԱՅՍ ՍՈՓԻԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Վերջին լուրերը կը հաստատեն թէ Այա Սոփիայի մզկիթը թանգարանի պիտի վերածուի: Այս առթիւ բանավէճ մը ծագած ըլլալով, հետեւեալ եզրակացութեան յանգած են·— Սուլթան Ահմէտի մզկիթը Թուրքերու կողմէ շինուած ըլլալով, կրնայ մնալ ազօթատեղի, բայց Այա Սոփիան, որ նախ բիւստոնէական եկեղեցի էր եւ յետոյ մզկիթ եղաւ, կրնայ դիւրութեամբ վերածուիլ թանգարանի:

Այս առթիւ թուրք մամուլը դիտել կուտայ թէ՝ այլեւս կարելի չէ կրօնական մոլեռանդութիւն վերագրել Թուրքերուն:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԸ երեք ամիս եւս երկարաձգուեցաւ Պուբրէշի եւ ուրիշ եօթը գլխաւոր քաղաքներու մէջ, արբայական հրովարտակով: Գլխաւոր պատճառն է երկաթեայ Պահակներու վերացումը, որ յանգեցաւ վարչապետ Տուբայի տանգաւոր գործունէութիւնը, որ յանգեցաւ վարչապետ Տուբայի սպանութեան: Ուրիշ պատճառ կը համարուի ռուսեռումանական սահմանագլուխին վերաբացումը, 16 տարուան փակումէ մը յետոյ:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻ ԴԷՊԵՐԸ սաստկացած ըլլալով, 1500 գինուոր պահանջուեցաւ Բօտ Այլէնտի համար (Մ. Նահանգներ): Միջնորդութեան բոլոր ձեռնարկները ձախողած են: Ծանր դէպքեր պատահեցան Ռնսոֆէք քաղաքին մէջ: Բազմաթիւ բանթռղներ եւ պահակներ վիրաւորուեցան: Ամբոխը աւարի տուաւ խանութները: Հրաման տրուած է ձերբակալել բոլոր համայնավարները: Կ'ըսուի թէ նախագահ Ռուզվելթ անձամբ պիտի միջամտէ:

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ յայտարարութիւն մը հրատարակեցին նահանգային ընտրութեանց առթիւ, որ տեղի կ'ունենան հոկտեմբերին: Կոչը շատ պահպանողական է եւ կը յանձնարարէ ուժ տալ ազգ. դահլիճին:

Հ. Ց. Դ.

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Ջաւարեան Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իրեկուան ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ.—

Մէջս խումբի ընկերները այսօր Շաբաթ։

Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

ՇԱՎԻԼԻ «Արդութեան» խումբի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկեր Գէորգ Պօղոսեանի բնակարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԱՒՌՈՒՎԻԼԻ «Ռազմիկ» խումբի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 9ին ընկեր Պուճիկեանի բնակարանին մէջ։

ՎԱԼԱՆՍԻ Քրիստափոր Ենթակոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին սովորական հաւաքատեղին։

ՓՕՆ Տ'ՕՊՆԱՅԻ Կորիւն Ենթակոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ընկեր Ն. Կրկըզեանի բնակարանին մէջ։

× կը խնդրուի Սէն-Փիէռի նորակազմ խումբի ընկերներէն ներկայ ըլլալ որոշուած ժամուն։

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՌՈՅՏՈՄ եւ ԱՂԲԻՒՐ ՍԵՐՈԲ Ենթակոմիտէներու ժողովը տեղի պիտի ունենայ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Դրադարանի սրահին մէջ։

ԱԿՆՈՒՆԻ խումբի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։

ՎԸԷԺ խումբի ժողովը վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքավայրին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԿԱՐՏԱԼԻ Ենթակոմիտէի ժողովը վաղը կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԼԻՒՍԻ Քեռի խումբի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղիին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՎԱՄԱՆ Ենթակոմիտէի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԸՆԿԵՐ կարօ Երթակոմիտէի ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը կիրակի երեկոյեան ժամը 8ին, կարեւոր օրակարգ։

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Պօյաճեան, Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս Պօյաճեան եւ Պ. Մարուքէ Պօյաճեան, Տէր եւ Տիկին Մեճնիկեան եւ զաւակուիք, Այրի Տիկին Գոհարիկ Ալճանիկեան եւ զաւակուիք, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Մանուկեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Կարագեան, Տէր եւ Տիկին Հրանտ Հալաճեան, Տէր եւ Տիկին Միհրան Պօյաճեան, Պ. Յակոբ Քիւրքճեան եւ զաւակուիք, Այրի Տիկին Խնկենի Քիւրքճեան եւ զաւակուիք, Պ. Արթուն Բարսեղեան եւ իր մօրեղբօր աղջիկները՝ Օր. Մարի եւ Օր. Ազգանուշ (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Արշամ Բարսեղեան եւ եղբայրներ ու քոյրեր (Պոլիս), խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, քրոջ եւ ազգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՆԱԶԵԼԻ ՊՕՅԱՃԵԱՆԻ

դաստիարակ ու յանկարծական մահը, որ տեղի ունեցաւ սեպտեմբեր 13ին, առաւօտեան ժամը 2ին, 61 տարեկան հասակին մէջ:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, իրենց բնակարանին մէջ, 44 **Rue du Centre, Pantin (Seine)**, ուրկից հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի **Pantin**ի գերեզմանատունը:

ՀԱՂՈՐԴ· ՄԻՋՈՑՆԵՐ·— **Autobus 21** եւ **29 CT** եւ իջնել **Rue du Centre, Pantin.**

ԾԱՆՕԹ·— Մասնաւոր մահագդ չտարածուիլէն կը խնդրուի նկատի առնել այդ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպուած Հայ կամ. եւ մարտիկներու Ալֆորվիլի Մ.-Ճիւղին կողմէ
Այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին Հայ Ակումբին մէջ
կը խօսի՝ գնդ. *ՏԻԳՐԱՆ ԲԱԼԴԱՍԱՐԵԱՆ*
Մուտքը ազատ է:

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎՐԱՑ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ցեղի կ'ունենայ ամէն շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 4ին, Salle des Archives, 5, rue Las-Cases, Métro: Solferino: Դասախօսութիւնը կը տեւէ մէկ ժամ: Մուտքը ազատ է:

Գիտական տեղեկութիւնները կը տրուին կովկասեան երկիրներու մասին: Դիմել՝ Ch. Beridzéh, *153*, Bld. St. Germain, Paris (6)ի, Հեռաձայն՝ Littré: 59-84:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Le Gérant: H. STEPHAN

ԹԷՅԱԹԵԱՏՐՈՆ
կազմակերպուած Ֆր. Հ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ կողմէ
Ի ՆՊԱՍՏ ՆՈՐ ԲԱՑՕՒԼԼԻՔ ԴՊՐՈՑԻՆ
Վաղը կիր. կէս օրէ վերջ ժամը *2.30*ին Պ. ԴՈՒԱԿԷԶԵԱՆի սրճարանին մէջ
45, rue de la Défense, Puteaux
Կը բեմադրէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ
Դեղարուեստական բաժին, երգ, արտասանութիւն, պար:
Թախսերու մասնակցութեան համար մուտք *3* ֆրանք:
Հաղ. միջոց.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել կարճ տիրույթ

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ
կազմակերպուած՝ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊԻ Մ.-ՃԻՒՂԻՆ կողմէ
Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին *Café Tabac de Comète*ի վերնայարկը
(1, Place de la Comète, Asnières):
Կը բեմադրէ՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Բանախօսութիւն, երգ, նուագ, կովկասեան պարեր:
Կը նուագէ Թաուխտ Ռուբէնի
Թախքերու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆրանք:
Հաղորդակ. միջոց.— Օթօպիւս CI (45) առնել Մատըլէնէն, իջնել Place Comète, Asnières.

ՓԱԽՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.
Ex. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française
Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*
ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ
Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**ով: Քուրն եւ պրիճ. ատամնաշարը՝ շատ Թեթեւ քրոմէ՛մետաղով, կը վերափոխենք ինն ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում:
Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7
126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)
Métro Danube **Aut M. & BH.**

ՎԱՐՔՈՒՐ ՎԻԼԼԱ ՄԸ
Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)
Շէլ.-Գոհարնէի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը, վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակելի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:
Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 վայրկեան Փարիզէն): Ինքնին մէկ կայարան:
Դիմել գերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13' Rue Saulnier, Paris (9):
Ունիմ նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, տան. ձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԻՐ ՎԱՀԷԻ*
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):
Եթէ գիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք գասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք գատական եւայլ գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոյչաք դառնօրէն:
Խորհրդակցութիւն մը չ'կարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:
Գրասէր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ընդունելիք մանտափոստով 30 ֆրանք:
Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒԱՑԵԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ
Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ գատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:
Ֆրանսա մնալու եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշան փոխելի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:
Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:
143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05—93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (46)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ. Ժ.

— Հեռաձայն եկած է ինձի, ըսաւ անոր. ո՞վ է արդեօք, Լէյտին չըլլայ ... երթա՞մ...

— Ինձի հետ միասին, պատասխանեց Ուօմբրըլլի, եկուր, ո՞ւր է···

Մինչեւ հեռաձայնին քովը անոր ընկերացաւ ու սպասեց: Ցետոյ ձէնին՝ որն՝ զարմացած ոստիկանին նայելով, ըսաւ.

— Թրըսթբրան է, լրագրողը. կ'ուզէ որ ճիշդ հիմա, անմիջապէս իրեն հանդիպիմ Զարլզ փողոցին անկիւնը. կարեւոր բան մը ունի եղեր··· ի՞նչ ըսեմ···

ԳԼՈՒԽ 19ՐԴ
ԾՈՒԼԱԿԻՆ ՄԷՋ

— Ըսէ որ պիտի երթամ, հրամա՛ յեց Ուօմբրըլլի, անմիջապէս, չուտ··· գոցէ հեռաձայնը եւ քալէ···

Մխարանին դուռը առաջնորդեց տրդան եւ նրբանցքին մէջ կանչեց իր երկու բարեկամները՝ Ամերիկացին ու Քէլինկթընը:

— Ահաւասիկ նորութիւն մը եւս, ըսաւ անոնց երբ մօտեցան ··· լրագրողը կ'ուզէ որ ձէնիսընը իրեն հանդիպի Զարլզ փողոցին անկիւնը. ա՛մէնքս մէկ կ'երթանք. կ'երեւայ որ խնդիրը այդ կողմերը պիտի լուծուի. հիմա, մարիկ ըսէ, տղաս, չարունա՛կեց ոստիկանը եւ չորսը միասին թաքսիի մը մէջ տեղաւորուեցան, երբեք իրեն չպիտի ըսեմ թէ ինչպէս իրարու հանդիպեցանք, խմացա՞ր, պարզապէս ըսէ որ երբ հեռաձայնը եկաւ մենք քեզի հետ էինք եւ յարմար դատեցիր որ մտերմաբար մեզի յայտնես Շայնոյի պատմութիւնը··· մնացածը դուն ինձի ձգէ···

Թրըսթբրան փողոցին անկիւնը կը սպասէր երբ չանկարծ տեսաւ ձէնիսընի պատմութենէն. սա՛կայն ոստիկանը հանդարտեցուց զինքը.

— Մենք քեզի արդէն չենք ըլլար տղա, ըսաւ անոր, գիտեմ որ տա՛կաւին թերթիդ չես տուած պատմութիւնը եւ մենք չպիտի խանգարենք քեզ. բայց ինձի հետ աշխատէ, ձեռք ձեռքի տանք եւ պիտի օգտուիս. ըսէ նայիմ ի՞նչ կայ···

Թրըսթբրան ձէնիսընը ցոյց տուաւ:

— Անիկա արդէն ձեզի պատմեր է կառապան Շայնոյին խնդիրը եւ ըսեր է ինչ որ պատահեցաւ. լա՛ւ. ես պիտի մտքի դաշնի պահեցի այդ կէսը որպէսզի հետեւ կ'ուզէի անպատճառ հանդիպիլ՝ սեւ հագուստներով ու ճերմակ վզնոցով այն մարդուն որ Ալֆրէտ ձէքսընի մեռած գիշերը ուրիշի մը հետ՝ Շայնոյին կառքը մտեր էր ··· ինձի այնպէս թուեցաւ, Ուօմբրըլլի, որ այդ մարդը այս կողմերը կը բնակէր եւ կամ նոքէն այս կողմերէն պիտի անցնէր. հետեւաբար ամէն գիշեր գինքը կը փնտռէի այս փողոցներուն մէջ··· եւ այս գիշեր բախտս ժպտեցաւ. սա անկիւնը կեցած Շայնոյին հետ կը խօսակցէինք երբ անիկա կամաց մը թեւին զարկաւ — ասոր ձէնիսընի պատմութենէն. սա՛կայն ոստիկանը հանդարտեցուց զինքը.

— Մենք քեզի արդէն չենք ըլլար տղա, ըսաւ անոր, գիտեմ որ տա՛կաւին թերթիդ չես տուած պատմութիւնը եւ մենք չպիտի խանգարենք քեզ. բայց ինձի հետ աշխատէ, ձեռք ձեռքի տանք եւ պիտի օգտուիս. ըսէ նայիմ ի՞նչ կայ···

Թրըսթբրան ձէնիսընը ցոյց տուաւ:

— Անիկա արդէն ձեզի պատմեր է կառապան Շայնոյին խնդիրը եւ ըսեր է ինչ որ պատահեցաւ. լա՛ւ. ես պիտի մտքի դաշնի պահեցի այդ կէսը որպէսզի հետեւ կ'ուզէի անպատճառ հանդիպիլ՝ սեւ հագուստներով ու ճերմակ վզնոցով այն մարդուն որ Ալֆրէտ ձէքսընի մեռած գիշերը ուրիշի մը հետ՝ Շայնոյին կառքը մտեր էր ··· ինձի այնպէս թուեցաւ, Ուօմբրըլլի, որ այդ մարդը այս կողմերը կը բնակէր եւ կամ նոքէն այս կողմերէն պիտի անցնէր. հետեւաբար ամէն գիշեր գինքը կը փնտռէի այս փողոցներուն մէջ··· եւ այս գիշեր բախտս ժպտեցաւ. սա անկիւնը կեցած Շայնոյին հետ կը խօսակցէինք երբ անիկա կամաց մը թեւին զարկաւ — ասոր հետաքրքիր, ան է, ըսաւ ինձի: Ետեւ դարձայ եւ տեսայ այն մարդը զոր ինձի նկարագրած էր. լապտերին լոյսին տակ կրցայ տեսնել··· արագ արագ կը քալէր··· մէր մօտէն անցաւ եւ անմիջապէս ճանչցայ զինքը···

— Ձանչցա՞ր, ո՞վ էր···

— Բժիշկ Պրաունը. հարցաքննու թեան օրը տեսած էի զայն··· ան էր կասկած չունէի···

— Լա՛ւ, ի՞նչ ըրիր···

— Ետեւէն գացի՝ Սիմօր փողոցէն մինչեւ Եուսթըն պողոտան. արագ ու խոշոր քայլերով կարճց Օսըլսթըն փողոցին ծայրը եւ յանկարծ հանդիպեցայ հակառակ ուղղութենէն եկող կնոջ մը···

— Տեսա՞ր այդ կինը···

— Որքան որ կարելի էր, երկուքը մէկ կանդ առին մայթին վրայ եւ ըսկսան արագ արագ խօսակցիլ. կինը՝ գլուխը բաւական մը ծածկած էր սակայն կրցայ նշմարել որ սիրուն էր ու երիտասարդ, սեւ աչքեր եւ սեւ մազ ունէր··· շատ լա՛ւ հագուստ էր, մուշտակ եւայլն, ամէն ինչ տեղն էր···

— Լէյտ Զիլն է, փսփսաց ձէնիսըն ոստիկանին:

Ուօմբրըլլի լրագրողին հետ զբաղած էր միշտ:

— Լա՛ւ, յետոյ ի՞նչ պատահեցաւ···

— Երկու երեք վայրկեան խօսեցան այնտեղ, յետոյ Սէյնթ Փէնքրըս կայարանին կողմը գացին. հետեւեցայ իրենց··· Միտլընտ պանդոկէն ներս մտան. ես ալ հոն գացի·· ծխարանը անցան ու անկիւն մը նստան. նորէն հետեւեցայ ու սրահին ծայրի անկիւնն ալ ես տեղաւորուեցայ··· դիտելու համար···

— Դիտելու արժանի բան մը տեսա՞ր···

— Մտերիմ խօսակցութեան մը բռնկան. բանի մը մասին կը վիճէին. մարդը կը խօսէր շարունակ՝ իսկ կինը մտիկ կ'ընէր, տասը վայրկեանի չափ խօսեցան, յետոյ, կ'երեւայ որոշ եզրակացութեան մը կամ համաձայնութեան մը եկան, ու պանդոկին բակը ելան, ըմպելի մը ապսպրած էի՝ ծրխարանին մէջ ներկայութիւնս արդարացնելու համար. անմիջապէս բաժակս պարպեցի ու անոնց հետեւէն գացի··· տեսայ անոնց բաժանումը··· մարդը դէպի դուռը գնաց իսկ կինը վերելակին մօտեցաւ. տակէ հետեւ ցուցի որ անիկա պանդոկը կը բնակէր···

— Ատիկա օգտակար է, դիտել ուաւ ոստիկանը, բայց յետո՞յ···

— Մարդուն հետեւեցայ փողոցն ի՛ն ճամբան առաւ, սակայն փոխանակ Եուսթըն պողոտան չարունակելու, Օսըլսթըն փողոցը մտաւ, մինչեւ Զարլզ փողոցը հետեւէն քալեցի. խանութ մը ներս մտաւ. մայրիկ վրան սլքացաւ եւ տեսայ որ ժամանոց վեց փէնինոց — բաւ՛ժարան մըն էր··· քանի մը ազգատ մարդիկ իրեն կը սպասէին եւ անոր հետեւէն ներս մտան··· խորհեցայ որ բաւական ժամանակ ըզբաղած պիտի ըլլար ներսը եւ ամէնէն մօտակայ հեռաձայնը վազեցի ձէնիսընին լուր տուի. գիտէի որ այդ պանդոկը կը բնակէր որովհետեւ անցեալ օր տեսայ զինքը երբ նոր կը մանէր···

— Ձէնիսընին ի՞նչ պէտք ունէիր···

(Շար.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ մեծադիր քարտէզը, որ 20 ֆրանքի կը ծախուէր, նուիրակին անձնուիրեան քերմամբ նուիրուած 500 օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, ձրւտը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian*, 48, *rue du Centre. Lagarenne-Colombes, Seine*

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.28c

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian
Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ՀԵՌԱԽՕՍԵՔ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԹԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Հրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
16
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
16 Septembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2601

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՉ ՄԻԱՅՆ ԽՕՍԻԼ, ԱՅԼ ԵՒ ՊԱՀԵԼ ՈԳԻՆ

Օրը օրին, լուրի կամ յօդուածի ձեւով, ի սիրեւս աչխարհի կը տարածուին լուրեր՝ Թուրքիոյ ներքին յեղաշրջման մասին:

Կասկած չկայ որ, այդ լուրերը, մանաւանդ անոնց պարզած երեւոյթները ամէնէն աւելի պիտի հետաքրքրէին մեր տարագիր բազմութիւնները: Աւելի ճիշդ՝ դեկավար հոսանքները:

Եթէ հեռացած ենք Թուրքիայէն եւ Թուրքի չենք հանդիպիր մեր ճամբուն վրայ, այդ չի նշանակեր թէ փակուած է պատմութեան այդ էջը:

Մեր գործը Թուրքին հետ է եւ պիտի ըլլայ, աչխարհի ո՛ր ափին ալ ինկած ըլլանք:

Արդ, նոյն իսկ իբրեւ թշնամի, մենք պարտաւոր ենք ուչի ուչով արձանագրել ինչ որ տեղի կ'ունենայ Թուրքիոյ մէջ:

Ոչ միայն արձանագրել, այլ եւ սերտել: Վերլուծել եւ ուսումնասիրել:

Մինչեւ հիմա չատ բան կորնչուցինք, հաբեւռնցի նայած ըլլալով մեր բոլորտիքը:

Թող ոչ ոք պարծենայ թէ ամէն բան գիտէ Թուրքի եւ Թուրքիոյ մասին:

Այսօրուան Թուրքը տեսակ մը գոց գիրք է, իր անընդհատ հոլովումներով:

Ո՛ւր որ ալ յանգին այդ հոլովումներն ու ելեւէջները, չեն կրնար անտարբեր թողուլ մեզ:

Բուն իսկ մեր գոյութիւնը կը պահանջէ լուրջ եւ լարուած հետաքրքրութեամբ հետեւիլ այդ չարժումներուն:

Մինչեւ հիմա մենք չատ ենք զրաղած Թուրքիոյ քաղաքական եւ զինուորական կեանքով:

Մենք սիրած ենք մեր մտքին մատչելի եւ մեր սրտին հաճելի պատկերներ կազմել այդ մասին:

Ու վերջապէս, նախընտրած ենք Թուրքն ու Թուրքիան ճանչնալ այնպէս ինչպէս նկարագրած են օտար ուղեւորներ կամ պատմիկոսներ:

Այս ունակութիւնը պատճառ եղած է որ մեր ուչադրութենէն վրիպի Թուրքին բուն ազգային – ընկերային կեանքի հոլովումը:

Մենք պարտաւոր ենք չորս աչքով եւ չորս ուղղութեամբ նայիլ այդ երկրին վրայ, եթէ հակաթուրք պայքարը կամ հաւատարմանպահանջը լուրջ ծրագիր է, եւ ոչ թէ թերխուչ մարզանք:

Եւ, պարագաներ կան ուր նոյն իսկ Թուրքը օրինակ պիտի ծառայէ մեզի:

Թող չվիրաւորուի մեր դիւրազգածութիւնը:

Ան, Թուրքը, տարիներ եւ տարիներ քալեց մեր հետքերուն վրայ, սերտեց մեր յեղափոխական մեթոտները, հետեւեցաւ մեր ընկերային կամ զրական չարժումներուն, ձեւակերպելու համար իր ազգային վերածնութիւնը:

Մենք դասի պէտք չունինք այդ ճակատին վրայ:

Բայց, կայ գետին մը ուր, այո՛, քէմալական Թուրքերը կրնան օրինակ ծառայել մեզի:

Դուք տեսաք թէ անոնք ինչ անսովոր նախանձախնդրութեամբ յառաջ կը տանին լեզուի ազգայնացման աչխատանքը:

Մ. Քէմալէն մինչեւ յետին վարժապետն ու հանրմը լծուած են գործի, եւ քարոզութիւններ կը կատարեն երեք հիմնական առանձնայատկութիւններով.—

1· Վտարել օտար բառերն ու ասացուածքները, նոյն իսկ արաբերէնն ու պարսկերէնը, եւ մշակել սեփական, անկախ, ինքնատիպ լեզու:

2· Մոռացութեան փոչիներէն, թանգարաններէն եւ ժողովուրդի բերնէն լոյս աչխարհ հանել իսկապէս Թուրքերէն կամ այդպէս ենթադրուած բառեր եւ ասութիւններ: Ոչ միայն գտնել, այլ եւ գործածել:

3· Ամէն միջոցի դիմել, որպէսզի Թուրքերէնը դառնայ ընթացիկ, ամենօրեայ, մայրենի լեզու ոչ–Թուրք փոքրամասնութեանց համար, որոնք զանցառելի քանակութեան մը վերածուած են:

Այս տեսակէտէն, չափազանց պերճախօս է հրէական սինագոկներուն մէջ կարդացուած յայտարարութիւնը:

Այս առթիւ, երբ «Միլլիյէթ» կ'ըսէ թէ Օսմանեան կայսրութիւնը ազգերու եւ լեզուներու հաւաքածոյ մըն էր, կրնաք եզրակացնել թէ ո՛ւր կ'ուզեն տանիլ:

Ճիշդ այստեղ է որ, մենք իսկապէս պէտք ունինք դաս առնելու, Աթաթուրքէն ապդին թէ անդին:

«Հայրենակից, Թուրքերէն խօսէ»,— կը յանձնարարեն Թուրքիոյ մէջ, ոչ–Թուրք տարրերուն:

Մենք ունեցա՞նք այստեղ կամ որ եւ է տեղ տիրական, ծաւալուն հոսանք մը, որ ազգարարէր.

— Հա՛յկ, Արա՛մ, Արտաքի՛, հայերէն խօսէ:

Առօրեայ կեանքի մէջ, այս քաղաքի հայարնակ տուներէն ու սրճարաններէն մինչեւ Հարաւ. Ամերիկայի փողոցները, ո՞ւր չէք հանդիպիր Թրքախօսութեան ախտին:

Մինչեւ իսկ Թերթերու եւ գիրքերու մէջ, դուք չէ՞ք հանդիպիր բազմաթիւ Թրքախառնութեանց, բառ թէ ասացուածք:

Մեր բանաստեղծներն անգամ, տակաւին չսորվեցան մոռնալ «Ջան»ն ու «Ջիկեար»ը, «բադ»ն ու «սիմբիլ»ը:

Գիտենք որ եզածը չի սրբագրուիր, չի թարգմանուիր, առանց եղծուելու: Բայց, ինչո՞ւ փոքր ճիգ մը չվարձել, վերատին չխրելու համար: Բա՞ն է որ կը պակսի թէ տաղանդը:

Շաբժո՛ւմ մը, ճիգ մը, ոչ միայն մեր լեզուն խօսելու, այլ եւ անոր ոգին պահելու համար:

Ո՞վ պիտի կրնար պնդել թէ կարելի է անվթար պահել այս կամ այն լեզուին անհատականութիւնը, երբ ամէնէն հարազատ երգը իսկ օտար բառերով թեւ կ'առնէ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ
ԱՆԹՈՑԼԱՏՐԵԼԻ ԿԸ ԳՏՆԵՆ
ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԲՈՒՆԱԾ ԴԻՐՔԸ

»»»··«««

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովը ուրբաթ օր զբաղեցաւ Լեհաստանի պատուիրակին անակնկալ յայտարարութեամբ, որ կը դրժէր վերսայլի դաշնագրին փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան վերաբերեալ տրամադրութիւնները: Իրարու ետեւէ խօսեցան Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ Ա. պատուիրակները, ապացուցանելու համար թէ Լեհաստան իրաւունք չունի իմքն իր գլխուն խզելու փոխադարձ հաւնութեամբ ստորագրուած դաշնագիր մը: Երեք եաուերն ալ միեւնոյն ոգին ունէին եւ միայն արտայայտութեան ձեւերով կը տարբերէին: Ամէնէն վճռականը Ֆրանսայի պատուիրակն էր:

Առաջին խօսքը առաւ Սըր Ճօն Սայմըն, որ դիտել տուաւ թէ փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան ընդհ. պայմանագրի մը եւ կարգ մը պետութեանց մասնաւոր կացութեան խնդիրները կապ չունին իրարու հետ: « Մենք ամէնքս միասին ստորագրեցինք 1919 յունիս 28ի դաշնագիրը: Այս դաշնագրով, Լեհաստան կարգ մը պարտաւորութիւններ ստանձնեց որ անհրաժեշտ կը դարձնեն Ազգերու Դաշնակցութեան երաշխաւորութիւնը: Այս առթիւ կարելի չէ անգիտանալ Վերսայլի դաշնագրին 93րդ յօդուածը նր կը հաստատէ Լեհաստանի սահմանները: Լեհաստան որոշ յանձնառութիւն մը ստանձնեց եւ հիմա իրաւունք չունի զայն դրժելու միակողմանի ձեւով մը: Խնդիրը այնքան կարեւոր է Ազգերու Դաշնակցութեան համար որ ես պարտք սեպեցի անմիջապէս յայտնել Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան տեսակէտը: Արդարեւ, Մեծն Բրիտանիոյ լռութիւնը պիտի նպաստէր թիւրիմացութեանց »:

Պ. Պառթու իր ետին մէջ հասկցուց թէ Լեհաստան թորփիլ մը արձակած եղաւ Ազգերու Դաշնակցութեան դէմ: «Եթէ այսպէս նախընթաց մը հաստատուի, ուրիշ ազգեր ալ պիտի փորձուին Լեհաստանի օրինակին հետեւիլ և այսպէս պիտիվտանգուի ոչ միայն դաշնագիրներու հեղինակութիւնը, այլեւ անոնց ստամադրութեամբ Ազգերու Դաշնակցութեան յանձնուած պաշտօնները: Քանի որ այս վիճաբանութիւնը բացուեցաւ, բնական է որ դաշնագրին միւս ստորագրեալներն ալ պարզեն իրենց դիրքը: Հետեւաբար, ես ալ ուղղամտութեան պարտք կը սեպեմ ամբողջովին միանալ Սըր Ճօն Սայմընի եզրակացութեանց: Տասնըհինգ տարիէ ի վեր, բոլոր յանձնաժողովներուն առջեւ, Ֆրանսայի ներկայացուցիչները ունեցած են միայն երկու հոգ,— յարգել տալ փոքրամասնութեանց իրաւունքները, քոյլ չտալ որ գեղծումներ կատարուին եւ ամենայարգելի իրաւունքներու պաշտպանութիւնը վերածուի բազմական միջամտութեան: Հետեւաբար, Ֆրանսա տրամաբանական եղած է իր ընթացքին մէջ, խնդիրը բննելով միայն դաշնագիրները յարգելու տեսակէտէն: Ան հակառակ չէ բարեփոխումներու, որոնց սկզբունքը ընդունուած է բուն իսկ այդ դաշնագիրներուն մէջ: Բայց, միակ պետութեան մը չիյնար միակողմանի ձեւով ձեռնարկել այդ բարեփոխութեանց, կամ դրժել իր յանձնառութիւները շեղելով ընկալեալ ձեւերէն եւ առանց բանակցելու միւս պետութեանց հետ: Լեհաստանի արտաքին նախարարը երկու հարցեր դրաւ որոնց յստակ եւ ոչերկդիմի պատասխան կը սպասէ: Իր անվիճելի իրաւունքն էր այդ, հակառակ ինչ մը անակնկալ ձեւին, եթէ ընդհ. ժողովը դրած չըլլար սպառնալիքի մը կամ կատարուած իրողութեան մը առջեւ »:

Իտալական պատուիրակը դիտել տուաւ թէ լեհական առաջարկը պարզապէս դաշնագիրներու վերաբննութիւն կը նշանակէ: « Արդ, իմ երկիրս առաջինն եղաւ որ այն գաղափարը յայտնեց թէ անհրաժեշտ է ժամանակի յարափոփոխ պահանջներուն յարմարցնել դաշնագիրները, որովհետեւ ա՛յդ է լաւագոյն միջոցը խաղաղութիւնը պահպանելու: Բայց միեւնոյն ատեն մենք միշտ շեշտած ենք թէ այդ պատշաճեցումը պէտք է կատարուի օրինական սահմաններու մէջ: Ուրեմն, յանձնառութիւնները պէտք է յարգուին մինչեւ այն վայրկեանը որ նոր տրամադրութիւններ կը հաստատուին: Ինչ կը վերաբերի վերաբննութեան, եթէ անհրաժեշտ կը համարուի այս հարցին համար, պէտք է ընդունուի նաեւ միւս խնդիրներուն համար»:

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՀԱՆԻ ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Իրագեկներ կը հաւաստեն թէ գնդ. Պէք, Լեհաստանի արտաքին նախարարը, այլեւս չպիտի վիճի այս հարցի մասին, զայն փակուած համարելով իր երկրին համար: Այդ պարագային, այսինքն եթէ Լեհաստան մնայ իր տեսակէտին վրայ, մերժելով Ազգերու Դաշնակցութեան հակակշիռը Փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան մասին, պետութեանց համար չափազանց դժուար պիտի ըլլայ ելք մը գտնել:

Ձառերէն վերջը Սըր Ճօն Սայմըն նաշի հրաւիրեց Ֆրանսայի եւ Լեհաստանի պատուիրակները, տրամադրութիւնները մեղմացնելու եւ միջին բանաձեւ մը գտնելու համար:

Լեհաստանի բռնած դիրքը ամէնէն աւելի ցաւ պատճառած է Ֆրանսայի, որուն շփացած զաւակն էր, մինչեւ վերջերս: Կը կարծուի թէ Լեհաստան այս ընթացքը բռնած է, զանազան սակարկութիւններ կատարելու համար Գերմանիոյ եւ Խ. Միութեան հետ, մանաւանդ որ այս վերջինը պէտք ունի աջակցութեան, Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու համար: Փարիզի մէջ մասնաւորապէս դժգոհ են անոր համար որ, Լեհաստան մինչեւ վերջին պահուն բան մը յայտնած չէր իր մատդրութեանց մասին: «Թան» խմբագրականով մը կը շեշտէ այս պարագան, դիտել տալով թէ Լեհաստանի պատուիրակութիւնը բան մը չէր յայտնած ոչ Ազգերու Դաշնակցութեան բարտուղարութեան, ոչ ալ գոնէ Ֆրանսայի: Այս առթիւ, դիտել կը տրուի թէ Լեհաստան ալ կզգիացմամ պիտի դատապարտուի, Գերմանիոյ պէս, եթէ չփոխէ իր ընթացքը:

Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսայի չզազրգուքեան գլխաւոր պատճառը այն է որ Լեհաստան ձեռքէ կ'ելլէ, բանդելով կամ տրակարացնելով իր յօրինած զինակցութեանց շղթան:

ԻՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ ԽՈՐՀՐ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

»»»··«««

ՄԻՆՉԵՒ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ

Թրնեւէն կը հետագրեն թէ մինչեւ հինգշաբթի կը վերջանան Խ. Միութեան ընդունելութեան ձեւակերպութիւնները, եթէ նոր անակնկալ մը չպատահի:

Պ. Պենէշ, Չեխոսլովաքիոյ արտաքին նախարարը, ուրբաթ օր մօտակայ արուարձան մը գնաց Ֆրանսական մէկ պատուիրակին հետ եւ խորհրդակցելու Պ. Լիթվինովի հետ, հրաւիրագրի եւ Խ. Իշխանութեան պատասխանի խմբագրութեան ձեւի մասին: Վերջապէս կարելի եղաւ համաձայնութիւն գոյացնել: Երբ ամէն բան կարգադրուի վարագոյրին ետեւ, Ռուսաստանի ընդունելութեան խնդիրը պիտի յանձնուի Ազգերու Դաշնակցութեան բաղաքական յանձնաժողովին: Կը կարծուի թէ այս մարմինը պիտի կրնայ իր հաւանութիւնը յայտնել վաղը, երկուշաբթի, եւ յետոյ թուղթերը պիտի յանձնէ ընդհ. ժողովին, որ Ժնէվարկութիւն պիտի կատարէ երեքշաբթի կամ չորեքշաբթի: Արդէն իսկ ապահովուած է 40 պետութեանց հաւանութիւնը: Փոքր Համաձայնութեան պետութիւնները ժողով գումարելով, որոշեցին խմբովին Ժնէվ տալ Խ. Միութեան ընդունելութեան համար:

ՏՈՒՄԷՐԿԻ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վարչապետ Պ. Տումէրկ Փարիզ կը վերադառնայ հինգշաբթի օր, պետական վերակազմութեան ծրագրով մը, զոր մշակած է իր արձակուրդի միջոցին: Այս ծրագրին պատրաստութեան համար գործակցած են աշխատանքի նախարար Պ. Մատէ եւ հանգստեան թոշակներու նախարար Պ. Ռիվոլէ: Ծրագրին գլխաւոր կէտերն են.— պետական վերակազմութիւն, ամրապնդում գործադիր իշխանութեան եւ բարելաւում տնտեսական պայմաններու:

Տակաւին յայտնի չէ թէ ինչպէս պիտի ձեւակերպուի պետութեան վերակազմութիւնը· բայց տարակոյս չկայ թէ վարչապետը կ'ուզէ զօրացնել իր պաշտօնին իրաւասութիւնները եւ պետութեան հեղինակութիւնը, ամրապնդել պաշտօնեաներու կարգապահութիւնը եւ ասելի պարզ ձեւի մը վերածել օրէնսդրական գործը: Այս առաջադրութիւնները իրականացնելու համար, հաւանական է որ երեսփ· ժողովը լուծուի: Տումէրկի ծրագիրը բուռն ընդդիմութեան պիտի հանդիպի ձախակողմեան հոսանքներուն կողմէ որոնք սկիզբէն ի վեր պայքար կը մղեն ազգային դաւիլինին դէմ:

Իր վերակազմութեան ծրագրով, վարչապետը կ'ուզէ ճոյնիսմուր վիճակի մը մէջ դնել Ֆրանսայի դաւիլինները որոնք են անգլիականն ու ամերիկեանը: Այդ պարագային, նախարարները պիտի կրնան լրջօրէն իրենց գործերով զբաղիլ, փոխանակ խաղալիք դառնալու խորհրդարանական խաղերու:

Մանրամասնութիւններ կը պակսին տնտեսական պայմաններու բարելաւման ծրագրի մասին:

«ՀԱՅԵՏ», ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵ՛Ր, ՇՈՒՏՈՎ ԹՐՔԱՑԷՔ...

Մեպտեմբեր 10ին, Հրեաներու նոր տարուան առթիւ, Պոլսոյ բոլոր սինագոկներուն մէջ կարդացուեցաւ հետեւեալ յայտարարութիւնը.—

«Այսօր, հրէական պատմութիւնը 5695 տարին կը բոլորէ: Կը մաղթենք որ նոր տարին բարերար ըլլայ մեր ցեղակիցներուն: Մեր միութեան նը պատակն է ապահովել որ թուրքերէնը իբրեւ մայրենի լեզու գործածուի հրեայ հայրենակիցներու մէջ եւ թուրք մշակոյթը տարածուի անոնց վրայ: Կ'ուզենք որ բոլոր Հրեաները աջակցին մեզի, այս հայրենասիրական գործը գլուխ հանելու համար: Մեզի շատ ծանր կուգայ որ-Հրեաները բուրբերէնէ զատ ուրիշ լեզու գործածեն եւ օտար մշակոյթ օգտուին:

Մեր նշանաբանը սա ըլլալու է.— Թուրբերէն պիտի խօսինք: Հետեւաբար, թուրբերէնը իբրեւ մայրենի լեզու սորվեցուցէք ձեր տղոց: Ամէնէն աւելի, կիները եւ մանաւանդ օրիորդները որոնք ապագայ բոյներ պիտի կազմեն, մեծ դեր ունին կատարելիք:

Թուրբերէնը այսօր գոռուած եւ պարզացած է· այնպէս որ շատ դիւրին է սորվիլ զայն: Երբ կ'ապրինք թուրք Հանրապետութեան մէջ որ ապահոված է մեր իրաւունքները, կասկած չկայ թէ սիրով թուրբերէն պիտի խօսինք: Մենք Թուրք ենք, Թուրքիոյ մէջ կ'ապրինք եւ կը շահինք· հետեւաբար թուրբերէն պիտի խօսինք: Դպրոցը՝ մէկ, դատարանը՝ մէկ, սովորութիւնները՝ մէկ, շահերը՝ մէկ: Արդ, ինչո՞ւ լեզուն ալ մէկ չըլլայ այս սիրելի երկրին մէջ:

Հայե՛ր, հայրենակիցնե՛ր, բոլորդ փութացէք այս նուիրական պարտականութիւնը կատարելու »:

— ● —

ՕԴԱՆԱՒԷՆ ՎԱՐ ՊԻՏԻ ԻՋՆԷՐ ԻՆԿԱՒ ԱՌԻՒԾՆԵՐՈՒՆ ՈՐՋԸ

oooo

Անգլիացի նշանաւոր օդանաւորդ մը, Պէն Թըրնըը, 24 տարեան, անսովոր արկածի մը հանդիպեցաւ ուրբաթ օր: Օդանաւի մը անկարգելով իջած էր 300 մեթր բարձրութեան, Սըրրի լեռներուն մէջ, երբ յանկարծ փոթորիկի մը բռնուեցաւ: Փորձեց մօտակայ օդակայանը հասնիլ, բայց աւօգուտ: Անկարգելը ինկաւ ծառերուն վրայ, ճիւղերուն կառչելով: Իսկ վաըը··· երկու առիւծներ էին որ կը մրռնչէին ահ ու սարսափ տարածելով: Ինկած էր կենդանաբանական պարտէզի մը վրայ: Առիւծները կը փորձէին վեր ցատկել եւ բռնել օդանաւորդին սրունքները: Օգնութեան ա զազակներուն վրայ, հասան հրշէջները եւ գազանազուսպերը: Հրշէջները սկսան ջուր տեղացնել, բայց առիւծները կը շարունակէին սպառնալ: Գազանազուսպերէն մէկը նետուեցաւ որջին մէջ, ատրճանակը ձեռքը: Առիւծները ոչ միայն չվախցան, այլեւ նորեկին վրայ խոյացան եւ մարդը ստիպուեցաւ նահանջել: Ցետոյ նորէն եկաւ եւ բանի մը հարուած պարպեց օդին մէջ: Վերջապէս յաջողեցաւ անկիւն մը բշել երկու առիւծները, եւ կենդանաբանական պարտէզին պաշտօնեաները հասնելով փրկեցին դժբաղդ օդանաւորդը:

Յաւերժու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՈՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ՕՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՀԱՍՑԵ ԱՐՎԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅԱՄԲ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԼԵԼՕ

— ० —

Լեռնե՛ր ... ձիւնոտ ծերպեր ... ամպերու մէջ կորսուած ժայռեր ... Ու ես, ինծի համար, ամէն բանէ առաջ, ամէն բանէ վեր, ամէն բանէ աւելի՝ ձիւնն եմ, ձիւնը՝ որ կը հալի, կը հոսի, կը վազէ, կը վազէ, կը վազէ ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ վազել, վազել, վազել ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ հալիլ, հոսիլ, վազել ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ ամէն ինչ ըլլալ, ամէն ինչ ըլլալ, ամէն ինչ ըլլալ ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ ամէն ինչ ըլլալ, որպէսզի ամէն ինչ ըլլայ ձիւն ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ ամէն ինչ ըլլալ, որպէսզի ամէն ինչ ըլլայ ձիւն, ձիւն, ձիւն ... Ու ես ուզեցի ձիւնին հետ ամէն ինչ ըլլալ, որպէսզի ամէն ինչ ըլլայ ձիւն, ձիւն, ձիւն,

1400 ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ ՏԵՂԱՒՈՐՈՒՄԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

●●●●●

«ՀԱՅԵՐԸ ԲԱԻԱԿԱՆ ՉԷ՞Ն»

Գրած էինք թէ համաձայնութիւն գոյացած է, Սուրիա փոխադրելու համար անցեալ տարի Իրաքէն փախած Ասորիներու ազգականները: Այս առթիւ Անատոլուի գործակալութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Դամասկոսէն·—

Միջագետքի կուսակալը յայտարարութեամբ մը կը ծանուցանէ թէ ֆրանսական մարզպանութիւնը որոշած է սեպտեմբերին Սուրիա փոխադրել 1400 Ասորիներ:

Այս լուրը Սուրիոյ մէջ մեծ դժգոհութիւն յառաջ բերած է, որովհետեւ Միջագետքի Ասորիները, Միջագետքցիներուն դէմ տեսակ տեսակ դաւաճանութիւններ գործած ըլլալով, ասոնց Միջագետք մնալը անկարելի դարձած է· ասոր վրայ Ազգաժողովը Ասորիներուն նոր տեղ մը փնտռել բսկած էր:

Ատեն մը Ասորիներու Ափրիկէ տեղաւորուելուն վրայ խօսուած, ապա՝ վերջը Պրազիլիոյ կառավարութեան հետ բանակցութեան սկսուած էր:

Բայց ոչ մէկ երկիր Ասրիները ընդունիլ չուզելուն համար, վերջապէս ասոնք Սուրիա տեղաւորելու գաղափարը առաջ էշուած եւ Միջագետքի կառավարութեան հետ Սուրիոյ փրանսական մարզպանութիւնը այս գործին մասին համաձայնած են: Սուրիական թերթերը շատ բուռն հրատարակութիւններ կ'ընեն: Պէյրութի *Սաֆիր իւլ Իհրար* թերթը կը գրէ·—

Սուրիա ազգերու մրուրներուն ապրած տե՞ղն է որ, Հայերէն վերջը Ասորիները մեր գլուխը կը հանեն: Արդեօք Սուրիա բերուած 100,000 Հայերը բաւական չեղա՞ն որ ասոնց վրայ Ասորիներն ալ կ'աւելցուին: Եթէ Ասորիները իրենց եղած շնորհներու յարգը գիտնային, Միջագետքէ իրենց տեսած բարիքները կը ճանչնային եւ կը հատուցանէին:

Այս խօսքերը բաւական են ցոյց տալու որ, Սուրիացիները ինչպէս կ'ընդունին Ասորիները:

ՀԱԿԱՀԱՐՒԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԿԸ ՄԵՂՄԱՆԱ՞Ց

●●●●

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ Փրուսիոյ ներքին նախարարութիւնը արտօնած է որ հրեայ դեղագործները շարունակեն դեղ տալ այն հիւանդներուն որոնք ինքնուրոյն են բարեգործական ընկերութեանց բժիշկներուն կողմէ: Այս առթիւ հրատարակուած հրամէ: Այս առթիւ հրատարակուած հրամանագիրը կը պարունակէ հետեւեալ նշանակալից հատուածը·—«Ցանկալի չէ որ, ցորչափ պետութիւնը ոչ-արիական դեղագործի մը կը թոյլատրէ պահել իր արտօնագիրը, անոր ապրուստ մը ճարելու հնարաւորութիւնը անուղղակի ձեւէն առնուի կամ վը-նասուի»:

Բանգէտներ կ'ըսեն թէ եթէ այս ընկերութիւնը լայնօրէն գործադրուի, հազարաւոր գերմուն Հրեաներ պիտի ազատին անօթութենէ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՅԺ (Hay - Pouj)

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՈՔԹ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՅ _ ԲՈՅԺ„Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 Ֆր·:

Բաժնեգին, յօդուած եւ Հղեակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՃՎԱԶԵԱՆի,

17, Rue Damesme, 17 Paris.

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը

Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88–65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլն. ամէն տեսակ գրքեր Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր: Աշխարհի բոլոր կողմերէն ձեր ամէն ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՀԱՒԱՔՈՒԾՈՒԹԵԱՆ *համար կը փնտռուի նպաստաւոր վարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէջ 4—5 սենեակնոց հինգ մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չմշակուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋի միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris (13):*

ԹԱՐԳՄԱԳՈՐԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

Կը ճախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւլն.:

Կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:

Խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

Եթէ կը փափաքիք ձեր հանդէսները, հարսանիքները, խնջոյքները հաճելի դարձնել հայկական եւ արեւելեան ընտիր երաժշտութեամբ, դիմեցէք

ԹԱՒՒԻՍ՝ **ԳԱՐԵԳԻՆ Ի**

Հասցէ 28, Rue Mme Curie. Bagneux (Seine).

Դիւրամատչելի պայմաններ:

ՌՈՒՇԱՆԵՏՐ

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅի Եօգկատի Շրջ. ընդհ. Հայրենակցական Միութեան անդամական ժողովը այսօր Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին, 12, rue Léon Gozlan՝ սրահին մէջ, Օրակարգ՝ Կարեւոր հարցեր:

Գործ կը փնտռէ

Պատուաւոր հայ կին մը տնական աշխատանքներու համար օրավարձքով կամ ամսականով: Դիմել տիկին ԱՐՓԱՆԵԱՆի, 139, Ave. d'Italie. Paris (13):

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տէսլնի վասպ. Հայր. Միութեան վարչութիւնը իր եւ բոլոր հայրենակիցներու կողմէն խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ հայրենակից *Ադավարդ Կակոսեանի* դառնաղէտ եւ վաղաժամ մահուան առթիւ իր տիկնոջ եւ պարագաներուն:

Տէր եւ տիկին Վ. Հիւսեան իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն հայրենակից Ադավարդ կակոսեանի վաղաժամ եւ կսկծալի մահուան առթիւ իր տիկնոջ եւ պարագաներուն:

Տէսլին, 13 Սեպտ. 934

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Le Gérant: H. STEPHAN

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած ՖՐ. Հ. Կ. ՄԱՋԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾԻՔ ԴՊՐՈՑԻՆ

Այսօր կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Պ. ԴԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆի սրճարանին մէջ 45, rue de la Défense, Իսի - լէ - Մուլինօ

կը քանախօսէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Դեղարուեստական բաժին, երգ. արտասանութիւն, պար:

Ներս մտնելու համար մուտք 3 ֆրանք:

Հաղ. միջոց.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել կարճ տ'Իսի:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած ՖՐ. Կ. ՄԱՋԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՈՒԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ԻՐ ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ

23 Սեպտ. կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

7, rue Trétaigne, Paris

ՓՈԽԱԴՐՈՒՄ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քաշ՝ **SOMYL**ով: Քոսրոն եւ պրիճ. ատամնաշարը՝ շատ թեթեւ քրոմէ-մոնտաժով, կը վերափոխենք ձին ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում:

Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro Danube Autobus: M. & BH.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌԱՑԻԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշան փոքրեի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05—93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire՝ յարկաբաժինին մէջ)

Etude de Me BERNARD WAHL

(12 année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Մէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հիշատարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«ՍԻՓԱՆ» երգչախումբէն յիշատակ մը երգասէր հայրենակիցներու: Հրապարակ ելլան եւ կը ծախուին «Սիփան»ի կողմէ երգուած՝ «Խնուս գեղի վէջտեղը» եւ «Հայկ ու Վարդան» տիսքերը՝ 12 ֆրանք հատը:

Դիմել՝ Արթինեանի, 26 rue Lesage, Paris(20), և «Սիփան»ի քարտուղար՝ Ն. Ցակառեանի՝ 9bis rue Mme Curie Bagneux. (Seine):

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՌԻԻ ԼԱՖԱՅԷԹԻ ՎՐԱՑ

ՎԱՐԶՈՒ Է Րիւ Լաֆայէթի վրայ լուսաւէտ յարկաբաժին մը, եօթը սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C., սպասուհիի սենեակ, կազ, ջուր, ելեկտրականութիւն: Արտօնութիւն ամէն տեսակ գործի եւ բնակութեան (ի բաց առեալ այրերու դերձակութեան): Տարեկան վարձք՝ 4500 ֆրանք: Այցելելու համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին ՌԱՆՃԵԼԵԱՆի 94, Rue Lafayette, Métro: Poissonnière՝ դիմացը:

ՇԱՀԱԲԵՐ ԳՈՐԾ

ՎԱՐԶՈՒ կը տրուի սափրիչի խանութի մը ժէքանսը: Ապահով գործ: Ջեռնոտու պայմաններ: Դիմել՝ Mme. ANDRÉի, 19, Rue Blanqui, Paris (13).

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐՁՈՒ Է օդաւէտ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ մը, երկու սենեակ, entrée, W.C. պահարան, քով. տարեկան վարձք՝ 2650 ֆրանք: Նմանապէս խանութ մը, հետ սենեակ եւ քով մը: Տարեկան վարձք 2950 ֆր.: Charge 100)10 եւ Chauffage Central: Դիմել 50, Rue Dr. Basset, St. Ouen. Autobus 42, DA, 54, 66, 73, Hbis, J. եւլն.:

ՎԱՐՁՈՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ

Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)

Շել. - Գուրնէյի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը, վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն, մշակելի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:

Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 վայրկեան փարիզէն): *Ռէնոնիէն մէկ կայարան:*

Դիմել գերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9):

Ունիմ նաեւ փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ՄԻՒԶԻՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան հաղանակներու մչնչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս ՍԽԱԼ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիսքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքիները, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍՐԱՆՑ ՍԽԱԼԻ նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian՝, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20:

ԹԱՐԳՄԱԳՈՐԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

Կը ճախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւլն.:

Կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:

Խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՏԵՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի գուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարմիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու *EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95.*

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԼԷՐՆՕՐ ՎՕՀԷԻ*

94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիննապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւ այլ գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը հնչակաւորութեան: Ի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի զղջաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չ'կարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՀԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

OCEANIA

21, Rue Tronchet, Paris Tél.Anjou 22-22

Նոգենաւային տոմսակներ ամէն երկիրներու համար: ՀԻՒՍԻՍԻՍԱՓԻ ԱՄԵՐԻԿԱ, ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ԹՈՒՐՔԻԱ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ եւլն.:

Ցեղկուութիւններ կը արուին դէպի ստար երկիրներ ծովային ծովային ճամբորդութեանց մասին եւ գաղթականութեան համար:

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons

143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)

Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան բացման առթիւ մեծ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամ.ուած գործ:

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	Ֆրանկեն:
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իպմիրի ազգ. հիւանդանոցի

33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)

Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ:

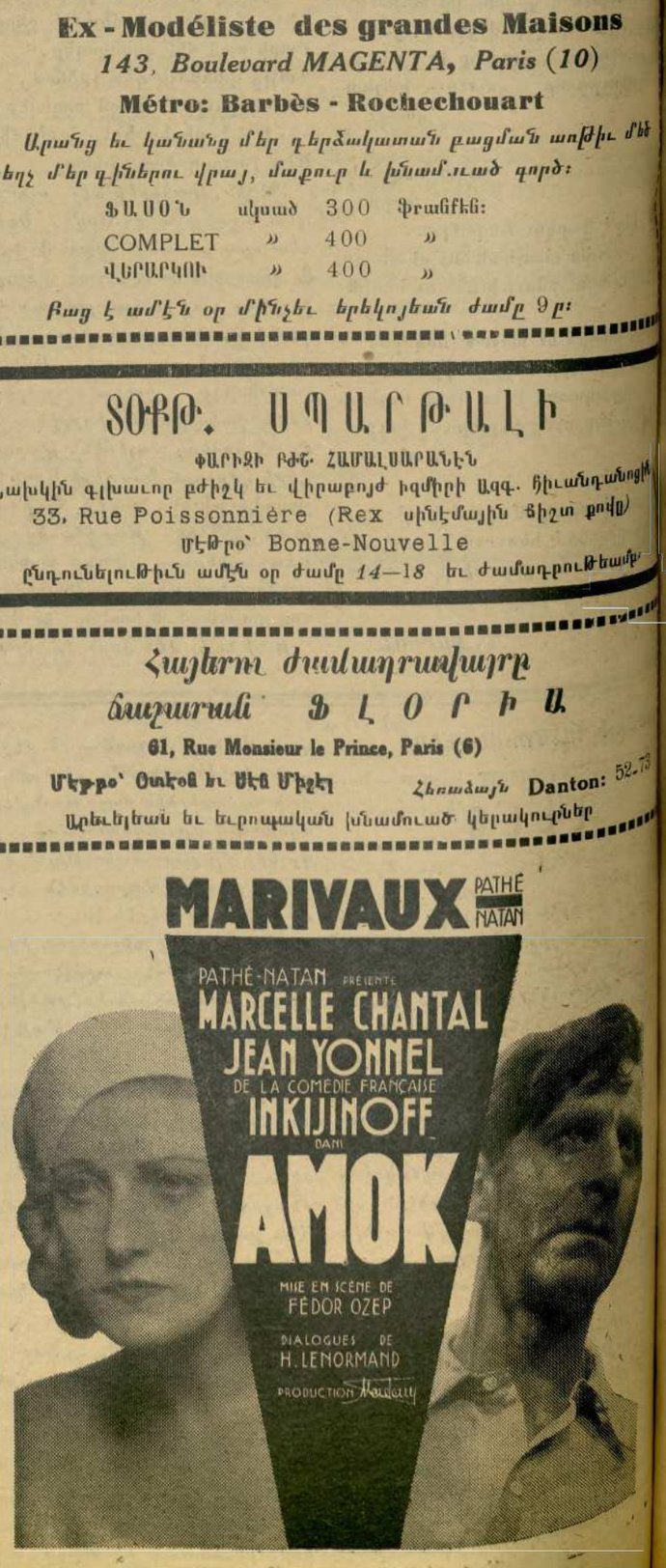
Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Odéon եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton:** 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) [illegible] R. [illegible] Seine 276.289

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ՏԵՐԹԵՒՆԻԿ ՀԱՄԱՐ՝ Mètro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՐԱՒՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Թրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ MARDI 18 Septembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2602

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎԵՐՋԻՆ ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐՆ ԱԼ...

Քիչ անդին պիտի կարդաք լուր մը՝ Պոլսոյ Հայերու ազգային կազմակերպութեան մասին։

Կ'ուզէ՞ք իմանալ բուն խորագիրը, այնպէս ինչպէս հրատարակուած է Պոլսոյ թերթերուն մէջ։—

«Հայկական գործերը հանրապետական կառավարութեան տեսակէտին պատշաճեցնելու նպատակով ձեռնարկ»։

Թաղո՛ւինք հայերէնը եւ առնենք ոգին։

Ըսել կ'ուզեն թէ՝ ձեռնարկ մը կատարուած է, հայ հասարակութեան գործերը կառավարութեան տեսակէտներուն յարմար դնելու համար։

Լուրը կարգ մը մանրամասնութիւններ ալ կուտայ։ Աւելի բարոյ է Հավասի հեռագիրը, իսկ ուրիշ մանրամասնութիւններ կ'իմանանք հետզհետէ։

Անակնկալ մը չէր այս ձեռնարկը, իրրեւ թէ ինքնաբերաբար կատարուած։

Անցեալ տարի յունիսին, Թուրք թերթերը կը պատմէին թէ կառավարութիւնը օրինագիծ մը պատրաստած է, փոքրամասնութեանց ներքին գործերը վարելու համար։

Այս առթիւ, դիտել կուտային թէ՝ «կառավարութիւնը Լոզանի դաշնագրով փոքրամասնութեանց կարգ մը իրաւունքները ճանչնալով հանդերձ, չէ ճանչցած օսմ. կայսրութեան սուլթանին ֆէրմաններուն վրայ կրթնած կազմակերպութիւններն ու վարչութիւնները»։

— «Ուրեմն, անհրաժեշտ էր որ կառավարութիւնը նոր կանոնագիր մը պատրաստէր Պատրիարքարաններու եւ Խախամապետարանի համար, որպէսզի կարենար ապահովել իր հակակշիռը տարանի ներքին բաղաքականութեան եւ երկրին անդորրութեան տեսակէտով։ Հիմնական կազմակերպութեան օրէնքին (սահմանադրութիւն) մէջ ալ աշխարհական եւ կրօնական գործերը բաժնուած ըլլալով, այլ եւս կարելի չէր որ կրօնական հաստատութիւնները կապ ունենային աշխարհական գործերու հետ։ Թէեւ Պատրիարքարանի եւ Խախամապետարանի վարչութեանց կանոնագիրներուն տրամադրութիւնները ջնջուած են, բայց այսօրուան գործնական վիճակը ցոյց կուտայ թէ այդ հաստատութիւնները հին ձեւով կը կառավարուին»։ (Ագչամ, 29 յունիս 1933)։

Օրինագիծը պիտի քուէարկուէր նոյն տարուան հոկտեմբերին։ Բայց յետաձգուեցաւ, Թրքական հանրապետութեան տասնամեակի խրախճանքներուն մէջ։

Իրականին մէջ, յետաձգուածը գլուխ էր, ոչ թէ գործը։

Այդ օրէն ասդին, կառավարութիւնը հետզհետէ կը պրկէր օղակները, որպէսզի փոքրամասնութեանց վարչական իշխանութիւնները մեզայի գան, «ինքնաբերաբար» կատարելու համար այն ինչ որ պիտի կատարուէր մեքենաբար։

Նորագոյն փուստ մը ներկայացուցած ըլլալու համար, յիշենք Ղալաթիոյ խնամակալութեան խնդիրը։

Այս թաղի եկեղեցին եւ դպրոցը (կեդր. վարժարան) կը մատակարարուին մասնաւոր խնամակալութեան մը ձեռքով, որ հաստատուէ Պատրիարքարանին։

Վերջերս ափ մը դիմակաւորներ, անմիտ եւ անպատիւ մարդիկ, մէջտեղ նետուեցան գլուխ հանելու համար ազատ խաղ մը։

«Մենք առանձին թաղ. խորհուրդ կ'ուզենք»,— ըսին անոնք։

Եւ առանց սպասելու օրինական ձեւակերպութեանց, առուտ մը 60-70 հոգի հաւաքեցին, ոտիկաններով մտան ժամն ու բակը, եւ հօքը հոգի ընտրեցին իրրեւ թաղական։

Այս ինքնակոչ մարմինը անմիջապէս գործի ձեռնարկելով, պահանջեց բանալիները եւ բոլոր գոյքերը։ Խնամակալութիւնը, քարոզիչը եւ ամբողջ պաշտօնէութիւնը Պատրիարքարանին հատցուին։

Նոր եկողները քանի մը անգամ բռնի փորձեր կատարեցին, դարին բերին դուռները բանալու համար, պահականոց պահականոց քաշքշել տուին խնամակալ, ատրաէր, քարոզուար, ժամկոչ եւն.։

Կառավարութիւնը քիչ տակէն կը խնդար։ Թաղ. ժողովի ատենապետը դիմեց Բերայի կառավարիչին, որ խոստացաւ համբել ինքնակոչ Թաղ. Խորհուրդը եւ նոր ընտրութեան հրահանգ տալ։ Կը նշանակէր թէ խնամակալութիւնը կը մնայ պաշտօնի վրայ։

Իշնէ միամտութիւն։ Քանըչորս ժամ չանցած, կառավարութիւնը երկու աւանդապահ կը նշանակէր, մէկը՝ խնամակալութեան, միւսը՝ ինքնակոչ Թաղ. Խորհուրդէն, մինչեւ որ ընտրութիւններ կատարուին։

Իրականին մէջ, ինքնակոչ Թաղ. Խորհուրդին ներկայացուցիչն էր որ կը վարէր գործերը։ Կ'երթար եկեղեցի, հրամաններ կարձակէր, դրամները կը գանձէր, կ'արձանագրէր ծոցի տետրակին մէջ, եւ — պրծա՛ւ։

Ու մինչ միամիտները կը սպասէին թէ ընտրութիւն պիտի կատարուի,— ահա հրամանագիր մը պաշտօնապէս կը հաստատէ ինքնակոչ Թաղ. Խորհուրդը, որ իր ամբողջ կազմով կուգայ եւ կը տեղաւոյ անակէ կալուածին,— եկեղեցի եւ վարժարան — անունուններ եւ պաշտօնակատարութիւններ կը կատարէ եւն.։

Մէկ խօսքով, Փարիս Լիբերմի ռազմավարութիւն մը, որուն առջեւ անվճռականակ նահանջի մը կը դառնապարտուին պատրիարք եւ Քաղաք. Ժողով։

Ահա, ուրեմն, տիպարը այն կազմակերպութեան, որ պիտի բռնէ Պատրիարքարանի ձեռքը մնացած իրաւասութեանց տեղը։

Բուն ձգտիրը աշխարհական եւ կրօնական իրաւասութեանց անջատումը չէ, ինչ որ շատ բնական պիտի համարուէր տարբեր պայմաններու մէջ, այլ քայքայումը փոքրամասնութեանց ազգային կազմակերպութեան։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ

»»»··«««

Չեղեալ մը «հաւանայիի գործերը կառավարութեան տեսակէտին պատշաճեցնելու»

Հավասի գործակալութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Պոլսէն, սեպտեմբեր 14 թուականով.—

Հայոց պատրիարքարանի Քաղաք. ժողովը գոյացած համաձայնութեան մը վրայ, որուշեց որ պատրիարքը այսուհետեւ վարէ միայն կրօնական գործերը։ Հիւանդանոցներու, դպրոցներու եւ որբանոցներու վարչութիւնը պիտի յանձնուի յատուկ մարդոց, համաձայն թրքական սահմանադրութեան ընդհանուր սկզբունքներուն։

Երէկ հասած պոլսական թերթերուն մէջ, այս լուրը հրատարակած է հետեւեալ ձեւով (13 սեպտեմբեր)։

Քաղաք. ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ որոշեց հետեւեալ գեկոյց հաղորդել Մամուլին.—

« Վարչութեան ատենապետ պէյը ժողովին որոշումով բանի մը ատենէ ի վեր պատկան իշխանութեանց մօտ դիմումներ կը կատարէր, համայնքին գործերը Հանրապետական կառավարութեան տեսակէտին պատշաճեցնելու նպատակաւ։ Այս դիմումները որոշ ելքի մը յանգած ըլլալով, Ատենապետ պէյը արդիւնքը մանրամասնօրէն հաղորդեց երէկուան ժողովին, որ կարեւորութեամբ լսելով սոյն տեղեկատուութիւնը, համամիտ գտնուեցաւ կատարուած ձեռնարկներուն եւ շնորհակալութիւն յայտնելով ատենապետ պէյին ջանքերուն համար, որոշեց անմիջապէս գործի ձեռնարկել ընդունուած ձեւին համաձայն »։

⁂ Վարչութեան ատենապետ Վահան պէյ՝ կուսակալութեան մօտ դիմումներ կատարելով, իրազեկ եղած է հետեւեալ տեսակէտներուն.— Թաղ. խորհուրդներուն դիւաններէն կազմուած մարմին մը՝ ընտրէ վարչական ժողովը։ Քաղ. ժողովը՝ իր յաջորդին ընտրութեան համար եռապատիկ ցանկ մը պատրաստէ եւ ներկայացնէ կառավարութեան հաւանութեանը։ Ցանկը վաւերացուելէ վերջ, դիւաններու ժողովը այդ ցանկէն ընտրէ վարչական ժողովը։ Դիւաններու մարմինին եւ վարչական ժողովին ատենապետները նախագահեն իրենց պատկանած ժողովներուն, իսկ պատրիարքը՝ կրօն. ժողովին։

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՑՍՕՐ ԿԸ ՄՏՆԷ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

»»»··«««

Բոլոր ձեւակերպութիւնները վերջացան

ՄՆԱՑՈՒՆ ԱՐՈՒ՝ Ա. Դ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՄԷՋ

Բոլոր ձեւակերպութիւները վերջացած ըլլալով, Խ. Միութիւնը այսօր հանդիսաւորապէս պիտի մտնէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ։

Ինչպէս գրած էինք արդէն, նախապէս համաձայնութիւն գոյացած էր Պ. Լիթվինովի հետ, օրինական ձեւակերպութեանց մասին։ Ապահովուած ըլլալով երկու երրորդի մեծամասնութիւնը, սեպտեմբեր 15ին հետեւեալ հեռագիրը ուղղուեցաւ Խորհ. Իշխանութեան եւ պատճէնը հաղորդուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան։—

« *Ստորագրեալներս, Ազգերու Դաշնակցութեան 15րդ ընդհ. ժողովի պատուիրակներ հետեւեալ պետութեանց.— Հարաւ. Ափրիկէի Հանրապետութիւն, Ալպանիա, Աւստրիա, Աւստրալիա, Մեծն Բրիտանիա, Պուլկարիա, Քանատա, Չիլի, Չինաստան, Սպանիա, Էսթոնիա, Եւթոպիա, Ֆրանսա, Յունաստան, Հայիթի, Հունգարիա, Հնդկաստան, Իրաք, Իտալիա, Լիթուանիա, Լիթոնիա, Մեքսիկա, Նոր Զելանտա, Պարսկաստան, Լեհաստան, Ռումանիա, Չեխոսլովաքիա, Թուրքիա, Ուրուկուէյ, Եուկոսլավիա,*

« *Նկատելով որ խաղաղութիւնը պահպանելու եւ կազմակերպելու պաշտօնը, որ դլխաւոր գործն է Ազգերու Դաշնակցութեան, կը կարօտի պետութեանց ընդհանրութեան աջակցութեան, կը հրաւիրեն Խ. Ս. Հ. Միութիւնը մտնել Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ եւ իր թանկագին գործակցութիւնն ընծայել անոր* »։

Ա. Դ. Խորհուրդը գաղտնի նիստ գումարեց իրիկուան դէմ, եւ կարդաց այս հեռագիրը, ինչպէս եւ Խ. Միութեան պատասխանը, որ հաղորդուած էր Պ. Լիթվինովի միջոցաւ եւ որ կ'ըսէ.—

« Խորհրդային կառավարութիւնը ստացաւ Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներու մեծ մասի մը կողմէ ստորագրուած (կը յիշէ անունները) հեռագիր մը որով, շեշտելով թէ Ազգերու Դաշնակցութեան կոչումն է կազմակերպել խաղաղութիւնը եւ թէ այդ գործը կը կարօտի ազգերու ընդհանրութեան աջակցութեան, այդ պետութիւնները կը հրաւիրեն Խ. Ս. Հ. Միութիւնը մտնել Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ եւ ընծայել իր գործակցութիւնը։

«Միեւնոյն ատեն, խորհրդային իշխանութիւնը պաշտօնապէս տեղեկութիւն ստացած է Տանըմարքայի, Ֆինլանտայի, Նորվէգիոյ եւ Շուէտի կառավարութիւնէն՝ իրենց բարեացակամ դիրքի մասին։

« Խորհրդային կառավարութիւնը իր արտաքին քաղաքականութեան գործադրման համար է խաղաղութեանկազմակերպութիւնն ու ամրապնդումը եւ երբեք խուլ չէ մնացած միջազգային գործակցութեան որ եւ է առաջարկի, ի խնդիր խաղաղութեան։ Ան կը նկատէ թէ՝ իր ստացած հրաւէրը, որ կուգայ Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներու ստուար մեծամասնութեան մը կողմէ, արտայայտութիւնն է Ազգերու Դաշնակցութեան խաղա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ...

»»»··«««

Անշուշտ շատ հիշերը բան կը հասկնայ սա երկտող ազդարարութենէն, որ կ'երեւայ բոլոր թերթերու մէջ.—

«ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՅՕԴՈՒԱԾԱԳԻՐՆԵՐԷՆ ՄԱՔՈՒՐ ԴՐԵԼ, ՄԵԼԱՆՈՎ ԵՒ ԹՈՒՂԹԻ ՄԷԿ ԵՐԵՍԻՆ ՎՐԱՑ»։

Ձիշդ ատոր համար է որ, թերթերը տարին տասերկու ամիս կը յիշեցնեն զայն։

Արդարեւ, շատ հիշերը նկատի կ'առնեն այս ազդարարութիւնը։

Այս «կը խնդրուի »ն ալ այնքան կ'ազդէ որքան միւսը, շատ շատերուն համար,— « Կը խնդրուի ղրկել բաժնեգինը »։

Ամէն մարդ կը նախընտրէ իր գիտցածին պէս շարժիլ։

Եւ, խմբագրական սեղաններուն վրայ կը շարուին դէզ – դէզ ձեռագիր – ներ.—

Մատիտով, մելանով, երկու երեսի վրայ։

Իրար խառնուած բառերով, ակռաներէ զրկուած տառերով։

Սաւառնաթեւ, մանրատիկ, ամէն մէկ բառը կէտերով զատուած, կամ բոլոր կէտերը վտարուած։

Խառնի խուռն անուններով եւ քը – ուանիշաններով, որոնց ընթերցման համար յանախ օգնութեան կը կանչուին վաստակաւոր... գրաշարներ։

Ի՞նչպէս համոզենք մամուլի պատասխանատու աշխատակիցները թէ՝ անփոյթ, եմահաւան, խառնի խուռն, անճանաչելի ձեռագիրները ոչ միայն աւելորդ յոգնութիւն կը պատճառեն խմբագրին ու գրաշարին, այլեւ կրնան փորձանքի յանգիլ։

Այս տողերը գրողն ալ նշանաւոր է իր տիպար ձեռագրով։

Միայն թէ, գրաշարները վարժրուած ըլլալով հիւսուածքին, ինչ անգամ կը սխալին։

Եւ յետոյ, հիմ ներկայ է։ Երբ նեղը մնան, կը հարցնեն, կամ եթէ սխալ շարեն, կրնայ սրբագրել։

Իսկ եթէ գրածը նամակ ըլլայ...

Առջի օր, ձեռագիր գրելու պէս երկտող մը կը գրէ բարեկամի մը։

Նամակին մէջ կար բացատրութիւն մը,— «կուշտ – կուշտ »։ Բարեկամը կը կարդայ... «կոշտ – կոշտ »։ Եւ... բացատրութիւն կը պահանջէ։

Ո՛րքան այսպիսի փորձանքներ, ամէն օր, եւ ամէն թերթի մէջ։

Երբեմն կը ստիպուիս ամբողջ տողեր ընդօրինակել, եթէ կրցեր ես կարդալ, կամ ջնջել, եթէ չկրցար լուծել հանելուկը։

Յաճախ ամբողջ բառեր նորէն կը գրես, լաթիրիթնոսի մը վերածելով ձեռագիրը։

Եւ գրաշարն է որ ծուռ – ծուռ երեսըդ կը նայի, կամ կը խնդրէ... ետ առնել այդ յօդուածը եւ ուրիշ մը տալ «աղուոր գիրով »։

Մանաւանդ որ, այլեւս պատմութեան անցաւ ձեռքով գիրեր շարելը, եւ մեքենան է որ տողեր կը շարէ, կը ձուլէ, կը նետէ։

Արդ, գիտցողները քիչ բացատրեն չգիտցողներուն,—

Երբ ձեռքով կը շարէին, սխալ գիրը կամ բառը, բառին սխալ մասը կը հանէին եւ կը սրբագրէին, առանց վնասելու տողին։ Իսկ այժմ, տողաշարով, եթէ սխալը ճոյնիսկ մէկ ստորակէտ ըլլայ, ամբողջ տողը կը նետեն եւ նորէն կը շարեն։

Այս մանրամասնութիւնե՞րն ալ չեն բաւեր, ուժ տալու համար « կը խնդրուի »ներուն։

ՎԱՀԷ

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

●●●●

13 ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ...

Լիոնէն կը հեռագրեն.— Ռոնի նահանգին մէջ, 13 քաղաքապետներ խնդրեցին կառավարութենէն միջոց – ներ ձեռք առնել, գործազրկութեան տագնապը մեղմացնելու համար։ Ե – թէ գոհացում չտանան, անօթիներու թափոր մը պիտի կազմեն հոկտեմբեր 1ին եւ հաւաքաբար պիտի հրաժարին քաղաքապետական խորհուրդներով։ Այս 13 քաղաքները ծանրապէս ազդուած են մետաքսի ճարտարագործութեան տագնապէն։ Քաղաքապետները կ'ըսեն թէ այլեւս չեն կրնար տեղական միջոցներով վճարել գործազրկութեան նպաստը եւ կ'առա – ջարկեն.— 1· Գործազրկութեան նպաստի հոգէն ազատել քաղաքապե – տութիւնները.— 2· Անմիջապէս ձեռնարկել հանրօգուտ շինութեանց։ Մէկ խօսքով, անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ գործազրկութեան տագնապը սուր համեմատութիւններ առած է կարգ մը գաւառներու մէջ եւ օրէ օր կ'աւելնայ։

ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՀԱԼԱԾՈՒԻՆ

●●●●●

ԻՎԱՆ ՄԻՒԱՑԼՈՎ ՊՈԼԻՍ ՀԱՍԱԼ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ ոստիկանութիւնը Սեպտ. 16ին ձերբակալեց 29 Մակեդոնացիներ։ Տասնըվեցը ազատ արձակուեցան հարցաքննութենէ վերջ, իսկ տասը վար դրուեցան։ Այս առթիւ շատ մը վտանգաւոր թուղթեր ալ բռնուեցան։

⁂ Գրած էինք թէ Թուրքիա փախած է մակեդոնական կազմակերպութեան գլխաւոր վարիչը, Իվան Միխայլով։ Փախստականը, որ Բրքլար Էլի (Քըրքքիլիսէ) գացած էր իր կնոջը եւ ֆանի մը ընկերներու հետ, Պոլիս հասած է արդէն։ Կ'ըսուի թէ չպիտի յանձնուի պուլկարական կառավարութեան, ֆանի որ քաղաքական յանցաւոր կը համարուի։ Բայց եւ այնպէս, Պուլկարիոյ ներքին նախարարը պիտի պահանջէ յանձնումը, համաձայն թուրքեւպուլկար դաշնագրին։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ

— o —

Գրած էինք թէ յայտարարութիւն մը կարդացուած է Պոլսոյ հրէական սինակոկներուն մէջ, Թուրքերէն խօսելու համար։ Այս առթիւ « Միլլիյէթ » կը գրէ.—

Այս շրջաբերականը կարեւոր է, որովհետեւ կը հաստատէ թէ, մեր հրեայ հայրենակիցները թուրքերէն խօսելու արժէքը ըմբռնած են, ապա թէ ոչ կարելի չէ որ, դարերէ ի վեր ուրիշ լեզուով խօսող ցեղ մը շրջաբերական մը թուրքերէն խօսիլ սկսի։

Հրեայ հայրենակիցները ինչո՞ւ թուրքերէն չեն խօսիր։ Ասոր պատասխանը Օսմանեան կայսրութեան կազմակերպութեան մէջ պէտք է փնտռել, որովհետեւ Օսմանեան կայսրութիւնը ազգային լեզուով մը խօսելու տեսակէտին վրայ պնդող եւ ազգային մը շակոյթ մը ունեցող բազմական կազմակերպութիւն մը չէր։ Օսմանեան կայսրութիւնը ազգերու հաւաքածոյ մըն էր եւ բնական կը նկատուէր որ այս հաւաքածոյին մէջ ամէն ազգ իր լեզուն խօսի։ Թուրքերէնին պաշտօնական լեզու ըլլալու պարագան իսկ 93ին առաջին երեսփոխանական ժողովը բացուած ատեն ոչ թուրք տարրերու կողմէ վիճաբանութեան դրուած է։

Այդ թուականի երեսփոխանական ժողովի ատենագրութիւնները կարդացողները, կը տեսնեն որ նախագահ Ահմէտ Վէֆիգ փաշա այս փափուկ խնդիրը վիճաբանութեան նիւթ չընելու համար, որեան ջանք բրած է։

Գործը այս վիճակին մէջ ըլլալով հանդերձ, առաջին ակնարկով կըհասկցուի որ այս լեզուական խնդրոյն մէջ, հրեայ հայրենակիցներու օսմանեան ամբողջութեան մէջ գրաւած դիրքը ուրիշ ազգերէ տարբերութիւն մը ունի։

Ցոյները, Հայերը, Ալպանացիները եւ ուրիշ ազգերը ուզած են իրենց լեզուով խօսիլ, մինչդեռ Հրեաներու լեզուն երբայեցերէնն ըլլալով հանդերձ, սպանիերէնը եւ ֆրանսերէնը իբր մայրենի լեզու ընդունուած եւ այդ լեզուները թուրքերէնէ գերադաս համարած են։

ԿԱՇԻ ԱՐՎԱՍՏԻՃԸ ԱԶԳ. — Ե. ԼԵՒԱՍՏԱՆ (Բ.)

Կտրուկ հետևանքներ ունեցան Ամերիկայի ֆինանսական ճգնաժամը Եվրոպայի վրայ։ Ամերիկացի մեծ կապիտալիստները, որոնք ներդրումներ ունեին Եվրոպայի տարբեր երկրներու մէջ, սկսան շտապով դուրս քաշել իրենց դրամագլուխները։ Ասոր հետևանքով Եվրոպայի շատ մը երկրներ ալ ենթարկուեցան ֆինանսական ճգնաժամի։ Ամերիկայի ֆինանսական ճգնաժամը ուրիշ կերպով ալ ազդեցութիւն ունեցաւ Եվրոպայի վրայ։ Ամերիկայի ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով Եվրոպայի երկրներու մէջ ալ սկսաւ ֆինանսական ճգնաժամ։ Ամերիկայի ֆինանսական ճգնաժամը ուրիշ կերպով ալ ազդեցութիւն ունեցաւ Եվրոպայի վրայ։ Ամերիկայի ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով Եվրոպայի երկրներու մէջ ալ սկսաւ ֆինանսական ճգնաժամ։

Ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով Եվրոպայի մէջ ալ սկսան գործարանները փակուիլ։ Գործարանները փակուելուն հետևանքով ալ գործազուրկներու թիւը սկսաւ աճիլ։ 1933ին ան կը գնահատուի 30 միլիոնի։ Գործազուրկներու թիւը աճելուն հետևանքով ալ սկսաւ նուազիլ գնողական ուժը։ Գնողական ուժը նուազելուն հետևանքով ալ սկսաւ նուազիլ արտադրութիւնը։ Արտադրութիւնը նուազելուն հետևանքով ալ սկսաւ նուազիլ գործազուրկներու թիւը։ Գործազուրկներու թիւը նուազ

— ο —

ԼԵԼՈ

Ես ոչ մի անգամ չեմ եղել Ֆրանսիայի հարավում, ուստի ինձ համար անհասկանալի է մնում, թե ինչպես կարող է ծնվել այնպիսի մի բան, ինչպիսին Լելոն է։ Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել Լելոյին, ոչ էլ նրա հետ եղել։ Ես նրան ոչ մի անգամ չեմ լսել։ Ես նրա մասին ոչ մի բան չգիտեմ, բացի այն, որ նա ապրում է Ֆրանսիայի հարավում

ղութեան ճշմարիտ կամքին եւ կը վկայէ թէ Ա· Դաշնակցութիւնը կ'ընդունի անհրաժեշտութիւնը գործակցելու Խ· Ս· Հ· Միու – թեան հետ· հետեւաբար, խորհրդային իշխանութիւնը պատրաստ է պատասխանելու այս հրաւէրին եւ դառնալու անդամ Ազգերու Դաշնակցութեան, գրաւելով իրեն ինկած տեղը: Ան յանձն կ'առնէ կատարել բոլոր միջազգային պարտաւորութիւնները եւ բոլոր այն որոշումները որ պարտաւորիչ հանգամանիք ունին անդամներուն համար, համաձայն Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտի առաջին յօդուածին: Խ·կառավարութիւնը մասնաւորապէս երջանիկ է որ Ազգ· Դաշնակցութեան մէջ կը մտնէ նիշդ այն պահուն երբ Ընկերակցութիւնը կը ճնայ ուխտին մէջ կատարուելիք փոփոխութիւնները, զայն ներդաշնակելու համար Պրիան–Բէլլոկ դաշինքին հետ եւ միջազգային պատերազմը բոլորովին օրէնքէ դուրս հռչակելու համար:

«Նկատելով որ ուխտին 12 եւ 13 յօդուածները պետութեանց հայեցողութեան կը ձգեն իրաւաբարական կամ դատական կարգադրութեան մը յղել վիճելի խնդիրները, խորհրդային կառավարութիւնը պարտ կը սեպէ այժմէն նշդել թէ, իր կարծիքով, այդ ձեւակերպութիւնը չի կրնար գործադրուիլ իր մուտքէն առաջ եղած վէճերու համար:

« Կը յուսամ թէ ներկայ յայտարարութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան բոլոր անդամներուն կողմէ պիտի ընդունուի միջազգային գործակցութեան եւ խաղաղութեան պահպանման անկեղծ ոգիով, յօգուտ բոլոր ազգերու »:

⁂ Այս պատասխանին ստացումէն անմիջապէս վերջը, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը ժողով գումարելով, հետեւեալ բանաձեւը հաւէարկեց տասը ձայնով·—

« *Խորհուրդը, առանալով Խ· Ս· Հ· Միութեան կողմէ ընդհ· ժողովին ուղղուած նամակը, այդ պետութեան՝ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու մասին,*

« *Ուխտի 4րդ յօդուածին տուած իրաւասութեամբ, Խ· Ս· Հ· Միութիւնը կը նշանակէ մնայուն անդամ Խորհուրդին, անմիջապէս որ ընդհ· ժողովը վճռէ իր ընդունելութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ:*

« *Եւ կը յանձնարարէ ընդհ· ժողովին վաւերացնել այս որոշումը* »:

Այս հարցին մէջ ձեռնպահ մնացին երեք պետութիւններ՝ Արժանթին, Փանամա եւ Փորթուկալ, իսկ Շափոն եւ Գերմանիա հրաժարած են արդէն: Ընդհ· ժողովը գումարուեցաւ երէկ, խաղաղական յանձնաժողովին բնութեան յանձնելու համար Խ· Միութեան թեկնածութեան խնդիրը: Այս ձեւակերպութենէն յետոյ, ընդհ· ժողովը պիտի հռչակէ ընդունելութիւնը այսօր իսկ: Այդ պարագային, հանդիսաւոր նիստ մը պիտի գումարուի վաղը, եւ Խ· Միութեան պատուիրակութիւնը պիտի գրաւէ իր աթոռը:

⁂ Պ· Լիթվինով յատկապէս շնորհակալութիւն յայտնեց Պ· Պառթուի: Մոսկուայի մէջ շատ գոհ են:

Հրեաները իրար անցած
Լեհաստանի ձեռնարկին առթիւ

Լեհաստանի հրաժարումը փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան պայմանագրէն, յուզման մատնած է այդ երկրին Հրեաները, որոնք մեծ թիւ մը կը կազմեն: Վախ կայ որ ուրիշ պետութիւններ ալ հետեւին Լեհաստանի օրինակին, աւելի ծանրացնելով կացութիւնը: Հրէական թերթ մը կ'առաջարկէ ջանիլ թափել որպէսզի փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան դաշնագիրը ընդհանուր եւ միջազգային հանգամանիք ստանայ, այլապէս լայն ասպարէզ պիտի գտնէ հակահրէական հոսանիքը:

Լեհաստանի մէջ ցնծութեամբ ընդունուեցաւ կառավարութեան որոշումը, որ «նուաստացուցիչ» վիճակէ մը կ'ազատէր երկիրը: Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի պատուիրակներուն ճառերը որ եւ է տպաւորութիւն չգործեցին: Վարշաւայի բաղաբապետը յայտարարեց թէ 15 տարուան ջանիերէն յետոյ Լեհաստան յաջողեցաւ վերջնապէս ապահովել իր անկախութիւնը:

Ուրիշ արեւելեան երկիրներու փոքրամասնութիւններն ալ մտահոգ են, քանի որ Լեհաստանի օրինակըկրնայ վարակիչդառնալ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ

Թուրքիոյ վիճակագրութեան ընդհ· տնօրէն ձէլալ պէյ Արեւելեան ճահանգները մեկնեցաւ, կատարուելիք մարդահամարի փորձին հսկելու համար: Իրեն կ'ընկերակցին երկու պաշտօնա – տարներ: Մարդահամարի երկու փորձ պիտի կատարուի, առաջինը սեպտեմբեր 17ին՝ վանի Ախլաթ գաւառակին մէջ, երկրորդը սեպտեմբեր 21ին՝ Էլազիգի մէկ գաւառակին մէջ:

ՈՉ – ԻՍԼԱՄ ՏԻԿԻՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՕԳՆԵՆ ՍԱՀԱՐՆԱԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

« Ճիմհուրիէթ » կը գրէ ·— Մօտերս պիտի վերակազմուին Սաւառնակի միութեան թաղային կազմակերպութիւնները որոնք նախապէս կային բայց յետոյ չնջուեցան: Այդ կազմակերպու – թիւնները պիտի զօրացուին մասնաւորաբար ոչ – իսլամ թուրք անդամներու եւ հանրմներու մասնակցութեամբ, եւ աւելի մեծ գարկ պիտի տրուի գործունէութեան:

ՄԱՆՐ ԼՈՒԻՐԵՐ

«ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄԱՅՐԻԿ»ին, Քաթէրինա Բրեչկովսկայի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Փրակա քաղաքին ծախքով, եւ մեծ հանդիսաւորութեամբ: Ներկայ էին բազմաթիւ ականաւոր Չեխեր, ռուս տարագիրներ, նախկին ռազմիկներու պատուիրակութիւններ եւն·: Ճառեր խօսեցին Պ· Կերենսկի, որ կարդաց հանգուցեալին կտակը, Չեխոսլովաքիոյ ծերակոյտին նախագահը, Չեխ կիներու ներկայացուցիչը, Վիքտոր Չերնով եւն·:

ՆՈՐ ԵԼՄՏԱՑՈՑՑԻՆ առթիւ, որ պատրաստ է սեպտ· 15էն ի վեր, ելմտական նախարարը յայտարարութիւն մը հրատարակեց առաջադրուած բաղաքականութեան մասին: Այս առթիւ անգամ մը եւս կը շեշտէ թէ կառավարութիւնը բոլորովին հակառակ է փրանքին գինը կոտրելու:

«ԼԵԶՈՒԻ ՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐ»

ooooo

Սեպտեմբեր 26ը «Լեզուի մաքրութեան օր» հռչակուած է Թուրքիոյ մէջ: Այս առթիւ բոլոր թերթերու մէջ յօդուածները պիտի հրատարակուին մաքուր թուրքերէն, առանց արաբական, պարսկական եւ փրանսական բառերու:

ԱԶԳ· ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգ· պարգեւախաղի Բ· վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի հոկտեմբեր 9ին, Թրոքատէրոյի մէջ:

ԱՄԷՆ ԹՈՒՐՔ ՄԱԿԱՆՈՒՆՈՎ

Վերջերս օրէնք մը հաւէարկուած էր, որուն համաձայն ամէն թուրք պարտաւոր է մականուն մը ունենալ: Օրէնքին գործադրութիւնը կը սկսի 1935 յունուար 1ին:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած ՖՐ· Կ· ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ԻՐ ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ
23 Սեպտ. կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին
7, rue Trétaigne, Paris

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ· (ՏՕՔԹ· Շ· ԱՃՎԱԶԵԱՆ)
Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ* Հոկտեմբեր 1ին: *եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*
Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հատոյքածոն՝ 216 *էջնոց հատոր մը:*

≡"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ,,Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:
Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր·:
Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ· Շ· ԱՃՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԼԵՌՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ՈՐՈՈՐԴ.— ԱՌԱՋԻՆ ՋԵՓԻՒՌ.— ԱՐԵՒԱՍՏԱՆԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԸ.— ԱՆՄԱՀԸ.— ՀՆՈՒԹ ՈՂՋ ՄՆԱՆ.— ԱՌՓՈ.— ՄՈՍՕ.— (ԼԻՑՔԱՆ)·
Գրեց՝ **ՎԻԳԷՆ ԳԼԱԿ** (Կ· ՍԱՍՈՒՆԻ)
Գին 15 ֆրանգ:
Դիմել L. Kévonianի, 17, Rue Damesme, Paris (13).

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

«ՍԻՓԱՆ»ի փորձերը տեղի կ'ունենան Salle Voltaireի մէջ (Օպէռն Թատրոնի դիմաց) ուրբաթ իրիկունները: Առաջին փորձը՝ այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Սիփան»ին անդամագրուիլ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ փորձի օրերը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԱՌՋԵՒՆ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ
Կազմեց՝ **ՎԱՐԴԱՆ ԳԵՒՈՐԳԵԱՆ**
1135 Է.Ջ. ԲՆԱՄԱԲԻՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ
Գին թղթակազմ 25, լաթակազմ 30 ֆր·
Դիմել՝ Vartan Kévorkian, B. P. 409, Beyrouth (Liban).

Նշան ջուլակեանէ, *(որ կը բնակէր Ալֆոռվիլ)* կը խնդրուի իր հասցէն ստիպողաբար հաղորդել ցաւագի վարչութեան:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարսիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք ան.կէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95,
ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24, rue Assalit·* Nice (A. M.)

ԼԱԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ*
94, Rue Saint Lazare· Paris (9):

Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւ այլ գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը հնարկայութեան: Մի խնայէք այս աւելիս ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չ կարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՎԱՐՁՈՒԻ ՎԻԼԼԱ ՄԸ
Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)

Շէլ - Գուրնէի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակուած հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 *ֆրանք:*
Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 *վայրկեան Փարիզէն): Ռէնոնսի մէկ կայարան:*
Դիմել գերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9):

Ունիմ նաեւ փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌԱՑԵԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաբանքի եւ մարշալ փոքենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05—93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaireի յարկաբաժինին մէջ)

ՀԱՒԱՔՈՒԹԻՒՆ

համար կը փնտռուի նպաստաւոր վարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռաւորութեան մը մէջ 4—5 սենեակնոց չէնք մը որ ունենայ 1000 – 2000 *քառակուսի մեդր տարածութեամբ չմշակուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋի միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի,* 17 Rue Damesme, Paris (13)·

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Կը փնտռեմ քոյրս Տիկ. Մէրհուպէ Զավուշեան (ծն. ի Պօլոս Վարժապետեան), կը բնակէր պատերազմէն առաջ Ատաբազար, Մալաճըլար թաղ, կինն էր հիւսն Զավուշենց Համբարձի, տարագրուած է Տէր-Զօրի կողմերը իր զաւակներով միասին, Գրիգոր, Մելքոն եւ Նուէրիկի· կը խնդրուի իրենց մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն տեղեկացնել «Յառաջ» խմբագրութեան եւ կամ Մարի Պօղոսեանի 56, Avenue Carnot· Neuville· S)Saône, Rhône.

Գործ կը փնտռէ

Պատուաւոր հայ կին մը տնական աշխատանքներու համար օրավարձքով կամ ամսականով: Դիմել տիկին ԱՐՓԱՋԵԱՆի, 139, Ave. d'Italie Paris (13):

ՀԱՑԱՍՏԱՆի մեծադիր քարտէսը որ *20* ֆրանքի կը ծախուէր, ներկայիս նախկին անձկութեան բերմամբ միայն *500* օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հասը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian, 48, rue du Centre· Lagarenne-Colombes, Seine.*

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ· Ժ·

— Գիտէի որ անիկա ծանօթ էր բժիշկ Պրաունին· չէ՞ որ իրարու մօտ կը բնակէին· եւ հարցաքննութեան օրն ալ անոր հանդիպած էր վերջապէս· կ'ուզէի իրեն հարցնել թէ վեց փէնինոց բուժարանին մասին բաներ մը գիտէ՞ր··· գիտե՞ս ձէնիսըն ···

Ոստիկանը ընդմիջեց հարցումը եւ ձէնիսըն ժամանակ չունեցաւ պատասխանելու: Զարկ փողոցին անկիւնը առաջնորդեց միւսները եւ ըսաւ·

— Երեքնիք անդամ մը այդ տեղը տեսնենք· քալեցէք· բայց իրարմէ զատ քալենք··· ձէնիսըն եւ Թըրս – ֆըրտ, դուք ինծի հետ եկէք, իսկ դուք երկուքդ ղմայցի մայթը անցէք ··· նայինք բժիշկ Պրաունը տակաւին հո՞ն է···

Լուռ ու մունջ անցան փողոցէն եւ հասան այն վայրը ուր, Գաղտնի ոստիկանին կարծիքով, հաւանաբար պիտի գտնէին Ալֆրէտ ձէքինի խորհրդաւոր մահուան լուծումը: Երբ վայրկեան առաջ գնաց···

— Ո՞ր կողմը գնաց, հարցուց ոստիկանը: Կինը Սէյնթ Փէնքրըսի կողմը ցոյց տուաւ·

— Այդ կողմը գնաց· այսօր կանուխ գոցեց···

— Մեղք, մարդ բժիշկի մը պէտք ունենայ եւ անիկա իր տեղը չըլլայ··· կեցիը նայիմ··· անունը ինչ էր···

Կինը դլուխը թօթուեց:

— Բնաւ չեմ դիտեր, պատասխանեց անփոյթ կերպով· իրմէ առաջ ուրիշ մը կար, անոր անունն ալ չեմ դիտեր ··· անիկա չիլիննոց բժիշկ էր, ասիկա՝ վեց փէնինոց···

Գաղտնի ոստիկանը՝ ձէնիսըն ու Թըրսֆըրտը միասին առնելով մօտեցաւ միւսներուն:

— Պարապ տեղը եկեր ենք· այն կողմը գացեր է, Միլլընտ պանդոկը թերեւս··· բայց, ինծի նայեցէք, ամէնքս միասին չենք կրնար երթալ··· այսպէս կը կարգադրենք··· Բէլլինկ – թըն, դուն ձէնիսընը հետդ կ'առնես եւ պանդոկին ծխարանը կ'երթաս· Թըրսֆըրտ, դուն ալ անոնց ընկերացիր եթէ կ'ուզես··· ես ու Էտուըրտը, քիչ մը ուշ կուգանք եւ ուղղակի գրասենեակ երթալով քանի մը հարցում – ներ կ'ընենք··· յետոյ ձեզի լուր կու տամ եթէ կարեւոր բան մը պատահի ··· ինծի նայէ, Բէլլինկըն, փսփսացան իր պաշտօնակիցը մէկ կողմ կանչելով, ձէնիսընը աչքէդ չփախցը – նես, ոչ մէկ պատրուակ, կը հասկը – նա՞ս· ուշադրութիւն ըրէ· ի հարկէ չատ մը ճշմարտութիւններու տեղ – կացանք, բայց բնաւ չեմ վստահիր իրեն···

— Կինը տեսնելէ ետք ձէնիսընին հետ ի՞նչ պիտի ընենք, հարցուց Բէ – լլինկըն:

— Կը նայինք· տեսնենք Տիկինը ինչ պիտի ըսէ· ամէն պարագայի աչքէ պէտք չէ փախցնենք այս տղան· հի – մա դրամ ստացած է եւ անգամ մը որ մեր ձեռքէն փախչի, կը հեռանայ··· ուրեմն պոչէն չբռնուիս, մինչեւ որ սա կինը ճառ անցընեմ···

Ուսմբրըլլի գրասենեակ գնաց տեղեկութիւններ հարցնելու համար· Ա – մերիկացին իրեն կ'սպասէր բակին մէջ: Մէկ, երկու վայրկեան վերջ վերադարձաւ իր բարեկամին քով ու նրբանցքը առաջնորդելով զայն, փսիր – սաց·

— Այստեղ է եղեր եւ տարօրինակը այն է որ իր բուն անունով արձա – նագրուեր է··· անձնական հիւրանոց մըն ալ վարձեր է··· ուրեմն դուրը կը զարնենք եւ ներս կը մտնենք··· այցաքարտդ տուր··· լաւ, խմ ալ միասին անոր կուտանք եւ··· ի՞նչ պիտի հարցնենք··· չի մոռնաս որ մենք Միլի Քլօվըրն է որ կը փնտռենք···

— Չեմ մոռնար, հոգդ մի ըներ, ըսաւ Ամերիկացին· ամէն վայրկեան միտքս է···

— Բայց հիմա Լէյտի Զիլ եղած է ան, Լէյտի Զիլ որ Ջուբլի պէս դրամ կը ծախսէ լուեցնելու համար··· ահասոսիկ իր դուռը···

Ոստիկանը զարկաւ դուռը· կանացի ձայն մը « մտէք » ըսաւ ու երկուքը մէկը ներս քալեցին: Փոքրիկ եւ փառաւոր կերպով լուսաւորուած սենեակ մըն էր: Լէյտի Զիլ հրակին մօտ կեցած ձեռքերը կը տաքցնէր: Երկու այցելուները նշմարեցին անոր այտերուն ժպտունութիւնը երբ յանկարծ ետեւ դարձաւ անոնց նայելու համար· չրթունքները կէս մը բացաւ ու ալ ձեռքը վեր բարձրացուց:

— Լէյտի Զիլն էք կարծեմ, ըսաւ Ուսմբրըլլի քաղաքավար ու վճռական ձայնով:

Դուռը փակեց եւ սենեակին կեդրոնը գտնուղ սեղանին մօտենալը վ անոր վրայ դրաւ երկու այցաքարտերը, այնպիսի չարժումով մը որ հրավէր կարծես Լէյտին՝ անոնց նայելու: Միայն կայն Լէյտին ձեռք չզպցուց· նայուածքը յառած էր հիւրերուն:

— Ի՞նչ կ'ուզէք, հարցուց ոստիկանին՝ չնչաձպաղ· ոստիկանութիւնէն կ'ենք ···

— Ես, այո, պատասխանեց Ուսմբրըլլի անմիջապէս· նայեցէք այցաքարտիս —գաղտնի ոստիկան— ստացած Ուսմբրըլլի՝ ոճիրներու քննութեանց բաժինէն· այս բարեկամս կ'ուզուըրտն է եւ ներկայացուցիչը ամերիկեան ընկերութեան մը: Գործ ունի քննութիւններ կատարելու Ալֆրէտ ձէքինի մահուան պարագաներուն մասին· իմ պաշտօնս ալ նոյնն է· կը հաւատանք որ դուք ի վիճակի կ'ըլլաք մեզի տեղեկութիւններ տալ այդ հարցին վերաբերեալ, այդ պարագային վերադառնալ Զիլ··· ձեռով եկած ենք, Լէյտի Զիլ··· ձեր կինը սենեակին դրան կողմը նայեցաւ ոստիկանը գլուխը թօթուեց, կարծես հասկցեր էր անոր միտքը:

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) 1er 8e Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԽՐՄԻՒՆԻՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՏՐՈ՝ ՏՈՒԼԻԱՔ)

ԲՒՒՒԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Հրանսա եւ գաղութներ	140 Ֆրանք	70 Ֆրանք	25 Ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 Ֆրանք	100 Ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
19
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
19 Septembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2603

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԴԻՄԱԿԻՆ ՏԱԿ

Դեռ անցեալ տարի, Պոլսոյ Թուրք մամուլը կ'աւետէր, փոքրամասնութեանց վերաբերեալ կանոնագրի մը պատրաստութեան առթիւ.

— «Այս օրէնքին հրատարակութենէն վերջ, որոշ ժամանակամիջոցի մը մէջ հիւանդանոց, որբանոց, դպրոց եւ այլ այս կարգի հաստատութիւններ պիտի խզեն իրենց կապը կրօնական հաստատութեանց հետ եւ եթէ ուզեն պիտի կրնան ընկերակցութեանց օրէնքին համաձայն կազմուիլ իբրեւ մէկ մէկ ընկերակցութիւն: Կրօնական հաստատութեանց վարչածեւն ու հոգեւոր պետերու ընտրութեան եղանակն ալ առանձին կանոնագրով պիտի ճշդուին»:

Այս գործողութիւնն է որ կը կատարուի այժմ, առանց սպասելու օրէնքին վաւերացման:

Կը թուի թէ էնկիւրի ուզած է նախապէս լսել փոքրամասնութեանց ներկայացուցիչները: Ուրեմն, պիտի կրնայ յայտարարել թէ ամէն ինչ կատարուած է անոնց հաւանութեամբ:

Այդ կ'ապացուցանէ Պոլսոյ Բաղաք. ժողովի առեղապետին խորհրդակցութիւնը՝ ձեռնհաս իշխանութեան հետ:

Անհրաժեշտ չէ սպասել օրէնքին վաւերացման կամ հրատարակութեան, իմանալու համար վախճանը:

Ջէմալապետութիւնը առաջին օրէն իսկ փորձ վոքրամասնութեանց ներքին կազմակերպութեան հիմերը, կտրուկ եւ հետեւողական քաղաքականութեամբ մը:

Առեն մը, «Պատրիարքութիւն» բառերուն անգամ չէին հանդուրժեր, չէին ուզեր լսել, եւ կ'առաջարկէին «պաշ փոխադ»: Նոյն իսկ պաշտօնական անձեր բացորոշ յայտարարութիւններ ըրին այս մասին:

Յետոյ լռութիւն տիրեց, իսկ 1930ի աշնան, երբ Վենիզէլոս էնկիւրի կ'երթար Թուրքեւյունական դաշինքը ստորագրելու համար, լուրն համաձայնութիւն մը գոյացաւ եղածը պահելու:

Այսինքն անունը, ոչ թէ բովանդակութիւնը:

Պատրիարքարան կոչուին թէ «Պաշ – Փոխադլըք», արդէն մամիէլ հաստատութեան մը վերածուած են երկու Պատրիարքարաններն ու Խոխամապետարանը:

Հաստ տոպրակ մը ափին մէջ, քէմալական իշխանութիւնը չափած, կտրած եւ չատոնց «Հանրապետական կառավարութեան տեսակէտներուն պատշաճեցուցած է համայնքի գործերը»:

Տոպրակի առաջին հարուածը տրուեցաւ բացարձակապէս անտեսելով Պատրիարքարանները եւ անոնց Տեսուչ Խորհուրդները:

Այսպէս, ձեւակերպութիւնները միշտ ալ կը յարգուին: Ընորհաւորական հեռագիրներու առթիւ, Մ. Քէմալ, վարչապետը կամ Պոլսոյ կուսակալը կը գործածեն պաշտօնական անունները: Բայց — յետին ոսոխականը եւ դատական բարապանը աւելի լայն իրաւասութիւններ ունին փոքրամասնութեանց ներքին գործերուն մէջ, քան Պատրիարքը, Բաղաք. Ժողովը կամ Թագ. Խորհուրդը:

Անոնք իրենց ուզած ատենը կրնան մանել այս կամ այն ազգ. հաստատութիւնը, դպրոց կամ եկեղեցի, եւ հրամաններ արձակել, հաշիւները քննել, այս ու այն ձերբակալել, գոյքեր եւ դրամներ արգելքի տակ առնել:

Համբանք չունին արգելքի տակ առնուած ազգ. կալուածներ – ըլլ: Նոյն իսկ Պատրիարքարանի մուտքը «համգ»ի ենթարկուած – ջաւ, տուրքի համար:

Տոպրակի երկրորդ հարուածը տրուեցաւ դպրոցներուն, որոնց վրայ ոչ մէկ իրաւասութիւն ունին Պատրիարքարան, Ուսումն. Խորհուրդ, Հոգաբարձութիւն կամ Թագ. Խորհուրդ:

Բոլոր դպրոցները ենթարկուած են կրթական գործավարութեան, որուն հետ յարաբերութիւնները կը վարէ միայն հիմնադիրը – տնօրէնը:

Թագ. Խորհուրդն իսկ ենթակայ է անոր հրամաններուն: Միայն դրամ ճարելու պարտականութիւն ունի, իբրեւ մատակարար մարմին: Եւ դպրոց կրնայ մանել միայն վաստարան կամ նոստարան նորոգելու, փայտ եւ ածուխ առնելու եւ նման գործերու համար, այն ալ մասնաւոր արտօնութեամբ:

Հիմնադիրը – տնօրէնին հետ, դպրոցներու վրայ նշանակուած Թուրք ուսուցիչներն ալ քննիչի պաշտօն կը կատարեն, բուն ազգային ժողովներու եւ խորհուրդներու չարժումներուն վրայ:

Միեւնոյն ատեն, աւանդութիւններն ու թղթակցութիւնները, հաշիւներն ու ամարներն ալ կը կազմուին Թուրքերէն, բոլորովին բաց՝ առանց կանուխ արթնցող Թուրք պաշտօնեային աջքու:

Այս բոլորը իրականացնելէ յետոյ, ասկաւին ի՞նչ կը մնար Պատրիարքարաններու ձեռքը:

Բարոյական կապ մը, մեռաքէ թել մը, որ սրտնեղութիւն կը պատճառէր:

Երկկ պատճեցինք Ղալաթիոյ խնդիրը:

Ջէմալապետութիւնը անթոյլատրելի կը դտնէ նոյն իսկ այդ բարոյական կապը, որ կը չարունակուէր ընկալել առվորութեամբ: Ան հին առանձնաշնորհները ջնջած ըլլալով մէկ կողմէ, կ'ուզէ նոր ճամբան ալ գծել, մասնաւոր կանոնագրով մը: Այսինքն, ամբողջովին իր ափին մէջ կեդրոնացնել փոքրամասնութեանց ներքին կազմակերպութեան բոլոր օղակները, բարոյական թէ նիւթական աղբիւրները:

Երեւութապէս աշխարհականացում է այս, իսկ բուն բառով՝ կազմալուծում:

Կանոնագիրը կը ձգտի այնպիսի վիճակի մը վերածել փոքրամասնութեանց ներքին կազմակերպութիւնը, որ անոնք այլ եւս չկարենան դիմանալ իրենց առանձին եւ ինքնաւար համայնքներ, եւ գառնան հողմավար տաշեղներ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Քաղաքական ցանցնաժողովը խուճարկեց ընդունելութիւնը

»»»··«««

ԹՈՒՐՔԻԱՆ Ա.Լ. ԱՆԴԱՄ Ա.Դ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովի դիւանը սեպտեմբեր 17ի առտուն նիստ գումարելով, զբաղեցաւ Խ. Ռուսիոյ ընդունելութեան խնդիրներով:

Յետոյ տեղի ունեցաւ ընդհ. ժողովին նիստը, ուր լսելէ յետոյ դիւանին զեկոյցը, որոշուեցաւ վեցերորդ յանձնաժողովին յղել խնդիրը: Օրակարգին մէջ կար նաեւ Ա.Դ. խորհուրդին անդամներէն Չինաստանի եւ Սպանիոյ վերընտրութեան խնդիրը: Չինաստանի վերընտրութեան համար թեր էուխարկած էին միայն 21 հոգի: Երկու երրորդի մեծամասնութիւնը 34 ըլլալով, մերժուեցաւ: Իսկ Սպանիոյ վերընտրութեան իրաւունքը հաստատուեցաւ 44 ձայնով: Յետոյ նիստը յետաձգուեցաւ, ընտրելու համար երեք ոչ – մնայուն անդամներ:

Այդ ընտրութիւնը կատարուեցաւ իրիկուան ժամը 3·30ին: Ընտրուեցան Չիլի (52 ձայն), Սպանիա (51) եւ Թուրքիա (48):

Թուրդեմ ճառը ընդունելութեան մասին

Վեցերորդ յանձնաժողովին մէջ, Խ. Միութեան ընդունելութեան դէմ առաջին ճառը խօսեցաւ Փորթուկալի պատուիրակը, Պ. Մաթա, որ դիտել տուաւ.

— «Բաղաքական, իրաւագիտական եւ բարոյական տեսակէտով անհաշտ են խորհրդային իշխանութեան գաղափարները եւ մեր դարաւոր բաղաքակրթութիւնը: Խ. Միութեան ընդունելութիւնը խոչընդոտ մը պիտի ըլլայ հաւրային բարոյականի հաւաքական նպատակի մը կազմութեան համար. այդ ընդունելութիւնը պիտի աւելցնէ խորհրդային բարոզութեան համբերը, հետեւաբար եւ ուժը:

Աւելի երկար եւ վճռական խօսեցաւ Պ. Մոթա, Զուիցերիոյ պատուիրակը: Յիշեցուց թէ Զուիցերիա միակ երկիրն է որ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտած է ազատ հաւրաքուէով: «Այսօր ալ, մեր կառավարութեան որոշումը կ'արտայայտէ ազատ ժողովուրդի մը իմքնաբեր կամքը»: Բանախօսը յիշելով Մոսկուայի զուիցերիական դեսպանատան աւարառութիւնը եւ դիւանապետին սպանութիւնը, ինչպէս եւ ուրիշ դէպքեր, շարունակեց.

— «1920ին, Ազգերու Դաշնակցութեան առաջին ժողովին, ես ինքս յոյս կը յայտնէի թէ Ռուսաստանը, վերջապէս բժշկուելով իր գինովութենէն եւ ազատուելով թշուառութենէն, պիտի մտնէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ. բայց այդ օրը չէ հասած տակաւին: Կառավարութիւն մը որուն վարդապետութիւնը եւ պետական գործունէութիւնը ծաւալուն եւ մարտական համայնավարութիւնն է, կը լրացնէ՞ անհրաժեշտ պայմանները, ընդունուելու համար մեր կողմէ: Այդ համայնավարութիւնը ամէն ասպարէզի մէջ—կրօնական, բարոյական, ընկերային, քաղաքական եւ տնտեսական—ամէնէն արմատական ժխտումն էայն բոլոր գաղափարներուն որոնք մեր հիմքն են եւ որոնցմով կ'ապրինք: Ռուսական համայնավարութիւնը վերջապէս արմատ ձգեց ամէն տեղ. անոր նպատակն է համաշխարհային յեղափոխութիւնը. իր բնութիւնը, տենչերը եւ մղումը կը յանգին արտաքին քարոզութեան: Իր կենսական եւ ծաւալման օրէնքը կ'անցնի քաղաքական սահմաններէ: Եթէ համայնավարութիւնը հրաժարի այս բաներէն, ինքզինքը ուրացած կ'ըլլայ»:

Պ. Մոթա յետոյ աշխատեցաւ ապացուցանել թէ խորհրդային կառավարութիւնը եւ Գ. Միջազգայինը միեւնոյն բաներն են եւ հերքեց այն կարծիքը թէ մտնելով Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, այդ իշխանութիւնը պիտի բարեշրջուի: « Զուիցերիոյ պէս երկիր մը չի կրնար դեր կատարել բարձր բաղաքականութեան մէջ: Մենք չենք հաւատար խորհրդային վարչածեւին բարեշրջման: Բոլոր Զուիցերիացիներու համոզումն այն է թէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը վտանգաւոր ձեռնարկ մը կը փորձէ: Եթէ խորհրդային Ռուսաստանը յանկարծ կը դադրի նախատել Ազգերու Դաշնակցութիւնը, զոր Լենին կոչած էր « աւազակութեանց ձեռնարկ մը », այս նոր դիրքին բացատրութիւնը կը գտնուի այն ամպերուն մէջ որ կը մթագնեն Մայր. Արեւելքի երկինքը »:

Ընդունելութեան դէմ խօսեցաւ նաեւ Պելժիոյ պատուիրակը, յիշելով համայնավարական յեղափոխութեան պատճառած վնասները՝ իր երկրին: Բայց աւելցուց թէ, ինչ տրտունջներ ալ ունենայ, չուզեր խանգարել երեք մեծ պետութեանց ջանքերը՝ ի նպաստ խաղաղութեան. հետեւաբար ձեռնպահ պիտի մնայ: Հոլանտայի պատուիրակն ալ ձայնակցեցաւ Զուիցերիոյ պատուիրակին:

Յետոյ խօսեցան ընդունելութեան կուսակիցները, որոնց գլուխը կը գտնուէր Պ. Պաթու: Ֆրանսայի արտաքին նախարարը ջերմ պաշտպանողական մը խօսեցաւ, իր փաստերը բաղելով Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտէն: Շեշտեց թէ այդ հաստատութեան հիմնադիրները առաջին օրէն հոչակած են անոր ընդհանրական հանգամանքը եւ թէ Խ. Միութիւնը ընդունելով հրաւէրը, յանձն առած է յարգել ուխտին բոլոր պարտաւորութիւնները: Յետոյ հրաւիրեց բոլոր պատուիրակութիւնները՝ լրջօրէն կշռել ընդունելութեան առաւելութիւնները, յօգուտ Ազգերու Դաշնակցութեան, խաղաղութեան եւ ապահովութեան:

Այնուհետեւ կարգով խօսեցան Անգլիոյ, Լեհաստանի եւ Իտալիոյ պատուիրակները: Առաջինը շեշտեց թէ իր կառավարութեան արտաքին բաղաքականութիւնը հիմնուած է Ազգերու Դաշ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՔ ՕՐԻՆ

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

»»·«««

Վաստակաւոր մը, որ երբեմն Փարիզէն կ'աշխատակցէր Պոլսոյ «Ազգային »ին եւ այժմ Լիոնէն ձայն կուտայ, կը գրէ իր վերջին թղթակցութեամբ (12 սեպտեմբեր)·

— « Եւ զարմանալի է որ մեր հայրենակիցները, ըլլայ փողոցին մէջ, ըլլայ սրճարաններուն խոր անկիւնները կամ զուրսը, ըլլայ զուարճութեան միջոցին, ըլլայ ամէն տեսակ խաղերու միջոցին, տակաւին չեն մոռցած գեղեցիկ Թուրքերէնով խօսիլ։ Կը տեսնէք թէ յարաւեւութիւնը կրնայ յաղթել նոյնիսկ այնպիսի մթնոլորտի մը՝ ուր տիրող տարրը բոլորովին օտար է, բայց մխիթարական է որ ըստ ինքեան օտար մեր տարրն ալ, հոս ըլլայ թէ փարիզ, Մարսէյլ ըլլայ թէ Գօրսօ, գլխաւորաբար դեռ Թուրքերէն, իսկ դուն ուրեք ու համեստօրէն գուտ հայերէն կը խօսին։ Բնազդը միշտ կը յաղթէ դաստիարակութեան։ Տեսնէք օր մը գուք ալ թէ հայ պատանիներ իսկ, օրիորդներ գլխովին, հարկաւ սիկիններ եւ խալծոնիկ կիներ ինչպէս մայրենի լեզուին պէս ազատ եւ կտրուկ Թուրքերէն կը խօսին։ Ֆրանսացին իսկ հիմա ծանօթ է Հայուն խօսած գեղահնչուն, վանկափարթամ Թուրքերէնին »։

Պիտի ըսէք թէ այս եղանակը անուշ կը հնչէ Պոլսոյ մէջ, եւ գրեր է առանց բարակը նայելու։ Այսինքն չափազանցելով։

Ընդհակառակն, ես կը կարծեմ թէ ճշմարտութիւնը գրած է։

Նոյն պատկերը չէ՞ որ տեսներ Փարիզի մէջ, Պէլվիլէն մինչեւ Սէն Միշէլ, կամ Առնուվիլէն մինչեւ Քաշան, առանց մոռնալու արեւելքն ու արեւմուտքը։

Նոյն իսկ Թուրք թղթակիցներ Փարիզէն անցած ատեն, գոհունակութեամբ հաստատեցին եւ իրենց թեր – յանձնարարութեամբ, փաշական կազմակերպութիւնները որոշեցին ջնջել «անձնուէր զգացումներով », « փաշական բարեւներով » բացատրութիւնները եւ գործադրել միայն նոր բանաձեւը։ Թերթերը կը գովեն այս փոփոխութիւնը, որ «ժամգոյն հին – ցած – մշտած բարեւին տեղ կը հաստատէ հաւատքի կոչ մը »։

ՓԱՐԻԶԻ ՊԱՀԱԿԱՋՈՐԸ ՊԻՏԻ ԱՒԵԼՑՈՒԻ

— o —

Պատերազմական նախարարութիւնը նկատելով որ Փարիզ բաղաքը պէտք եղած զինուորական ուժը չունի, բանակարգութիւնը պահպանելու համար, որոշեց որ տասներորդ զօրաբաժինը թիւր աւելցուի։ Յառաջիկայ հոկտ· 19 — 20ին, Փարիզի շրջանին մէջ հաստատուած հետեւակազօրքերուն վրայ պիտի աւելնան 1300 նորագիր զինուորներ, փոխան 600ի։ Հեծելազօրքին վրայ ևս յաւելումներ պիտի ըլլան։ Այժմէն միջոցներ ձեռք կ'առնուին, տեղ պատրաստելու համար զօրանոցներու մէջ։

ՆԵՂՈՍԻ ՑՈՐԴՈՒՄԸ

Գահիրէէն կը հեռագրեն թէ Նեղոսի ջուրերը կը բարձրանան եւ արդէն ողողած են բաղաքին կարգ մը մասերը, մեծ վնասներ պատճառելով։ Բախերախտաբար աղէտը դեռ վրդովիչ համեմատութիւններ չէ առած եւ կը յուսացուի թէ կարելի պիտի ըլլայ կանխել աւելի մեծ չարիքներ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՀԱԼԱԾԱՆՔԸ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

— o —

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ 32 բաղոբական երէցներ բանտարկուած, իսկ 173 հոգի սահմանէն դուրս հանուած են։ Կ'ըսուի թէ 32 հոմոէական հովիւներ ալ կը գտնուին բանտերու մէջ։ Լենինկրատի բաղոբական եկեղեցին փակուած է, պետութիւնը 10,500 րուբլի տուրբ պահանջած ըլլալով։

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՊԱՒԼԻՍ ՀԱՍԱՒ ԻՎԱՆ ՄԻԽԱՅԼՈՎ

— o —

Պոլսէն կը հեռագրեն սեպտեմբեր 16 թուականով.— Իվան Միխայլով, Մակեդոնական կազմակերպութեան վարիչը եւ իր կինը, Մէնթիա Քարնիչեվա, հոս հասան Քըրքլար էլիէն, ընդ հսկողութեամբ։ (Տիկին Միխայլով այն աղջիկն է որ բանի մը տարի առաջ Վիէննայի մէջ սպանեց Մակեդոնիոյ դաշնակցային վարիչներէն Փանիցան)։ Փախստականները օրերով թափառած էին լեռներուն մէջ, խուսափելու համար պուլկար ոստիկանութեան հետապնդումներէն։ Երկուշաբթի օր հասած են քրմական սահմանը, բոլորովին ուժասպառ, եւ մերժած են յայտնել իրենց իմքնութիւնը։ Քըրքլար էլի փոխադրուելէ յետոյ, խոստովանած են ամէն բան եւ յայտնած են թէ կ'ապաւինին քրմական կառավարութեան գթութեան։ Ինչպէս կ'երեւայ, քրմական կառավարութիւնը բաղաքական յանցագործներ կը նկատէ փախստականները եւ պիտի մերժէ զանոնք յանձնել Պուլկարիոյ։ Փիշերը պահականոցացրնելէ վերջը, Միխայլով եւ իր կինը ազատ արձակուեցան այսօր։ Ազդարարուած է որ կամ հեռանան երկրէն եւ կամ ենթէ պիտի մնան, հրաժարին բաղաքական գործունէութենէ։

Պ. Միխայլով Պոլսոյ կուսակալին յայտարարեց թէ միայն բաղաքական պատճառներով փախած է եւ թէ բանի մը օրէն յուր պիտի տայ, մեկնելու կամ մնալու մասին։ Կը կարծուի թէ շատ կարճ ատեն մը կենալէ յետոյ պիտի ուղղի Ֆրանսա կամ Իտալիա։ Ուրիշ Մակեդոնացի փախստականներ ալ հասած են Թուրքիա եւ կը հաւաքուին Քըրքլար էլիի մէջ։

ՖԱՇԱԿԱՆ ՆՈՐ ԲԱՐԵԻՐ

— o —

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ փաշական ողջոյնի բոլոր բանաձեւերը պիտի փոխուին եւ պիտի գործադրուի միայն « կեցցէ՛ Առաջնորդը » խօսքը։ Կուսակցութեան ընդհ. բարտուղարին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՆՈՅԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԱՎԹԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆԱՆ

19.— ԿԱՑԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԵՒ ՆՈՅԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՂԹԱՅԻՆ

ՕՐԻՆԱԿ ՎԱՍՈՒՐԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ

(ՀԱԿԱ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, Տ. «ՀԱՅԿԱԶՆԱՆ»)

(*) Հայ ռազմագերիների այն խումբը, որ Նոյեմբերի 16-ին Թուրքիա մեկնեցաւ Ալեքսանդրապոլի ճանապարհով։ Ը.

×

Մեր ընթերցողները կը յիշեն, որ Ռուսիոյ հետ հաշտութեան բանակցութիւնները սկսուեցան Ալեքսանդրապոլի մէջ։ Ի սկզբան Ռուսիոյ ներկայացուցիչները կը ներկայանային իբրեւ Խորհրդային Ռուսիոյ, Ուքրանիոյ, Վրաստանի եւ Ատրպատականի պատուիրակներ։

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՃԱՌՔԻ

— ՍԱ ՊԱՏՃԱՌԸ ԶՈՒՏ ՉԷ, ԲԱՅՑ ՄԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՄԵՋ ՇԱՏ ՀԱՃԱԽ ԵՆ ՊԱՏԱՀԵԼ ՄԱՐԴԻԿ, ՈՐՈՆՔ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՉԵՆ ՈՒԶՈՒՄ ԱՊՐԵԼ, ԱՅԼ ՆԱԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆ ՄԱՀՈՒՆ ՏԱԼ ԻՐԵՆՑ ՀԱՄԱՐ: ՍԱԿԱՎՆ ԱՅՍ ՊԱՏՃԱՌՆ ԷՐ, ՈՐ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ՄԱՀԱՑԱՎ ԻՐ ՎՐԵԺԸ ՉԻ ԿԱՐՈՂԱՑԵԼ ՀԱՆԴԱՐԺԵԼ ՄԻՆՉԵՎ ՎԵՐՋ ՀԱՅՐԱՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏՆԱՎԱՐ ՄԱՀՈՒՆ ՀԱՆԴԻՊԵԼ ՈՒ ՀԱՅՐԱՆԻՔԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼ ՈՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ:

— ՈՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ՈՐՏԵ՞Ղ ԷՐ ԱՊՐԵԼ ՈՒ ՄԱՀԱՑԱՎ, ՀԱՐՑՐԵՑ ՆՈՐԱՀԱՍ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄԱԲԱՆԸ:

— ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՋ ՄԵԾ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԷՐ ԵՒ ՄԵՐ ՏԱՆԸ ՄԵԾ ՀԱՐԳԱՆՔ ՎԱՅԵԼԵԼ ԷՐ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԵՋ: ՄԱՅՐԸ ՄԱՀԱՑԱՎ ԻՐ ՎՐԵԺԸ ՉԻ ԿԱՐՈՂԱՑԵԼ ՀԱՆԴԱՐԺԵԼ ՄԻՆՉԵՎ ՎԵՐՋ ՀԱՅՐԱՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏՆԱՎԱՐ ՄԱՀՈՒՆ ՀԱՆԴԻՊԵԼ ՈՒ ՀԱՅՐԱՆԻՔԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼ ՈՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

նակցութեան վրայ, հետեւաբար կը միանայ ամէն ընդհանրացման ձեռնարկներուն, ողջունելով Ֆ. Միութեան մուտքը: Իտալական պատուիրակը յիշեց թէ իր երկիրը առաջինն էր որ ճանչցաւ խորհրդային իշխանութիւնը եւ թէ իմ բոլորովին համաձայն է Ֆը – բանսայի եւ Անգլիոյ իր պաշտօնակիցներուն: Լեհաստանի պատուիրակը յայտարարեց թէ իր երկիրը ուղղակի համաձայնութիւններ կնքած ըլլալով Ֆ. Միութեան հետ, սիրով կ'ողջունէ ամէն մուտքը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ: Պ. Պէնէշ, Չեխոսլովա – կիոյ պատուիրակը, որ վարած էր Պ. Լիթվինովի հետ կատար – ուած բանակցութիւնները, յայտարարեց թէ իր երկիրը բոլորովին համաձայն է Ֆ. Խուսիոյ ընդունելութեան: Նոյն իմաստով խօսեցաւ նաեւ Թէվֆիք Րիշտի պէյ:

Վիճաբանութիւններէն յետոյ, Էուէարկութեան դրուեցաւ ընդունելութեան բանաձեւը: Թեր Էուէարկեցին 38 երկիրներ, դէմ՝ 3 (Զուիցերիա, Հոլանտա եւ Փորթուկալ), իսկ ձեռնպահ մնացին հօթը պետութիւններ (Պելժիա, Արժանթին, Լիւքսէնպուրկ, Վենեցուէլլա, Էսթոնիա, Փարակուէյ եւ Նիքարակուա): Բանաձեւը կը յանձնարարէ ընդհ. ժողովին, ընդունիլ Ֆ. Միութիւնը, շեշտելով թէ ան իր պատասխանին մէջ կը խոստանայ կատարել Ազգերու Դաշնակցութեան պարտադրած բոլոր յանձնառութիւնները:

Լեզուները քացուցած...

Խորհրդային մամուլը, որ խոր լռութիւն կը պահէր մինչեւ հիմա, սկսաւ ցնծութեան աղաղակներ արձակել, ընդունելութեան – նէն անմիջապէս վերջը: « Իզվեստիա », կառավարութեան օրկա – նը, խմբագրականով մը կը բացատրէ դէպքին կարեւորութիւնը եւ կը դատապազէ Ֆ. Միութեան խաղաղասիրութիւնը: Կ'ըսէ թէ Ֆ. Միութիւնը չէր որ պահանջեց իր ընդունելութիւնը, այլ Ազգերու Դաշնակցութիւնը իմ հրաւիրեց: «Ազգերու Դաշնակցութիւն մը որուն մաս չի կազմեր այն երկիրը որ գլխաւոր ախոյեանն է խաղաղութեան դատին, չի կրնար վստահութիւն ներշնչել ժողովրդական զանգուածներուն: Ֆրանսա միւսպետութիւններէն առաջ հասկցաւ Խորհրդային Միութեան դերը՝ խաղաղութեան պայքարին մէջ եւ ստանձնեց Ազգերու Դաշնակցութեան բաղաքականութիւնը զօրացնելու նախաձեռնութիւնը, ամէն աշխատանքներուն կապելով Ֆ. Միութիւնը »:

«Փրավտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, իր կարգին կը բացատրէ թէ Ֆ. Միութեան ուղղուած հրաւէրով, բովանդակ աշխարհ ճանչցած կ'ըլլայ խորհրդային պետութեան մեծութիւնը:

ՏԷՐ ԶՕՐԻ ՍՐՍՔՆԵՐԸ
ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

1500 ասորի գաղթականներ որոնց մեծամասնութիւնը կիներէ ու երախաներէ կը բաղկանայ, Մուսուլէն մեկնած են դէպի Սուրիա, ուր պիտի հաստատուին ձէզիրէի շրջանին մէջ: Գաղթողներուն ճանապարհածախսը կը հոգայ Իրաքի կառավարութիւնը:

Տէր Զօրէն կը հաղորդեն թէ Իրաքէն եկող Ասորիները բաղաքին մօտէն անցնելուատեն Արաբներուն յարձակման ենթարկուած են եւ 30 Ասորիներ ծանրօրէն վիրաւորուած: Ժանտարմաներ դէպքին վայրը հասնելով կարգը վերահաստատած են: Վիրաւորները փոխադրուած են հիւանդանոց, իսկ յարձակման պատասխանատուները ձերբակալուած են:

Դամասկոսէն կը հաղորդեն թէ 26 ինճիւաշարժներ որոնք 526 ասորի գաղթականներ կը փոխադրէին ձէզիրէ, բարկոծութեան ենթարկուած են Արաբներու կողմէ: Ինճիւաշարժներու ապակի – ները կոտրած են եւ բազմաթիւ վիրաւորներ կան:

Ծաւիր կացութիւն Մ. Նահանգներու մէջ
ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԿԸ ԾԱՒԱԼԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Երրորդ շաբաթն է որ գործադուլը կը շարունակուի Մ. Նա – հանգներուն մէջ: Շարժման միացած են աւելի քան 500,000 բանուորներ եւ եթէ գոհացում չտրուի, վաղ կայ որ շաբաթը չվերջացած 650,000ի հասնի այս թիւը: Կառավարութիւնը շարժման մէջ դրած է 13,000 զինուորներ, ուր նահանգներու մէջ: Գործադուլի կոմիտէին նախագահը կը յայտարարէ թէ հիւսուածեղէնի միւս ճիւղերու բանուորներն ալ պիտի միանան շարժման, եթէ կարգադրութիւն մը չըլլայ մինչեւ մէկ շաբաթ: Արուեստական մետաքսի 100,000 բանուորներ պատրաստ են գործադուլ հռչակելու: Առջի օր կացութիւնը այնքան ծանրացած էր որ պաշարման վիճակ հրատարակուեցաւ Աթլանթայի մէջ (Ճորճիա): Ձիւնուրակաան հրամանատարը զրահապատ ինճիւաշարժներով կը վարէ գործողութիւնները, ձերբակալել տալով անոնք որ կը կաշկանդեն աշխատող բանուորները:

⁂ Նիւ Եորքի բաղաքապետութիւնը դադրեցուց 300,000 գործազուրկ եւ կարօտ ընտանիքներու նպաստը, որով մէկ միլիոն մարդիկ անօթութեան դատապարտուած են: Կառավարութիւնը, որ կը հոգար ծախքին կէսը, կը մերժէ շարունակել վճարումը, մինչեւ որ բաղաքը չվերսկսի վճարել իր բաժինը:

ԹԷՕԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած ՖՐ. Կ. ՀՄԸՄի ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՄ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ԻՐ ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ

23 Սեպտ. կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

7, rue Trétaigne, Paris

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ - ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

≡"ՀԱՅ _ ԲՈՑԺ„ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿ Է≡

Բաժանորդագրուեցէք այժմէն:

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՃՎԱԶԵԱՆի,
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ՓՈՒՇԱԴԻՐՈՒԱԾ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քաշ՝ **SOMYL**ով: Ցաւերն եւ պրիճ. ատամնաշարը՝ շատ թեթեւ քրոմէ-մետաղով, կը վերափոխենք ինչն ատամնաշարի: Երախաներու ատամներու շտկում:

Կ'ընդունի 9 - 12 և 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro: Danube **Autobus: M. & BH.**

ՎԱՐՁԱՒ ՅԱՐԿԱՐԱՁԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁԱՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐ ՅԱՐԿԱՐԱՁԻՆՆԵՐ Շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*: Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ սպաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԼԷՊԼԻԲԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal. Paris* (19):

ՀԱՒԱԲՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

համար կը փնտռուի նպաստաւոր վարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէջ 4—5 սենեակնոց չէնք մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չշտկուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋի մէջցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris (13):

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Երբ փնտռեմ քոյրս Տիկ. Մէհրուպէ Զավուշեան (ծն. ի Պօլու վարժապետեան), կը բնակէր պատերազմէն առաջ Առաքազար, Մալաճրլար թաղ, կինն էր հիւսն Զավուշեանց համբարի, տարագրուած է Տէր-Զօրի կողմերը իր զաւակներով միասին, Գրիգոր, Մելքոն եւ Նուէրիկի: կը խնդրուի իրենց մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն տեղեկացնել «Յառաջ» խմբագրութեան եւ կամ Մարի Պօղոսեանի 56, Avenue Carnot. Neuville. S)Saône, Rhône.

Գործ կը փնտռէ

Պատուաւոր հայ կին մը տնական աշխատանքներու համար օրավարձքով կամ ամսականով: Դիմել տիկին ԱՐՓԱՁԵԱՆի, 139, Ave. d'Italie. Paris (13):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ մեծադիր քարտէսը որ *20* ֆրանքի կը ծախուէր, հեղինակին անձնական բերմամբ մնացած *500* օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հատը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian*ի, *48, rue du Centre. Lagarenne-Colombes. Seine*

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաթաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷն: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ԺԱՄԱԿԱԳՈՐԾ ԵՒ ՈՍԿԵՐԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւլն.:

կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:

Խնդիմեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ ***ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ***

94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիննապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք ճասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չ'կարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի ճամար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք ճակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons

143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)

Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր գերճաշատան բացման առթիւ մեծ զեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և լաւամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	Ֆրանկեն:
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՎԱՐՁԱՒ ՊԻԼԼԻՍ ՄԸ
Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)

Շել - Գուրնէի օդաւէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակելի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:

Հաղորդակ. միջոց՝ Gare de l'Est (20 վայրկեան փարիզէն): Ռէնոյէի մէկ կայարան:

Դիմել գերճակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9):

Ունիմ նաեւ փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՑԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաբանքի եւ մարշալ փոքրենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS **Tél. Archives 05—93**

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire) յարկաբաժինին մէջ)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ. Ժ.

— Աւելի լաւ պիտի ըլլայ ձեզի համար եթէ խօսիք մեզի հետ, Տիկին. չենք ուզեր ոտղ միջոցներու դիմել, բայց...

— Առանձին եմ, ընդմիջեց Էյթան Զիլ. մէկը չունիմ որպէսզի խորհուրդ հարցնեմ. վաղ առաւօտ...

— Ոչ, բաւ ատիկանը վճռակաէս. այս գիշեր եւ անմիջապէս, Տիկին. մեր հետազօտութիւնները բաւական յառաջ գացած են՝ նոր յայտնում մը արդարացնելու համար. կրնամ նոյն – իսկ ձեզի յայտնել որ մենք այս առաւօտ ձեր բնակարանը՝ վիլլա Զիլ գացած էինք. այնտեղ ձեր ծառաներէն Ուօլթըը կրնար մեզի մանրամասնօրէն պատմել թէ ինչեր տեղի ունեցած էին բժիշկ Պրաունի Զարլզ փողոցի բնակարանին մէջ՝ անցեալ գիշեր. իսկ այս իրիկուն հանդիպեցանք ձէնիսընին որ նոյնպէս մանրամասն խոսատվանութիւն մը ըրաւ մեզի. հիմա կ'ուզենք ձեզի ըսել. եթէ թոյլ կուտաք որ նատինք...

Էյթան Զիլ յանկարծ աթոռի մը մէջ նետուեցաւ եւ նշան ըրաւ իր այցելուներուն որ նատին:

— Զեմ դիտեր թէ Ալֆրէտ ձէքինը ինչպէս մեռաւ, բաւ. Ատուած վկայ որ գաղափար չունիմ...

— Կարելի է, բայց մենք ուրիշ բանի մասին կ'ուզէինք խօսիլ, Տիկին, ը – սաւ Ուօմըրզլի. այս կարգի խնդիր – ներու մէջ անհրաժեշտ է ամէն տեսակ քննութեանց ձեռնարկել. պէտք է ուշնանք բոլոր մանրամասնութիւննե – րը. ներկայ հարցին մէջ, ուրեմն, պէտք է տեղեկանանք Ալֆրէտ ձէքինի չարժումներուն եւ վստահ եմ որ դուք աւելի բաներ պիտի կարենաք ըսել մեզի. գիտենք որ ձէնիսընի խոստովանութիւնը...

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, հարցուց Էյթան Զիլ յանկարծ. իմ մասի՞ն ալ ամէն ինչ պատմեց...

— Ամէն ինչ: բաւ ատիկանը. գիտենաք այցելութիւնը, Քրնսիին ը – նծայները, իր տեսակցութիւնը ձէզի հետ, բուժարանին թոյները եւ դրամական խնդիրը. ուրեմն Տիկին, չէ՞ք կրնար մեզի պատմել ձէքինի հետ ձեր ունեցած այլ գիշերուան հանդիպում – մին մասին. եթէ անմեղ էք — եւ որ եւ է յանցանքով կամ մեղսակցու – թեամբ չեմ ամբաստաներ ձեզ — ին – չո՞ւ չէք օգներ ինծի որպէսզի երեւան հանեմ ձէքինի մահուան պատասխա – նատուն. որովհետեւ տարակոյս չկայ որ Ալֆրէտ ձէքին թունաւորուած էր եւ թոյնը իրեն տրուած էր մէկու մը կողմէ... ըսէք թէ ինչ գիտէք իր մասին. եւսէրըն պանդոկը իրեն հանդիպեցաք, այնպէս չէ՞. դուք եւ Սըր ձօնը ուր կը մնայիք այդ օրը...

Էյթան Զիլ մատներուն հետ կը խաղար. կը նմանէր մէկու մը որ անակնկալ կերպով թակարդը ինկած էր եւ փախուստի ճամբայ կը փնտռէր:

— Այնտեղ հանդիպեցայ իրեն, տեսայ զինքը, այո, բաւ վերջապէս:

— Ինչ պատմանները տակ...

— Նախ ճաշարանը տեսայ զինքը. ես ու Սըր ձօնը դուրս կ'ելլէինք երբ անիկա ներս մտաւ ընթրելու. ճանչ – ցայ...

— Առաջուց կը ճանչնայի՞ք զինքը:

— Տարիներ առաջ, այո...

— Այսինքն այն օրերուն երբ դուք Օրիորդ Միլի Քլօվըրն էիք եւ կ'աշ – խատէիք իր հօրը քով, այնպէս չէ՞ հարցուց ատիկանը անոր աչքերուն մէջ նայելով:

— Ի՞նչպէս գիտցաք թէ ես Միլի Քլօվըրն էի...

— Գիտցանք, տիկին. ուշի ուշով հետեւեցանք ձեր հետքերուն. նախ փէտինկթընի կողմերը կ'ապրէիք, յետոյ Չէլթընըմ ուր Միլտրէտ Քօլ – պրուք անունը կը կրէիք եւ ամուսնացաք Սըր ձօն Զիլին հետ. Միլտրէտ Քօլպրո՞ւք թէ Միլի Քլօվըր անունով ծանօթ էիք Ալֆրէտին...

— Միլի Քլօվըր անունով, երբ Դանիէլ ձէքինի քով պաշտօնեայ էի, պատասխանեց Տիկինը վարանումով. անչուշտ դեղարանին մէջ ամէն մարդ կը ճանչնար զինքը...

— Եւ ճանչցաք զինքը այդ իրիկուն երբ ճաշարան մտաւ. ինքն ալ ձեզի ճանչցա՞ւ...

— Չեմ կարծեր որ զինք տեսաւ, գոնէ այդ վայրկեանին. բայց յետոյ ծըխարան եկաւ ուր ես նամակ կը գրէի:

— Իսկ ձեր ամուսինը թերթ կը կարդար. վարպետութիւնով մը նամակ մը տուիք իրեն եւ յետոյ էնտուլի կարասընի անկիւնը իրեն հանդիպե – լով՝ միասին գինետուն գացիք, բայց ինչո՞ւ այս գաղտագողի չարժումնե – րը ...

— Ատիկա իմ գիտնալիք բանս է...

— Կրնայ ըլլալ, բայց ըսէք խնդ – րեմ, երբ գինետունէն դուրս ելաք Ալֆրէտին հետ տեղ մը գացի՞ք կամ տեղ մը տարի՞ք զինքը...

Էյթան Զիլ վարանեցաւ, յետոյ ատիկանին նայելով պատասխանեց.

— Եթէ բացէ ի բաց յայտնեմ, յոյս ունիմ թէ ատիկա ապացոյց մը պիտի ըլլայ որ, գոնէ այդ կէտին մէջ, ձեզմէ գաղտնի բան մը չեմ պահած. ա – յո, տեղ մը տարի զինքը.. ինք ու – զեց... Զարկը փողոց՝ բժիշկ Պրաունին բուժարանը տարի եւ այնտեղ ձըգեցի զինքը՝ բժիշկին հետ առանձին:

ԳԼՈՒԽ 20ՐԴ
ՊԱՏՃԱՒԸ

Ուօմըրզլի սկսած էր հաւատալ Էյթան Զիլին: Համոզուած որ Էյթան ինչ պատճառներ ալ ունենար ձէնիսընը, գինետան աղջիկը եւ ծառան կաշառելու, որ եւ է դեր չունէր Ալֆրէտ ձէքինի թունաւորման գործին մէջ: Անոր փնտռած լուծիչն ու գաղտնապահ – հունքինը տարբեր չարժուձիքներ ունէին, որոնք կրնային պարզուիլ կամ ոչ:

Բայց ատիկանը անելի մը կը մտածար հնազհնազ. մինչեւ հիմա կա – նար հնազհնազ. մինչեւ հիմա կա – տարուած աշխատանքները արդիւնք մը տուած չէին: Այդ կինը կրնար բա – ւական բաներ ըսել, բայց ոչ այն – քան, կրնար որոշ տեղ մը տանիլ գէք – քը, բայց ոչ աւելի հեռուն. Ուրեմն, տեսակ մը վարանումով էր որ խօսիլ սկսաւ նորէն:

— Ըսիք թէ Ալֆրէտ ձէքին ինք ու – զեց որպէսզի զինքը Զարլզ փողոց տանիէք, բժիշկ Պրաո՞ւնը կ'ուզէր...

— Բժիշկին ծանօթ էր անշուշտ, պատասխանեց Էյթան Զիլ, անիկա ներ – քինէն եղբայրն է... Նախապէս Պրաունի քովիկնոջ՝ Տիկին Նիքըլա ձէնքինն եղբայրն է... Նախապէս Պրաու – զուիք Սքուէր գացէր էր ամբողջ ըն – տանիքը տեսնելու յոյսով, բայց այդ տեղ գտեր էր միայն Պէլինան... իրեն համար նոր բուժարան մը բացած էր եւ հոն կ'ըլլար մինչեւ ուշ տանի. Ալֆրէտին ցոյց տուէ տեղը, արդա – րեւ, մինչեւ դուրը մխտին գայթ. բժիշկը այնտեղ ըլլալով, Ալֆրէտ նեղ մտաւ, իսկ ես պանդոկ վերադարձայ.

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁԱՏ

HARATCH

(Fondé en 1925)

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
20
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
20 Septembre
1934

ԲԱԺԱՆԱՒՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԳԱՄՍԵԱԿ	ԵՌԱՄՍԵԱԿ
Նրանց ու գաղութներ	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանկ	100 ֆրանկ	—

10 ԴՊ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2604

Ժամգիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՊՈԼՍՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՊԻՏԻ ՏԱՊԱԼԻՒԻՆ, ԵԹԷ...

»»»··«««

Ազգ. առաջնահերթութեան չնչումը

— ∞ —

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍԻՆ.

Երեքշաբթի օր Հաղորդած էինք Պոլսոյ Պատրիարքարանին ձեւափոխման լուրը, մի քանոն առնն բացատրելով ձեռնարկին բուն ոգին:

Պոլսոյ վերջին թղթակիրէն կը քաղենք հետեւեալ մանրամասնութիւնները գէպքի մասին.—

Ազգապան անհատներու կողմէ ժամանակէ մը ի վեր հրապարակին վրայ շարժում մը կար, վարչածեւի փոփոխութեան ձեռ – նարկելու համար: Կառավարութենէն վաւերացուած Թաղ· խորհուրդներուն մօտ դիմումներ կ'ընէին, ներկայացնելով պատկան իշխանութեան մատուցուելիք աղերսագիր մը, եւ հրաւիրելով որ ստորագրեն: Այդ աղերսագրով կը պահանջուէր պատրիարքական եւ վարչութեան փոփոխում, լիսէներու ջնջում, բաւականանալ եւ ուժեղ նախակրթութեան, Ազգ· Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, Խնամատարութեան եւ Կալուածոց Հոգաբարձութեան պաշտօնները ենթարկել պետական վաւերացման:

Աղերսագիրը կը պարունակէր նաեւ ցանկ մը առժամեայ վարչական ժողովի անդամներու, *հէյէթի միւթեքաիյէ* անունով, ներկայ վարչութիւնը հրաժարեցնէ վերջ առժամաբար վարելու համար գործերը՝ մինչեւ նոր Վարչական ժողովի ընտրութիւնը:

Այս աղերսագիրը, ինչպէս ըսինք, թաղ· խորհուրդներու ներկայացուած էր ստորագրելու համար: Ձանազան թաղ· խորհուրդներ դիտել տուած էին որ համայնքի գործերու վարչաձեւին փոփոխութեան պէս կարեւոր խնդիր մը ուղղակի վարչութեան կողմէ ուսումնասիրուի եւ ներկայացուի պատկան իշխանութեան, անհատական նախաձեռնութեան հանգամանք չունենալու:

Վարչութիւնը, պաշտօնի կոչուելէն ի վեր, կը խորհէր ան – հրաժեշտը, համաձայն հանրապետական վարչաձեւին, որ կրօնը խնդի խնդիր կը նկատէ: Հետեւաբար, աւելի քիւրեղացնելու համար արդէն իսկ ազգ· ընդհանուր վարչութեան մէջ տիրող աշխարհականացման սկզբունքը, վերջ տուած էր խառն ժողովի դրութեան: Հոգեւոր գործերը կը յանձնուէր կրօն· ժողովը, վարչական գործերը միմիայն Թաղաք· ժողովը, այսինքն ոչ – կղերական՝ այլ պարզ աշխարհիկ ժողովը: Ազգ· բոլոր հաստատութեանց եւ վարժարաններուն դեկավար տարրը զուտ աշխարհականներէ կազմուած է.— Թաղ· խորհուրդ, հոգաբարձութիւն, խնամակալութիւն, իսկ կղերին դերը միայն հոգեւոր պարտականութեանց եւ եկեղեցական պաշտօններու սահմանին մէջ նշդուած է:

⁂ Ձումհուրիէթ *կը գրէ*.—

Թուրքիոյ Հայերու Թաղ· ժողովը արտակարգ նիստ մը գումարեց, եւ համայնքին գործերը հանրապետական կառավարութեան սկզբունքներուն յարմար ձեւով մը վարելու խնդրի մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց: Խորհրդակցութեան հետեւանքով, որոշուեցաւ աշխարհիկ վարչութիւն մը ստեղծել, վարելու համար համայնքին գործերը որոնք կը կատարուէին 1860 թուականին կազմուած կանոնագրի մը համաձայն:

Արդէն, ատենէ մը ի վեր այս գաղափարին շուրջ զօրաւոր հոսանքներ սկսած էին հայ համայնքին մէջ: Նոյնիսկ գտնուեցան մարդիկ որոնք ուզեցին օգտուիլ այս առիթէն եւ բոնի տապալել Պատրիարք Նարոյեան էֆէնտին եւ Թաղ· ժողովը:

Ասոր վրայ, Թուրքիոյ Հայ համայնքին միակ իրաւասու մարմինը Թաղ· ժողովին ատենապետը երկրագործական նախկին ընդհանուր տնօրէն Վահան պէյ Սուրէնեան սկսաւ շփման մէջ մտնել պաշտօնական մարմիններու մէջ:

Թաղ· ժողովի սեպտ·13ի արտակարգ նիստին, Վահան պէյ Սուրէնեան մանրամասնութիւններ տուաւ իր շփումներու արդիւնքներու մասին, եւ վերջապէս որոշուեցաւ քուրք յեղափոխութեան սկզբունքներուն յարմար ձեւով մը աշխարհիկ (լայիք) կազմակերպութիւն մը ստեղծել: Վահան պէյ Սուրէնեան խնդրագրով մը անձամբ կուսակալութեան հաղորդեց ժողովին այս որոշումը:

⁂ Վահան պէյի վերջին տեսակցութեան ատեն, Ալի Բիզա պէյ տեղեկացնելով որ վարչութիւնը 14 անդամէ կը բաղկանայ եւ հինգ 9 անդամ կը մնան պաշտօնի վրայ, առաջարկած է որ վարչ· ժողովի անդամներուն թիւը տասը ըլլայ: Ցիշատակագիրը եւ անոր կցուած եռապատիկ ցանկը մատուցանելով, Վահան պէյ յայտնած է թէ ներկայացուած ընտրելիները իրենց հաւատարմութեամբ ծանօթ եւ համայնքին յարգուած անձերէն են, ինչպէս փափաքած էր կուսակալի օգնականը, եւ յատկապէս շեշտած որ համայնքին բանի գործի տէր ու երեւելի անձերէն ըլլան:

⁂ Թաղ· խորհուրդներու ներկայացուցիչներէն կազմուելիք մարմինը որ պիտի ընտրէ նոր վարչական ժողովը, անպատճառ ատենապետներէն չպիտի բաղկանայ, այլ իրաւասու Թաղ· խորհուրդի կողմէ ներկայացուցիչ մը, որ կրնայ խորհուրդին դիւանագէտ ըլլալ կամ ոչ:

Նոր վարչական ժողովը պիտի ունենայ օժանդակ յանձնախումբեր՝ մատակարարելու համար Ազգ· Հիւանդանոցը, որբանոցները, Բերայի կալուածոցը, որոնց իւրաքանչիւրին հանգամանքը բացատրած է Վահան պէյ՝ կուսակալի օգնական Ալի Բիզա պէյի:

Թաղային մատակարարութեանց հաշիւները ու պիւտճէն կեդրոնի համապարակային կողմէ պիտի նախաքննուին եւ վարչական ժողովին պիտի ներկայացուին վաւերացման համար: Արդի տնտեսական խորհուրդին պատասխանատուութիւնը պիտի կատարէ համապատկերը:

Վարչական ժողովին ընդհ· ժողովին կողմէ ընտրուելուն համար չէ գտնուած կուսակալի օգնականը, «կառավարութեան մը» երեւոյթը տեսնելով:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐԸ ԲԱՋՄԵՑԱՆ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

— · · —

Լիթվինովի ճառը խաղաղութեան վտանգի մասին

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ· ժողովը սեպտեմբեր 18ին 3ի դէմ 39 ձայնով մուէրակեց Խ· Միութեան ընդունելութիւնը: Ձեռնպահ մնացին 7 պետութիւններ, որոնց անունները յայտնած էինք երէկ: Քուէարկութենէն յետոյ, ժողովասրահ առաջնորդուեցան Պ· Լիթվինով եւ իր հետեւորդները: Բարի գալուստի նաւորը խօսեցաւ Շուէտի արտաքին նախարարը, իբրեւ նախագահ:

Յետոյ խօսք առաւ Պ· Լիթվինով, եւ երկար բանախօսութեամբ մը պարզեց իր կառավարութեան խաղաղասիրական դաւանականութիւնը: Նախ շեշտակալութիւն յայտնելով նախագահին եւ երախտագիտութիւն մասնաւորապէս Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իտալիոյ կառավարութեանց եւ անոնց պատուիրակներուն, ըսաւ թէ Խորհրդային Միութիւնը նոր պետութիւն մըն է, հաղարական եւ տնտեսական բոլորովին տարբեր դրութեամբ: Իրեւ այդպիսին, ան ունեցաւ շատ մը քշնամիներ իր հաստատումէն վերջ, եւ ատոր համար, մինչեւ հիմա չէր փորձած անդամ բլլալ Ազգերու Դաշնակցութեան: Բայց, ժամանակները փոխուած են: Պատերազմի եւ պատերազմէն անմիջապէս վերջը եղած շրջանի դիւանագէտները անցած գացած են: Ուրիշ եւ աւելի ազատամիտ մարդիկ եկած եւ աւելի նպաստաւոր վիճակ ստեղծած են: Հետեւաբար, եւ նկատելով որ աշխարհը այսօր աւելի հանգստեալ մարմնի մը պէս կարենայ իր բարոյական ազդեցութեամբ պարտադրել ամուր եւ տեւական խաղաղութիւն մը, Խորհրդային Միութիւնը ժամանակը եկած համարեց միանալու Ազգերու Դաշնակցութեան:

Այս բացատրութիւններէն յետոյ, Մոսկուայի արտաքին գործակարը շարունակեց.

— « Խ· Միութիւնը երբէք չէ մերժած գործակցիլ, երբ հարկ եղած է օգնել խաղաղութեան դաւանին: Զինաթափութեան խորհրդաժողովին մէջ, ան պատրաստակամութիւն յայտնեց ընդունելու զինաթափութեան ամէնէն արմատական ծրագիրը: Օգնեց նաեւ ճշդելու նախայարձակման սահմանը եւ զայն մտցուց իր դրացիներուն հետ կնքուած բազմաթիւ դաշնագիրներու հետ: Այս բոլորը կ'ապացուցանեն թէ Խ· Միութեան գործակցութիւնը կարեւոր, նոյն իսկ անհրաժեշտ էր: Մենք այժմէն պէտք է ձեռք առնենք պատերազմը խափանելու խնդիրը, պէտք է փակենք համբան այն ազգերուն որ կ'ուզեն սուրով փոխել Եւրոպայի եւ Ասիոյ քարտէսները: Նոր եռանդով, ամուր վճռակամութեամբ, մենք պէտք է հասնինք ցանկալի նպատակին: Պատերազմը միայն աղէտ կրնայ բերել ամէնուն: Վերջին պատերազմին փորձն ալ հասատատեց այդ: Ընդհանուր զբաղատացում, թշուառութիւն, գործազրկութիւն, անկում մշակոյթի արժէքներու,— ահա պատերազմի մը հետեւանքները: Կարելի է նոյնիսկ ըսել թէ պատերազմը չի կրնար արդարութիւն բերել, որովհետեւ հաշտութեան ամէն նոր դաշնագիր պատերազմի մը սաղմը կը պարունակէ: Խաղաղութիւնը եւ ապահովութիւնը չեն կրնար հիմնուիլ բերանացի խոստումներու կամ լոկ խաղաղասիրական դիտաւորութեանց վրայ, մանաւանդ երբ հիմնաւոր պատճառներ կան որ եւ է յարձակումէ վախնալու: Ամէն պետութիւն իրաւունք ունի ապահովութեան ազդու երաշխաւորութիւններ պահանջելու իր դրացիներէն: Հետո՞ւ ինձմէ ստորագրնահատել Ազգերու Դաշնակցութեան միջոցները՝ ի նպաստ խաղաղութեան: Ես գիտեմ թէ սահմաններ դրուած են իր գործունէութեան առջեւ, այս ուղղութեամբ եւ թէ ան չունի միջոց՝ ուս յանկ խափանելու պատերազմը· բայց, եթէ Ազգերու Դաշնակցութեան բոլոր անդամները գործեն հաստատամտութեամբ եւ ուղղամտութեամբ, շատ բան կարելի է ընել պատերազմի կարելիութիւնը նուազեցնելու համար: Ազնիւ է այդ նպատակը եւ պատուաւոր եւ կրնայ անհնահատելի բարիքներ պարգեւել բոլորին: Մենք, Խ· Միութեան ներկայացուցիչներս, այստեղ եկած ենք մեր գործակցութիւնը ընծայելու բոլորին, հաւաքարար փնտռելու համար խաղաղութեան պահպանման միջոցները: Խորհրդային Միութիւնը գործօն ազդակ մըն է խաղաղութեան համար, իր 170 միլիոն բնակիչներով: Մենք միշտ պիտի կրնանք յիշել այս օրը իբրեւ պատուաւոր թուական մը Ազգերու Դաշնակցութեան տարեգրութենէն մէջ:

Կրօն· ժողովը ուղղակի պիտի ընտրուի եկեղեցական համագումարին կողմէ, եւ թաղ· խորհուրդներու ներկայացուցչական մարմինին վաւերացման չպիտի ենթարկուի:

Պատրիարքը կը պահէ իր պատրիարքական հանգամանքը, կրօնական գործերուն նախագահի եւ հոգեւոր պետի իրաւասութեամբ:

Յառաջիկայ նիստէն սկսեալ, Պատրիարքը այլեւս չպիտի նախագահէ Թաղ· ժողովի նիստերուն:

⁂ Հալֆ կուսակցութեան Պոլսոյ վարիչ Տոքթ· Ձէմալ պէյ, Վահան պէյի հետ ունեցած վերջընթեր տեսակցութեան ժամանակ, փափաք յայտնած էր ունենալ ամփոփ պատկերացում մը համայնքին կազմակերպութեան մասին, որ նշդէր իւրաքանչիւր ժողովի իրաւասութիւնը, պատրիարքական հանգամանքը եւն·: Վահան պէյ պատրաստած ու ներկայացուցած էր այդ տեղեկագիրը, սեղմ ու խտացած կերպով:

Տոքթ· Ձէմալ պէյ, Վահան պէյի այցելութիւնը ընդունելով, թելադրած է ուղղակի կուսակալութեան հետ շփում ունենալ համայնքին գործերուն համար, եւ այս մասին բարեացակամ վերաբերում ցոյց տուած է:

ՕՐՋ ՕՐԻՆ

Ա. Ր Ա Բ Ա

»»·«««

Արաբայի տաբեդարձն էր երէկ, 19 Սեպտեմբեր: Ցիշեցի՞ք:

Վատահ եմ որ, ձեզի իսկ «Ցառաջ»ի ընթերցողներէն շատեր պիտի բացագանչեն.

— Ի՞նչ է Արարան: Հի՞ն բան է թէ նոր:

« Եւ յիշատակս ալ թառամի···»:

Ընթերցող մը, Մարսէյլէն, պարտ սեպեր է « Ցառաջ »ի դրկել գրութիւն մը, այս պատմական դէպքի տարեդարձին առթիւ, ողբացեալ Սուրէն Պարթեւեանի մէկ տաղին հետ (տես Բ· էջ):

Չէ՞ք խանդաղատիր այս գուրգուրանքին առջեւ:

Ձիշդ այն պահուն երբ հաղթական հոսանքներ, եկեղեցւոյ իշխաններ եւ ազգային ջոջեր, նոյնիսկ բարեգործական եւ հայրենակցական մարմիններ պատիւ կը սեպեն վիճիլ այս կամ այն տօնակատարութեան երգի կամ խորհրդանշանի մասին, անուանսիկ երիտասարդ մը որ կը յիշեցնէ թէ փառքի օր մը ունեցեր ենք, 16 տարի առաջ:

— « Կրօր սեղաններու չուրջը, վի – բարոյժ վարպետները, որոնք աշխարհին քարտէսը կը չափաձեւէին գաղտնի կամ յայտնի դաշնագրերով, գրեր էին թէ ազատագրութիւնը չի մոռնայուիր, պէտք է որ ամէն ոք զոհաբերութեան իր բաժինը բերէ:

Արտասահմանի մէջ ամբողջ ցեղ մը եռեփ կուգար արդէն, երկրէն հաս – նող արեան հոտը միամիտ եւ անմեղ պինդութեան մը գերբնական հուրը դրած էր բոլոր հոգիներուն մէջ:

Իւ աչքի պոչով նշան մը բաւական եղաւ մարմին եւ թեւ տալու զարթուր երազներու, Տաւրոսի հանդիպակայ ափերուն վրայ հաւաքելու հա – մար երեք հազար կամաւորներ, ար – ձանագրուածներու կէսէն ալ պա – կաս »:

Զարնել – զարնուելու բնութիւն մըն էր որ կ'անցընէին այս կամաւորները, հաւաքուած՝ աշխարհի բոլոր մասերէն:

Ջնութիւն մը՝ յաղթանակով պրսակուած եւ արժանացած օրուան իրզօրներուն գնահատութեան:

Անոնք ուզեր էին մեր բազուկին ուժըն ալ փորձել: Եւ ահաւասիկ Արարան — 1918 սեպտեմբեր 19:

Հիմա հարցուցէ՛ք իրարու·

Ո՞րն է աւելի բնականը,— այն որ օրուան հզօրները խարեցի՞ն մեզ, թէ այն որ այսպիսի յաղթանակներուն ետքն, նոյնիսկ մեռելներուն առջեւ հաւատաբար խոնարհելու, «հաւերաշ – խարար ծունկ մը աղօթք ընելու համար» իսկ իրար չենք հասկնար ···

Վ.Ա.Հէ

ՏԻՐԱՅԻ ԱՐՔԵԳ. ԿԱԹՈՒԱԾԱՀԱՐ

Ամերիկեան թերթերը կը գրեն թէ հանրակառքին սպասած ատեն, կաթուածահար եղած է Ամերիկայի նախկին առաջնորդը, Տիրայր արք· եւ հիւանդանոց փոխադրուած է ծանր վիճակի մէջ:

« Հայրենիք » եւս հաստատելով այս ցաւալի դէպքը (2 սեպտեմբեր), կ'ըսէ թէ հիւանդը սրտի հարուած մը ունեցած է եւ թէ վիճակը ծանր չէ: Տիրայր արք· 65 տարեկան է:

⁂ Ընդհանուր ժողովը միեւնոյն ատեն Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին անդամ ընտրեց Խ· Միութիւնը, 40 պետութեանց էուէներով: Ձեռնպահ մնացին 10 պետութիւններ:

⁂ Խ· Միութեան թեկնածութիւնը ջերմապէս պաշտպանողներուն մէջ կը գտնուէր, նաեւ, Պարսկաստանի պատուիրակը:

Ութ տարեկաններ մինչեւ 55 տիւնար

ՄՈՒՍՈԼԻՆիի ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Իտալիոյ նախարարական խորհուրդը սեպտ· 18ին վաւերացուց նոր օրէնք մը, որ կը տրամադրէ զինուորական կրթութեան վարժեցնել բոլոր արու Իտալացիները, սկսելով 8 (ութ) տարեկանէն եւ շարունակելով մինչեւ 55 տարեկանը (պահեստի):

Համաձայն տրուած որոշման, զինուորականութեան ենթակայ են Պալիլաները (սկաուտ): Բոլոր տղաքը պալիլա պիտի արձանագրուին 8–14 տարեկանին, իսկ յառաջապահ՝ 14–18 տարեկանին: 18–21 տարեկանին պիտի մարզուին փաշական հաղաքապահ (երիտասարդական վաշտեր) զօրքին մէջ: Այս բանակը հոգ պիտի տանի պահեստի զինուորներու մարզանքին, երբ անոնք աւարտեն գործօն ծառայութիւնը: Մարզանքներ պիտի կատարուին ամէն կիրակի եւ այն գործատէրերը որ արգելքներ կը դնեն իրենց պաշտօնեաներուն առջեւ, տուգանքի պիտի դատապարտուին: Հրամանագիրը գործադրութեան կեդրոնին մը կը հաստատէ բանակին զինավարժական կազմակերպութեանց միջեւ: Այս կեդրոնին գլուխը պիտի գտնուի զօրավար մը, պալիլաներու եւ կրթական նախարարութեան ներկայացուցիչներով: Կեդրոնը ուղղակի պատասխանատու պիտի բլլայ Մուսոլինիի:

Երկրորդ հրամանագիր մը զինուորական մարզանքի դասընթացքներ կը հաստատէ Իտալիոյ բոլոր երկրորդական բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ:

ՄԻԿ ՄԻԼԻՈՆ ԶԻՆՈՒՈՐ ԿԱԶՄ ՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏ

Օրէնքին առաջին յօդուածը կը դնէ սկզբունքի խնդիր մը,— հաղաքացիի եւ զինուորի հանգամանքները անբաժանելի են: Այլ եւս վերջ գտած է արիեստով զինուորը: Ամբողջ ազգը զինուոր է: Բանակը ազգն իսկ է: Օրէնքը կը տրամադրէ զարգացնել զինուորական կեանքի տեղը մանուկներուն մէջ, զանոնք յանախ կապելով զօրքին հետ եւ անոնց առջեւ տարփողելով երկրին յաղթանակները եւ ռազմական աւանդութիւնները: Տասնըչորս տարեկաններ, «յառաջապահ»ները իսկ եւ իսկ զինուորական կրթութիւն պիտի ստանան, հաւաքաբար մարզուելով: Անոնց պիտի աւանդուին տարրական գիտելիքներ մասնաւոր զէնքերու եւ ռազմական գիտերու մասին: Անոնք պիտի պատրաստուին ըլլալ նաւազներ, օդանաւորդներ, հեռագրիչներ, մեքենագէտներ՝ ծովու եւ ցամաքի վրայ եւ օդին մէջ: 18 տարեկանին, բոլորն ալ ի պաշտօնէ զինուոր են: Այս պարտականութիւնը պիտի կատարուի երկու շրջանով·— երեք տարի, մինչեւ 21 տարեկանը, երիտասարդները պիտի շարունակեն իրենց դպրոցը կամ գործը եւ իրենց ընտանիքին մէջ պիտի մնան, մարզանքի հետեւելով որոշուած ժամանակներուն մէջ: 21 տարեկանին պիտի մտնեն կանոնաւոր բանակը եւ զօրանոցին մէջ պիտի լրացնեն իրենց շրջանը, որ այժմ 18 ամիս է, բայց հաւանաբար մէկ տարուան պիտի զեղչուի:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՊՈՅՈՆ

Մկրտիչ ... Ա՛ռ ինձ ձի ու գնա, ձիս ոչ կերցնես, ոչ ջրացնես, ոչ ալ ինձ ետ բերես։ Ես ալ ոտով կերթամ։

Մկրտիչ ... Ես ալ ոտով կերթամ, ձիդ ալ ինձ պետք չէ։ Ես ձիս ուրիշ մը կառնեմ։

Մկրտիչ ... Ա՛ռ ինձ ձիդ։

Մկրտիչ ... Ես ալ ոտով կերթամ, ձիդ ալ ինձ պետք չէ

(1)

ՓՈՂՑ ԼԵՌ-- (ՏԱՐՕՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ)

1.— 1914Ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

1904ի Մարտ ամսուն քաղաքական կեանքը Պարսկաստանի մէջ ներկայացնում էր մի փոփոխ եռացող տաք ջրհոր (Ղազուանի) նման, որի մէջ ամէն կողմից ներս էին թափւում ամէն տեսակ նիւթեր։ Ամէն ինչ խառնւում էր իրար, ոչ մի բան իր տեղում չէր մնում։ Ամէն ինչ ենթակայ էր ենթարկւում ընդհանուր խառնաշփոթութեան։ Ամէն ինչ ենթակայ էր ենթարկւում ընդհանուր խառնաշփոթութեան։ Ամէն ինչ ենթակայ էր ենթարկւում ընդհանուր խառնաշփոթութեան։

1905ի սկզբներին, Խաթոյեանցների տան մէջ տարուած խորհրդակցութեան ժամանակ, որին մասնակցում էին Ղարաբաղի ազգային գործիչները, որոշուեց ներկայացնել Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան կողմից Ռուսաստանի կայսրին հեռագրով շնորհաւորական հեռագիր Ռուսաստանի մէջ տեղի ունեցած սահմանադրական շարժման յաղթանակի առթիւ։ Հեռագրի տեքստը կազմելու համար ընտրուեցին Ալ. Խաթոյեանցը, Ալ. Ղարագեօզեանը և Ալ. Մելիք-Ասլանեանը։ Հեռագրի տեքստը կազմելուց յետոյ ներկայացուցիչները որոշեցին հեռագրի տակ դնել ոչ միայն իրենց անունները, այլ և ամբողջ ազգաբնակչութեան անունից ստորագրել։ Այդ նպատակով ներկայացուցիչները դիմեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչներին, որոնք ժողովներ գումարելով, ստորագրեցին հեռագրի տակ։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

1906ի սկզբներին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները դիմեցին Ռուսաստանի կայսրին հեռագրով շնորհաւորական հեռագիր ուղարկելու համար։ Հեռագրի տեքստը կազմելու համար ընտրուեցին Ալ. Խաթոյեանցը, Ալ. Ղարագեօզեանը և Ալ. Մելիք-Ասլանեանը։ Հեռագրի տեքստը կազմելուց յետոյ ներկայացուցիչները որոշեցին հեռագրի տակ դնել ոչ միայն իրենց անունները, այլ և ամբողջ ազգաբնակչութեան անունից ստորագրել։ Այդ նպատակով ներկայացուցիչները դիմեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչներին, որոնք ժողովներ գումարելով, ստորագրեցին հեռագրի տակ։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

22 դրուագ վրայ։

Պետրոս Ա. ազգ. Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

1500 ազգային Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

800 ազգային Ս. հոգ. ս. ժողով։ Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

400 ազգային Ս. հոգ. ս. ժողով։ Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

100 ազգային Ս. հոգ. ս. ժողով։ Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Ս. Հայրապետական Աթոռի ներկայացուցիչ Գէորգ Եպս. Տէր-Յակոբեան, որ Ս. Էջմիածնից ուղարկուած էր Պարսկաստան՝ Ս. Աթոռի գործերը կարգադրելու համար, Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Մարտի 1-ին ժամանեց Թաւրիզ։ Նրա ժամանումը մեծ ոգեւորութիւն առաջացրեց ազգաբնակչութեան մէջ։ Ամէն կողմից սկսեցին գալ շնորհաւորական հեռագրեր։ Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Ղարաբաղի ազգաբնակչութիւնը ևս ուղարկեց հեռագիր։ Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Հեռագրի տակ ստորագրեցին Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան ներկայացուցիչները։

Ներկայացուցիչները։

Ներկայացուցիչները։

Այնուհետեւ, տուն վերադառնալէ յետոյ, բոլոր Իտալացիները տասը տարի պիտի ենթարկուին գինուորական մարզանքի, կիրակի կամ տօն օրեր:

Այս կարգադրութեամբ, Իտալիա պիտի ունենայ գործօն բանակ մը՝ մէկ միլիոն գինուորով:

Աւելորդ է շեշտել թէ՝ այս նոր տնօրինութիւնը խոր տպաւորութիւն գործած է միւս երկիրներուն մէջ, մանաւանդ որ, Մուսոլինի ֆաշի մը տարի առաջ կը յայտարարէր երեսփ. ժողովին մէջ թէ Իտալիա 1935ին կամ 1936ին ի վիճակի պիտի ըլլայ իր տեղը եւ իրաւունքները պահանջելու աշխարհի մէջ...

Դատաւոր Փռէնսի ապանութեան խնդիրը

Ինչպէս կը յիշուի, Սթավիցքիի գործին ճնշիչ յանձնաժողովը պահանջած էր դատական նախարարէն, հրատարակութեան տալ ոստիկան կիյեոմի տեղեկագիրը՝ դատաւոր Փրէնսի ապանութեան մասին: Դատական նախարարը մերժած ըլլալով, յանձնաժողովը առջի օր որոշեց 200 օրինակ տպել այդ տեղեկագրէն եւ ցրուել երեսփ. ժողովին մէջ: Պիտի կրնատուին միայն երեք յատուկ անուններ: Այս որոշումը աւելի պիտի բարդացնէ խնդիրը:

Թուրքիոյ Տեղաւորման օրէնքը

Թուրքիոյ ներքին գործակալութիւնը սեպտեմբեր 13ին կատակալութեանց հաղորդեց Տեղաւորման օրէնքին հրահանգը: Ըստ հրահանգին, տեղաւորումը կը սկսի այն տեղերը գաղթականները սահմանէն ներս կը մտնեն եւ կը վերջանայ այն ժամանակ երբ անոնք կը տեղան տուն, հող, երկրագործական միջոցներ եւ մէկ տարուան ուտելիք:

Կառավարութենէն տեղաւորում չուզող գաղթականները որ եւ է օգնութիւն չպիտի տրուին: Միայն հող պիտի տրուին անոնք որ կ'երթան կառավարութեան ցոյց տուած չբնակուած վայրերը: Յեղով Թուրք գաղթականները առաւելապէս պիտի տեղաւորուին այն չբնակուած մէջ ուր ազգականներ ունին:

Կառավարութեան նշանակելիք վայրերուն մէջ պիտի տեղաւորուին անոնք որոնք կապուած են Թուրք մշակոյթին, բայց Թուրքերէնէ տարբեր լեզուով կը խօսին:

Վաչկատուները (էօչէպէ) գաղթականներու պայմաններով պիտի տեղաւորուին: Հրահանգը որամադրութիւններ կը պարունակէ նաեւ փոխադրութեան, պատսպարման, տեղաւորման եւ ուտելիքի ու լծկանի հայթայթման մասին:

Գործավարներու Մորհուրդը որոշեց Թրքահպատակ արձանագրել 898 հոգի որոնք իրրեւ գաղթական կամ տարագիր մտած են Թուրքիա:

«Մեծ մայրիկ»ին յուղարկաւորութիւնը

Փրակայի մեր Թղթակիցը հետեւ – եալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ ռուս յեղափոխութեան «մայրիկ»ին, Բրեշկօ – Բրեշկովսկայայի յուղար – կաւորութեան մասին.—

Այսօր, 15 սեպտեմբեր Փրակայի մօտակայ Խալա գիւղի գերեզմանատան մէջ բոլոր ազգերու ընկերվարականները հողին յանձնեցին ռուս յեղափոխութեան մայրիկը Կ. Կ. Բրեշկօ–Բրեշկովսկայան: Մայրիկը (Լրիւ 90հարեան) վերջնամիսներըկրնացած էր եւ կ'ապրէր իր ընկեր ռուս սոց. յեղ. Արխանգելսկիի մօտ: Թաղման ատեն պատուոյ պահակութիւն կ'ընէին չեխ քաղաքական մարզիկները, կամաւորները, որոնց մայրիկը իր աջակցութիւնը չէր խնայած Սի – պերիոյ մէջ, 1917 – 18ին: Բազմաթիւ պահակներու մէջ կ'երեւար եւ հանրապետութեան նախագահը Մասարիկի ծաղկեպսակը: Ներկայ էին իր բոլոր գաղափարակիցները, բազմաթիւ չեխ հաղաքական դէմքեր, Հայեր, «Պրո – շակ»ի ներկայացուցիչը, եւ ուրիշ – ներ, մօտ երեք հազար: Հ. Յ. Դ. Բիւրօն ցաւակցական հեռագիր էր ղրկած: Դամբանականներ խօսեցան Ա. Ֆ. Կերենսկին, որ կարդաց մայրիկին վերջին ինքնագիր նամակը, Սօս–կուպը, Չեխոսլովաքիոյ ծերակոյտին նախագահը, տիկ. Ֆ. Զեմինովա (Բենեշի կուսակց. պետերէն), վ. Մ. Չերնով եւ ուրիշներ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

«ՎԷՄ»ի

5րդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Դրօ, «Մի հատուած ցուշերից».— Յ. Զաւրեան, «Յայեաթ Նովա».— Զօր. Գ. Ղորղանեան, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— Ա. Խոնդկարեան, «Պոզոիցիան Հարր. Հայաստանում».— Սամսոն, «Հայաստանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— Պրոֆ. Հ. Աւալով, «Բաթումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի պահանջները Հաշտ. վեհաժողովից».— Անձեռնի՝ (Ց. Քոչարեան, Վ. Գարտաշեան, Պրոֆ. Գայաեան եւ այլք).— Հին Թուղթեր, Կեանք եւ Մշակոյթ (Գ. Եղիկեան, Վ. Մինախոր եան եւայլն).— Գիրք եւ Մամուլ.— Գրախօսական.— Յաւելուած, Վ. Եպ. Մանկունի.— Դէորդ Դ. եւ իր ժամանակը.— Նկարներ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

Վէմի հասցէն փոխուած ըլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, Թերթ եւայլն ուղարկել նոր հասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ԻՐ ԴՕՐՄԱՆԱՍԱՆ*
Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին
7, rue Trétaigne, Paris

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՊԱՆԵԼԻՕ-ՔԱՇԱՆ Մ.ՃԻՒՂԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ*
Այս կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
Bagneux, 150, Route d'Orléans սրահին մէջ
Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Է. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
ԿԸ խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Գեղարուեստ, բաժին.— Արտասանութիւն, երգ, պար մասնակցութեամբ՝ Տիկ. ԱՐՄԵՆՈՒՀիի, Օր.ներ Ն. ԿՆԱԶԱԶԵԱՆի, ՕՍՄԱՆՃԵԱՆի եւ փոքրիկն Ռեժի-Ն.Ճի: Նուագ՝ Թառիստ ԴԱՐԵԳԻՆ եւ «ԵՔՐԱՏ» նուագախումբ:
Ճոխ եւ դիւրաժաւոխելի պիւֆէ,
Ձախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք:
Ծանօթ.— Դաշտահանդէսին առթիւ ծախսուած տոմսերը իզօրու են:
Հաղ. միջոց՝ փօրթ տ'Օրլէանէն առնել 88 թիւ հանրակառքը եւ ինջնել պանեէօ, ուրկէ տասը քայլ բերու է սրահը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԼԵՌՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ՈՐՈՈՐԴ.— ԱՌԱՋԻՆ ՋԵՓԻԻՐԴ.— ԱՐԵՒԱՍՏԱՆԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԸ.— ԱՆՄԱՀԸ.— ՀՆՈՑԻ ՈՂՋ ՄՆԱՆ.— ԱՌՕՕ.— ՄՈՍՕ.— (ԼԷՅԼՈՆ).
Գրեց՝ ՎԻԳԷՆ ԳԼԱԿ (Կ. ՍԱՍՈՒՆԻ)
Գին 15 ֆրանկ:
Տիվել L. Kévonianի, 17, Rue Damesme, Paris (13).

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ
51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88–65
Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:
Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

Հայերու ժամադրավայրը
Ճաշարան ՓԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton:** 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՓԱՐԻԶԻՑ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆր. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ իր անդամուհիներուն, որոնք գանագան առարկաներ նուիրեցին թէյասեղանի առթիւ կազմակերպուած թոմպոլային.— Տիկ. Ակաեան, արձաթազօծ ափսէ մը իր կազմածներով, Տիկ. Գարակէօզեան, մէկ շիշ շամբաներ, Տիկին Աղամեան, մէկ շիշ Պօրտօ, իսկ Տիկ. Սարգիսեան նուիրեց մեծ քանակութեամբ պանեան թոմպոլային շահեցան Տիկին Միսակ Հակօեան (արձաթազօծ ափսէն), Օր. Սօֆիկ Մինքայէլեան (մէկ շիշ շամբանեը) եւ Օր. Սրբուհի Սիմաոնեան (մէկ շիշ Պօրտօ) որոնք իրենց շահած նուէրները նուիրեցին մասնաճիւղիս: Շնորհակալութիւններ իրենց ազնիւ վերաբերմունքին համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ մեծադիր քարտէսը որ 20 ֆրանքի կը ծախուէր, հեղինակին անձնական բերմամբ մնացած 500 օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հասը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian*ի, *48, rue du Centre. Lagarenne-Colombes, Seine*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Damesme. PARIS (13e)

ՀԱՒԱՔՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

համար կը փնտռուի նպաստաւոր վարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէջ 4—5 սենեակնոց չէնք մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չմշակուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋԻ միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris (13):

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ-ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

Ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆ)
Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*
Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հասոյթ 216 էջնոց հատոր մը:

՝՝ՀԱՅ – ԲՈՑԺ,,Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Բաժանորդագրուելիքէ այժմէն:
Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր...
Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆի
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷ*
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիլմապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք գատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը նեղկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Դրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՎԱՐՉՈՒՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ
Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)

Շել. - Գուրնէյի օդաչէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը, վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակելի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:
Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 *վայրկեան Փարիզէն): Ամէնքին մէկ կայարան:*
Դիմել գերդաստ. Մ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9):

Ունինք նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կենոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ՓՈՒՐԱԳՐՈՒԱԾ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.
Ex. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française
Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*
ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԵԱՏԱՆՔ ԵՒ ՋԱՓԱԽՈՐ ԳԻՆ
Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քոնՙ **SOMYL**ով: Բուրն եւ պրիճ. առաձնաշարՙ շատ Թեթեւ քրոմէրմետաղով, կը վերափոխենք հին առաձնաշարեր: երախաներու առաձիներու շրջում:
Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7
126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)
Métro Danube Autobus: M.& BH.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՅԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ գատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:
Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացման, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշալ փոքենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:
Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:
143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05–93
*Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire*ի *յարկաբաժինին մէջ)*

ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (51)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՉԸՐ Թարգմ. Ժ.

— Ուրեմն դուք ներս չի գայի՞ք...

— Երբեք, առանձին գնաց. ես վերադարձայ...

— Գիտէ՞ք թէ ինչու բժիշկը տեսնել կ'ուզէր...

— Ոչ, ազգականներ էին. անշուշտ Ալիքէսի վերադարձը տարբերու – թիւն մը պիտի ընէր. կը հաւատային թէ անիկա մեռած էր, նոյնիսկ, կը յիշեմ որ իշխանութիւնները իրաւունք տուած էին անոր մահը կատարուած իրողութիւն մը նկատելու համար. բնականաբար կը փափաքէր իր ազգականները տեսնել եւ կարելի եղածին չուտ...

— Այդպէս ուրեմն, ըսաւ ոստիկանը որ հետզհետէ աւելի հակամէտ էր կասկածի չենթարկելու համար Լէյտին: Եւ սակայն անիկա բաներ մը պիտէր տակաւին...

— Կ'ենթադրեմ որ չպիտի ուզէիք մեզի յայտնել թէ ինչեր խօսեցաք Ալիքէսին հետ, այնպէս չէ՞... մեր դրութիւնը կը հասկնաք, օրքան չատ պիտանիք, այնքան լաւ է...

— Անձնական խնդիրներուս մասին չեմ կրնար խօսիլ, պատասխանեց Տիկինը. ես պատճառներ ունէի պինքը տասնձին տեսնելու. ինչ որ ըսի, առկէ աւելին չեմ կրնար յայտնել մեր խօսակցութեան մասին:

Ուօմբրպլլի չուարած՝ Ամերիկացիին նայեցաւ. այս վերջինը պատասխան չտուաւ անոր եւ սեղանին վրայ ծռելով, հարցուց.

— Ինդիր մը կայ զոր պիտի ուզէի հարցնել Տիկինին եթէ անիկա բարի ըլլար պատասխանելու. եւ չեմ կարծեր որ այդ հարցումս անձնական բնոյթ ունենայ. չափին աւելի կարեւոր է ինծի համար... Ալիքէս ձեզի՞ն ըսա՞ւ թէ ինչու Անգլիա եկած էր... Լէյտի Զիլ անոր նայեցաւ յանկարծ, Ամերիկացին չարունակեց.

— Մտերմօրէն անշուշտ, գաղտնի կը պահեմ եւ բարեկամա՝ Ուօմբրպլլին կ'ընէին չեն քանուորական մարզիկ – ները, կամաւորները, որոնց մայրիկը իր աջակցութիւնը չէր խնայած Սի – պերիոյ մէջ, 1917 – 18ին: Բազմաթիւ պահակներու մէջ կ'երեւար եւ հանրապետութեան նախագահը Մասարիկի ծաղկեպսակը: Ներկայ էին իր բոլոր գաղափարակիցները, բազմաթիւ չեխ հաղաքական դէմքեր, Հայեր, «Պրո – շակ»ի ներկայացուցիչը, եւ ուրիշ – ներ, մօտ երեք հազար: Հ. Յ. Դ. Բիւրօն ցաւակցական հեռագիր էր ղրկած: Դամբանականներ խօսեցան Ա. Ֆ. Կերենսկին, որ կարդաց մայրիկին վերջին ինքնագիր նամակը, Սօս–կուպը, Չեխոսլովաքիոյ ծերակոյտին նախագահը, տիկ. Ֆ. Զեմինովա (Բենեշի կուսակց. պետերէն), վ. Մ. Չերնով եւ ուրիշներ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

«ՎԷՄ»ի

5րդ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Դրօ, «Մի հատուած ցուշերից».— Յ. Զաւրեան, «Յայեաթ Նովա».— Զօր. Գ. Ղորղանեան, «Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները».— Ա. Խոնդկարեան, «Պոզոիցիան Հարր. Հայաստանում».— Սամսոն, «Հայաստանի անդրանիկ դեսպանը Պարսկաստանում».— Պրոֆ. Հ. Աւալով, «Բաթումի խորհրդաժողովը».— «Պարսկաստանի պահանջները Հաշտ. վեհաժողովից».— Անձեռնի՝ (Ց. Քոչարեան, Վ. Գարտաշեան, Պրոֆ. Գայաեան եւ այլք).— Հին Թուղթեր, Կեանք եւ Մշակոյթ (Գ. Եղիկեան, Վ. Մինախոր եան եւայլն).— Գիրք եւ Մամուլ.— Գրախօսական.— Յաւելուած, Վ. Եպ. Մանկունի.— Դէորդ Դ. եւ իր ժամանակը.— Նկարներ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

Վէմի հասցէն փոխուած ըլլալով՝ կը խնդրուի այսուհետեւ նամակ, դրամ, Թերթ եւայլն ուղարկել նոր հասցէով.—

S. VRATZIAN
13, Rue des Platanes Cité Jardins. Plessis – Robinson (Seine), France:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ԻՐ ԴՕՐՄԱՆԱՍԱՆ*
Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին
7, rue Trétaigne, Paris

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՊԱՆԵԼԻՕ-ՔԱՇԱՆ Մ.ՃԻՒՂԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ*
Այս կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
Bagneux, 150, Route d'Orléans սրահին մէջ
Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Է. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
ԿԸ խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Գեղարուեստ, բաժին.— Արտասանութիւն, երգ, պար մասնակցութեամբ՝ Տիկ. ԱՐՄԵՆՈՒՀիի, Օր.ներ Ն. ԿՆԱԶԱԶԵԱՆի, ՕՍՄԱՆՃԵԱՆի եւ փոքրիկն Ռեժի-Ն.Ճի: Նուագ՝ Թառիստ ԴԱՐԵԳԻՆ եւ «ԵՔՐԱՏ» նուագախումբ:
Ճոխ եւ դիւրաժաւոխելի պիւֆէ,
Ձախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք:
Ծանօթ.— Դաշտահանդէսին առթիւ ծախսուած տոմսերը իզօրու են:
Հաղ. միջոց՝ փօրթ տ'Օրլէանէն առնել 88 թիւ հանրակառքը եւ ինջնել պանեէօ, ուրկէ տասը քայլ բերու է սրահը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԼԵՌՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ՈՐՈՈՐԴ.— ԱՌԱՋԻՆ ՋԵՓԻԻՐԴ.— ԱՐԵՒԱՍՏԱՆԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԸ.— ԱՆՄԱՀԸ.— ՀՆՈՑԻ ՈՂՋ ՄՆԱՆ.— ԱՌՕՕ.— ՄՈՍՕ.— (ԼԷՅԼՈՆ).
Գրեց՝ ՎԻԳԷՆ ԳԼԱԿ (Կ. ՍԱՍՈՒՆԻ)
Գին 15 ֆրանկ:
Տիվել L. Kévonianի, 17, Rue Damesme, Paris (13).

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ
51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88–65
Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:
Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

Հայերու ժամադրավայրը
Ճաշարան ՓԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton:** 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՓԱՐԻԶԻՑ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆր. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ իր անդամուհիներուն, որոնք գանագան առարկաներ նուիրեցին թէյասեղանի առթիւ կազմակերպուած թոմպոլային.— Տիկ. Ակաեան, արձաթազօծ ափսէ մը իր կազմածներով, Տիկ. Գարակէօզեան, մէկ շիշ շամբաներ, Տիկին Աղամեան, մէկ շիշ Պօրտօ, իսկ Տիկ. Սարգիսեան նուիրեց մեծ քանակութեամբ պանեան թոմպոլային շահեցան Տիկին Միսակ Հակօեան (արձաթազօծ ափսէն), Օր. Սօֆիկ Մինքայէլեան (մէկ շիշ շամբանեը) եւ Օր. Սրբուհի Սիմաոնեան (մէկ շիշ Պօրտօ) որոնք իրենց շահած նուէրները նուիրեցին մասնաճիւղիս: Շնորհակալութիւններ իրենց ազնիւ վերաբերմունքին համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ մեծադիր քարտէսը որ 20 ֆրանքի կը ծախուէր, հեղինակին անձնական բերմամբ մնացած 500 օրինակը՝ կանխիկ եւ մէկ գնորդի, հասը մէկ ֆրանքէն պիտի տայ: Դիմել՝ *Patrikian*ի, *48, rue du Centre. Lagarenne-Colombes, Seine*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Damesme. PARIS (13e)

ՀԱՒԱՔՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

համար կը փնտռուի նպաստաւոր վարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէկ 4—5 սենեակնոց չէնք մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չմշակուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋԻ միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris (13):

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ-ԲՈՑԺ (Hay - Pouj)

Ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան
Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՕՔԹ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆ)
Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*
Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հասոյթ 216 էջնոց հատոր մը:

՝՝ՀԱՅ – ԲՈՑԺ,,Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Բաժանորդագրուելիքէ այժմէն:
Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր...
Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆի
17, Rue Damesme, 17 Paris.

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷ*
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ ֆիլմապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք գատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը նեղկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի գոչաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը:

Դրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանտափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՎԱՐՉՈՒՒ ՎԻԼԼԱ ՄԸ
Chelles Cournay (70, Rue de Moulin)

Շել. - Գուրնէյի օդաչէտ արուարձանին մէջ վարձու է վիլլա մը, վեց սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն, մշակելի հող վեց հարիւր քառ. մեդր: Տարեկան վարձք՝ 2500 ֆրանք:
Հաղորդակց. միջոց՝ Gare de l'Est (20 *վայրկեան Փարիզէն): Ամէնքին մէկ կայարան:*
Դիմել գերդաստ. Մ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13 Rue Saulnier, Paris (9):

Ունինք նաեւ Փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կենոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

ՓՈՒՐԱԳՐՈՒԱԾ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.
Ex. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française
Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*
ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԵԱՏԱՆՔ ԵՒ ՋԱՓԱԽՈՐ ԳԻՆ
Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քոնՙ **SOMYL**ով: Բուրն եւ պրիճ. առաձնաշարՙ շատ Թեթեւ քրոմէրմետաղով, կը վերափոխենք հին առաձնաշարեր: երախաներու առաձիներու շրջում:
Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7
126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)
Métro Danube Autobus: M.& BH.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒՌՅԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ գատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:
Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներու ստացման, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթաձիի եւ մարշալ փոքենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:
Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:
143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05–93
*Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire*ի *յարկաբաժինին մէջ)*

ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (51)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՉԸՐ Թարգմ. Ժ.

— Ուրեմն դուք ներս չի գայի՞ք...

— Երբեք, առանձին գնաց. ես վերադարձայ...

— Գիտէ՞ք թէ ինչու բժիշկը տեսնել կ'ուզէր...

— Ոչ, ազգականներ էին. անշուշտ Ալիքէսի վերադարձը տարբերու – թիւն մը պիտի ընէր. կը հաւատային թէ անիկա մեռած էր, նոյնիսկ, կը յիշեմ որ իշխանութիւնները իրաւունք տուած էին անոր մահը կատարուած իրողութիւն մը նկատելու համար. բնականաբար կը փափաքէր իր ազգականները տեսնել եւ կարելի եղածին չուտ...

— Այդպէս ուրեմն, ըսաւ ոստիկանը որ հետզհետէ աւելի հակամէտ էր կասկածի չենթարկելու համար Լէյտին: Եւ սակայն անիկա բաներ մը պիտէր տակաւին...

— Կ'ենթադրեմ որ չպիտի ուզէիք մեզի յայտնել թէ ինչեր խօսեցաք Ալիքէսին հետ, այնպէս չէ՞... մեր դրութիւնը կը հասկնաք, օրքան չատ պիտանիք, այնքան լաւ է...

— Անձնական խնդիրներուս մասին չեմ կրնար խօսիլ, պատասխանեց Տիկինը. ես պատճառներ ունէի պինքը տասնձին տեսնելու. ինչ որ ըսի, առկէ աւելին չեմ կրնար յայտնել մեր խօսակցութեան մասին:

Ուօմբրպլլի չուարած՝ Ամերիկացիին նայեցաւ. այս վերջինը պատասխան չտուաւ անոր եւ սեղանին վրայ ծռելով, հարցուց.

— Ինդիր մը կայ զոր պիտի ուզէի հարցնել Տիկ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) — R. Seine 276.289

Directeur-et-Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

ՀԵՌԱԽՈՍԱՅ ՀԱՄԱՐ ՄԵԶԻ : TOLBIAC

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՀԵՑՄԱՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Իրանահ եւ վաղուՑՔեր	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Յունգերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
21
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
21 Septembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2605

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱՐՄԻՐ_ՃԵՐՄԱԿ ՁԻՕՍՆՈՒԻՆ...

— ∞ —

Վերջացա՛ւ ծխակատարութիւնը եւ խորհրդային իշխանութիւնը ամրապնդուեցաւ ամբողջ Ռուսիոյ մէջ (18 Յունուար 1934) :

Հակառակ բոլոր փաղաքչանքներուն, դիտեցի՞ք որ քիչ մը պղտոռակ էր Ռուսիոյ ընդունելութիւնը, բաղդատելով Թուրքիոյ մուտքին հետ, երկու տարի առաջ :

Երկու կողմէն ալ, ճառերն ու բառերն անգամ սեղմուած, խեղդուած էին : կարծես տարապարհակ աշխատանք մըն էր որ կը կատարուէր :

Այսպէս կամ այնպէս, «ուազակ»ը ներսն է այլ եւս, սեղանակից եւ գործակից՝ աշխարհի ամէնէն անյագ եւ հզօր «գիշատիչ»ներուն հետ :

Այս հրաշքը կատարեց սրտայոյզ բանաձեւ մը,— խաղաղութիւն :

Երկու կողմն ալ, ձերմակն ու կարմիրը, այնքան անձկութեամբ եւ հեզութեամբ կ'արտասանեն այդ բառը— խաղաղութիւն— որ կարծես թէ երբեք ա՛ր եւ է մեղք չունին, եւ երբորդ մը, իրենց կամքէն անկախ ուժ մըն է որ կը սպառնայ խաղաղութեան :

— Ի՞նչպէս կարելի է ապահովել խաղաղութիւնը, դուրս ձգելով 160 միլիոններոց պետութիւն մը, ազդակէզին քաղքենի պոլշեւիկոնները :

— Մենք չենք մերժեր որ եւ է միջոց, որ կը նպաստէ խաղաղութեան ամրապնդման, պատասխանեցին կարմիր յեղափոխականները :

Երկու կողմն ալ ազուէս, տատապէս յարգեցին բոլոր ձեւակերպութիւնները : Եւ Թանկագին հիւրը նոր հրաւիրուեցաւ պատշաճ արարողութեամբ :

Մոսկուան կը պարծենայ թէ ինք չդիմեց, այլ միւսները հրաւիրեցին : Իսկ Ազգերու Դաշնակցութեան խնամակալները յաղթանակը տարած կը կարծեն, ուստեղով թէ վերջապէս կարմիր ըմբոստն ալ յանձնառութեան տակ մտաւ :

×

Մինչեւ ընդունելութեան օրը, քար լռութիւն կը պահէր խորհրդային մամուլը :

Քէւէարկութեան լուրը հազիւ հասած, իր երկու պաշտօնաթերթերը, կուսակցականն ու պետականը սկսան բարբառիլ, հաւոզելու համար թէ՝ բան մը չէ փոխուած Ստալինի դիծէն :

Այո, բան մը չէ փոխուած այն իմաստով որ, Խորհրդային Միութիւնն ալ չուզեր թիզ մը հող կորնդնել, ինչպէս միւսները : Այսինքն, կը վախնայ ծրագրեալ կամ անակնկալ պատերազմի մը հետեւանքներէն :

«Փրաւտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, չի ծածկեր Մոսկուայի բուն մտահոգութիւնը.

— «Աշխարհակալութեան ձգտումները յատկանշական գիծը կը կազմեն բոլոր դրամատիրական պետութեանց : Բայց բոլոր դրամատիրական երկիրներն ալ միեւնոյն կացութեան մէջ չեն գտնուիր : Այդ պետութիւններուն մէկ մասը, այս կամ այն պատճառով, չուզեր որ պատերազմը պայթի որոշ հանգրուանի մը մէջ. իսկ միւս մասը, աւելի տատապելով դրամատիրական տագնապէն, այժմ կ'ուզէ աշխարհը բաժնել ի վնաս ուրիշ պետութեանց, իբրեւ միջոց իր վէրքերը բուժելու : Այս պետութիւնները ամէն բանէ առաջ կը խորհին ծաւալիլ ի վնաս Խ. Միութեան եւ կ'առաջարկեն հակախորհրդային պատերազմ մը, յուսալով ստանալ բովանդակ հակախորհրդային պատերազմի աջակցութիւնը» :

Կարմիր պաշտօնաթերթը բնականաբար չի կրնար վրան — բայց յայտարարութեամբ մը խոստովանիլ թէ վախցողը կամ վատնդըւածը միայն Խորհրդային Միութիւնն է :

«Խորհրդային Միութեան դէմ պատերազմը պիտի պայթեցնէ բոլոր նուաճողական հակամարտութիւնները» : Հետեւաբար, կարդ մը պետութիւններ վախնալով համաշխարհային նոր պատերազմէ մը, փոխեցին իրենց վերաբերումը Խ. Միութեան հանդէպ :

Այո, բան մը չէ փոխուած այն իմաստով որ, Խորհրդային Միութիւնն ալ չուզեր թիզ մը հող կորնդնել, ինչպէս միւսները : Այսինքն, կը վախնայ ծրագրեալ կամ անակնկալ պատերազմի մը հետեւանքներէն :

«Փրաւտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, չի ծածկեր Մոսկուայի բուն մտահոգութիւնը.

Ինքնաբերաբար՞ տեղի ունեցաւ այս փոփոխութիւնը : Ո՛չ : «Խ. Միութեան ուժին ամուսն էր» որ գործել տուաւ այդ հրաշքը : «Մեր չբնանին մէջ, միայն գօրաւորը նկատի կ'առնէին» :

Այս խոստովանութիւնը, ինքնին, ամէնէն ջախջախիչ փաստն է Ե՛ւ կարմիր Ե՛ւ ճերմակ պետութեանց «խաղաղասիրական» արտայայտութեան ...

Սկիզբն խմաստութեան՝ երկիւղ պատերազմի : Բայց մեւնոյն ատեն՝ պինդ ոտքի կրնաս, ատոր պահելու եւ դրացիդ անակնկալի բերելու համար :

Աւրդարեւ, կա՞յ որ եւ է պետութիւն, որ մտքէն անցընէ խորհուրդ հարցնել Ազգերու Դաշնակցութեան, եթէ ժամը հասած նկատէ այս կամ այն ճեռնարկը կատարելու համար :

Պատրաստութիւնները լրացնելու չէքան մըն է որ կը բոլորին օրուան հոգերը, դուրսը ճառելով եւ ներսէն պրկուելով :

Ապացոյց,— ահա սեւ չապիկաւոր Իտալիան, որ Մոսկուայի ընդունելութեան օրն իսկ նոր օրէնք մը կը հրատարակէր, զինուոր հոչակելով 8էն մինչեւ 55 տարեկանը :

Այսպէ՞ս կը գրօսնուն ճերմակն ու կարմիրը, խաղաղութեան կոչ պարը դառնալով դէմ դիմաց :

Բայց, կարելի՞ է խաղաղութիւնը ապահովել պարելով եւ ճառելով, երբ ժողովուրդներ կան որ ոչ հաղ ունին ոչ ալ ազատութիւն, եւ կը տքան բան իսկ անոնց լուծին տակ որոնք տիրարար բռնած են Ազգերու Դաշնակցութեան մէկ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼԻԹՎԻՆՈՎ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ Ա. Դ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Պատուիրակները փաղաքշական խօսքեր կը փոխանակեն... գինի խմելով

Սեպտեմբեր 19ին բացուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին 82րդ նստաշրջանը, նախագահութեամբ Պ. Պէնէշի : Ներկայ էին նոր անդամները,— Խ. Միութիւն (Լիթվինով), Թուրքիա (Թեվֆիք Բիւշտի) եւ Չիլի : Իբրեւ մնայուն անդամ, Խ. Միութեան ներկայացուցիչը գրաւած էր Ճափոնի տեղը, Լեհաստանի կողքին :

Նախագահը նիստը բանալով ջերմապէս բարի գալուստ մաղթեց Խ. Միութեան պատուիրակին եւ շեշտեց թէ խորհուրդը սրբագոյն պարտականութիւն պիտի գործակցի Խ. Միութեան հետ : Յետոյ ջերմ խօսքեր ուղղեց Չիլիի պատուիրակին, եւ դառնալով Թեվֆիք Բիւշտի պէյի, ջերմ վստահութիւն յայտնեց թէ Թուրքիա իր բոլոր ջանքերը պիտի տրամադրէ խաղաղութեան պահպանման եւ ամրապնդման համար :

Պ. Լիթվինով շնորհակալութիւն յայտնեց խորհուրդին անդամներուն, յայտնելով թէ կ'ըմբռնէ կատարելիաշխատանքներուն կարեւորութիւնը եւ թէ բարեկամական յարաբերութիւնները պիտի մշակէ Ազգերու Դաշնակցութեան բոլոր անդամներուն հետ :

Թուրքիոյ ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ սնափառութեան համար չէ որ իր երկիրը կ'ուրախանայ, Ա. Դ. խորհուրդին անդամակցելուն համար : « Թուրքիոյ միակ փառասիրութիւնն է ծառայել Ազգերու Դաշնակցութեանմեծ դատին : Այդ արդիւնքները զոհ Թուրքիա շահած է արդէն իր վարած խաղաղասիրութեամբ, խաղաղութեան կազմակերպման համար, երաշխիքն են իր կառավարութեան մտադրութեանց » : Վերջացնելով, Թեվֆիք Բիւշտի պէյ ջերմապէս շնորհաւորեց իր մեծ բարեկամին՝ Պ. Լիթվինովի ներկայութիւնը :

Յետոյ ժողովը անցաւ օրակարգի խնդիրներուն :

⁂ Մամուլի ներկայացուցիչները այս տարի ալ փառաւոր սեղան մը սարքեր էին, ի պատիւ Ազգերու Դաշնակցութեան պատուիրակներուն : Այս առթիւ, ամէնէն գուարթը կ'երեւար Պ. Պառթու, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, որ մասնաւորապէս խօսեցաւ Խ. Միութեան ընդունելութեան մասին : Հպարտացաւ իր կնիքահայրի դերին համար : «Մէկ անգամուան եւ թերեւս առաջին անգամուան համար, ըսաւ, «Միս Ժընեւ» դիմադրեց եւ պէտք եղաւ որ զանազան երկիրներու խաղաղական դէմքերը միջամտեն, դառնալ իր կառավարութեան : Ձեռս դառնալով Պ. Լիթվինովի եւ ներկաներուն ցուցնելով զայն, բացագանչեց.

— « Նայեցէ՛ք երեսը : Աւազակի դէմք ունի՞ : Երեսը կլոր, աչքերը պայծառ, եակատը ամուր, մազերը ոչ առատ, բայց նախանձելի՝ ինծի համար : Ան կը ներկայացնէ այսօրուան Ռուսաստանը : Ես Պ. Լիթվինովը ճանչցած եմ 1922ին, Ճենովայի մէջ, դարձեալ իբրեւ ներկայացուցիչը Ռուսիոյ : Չպիտի ըսեմ թէ 1922ի Լիթվինովը կը նմանի 1934ի Լիթվինովին : Չպիտի ըսեմ, որովհետեւ իմ կառավարութեանս հանդէպ պատճառած ատեն, կրնամ անհանդստացնել իր կառավարութեան : Ձշմարտութիւնն այն է որ ժողովուրդներըկը բարեշրջուին, ինչպէս և կառավարութիւնները, որոնք կազմուած են անոնց պատկերով : Պ. Լիթվինով հոս գալով լրած է իր խաղաքական ծրագիրը· դադրա՞ծ է համայնավար ըլլալէ : Երբե՛ք, ինչպէս ես չեմ դադրած դրամատիրական ըլլալէ : Պատերազմական հապաշտութիւնը միակ բանաձեւը չէ ֆրանսական խաղաքականութեան : Ամէն պարագայի մէջ, պէտք է նկատի առնել դէպքերու եւ գաղափարներու հոլովումը» :

Պ. Պառթու յետոյ խօսքն ուղղելով մամուլի ներկայացուցիչներուն, կարգ մը խրատներ տուաւ :

— « Դուք աշխարհի ամենամեծ պետութիւնն էք : Դուք այն ուժն էք որ կառավարութիւնները ալ կը կառավարէ : Կը համարձակիմ շատ բարեկամական խրատ մը տալ ձեզի·— Միջազգային կեանքի բարիքին համար իսկ, զգուշացէք որ եւ է ձեւով խառնուիլ որ եւ է երկրի ներքին խաղաքականութեան : Ձեր պարտականութիւնն ու դերը պիտի ըլլայ շատ վերէն դիտել դէպքերը, ընդհանուր հետեւութիւններ հանել, փարատել մտավախութիւնները, դիւրացնել բարեկամեցողութիւնները » :

Պ. Լիթվինով գոհացաւ շնորհակալութիւն յայտնելով բոլորին եւ շեշտելով թէ իրենց մասնակցութիւնը պիտի օգնէ շօշափելի նպատակի մը հասնելու համար : Իր կարգին հրաւէր ուղղեց մամուլին՝ որ օգնէ խաղաղութեան ամրապնդման :

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՁԱՒԸ

« ՄԻ՛ ՆԵՂԷՔ ՄԵԶ, ՇԱՀԱԳՈՐԾԵԼՈՎ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐԸ »

Գերմանիոյ արտաքին նախարար շատ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ սեպտեմբեր 19ին, ճամբաներու միջազգային համագումարին փակման առթիւ : Այս պատեհութեամբ, անգամ մը եւս կրկնեց·

— « Եթէ Գերմանիան հաշուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութենէն, պատճառը այն է որ չատացաւ իրաւունքներու հաւասարութիւնը, եւ ոչ թէ աւելի ազատ շարժելու համար : Միայն Գերմանիան չէ որ կ'ըսէ թէ Ազգերու Դաշնակցութեան ձախողումը՝ զինաթափութեան խորհրդաժողովին մէջ, խախտած է այդ հաստատութեան հիմերը : Մեր կարծիքով, Ազգերու Դաշնակցութիւնը շատ աւելի կարեւոր բարեփոխումներու պէտք ունի քան պարզ վերադարձը դուրս ելած անդամներու կամ մուտքը նոր անդամներու : Մեզմէ կը պահանջեն ծանր յանձնառութիւններ ստանձնել միւս պետու-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՉ ՕՐԻՆ

ՀԱՑԸ ՀԱՑՈՒՆ... ԳԱՅԼ

« *Յառաջ* »ի խմբագրատան մէջ, կէսօրէ վերջ, ամէնէն խաղաղ մէկ պահուն : Տպագրական մեքենան է միայն, որ կ'ազմկէ ջաղացքի մը անիւին պէս :

Համակրելի երիտասարդ մը, Զապահոս Որբերէն, ներս կը մտնէ հանդարտ : Գանգատ մը ունի : Որո՞ւ դէմ :

Այս այն սերունդն է, որ մինչեւ հիմա ծանօթ է իր ատելութեամբ ցեղին դարաւոր թշնամիին դէմ : Բայց այս այն սերունդն է, որուն սիբտը խոցած են նաեւ իր ազգակիցները : Ան շատ կը զարմանայ, որ Հայը Հայուն գայլ է դարձած...

Լսենք որբը, որ կը պատմէ·—

Հինգ տարիէ ի վեր կ'աշխատիմ ֆրանսական հսկայ նաշարանի մը մէջ, որ 115 գործաւոր ունի : Ես ծառայող էի այնտեղ, եւ այնքան սիրուած՝ որ կրցայ մնալ այդ գործիս մէջ, երբ այնքան աչք տնկողներ կան այդպիսի գործի մը համար : Ձաշարանին վերահսկիչ նշանակուած էր Հայ մը, վերջերս *նամբիւրալիզէ* : Անցեալ օր, կէսօրէ վերջ, երբ գործս աւարտած կը մեկնէի, հայ վերակացուն պոռալով կը հարցնէր·— Ո՞վ ձգեր է այս կանաչեղները գետինը : Պատասխանեցի թէ ապահովաբար այն որ կանաչեղէն կը մատակարարէ : Կատղեցաւ հայ վերակացուն·— Քեզի չհարցուցի, ըսաւ, դուն կորսուէ՛ առջեւէս, դուն միշտ ամէն գործի մէջ ինդ կը խօթես : Զարմացայ, կատակ կարծեցի, բայց աւելի կատղելով՝ մեր Հայը պոռաց երեսիս·— Կորսուէ՛ կ'ըսեմ քեզի, հիմա ձեռքէս ոեիր մը սեմ ինդ կը խօթես : Ձեռքս վեր վազեց, տնօրէնին խօսեցայ բաներ մը : Ինչ վերջ գործէս կը հանէին զիս : Կեցցէ՛ Հայը :

Ֆրանսացի ընկերներս շատ զարմացան : Ապշելով կ'ըսէին թէ ի՛նչպէս կարելի է մէկը գործէն արձակել առանց պատճառի : Այ աւելի մեծ էր զարմանքը իմ շէքիս, որ կ'ըսէր թէ « հայրենակիցդ է որ ինձ կը վտարէ» : Արդարեւ, Ֆրանսացի շէֆս հինգ տարուան մէջ որ եւ է պատճառ չունեցաւ զիս յանդիմանելու կամ վտարելու, ահա Հայ մըն է որ կ'ունենայ այդ խղճմտանքը եւ խիղճը : Կարո՞ղ, կը պոռայ երեսիս, եթէ ոչ ոեիր մը կ'ելլէ ձեռքէս :

Չէ՛, գիտեմ թէ ի՛նչպէս կը բռնեն ոերագործ ձեռքը, կ'անդամալուծեն, եւ երեսին ալ կը թքնեն, բայց համակերպեցայ, որպէսզի չըսեն թէ այս հայ որբերն ալ միշտ խնդիր կը հանեն : Եւ որպէսզի մեր Միութիւնը նորէն բերնի ծամոց չըլլեն, խլեցի գացի : Ես յաջորդ օրն իսկ գործ գտայ, հինգ տարուան ժրաջան աշխատաւոր մը միշտ կրնայ գործ գտնել : Բայց դեռ երէկ խոհանոցի մէջ աման լուացող այս պարոնը, թէեւ այսօր շէֆ դարձած, կրնայ վաղը անգործ մնալ : Հայ գործաւոր մը վռնտելո՞վ պիտի պարծենայ, երբ գործ փնտռելու ելլէ...

Սիրելի՛ որբուկ,— արդարեւ դեռ փոքր է ան,— դուն սորված ես արդէն ապրիլ բաց եակատովդ, աշխատանքի սիրովդ, սորվէ՛ նաեւ այն որ Հայեր ունինք Հայուն դէմ գայլ դարձած : Անոնք, այդ հայ – գայլերը, կը սիրեն միսն ուտել Հայուն : Բայց մուկ կը դառնան կամ պոչը կտրած շուն՝ երբ օտարի առջեւ են :

Հո՞գդ ես ըրեր, որբո՛ւկ, անոնք մեզմէ չեն, օտար դուներ ինկած այդ արգահատելիներուն վրայ արգահատի՛ր եւ բալենիէ մեր ճամբան, միշտ աշխատելով, միշտ բաջ ապրելով :

ԱՐԱԶ

ԴԱՏԱՒՈՐ ՓՈՒՆՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

oooo

Համաձայն Սթավիցքիի յանձնաժողովին տուած որոշման, մեքենագիրներ գիշերը ցերեկին խառնելով, 240 օրինակ պատրաստեցին ռատիկաճական տեսուչ Կիչեօմի տեղեկագրէն, երեսփոխաններուն բաժնուելու համար : Տեղեկագիրը կը բաղկանայ 179 մեծադիր էջերէ, որոնց 50ը կը պատմեն դատաւորին մտերմական կեանքը, բազուած զանազան վկաներէ : Այսպէս, կը պատմուի թէ դատաւորը կանոնաւոր յաճախորդ մըն էր զանազան կասկածելի տուներու : Իր ներքնական վիճակն ալ փայլուն չէր : Մեռած օրերուն դրամատան մէջ ունէր 4500 ֆրանք, մինչ հինգ տարի առաջ 300,000 ֆրանքի հաշիւ մը կը ցուցնէր : Տիժոն մեկնած օրը հազար ֆրանք տուած է կնոջը, իբրեւ պահելով միայն հինգ հարիւր : Տեղեկագիրը կը պարունակէ նաեւ կնոջ մը վկայութիւնը, որուն համաձայն դատաւորը 1932ին մտերմական խոստովանութիւններ ըրած է անձնասպանութեան եղանակներու մասին :

Տեղեկագիրը որոշ եզրակացութեան մը չի յանգիր, բայց կը ձգտի այն տպաւորութիւնը ձգել թէ դատաւորը սնձնասպան եղած է :

Տիկին Փրէնս պատասխանելով հարցումի մը, յայտարարեց թէ վաղ չուտով տեղեկագրին յայտնութիւններէն եւ կը նախընտրէ որ ամէն բան գիտնուի :

ԱՆՏԱՌԻ ՀՐԴԵՀ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

oooo

ՊՈԼԻՍ, 19 *Սեպտ.*— Անտառի մեծ հրդեհ մը որ կը տեւէ երկու օրէ ի վեր, բոլորովին մոխիր դարձուց քանի մը դարձակ տարածութիւններ՝ Ֆէթհիէի մէջ, Հոռոդոսի դիմացը : Տեղ տեղ հրշէջները յաջողեցան մարել բոցերը, բայց ուրիշ կէտերու վրայ բռնկումները տեղի տալ : Կարելի չէ եղած հաշուել վնասը :

ԽՆԿԻՒՐԻՆ Մ. ՔԷՄԱԼ ՊԻՏԻ ԿՈՉՈՒԻ

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ օրինագիծ մը առաջարկուած է, Խնկիւրի անունը Մ. Քէմալ կոչելու համար, ի պահու կազիին

ՆՈՐ ՓՈԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

»»» ««

Ելմտական նախարարութիւնը երէկ հրապարակ հանեց նոր գանձատոմսեր, հարիւրին 4ուկէս տոկոսով, երեք, վեց եւ տասը տարուան համար :

Այս գանձատոմսերը, որոնք ազատ են որ եւ է տուրքէ, պիտի ըլան 1000 եւ 5000 ֆրանքի, 976 եւ 4880 ֆրանք գնով եւ վճարելի են 100 առ հարիւրէն, 1937 հոկտ· 5ին, 103էն՝ 1940 հոկտ·5ին և 108 առ հար·էն 1944 հոկտեմբեր 5ին, այսինքն 24 ֆրանք պարգեւ երեք տարիէն, 54 ֆրանք՝ վեց տարիէն եւ 104 ֆրանք՝ տասը տարիէն, հազար ֆրանոց գանձատոմսերուն համար : Այս գանձատոմսերը պիտի ծառայեն հրապարակէն հաշելու հին պարտաքուղթեր, մասնաւորապէս 1924 — 1934ի 5 առ հարիւր թուղթերը (Քլէմանթէլի օրով հանուած) : Այս վերջին պարտաքուղթերը նորերով պիտի փոխանակուին անուանական արժէքով, մէջը ըլլալով 1934 հոկտեմբեր 25ին վճարելի տոկոսը : Փոխառութեան գումարը չէ որոշուած : Ելմտական նախարարը իրեն կը վերապահէ դադրեցնել գործողութիւնները, երբ որ յարմար դատէ :

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Վարչապետ Պ. Տուէրկ երէկ փարիզ վերադարձաւ, լրացուցած ըլլալով արձակուրդը : Անմիջապէս գործի պիտի ձեռնարկէ, օրակարգը չսպասելով բեռնաւորուած ըլլալով :

— o —

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ թերթերուն արգիլուեցաւ որ եւ է լուր հրատարակել միապետական շարժումներու մասին : Վարչապետը ամէն հաւատիւ տուած է փրկութիւն մէջ թէ՝ կառավարութիւնը երբեք միտքէն չանցըներ վերահաստատել Հապսպուրկեան տունը :

ՅՆԿԻՒՐԻ մեքենայ արտօնել երկու անգլիացի օդանաւորդներու թռիչքը՝ Թուրքիոյ վրայէն : Երկու օդանաւորդները Լոնտոնէն Մէլպուրն պիտի թռչին, այդ ճամբով : Եթէ Թուրքիա յամառի, ճամբան շատ պիտի երկարի :

ՍՓԱԼԻՆ ՀԻՒ՞ՆԴ Է.— Վարշաւայէն հաղորդուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Սթալին ծանրապէս հիւանդ է եւ կը խնամուի չորս բժիշկներու կողմէ : Իրրեւ թէ ուռեցք մը գոյացեր է ստամոքսին մէջ :

ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ ՏՈՒՆԵՐ ՈՒ ՀՈՂԵՐ ՄՈՏ 20.— ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ

Ամերիկահայ գյուղատնտես Ա. Ֆիլիպոսյանը, որ 1921 թ. ամռանը Ամերիկայից եկել էր Հայաստան՝ հայրենի գյուղը տեսնելու և հայրենի հողի վրա գյուղատնտեսական գործով զբաղվելու նպատակով, ինչպես հայտնի է, Ամերիկա չվերադարձավ և հաստատվեց Հայաստանում։ Ֆիլիպոսյանը Ամերիկայում ունեցել է իր սեփական տնտեսությունը, որ նա ստիպված է եղել ծախել, Հայաստան գալու համար։ Ֆիլիպոսյանը Ամերիկայում ունեցել է իր սեփական տնտեսությունը, որ նա ստիպված է եղել ծախել, Հայաստան գալու համար։ Ֆիլիպոսյանը Ամերիկայում ունեցել է իր սեփական տնտեսությունը, որ նա ստիպված է եղել ծախել, Հայաստան գալու համար։

ՓՈՂՑ ԼՔՄ-ՈՒՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՆԵՐ

1— 1914 ԹՎԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՅԱԳՈՒՅՆ

«««

— Մնաք բարով, ձեր ներողամտությունը մեծ է, որ ինձ ընդունեցիք։ Ես ուրախ եմ, որ ձեզ տեսա, ձեզ հետ խոսեցի, ձեր սրտերի զարկերը լսեցի։ Ես ձեզ կհիշեմ միշտ, ինչպես հայրենի հարազատներիս։ Ես ձեզ կհիշեմ, որովհետև ձեր մեջ տեսա ինձ նման մարդկանց

թեանց հետ մէկտեղ, եւ, միեւնոյն ատեն, սպառազինութեանց հարցին մէջ, որ էական դեր մը կը կատարէ, կը ժխտեն իրաւունքներու հաւասարութիւնը: Պետութիւնները մէկ վայրկեան կը հաւատա՞ն թէ Գերմանիա կրնայ ընդունիլ այդպիսի առաջարկ մը: Թող մտէ՛ չանցընեն այս կամ այն լուծումը որ պիտի սահմանափակէ Գերմանիոյ վեհապետական իրաւունքները՝ ապագային համար.. կը յուսամ թէ ժամանակին պիտի հասկնան բոլոր շահագիտ շրջանակներուն մէջ թէ՝ այդպիսի ծրագիրները, զորս երբեք չպիտի ընդունինք, ոչ միայն պիտի հակասեն դաշնագիրներուն, այլեւ անոնց գործադրութիւնը պիտի ըլլայ հաղաքական սխալ մը, ամենածանր հետեւանքներով: Մի նեղէք մեզ Սարի մէջ, շահագործելով դաշնագրին պայմանները »:

Նախարարը խօսեցաւ նաեւ տնտեսական հարցերու մասին, ազդարարելով·

— Եթէ արտասահմանը ուզէ մեր գլխուն ձգել մեզ, եւ մերժէ գնել մեր արտադրութիւնները, պէտք չէ զարմանանք կամ մեզա – դրեն մեզ, եթէ մենք ալ մեր գլխուն ճարը նայինք, հակառակ մեր կամքին:

Այս առթիւ ըսենք որ՝ գերմանական թերթերը կծու հեգնութիւններ կը հրատարակեն, Խ· Միութեան ընդունելութեան առթիւ: Ան հասարակ բոլորն ալ այն կարծիքին ունին թէ եղածը զուտ մըն է եւ ձախողանք՝ խորհրդային Միութեան համար:

Անգլիա կը պահանջէ իր առնելիքները

Մեծն Բրիտանիոյ բոլոր կարեւոր ճարտարագործութիւնները պահանջեցին կառավարութենէն՝ ստիպողաբար միջոցներ ձեռք առնել, Գերմանիոյ առեւտրականներուն պարտքերը գանձելու համար: Այս առթիւ ժողով մըն ալ գումարուեցաւ եւ միաձայնութեամբ բուէարկուեցաւ բանաձեւ մը որ կը պահանջէ կառավարութենէն՝ « կարելի եղածին չափ ուժեղ » միջոցներ ձեռք առնել: Միւս կողմէ անգլիական պատուիրակութիւն մը գացած է Պերլին, ուղղակի բանակցելու համար:

ՇԱԲԱԹԸ 40 ԺԱՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ՝ բանուորներու եւ գործատէրներու ժողովը համաձայնեցաւ ծրագրի մը շուրջ որուն շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ նուազեցնել գործազրկութիւնը: Առաջարկուած միջոցներն են·– շաբաթական աշխատանքը իջեցնել 40 ժամուան եւ բացարձակապէս արգիլել յաւելուածական աշխատանքը: Այս կարգադրութեամբ, կարելի պիտի ըլլայ գործ ճարել 200,000 գործազուրկներու:

ԱՀՌԵԼԻ ՀՐԴԵՀ ՄԸ ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ սարսափելի հրդեհ մը ծագեցաւ կայարանին գլխաւոր մթերանոցէն: Ազէտը ծանրացաւ անոր համար որ 14 վառոն բարիւղ կը գտնուէր մթերանոցին մօտ եւ բոլորը մէկ բռնկեցաւ: Պայթիւնը սարսեց շրջակայ տուները: Պորիս թագաւորը ազէտին վայրը գնաց, անձամբ վարելու համար գործողութիւնները:

տօնավաճառութեան չրջանը չատոնց ամառուան ըլլալով, պիտի հրաժարի եւ անոր փոխարէն 10 հոգիէ բազկացեալ վարչական մարմին մը պիտի ընտրուի: Ասոր համար ալ մեր խնդրոյ դրին կցեցինք եռապատիկ, այսինքն 30 հոգինոց թեկնածուներու ցանկ մը: Թաղականութեանց ներկայացուցիչները հաւաքուելով, այս ցանկէն պիտի ընտրեն 10 հոգինոց վարչական մարմինը: Այս մարմինը պիտի հոգայ Հիւանդանոցի, դպրոցներու եւ որբանոցներու նման հաստատութեան ծախքերը եւ պիտի քննէ թաղականութեանց հաշիւները:

Ցանկը զոր մատուցի կուսակալութեան, կազմուած է մեր համայնքի ամէնէն ծանօթ, վստահելի եւ պատուաւոր անձերէն»:

«Այս ձեւով,— կ'աւելցնէ ձիւմհուրիէթ իր կողմէն,— սուլթանական չրջանէն մնացած խարխուլ (էհօնիէ) հաստատութիւն մըն ալ կը փլի: Ընտրուելիք վարչական մարմինը, առանց անգամ ըլլալով կրօնական եւ աշխարհիկ գործերը պիտի բաժնէ իրարմէ, եւ պատրիարքը այլ եւս չպիտի նախագահէ ժողովներուն, ինչպէս կը նախագահէր մինչեւ հիմա: Այսօրուընէ սկսեալ պատրիարք Նարոյեան էֆ· միայն Թրքահայերու հոգեւոր պետը պիտի ըլլայ:

Հայերու մէջ ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառած է այն պարագան որ ամիսներէ ի վեր Թրքահայերը ղրաղեցնող այս խնդիրը լուծուեցաւ բուն իսկ Նարոյեան պատրիարքին եւ Ֆաշ· ժողովին հաւանութեամբ»:

ՀԱՒԱՔՈՒԹԻՒԹԵԱՆ *համար կը փնտռուի նպաստաւորվարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէջ 4—5 սենեակնոց շէնք մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չէշակուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋի միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris (13)·*

ԽՈՀՀԱՐԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մատակայ գաւառէ մը կ'ուզուի 30 - 45 տարեկան փորձառու եւ վարպետ խոհարար մը որ գիտնայ պատրաստել արեւելեան ամէն տեսակ կերակուրներ, խմորեղէններ եւ անուշեղէններ: Ձեռնտու պայմաններ: Դիմել ստիպողաբար «ՅԱՌԱՋ»ի վարչութեան·

Հ. Յ. Դ.

Ափթի (Մարսէյլ) Արամ խումբի ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին հայրենակից Մ. Գրիգորեանի ագարակին մէջ·

Վաճառների կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Ռօժանի «Անգրանիկ» խումբի ընկերները վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ավրնի ժան ժոռէս, Ընկերվարականներու սրահը·

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՓԻ. Կ. ՀԱՋԻ ՊԱՆԵՒՕ-ՔԱՇԱՆ Մ.ՃԻՒՂԻ ԲԱԺՄԱՆ ԱՌԹԻԻ

Այս կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէսգիշեր

Bagneux, 150, Route d'Orléans սրահին մէջ

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Լ· ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԿԸ խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստ, բաժին.— Ընտանեսիրութիւն, երգ, պար մասնակցութեամբ՝ տիկ· Արմենուհիի, Օր.ներ Ն· Կնեազեանի, Օսմանեանի եւ փոքրիկն Ռիթա Նացի:

Պ. Պ. Գալֆայեան եւ Թորոսեան:

Նուագ՝ Թառիստ ԳԱՐԵԳԻՆ եւ «ԵՓՐԱՏ» նուագախումբ:

Ճոխ եւ գիւրամատչելի պիւֆէ·

Դախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք:

Ծանօթ.— Դաշտահանդէսին առթիւ ծախսուած տոմսերը իզօրու են:

Հաղ. միջոց՝ փօրթ տ'Օրլէանէն առնել 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել պանեէօ, ուրկէ տասը քայլ բերու է սրահը:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ԼԷԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷԱԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ այս կիրակի, Ավընիւ տիւ Բրատօի Հայ Եկեղեցիին մէջ, Արարայի Հիրոսաճարտին ինկող Հայ Լեգէոնական զինուորներու 16րդ տարեդարձին առթիւ, հանդիսաւոր պատարագ եւ Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ Տ. Շահէ Քհյ. Աբելեան (նախկին լեգէոնական) սիրայօժար մասնակցութեամբ երգչախումբին·

Կը հրաւիրուին բոլոր յարանուանութիւնները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, Հայրենակց· Միութիւնները:

Ներկայ պիտի ըլլան ֆաղաքային իշխանութիւնները, օտար զինուորական Միութեանց ներկայացուցիչները, Union des Volontaires-ի նախագահ M. ADRIEN ARTAUD եւ վարչական կազմը, Միութեանս պատուոյ նախագահ Պ. Տ· Թէփէեան, ինչպէս նաեւ հայ եւ օտար թերթերու թղթակիցները: Սկզիբ ժամերգութեան ժամը 9.30, սկիզբ պատարագի ժամը 10.30: Հոգեհանգստեան պաշտօն ժամը 11.30ին:

Ծանօթ.— Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել:

Հոգեհանգիստէն անմիջապէս ետքը ընկերա ճամկրական հանդիպում Bar de la Station-ի սրահին մէջ. 572, rue Paradis թիւ 41 հանրակառքին վերջաւորութեանը·

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՒՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐՁՈՒ Է օգաւէտ ՅԱՐԿԱՒՈՒԹԻՒՆ մը, երկու սենեակ, entrée, W.C. պահարան, քաւ. տարեկան վարձք՝ 2650 ֆրանք: Նմանապէս խանութ մը, հետը սենեակ եւ քաւ մը: Տարեկան վարձք 2950 ֆր.: Charge 100)10 եւ Chauffage Central: Դիմել 50, Rue Dr. Basset, St· Ouen. Autobus 42, DA, 54, 66, 73, Hbis, J· եւլլն.:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒԱՅԵԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաքանթի եւ մարշան փոքրէնի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05 93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

Ծր. Կ. Հաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին իր Դարմանտատան մէջ, կարեւոր օրակարգ·

Ծր. Կ. Հաչի Շաւիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը վաղը Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին մատուռ-մանկապարտէզի սրահին մէջ, կը հրաւիրուին անդամներն ու համակիրները·

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ վարժարանի վերջին տեսուչ Ողբ. Գէորգ Աբուլեանի ժառանգ տարելիցին առթիւ, այս կիրակի Փարիզի Հայոց Եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր Հոգեհանգիստ Իր յիշատակը յարգող բոլոր սանները եւ հայրենակիցները կը հրաւիրուին ներկայ ըլլալ·

ՍԻՆԹ ԷԹԻԼՆի Ծր. Հ. Կ. Հաչի մասնաճիւղին ընդհ. ընկերական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին Հայոց եկեղեցիին սրահին մէջ, Օրակարգ.— Դպրոցի խնդիր եւ ընթացիկ հարցեր կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներկայանալ անդամատոմսերով·

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաքաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք·

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Ջրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մերթ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարսիր պիտակով: Ամգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ճիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու·

EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H· Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit· Nice (A. M.)

ԾԱԽՈՒՑԻ ԽԱՆՈՒԹ

ՆԱԽՈՒԻ Է կանխիկ փոքր գումարով, առեւտրական կեդրոնի մէջ, գեղեցիկ խանութ մը· Դիմել՝ Mr. GRIE, 7, rue *PAUL LELONG, Paris, Téléphone: Gut· 40 - 37:*

GREGOIRE

Ex - Modéliste des grandes Maisons

143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)

Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր գերազանցաւոր բացման առթիւ մեզ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	Ֆրանկեն:
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱԽՈՐ ԳԻՆ

Ակոյա կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**-ով: Ճուրտն եւ պրիճ. ատամնաշար՝ շատ թեթեւ քրոմէֆմետալով, կը վերափոխենք հին ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում:

կ'ընդունի 9 - 12 *եւ* 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro D a nube **Autobus: M.& BH.**

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիլի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, 13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise), մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ Salle a manger ալ գործածուիլ), W. C., տէպարա, խոշոր entrée: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով balconով եւ Cave-ով: կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տան բոլորին, chauffage Central, վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ bain - douche, ուր կրնան 1200 հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Concierge-ին կամ սեփականատիրոջ Պ. Էջմիէեանի՝ Restaurant, 10, Rue Rampal, Paris (19)·

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ· Ս· ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ· Ժ·

— Չեմ կրնար ըսել թէ սպառնաց, բսաւ Լէյտի Զիլ քանի մը րոպէ մտածելէ յետոյ· Ինծի եկաւ՝ միասին բերելով այն թուղթին կտորը զոր մայթին վրայ գտեր էր· դրպանն էր· խորհեցայ որ եթէ անիկա ձեղի բերէր, իմ անունս ալ պիտի խառնուէր այս գործին· հասկցայ որ օգուտ քաղել կ'ուզէր եւ հասկցայ նաեւ որ անիկա կրնար վտանգաւոր ըլլալ··· իր գործէն ելլել կ'ուզէր եւ դրամի պէտք ունէր ճամբորդելու համար··· այնպէս որ ես առաջարկեցի···

— Սպառնալիք չըլա՞ւ···

— Որոշապէս չեմ կրնար ըսել որ սպառնաց, թերեւս հասկցուց··· բայց ինչ որ ուաւ, իմ կամքովս ուաւ···

— Անկէ ի վեր նորէն զրամ ուաւ՞ք իրեն···

— Ոչ, պիտի ուայի, վերջին վճարում մըն ալ պիտի ընէի···

— Հապա՞ աղջիկին եւ ծառային տրուածները··· բոնութեա՞ն տակ վճարեցիք···

— Ոչ, ես առաջարկեցի··· խորհեցայ թէ օրքան ատեն որ զանոնք չհաշուեի, ապահով չպիտի ըլլայի··· ձէնիսընը միշնորդի դեր կատարեց միայն···

— Ձէնիսընն այդ մասին հաշիւ տրուաւ մեղի, Լէյտի Զիլ··· ըսաւ որ Զաբլդ փողոցի բուժարանին բանակցութիւնները բժիշկ Պրաունին ներկայութեան տեղի ունեցեր են եւ այս վերջինը, կը թուի թէ, հասկցուցեր է ձեղի որ եղածը սխալ մըն է ձեր կողմէ··· լաւ, ինչո՞ւ բժիշկը···

Գաղանի ոստիկանը տակաւին չէր վերջացուցած իր խօսքը երբ սենեակին դուռը բացուեցաւ յանկարծ եւ ներս մտաւ այն մարդը որուն մասին կը խօսէր· այցելուն դուռը փակեց եւ տարօրինակ չարժումով մը ձեռքը երկնցուց սենեակին մէջ գտնուղ երեք անձերուն:

— Ձէնիսընը տեսայ վարը ոստիկանի մը հետ եւ հասկցայ թէ այստեղ ես, Ուօմբըլըլի, գոչեց մարդը· տակաւին այս գործին եռեւէ՞ն ես···

Աթոռի մը մէջ նետուեցաւ· կոշտ ու հեգնական ծիծաղ մը արձակեց ու մօտեցաւ Լէյտիին որ ապշած իրեն կը նայէր:

— Ըսի, ըսի քեզի··· անչուշտ գաղանիքը երեւան պիտի ելլէր···առ՚ջի մէկ վայրկեանէն ըսելու էիր··· այս մարդիկը չամաո են···

Ուօմբըլըլի հասկցաւ թէ հեղհեղուկը մօտենային ճակատագրական րոպէին: Բժիշկին նայեցաւ, իսկ բժիշկը նորէն խնդաց, վզնոցը սեղանին վրայ նետեց, ու ձեռքերը գրպանը՝ աթոռին մէջ տեղաւորուեցաւ· իր չարժումներէն կարելի էր հետեւցնել թէ խօսելու համար եկած էր:

— Իսկ ո՞րն է այն գաղանիքը որ եռեւան պիտի ելլէր, բժիշկ, հարցուց ոստիկանը· ուրեմն պիտի ըլլանք եթէ մեղի չայտնէք···

Բժիշկը՝ ըերանն ու կզակը սեղմոցներէն պրկած ոստիկանին նայեցաւ· յետոյ չանկարծ հարցուց·

— Որքա՞ն բան գիտէք···

— Ես չեմ գիտեր, պատասխանեց Ուօմբըլըլի եւ համառօտ կերպով ներկայացուցած իրենց ունեցած տեղեկութիւնները:

— Կասկածելի կէտեր կան, չարունակեց ան· դուն ալ կրնաս կարգ մը տեղեկութիւններ տալ· մի մոռնար — Լէյտի Զիլն ալ չի մոռնար անշուշտ — որ հասած ենք կէտ մը ուր այլեւս կանգ չենք կրնար առնել· Լէյտի Զիլը արդարեւ չատ անկեղծ եղաւ մեզի հանդէպ, թէեւ իր ըսածներուն մեծ մասը արդէն իսկ գիտէինք· բայց որոշ կերպով բացատրեց թէ Ալֆրէտ Ճէքսընի գործին մէջ գաղանիք մը ունէր ան, գաղանիք մը՝ այնքան կենսական որ յօժարակամ՝ ահագին դումարներ վճարած է որպէսզի անիկա հրապարակ չելլէ· սակայն եւ այնպէս այդ գաղանիքը պէտք է իմանանք ան– պատճառ ու եթէ Լէյտի Զիլը չըսէ···

Բժիշկ Պրաուն գրպանէն հանեց իր սլ ձեռքը եւ ուժգին սեղանին զարկաւ· յետոյ Լէյտի Զիլին դառնալով ըսաւ·

— Ըսէ···

— Ոչ, պնդեց Լէյտի Զիլ·

Պրաուն չրթունքները պրկեց ու գըլուխը թօթուելով, դարձաւ միւսներուն:

— Կին, կին, տրամաբանութիւն չունին, դատողութիւն չունին··· իզգական սեռը··· քթին ծայրէն անդին չեն տեսներ··· յիմարներ···

— Պիտի ուզէի յիշեցնել Տիկինին որ այդ ձէնիսընն կոչուած տղան, աղջիկը եւ սպասուորը բաւական բան գիտեն արդէն, դիտել տուաւ Ամերիկացին· Տիկինը կը կարծէ՞ տակաւին որ իր գաղտնիքը ապահով է···

Լէյտի Զիլ խիստ ակնարկ մը նետեց անոր·

— Անոնք իմ գաղտնիքս չեն գիտեր, ոչ ոք գիտէ···

— Բայց գիտեն որ գաղտնիք մը կայ· մենք ալ գիտենք որ գաղտնիք մը կայ, պնդեց Ամերիկացին·

— Գաղտնիք մը որ առնչութիւն ունի Ալֆրէտ Ճէքսինին հետ, մէջ ինկաւ գաղտնի ոստիկանը· մի մոռնաք, Տիկին, որ քննութիւններ կրնանք կատարել· չեմ գիտեր թէ իմ բարեկամը ինչ կը խորհի, բայց ես այն պատրուութիւնը ունիմ որ դուք բաւական մօտէն կը ճանչնայիք Ալֆրէտը այն օրերուն երբ ձեր անունը···

— Միլլի Քլօվըր էր, ընդմիջեց Ամերիկացին, չէ՞ր ըսեր չարունակ թէ այս գործին գաղտնիքը···

— Այո կ'ըսէր, դիտել տուաւ ոստիկանը· առջի մէկ օրէն Միլլի Քլօվըրի մասին կը մտածէր··· հիմա կրնանք մինչեւ հին օրերը պրպտել եւ երեւան հանել որ···

Լէյտի Զիլ ոտքի բարձրացաւ եւ յետոյ Հիւրանոցին վրայ բացուող երկրորդ սենեակի մը դրան: Բայց տիկնան ալ անմիջապէս ձգեց իր թոռը:

— Ոչ, Տիկին, ոչ, այսքանը թոյլ չեմ տար նայէ յետոյ, չեմ կրնար թոյլ տալ աչքէս հեռանաք մինչեւ որ···

Բժիշկը նորէն սեղանին դարձաւ ձեռքը:

— Կը կրկնեմ, ըսէ, պոռաց, ըսէ՛ քիչուսը· այս մարդիկը կրնան երթալ··· ինչո՞ւ սպասել···

Ամերիկացին ձեռքի քաղաքավարի չարժումով մը աթոռը ցոյց տուաւ Լէյտի Զիլին:

— Եթէ Տիկինը բարեհաճի նստիլ, կրնանք հանգիստ հաճելի ձեւով մը կարգադրել այս գործը· ուրեմն Լէյտի Զիլ, ըսէ՛ բաւական է որ Տիկինը սեղանին մօտենար, նախ եւ առաջ մօտենար, եւ ես պահ մը Լէյտի Զիլի պարագան եւ Միլլի Քլօվըրի բաղադանք Միլլի Քլօվըրը փչացնելու բանէն հեռացաս առանց մը, իր դիակը ամաւնանալ էր, այնպէս չէ՞··· (Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՉԱՄ

ԹՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925)

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ ԳՆԵՐ : ՏՕԼԱՐԱՅ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՀԵԳԱՄԱՍԵԱՅ	ՕՐԱՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 Ֆրանկ	70 Ֆրանկ	35 Ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 Ֆրանկ	100 Ֆրանկ	—

ՇԱԲԱԹ
22
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
22 Septembre
1934

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԱԿ

ՀՕԳԻ

ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2606

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵԻՍ

»»»··«««

Լհհաստան քար մը գլորեց Ազգերու Դաշնակցութեան առջեւ, եւ խելօքները — մեծ ու պզտիկ — ճար չեն գտներ հանելու :

Իրականին մէջ, բոլորի սրտէն խօսեցաւ Լհհաստան, դժբախտաբար Ազգերու Դաշնագիրը :

Ան պարզապէս բժժոժը կախած եղաւ, սրտանց ուրախացնե – լով բոլոր այն պետութիւնները որ փոքրամասնութեան խնդիր չունին :

Տեսէք պահակները,— Ազգերու Դաշնակցութեան քաղաքական յանձնաժողովին առջեւ, լհհական ներկայացուցիչը հանդիսաւորապէս կը պարզէ իր երկրին տեսակէտը, լրացնելով առաջին պատուիրակին յայտարարութիւնը :

Անոր կը ձայնակցին Եուկոսլավիոյ, Թուրքիոյ եւ Իրաքի պատուիրակները : Դէմ կը խօսին ... Հայիթիի եւ Արժանթինի պատուիրակները : Իսկ ձայն չեն հաներ — գոնէ առաջին նիստին մէջ – մեծ պետութեանց ներկայացուցիչները :

Այս վերջիններըը— Անգլիա, Ֆրանսա եւ Իտալիա — սրտաբաց յայտնեցան մէկ անգամ, երբ Լհհաստանի արտաքին նախարարը կը յայտնէր իր երկրին որոշումը :

Անկուշտ այս անգամ ալ իրենց պատուիրակները պիտի կրկնեն միեւնոյն տարակուսիքները,— թէ Լհհաստան իրաւունք չունի միակողմանի որոշում տալու, հրաժարելով հաւաքարար ստորագրուած դաշինքէ մը :

Ի՞նչ պիտի ըլլայ հետեւանքը,— Ամուլ վիճաբանութիւն, ակադեմական ճարտասանութիւն եւ, յաւագոյն պարագային, յետաձգում :

Տակաւին կայ ուրիշ հաւանականութիւն մը,— Լհհաստանի հրաժարումը Ազգերու Դաշնակցութենէն, ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս ըրաւ Գերմանիան :

Այս բոլորը համազօր չէ՞ն անանկութեան :

Ազգերու Դաշնակցութեան անդամները չատ լաւ տեղեակ են իրենց դասը :

Անոնք տաք–տաք ճառեր կը խօսին եւ փառաբանութեան տաղեր կը հիւսեն, երբ հարցը կապ չունի իրենց երկրին հետ, ուղղակի կամ անուղղակի :

Իսկ երբ տեսնեն որ եւ է կաշկանդում, կ'ընտրեն ամէնէն կատկի ճամբան,— դրժել որ եւ է յանձնառութիւն եւ, ի հարկին, առնել քաշել :

Մնաց որ, առանց այս անասելոր մէջոցներուն ալ, անոնք ի – րենց գիտցածէն չեն չեղլիր :

Դուք իմացա՞ք որ եւ է իրական հակակշիռ, յանուն Ազգերու Դաշնակցութեան, այս կամ այն երկրի փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան համար :

Պալքանեան երկիրներէն մինչեւ Լհհաստան, գանգատները լսուեցան բազմաթիւ առիթներով : Իրաքը ունեցաւ Ասորիներու խնդիրը : Իսկ փոքրամասնութեանց կեղեքման դասական երկրին, Թուրքիոյ մէջ, մարդիկ չարժեցան այնպէս ինչպէս որ ծրագրած էին, անտեսելով եւ՛ Ազգերու Դաշնակցութեան գոյութիւնը եւ՛ իրենց ստորագրած դաշնագիրները :

Ի՞նչ դեր կրցաւ կատարել Ազգերու Դաշնակցութիւնը, այս բոլոր պարագաներուն մէջ : Կրցա՞ւ յարգել տալ գոնէ հաստատած օրէնքներու ոգին :

Ոչ : Գանգատագիրներն ու ազերագրերը թուղթը կազմեցին : Ատենագրութիւնները կազմուեցան պատմութեան համար : Ակադեմական, ոչ մէկ իրական ձեռնարկ :

Եւ փոքրամասնութիւնները նախընտրեցին լեզու գտնել սահմանին հետ :

Կրնա՞յ ուրիշ կերպ չարժել, երբ «հրաշխաւորները» իրենք տէր չէին ըլլար իրենց ստորագրութեան :

Միայն Թուրքիոյ պարագան բաւական էր, հաստատելու համար Ազգերու Դաշնակցութեան այս նոր անանկութիւնը :

Տեսէք ուրիշ պատկեր մը եւս,— Պոլսոյ Հայերը կը ձեռնարկեն իրենց ազգային կազմակերպութիւնը յարմարցնել «հանրապետական կառավարութեան տեսակէտներուն» : Դիմումներ, բացատրութիւններ, յիշատակագիր : Մէկ խօսքով պատրաստակամութիւն՝ եղած – չեղած ազգային իրաւունքները ենթարկելու պետական օրէնքի, կառավարութեան կամքին եւ բարեհաճութեան :

Ապշ, այս բոլորը ոչ իսկ բարեացակամ խօսք մը գրել կուտան Թուրք մամուլին :

Ընդհակառակն, երկու թերթեր իրենց քունը փախցուցած՝ տանիքներէն կը պոռան.

— Մի՛ հաւատաք, Հայերը վարպետ խաղ մը կը խաղան : Տեսնելով որ Բանկալթիի գերեզմանատան գաւազանը պիտի կորսնցնեն, նոր խորամանկութիւն մը կը փորձեն (կարդալ լուրը) :

Տարակոյս չկայ թէ կառավարութիւնն է որ ըսել կուտայ, «Ազգամ»ներու եւ «Ջաման»ներու բերնով.

— Ինչ ալ ընէք, անօգուտ է : Մինչեւ որ բացարձակապէս անձնատուր չըլլաք, չենք հաւատար ձեզի...

Այսպէս պիտի կրնա՞ք չարժիլ աշխարհի ամէնէն բարբարոս երկիրը, եթէ յարգանք ունենար որ եւ է միջազգային յանձնառութեան եւ հակակշռի մասին :

Եւ, ի՞նչպէս կ'ուզէք որ աւելի չչփանայ, չկարծրանայ այժմ, երբ ստորագրուած յանձնառութիւններն իսկ կը դժուրին, նախանձախնդրութեամբ Լհհաստանի :

Զինադադարութեան ծրագրին եւ ուրիշ բազմաթիւ յանձնառութեանց վիժումէն յետոյ, փոքրամասնութեանց հարցին այս ձախողութիւնը՝ անգամ մը եւս կ'ապացուցանէ թէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը արժէք ունի միայն այն ատեն, երբ աւարները պահելու խնդիրը կայ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԻ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

Վարչապետ Տումէրկ երկուշաբթի օր անթելով պիտի խօսի ժողովուրդին, պարզելով իր վերակազմութեան ծրագիրը : Նա – բաթներէ ի վեր կ'ուսումնասիրէ այդ ծրագիրը, յաճախ կարծիք հարցնելով այս կամ այն նախարարին : Տակաւին գաղտնի կը պահուի իր բուն ծրագիրը, բայց իրազեկներ կը հաւաստեն թէ պիտի առաջարկէ աւելի զրօացնել պետութեան եւ կառավարութեան դիրքը, ինչպէս եւ ուժ տալ տնտեսական հարցերու : Մասնաւորապէս պիտի զօրացուին վարչապետին իրաւասութիւնները եւ տնտեսական Գերագոյն Խորհուրդին հեղինակութիւնը :

Զարմանագան զրոյցներ շրջան կ'ընեն, Պ. Տումէրկի վերադարձէն ի վեր : Նոյնիսկ ըսողներ կան թէ պիտի հրաժարի : Դա – տարկ Փրէնսի վերաբերեալ տեղեկագրին հրատարակութիւնը տկարացում կը համարուի ազգ. դիմիթին համար : Սակայն եւ այնպէս, ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Պ. Տումէրկ պիտի շարունակէ տիրաբար վարել գործերը, սպառնալով լուծել երեսի ժողովը, եթէ դժուարութիւն յարուցանեն :

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՄԷՋ

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին լեհական պատուիրակը առջի օր բաղաքական յանձնաժողովին առջեւ հաստատեց իր երկրի արտաքին նախարարին, Գնդ. Պէքի յայտարարութիւնները՝ փոքրամասնութեանց դաշնագրի խզման մասին : Վճռապէս յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը չուզեր վիճաբանութեան բռնուիլ, որովհետեւ «այս խնդիրը չի մտներ Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին եւ իր յանձնաժողովներուն իրաւասութեան մէջ » : Լեհական կառավարութեան տեսակէտն այն է որ միջազգային ընդհանուր պայմանագիր մը կնճռուի փոքրամասնութեանց իրաւունքներու պաշտպանութեան համար » : Այս առթիւ ջարկը ուղղուած չէ որ եւ է պետութեան դէմ : Հարցը դրուած է, եւ Լեհաստան յստակ եւ վերջնական պատասխանի մը կը սպասէ» :

Վիճաբանութեանց ատեն, Լեհաստանի տեսակէտին ուժ տուին Եուկոսլավիոյ, Իրաքի (Նուրի փաշա), Հոլանտայի, Թուրքիոյ եւ Զուիցերիոյ պատուիրակները : Մեծ պետութեանց ներկայացուցիչները չխօսեցան :

Եուկոսլավիոյ պատուիրակը դիտել տուաւ թէ անբարոյականութիւն է կարգ մը պետութիւներ ազատ կացուցանել իրենց պարտաւորութիւններէն՝ փոքրամասնութեանց հանդէպ : Իր խօսքին ընդհանուր պայմանագիր մը կնճռուի

ԽՐԱՏ ՆՈՐԻՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒՄ ՀԱՅԿ, — 7.— ՌՈՒՍԵՐԵՆ (Ի.)

ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆԻ ՎԱՆՔԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ ԱՐՁԱՆԻ ԱՉՔԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

= • =

Ֆոտոթղթի Լա Տնիկէր, որ փարիզի իր զարունգիրքը հրատարակած էր 16 նոյեմբեր 1922-ին, շատ մարմնաւոր կերպով կը նկարագրէ Ռուսիոյ մէջ տեսածները։ Ան կ՚ըսէ, որ ինք ոչ մէկ ատեն ենթարկուած է եղած հալածանքին, որուն ենթարկուեցան ռուս ընկերվարականները։ Ան կը պատմէ, թէ ինչպէս ինք ձերբակալուելով, ստիպուած եղած է ամբողջ գիշերը անցնել ոստիկանական բաժանմունքի մը մէջ, ուր

ՖՈՒՏԲՈԼ և ԼՎԱ -- (ՏՈՒՐՆԻՐԻ ՎԵՐՋԸՆԹ)

»»•«««

Ընդհանուր առմամբ դժվար է ասել, թե ինչպիսի տպավորություն թողեցին Լուսանկարի ֆուտբոլիստները Երևանում անցկացված տուրնիրի վերջին խաղերում։ Ակնհայտ է, որ նրանք ունեն լավ տեխնիկական պատրաստություն, սակայն ֆիզիկական պատրաստության մակարդակը ցածր է։ Ինչպես հայտնի է, տուրնիրի ծրագրով նախատեսված էր 50 րոպե տևողությամբ երկու հանդիպում անցկացնել։ Սակայն խաղերի մեծ մասը տևեց 40 րոպե, որովհետև ֆուտբոլիստները հոգնում էին։ Ինչպես հայտնի է, Լուսանկարի ֆուտբոլիստները մասնակցում են ԽՍՀՄ առաջնության երկրորդ խմբում։ Ուստի նրանք պետք է ավելի լավ պատրաստվեին տուրնիրին, որպեսզի ավելի լավ արդյունքներ ցուցադրեին։

Ցավոք, մարզիչները այդ մասին չեն մտածել։ Նրանք ուշադրություն չեն դարձրել նաև այն բանին, որ ֆուտբոլիստները ոչ միայն պետք է տիրապետեն գնդակին, այլև պետք է ունենան լավ ֆիզիկական պատրաստություն։ Ֆուտբոլիստների մեծ մասը ոչ միայն չի տիրապետում գնդակին, այլև չի կարողանում ճիշտ ուղղությամբ վազել։ Ֆուտբոլիստների մեծ մասը ոչ միայն չի տիրապետում գնդակին, այլև չի կարողանում ճիշտ ուղղությամբ վազել։ Ֆուտբոլիստների մեծ մասը ոչ միայն չի տիրապետում գնդակին, այլև չի կարողանում ճիշտ ուղղությամբ վազել։

գոր շատ անիմաստ եւ անօգուտ կը գտնէի, եւ ասկէ յետոյ ալ չպիտի գումարուի:

Նախապէս Ընդհ. ժողովին կողմէ կ'ընտրուէր Քաղ. ժողովը: Հիմա, թաղականութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ պիտի ընտրուի, կառավարութենէն վաւերացուած ցանկի մը վրայէն: Այլ եւս Ընդհ. ժողով եւ Քաղ. ժողով չգոյուած են եւ անոնց փոխարէն վարչական խորհուրդ մը կազմուած է: Այդ խորհուրդին այլեւս չպիտի մասնակցի Պատրիարք Հայրը որ արդէն որ եւ է գործի չէր խառնուեր: Ան պիտի նախագահէ Կրօն. ժողովին եւ միայն հոգեւոր խնդիրներով պիտի զբաղի »:

Հայոց Պատրիարք Նարոյեան Էփ.— կ'աւելցնէ *Ջաման*,— մեր խմբագրին յայտարարեց թէ, վահան պէյ Սուրէնեանի ըսածին պէս ինք արդէն հիմնէն ի վեր Քաղ. ժողովին մէջ որ եւ է գործի չէր խառնուեր, եւ թէ ասկէ վերջ ալ միայն Կրօն. ժողովին պիտի նախագահէ եւ պիտի շարունակէ իր հոգեւոր պաշտօնը:

Իվան Միխայլով Պոլսոյ մէջ

Պոլսոյ թերթերը զարմանազան պատմութիւններ կը հրատարակեն Մակեդոնական կազմակերպութեան վարիչին, Իվան Միխայլովի մասին, որ այժմ Պոլիս կը գտնուի կնոջը հետ:

Պուլկարիայէն փախուստը տեղի ունեցած է հետեւեալ ձեւով.— սեպտեմբեր 7ին, երկաթուղիի պաշտօնեայ մը իր ինքնաշարժին մէջ առնելով Միխայլովն ու կինը, կը տանի Ռաբատ գիւղը, Վանկէլ Կալէվ անուն մէկուն տունը: Սեպտ. 9ին, երկու փախստականները նոյն ինքնաշարժով Պուրկազ կը մեկնին, տանտիրոջը յայտնելով թէ ուրիշ տուն փնտռելու կ'երթան: Անցեալ երկուշաբթի, առտուն կանուխ, կը մեկնին, Ֆաֆիա գիւղը որ 10 ֆիլոմէթր հեռու է թրքական սահմանէն: Ճամբան կը նստին Պուրկազցի Ափօսթոլ Փէթրովի ինքնաշարժը, ուր կը գտնուէր նաեւ Պուրկազցի Տոճթ. Պիրտարով: Ինքնաշարժը Ֆաֆիայէն Պուրկազ կը դառնայ եւ երկու վախստականները հետիոտն կ'առաջանան դէպի թրքական սահմանը:

Սահմանին ո՞ր կէտէն անցած են եւ ի՞նչպէս: Քննութիւնը դեռ չէ ճշդած այս կէտը: Փախուստին իբրեւ մեղսակից ձերբակալուածները պիտի դատուին հայրենադաւութեան յանցանքով որ կը տրամադրէ մինչեւ 5 տարի բանտարկութիւն եւ 20–100,000 լէվա տուգանք: Ներքին նախարարը այս առթիւ յայտարարած է. «Ոստիկանութեան ձեռքը կը գտնուին բոլոր անոնք որ պատրաստած են փախուստը կամ օգնած անոր»:

Պուլկար ներքին նախարարը յայտարարած է թէ՝ եթէ Միխայլով 3–4 ժամ ալ Պուլկարիա մնացած ըլլար, պիտի ձերբակալուէր ոստիկանութեան կողմէ:

Պուլկար կառավարութիւնը այս առթիւ ձերբակալած է 7 անձեր, իբրեւ փախստականին թաքստոց հայթայթող: Ասոնք դատարանի պիտի յանձնուին հայրենադաւութեան յանցանքով: Պրտերազմական նախարարութիւնն ալ կը բննէ թէ սահմանապահ սպաները եւ զինուորները թէ փախուստին օգնած են թէ ոչ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ մը, Մարիւանի, ձերբակալուեցաւ Լիլի մէջ, հաստատուած ըլլալով թէ վարիչն էր ապահովագրական խումբի մը: Հինգ տարիէ ի վեր կը գործէր, առանց իր հիմքին մատնելու: Վերջերս 300,000 ֆրանքի դրոշմաթուղթ յղացուած էր, եւ երեւան եկաւ որ գողութեան կազմակերպիչներէն մէկն է Մարիանի: Ձերբակալուեցան նաեւ հինգ մեղսակիցներ: Ոստիկանին սիրուհին ալ շատ մը գաղտնիքներ պատմեց:

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ զգալապէս կ'աւելնան Գերմանիոյ մէջ: Կառավարութիւնը կը շարունակէ պարգեւներ տրամադրել նորապսակներուն: Կ'ըսուի թէ ամուսնութեանց յաւելման բուն պատճառը ոչ թէ պարգեւն է, որ 1000 մարքէն իջած է 400ի, այլ պարտադիր աշխատանքէ ազատելու ձգտումը: (18–25 տարեկան երիտասարդները ենթակայ են պարտադիր աշխատանքի, բայց կ'ազատին, եթէ ամուսնացած են):

ՍՏԱԼԻՆԻ հիւանդութեան լուրը կը հերքուի պաշտօնապէս: Կը հաստատեն թէ Ստալին արձակուրդ առնելով գացած է հարաւային Ռուսաստան եւ կը շարունակէ իր սովորական գործունէութիւնը:

ՅՆԼԱՓՈԽԱԿԱՆ ընդարձակ դաւադրութիւն մը երեւան հանուեցաւ Սպանիոյ մէջ, բազմաթիւ թուղթեր բռնուած ըլլալով: Յեղափոխութիւնը միաժամանակ պիտի պայթէր թէ Մատրիտի եւ թէ գաւառի մէջ: Ապստամբները պիտի գրաւէին հանրային շէնքերը, օդը պիտի հանէին ներքին եւ պատերազմական նախարարութիւնները, ճամակատունը եւ Ապահովութեան տեսչութիւնը: Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան:

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Հ. Ց. Դ.

Պէյվի. ի ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը այս Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին 131, bis, bd. du Temple:

Ափֆի (Մարսէյլ) Առաջ խումբի ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Հայրենակից Մ. Գրիգորեանի ապարանքին մէջ:

ՎԱՆԱՆԴԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Ռօժանի «Անդրանիկ» խումբի ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ավետիս Ժան Ժօռէս, Ընկերվարականներու սրահը:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ
PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1, Bld. du Nord, 1, le Raincy (S. & O)

Վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին:

Ջրիավոր աշակերտուհիներուն թիւը լրացած է, կ'ընդունուին միայն մօտակայ աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով:

Վարժարանը կ'ապահովէ իր աշակերտուհիներուն առողջ դաստիարակութիւն: Ամով կ'աւանդուին ուսման բոլոր ճիւղերը, ֆրանսացի եւ հայ մասնագէտ ուսուցիչներու կողմէ: Հոգ կը տարուի հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներն ուն:

Մասնաւոր ուշադրութիւն կ'ընծայուի ձեռարուեստի եւ ձեռագործի ճիւղերուն:

Արձանագրութիւնները կը կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ կիրակի կէսօրերէ առաջ:

ՕՐԻՈՐԴԱՑ ԳԻՇԵՐՕՐԵԱ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՆԱՐԱՏ ՅԱԼՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒՅՐԵՐՈՒ

1, Place Chateau - St. GRATIEN (S. et O.)

Վարժարանս կ'ընդունի գիշերօթիկ աշակերտուհիներ, սկսեալ 6 տարեկան փոքրիկներէ: Ֆրանսերէն լեզուի, ֆրանսերէն աւանդութիւնք դասերուն եւ մարմնամարզ հնար մասնաւոր կարգադրութիւն եղած է մեր նախկին Ecole Libre-ի վարչութեան հետ, մեզ վերապահելով հայերէն լեզուի, ձեռագործի եւ հայերէնով աւանդութիւնք դասերը, ինչպէս նաեւ երգ, դաշնակ եւլն.:

ԱՄՍԱԿԱՆ 250 ՖՐԱՆՔ:

Մանրամասնու ծիւններու համար դիմել վարժարանի ցեսչութեան ցօրեքշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի օրեր:

Հաղորդ. միջոց.— կառ Տիւ Նօրէն Անկիէն եւ անկէ Օթօպիւս:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՊԱՆԵՒՕ-ՔԱՇԱՆ Մ.ՃԻՒՂԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻԻ*
վարը կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէսգիշեր
Bagneux, 150, Route d'Orléans սրահին մէջ
Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Լ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստ, բաժին.— Արտասանութիւն, երգ, պար մասնակցութեամբ՝ ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ, ՕՐ. ՆԵՆԵՍԵԱՆԻ, ՕՍՄԱՆՃԵԱՆԻ եւ փոքրիկ ՌԷՅԻՆՃԻ:
Պ. Պ. ԴԱՆԹԱՐՃԵԱՆ եւ ԹՈՐՈՍԵԱՆ:
Նուագ՝ Թառիստ *ԳԱՐԵԳԻՆ* եւ «*ԵՔՐԱՏ*» նուագախումբը:
Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:
Դիմաքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք:
Ծանօթ.— Դաշտահանդէսին առթիւ ծախսուած տոմսերը իզօրու են:
Հաղ. միջոց՝ փօրթ տ'Օրլէանէն առնել 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել պանեէօ, ուրկէ տասը քայլ բեռու է սրահը:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ԻՐ ԴՕՐՄԱՆԱՏԱՆ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին
Salle des Conférences, 7, rue Trétaigne, Paris 7

Դեղարուեստական բաժին սիրայօժար մասնակցութեամբ դաշնակահար ՏԻԿԻՆ ՐՆՔՊՊՊԵԱՆԻ, պար:
Դիմաքերու վաճառկութեան համար մուտք 2 ֆրանք:
Հաղ. միջոց.— *Մէթրօ՝* Jules-Joffrin եւ Simplon, *օթօպիւս՝* J. BJ. AM AH DF)31 եւ DG)34:

ԹԱՏԵՐԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՄԱԹՕՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԱԾ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Սեպտեմբեր 29ի Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
ՔՐԷՄԼԻԷՆ – ՊԻՍԷՔՐԸ, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ,

13, Rue Pierre Curie à Kremlin-Bicêtre

Արտասանութիւն, երգ, արեւելեան ու եւրոպական պարեր եւ ծրի պարգեւաբաշխութիւն:

Կը ներկայացուի՝ **«ՀԷՔԵԱԹ"Ը** եւ **ՊԱՇՏՕՆՍ ՒՌԲՄԲԱԼ Է**
Կը մասնակցին՝ Օր. ԱՍՏՂԻԿ, Պ.Պ. ԲԱԲԻԼՈՅԵԱՆ, Ն. ՊՇԻԿԵԱՆ, ՄԵԼԻՔԵԱՆ եւլն.
Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:
Կը նուագէ *«ԵՐՓԱՍ»* նուագախումբը:
Տոմսերու գիներ՝ 10, 5 եւ անգործներու համար 3 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին՝ նպարավաճառ Թրավէսա ի, 17, rue Damesme, փարիզ (13) եւ Պ. Լուտէր ֆէնէրճեանի մօտ 24, Ave. Porte d'Italie, փարիզ (13):

ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՏԵՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հաղաքաժիններ փալիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2-5 ֆրանք:

ՎԱՃԱՌԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong
Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

ԾԱԽՈՒ Է կանոնիկ փոքր գումարով, առեւտրական կեդրոնի մէջ, պղպեղի խանութ մը: Դիմել՝ Mr. GRIE, *7, rue PAUL LELONG, Paris, Téléphone: Gut. 40-37:*

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Lx. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*
ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քոնի՝ **SOMYL**ով: Քուրսն եւ պրիճ. առաքմաշարը՝ շատ թեթեւ. քրոմէ-մետաղով, կը վերափոխենք ձին առաքմաշարեր: Երախաներու առաքմաներու շուկում:

Կ'ընդունի 9-12 եւ 2-7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)
Métro Danube **Autobus: M. & BH.**

ԽՈՐՀՐԴԱՑՅԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌԱՅԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանթի եւ մարշան փոխելի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05-93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire-ի յարկաբաժինին մէջ)

ԽՈՀԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտակայ գաւառէ մը կ'ուզուի 30-45 տարեկան փորձառու եւ վարպետ խոհարար մը որ գիտնայ պատրաստել արեւելեան ամէն տեսակ կերակուրներ, խմորեղէններ եւ անուշեղէններ: Զեռնտու պայմաններ: Դիմել ստիպողաբար «ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ» վարչութեան:

ՅՕՒՇԱՖՏԵՐ

Ֆր. Կ. Խաչի Իսկ լէ Մուլինոյի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 8.30ին իր Դարմանատան մէջ, Կարեւոր օրակարգ:

Ֆր. Կ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին ժառուամանկապարտէզի սրահին մէջ, կը հրաւիրուին անդամներն ու համակիրները:

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ Վարժարանի վերջին տեսուչ Ողբ. Գէորգ Աբուլեանի ժառանգ տարելիցին առթիւ, վաղը Կիրակի Փարիզի Հայոց Եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր Հոգեհանգիստ: Իր յիշատակը յարգող բոլոր սաները եւ հայրենակիցները կը հրաւիրուին ներկայ ըլլալ:

ՍԻՆԹ ԷՒՐԻՆԻ Ֆր. Հ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին ընդհ. ընկերական ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին Հայոց եկեղեցիին սրահին մէջ: Օրակարգ.— Դպրոցի խնդիր եւ ընթացիկ հարցեր: Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներկայանալ անդամատեղիներով:

ՄԱՐՍԷՅԻԱՑԻ ԱՐԲԵՐԴԻ եւ Ցարգիչ գիւղերու Երիտասարդաց Միութեան ընդհ. ժողովը այս Երկուշաբթի իրեկոյ ժամը 9ին Պատտը լա Փուրշ սրահը: Զհոյց՝ նոր մշակուած ծրագրի եւ նպատակի: Կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր հայրենակիցները ներկայ գտնուիլ այդ ժողովին:

Գործ կը փնտռէ

Պատուաւոր հայ կին մը տնական աշխատանքներու համար օրավարձով կամ ամսականով: Դիմել տիկին ԱՐՓԱՃԵԱՆի, 139, Ave. d'Italie. Paris (13):

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (53)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ — Թարգմ. Ժ.

— Այո, պատասխանեց Լէյտին վերջապէս՝ ցած ձայնով մը:

— Շատ ազէկ, ըսաւ Ամերիկացին. կարծեմ Միլլի Ֆլօվըրը ամուսնացաւ Ալֆրէտ Ճէքքինին հետ...

— Վայ անպիտան, բնաւ չէի խորհած այդ մասին, կխմաց գաղտնի ոստիկանը:

— Շարունակ այդ մասին կը խորհէի, ըսաւ Էտուըրտ. ճիշդ է, այն պէս չէ՞, Տիկին. լաւ, հիմա այլեւս Լէյտին կը ձգենք որ իր ուզածը ըսէ, բժիշկը համաձայն է հարկաւ...

— Համաձայն եմ այն բոլոր բաներուն որոնք յստակ են ու որոշ, պատասխան տուաւ բժիշկը. շատ լաւ եզաւ... չէի՞ ըսեր միշտ որ երեւան պիտի գայէք...

Լէյտի Զիլ մատանիներուն հետ խաղաց քանի մը վայրկեան՝ նայուածքը վար կախած: Ամերիկացին հասկցաւ թէ անիկա մատանիներուն չէր նայեր կամ կը նայէր, բայց չէր տեսներ զանոնք. անոր միտքը ուրիշ տեղ էր. յանկարծ վեր նայեցաւ ու ըսաւ.

— Ես Ալֆրէտ Ճէքքինին հետ ամուսնացայ. ամսապարտնքով կնքուած ամուսնութիւն մըն էր եւ ձախողեցաւ... չի խորհեցայ... իրարու յարմար չէինք, բաժնուեցանք. դնաց, չեմ գիտեր ուր, եւ իր մասին լուր չառի մինչեւ պանդոկին հանդիպումը... մեր բաժանումէն յետոյ ես իմ ապրուստս կը շահէի. նախ գրասենեակ մը աշխատեցայ, յետոյ բժիշկ Պրաունին քով՝ իբրեւ քարտուղար... ամուսնութեանս մասին մարդու բան չէի ըսած. այս գործը սկսելէն առաջ էր որ բժիշկին պատմեցի... վերջը, երբ Զէյմըմ էի Սըր ճօնը ձեռքս խնդրեց... Ութը տարիէ ի վեր Ալֆրէտէն լուր առած չըլլալով խորհեցայ թէ կընայի դարձեալ ամուսնանալ եւ ամուսնացայ... բայց... Լէյտի Զիլ վարանեցաւ քանի մը րոպէ յետոյ չարունակեց — Սըր ճօնին երբեք չյայտնեցի նախորդ ամուսնութեանս պարագան... չի գիտեր, չէի ուզեր որ գիտնար... ծեր է եւ...

Տիկինը ոտքի ելաւ եւ սենեակէն հեռացաւ. գաղտնի ոստիկանը արդէն չեղաւ այս անգամ. սեղանին վրայ նայեցաւ՝ մտածկոտ ու յանկարծ Ամերիկացին քովը երթալով վախցաց անոր ականջին.

— Ահաւասիկ պատճառը...

— o —

ԳԼՈՒԽ 21ՐԴ
ԾԱՆԿՈՒԱԾ ԳԼՈՒԽՈՎ ԿԻՆԸ

Բժիշկ Պրաուն խմացաւ այդ երկու բառերը եւ յանկարծ Ամերիկացիին ու ոստիկանին դառնալով ըսաւ.

— Պատճառ, պատճառ, անշուշտ, որ անիկա պատճառ ունէր. լուսինին, ահաւասիկ թէ ինչ կ'ուզէր ան. իմ կարծիքովս սխալ էր անոր բռնած ճամբան, ըսի իրեն այն օրէն ի վեր որ ինծի յայտնեց իր գաղտնիքը... բայց դո՞ւք ինչ ըսել կ'ուզէք այդ բառը գործածելով. չըլա՞յ թէ...

— Իրաւ մի անցնիր, ընդմիջեց ոստիկանը. որ ուէ բան, որ եւ է մարդու վերագրե՛ ձ չունինք առայժմ, թէեւ չեմ ըսեր թէ ինչ պիտի ընենք երբ խնդիրը յառաջանայ... դիւրութեամբ կարելի է ըսել որ Լէյտի Զիլը պատճառ մը ունէր Ալֆրէտ Ճէքքինը մէջտեղէն վերցնելու համար. խոստովանեցաւ թէ տարիներ առաջ անոր հետ ամուսնացած էր եւ բնականաբար չէր ուզեր որ անիկա յարաբերութեան մէջ մտնէր այն մարդուն հետ որուն հետ երկրորդ անգամ ըլլալով ամուսնացած էր... բայց չենք կրնար ամբաստանել զինքը թէ թունաւորած է Ալֆրէտը. մենք կ'աշխատինք մեր կրցածին չափ տեղեկութիւն հաւաքել. Ալֆրէտ Յոնսուորուած էր...

Բժիշկ կտրեց անոր խօսքը եւ ըսաւ.

— Ինծի նայէ բարեկամ, ես քու կարծածդէդ աւելին գիտեմ. Ի ս յարաբերութեան մէջ մտայ — իմ հաշուոյս — ներքին նախարարութեան հետ եւ գիտեմ որ Զոյնը Ալֆրէտին ուղարկած էր տունէն չհնուած չաքարներու մէջտեղով զրոս տուփի մէջ դրած՝ զի չանը կը պահէր... այս բարեկամդ ինչո՞ւ Անգլիա եկաւ... որպէսզի չնութիւններ կատարէ այն ընկերութեան կողմէ զոր Ալֆրէտ կը ներկայացնէր այստեղ. այդ ընկերութիւնը յայտարարած է մեր թերթերուն մէջ՝ ջոցաւ թէ ինչ կը հաւատայ կամ կը կասկածի — ինչպէս որ կ'ուզէք — որ ձէքքին մէջտեղէն վերցուած է մէկու մը կողմէ որ թշնամի էր ընկերութեան. շատ ազէկ. ի՞նչ գիտէք կամ չէ՞ք խորհած այն հաւանականութեան մասին որ շաքարը անոր տրուած կրնար ըլլալ այդ թշնամիներուն կողմէ. Թերեւս անոնք գործակալ մը ունէին — հաւանաբար կին մը — նաւուն վրայ. շաքարը ո՞վ տուաւ անոր. հաւանական՞ն է որ Լէյտի Զիլը որ պատահաբար հանդիպեցաւ ձէքքինին տասը կամ տասնմէկ տարուան անյայտացումէ մը յետոյ — երբ զայն մեռած կը համարէր այլեւս — թուղ նաւուր շաքար ունենար իր գրպանը. բոլորով անիմաստ է ոստիկա... բայց նկատի ունենալով ընկերութեան կասկածները, անիմաստ չվիտի ըլլար խորհիլ թէ իրենց թշնամիներուն կողմէ սարքուած էր ամէն ինչ... լաւ մտածեցէք...

— Որ եւ է թելադրութիւն ունի՞ս, հարցուց ոստիկանը կէս հեգնական. պատրաստ ենք ականջ տալու որ եւ է, խորհուրդի, թելադրանքի կամ տեղեկութեան ...

— Գիտէք այն մարդիկը որոնց հետ էր ան նաւուն վրայ, ըսաւ բժիշկը. անկարելի չէ. յետոյ նաեւ իր ուղեկիցները՝ Լիվըրփուլէն մինչեւ Լոնտոն. գուցէ անոնցմէ մէկուն մը կողմէ որ թշնամի էր ընկերութեան. շատ ազէկ. ի՞նչ գիտէք կամ չէ՞ք խորհած այն հաւանականութեան մասին որ շաքարը անոր տրուած կրնար ըլլալ այդ թշնամիներուն կողմէ. Թերեւս անոնք գործակալ մը ունէին — հաւանաբար կին մը — նաւուն վրայ. շաքարը ո՞վ տուաւ անոր. հաւանական՞ն է որ Լէյտի Զիլը որ պատահաբար հանդիպեցաւ ձէքքինին տասը կամ տասնմէկ տարուան անյայտացումէ մը յետոյ — երբ զայն մեռած կը համարէր այլեւս — թուղ նաւուր շաքար ունենար իր գրպանը. բոլորով անիմաստ է ոստիկա... բայց նկատի ունենալով ընկերութեան կասկածները, անիմաստ չվիտի ըլլար խորհիլ թէ իրենց թշնամիներուն կողմէ սարքուած էր ամէն ինչ... լաւ մտածեցէք...

— Որ եւ է թելադրութիւն ունի՞ս, հարցուց ոստիկանը կէս հեգնական. պատրաստ ենք ականջ տալու որ եւ է, խորհուրդի, թելադրանքի կամ տեղեկութեան ...

— Գիտէք այն մարդիկը որոնց հետ էր ան նաւուն վրայ, ըսաւ բժիշկը. անկարելի չէ. յետոյ նաեւ իր ուղեկիցները՝ Լիվըրփուլէն մինչեւ Լոնտոն. գուցէ անոնցմէ մէկուն մը կողմէ որ թշնամի էր ընկերութեան. շատ ազէկ. ի՞նչ գիտէք կամ չէ՞ք խորհած այն հաւանականութեան մասին որ շաքարը անոր տրուած կրնար ըլլալ այդ թշնամիներուն կողմէ. Թերեւս անոնք գործակալ մը ունէին — հաւանաբար կին մը — նաւուն վրայ. շաքարը ո՞վ տուաւ անոր. հաւանական՞ն է որ Լէյտի Զիլը որ պատահաբար հանդիպեցաւ ձէքքինին տասը կամ տասնմէկ տարուան անյայտացումէ մը յետոյ — երբ զայն մեռած կը համարէր այլեւս — թուղ նաւուր շաքար ունենար իր գրպանը. բոլորով անիմաստ է ոստիկա... բայց նկատի ունենալով ընկերութեան կասկածները, անիմաստ չվիտի ըլլար խորհիլ թէ իրենց թշնամիներուն կողմէ սարքուած էր ամէն ինչ... լաւ մտածեցէք...

— Որ եւ է թելադրութիւն ունի՞ս, հարցուց ոստիկանը կէս հեգնական. պատրաստ ենք ականջ տալու որ եւ է, խորհուրդի, թելադրանքի կամ տեղեկութեան ...

— Գիտէք այն մարդիկը որոնց հետ էր ան նաւուն վրայ, ըսաւ բժիշկը. անկարելի չէ. յետոյ նաեւ իր ուղեկիցները՝ Լիվըրփուլէն մինչեւ Լոնտոն. գուցէ անոնցմէ մէկուն մը կողմէ որ թշնամի էր ընկերութեան. շատ ազէկ. ի՞նչ գիտէք կամ չէ՞ք խորհած այն հաւանականութեան մասին որ շաքարը անոր տրուած կրնար ըլլալ այդ թշնամիներուն կողմէ. Թերեւս անոնք գործակալ մը ունէին — հաւանաբար կին մը — նաւուն վրայ. շաքարը ո՞վ տուաւ անոր. հաւանական՞ն է որ Լէյտի Զիլը որ պատահաբար հանդիպեցաւ ձէքքինին տասը կամ տասնմէկ տարուան անյայտացումէ մը յետոյ — երբ զայն մեռած կը համարէր այլեւս — թուղ նաւուր շաքար ունենար իր գրպանը. բոլորով անիմաստ է ոստիկա... բայց նկատի ունենալով ընկերութեան կասկածները, անիմաստ չվիտի ըլլար խորհիլ թէ իրենց թշնամիներուն կողմէ սարքուած էր ամէն ինչ... լաւ մտածեցէք...

— Որ եւ է թելադրութիւն ունի՞ս, հարցուց ոստիկանը կէս հեգնական. պատրաստ ենք ականջ տալու որ եւ է, խորհուրդի, թելադրանքի կամ տեղեկութեան ...

— Գիտէք այն մարդիկը որոնց հետ էր ան նաւուն վրայ, ըսաւ բժիշկը. անկարելի չէ. յետոյ նաեւ իր ուղեկիցները՝ Լիվըրփուլէն մինչեւ Լոնտոն. գուցէ անոնցմէ մէկուն մը կողմէ որ թշնամի էր ընկերութեան. շատ ազէկ. ի՞նչ գիտէք կամ չէ՞ք խորհած այն հաւանականութեան մասին որ շաքարը անոր տրուած կրնար ըլլալ այդ թշնամիներուն կողմէ. Թերեւս անոնք գործակալ մը ունէին — հաւանաբար կին մը — նաւուն վրայ. շաքարը ո՞վ տուաւ անոր. հաւանական՞ն է որ Լէյտի Զիլը որ պատահաբար հանդիպեցաւ ձէքքինին տասը կամ տասնմէկ տարուան անյայտացումէ մը յետոյ — երբ զայն մեռած կը համարէր այլեւս — թուղ նաւուր շաքար ունենար իր գրպանը. բոլորով անիմաստ է ոստիկա... բայց նկատի ունենալով ընկերութեան կասկածները, անիմաստ չվիտի ըլլար խորհիլ թէ իրենց թշնամիներուն կողմէ սարքուած էր ամէն ինչ... լաւ մտածեցէք...

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

ԵՐԹԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ՝ Mer. : [OLBIAC]

ԲՒՒԱՆԱՒՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	Տարեկան	Վեցամսեայ	Երամսեայ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
23
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
23 Septembre
1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2607

Ցմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՒՓԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՔԻՉ ՄԸ ԳՈՒՐԳՈՒՐԱՆՔ ԵԻ ՁԻԳ

— ∞ —

Անցեալ կիրակի, Հարեւանցի յիշեցուցինք տարբերան պարտականութիւն մը,— Շարժում մը, ճիգ մը, ոչ միայն մեր լեզուն խօսելու, այլ եւ անոր ոգին պահելու համար:

— «Մինչեւ իսկ թերթերու եւ գիրքերու մէջ դուք չէ՞ք հանդիպիր բազմաթիւ բրէաբանութեանց, քառ թէ ասացուածք:

Մեր բանաստեղծներն անգամ, տակաւին չսորվեցան մոռնալ զանի ու չիկեաբը, բաղն ու սիամբիլը:

... Ո՞վ պիտի կրնար պնդել թէ կարելի է անվթար պահել այս կամ այն լեզուին անհատականութիւնը, երբ ամէնէն հարազատ երգդ իսկ օտար բառերով թեւ կ'առնէ...»:

Այս տաթիւ, համարձակեր էինք օրինակ ցուցնել Թուրքը:

Ահաւասիկ նորաթիւին մը եւս, ա՛յն կողմէն.— Սեպտ. 26ը հռչակուած է «լեզուի մաքրութեան օր»:

Այդ օրը, բոլոր Թուրք թերթերը յօդուածներ պիտի հրատարակեն, առանց արաբերէն, պարսկերէն կամ ֆրանսերէն բառ ըսելու:

Հիմա բաղդատեցէք այս անհնարին ճիգը, խորթ եւ խառնիճաղանճ լեզու մը գտնելու, ազգայնացնելու այս աշխատանքը, մեր անփոյթ եւ անկերպարան, ընդվզեցուցիչ ուղղութեան հետ: Այն ալ՝ յղկուած, մշակուած, ճկուն եւ հարուստ լեզուի մը հանդէպ:

Անոնք որ պատեհութիւն ունին օրը օրին եւ կանոնաւորաբար հետեւելու Հայ մամուլին, անոնք միայն կրնան ըմբռնել այս կացութեան ամբողջ ողբերգութիւնը:

Տասը, մինչեւ անգամ քսան – երեսուն տարի առաջ Թուրքիայէն հեռացած գրող–բրոցներ՝ տակաւին չեն կրցեր թօթափել Թրքաբանութեան հետքերը, թէ բառերով եւ թէ բացատրութիւններով:

Նոյն իսկ այն սերունդը որ արտասահման անցաւ դեռ չկազմուած, ան ալ կը մատնէ խոր վարակումներ:

Այնինչ, Ամերիկայի մէջ, հետզհետէ կը խմորուի լեզու մը, անգլեւաքսոն կնիքով:

Կարդացէք միայն Թարգմանութիւնները եւ պիտի համոզուիք: (Օրինակ՝ Նիւ Եորքի դատավարութեան առթիւ խօսուած ճառերուն եւ առօրեայ քաղաքական լուրերու հայերէնը):

Ֆրանսայի համար դեռ կանուխ է, բայց ապահովաբար չպիտի ուշանայ խաթարումը, եթէ ամէն բան բախտին ձգուի:

Բայց միայն օտարաբանութիւնները կամ օտար միջավայրի ազդեցութիւնները չեն որ աւեր կը ցանեն, կ'եղծեն ու կ'այլանդակեն արդի աշխարհաբարը:

Փարիզէն մինչեւ Ամերիկա, Պալքաններէն մինչեւ Սուրիա ունինք անհամար գրողներ, որոնք իրենց ուղածին կամ գիտցածին պէս կը խաղան լեզուին հետ:

Եւ ունինք խմբագիրներ որոնք նոյնութեամբ գրաշարին կը յանձնեն զանոնք:

Բառեր խառնածին: Յօդեր չդիմացող, առանց հատուածի կամ վերջակէտի: Նախադասութիւններ՝ 60ական թուականներէն մնացած: Կովկասեան հետքեր, որոնք ոչ հայկական են եւ ոչ ալ գիտական կամ գեղարուեստական, այլ բերնէ բերան «քլիշէ» դարձած:

Այս բոլորը կրնաք ժողվել բուռ–բուռ, նոյն իսկ խմբագրականներու կամ գլխաւոր յօդուածներու մէջ:

Անշուշտ չէք սպասեր որ վաստակը չարենք այստեղ:

Այդ աշխատանքն ալ կատարած ենք պարբերաբար, եւ պիտի շարունակենք, որքան Թոյլ կուտան օրաթերթի մը պայմանները:

Եթէ այս ողբերգութեան մէկ մասը հետեւանք է տգիտութեան, միւսը հարկ է վերագրել արեւելեան հոգեբանութեան մը, —Աստիճ ալ կ'ըլլայ, անանկ ալ: Ո՞վ է հակցողը, ո՞վ է հարցնող փնտռողը...

Թող չվիրաւորուին մեր պատուարժան գրոց–բրոցները, եթէ յայտարարենք թէ այս երեւոյթը կը նշանակէ ոչ միայն անգիտութիւն կամ ապիկարութիւն, այլ եւ՝ ազգային արժանապատուութեան պակաս:

Ահա Փարիզ ենք եւ աշխարհի բոլոր պողոտաներուն վրայ:

Կրնա՞ք ցուցնել որ եւ է օտար մամուռականութիւն, որ հանդուրժէ իր սեփական լեզուի խաթարման, ժեմ–չժեմ գրիչներու անպատկառութեամբ:

Անոնք բազմազան միջոցներ ունին, լեզուի պահպանման եւ զարգացման համար:

Եւ սակայն, բազմաթիւ աչքեր կը հսկեն մինչեւ իսկ առօրեայ մամուլին վրայ, կը մատնանշեն թերացումները, կարգի կը հրաւիրեն մեղանչողները:

Իսկ մենք ի՞նչ ունինք այս բոլորին դիմաց, բացի մեր չարժուն պաշարէն, մամուլին ու գիրքերէն:

Նոյն իսկ երեւանը չար ոգի մը գարձաւ այս ճամբուն վրայ, տասը թերօք նորութեան դիմաց հարիւր յիմարանութիւն հրապարակ նետելով: Այն աստիճան որ, կարելի չէ հասարակ լուր մը արտատպել, առանց թարգմանելու կամ վերակազմելու:

Մեր լեզուն ալ, տարագիր՝ մեզի պէս, ամէնէն առաջ կը կարօտի մեր խորանին եւ գիտակից գուրգուրանքին:

Ճիգ մը, չարժում մը, դառնալու համար անոր ալ արժան պահակները:

Ջիչ մը բարեխղճութիւն եւ ուշադրութիւն, տարրական նախանձախնդրութիւն մը եւ թեթեւ ճիգ մը պիտի բաւէին սահմանափակելու չարիքը:

Ոչ ուղեցոյցները կը պակսին, ոչ ալ կենդանի օրինակները:

Մնդրագիր թէ յօդուածագիր պիտի գդան թէ քրէական յանցագործ պիտի ըլլայ եւ անհոգութեան տալ, կամ չգիտնալ ու չսորվիլ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞նչ ընել վտարուած օտարականները

Պ. Սթէֆան Լոզան, «Մաթէն»ի խմբագրապետը, կրկին յուզելով անբաղձալի օտարականներու խնդիրը, կ'ըսէ թէ ամէն մը ստացած է ռուսական նախկին դեսպան Պ. Մաքլաֆ – վէն, այս հարցի մասին: Նախկին դեսպանը կը գրէ.

— «Առաջ կը բաւէր հրամայել որ հեռանայ յանցաւոր օտարական մը, կամ կարելի էր սահմանագլուխ ա – ռաջնորդել զայն: Այսօր անգործադրելի է այս միջոցը: Ինչո՞ւ համար: Որովհետեւ գրեթէ ամէն տեղ պար – տաւորիչ վիզայի միեւնոյն դրութիւ – նը հաստատած են, երկիր մը մտնելու համար: Եթէ արտաբնակը չունի վաւերացուած անցագիր մը, չի կրնար հեռանալ վտարող երկրէն: Անշուշտ կարելի է իր երկրին սահմանագլուխը առաջնորդել զայն: Բայց, ի՞նչ ընել եթէ իր սահմանագլուխը հասնելու համար, պիտի անցնի ուրիշ երկիրնե – րէ: Պէտք է կնքուած վակոնները միջազգային պայմանագրութի՞ւն մը հաստատել: Կրնա՞ք ըսել թէ բանիի կը նստի այդ »:

« *Մաթէն* » այս անպատեհութեան վրայ կ'ուշադրէ ուրիշ մը: Պատե – բազմէն ի վեր դժբախտներու նոր դասակարգ մը երեւան եկած է, — անոնք որ հայրենիք չունին կամ չեն կրնար վերադառնալ: Շատ խոշոր թիւ մը կը կազմէ անոնց հարբանիը: Միայն Ֆրանսայի մէջ հարիւր հազարի մը կը հասնի: Առէջ ռուս փախստականի մը պարագան: Մարդը յանցանք մը կը գործէ կամ սխալ մը կը վերագրեն ի – րեն: Կ'ազդարարեն որ հեռանայ Ֆրանսայէն: Մարդը չի կրնար, որովհետեւ ռուսական հողը արգիլուած է իրեն համար: Այն ատեն դատի կը բաշեն, իբրեւ անսաստող արտաքսման վճիռի մը եւ կը դատապարտեն: Բանտէն ելլելէ վերջ, իրեն կը հաղորդեն միեւնոյն վճիռը զոր միշտ չի կրնար գործադրել: Այս անգամ կը դատա – պարտեն յանցանքի կրկնութեան համար: Եւ խաղը կը շարունակուի անվերջ: (Ինչպէս Հայերու համար): Գիտէ՞ք ինչ կ'արժէ պետութեան համար այս բոլորը: Վերջերս ուսումնասիրութիւն մը հրատարակուեցաւ « Պատժական Իրաւունք » հանդէսին մէջ, ուր կը պատմուի թէ արտաքսեալ մը 29 անգամ դատապարտուած է, 28, 368 ֆրանքի նստելով պետութեան վրայ:

Այս իրողութիւնները պարզելէ յետոյ, « Մաթէն » կ'առաջարկէ հաստատել աշխատանքի գաղութներ կամ բանակատեղիներ, ուր փոխադրուին այն բոլոր օտարականները որոնք արտաքսման դատապարտուած ըլլալով, չեն կրնար հեռանալ Ֆրանսայէն եւ վերադառնալ իրենց սեփական երկիրը:«Ֆրանսա բաւական մօտաւոր կամ հեռաւոր կղզիներ ունի, բաւական հող Ափրիկէի մէջ կամ այլուր, կազմակերպելու համար աշխատանքի գաղութներ »:

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

»»»··«««

Լեհաստան առ այժմ կը տառապի իր բանաձեւը

Ազգերու Դաշնակցութեան բաղաքական յանձնաժողովի առջեւ օրուան նիստին մէջ, լեհական ներկայացուցիչը տեղի տալով մասնաւորապէս Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ ենթակայութիւններուն, ետ առաւ իր բանաձեւը, փոքրամասնութեանց հարցի մասին:

Օրակարգը՝ նախորդ օրուան նիստին շարունակութիւնն էր: Պուլկարական պատուիրակը ընդունելով հանդերձ Լեհաստանի օրինաւոր պահանջը, կանխահաս գտաւ միջազգային խորհրդաժողովի առաջարկը եւ յայտարարեց թէ պէտք է պահպանել դաշնագիրներու համաձայն փոքրամասնութեանց տրուած իրաւունքները: Աւստրալիոյ ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ փոքրամասնութեանց խնդիրը էապէս եւրոպական հարց մըն է եւ աւելորդ է ամբողջ աշխարհի վրայ տարածել զայն: Անգլիոյ ներկայացուցիչը բացատրեց թէ փոքրամասնութեանց վերաբերեալ դաշնագիրները որեւէ պարտականութիւններ, նոյնիսկ ալ իրաւունքներ կը տրամադրեն: Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը 1929ին գումարուելով Մատրիտի մէջ, յստակօրէն այն կարծիքը յայտնած էր թէ փոքրամասնութեանց դաշնագիրները չեն ձգտիր տիեզերական կարգադրութիւն մը հաստատել· անոնց գլխաւոր նպատակն է լուծել յատկապէս եւրոպայի վերաբերեալ հարցեր: Հետեւաբար, արդարացուցիչ պատճառ մը չկայ ամբողջ աշխարհի համար գործադրելու զայն, որովհետեւ այդ պարագային դժուարութիւններ պիտի ծագին հոն ուր չկան:

Ինչ կը վերաբերի միջազգային խորհրդաժողովի առաջարկին, Մեծն Բրիտանիա սկզբունքով հակառակ չէ, բայց պէտք է վստահ ըլլալ յաջողութեան մասին:

Յետոյ խօսք առաւ իտալական պատուիրակը, շեշտելով թէ խնդիրը պէտք է ճնշուի շահակից պետութեանց եւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին միջեւ:

Ֆրանսայի պատուիրակը երկար ճառ մը խօսեցաւ, սուր ակնարկներ ուղղելով Լեհաստանի: Ըսաւ թէ Ֆրանսայի դիրքը հիմնուած է Ռրնանի հետեւեալ տեսութեան վրայ·— «Ի՞նչ է ազգը: Յիշատակը՝ միասին կատարուած մեծ գործերու եւ ընդհ կատարելու կամքը »: Ենթադրենք թէ հրաշքով մը բոլորս համաձայնեցանք միջազգային խորհրդաժողով մը գումարելու, որպէսզի ճնշենք փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան խնդիրը: Կը մտածէ՞ք թէ օրուան այս ժամուն այդպիսի խորհրդաժողով մը իր՞նչ շփոթութիւն պիտի պատճառէ: Ուրն իսկ եւրոպայի հիմերն են որ փորձութեան պիտի ենթարկուին: Փոքրամասնութեանց համար չկան ընդհ· պարագաներ, այլ կան միայն մասնաւոր պարագաներ: Ատոր համար էր որ 1919ին եւ 1920ին փոքրամասնութեանց վերաբերեալ պայմանագիրներ շինուեցան կարգ մը պետութեանց համար, եւ չկազմուեցան ուրիշներու համար: Երբեմ միտէ չէ անցած տեսակ մը նուիրապետութիւն հաստատել ժողովուրդներու, պետութիւններու միջեւ: Դաշնագիրներու տրամադրութիւնները միշտ իրենց ընդհանուր ձեւին մէջ մնալու սահմանուած չեն: Զանոնք ստորագրող պետութեանց, Ա· Դ· խորհուրդին կ'իյնայ ճնշել

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

Ահեղի աղէտ մը Ճափոնի մէջ

»»»··«««

18 ՔԱՂԱՔՆԵՐ ՎՆԱՍՈՒԱԾ, 1280 ՄԵՌԵԱԼ, 3840 ՎԻՐԱՒՈՐ, 503 ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ

Երկար ատենէ ի վեր չտեսնուած մրրիկ մը սեպտեմբեր 21ին ահ ու սարսափ, մահ ու աւեր ցանեց Ճափոնի մէջ: Վնասուեցան 18 քաղաքներ, իսկ ճարտարագործական կեդրոն մը, Օզակա գրեթէ ամբողջովին կործանեցաւ: Առաջին օրուան հաշիւներուն համաձայն, մեռած էին 1280 հոգի, վիրաւորուած՝ 3840, անհետացած 503: Մեռելներուն գրեթէ կէսը մանուկներ են, իսկ 1067ը՝ Օզակաճքաղաքէն: Աւելի քան երկու հազար տուներ եւ 720 առեւտրական շէնքեր բոլորո – վին կործանեցան: Անպատսպար կը մնան 200,000 հոգի: Բանակը շարժ – ման մէջ դրուեցաւ, օգնութեան հասնելու համար աղէտեալներուն:

Աղէտին ամէնէն տհաւոր պարագան կը կազմէ բազմաթիւ մանուկներու եդերական մահը՝ դպրոցներու փլատակներուն տակ՝ Փոթորիկը պայթեցաւ երբ տղաքը դաս կ'առնէին եւ 87 դպրոցներ կործանեցան: Փլատակներուն տակ մնացած մանուկներու թիւը կը հաշուեն 421 հոգի: Շփոթութիւնը այնքան մեծ էր որ կարելի չեղաւ անմիջապէս օգնութեան հասնիլ այս դժբախտներուն:

Բազմաթիւ ճաւեր ցամաք նետուեցան մրրիկի պահուն, որ պայթեցաւ Ճափոնի սրտին վրայ, ուժգնակի հոսկայական հանիի մը ուժգնութեամբ: Հովին արագութիւնը կը հասնէր ժամական 75 մղոնի: Հեռագրի եւ հե – ռախօսի բոլոր հաղորդակցութիւն – ները կտրուեցան աղէտեալ վայրերուն եւ Ճափոնի մնացեալ մասերուն մի – ջեւ, իսկ Օզակա քաղաքը թաղուեցաւ մութին մէջ: Միայն այս քաղաքին վնասը 70 միլիոն տոլար կը հաշուեն: Այս հաշիւը, ինչպէս եւ զոհերուն թիւը անտարակոյս պիտի աւելնայ, երբ կացութիւնը պարզուի:

Մրրիկը հանդէս նաեւ հինգ օդակայաններ, ոչնչացնելով 20 օդանաւեր: Կործանեցաւ նաեւ հոչակաւոր մեհեան մը, Ֆուճուրա, որ ունէր հինգ յարկ բարձրութիւն: Տասնեակ հոգի մեռան փլատակներուն տակ :Փոթորիկին յաջորդեց տեղատարափ անձրեւ մը, ողողելով անհամար տուներ:

Բիւզանդագէտներու Համաժողովը

»»»··«««

ՖԻԼԻՊՔ, 18 սեպտեմբեր (*Ցառաջ*)· — Բիւզանդագէտներու համաժողո – վը, որ գումարուեցաւ Սոֆիայի մէջ, 16 սեպտեմբերին փակուեցաւ: Համագումարի վերջաւորութեան, բիւզանդագէտները այցելեցին Ֆիլիպէ: Այդ առթիւ, Ֆիլիպէի քաղաքապետութիւնը նաւ մը տուաւ հիւրերուն: Այս հացկերոյթի ընթացքին առիթ ունեցայ տեսակցելու, «*Ցառաջ*»ի անուանով, օրհոդ Սիրարփի Տէր Ներսէս – եանի հետ, որ ամերիկեան համալսարանի մը կողմէ կը մասնակցէր համագումարին: Օրհոդին կարծիքով, յաջորդ ժողովը տեղի պիտի ունենայ Հռոմի մէջ, իսկ անկէ վերջ՝ Սուրիա: Օրհոդ Տէր Ներսէսեան կարդացած է ուսումնասիրութիւն մը ձեռագրի մը մասին զոր գտած է «Մորկըն» գրադարանին մէջ (Ամերիկա) եւ որ մինչեւ այժմ անյայտ կը մնար: Ձեռագիրը յունարէն է ու յատուկ է Աբգարի յայտնութեան: Համագումարի ընթացքին կարդացուած բոլոր ուսումնասիրութիւնները պիտի ամփոփուին հատորի մը մէջ: Փրոֆ· Պալշ իր ուսումնասիրութեան մէջ յիշած է նաեւ հայկական նպատարապետութիւնը:

Համագումարին կը մասնակցէր նաեւ Փրոֆ· Կոէկուան (Պելճիա) որ հայասէր մը եղած է, «Ֆլամպօ»ի հրատարակիչն է եւ որ այժմ հայերէն կը սորվի:

Ֆրանկին գինը պահելու համար

Ելմտական նախարարը դահլիճին ներկայացուց գրքոյկի մը նախագիծը, իբրեւ պատասխան այն պայքարին որ կը մղուի ֆրանկին գինը կտրելու համար: Եթէ այս պայքարը շարունակուի, ելմտական նախարարը դատական նախարարին աջակցութիւնը պիտի խնդրէ, զայն զսպելու համար:

⁂ Նախարարական խորհուրդը առջի օր նիստ գումարելով, զբաղեցաւ ապրուստի սղութեան խնդրով: Այս առթիւ լսեց Պ· Տումէրկի նախագահ – ծը՝ սահմանադրական բարեփոխումի մասին: Քննուեցան նաեւ կարգ մը ծրագիրներ՝ գործազրկութեան մասին:

Շաբաթական տեղեկագրին համաձայն, Սեպտեմբեր 15ին գործազուրկներու թիւն էր 326,127, որոնց 255,413ը այր, 70,714ը կին, այսինքն 2894 պակաս նախորդ շաբաթուան վրայ· Սէնի նահանգին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 157,781, այսինքն 320 աւելի նախորդ շաբաթուան վրայ· իսկ միայն Փարիզի մէջ՝ 87,958:

Լինտպէրկի պզտիկին առեւանգիչը ձերբակալուած

Նիւ Եորքի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Գերմանացի մը, Պրունօ՝ Հաուփթման, իբրեւ առեւանգիչն ու սպանիչը Լինտպէրկի երախային, որ անհետացաւ 1932ին: Վրան գտնուեցաւ 13,750 տոլար, որ կը կարծուի թէ մնացորդն է իր շորթած 50,000 տոլարին: Ամբողջ Ամերիկան հեւ ի հեւ կը սպասէ ճնշութեան եղիին: Ստուգուած է որ ամբաստանեալը սեղանաւորական գրասենեակ մը բացած էր, 50,000 տոլարի փրկանքը գանձելէ յետոյ: Ոստիկանութիւնը բաղդատեց Լինտպէրկի դրկուած սպառնագրին գիրը՝ ամբաստանեալին ձեռագրին հետ եւ յարեւմտեան գտաւ: Ամբողջ հառասուն ժամ Հաուփթման ուրացաւ ամէն բան: Այն ատեն գաղտնի ոստիկան մը իր առանձնասենեակը տարաւ զայն, «գրոյց» ընելու համար: Երբ դուրս ելան, ամբաստանեալը ցնցուած էր եւ կուլար:

300 Իտալացի ապաներ Ալպանիոյ համար

Ազգերէն կը հեռադրեն թէ իտալական զինուորական պատուիրակութիւն մը, որ կը բաղկանայ 300 սպաներէ, անձամբ ընտրուած՝ Պ· Մուսոլինիի կողմէ, մօտերս Ալպանիա պիտի հասնի, առժամապէս գրաւելու բոլոր կարեւոր դիրքերը:

Այս ձեռնարկը հետեւանք է վերջերս Իտալիոյ եւ Ալպանիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութեան:

»»»··«««

ՄՂԿԻԹ ՄԸ ՕԴԸ ԵԼԱԻ Սէմլինի Տուպնիցա գիւղին մէջ (Եուկոսլավիա), դժոխային մեքենայի մը պայթումով: Միւնարէն, որ 50 ոտք բարձրութիւն ունէր, գետին տապալեցաւ ջարդ ու փշուր: Մզկիթը նոր շինուած էր:

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ հինգերորդ խորհրդաժողովը պիտի գումարուէր Պելկրատի մէջ, բայց Եուկոսլավիա հաւանութիւն չյայտնեց: Յետոյ որոշուեցաւ Պոլսոյ մէջ գումարել: Եուկոսլավիա այս անգամ ալ մերժեց պատուիրակութիւն դրկել, ուստի ժողովը յետաձգուեցաւ անորոշ ժամանակով:

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՄԸ

Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի նախագահության, Երևանի համալսարանի, Երևանի պետական մանկավարժական ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի պատմության, լեզվի և գրականության ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի պատմության թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի գրադարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Գ. Ջանաշյանի անվան թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Մատենադարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Մ. Աբեղյանի անվան գրականության թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ե. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և balետի թատրոնի, Գիտությունների ակադեմիայի Ս. Սարյանի անվան կերպարվեստի թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ա. Թամանյանի անվան ճարտարապետության թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ա. Սպենդիարյանի անվան երաժշտության թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ե. Լալայանի անվան ազգագրության թանգարանի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկայի ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական էլեկտրոնիկայի ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի Ռադիոֆիզիկայի և էլեկտրոնիկայի ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական խնդիրների ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական օպտիկայի լաբորատորիայի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական քիմիայի ինստիտուտի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական քիմիայի լաբորատորիայի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական քիմիայի ինստիտուտի Ալավերդու մասնաճյուղի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական քիմիայի ինստիտուտի Ջերմոդինամիկայի լաբորատորիայի, Գիտությունների ակադեմիայի Ֆիզիկական քիմիայի ինստիտուտի Ֆիզիկական քիմի

ՖՈՒՏԲՈԼ ՔԱՂԱՔԸ (ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՎԱՐԺԱՆՔՆԵՐ)

»»» ·«««

Ֆուտբոլ քաղաքը ամբողջ ժողովուրդն է, որ ամեն կիրակի հետաքրքրութեամբ կը հետեւի մրցումներուն։ Ֆուտբոլ քաղաքը ունի իր ժողովուրդը, որ կը բաղկանայ մարզիկներէ, մարզասէրներէ, մարզական գործիչներէ, մարզական մամուլէ, մարզական կազմակերպութիւններէ։ Ֆուտբոլ քաղաքը ունի իր կառավարութիւնը, որ կը կազմուի Ֆուտբոլի Ընդհանուր Խորհուրդէն։ Ֆուտբոլ քաղաքը ունի իր ոստիկանութիւնը, որ կը կազմուի մրցումներու ատեն կարգապահութիւնը պահպանելու համար

իւրաքանչիւր պարագայ, և նշդել թէ վայրկեանը եկած չէ՞մեղմացնելու կարգ մը տրամադրութիւններ կամ բարեփոխելու միջազգային հսկողութեան ձեւակերպութիւնները »:

Պելժիոյ պատուիրակն ալ հառակեցաւ որ եւ է ընդհանրացման, յայտարարելով թէ՝ այդպիսի փորձ մը նոր վէճեր պիտի յարուցանէ Եւրոպայի մէջ: Իրլանտայի ներկայացուցիչը պահանջեց յարգել փոքրամասնութեանց վերաբերեալ տրամադրութիւնները որոնք հաստատուեցան պատերազմի դաշնագիրներով: Ընդհ. վիճաբանութիւնները փակուած ըլլալով, նախագահը վերջին խօսքը տուաւ Լեհաստանի պատուիրակին, որ յայտարարեց.

— Վիճաբանութիւնը լուսաբանեց ամէնէն նոր շնորհիւ շատ մը պետութիւններ աւելի լաւ հասկցան մեր դիրքը: Գալով մէջտեղ դրուած փաստարկութեանց, մենք կանխատ ժխտեցինք ասոնց մէկ մասը եւ կրնանք ժխտել ուրիշներ ալ: Բայց կը նախընտրենք հաստատել թէ բարձրացած ձայներուն մէջ ամէնէն կարեւորները հակառակ են մեր բռնած դիրքին: Մենք կրնայինք գոհանալ մեր տեսութեան կուսակիցներու թիւով, բայց այդ բաւական չպիտի ըլլար, որովհետեւ անմիջական արդիւնք մը չպիտի ստանայինք եւ որ եւ է յառաջդիմութիւն չպիտի կատարուէր: Այս պատճառաւ, ուժգնօրէն պահելով մեր դիրքը, տեղի կուտանք նախագահին թելադրութեան եւ չենք պահանջեր որ բաղաբական յանձնաժողովը իր վճիռը յայտնէ բուէարկութեամբ »:

Այսպէս ուրեմն, Լեհաստան ոչ թէ կը հրաժարի իր բռնած դիրքէն, այլ առժամապէս ետ կ'առնէ բանաձեւը, իրեն վերապահելով կրկին յուզել գայն յառաջիկային: Կը կարծուի թէ խնդիրը Ա. Դ. խորհուրդին պիտի յանձնուի յառաջիկայ յունուարին:

Նախագահ Բուզվէլթ կը խնդրէ

ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Նախագահ Բուզվէլթ ուրբաթ օր ուղղակի միջամտեց հիւսուածեղէնի բանուորներու գործադուլին, խնդրելով բանբողներէն որ վերսկին աշխատանքը: Կը կարծուի թէ բանուորները պիտի համակերպին այս առաջարկին, մանաւանդ որ նախագահին կողմէ նշանակուած իրաւարար մարմինը նպաստաւոր պայմաններ մշակած է: Գործարանատէրներուն ալ յանձնարարուած է որ դժուարութիւն չյարուցանեն եւ անմիջապէս բանան դուռները: Արդէն բանուորներու մեծ մասը վերսկսած է աշխատանքը:

Կոմինտէրնի հաւատարմատարը նորէն յետադարձեցաւ

Կոմինտէրնի (Գ. Միջազգային) 7րդ համագումարը, որ կը ձգձգուէր երկար ատենէ ի վեր, յետադարձեցաւ 1935ի առաջին վեցամսեային: Այս առթիւ յանձնարարուած է այժմէն ճնշել օրակարգի խնդիրները, «էնթէրնասիոնալ Կոմունիստ»ի եւ ուրիշ համայնավարական թերթերու մէջ:

Կը կարծուի թէ յետադմման պատճառն է խորհրդային իշխանութեան արտաքին բաղաքականութիւնը, որ ուղղափառ գիծէն շատ ու շատ շեղեցաւ վերջերս: Կարմիրները բոլորովին դժգոհ են Լիթվինովէն, որ իր ստորագրած միջազգային դաշնագիրներուն մէջ յանձն կ'առնէ ետ կեցնել համայնավարական բարոզութիւններէ: Կոմինտէրնը կ'ուզէր բացէ ի բաց ճնշադատել արտաքին գործավարութեան բաղաքականութիւնը, բայց Ստալին թոյլ չտուաւ: Միւս կողմէ, Կոմինտէրնի վարիչը կ'ուզէր սեպտ. 19ին հրաւիրել համագումարը, բայց Ստալին նորէն միջամտեց, բանի որ ճիշդ այդ օրերուն ձեռնարկներ կը կատարուէին Ժընեւի մէջ, Խ. Միութիւնը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու համար:

Ինչպէս յայտնի է, խորհրդային մամուլը այս ձեռնարկներու մասին լռութիւն պահեց մինչեւ սեպտ. 8: Երբ անդամակցութիւնը հաստատուեցաւ, այն ատեն Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը չորհեռագրով մը հաղորդեց լուրը, համաոստակի պատմելով սեպտ. 9էն մինչեւ ընդունելութեան օրը կատարուած բանակցութիւնները:

Հ. Յ. Դ.

Պէվիւի ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը վաղը Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին 131, բնց. du Temple:

Ափթի (Մարսէյլ) Սրամ խումբի ժողովը այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին հայրենակից Մ. Գրիգորեանի ազարակին մէջ:

ԴԱՇՆԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԱԶԻ ՄԷՋ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ՀԱՅ ԲՈՅԺ (HAY-POUJ)

ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՈՒՔ. Շ. ԱՁՎԱԶԵԱՆ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Մեր ուղղութիւնը (*մմբ.*).— Ասոնց որ կը սարսափին հիւծախտէն.— Սեռային – ծննդական հարցեր.— Ինչո՞ւ թէ չծխել.— Տիկի՛ն, երախադ չի՞ բնանար.— Հիւթարուժութիւնը Հայոց մէջ.— Երեւանի խաղողները.— Հայաստանի փրոֆէսէօրները՝ վիրաբուժապետ Քէչէկ.— Ա-լիւմինիումէ ամանի մէջ եփուած կերակուրը թունաւո՞ր է.— Ժանտատենդին դէմ.— Լօշտակ.— Երաժշտաբուժութիւն:

«ՀԱՅԲՈՅԺ»Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺԻՇԿՆ Է

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ. 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:

Բաժնեգին, յղուած եւ թղթակցութիւն ղրկել **Dr. AIVAZIAN, 17, Rue Damesme, 17 Paris.**

աղիքները, որոնց ջուրերուն նմոյշը Երեւան բերուած է բաղաքական քննութեան համար:

Հանքային այս աղբիւրներուն մօտ կը գտնուի արժէքաւոր բուժարար ցեխ մը: Առաջին անգամ մեր խոհուրդով կարդ մը հիւանդներ օգտուեցան այդ ցեխէն, ճիշդ աղբիւրնեբուն մօտ:

Այս բոլորը կը կատարուէին նախնական պայմաններու մէջ, որոնք ի հարկէ որոշ չափով բացատական ազդեցութիւն ալ կը ձգէին: Այսուհան ներբ կարելի է ըսել թէ բոլոր հիւանդները կը հեռանային գոհ եւ երջանիկ:

Տարակոյս չկայ, որ հանքային ջուրերու բազմաթիւ եւ հարուստ իր աղբիւրներով, բուժարար ցեխով, հրաշալի կլիմայով Խոտ – Սուն կ'ունենայ մեծ ապագայ:

Անհրաժեշտ է միայն, առանց յետաձգելու, կատարել երկրաբանական, ջրահատաքման, լոգարանի չէնքին եւ այլ շինութիւններու վերաբերեալ աշխատանքները եւ նշանակել մանագէտ բժիշկներ բնաբուժական այս արժէքաւոր կայանին համար:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՀՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆ Մ.ՃԻՒՂԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Այսօր կիրակի ժամը 3էն մինչեւ կէսգիշեր

Bagneux, 150, Route d'Orléans սրահին մէջ

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Լ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԿԸ խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Դեղարուեստ, բաժին.— Արտասանութիւն, երգ. պար մասնակցութեամբ՝ Տիկ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ, Օր. ՆԵՐՆ. ԿՆՆԱԶԵԱՆի, ՕՍՄԱՆՃԱՆԻ եւ փոքրիկ ՌԷՅՆԱՑի:

Պ. Պ. ԳԱՆԹԱՐՃԵԱՆ եւ ԹՈՐՈՍԵԱՆ:

Նուագ՝ Թառիստ *ԳԱՐԵԳԻՆ* եւ «*ԵՓՐԱՏ*» նուագախումբ:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Դախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք:

Յանօթ.— Դաշտահանդէսին առթիւ ծախսուած տոմսերը իզօրու են:

Հաղ. միջոց՝ փօրթ տ'Օրլէանէն առնել 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել պանեէօ, ուրկէ տասը քայլ բեռու է սրահը:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՀՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ԻՐ ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ

Այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

Salle des Conférences, 7, rue Trétaigne, Paris 7

Գեղարուեստական բաժին սիրայօժար մասնակցութեամբ դաշնակահար Տիկին ԸՆԳԱՊԱՊԵԱՆի, պար:

Դախքերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք:

Հաղ. միջոց.— *Մէթրօ՝* Jules-Joffrin եւ Simplon, *օթոպիւս՝* J. BJ. AM AH DF)31 եւ DG)34:

ՆՈՒՑԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆի

SALLE GAVEAUԻ ՄԷՋ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1ԻՆ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

Մասնակցութեամբ *ԼԻԴԱ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆի*

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՍԻՓԱՆ» Երդչախումբէն յիշատակ մը երդասէր հայրենակիցներու Հրապարակ ելան եւ կը ծախուին «Սիփանի կողմէ երգուած» «Խնուս գեղի մէջտեղը» եւ «Հայկ ու Վարդան» տիսքերը՝ 12 ֆրանք հատը:

Դիմել՝ Արթինեանի, 26 rue Lesage, Paris(20), և «Սիփան»ի քարտուղար՝ Ն. Ֆակառեանի՝ 9bis rue Mme Curie Bagneux, (Seine):

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԱԺ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իգմիրի ազգ. հիւանդանոցին

33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)

Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ:

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Մէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը տանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարաններու առջեւ, կատարէ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան ՖԼՈՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton: 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՀԱԻԱՔՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

համար կը փնտռուի նպաստաւորվարձքով Փարիզէն 20—40 վայրկեան հեռու արուարձանի մը մէջ 4—5 սենեակնոց շէնք մը որ ունենայ 1000 — 2000 քառակուսի մեդր տարածութեամբ չշահագործուած հող: Գրել նամակաւ ՅԱՌԱՋի միջոցաւ, Թ. Պետրոսեանի, 17 Rue Damesme, Paris *(13):*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Սեդրակ Գարակէօզեան իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ բոլոր անոնց ի մասնաւորի «ՅԱՌԱՋ» օրաթերթի, որոնք իր կնոջ Տիկ. Մարի Ս. Գարակէօզեանի անցուցած ցաւալի արկածին առթիւ իրենց ցաւակցութիւնները յայտնած էին:

Քաշան, 21 սեպտ. 934

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԿԱՐՏԱՆ, Լ. Գ.— 102:

ԼԱ ՍԻՕԹԱ, Ղ. Կ.— 35:

ՓՕՆ Տ'ՕՊՆԱ, Ա. Կ.— 35:

ԼԻՈՆ, Գործ.— 700:

ԹՈՒԼՈՒԶ, Խաչ.— 60: Կարգադրեցէք:

ՓԱՐԻԶ (10), Փափ.— 110:

ՕՊՆԱ, Բիւզ.— 70:

ՍԷՆ ՓԻԷՐ ՕՊՆԱ, Եորկ.— 35:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ, Տէմ.— 35:

ԼԻՈՆ, Փիլ.— 35:

ՍԷՆ ՄԱՐԹՕՐԻ, Քէօլ.— 80:

ՎԱԼԱՆՍ, Գործ.— 233:

ԱՌՈՒՎԻԼ, Խ. Գ.— 35:

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառասունհինգ վայրկեան 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Այսօրական 50 ֆր. վճարում:

Ձրի այցելութիւն և դնման համար դիմել անձնականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օրիին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ իանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԼԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարեւոր պիտակով: Ինգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՓՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ֆիւսլսայլին եւ կեդրոնի շրջանները

EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95.

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ԵՐՋԱՆԵՐՈՒՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

GREGOIRE

Ex-Modéliste des grandes Maisons

143, Boulevard MAGENTA, Paris (10)

Métro: Barbès - Rochechouart

Արանց եւ կանանց մեր դերձակատան բացման առթիւ մեզ գեղչ մեր գիներու վրայ, մաքուր և խնամուած գործ:

ՖԱՍՕՆ	սկսած	300	ֆրանկեն:
COMPLET	»	400	»
ՎԵՐԱՐԿՈՒ	»	400	»

Բաց է ամէն օր մինչեւ երեկոյեան ժամը 9ը:

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱԽՈՐ ԳԻՆ

Ակնոյ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**ով: Ցաւերն եւ պրիճ. ատամնաշարի՝ շատ թեթեւ քրոմէ՞մետաղով, կը վերափոխենք հին ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում: Կ'ընդունի **Assurance Sociale**ի հիւանդներ:

Կ'ընդունի 9 - 12 *եւ* 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro: D a nube **Autobus: M. & BH.**

Եթէ կը փափաքիք ձեր հանդէսները, հարսանիքները, խնջոյքները յաջողելի դարձնել հնգկականն եւ արեւելեան ընտիր երաժշտութեամբ, դիմեցէք

ԹԱՒԻՍ՝ ԳԱՐԵԳԻՆԻ

Հասցէ 28, Rue Mme Curie. Bagneux (Seine).

Դիւրամատչելի պայմաններ:

ՎԱՐՁՈՒԻ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒԻ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻԿ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիլի ամենէն օգաստուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*: Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, ելեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԼԷՊԻՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19):

ԽՈՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՔՒԱՅԵԼ ՓՓՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ պրպտ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաթանքի եւ մարշան փոքրեքի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05-93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire) յարկաբաժինին մէջ)

ԽՈՀՀԱՐԿ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտակայ գաւառէ մը կ'ուզուի 30 - 45 տարեկան փորձառու եւ վարպետ խոհարար մը որ գիտնայ պատրաստել արեւելեան ամէն տեսակ կերակուրներ, խմորեղէններ եւ անուշեղէններ: Ձեռնտու պայմաններ: Դիմել սոխակորար «ՅԱՌԱՋ»ի վարչութեան:

ՎԱՐՁՈՒԻ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐՁՈՒԻ է օգաւէտ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ մը, երկու սենեակ, entrée, W.C. պահարան, քաւ. տարեկան վարձք՝ 2650 ֆրանք: Նամնապէս խանութ մը, հետը սենեակ եւ քաւ մը: Տարեկան վարձք 2950 ֆր.: Charge 100ին եւ Chauffage Central: *Դիմել* 50, Rue Dr. Basset, St. Ouen. Autobus 42, PA. 54, 66, 73, Hbis, J. *եւլն.*:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.29

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐՔԵՒԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ Metro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆԱՐԻՒԱՊՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍՐԲՈՒՇԱԹ
25
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MARDI
25 Septembre
1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2608

Հմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՔԱՅՔԱՅՈՒՄ

— ∞ —

Քանի մը խորհրդածութիւններ եւս՝ Պոլսոյ Ազգ. Սահմանադրութեան թաղման առթիւ :

Մինչեւ հիմա հրատարակուած յուշերուն համաձայն, կացութիւնը կը պատկերանայ այսպէս.—

1. *Կառավարութիւնը տարիներով սպասեր է որ Թուրքիոյ Հայերը իրենց ազգային կազմակերպութիւնը «պատշաճեցնեն հանրապետական կառավարութեան տեսակէտներուն» :*

2. *Սուլթանական շրջանի Ֆէրմաններէն, Պատրիարքարաններ – րու եւ Խառնամատեաններէն վարչութեանց կանոնագիրներէն ջնջուած ըլլալով հանդերձ, այդ հաստատութիւնները չարունակեր են հին ուղղութեամբ գործել :*

3. *Զանազան խմբակներ եւ կառավարութեան կողմէ հաստատուած թաղ. խորհուրդներ ուղղակի կամ անուղղակի պահանջեր են յարմարիլ նոր կացութեան, բայց Պատրիարքարանը դիմադրած է :*

4. *Պատրիարքարանի շրջանակները արթնցած են միայն այն ատեն, երբ իմացեր են թէ այդ խմբակները կը պատրաստուին տապալել պատրիարք թէ վարչութիւն : Ասոր վրայ, պաշտօն յանձնուեր է Քաղաք. Ժողովի առենապետին, որպէսզի բանակցի ձեռնհաս իշխանութեան հետ, որ առ այժմ Պոլսոյ կուսակալութիւնն է, եւ ոչ թէ բուն կառավարութիւնը :*

Այդ բանակցութեանց արդիւնքն էր որ հաղորդուեցաւ Քա – ղաք. Ժողովին, եւ կարճ զեկոյց մը հրատարակուեցաւ սեպտ. 13ին :

Ի՞նչ կ'ըսէր զեկոյցը, իրրեւ եզրակացութիւն.

— «Ժողովը կարեւորութեամբ լսելով սոյն տեղեկատուութիւնը, համամիտ գտնուեցաւ կատարուած ձեռնարկներուն եւ որոշեց անմիջապէս գործի ձեռնարկել, ընդունուած ձեւին համաձայն» :

Արդ, ի՞նչ կը կատարուի այդ օրէն ի վեր : Ինչո՞ւ կը յապաղի «վարչական ձեւափոխումը» :

Պատասխանը չի կարօտիր մարգարէական դուշակութեանց :

Պոլսոյ կուսակալութիւնը, ուելի ճիշդ՝ Ապահովութեան Տեսչութիւնը անուշ – անուշ խօսքեր կը փոխանակէ Պատրիար – քարանի ներկայացուցիչներուն հետ, կը չոյէ «իչալլահ – մաշալ – լահ»ներով : Բայց, միւս կողմէ լրջօրէն կը քայլերէ զանազան խմբակներ եւ ըմբոստ Մարմիններ, խելք ու ճեւ կը տրվեցնէ ա – նոնց, որպէսզի կարելի եղածին չափ նուազ եւ փետրաթափ վիճակի մը վերածուի Պատրիարքարանը :

Մէկ խօսքով, կառավարութիւնը ուելի կարեւորութիւն կ'ընծայէ զանազան անհատներու կամ խմբակներու ազերասպիրներուն եւ ծրագիրներուն, քան բուն ազգ. իշխանութեան մնացորդներուն :

Չէ՞ որ առաջիններէն գլխովին անձնասիրաբ եղած, կ'աշխատին ժամ առաջ պետական «հովանի»ն տարածել վերէն վար, Պատրիարքարանէն մինչեւ յետին ժամուն բակը, գպրոցէն մինչեւ հիւանդանոցը :

Լուրերու կարգին, ձեր ուշադրութիւնը չգրաւե՞ց հետեւեալ պարագան.—

Անոնք որ ազերասպիր մը թխեր էին Թաղ. Խորհուրդներուն ստորագրել տալու եւ կառավարութեան մատուցանելու համար, կը պահանջեն լիսէները ջնջել եւ բաւականանալ նախակրթութեամբ : (Ցիշեցէք նաեւ միւս պահանջները,— ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, Ազգ. Մնամատարութեան եւ Կալուածոց Հոգաբարձութեան պաշտօնները էնթարկել պետական վաւերացման) :

Այս մարդիկը վարչական ժողովի համար ալ ցանկ մը կազմեր էին իրենք իրենց գլխուն :

Այսպէս, կառավարութիւնը չատոնց հարթած կը ճամբան, բերդը ներսէն գրաւելու համար : Չէ՞ որ «Ժողովուրդն է զանգատողը»...

Եւ հիմա որ Պատրիարքարանի մարգիկը իրար են անցեր, քէմալապետութիւնը կուչ – կուչ կը խնդայ :

Ո՞ւր պիտի գտնէր այսպիսի պատեհութիւն, ճեղքերը խորա – ցնելու եւ կարելի եղածին չափ չատ քերթելու համար ...

Կարճ խօսքով, ամէն բան կախում ունի կառավարութեան բարի կամքէն :

Բոլոր հանգամանքները նպաստաւոր են, ծագրանկարի վերածելու համար փոքրամասնութեանց իրաւունքները :

Ինչ իրաւասութիւններ ալ տրուին նոր կանոնագրով, փոքրամասնութեանց հանրային կեանքին զեկը, անոնց բարոյական եւ նիւթական հարստութեանց մատակարարութիւնը պիտի անցնի կառավարութեան, որ պիտի անօրինէ համաձայն իր հայեցողութեան :

Մէկ խօսքով, տապարի վերջին հարուածն է որ կը տրուի ներսէն թէ դուրսէն, քայքայելու համար Թուրքիոյ — Պոլսոյ — մնացորդ Հայութեան հաւաքական կեանքը :

Երկի՝ բռնութեամբ, կատարածով եւ աւարառութեամբ կը զգեցնէն այս նպատակին : Այսօր՝ «օրինական» միջոցներով :

Երկի՝ անճիտութեամբ կը սպառնար, այսօր՝ քրքջալով :

Եւ այս՝ համբանքի մը համար որ կը տարուբերի 60–70,000ի միջեւ (արդէն կրճատուած համաձայնութեամբ Անատոլուի բեկորները) :

Այս առթիւ, առաջարկողներ կան որ դիմում կատարուի Ազգերու Դաշնակցութեան, յիշեցնելով գոնէ Լոզանի դաշնագրին որամադրութիւնները :

Ի՞նչ կը բանի «միացեալ ճակատ»ը :

Տրամադիր չէ՞ յատուկ նեռաւելու եւ անօրինելու «պարտ ու պատշաճ»ը :

Շ.

«ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐ»ՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Յառաջիկայ շաբթու լոյս կը տեսնէ բացառիկ հրատարակութիւն մը,

«ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ»

նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Եր. կեդր. Կոմիտէին :

Բազմաթիւ երէց եւ երիտասարդ ընկերներ կը մասնակցին այս հրատարակութեան, որ միեւնոյն ատեն զարդարուած պիտի ըլլայ շարք մը պատկերներով :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Նախատրական խորհուրդին արտակարգ նիստը

ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

»»»··«««

Նախարարական խորհուրդը շաբաթ օր արտակարգ նիստ մը գումարեց Ռամպույէէի դղեակին մէջ, նախագահութեամբ հանրապետութեան նախագահին : Պետական երկաթուղին մասնաւոր կառախումբ մը դրած էր նախարարներուն տրամադրութեան տակ, դէպի ամարանոց փոխադրելու համար զանոնք :

Ժողովը նախ լսեց Պ. Պաւքուի զեկոյցը՝ արտաքին քաղաքականութեան մասին : Իսկ օրակարգի բուն խնդիրը ցորենի եւ գինիի հրապարակին տագնապն էր : Երկրագործական նախարարը տեղեկութիւններ հաղորդեց մինչեւ հիմա ձեռ առնուած միջոցներու մասին :

Ի՞նչ է ցորենի տագնապը : Ներկայ աւելորդ պաշարը կը հասնի 21 միլիոն կենդիներ : Ներքին սպառման համար կը նախատեսուի 7 միլիոն : Իբր 3,500,000 կենդիներ պիտի արտածուի Անգլիա, համաձայն կնքուած պայմանագրի մը : Կառավարութիւնը պիտի շարունակէ նիւթապէս բաջալերել արտածումը դէպի ուրիշ երկիրներ : Իսկ մնացեա՞լը—շատեր կ'առաջարկեն որ կառավարութիւնը գնէ եւ ... ծովը նետէ : Բայց ելմտացոյցը հազիւ հասարակշռուած է եւ տրամադրելի վարկ չկայ : Կառավարութիւնը գին նշանակած է 108 ֆրանքի իւրաքանչիւր կենդիներին : Բայց գնորդները 90–100 ֆրանքէն աւելի չեն տար, ինչ որ կը վնասէ հողագործին :

Պաղեստինի հոգատարութիւնը եւ Հրեաները

Ազգերու Դաշնակցութեան բաղաքական յանձնաժողովի նիստին մէջ, Լեհաստանի պատուիրակը առաջարկեց աւելի մեծ դիւրութիւններ ընծայել, Հրեաները Պաղեստինի մէջ տեղաւորելու համար : Այս առթիւ յոյս յայտնեց թէ Մեծն Բրիտանիա պիտի աւելցնէ ներգաղթի արտօնագիրները, իբրեւ հոգատար պետութիւն : Պատուիրակը դիտել տուաւ թէ Պաղեստինը բանուորի պէտ ունի եւ թէ երկրին տնտեսական վիճակը մեծապէս բարւոքած է :

Պարսկաստանի եւ Իրաքի պատուիրակները միջամտելով, առաջարկեցին որ Հրեաներու ներգաղթը չվնասէ արաբական շահերուն : Անգլիական պատուիրակը պատասխանեց թէ հոգատար պետութեան բաղաքականութիւնը հիմնուած է բացարձակ անկողմնակալութեան վրայ : Լեհաստանի առաջարկը նկատի պիտի առնուի ուշադրութեամբ, բայց ներգաղթին համար հիմ բռնուած է երկրին «կլանելու եւ մարսելու» կարողութիւնը :

60,000 նախկին պատերազմիկներ ուխտի կ'երթան

»»»··«««

Տասնըվեց ազգերէ 60,000 նախկին ռազմիկներ ուխտի գացին Լուրտ, ուր պապական պատարագ մը մատուցուեցաւ կիրակի օր : Կառախումբերը գիշեր – ցերեկ կը բանէին, հոչակաւոր ուխտատեղին փոխադրելով ուխտաւորները : Պատարագիչ կարտինալն ալ նախկին ռազմիկ մըն է : Այս առթիւ ճառ մը խօսեցաւ արբայ Պէոժէ, Ֆրանսացի կղերական ամենամեծ հռետորներէն մէկը, որ շեշտեց թէ միայն նախկին ռազմիկները իրաւունք ունին ըսելու թէ ինչ կ'ուզեն : «Մենք մեր մեռած ընկերներուն եւ մեր ա – ռաւունով կը յայտարարենք թէ եղած բոլոր զոհողութիւններուն պատճառն էր գալիք սերունդներուն համար խնայել պատերազմին արհաւիրքը : Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք բոլորին եւ ամէն երկրի համար : Բայց ոչ թէ ստրկութեան խաղաղութիւնը, քանի որ իւրաքանչիւր ազգ իր ամենամեծ արիւնը թափեց իր անկախութեան համար : Մենք արդարութեան եւ ազատութեան իրական խաղաղութիւնն է որ կ'ուզենք» :

Ստար պատուիրակութեանց կողմէ խօսեցաւ գերմանացի մը, Աբբայ Ֆապէր :

...Իսկ Լոնտոնի մէջ ժողով կը գումարեն

»»»··«««

Երէկ Լոնտոնի մէջ բացուեցաւ դաշնակից բանակներու նախկին ռազմիկներուն 15րդ համագումարը : Ժողովը չբացուած, իտալական պատուիրակութիւնը որոշեց չմասնակցիլ : Պատճա՞ռը.— Եուկոսլաւիոյ մամուլը բառնչ պայթար մը բացած է, անարգելով իտալացի զինուորին պատիւը :

Արդարեւ, այս միջոցին ցուրտ հով մը կը փչէ երկու երկիրներուն միջեւ : Իտալական անճշտ թերթ մը նախատական գրութիւն մը հրատարակած էր վերջերս, պատմելով թէ սերպ զինուորը միշտ փախած է բշնամիին առջեւ : Այս առթիւ կը յիշէր Թուրֆիոյ հետ պատահած դէպք մը ... 1389 թուականէն : Խնդիրը մարած պիտի ըլլար, եթէ այդ գրութիւնը անթելով չտարածուէր ամբողջ Իտալիոյ մէջ : Ասոր վրայ, սերպիական մամուլը իր կարգին բառն յարձակողականի մը սկսաւ, նախատելով իտալացի զինուորը : Իբրեւ հետեւանք, իտալական կառավարութիւնը վենետիկի մէջ կեցուց այն պատուիրակութիւնը որ Պելկրատ պիտի երթար, միջազգային համագումարին մասնակցելու համար, ինչպէս եւ որոշեց չմասնակցիլ Լոնտոնի ժողովին :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՐՑՈՒՑԻՔ ԻՐԱՐՈՒ

Նամակ մը, Սէն Շամոնէն.

— «Երկար ժամանակ է կարդացած չէի հայերէն թերթ, երբ անցեալները ձեռքս անցաւ ձեր թերթէն թիւ մը, զոր կարդալով հիացայ ձեր քաջութեանը որ հակառակ խիստ աննպաստ կացութեան կը յարատեւէք ձեր դժուարին գործին մէջ :

Սոյն թիւին մէջ ձեր «Զրույց ամթէօի մը հետ» երկու խօսք խմբագրականը ուշադրութիւնս գրաւեց եւ ևթէ մօտս ըլլայիք, պիտի փափաքէի գաղափարներու փոխանակութիւն մը ունենալ ձեզ հետ, այդ շատ կենսական հարցին մասին :

Ներփակ կը գտնէք օրուան ֆրանսական թերթերէն coupure *մը, որմէ կը տեսնուի թէ աշխարհի ամբողջ հրեայ կազմակերպութիւնները իրար անցած՝ մէկ ձայն մէկ հոգի, իբրեւ Սաւի ազգակից կամ ցեղակիցները պաշտպանելու եւ յաջ են :*

Երբ Հրեաները մէկ սիրտ մէկ հոգի կ'աշխատին իրենց ցեղակիցները ա – զատելու հաւանական վտանգէ մը, երբ նոյնիսկ մեծ պետութիւններ եւ ազգեր պէտք կը զգան համերաշխութեան եւ գործակցութեան եւ յաճախ մեծ զոհողութիւններ յանձն կ'առնեն այդ նպատակով, մենք, Հայերս, ի՞նչ կ'ընենք այդ ուղղութեամբ ազատելու համար չէ թէ վտանգուած այլ ազգաւոր եւ կորստեան դուռը հասած մեր անտէր, անպաշտպան ազբատները :

Հայութիւնը դատապարտուած է կորսուելու, եթէ չհասկնայ թէ փրկութիւնը կարելի է միայն համերաշխութեան, միութեան եւ գործակցութեան սահմաններուն մէջ եւ այդ ուղղութեամբ պէտք է աշխատիլ, բոլոր – բովին նոր ուղղութեամբ եւ նոր մթնոլորտներով :

Առեւտրական մըն եմ, որ եւ է կուսակցութեան չեմ հակած եւ պատկանած եւ լաւագոյն կուսակցութիւնը կը նկատեմ այն որ կը ձգտի համեմատաբաշխութեան եւ գործակցութեան քաղաքական եւ այդ ուղղութեամբ կ'աշխատի, մեր խեղճ ազգին գոնէ բեկորները ազատելու համար » :

×

Այսպիսի նամակներու դէպ մը ունի «Ցառաջ»ի խմբագրութիւնը :

Այդ ալ մխիթարութիւն մըն է :

Կը նշանակէ թէ՝ ամէնէն հեռաւոր անկիւնն ինկած հայրենակիցներն ալ՝ անտարբեր չեն օրուան հոգերուն հանդէպ :

Կը խորհին, կը գրեն, կը հարցնեն, բայց ելք չեն գտներ :

Ինչո՞ւ համար : Կարողութի՞ւնն է որ կը պակսի թէ կամքը :

Ընդհանրապէս վերջինը :

Շատ – շատերը այս կարգի հայրենակիցներէն՝ հանրային կեանքին կը մօտենան իբրեւ «ամաքէօր» : Կամ շուտ կը յուսահատին :

Սէն Շամոնի նամակագիրն ալ կը խոստովանի.

— « Թէեւ մասնակցած չեմ հանրային կեանքին, բայց անտարբեր ալ չեմ եղած եւ նոյնիսկ պահ մը փորձած եմ իմ ովսաննն ազգին օգտակար բան մը ընել, բայց յուսահատած եմ, անձնական կամ կուսակցական չահերու վրայ հիմնուած չկամութիւններ եւ հակառակութիւններ տեսնելով չուր – ջը » :

Ահա թէ ինչո՛ւ կը կաղայ մեր հանրային կեանքը :

Մինչդեռ, փիչ մը բաջութիւն եւ յարատեւութիւն բաւական էին, գործօն ծառայութեան լծելու այսպիսի հազարաւոր հայրենակիցներ :

Այդ պարագային, նամբան աւելի դիւրին կը հարթուէր, համերաշխութեան, միութեան եւ գործակցութեան համար :

Ի՞նչ օգուտ ունի խելօք բաներ մրմտածել, բայց տունը մնալ : Կամ պատուհանէն դիտել հանրային կեանքի ալեկոծութիւնները :

Չին առնողը մէջտեղ պէտք է նետուի :

ՎԱՀԷ

Ձափոնի ապէտին հետեւանքները

»»»··«««

Վերջին հաշիւներու համաձայն, Ձափոնի ապէտին հետեւանքով մեռած են 2064 հոգի, իսկ վիրաւորուած՝ 13,335 հոգի, որոնց շատերը ծանրապէս : 258 հոգի անհետացած են : Կը կարծուի թէ փլատակներու տակ թաղուած կամ ծովը նետուած են : Կորսուած են նաեւ 3400 նաւակներ, մեծ մասով ձկնորսանաւեր :

Օգակա քաղաքը, որուն շէնքերուն եւ բնակարաններուն մեծագոյն մասը կործանած էր, արդէն իսկ սկսած է վերաշինուիլ : Ձափոնի ամէն կողմերէն հասած զինուորական ջոկատներ ուտելիք եւ հագուստ, ջուր եւ վառելիք փայտ կը բաժնեն ապէտեալներուն, որոնց թիւը տասնեակ հազարներու կը հասնի :

Ուրիշ ապէտ մը Անգլիոյ մէջ

»»»··«««

Շաբաթ օր հանիսային ահռելի ապէտ մը պատահեցաւ կալլէսի երկրին մէջ, պայթումի մը հետեւանքով : Անմիջապէս հրդեհ ծագեցաւ ածխահանքի մը խորը (2500 ոտք), ուր կ'աշխատէին 350 բանուորներ : Քառասուն ժամ անընդհատ աշխատանքներ կատարուեցան, փրկելու համար ապէտեալները, բայց կարելի չեղաւ երէ մը գտնել 260 հանքագործներու համար, որոնք վերջնապէս կորսուած կը համարուին : Կալլէսի երկիրը այսքան ծանր ապէտ չէր տեսած 1913էն ի վեր :

Այս առթիւ, հերոսական տեսարաններ պարզուեցան, որոնք աւանդութիւն են այդ երկրին համար : Առաջին անգամ հորը իջած հինգ հոգիանոց ազատարար խումբէն երկուքը միայն ողջ վերադարձան : Ասոնց մէկը իր փրկութիւնը կը պարտի ընկերոջ մը, որ թունաւոր օդին մէջ հանելով իր կազարգել դիմակը, քաշեց հանեց շապիկը եւ անով ծածկեց իր դէմքը, որպէսզի հեղձամահ չըլլայ :

Առաջին օրն իսկ 40,000 տոլար հաւաքուեցաւ, զոհերու ընտանիքներուն համար :

300 օտար պատուիրակներ Պոլսոյ մէջ

Կիրակի առտու Պոլիս, Ցոլմա Պահչէի մէջ բացուեցաւ միջխորհրդարանական 30րդ խորհրդաժողովը, մասնակցութեամբ 300 պատուիրակներու որոնք կը ներկայացնեն 40 ազգեր : Ժողովը պիտի տեւէ մինչեւ 30 սեպտեմբեր : Թրքական կառավարութիւնը մասնաւոր պատրաստութիւններ տեսած է, ապահովելու համար օտար հիւրերուն հանգիստը :

Անշուշտ անոնք ալ ապերախտ չպիտի գտնուին եւ տասնապատիկ պիտի հատուցանեն իրենց կերածն ու խըմածը, պանծացնելով «ենկիլմէն» թուրքը :

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼԸ ՎԵՐՋԱՑԱՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Շաբաթ օր յաջողութեամբ վերջացաւ Մ. Նահանգներու հիւսուածեղէնի բանուորներուն գործադուլը, տեւելով մօտ չորս շաբաթ : Գործադուլի կազմակերպիչ մարմինը այս առթիւ գեկոյց մը հրատարակելով, յայտարարեց թէ իրենց բոլոր ուզածը ստացան : Այս արդիւնքը անձնական յաջողութիւն մը կը համարուի նախագահ Ռուզվելթի համար : Իբր 400,000 բանուորներ աշխատանքը վերսկսան երկուշաբթի օր : Աշխատանքի Դաշնակցութեան նախագահն ալ յայտարարեց թէ շահեցան ինչ որ կը սպասէին գործադուլէն : « Յաղթանակը այնքան մեծ է որ մենք ալ զարմացանք » :

Ֆրանսիայի ներկայ նախագահ Միլլերանը, որ ծնվել է 1854 թ. հոկտեմբերի 26-ին Կոնյակ քաղաքում, ուսանել է Փարիզի Ազգային վարչական դպրոցում, ապա ծառայել է որպես պետական խորհրդական, ֆինանսների տեսուչ, Ալժիրի գլխավոր քարտուղար, Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար, Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ Ազգերի լիգայում, Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ Եվրոպական հանձնաժողովում, Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ Ռուհրի հանձնաժողովում, Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ Ռու

ՖՈՒՏԲՈԼ — (ՏՈՒՐՆԻՐ ՇԱԲԱԹՎԱ)

5.–ԻՇ ՅԱՐՁԱԿԱԽԱՂ ՕՍՏՍԿԱՆԱՑԻՆԵՐԸ

Ընթերցողներին հայտնի է, որ Ռոստովի մարզի «Տորպեդո» ավտոմոբիլաշինական գործարանի ֆուտբոլային թիմը Ռոստովի մարզային մրցաշրջանում զբաղեցնում է առաջին տեղը։ Ռոստովցիները հաղթական խաղեր են անցկացրել նաև Կրասնոդարի, Ստալինգրադի, Ռոստովի և Ղրիմի ֆուտբոլային թիմերի հետ։ Ռոստովցիները հաղթական խաղեր են անցկացրել նաև Կրասնոդարի, Ստալինգրադի, Ռոստովի և Ղրիմի ֆուտբոլային թիմերի հետ։ Ռոստովցիները հաղթական խաղեր են անցկացրել նաև Կրասնոդարի, Ստալինգրադի, Ռոստովի և Ղրիմի ֆուտբոլային թիմերի հետ։

Ի՞նչ կը պատմէ Իվան Միխայլով

Միխայլով հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ Պոլսոյ մէջ.—

Նախ կ'ուզեմ նշդել սխալ կէտ մը : Ես Մակեդոնական ֆօմիթէին պետը չեմ : Այդ ֆօմիթէն ունի երեք հոգինոց վարչութիւն մը եւ ես անդամներէն մէկն եմ, միւսները ըլլալով Նասթով եւ Քուրցէվ : Կան նաեւ ուրիշ երեք անձեր, ի հարկին մեր տեղը գրաւելու համար, բայց չեմ ըսեր ա – նոնց անունները : Պուլկարիայէն իմ հեռանալովս, Մակեդոնական կազմակերպութեան գործերը չեն դադրած , այլ կը շարունակուին :

Սոֆիայէն բաժնուելէն երկու օր յետոյ, Թուրքիոյ սահմանը մտանիմ : Ճամբորդութիւնը կատարեցինք Գրըգլար երթալ ուղղութեամբ : Դժուար չեղաւ սահմանը անցնիլ · բայց Թուրքիա մտնելէ յետոյ բաւական դժուար եղաւ ճամբորդութիւնը, որովհետեւ ճամբաները չէինք գիտեր : Շատ հա – լեցինք եւ այս պատճառաւ Տիկինը շատ յոգնեցաւ եւ ոտքերը ուռեցան : Ճամբան հանդիպեցանք պաշտօնեա – ներու եւ գիւղացիներու որոնք շատ լաւ վարուեցան մեզի հանդէպ : Եշիլիւֆ գիւղին բնակիչները մեզ ու կաթագ հրամցուցին մեզի :

Զորս ամիսէ ի վեր ճնշումը շատ – ցած էր Պուլկարիոյ մէջ եւ հարկ տեսանք փախիլ : Մեր իտէալը այն է որ Մակեդոնիոյ մէջ Պուլկարիայէն ան – ջատ վոճր պետութիւն մը կազմուի : Թէեւ ներկայ շրջանը բիչ մը դժնդակ է, բայց ասկէ վերջ արտասահմանի մէջ պիտի աշխատինք :

Շատ չպիտի մնամ Պոլիս · երբ գործերս աւարտեմ, պիտի մեկնիմ : Նը – պատակս է անցնիլ Զուիցերիա, ուր արդէն շատ անգամ այցելած եմ :

Արդէն, ես միշտ ծածկուած կը մընայի Պուլկարիոյ մէջ : Եւ այս կեանքը կը շարունակուի 16 տարիէ ի վեր : Այդ ամբողջ շրջանին փողոց ելած չեմ գրեթէ, իսկ երբ հագուադիպօրէն ելլէի, կը ծպտուէի : Հետեւաբար, ամէնէն ազատ օրս է որ կ'անցընեմ Պոլսոյ մէջ :

Գերմանիոյ բողոքական եպիսկոպոսապետը

Կիրակի օր պաշտօնապէս Գերմանիոյ բողոքական եկեղեցւոյ հաւատպետ հռչակուեցաւ եպիսկոպոս Միւլլէր : Այս արարողութիւնն ալ հիթլէրական յաղթանակ մը կը համարուի : Հազարաւոր հաւատացեալներ եպիսկոպոսապետը ողջունեցին հիթլէրա – կան եղանակով եւ «կեցցէ՛ Հիթլէր» աղաղակներով : Տիրող բուռն ընդդիմութեան հետեւանքով, այս գործո – ղութիւնը կը ձգձգուէր մէկ տարիէ ի վեր : Արարողութիւնը, որ կատարուեցաւ Պերլինի մէջ, ամէն շատ հիթլէրական տօնակատարութեան մը կը նմանէր ըսե որ եկեղեցապատկան կալուած (ագար) չէ,, Պատ – րիարքը դատախազ չի կրնար ըլլալ, հետեւաբար Պատրիարքը իրաւունք չունի իբր դատախազ այդ դասը բանալու : Առանց դա – տին էութեան մէջ մանելու, այս որոշումը տրուած էր եւ վերջին դատավարութիւնը ցոյց պիտի տար թէ Իրաւական ատեանը պիտի հպատակէ՞ր թէ ոչ սոյն որոշումին :

Յօսեցաւ Նէճմեի պէյ, որ յայտարարեց թէ այս գործը ագար է, ու իրր փաստ ցոյց տուաւ ելմտական գանձիչ մատնագիրը մը : Բարոյական անձնաւորութեանց (էշխասը հիւմմիէ) *օրէնքին համաձայն, ըսաւ, Պատրիարքարանը իրաւասու է գատախազ ըլլալու :*

Քաղաքագիտութեան փաստաբանը ըսաւ թէ այդ գործը ագար չըլլալուն համար դատարանը որոշում ունի, եւ Վճռաբեկն ալ ագար չըլլալը հաստատած է : Ցետոյ եթէ «ագար» ալ ըլլայ, բարոյական անձնաւորութեանց օրէնքին համաձայն, ատենին պայմանաժամեր տրուած են, հետեւաբար այդ պաշտօնական գործողութիւնը պէտք է կատարուած ըլլար : Զինադադարին, Անգլիացիներու ուժով կառուցուած մէկ երկու չէնքերը՝ «ագար» ըլլալը չեն կրնար ապացուցանել, ատելյուց :

Նէճմեի պէյ պատասխանեց թէ քաղաքագիտութեան փոխանորդին յիշած թէսնիլի պայմանաժամերը միւվազալը եղող կալուածներուն արձանագրութեանց սրբագրութեան համար էին : 1515 թիւ օրէնքին համաձայն, այդ գերեզմանատան սեփականութիւնը կրնայ ճշդուիլ : (Միւվազալը կալուած մը տարիներով յանձանձող մատակարարող մէկը՝ կատարուելիք քննութենէն վերջ սեփականատէր կ'ըլլայ) :

Գալով նոր չէնքերուն, 1329 թուականին (1913) կառուցուած են, եւ բոլորն ալ թաղապետութեան արտօնագրով չինուած են, ոչ թէ անգլիական ուժերուն ազդեցութեամբ :

Դատարանը երկու կողմին հարցուց որ ուրիշ դիտողութիւն ունի՞ն : Ցետոյ, բաւարար համարեց վիճաբանութիւնները, եւ ինդիրը խորապէս ուսումնասիրելու ժամանակ ունենալու համար, դատը յետաձգեց հոկտ. 6ին :

Գերմանիոյ Թուրքիոյ Վիճակը

Փազարճըքի (Ռումանիա) *Եըլմըք* – *ըմ* թուրքերէն թերթը կ'ըսէ թէ 16 թուրք այրեր եւ կիներ Պուլկարիայէն իրենց նահանգը ապաստանած են, չկարենալով հանդուրժել գոր – ծուած ճնշումներուն : Պուլկարիոյ Թուրքերը,— պատմած են անոնք,— ամէն օր կեանքի եւ մահուան միջեւ կը տարուբերին : Սահմանամերձ շր – ջաններու բոլոր Թուրքերը պատրաստ են գաղթելու, եթէ միջոց գտնեն :

Բանկալթիի գերեզմանատան դասը

Սեպտ. 17ին Պոլսոյ իրաւական Դ. ատեանին առջեւ տեղի ունեցաւ Բանկալթիի գերեզմանատան դասը : Ներկայ էին Պատրիարքարանի փոխանորդները, Նէճմեի պէյ եւ Պ. Միսաք Նարլեան ու քաղաքագիտութեան փոխանորդը :

Ինչպէս յայտնի է, դատարանը որոշած էր որ Խնդրոյ առարկայ գետինը իրր գերեզմանատուն քաղաքագիտութեան պէտք է անցնի գերեզմանատանց վերաբերող մասնաւոր օրէնքին համաձայն : Իսկ Վճռաբեկ ատեանը հաղորդած էր իր վճիռը թէ քանի որ այդ գետինը եկեղեցապատկան կալուած (ագար) չէ,, Պատրիարքը դատախազ չի կրնար ըլլալ, հետեւաբար Պատրիարքը իրաւունք չունի իբր դատախազ այդ դասը բանալու : Առանց դատին էութեան մէջ մանելու, այս որոշումը տրուած էր եւ վերջին դատավարութիւնը ցոյց պիտի տար թէ Իրաւական ատեանը պիտի հպատակէ՞ր թէ ոչ սոյն որոշումին :

Յօսեցաւ Նէճմեի պէյ, որ յայտարարեց թէ այս գետինը ագար է, ու իրր փաստ ցոյց տուաւ ելմտական գանձիչ մատնագիրը մը : Բարոյական անձնաւորութեանց

Ս. Ց. Դ.

Լիոնի «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթի սրճարանը :

ԴԱՇՆԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ԻՆ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ՊՕՐՏՕԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին ՍՐՆՕՆ, ՄՈՒԼԷՆ ՊՐԼՕԻ ՏԷՂ,

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒ ԼՈՑՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ՀԱՅ ԲՈՅԺ (HAY-POUJ)

Ժողովրդական ամսաթերթ բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՈՒՔԹ. Շ. ԱՃՎԱՃԵԱՆ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Մեր ուղղութիւնը (*Ծրագ.*) .— Անոնց որ կը սարսափին հիւծախտէն .— Սեռային – ծննդական հարցեր .— Ծխե՞լ թէ չծխել .— Տիկի՛ն, երախադ չի՞ ճնաճար .— Հիւթարուժութիւնը Հայոց մէջ .— Երեւանի խաղողները .— Հայաստանի փրոֆէսէօրները՝ վիրաբուժապետ Քէչէկ .— Ալիւմինիումէ ամանի մէջ եփուած կերակուրը թունաւո՞ր է .— Ժանտատենդին դէմ .— Լօշտակ .— Երաժշտաբուժութիւն :

«ՀԱՅ-ԲՈՅԺ»Ը ձեր ՏԱՆ ԲԺՇԿՆ Է

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ. 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր. : Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել **Dr. AIVAZIAN, 17, Rue Damesme, 17 Paris.**

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1, Bld. du Nord, 1, le Raincy (S. & O)

Վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին:

Ջրիավօ բժ աշակերտուհիներուն ծիւլ լրացած է, կ'ընդունուին միայն նոշակաւոր աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով:

Վարժարանը կ'ապահովէ իր աշակերտուհիներուն առողջ դաստիարակութիւն: Ի ամով կ'աւանդուին ուսման բոլոր ճիւղերը, ֆրանսացի եւ հայ մասնագէտ ուսուցիչներու կողմէ: Հոգ կը տարուի հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներուն:

Մասնաւոր ուշադրութիւն կ'ընծայուի ձեռարուեստի եւ ձեռագործի ճիւղերուն:

Արձանագրութիւնները կը կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ կիրակի կէսօրներէ առաջ:

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ: Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շաբաթի: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆի:

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Այսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong
Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ԾԱԽՕՒ ԽԱՆՈՒԹ

ԾԱԽՕՒ Ի կանխիկ փոքր գումարով, առեւտրական կեդրոնի մէջ, գեղեցիկ խանութ մը: Դիմել՝ Mr. GRIE, 7, rue PAUL LELONG, Paris, Téléphone Gut. 40 - 37:

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ իջանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆՍՐԱՍ ՕԴԻՆ

Փնտռեցէ՛ք գայն կարեւոր պիտակով: Անգամ մը ձեռնակալէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**
48 **Bld. des Vignes,** MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու
EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis, Tél. Plaine: 09 - 95

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՕՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24, rue Assalit. Nice (A. M.)*

ԽՈՀՀԱՐԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մատակայ զաւառէ մը կ'ուզուի 30 - 45 տարեկան փորձառու եւ վարպետ խոհարար մը որ գիտնայ պատրաստել արեւելեան ամէն տեսակ կերակուրներ, քեֆ-ղէններ եւ անուշեղէններ: Ձեռնտու պայմաններ: Դիմել ստիպողաբար «ՅԱՌԱՋ»ի վարչութեան:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN
ՄԻՒԹԱՅԻԼ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ :

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշալ փաքենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ :

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél, Archives 05 - 93
Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire) յարկաբաժինին մէջ)

ՕՐԻՈՐԴԱՑ ԳԻՇԵՐՕՐԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՍՆՈՒՑՈՑ ՅԱՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒՅՐԵՐՈՒ
1, Place Chateau - St. GRATIEN (S. et O.)

Վարժարանս կ'ընդունի գիշերօթիկ աշակերտուհիներ, սկսեալ 6 տարեկան փոքրիկներէ: Ֆրանսերէն լեզուի, ֆրանսերէն աւանդուելիք դասերու եւ մարթնամարզի համար մասնաւոր կարգադրութիւն եղած է մերձակայ Ecole Libre-ի վարչութեան հետ, մեզ վերապահելով հայերէն լեզուի, ռագո ծի եւ հայերէնով աւանդուելիք դասերը, ինչպէս նաեւ երգ, դաշնակ եւլլն.:

ԱՄՍԱԿԱՆ 250 ՖՐԱՆՔ:

Մանրամասնութիւններու համար դիմել վարժարանի ցեսչութեան քաջաթի, շաբաթ եւ կիրակի օրերը:

Հաղորդ. միջոց.— Կառ Տիւ Նօրէն Անկիէն եւ առնէ Օթօպիւս :

Մուրատեան Վարժարան, Սեվր

Վենետիկի Մխիթարեան Հայրերու յաժուէլ Մուրատեան վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր ամսուն սկիզբը:

Վարժարանը կ'ընդունի գիշերօթիկ, կէս-գիշերօթիկ եւ ցերեկօթիկ սաներ: Ցեսչութիւնը նկատի առնելով օրուան անհրաժեշտ պայմանները, որոշած է նոշակի գարցը եւ ամէն դիւրութիւն պիտի ընծայէ իրենց ծնողներուն ազգային բարձրագոյն դաստիարակութիւն տալ ուզող ծնողներուն:

Մանրամասն տեղեկութիւններու կամ արձանագրութեան համար դիմել Մուրատեան Վարժարանի Քարտուղարութեան.—

Secrétariat du Collège Arménien S. Moorat. 26, Rue Troyon. Sèvres (S. & O.)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋՐ

Թարգմ. Ժ.

—Անտրամադիր ըլլալու նշաններ ցոյց տուի՞ մինչեւ հիմա, հարցուց Պրաուն նեղացած :

— Հարցաքննութեան օրը վկայութիւն չտուիր, սկսաւ ոստիկանը :

— Պէաք չկար, պէաք չկար իմ կարծիքովս, ըսաւ Պրաուն :

— Իսկ իմ կարծիքովս պէաք կար , պատասխանեց ոստիկանը · մենք կ'ուզէինք բոլոր փաստերը ունենալ · կար բան մը զոր քեզի պահեցիր եւ անցեալ գիշեր երբ քեզի եկանք խուզբարին հետ՝ զարձեալ քիչ խօսեցար, սա – կայն...

— Կարծեմ բժիշկը հիմա պիտի ըսէ իր գիտցածները, ընդմիջեց Ամերիկացին :

— Օ՛հ լաւ, ըսեմ ինչ որ գիտեմ, ուզաք, զոչեց բժիշկը · քիչ բան է գիտցածս եւ իմ կարծիքովս գործին հետ առնչութիւն չունի... Ալիքէա ձէքքին ինծի եկաւ այն վայրկեանին երբ դուբս պիտի ելլէի, անշուշտ հին ժամանակները կը ճանչնայի զինքը եւ անմիջապէս յիշեցի իր դէմքը... քանի մը բառով հասկցուց թէ ինչու Անգլիա եկած էր... ինչպէս ըսի, դուբս պիտի երթայի Քրաունհէյլ փողոցը մահամերձ հիւանդի մը այցելելու համար... ըսի իրեն որ միասին գան... դուբս ելանք, քիչ մը քալեցինք, յետոյ թաքսի մը առնելով մինչեւ Քօպարնի արձանը գացինք... գրեթէ անդադար կը խօսէինք... ըսաւ թէ այնպէս մը պիտի կարգադրէր որ իր վերադարձը վնասակար չըլլար քրոջս եւ իր զաւակներուն... ըսաւ որ Էչլսի Զիլլը հանդիպած էր· խոստովանեցաւ թէ ամուսնացած էր անոր հետ եւ սխալը հասկնալով բաժնուեր էր... հարցուց թէ ինչ պէաք է ընէր· պատասխանեցի թէ ամէնէն լաւ միջոցը Էչլսիին համար՝ պիտի ըլլար Սըը Ճօնին յայտնել գաղտնիքը... ես Էչլսի Զիլլը տարիներէ ի վեր կը ճանչնայի, բայց ճէքքինի հետ իր ամուսնութեան մասին առաջին անգամն էր որ կը լսէի... չատ զարմացայ չիտակը· աղմուկ պիտի ելլէր, թէեւ, անշուշտ այդքան ժամանակ ճէքքինէն լուր չստանալէ յետոյ իրաւունք ունէր այդ երկրորդ ամուսնութիւնը կնքելու եւ օրինական հետապնդումի չէր կրնար ենթարկուիլ...

— Այո, այդ այդպէս է, ըսաւ ոստիկանը· հիմա չարունակէ... Քրաունհէյլ փողոցը գացիք... յետո՞յ...

— Քօպարնի Արձանին առջեւ թաքսիէն դուբս ելանք եւ կառավարին ըսի որ մեզի սպասէ հէս ժամ կամ քանի վայրկեան , չեմ յիշեր... նոյն հարցերուն մասին խօսելով ճէքքինին հետ Քրաունհէյլ փողոցը մտանք... հասանք հիւանդիս դրան առջեւ... ըսի իրեն որ եթէ հիւանդը մեռած էր՝ հինգ վայրկեանէն կը վերադառնայի, եթէ ողջ էր տակաւին՝ քիչ մը աւելի պիտի ուշանայի... ըսաւ թէ ինք վեր, վար պիտի պտտէր· ներս մտայ... հիւանդս լաւ էր· անոր քով մնացի քառորդ ժամէն աւելի... երբ դուբս ելայ, քանի մը րոպէ սպասեցի· Ալֆրէա՝ փողոցին ծայրէն գաւազանը երերցնելով ու խնդալով քովս եկաւ ... այստեղ կարեւոր բան մը կայ զոր ճեղի ըսած ըլլալու էի... հարցուցի թէ ինչո՞ւ կը խնդար... «օ՛հ, ոչինչ, զարմանալի բան մը տեսայ հոն» պատասխանեց եւ ալ բան չըսաւ : Այդ վայրկեանին խորհեցայ որ գինետունէ մը ներս մտնելով հին ծանօթի մը հանդիպած ըլլալու էր... հին ատենները չատ մը կասկածելի մարդիկ կը ճանչնար... ինչ որ է, ուրիշ բան չըսաւ այդ մասին եւ Էչլսի Զիլլի խնդրին վերադարձաւ նորէն... Թաքսին մտանք եւ եկանք մինչեւ իմ փողոցիս մտանք եւ իմ բնակարանս զացի, իսկ ան եուսթըն պողոտային կողմը գնաց... վերջին անգամն էր որ դինքը կը տեսնէի... ահաւասիկ ամբողջ գիտցածս...

Գաղանի ոստիկանը զանազան բաներու մասին խորհեցաւ երբ մտիկ կ'ընէր բժիշկին պատմութիւնը : Զգաց թէ անիկա ճշմարտութիւնն էր որ կ'ըսէր, բայց կը զարմանար թէ ինչու այդ մարդը չէր հասկնար որ իր տուած տեղեկութիւնները չատ կարեւոր էին : Լուռ մնաց ու նայեցաւ բժիշկին :

Այս անգամ Ամերիկացին ուժգնի եւ – լաւ, ձեռքերը գրպանը նետեց ու սենեակին մէջ վեր, վար պտտելով, ըսաւ.

— Կարծեմ ասիկա ամէնէն կարեւոր տեղեկութիւնն է զոր ստացայ այս գործին սկսելէս ի վեր· հիանալի... բժիշկը զարմացաւ·

— Ո՞ր տեղեկութիւնը...

— Հին բարեկամի մը հանդիպած ըլլալու պարագան· մեր ուզածն ալ ատանկ բան մըն էր...

— Եւ դուն կը կարծես որ ատիկա անկարեւոր է, գործին հետ առնչութիւն չունի, այնպէ՞ս չէ, զարմացաւ ոստիկանը բժիշկ Պրաունին· եթէ հարցաքննութեան օրը ըսած ըլլայիր ատիկա... իրա՞ւ անկարեւոր կը նկատէիր...

— Այդ հանդիպո՞ւմը՝ երբ ինծի կը սպասէր, հարցուց բժիշկը· այո, անկարեւոր բան մը կը կարծէի· ես Ալֆրէաը բաւական լաւ կը ճանչնայի եւ գիտէի թէ այս թաղին գինետուներուն մէջ կրնար հին ծանօթներու հանդիպիլ: Երբ անիկա դեռ պատանի էր, շատ անառակ կեանք մը կը վարէր եւ կը յաճախէր այդ տեսակ վայրեր, ամէնուն ծանօթ էր... ես խորհեցայ որ երբ ինծի կը սպասէր փողոցը, ծանօթ գինետունէ մը ներս մտաւ եւ այնտեղ տեսաւ իր հին ընկերներէն մէկը· տարօրինակ բան չէր...

— Ինչ որ է, մենք պիտի աշխատինք այդ հին ընկերը գտնել հիմա, ըսաւ ոստիկանը :

— Գտէք, ըսաւ Պրաուն· եթէ ուշադրութեամբ կատարէք ձեր փնտռտուքները, պիտի տեսնէք որ ճէքքին մինչեւ ուշը՝ մէկ գինետունէն միւսը, պիտի տեսնէք որ Ալֆրէա ճէքքին ծանօթ կամ էր իւրաքանչիւրին ասկէ առաջ· քեզի տանը՝ հինգ տարի առաջ· քեզի հանդիպիլ մէկու մը որ զայն տեսած ըլլայ այդ գիշերը...

— Շնորհակալ ենք, բժիշկ, այդ մասին կը փորձենք, ըսաւ ոստիկանը ու – բախ – զուարթ· երախտապարտ ենք քեզի· եթէ քեզի պէաք ունենանք...

(Շար.)

Եւրոպայի մէջ տեղի ունեցած կիրակի օրուան մրցումներուն արդիւնքը պիտի տանիք հիւգշաբթի օրուան թիւով, մեր մարզական աշխատակցին կողմէ գրուած :

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Seh. Missaklan

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻՔԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԹԱՄՍԵԱԿ	ԵՌԱՄՍԵԱԿ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
26
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
26 Septembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2609

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ի՞ՆՉՊԷՍ Կ'ԸՂՂԱՐ, ԵԹԷ...

— ∞ —

Գիտէք անչուշտ, ռամկավարները ու հնչակեանները վեր – ջերս իրենց ընդհ. ժողովները գումարեցին Փրանսայի մէջ։ Այս առթիւ, պատգամաւորներ եկած եղան ալ – ձախէն եւ Համաւորապէս Ամերիկայէն։

Անշուշտ, նորեկները պիտի ուզէին երեւալ բեմի վրայ, խան – գավառելու եւ լուսարանելու համար իրենց հետեւորդները։

Այդպէս ալ եղաւ, իրրեւ բնական երեւոյթ։

Ո՛վ որ գաւառանք մը ունի, անոր քարոզութիւնն ալ պիտի կատարէ իր հանդիսած տեղը, եւ իր ուզած եղանակով։

Արդ, գաւառներէն հասած թղթակցութիւններ մեզի կը հա – դորդեն չատ անախորժ իրողութիւն մը։

Երկու հոսանքներու մասնաւորապէս ամերիկեան պատգամա – ւոր – բանախօսները, փոխանակ ամփոփուելու պարկեշտ քարո – զութեան մը սահմաններուն մէջ, թոյն կը սրսկեն խուժանային կանչերով։

Կը թուի թէ անոնք, այդ բանախօսները, մասնաւոր պաշտօն ստացեր են Ամերիկայէն տպդին ալ ցրուելու այնտեղ ցանուած հունտերը։

Կը հարցնենք,— որո՞ւ բարիքին համար։

Ինչ կ'ուզեն չահիլ, կիրք եւ գարշահոտութիւն ցանելով իրենց ճամբուն վրայ։

Դաշնակցութի՞ւնը պիտի քննադատեն,— օն անդը, յառա՞յ։ Ո՞վ փակած իրենց բերանները, կամ ո՞վ բռնեց իրենց թեւէն։

Ո՞ր եւ է քաղաքական հոսանք իր առաւելութիւններն ապա – ցուցանելու համար, միշտ ալ կրնայ բաղդատութիւններ կատարել ուրիշ հոսանքի մը հետ։ Կրնայ պերճախօսութեան հեղեղներ թա – փել, հաստատելու համար թէ ինքն է խելացին, ընդունակը, հայ – րենասէրը կամ յեղափոխականը։

Հազար ու մէկ ձեւեր կան, այս արդար իրաւունքը գործա – դրելու, այս տարբական պարտականութիւնը կատարելու համար։ Մանաւանդ երբ մարդ Ամերիկայէն կուգայ ...

Դատ կը չահո՞ւ օրէնք – հաւատք իրար խառնելով, ալ ու ձախ փչելով, ոռա եւ ազոռա, ազռո՞ւա բաներ պատմելով։

Վերջ ի վերջոյ, ունկնդիրներն ալ սիրտ ու չիղ ունին։ Ունին ժիտք եւ աչք։

Ո՞վ կ'ըսէ թէ ճանճրանալու, գանելու զգացումը մեռած է այս ժողովուրդին մէջ։

Զգելով աւելի հին չրջանները, օսմ. սահմանադրութենէն ի վեր միեւնոյն մարդիկը միեւնոյն վայրերուն կանչերն է որ կ'ար – ձակեն Դաշնակցութեան դէմ, մեռելներն անդամ պղծելով։

Եւ սակայն, ոչ Դաշնակցութեան գլուխէն մազ կը չարժի, ոչ ալ մազ մը կ'ածի կամ կը սեւնայ մլուններուն գլխուն վրայ։

Ակնարկուած հոսանքներէն մէկուն Ամերիկայի պաշտօնա – թերթը կ'աւետէ՞ր վերջերս.

— «Առանց վարանումի կրնանք ըսել թէ Դաշնակցութիւնը նանդուած է Փրանսայի մէջ»։

Իմբագրութիւնն ալ կը ձայնակցէր, բարձրագոչ.

— «Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը սնանկացած է»։

Բարի՛, բարի՛։ Այն աստեն, ինչո՞ւ այս «զալմազալ»ը։

Ինչ կ'ուզեն չահիլ միացեալ փոխադարձութեամբ եւ բեմէ բեմ փչելով «գատարկուած պարապ կուսակցութեան մը գատարկու – թեան» դէմ...

×

Որ եւ է տրամադրութիւն չունինք գուարճանալու։ Ոչ ալ հա – կաճառելու։

Հարցում մը, սուռ որ անկ է.—

Ինչպէս կ'ըլլար եթէ, բեմի վրայ թէ մամուլի մէջ, սանձ դր – ուէր այն գռեհիկ խուժանավարութեանց, որոնք ոչ միայն ատա – ջաղրուած նպատակին չեն հասնիր, այլ եւ սիրտ կը պղտորեն։

Ինչպէս կ'ըլլար եթէ Եւրոպա չվոխադրուէին այն մանրկնե – րը, որ Թուռնաւորեցին Ամերիկայի հանրային կեանքը։

Հարցը կ'ուզղենք իրրեւ հրաւէր լրջութեան եւ զգաստու – թեան։

Շատո՞նց անցած է ժամանակը դէմ դիմաց չափուելու։

Մեր պատմութեան այս ճակատագրական չրջանին, որ եւ է կազմակերպութիւն, մեծն մինչեւ փոքրը, պիտի ունենայ մէկ առաջադրութիւն,— կարելի եղածին չափ մեղմացնել աւելութիւն – ները, նեղցնել ճակատները, կեդրոնացնել ճիգերը։

Մեր հակառակորդները իրենց երազածին ճիշդ հակառակը ստացան, անտրակելի չափերու հասցնելով հակազգայնակցական խաչակրութիւնը։

Արդիւնքը տարրեր չպիտի ըլլայ այսուհետեւ ալ։

Դաշնակցութիւնը վարժուած է պաղարիւն մնալու, իր ծանր գերին եւ յարաճուն ուժին գիտակցութեամբն իսկ։

Ինչպէս կ'ըլլար եթէ միւս հոսանքներն ալ, փոխանակ խու – ժանին կեր ճարելու եւ աժան ծափեր փնտռելու, պարկեշտ գար – գացման մէջ ոգեները ուսումնասիրէին։

Եւ մանաւանդ, սթափէին, յիշէին թէ՝ վերջին մնացորդ – ներն ենք ջարդ ու փշուր ժողովուրդի մը։

Մարդ կը չշմի խորհելով թէ՝ աչխարհասաստան փլուզումներէ վերջն ալ, մարդիկ տակաւին կը խօսին ու կը գրեն ճիշդ այնպէս ինչպէս է՛ր երբեմն։ Երբ դեռ նոր ձեւ ու մարմին կ'առնէին քա – ղաքական հոսանքները։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԵԾ ԺԱՌԸ ԱՆԹԵԼՈՎ

»»»··«««

Ֆրանսին գինը չպիտի կոտրեն

»»»··«««

Ծրագիր՝ կառավարութիւնը զօրացնելու

Վարչապետ Պ. Տումէրկ երկուշաբ – թի գիշեր չատ կարեւոր ճառ մը խո – սեցաւ ձայնասփիւռով, պարզելով կառավարութեան քաղաքականութի – նը եւ չարք մը նոր առաջադրութիւն – ներ։

Ինչպէս կ'երեւայ այս ճառէն, 1. Ազգ. դաշինքը բոլորովին հակառակ է Ֆրանքին գինը կոտրելու քաղաքա – կանութեան. 2. Կառավարութեան հե – ղինակութիւնը պիտի զօրացնէ, հե – տեւելով անգլիական սահմանադրու – թեան։

Պ. Տումէրկ նախ ակնարկ մը նետեց 1934 փետրուարէն ի վեր կատարուած գործերու վրայ, եւ անդրադառնալով Ֆրանքին գինը կոտրելու համար բաց – ուած պայքարին, յայտարարեց.

— «Կործանելով Ֆրանքը, համայ – նավար – ընկերվարական միացեալ ճակատը կը յուսայհանել ընդհանուր կործանման։ Ան համոզուած է, եւ ի – րաւամբ, թէ այդ ընդհանուր կործա – նումը ամենամեծ պատեհութիւնները պիտի ընծայէ, իր դիկտատուրան հաստատելու համար։ Բայց ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ այս պայքարին մէջ օժան – դակներ կը գտնէ այն տարրերէն ո – րոնց քաղաքական տեսակէտները բո – լորովին հակառակ են համայնավար – ներու տեսութենց։ Չեմ կասկածիր անոնց ուղղամտութենէն, բայց կ'ը – սեմ թէ չարաչար կը սխալին անոնք, կարծելով թէ բարիք պիտի ծնի Ֆր. ին ստանալու մինչեւ իրենց կեանքին վերջը, փոխադարձաբար պարտաւոր են ընդունելու կարգ մը կարգադա – հական կանոններ որոնցմէ ազատ են ոչ – պաշտօնեայ քաղաքացիները։

Առայսօրյդ եւ անկարգապահ հո – սանք մը կ'ուզէ համոզել թէ պետա – կան պաշտօնեաները սահմանուած են ոչ թէ պետութեան ծառայելու, այլ զայն ոտրկացնելու։ Եթէ պետութիւնը տկարութեամբ ենթարկուի այդ տար – կացման, կրնանք մօտայուտ համարել մեծ, հզօր եւ ազատ Ֆրանսայի մը վախճանը։ Այն ատեն մեր դուռները լայնօրէն պիտի բացուին դուրսի տարբերուն առջեւ, որոնք նմանապէս պիտի ուզեն ստրկացնել մեզ։ Ահա թէ ինչու անհրաժեշտ է բարեկորոգում – ներ կատարել պետութեան մէջ։ Այսօր չեմ կրնար ձեզի պարզել այդ բարե – կորոգման ծրագիրները. այդ բոլորի եւ ուրիշ հարցերու մասին պիտի խո – սիմ յատուկիկայ չարթով»։

Վարչապետը վերջացուց, ջերմ կոչ մը ուղղելով համերաչխութեան եւ վստահութեան։

Թրակեան կոմիտէն կը լուծուի

Պուլկարիոյ մէջ, ինչպէս ծանօթ է, գոյութիւն ունի «Թրակիոյ ազատա – գրութեան կոմիտէ» մը, որ կը հրատարա – կէ օրկանը եւս՝ «Թրակիա»։

Սոյն կոմիտէն, սեպտ. 14ին հե – տեւեալ զեկոյցը հրատարակեց.—

«Թրակիոյ ազատագրութեան կո – միտէն, Պուլկարիոյ նոր իշխանու – թեան ճառախեայ գործունէու – թիւնը աչքի առջեւ ունենալով, տես – նելով թէ՝ ինչպէս վերջինս կը պար – տադրէ իր հեղինակութիւնը ցարու – թեան ամբողջ հողամասին վրայ, նը – կատի ունենալով այն փաստը թէ՝ այժմու կառավարութիւնը իր ձեռե – րուն մէջ ամուր կերպով բռնած է ներքին եւ արտաքին բազաբականու – թեան դեկը, եւ ապագայի համար այլեւս անկարելի են 1913 յունիս 16ի «ոճրային անմտութեան» նման գոր – ծեր, ուրախութեամբ տեսնելով որ Թրակեան կազմակերպութեան խո – սնները ամբողջովին կը բաժնեն մեր պետութեան պատասխանատու ազ – դակները,— Թրակիացի գաղթակա – տութեան եւ պուլկար բազաբացիներ – րուն կը հաղորդէ թէ այսօրուընէ ըս – կսել կը դադրեցնէ իր գործունէու – թիւնը՝ ցարութեան սահմաններուն մէջ՝ իր բոլոր ստորաբաժանումնե – րով։

«Վերջին ատեն, գերեալ Թրա – կիոյ բոլոր ազատագրական զաւակները կո – միտէին կողմէ կը հրաւիրուին՝ իրենց բոլոր ճիգերը միացնել նոր իշխանու – թեան ճիգերուն՝ ի խնդիր մեծ Պուլ – կարիոյ կառուցման»։

*** Պուլկարական կառավարութիւ – նը Վառնայէն Փէթրիչ ափսրած է Թուրքան ընկերութեան ընդհ. տնօրէն Էօմէր Ռեշիփ պէյը, առարկելով թէ թուրք ժողովուրդը կը գրգռէ Պուլ – կարներու դէմ։

Էօմէր պէյի հետ ափսրուած են նաեւ չորս Պուլկարներ, այն մեղա – դրանքով թէ պուլկարժողովուրդըզր – գուած են Թուրքերու դէմ։ Այս Պուլ – կարները վերջերս կրակի տուած էին Թուրքի մը տունը, Վառնայի մօտա – կայ գիւղի մը մէջ։

Թուրքիա գիւղացիներուն կը բաժնէ ասպար

Թուրքիոյ ներքին գործավարու – թիւնը հրամանագրով մը յանձնարա – րեց ձրիաբար ամուսնացած եւ հողա – գուրկ գիւղացիներու տալպետութեան պատկանող ընդարձակ հողաբաժին – ներ։ Կառավարութիւնը կը յուսայ այս կերպով աւելցնել հողագործական արտադրութիւնը եւ անկախ դարձնել շատ մը գիւղացիներ։

Աւելորդ է յիշել թէ՝ ինչ որ «պե – տութեան պատկանող» կը կոչեն, մեծ մասով «լճեալ գոյք» է,— ասար։

Պարսկաստանի օդանաւային կազմակերպութիւնը

Պէտ պատուիրակութիւն մը, որ կը բաղկանայ եօթը սպաներէ, մօտերս Թէհրան պիտի երթայ, կազմակերպե – լու համար Պարսկաստանի օդանաւա – յին ուժը։ Պատուիրակութեան գե – լուխը կը գտնուի հարիւրապետ մը։

Կոմինտէրնի հաստագումարը յունուարին

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ ո – րոշուած է Կոմինտէրնի (Գ. Միջազ – գային) համաշխարհային համաժո – ղովը գումարել 1935 յունուարի ըս – կիզբը, փոխանակ այս տարուան հոկ – տեմբերին կամ նոյեմբերին։ Այս յե – տաձգումը հետեւանք է նոր կացու – թեան մը։ Համագումարին երկար պատրաստութիւնները շատոնց վեր – ջացած եւ կարգ մը կարեւոր պատուի – րակներ արդէն Մոսկուա հասած էին, երբ Ֆ. Միութիւնը մտաւ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, եւ հարկ եղաւ յետաձգել։ Աւելի քան հազար պատ – գամաւորներ կը սպասուին աշխարհի բոլոր կողմերէն, սպիտակ թէ գունա – ւոր։ Այն կերպով մեծ դուռները լայնօրէն պիտի բացուին դուրսի տարբերուն առջեւ, որոնք նմանապէս պիտի ուզեն ստրկացնել մեզ։ Ահա թէ ինչու անհրաժեշտ է բարեկորոգում – ներ կատարել պետութեան մէջ։ Այսօր չեմ կրնար ձեզի պարզել այդ բարե – կորոգման ծրագիրները. այդ բոլորի եւ ուրիշ հարցերու մասին պիտի խո – սիմ յատուկիկայ չարթով»։

Վարչապետը վերջացուց, ջերմ կոչ մը ուղղելով համերաչխութեան եւ վստահութեան։

Թրակեան կոմիտէն կը լուծուի

Պուլկարիոյ մէջ, ինչպէս ծանօթ է, գոյութիւն ունի «Թրակիոյ ազատա – գրութեան կոմիտէ» մը, որ կը հրատարա – կէ օրկանը եւս՝ «Թրակիա»։

Սոյն կոմիտէն, սեպտ. 14ին հե – տեւեալ զեկոյցը հրատարակեց.—

«Թրակիոյ ազատագրութեան կո – միտէն, Պուլկարիոյ նոր իշխանու – թեան ճառախեայ գործունէու – թիւնը աչքի առջեւ ունենալով, տես – նելով թէ՝ ինչպէս վերջինս կը պար – տադրէ իր հեղինակութիւնը ցարու – թեան ամբողջ հողամասին վրայ, նը – կատի ունենալով այն փաստը թէ՝ այժմու կառավարութիւնը իր ձեռե – րուն մէջ ամուր կերպով բռնած է ներքին եւ արտաքին բազաբականու – թեան դեկը, եւ ապագայի համար այլեւս անկարելի են 1913 յունիս 16ի «ոճրային անմտութեան» նման գոր – ծեր, ուրախութեամբ տեսնելով որ Թրակեան կազմակերպութեան խո – սնները ամբողջովին կը բաժնեն մեր պետութեան պատասխանատու ազ – դակները,— Թրակիացի գաղթակա – տութեան եւ պուլկար բազաբացիներ – րուն կը հաղորդէ թէ այսօրուընէ ըս – կսել կը դադրեցնէ իր գործունէու – թիւնը՝ ցարութեան սահմաններուն մէջ՝ իր բոլոր ստորաբաժանումնե – րով։

«Վերջին ատեն, գերեալ Թրա – կիոյ բոլոր ազատագրական զաւակները կո – միտէին կողմէ կը հրաւիրուին՝ իրենց բոլոր ճիգերը միացնել նոր իշխանու – թեան ճիգերուն՝ ի խնդիր մեծ Պուլ – կարիոյ կառուցման»։

*** Պուլկարական կառավարութիւ – նը Վառնայէն Փէթրիչ ափսրած է Թուրքան ընկերութեան ընդհ. տնօրէն Էօմէր Ռեշիփ պէյը, առարկելով թէ թուրք ժողովուրդը կը գրգռէ Պուլ – կարներու դէմ։

Էօմէր պէյի հետ ափսրուած են նաեւ չորս Պուլկարներ, այն մեղա – դրանքով թէ պուլկարժողովուրդըզր – գուած են Թուրքերու դէմ։ Այս Պուլ – կարները վերջերս կրակի տուած էին Թուրքի մը տունը, Վառնայի մօտա – կայ գիւղի մը մէջ։

Թուրքիա գիւղացիներուն կը բաժնէ ասպար

Թուրքիոյ ներքին գործավարու – թիւնը հրամանագրով մը յանձնարա – րեց ձրիաբար ամուսնացած եւ հողա – գուրկ գիւղացիներու տալպետութեան պատկանող ընդարձակ հողաբաժին – ներ։ Կառավարութիւնը կը յուսայ այս կերպով աւելցնել հողագործական արտադրութիւնը եւ անկախ դարձնել շատ մը գիւղացիներ։

Աւելորդ է յիշել թէ՝ ինչ որ «պե – տութեան պատկանող» կը կոչեն, մեծ մասով «լճեալ գոյք» է,— ասար։

Պարսկաստանի օդանաւային կազմակերպութիւնը

Պէտ պատուիրակութիւն մը, որ կը բաղկանայ եօթը սպաներէ, մօտերս Թէհրան պիտի երթայ, կազմակերպե – լու համար Պարսկաստանի օդանաւա – յին ուժը։ Պատուիրակութեան գե – լուխը կը գտնուի հարիւրապետ մը։

Կոմինտէրնի հաստագումարը յունուարին

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ ո – րոշուած է Կոմինտէրնի (Գ. Միջազ – գային) համաշխարհային համաժո – ղովը գումարել 1935 յունուարի ըս – կիզբը, փոխանակ այս տարուան հոկ – տեմբերին կամ նոյեմբերին։ Այս յե – տաձգումը հետեւանք է նոր կացու – թեան մը։ Համագումարին երկար պատրաստութիւնները շատոնց վեր – ջացած եւ կարգ մը կարեւոր պատուի – րակներ արդէն Մոսկուա հասած էին, երբ Ֆ. Միութիւնը մտաւ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, եւ հարկ եղաւ յետաձգել։ Աւելի քան հազար պատ – գամաւորներ կը սպասուին աշխարհի բոլոր կողմերէն, սպիտակ թէ գունա – ւոր։

Օսար երեսփոխաններու ժողովը Պոլսոյ մէջ

Միջխորհրդարանական համագու – մարը, որ այս տարի բացուեցաւ Պոլ – սոյ մէջ, կը շարունակէ իր աշխա – տանքները, մասնակցութեամբ 300 պատգամաւորներու։

Առջի օրուան նիստին մէջ, եգիպ – տական պատուիրակութիւնը ծրագիր մը ներկայացուց, օտար առանձնա – շնորհներու ջնջման մասին (խափի – թիւլասիոն)։ Երկար վիճաբանու – թիւններէ յետոյ, խմբագրական յանձնաժողովը բանաձեւ մը ներկա – ցուց, որ ընդունելով հանդերձ ե – գիպտոսի տեսակէտներուն օրինաւո – րութիւնը, փափաքը կը յայտնէ որ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը ուսումնասիրէ հարցը։

Ֆրանսական խումբը ներկայացնող Պ. Ռիվէ Ժորժ ելոյթ մը ունեցաւ, ուր ըսաւ թէ Ֆրանսա ոչ մէկ ատեն ուզած է ստրկացնել Եգիպտոսը, եւ ոչ ալ ներկայիս կ'ուզէ։ Ֆրանսա միայն կ'ուզէ որ Եգիպտոսի մէջ ապահովուի օտարներու կեանքը, ինչպէս նաեւ անոնց սեփականութիւնները։

Ներկայացուցիչ մը Ռումանիոյ ալ ելոյթ մը ունեցաւ, ուր ըսաւ թէ Ռումանիա ոչ մէկ ատեն ուզած է ստրկացնել Եգիպտոսը, եւ ոչ ալ ներկայիս կ'ուզէ։ Ռումանիա միայն կ'ուզէ որ Եգիպտոսի մէջ ապահովուի օտարներու կեանքը եւ սեփականութիւնները։

Ներկայացուցիչ մը Ռումանիոյ ալ ելոյթ մը ունեցաւ, ուր ըսաւ թէ Ռումանիա ոչ մէկ ատեն ուզած է ստրկացնել Եգիպտոսը, եւ ոչ ալ ներկայիս կ'ուզէ։ Ռումանիա միայն կ'ուզէ որ Եգիպտոսի մէջ ապահովուի օտարներու կեանքը եւ սեփականութիւնները։

Եուկոսլավիոյ թագաւորը դէպի Սոֆիա

Սոֆիայի ոստիկանութիւնը արտա – կարգ միջոցներ ձեռ առած է, ի նա – խատեսութիւն Եուկոսլավիոյ թագա – ւորին այցելութեան։ Պելկրատի ֆա – զական ոստիկանութեան վերատե – սուչը Սոֆիա գնաց, միասին խորհր – դակցելու համար։ Անոր ետեւէն գա – ցին Եուկոսլավիոյ Ապահովութեան տեսուչը եւ 15 գործակալներ։ Թա – գաւորին այցելութիւնը տեղի կ'ունե – նայ այս օրերս եւ պիտի տեւէ երեք օր։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝

ՓԱՐՁԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ԵՐԿԱԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ԿՈՄՍՈՄՈԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԱՌԱՋ

«««·»»»

Ինչպե՞ս է ապրում երկրագնդի ամենահեռավոր անկյունում գտնվող Կոմսոմոլի 14 օդաչուների ընտանիքը, ինչպե՞ս են նրանք ապրում – մտածում, ինչպե՞ս են պատկերացնում իրենց ապագան – Ահա այն հարցերը, որոնց պատասխանները ստանալու համար մեր թղթակիցը այցելեց Կոմսոմոլի 14 օդաչուների ընտանիքներին:

Ընթերցողը կծանոթանա նրանց կյանքի պարզ ու անպաճույճ պատկերին, կտեսնի, թե ինչպես են ապրում մեր հերոսները, ինչպես են նրանք դաստիարակում իրենց երեխաներին, ինչպես են նրանք պատրաստվում ընդառաջել մեր հայրենիքի կոչին, եթե հարկ լինի պաշտպանելու մեր սահմանները:

Ահա թե ինչ է պատմում մեզ Կոմսոմոլի 14 օդաչուների ընտանիքներից մեկի՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ Ռոդիոնովի կինը՝ Ելենա Ռոդիոնովան:

– Ես ծնվել եմ Կոմսոմոլում, այստեղ էլ մեծացել եմ: Ամուսինս՝ Ալեքսանդր Ռոդիոնովը, ծնվել է Ռյազանի մարզում, գյուղացիական ընտանիքում: Նա ավարտել է ինստիտուտը, աշխատել է որպես ինժեներ, հետո զորակոչվել է բանակ: Ծառայել է Խաբարովսկի երկրամասում, որտեղ էլ ծանոթացել ենք: Ես այդ ժամանակ աշխատում էի Կոմսոմոլի ավիացիոն գործարանում: Ամուսնացանք 1937 թվականին, երբ ամուսինս ավարտեց ծառայությունը բանակում: Ես էլ թողեցի աշխատանքս գործարանում և տեղափոխվեցի ամուսնուս մոտ: Ապրում էինք Խաբարովսկում, հետո տեղափոխվեցինք Կոմսոմոլ:

Ալեքսանդրը ինձ ասում էր, որ ինքը ցանկանում է ծառայել Կոմսոմոլում, որովհետև այդ քաղաքը հիմնել են իր ընկերները, և նա ուզում էր ապրել այնտեղ, որտեղ ապրում են իր ընկերները: Ես էլ ուզում էի ապրել այնտեղ, որտեղ ապրում է ամուսինս, որովհետև նրան շատ էի սիրում:

Ալեքսանդրը ծառայում էր ավիացիայում, ես էլ աշխատում էի ավիացիոն գործարանում: Ամուսինս ինձ հաճախ էր պատմում իր թռիչքների մասին, ես էլ ուրախանում էի, որ նա այդքան լավ է թռչում: Ես ինքս էլ սկսեցի սովորել թռչել: Ինձ համար դա շատ հետաքրքրական էր: Ես ուզում էի ինքս էլ թռչել, որպեսզի ավելի լավ հասկանամ ամուսնուս աշխատանքը:

Ես սովորեցի թռչել և ստացա օդաչուի վկայական: Ալեքսանդրը ինձ հաճախ էր տանում թռիչքների, ես էլ ինքս էի թռչում: Ես ուրախ էի, որ ամուսինս ինձ հավատում է, ինձ վստահում է ինքնաթիռը:

Ալեքսանդրը ինձ ասում էր, որ ես լավ օդաչու եմ դառնում, որ ես կարող եմ ինքնուրույն թռչել: Ես ուրախ էի, որ ամուսինս ինձ գովում է: Ես ինքս էլ գիտեի, որ ես լավ եմ թռչում, և ինձ դուր էր գալիս, որ ամուսինս ինձ գովում է:

Ես ուզում էի ինքնուրույն թռչել, և ամուսինս ինձ ասում էր, որ ես կարող եմ ինքնուրույն թռչել

ՓՈՂՑ ԼԱՒ-- (ՏԱՐՕՐՅԱ ՀՐՁԱՐԱԿ)

»»»••«««

Մոսկուայի Մոսկովսկոյ Տրուդ թերթի 30 Հոկտեմբեր թիւին մէջ կը կարդանք հետեւեալ հետաքրքրական յօդուածը Ռուսիոյ գիւղատնտեսական ներկայ վիճակին մասին։

Ռուսիոյ գիւղերուն մէջ ներկայիս կատարուող մեծ շինարարութիւնները, որոնք ընդգրկած են հարիւրաւոր հազարաւոր գիւղացիական տնտեսութիւններ, ամենէն աւելի ազդեցութիւն կ՚ունենան գիւղացիներուն կեանքին վրայ։ Ամէն տարի աւելի եւ աւելի շատ գիւղացիներ կը միանան կոլտնտեսութիւններուն։ Ներկայիս կոլտնտեսականներուն թիւը կը հասնի 20 միլիոնի։ Ամէն տարի աւելի եւ աւելի շատ գիւղացիներ կը հրաժարին անհատական տնտեսութիւնէ մը, որ ամենէն ցաւալի ձեւն է գիւղատնտեսութեան։ Ամէն տարի աւելի եւ աւելի շատ գիւղացիներ կը հրաժարին անհատական տնտեսութիւնէ մը, որ ամենէն ցաւալի ձեւն է գիւղատնտեսութեան։ Ամէն տարի աւելի եւ աւելի շատ գիւղացիներ կը հրաժարին անհատական տնտեսութիւնէ մը, որ ամենէն ցաւալի ձեւն է գիւղատնտեսութեան։

Երկրաշարժ Էրզրումի մէջ

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ երկրաշարժիւժգին ցնցում մը պատահած է, երզրումի մէջ, ուրբաթ օր: Վնաս չկայ:

Աւստրիոյ անկախութիւնը պիտի պահպանուի

Երկար խորհրդակցութիւններէ վերջ, Ժընեւի մէջ համաձայնութիւն գոյացաւ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ պատուիրակներուն միջեւ, Աւստրիոյ անկախութեան պահպանման մասին: Կ'ըսուի թէ այս համաձայնութիւնէն մասնաւորապէս գոհ մնացած է Պ. Պառթու, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը: Ինչ կը վերաբերի հռչակաւոր արեւելեան ուխտին, Պ. Պառթու եւ իր հովանաւորեալները նոր բանաձեւ մը կը փնտռեն, յաջողցնելու համար:

Բունի պաշար Իտալացիներու եւ Սերպերու միջեւ

Գրեցինք թէ իտալական թերք մը նախատած ըլլալով Եուկոսլավիոյ բանակը, սերպիական թերթերն ալ փոխադարձ յարձակումի սկսած են: Վերջին լուրերու համաձայն, պայքարը կը շարունակուի սաստկօրէն, առաջնորդութեամբ երկու երկիրներու գլխաւոր թերթերուն: Միւս կողմէ, կիրճերը այնճան գրգռուած են Տալմացիոյ ծովեզերքին վրայ որ, միջադէպերը սովորական են Սուսաֆի, Ֆիումէի, Զարայի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ:

Փափուկ պարագայ մը եւս,— ճիշդ այս միջոցին փաշական ժողով մը գումարուած է Զարայի մէջ, մասնակցութեամբ Տալմացիոյ բոլոր փաշական խումբերուն: Մուսոլինի հրամայեց Պելկրատի իտալական դեսպանին՝ քաղաքէ իտալական բանակին եղած նախատինքին դէմ: Հաւանական չէ որ գոհացում տրուի, Ռոմի եւ իտալական մամուլն ալ նոյնիսկ ծանր բառերով անարգեց սերպիական բանակը:

Միւս կողմէ, խլրտումներ կը տիրեն Ալպանիոյ մէջ: Կ'ըսուի թէ Զօկու թագաւորը յառաջիկայ ամիս էնկլիւրի երթալով, պիտի միանայ պալճանեան ուխտին, ինչ որ տհաճութիւն կը պատճառէ Մուսոլինիի:

Վերջերս զրոյց շրջեցաւ թէ Մ. Բէմալ պիտի ամուսնանայ Զօկու թագուհին հոյերէն մէկուն հետ: Ամէն պարագայի մէջ, Թուրքիոյ եւ Ալպանիոյ սիրաբանութիւնն ալ լաւ աչքով չի դիտուիր Հռոմի մէջ:

Վերջապէս, Ալպանիա բանակցութեան սկսած է, ճանչնալու համար խորհրդային իշխանութիւնը:

Մէկ խօսքով, կացութիւնը անստոյգ է Ադրիականի ափերուն վրայ:

Ազգային վիճակահանութիւնը

Պաշտօնաթերթը երէկ հրատարակեց ազգ. վիճակահանութեան նոր կանոնագիրը, որ զանազան փոփոխութիւններ կը ներկայացնէ: Այսպէս հինգ միլիոնի մեծ պարգեւը վերածուած է, 2,500,000 ֆրանկի: Հատուցուած են նաեւ հինգ պարգեւներ իւրաքանչիւրը 500,000 ֆր.ի եւն.:

Նոր վիճակահանութեան համար պիտի ըլլան վեց գունդեր, իւրաքանչիւրը 10 գնդակներով որ կը համապատասխանեն 10 թուանշաններու: Հարկ պիտի ըլլայ կատարել 17 գործողութիւններ:

Բ. վիճակահանութիւնը, որ պիտի կատարուի հոկտեմբերին, տեղի պիտի ունենայ հին դրութեամբ:

Նիքներ ոչ միայն Տէր Զօրի եւ Մէս-քէնէի սպանդանոցներէն ազատեցին, այլեւ գործ-ու աշխատանք հայթայթեցին անոնց՝ սովահար չմեռնելու համար զանոնք Հալէպի փողոցներուն մէջ:

Մինչ ուրիշ հայանուն հրէշներ ամէնէն սուրբ միջոցներու կը դիմէին հայ որբերու եւ այրիներու անունին հակած նպաստները իւրացնելու համար, Թրինկրեան եղբայրները իրենց արդար վաստակը կը տրամադրէին՝ մեղմելու համար բազմաթիւ հայ ընտանիքներու տառապանքը եւ թշուառութիւնը:

Հաճը Ռաֆայէլ Թրինկրեանի մասին, այդ պատուական եղբայրներու երրորդ սիւնն ալ կ'անհետի:

Յ. Ց. Դ.

Պանեէզ-Քաշնի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին քաշանիսովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

Ալֆորվիլի «Մարգիս Մինասեան» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան Կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ:

Լիոնի «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Թուրս Լաֆայէթի սրճարանը:

Մարսէյլի «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»···«««

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին

«Petit Journal»ի սրահին մէջ

21, Rue Cadet, մէթրօ՝ Cadet.

Կը նախագահէ՝ ընկ. Հ. ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Կը խօսի՝ ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Մասնակցութեան համար կը գանձուի 3 ֆրանք

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ՊՕՐՏՕ ՄԷՋ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին ՍՐՆՕՆ, ՄՈՒԼԷՆ ՊՐԼՕԻ ՏԷՀ:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

Ջ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ ՓԱՐԻԶ, ՖԼՈՐԻԱՅԻ ՎԵՐՆԱՅԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երկոյ ժամը 5ին 9ին

1.— Վիճաբանութիւն: 2.— Հաճելի ժամանց (անակնկալ, գուարճութիւններ, սպասարկութիւն պտուղի եւ օշարակի):

Կը հրաւիրուին ընկերներ եւ փափաքողներ:

Մուտք՝ 2.50 ֆրանք:

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրասենը Գրասուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (6) Métro: Odéon. Tél. Danton 88-65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:
Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

ՎԱՐՁՈՒ է օգաւէտ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ մը, երկու սենեակ, entrée, W.C. պահարան, քաւ. տարեկան վարձք՝ 2650 ֆրանք: Նմանապէս խանութ մը, հետը սենեակ եւ քաւ մը: Տարեկան վարձք 2950 ֆր.: Charge 100)10 եւ Chauffage Central: Դիմել 50, Rue Dr. Basset, St. Ouen. Autobus 42, DA, 54, 66, 73, Hbis, J. եւլն.:

ՄԻԻԶԻՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սհակ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia ու Polidor տիպերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուածու երգուած հին եւ նոր շարքինները, բէշրէվներ ու սէմայիները Սրանց Սհակի նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ

Դիմել Agop Arslanian, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20:

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԱՑՍ ՇԱԲԹՈՒ ԼՈՑՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ՀԱՅ ԲՈՅԺ (HAY-POUJ)

Ժողովրդական ամսագիրք բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն – խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (ՏՈՒՔԹ. Շ. ԱՑՎԱՉԵԱՆ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Մեր ուղղութիւնը (*խմբ.*).— Անոնց որ կը սպասին հիւծախտէն.— Սեռային – ծննդական հարցեր.— Մխե՞լ թէ չծխել.— Տիկի՛ն, երախտ չի՛ բնաւար.— Հիւթարուժութիւնը Հայոց մէջ.— Երեսի խաղողները.— Հայաստանի փրոֆէսէօրները՝ վիրաբուժապետ ՔԷչէկ.— Լիւմիճիմէ ամանի մէջ եփուած կերակուրը թունաւո՞ր է.— Ժանտատենդին դէմ.— Լօշտակ.— Երաժշտարուժութիւն:

«ՀԱՅ-ԲՈՅԺ»Ը ՁԵՐ ՏԱՆ ՌԻՓՇԿՆ Է

Տարեկան 12 թիւի համար՝ ՖՐԱՆՍԱ 20 ֆրանք, ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 ֆր.:

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն ղրկել **Dr. AIVAZIAN, 17, Rue Damesme, 17 Paris.**

ԾԱԽՈՒՏ ԽԱՆՈՒԹ

ԾԱԽՈՒՏ է կանոնիկ փոքր գումարով, առեւտրական կեդրոնի մէջ, գեղեցիկ խանութ մը: Դիմել՝ Mr. GRIE, *7, rue PAUL LELONG, Paris, Téléphone: Gut. 40-37:*

ԿԱՆԱՑ (քաշ-քոլ), ՓՈՒԼ-ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԻ ՋԵՐՆՕՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷԶԻՆԵՐ,

*CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մթերք ու՝ անմրցելի գիներով:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շաւիղի ամենէն օդասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*՝ մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, եւ.եկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տաբին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ:

ՇԷնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain-douche*, ուր կրնան 1200 հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԼԷՊԻՐԵԱՆԻ՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19):

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ: Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շարժի: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒԶԱՑԻՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մնալու եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաժանքի եւ մարշալ փրեսի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14-20:

143, Rue Saint Martin, PARIS **Tél. Archives 05-93**

*Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire*ի յարկաբաժինին մէջ*)*

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (55)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ — Թարգմ. Ժ.

— Հասցէս դիտես, Պրունդուիք Սքուէր...

— Շատ լաւ, բժիշկ... օհ, Տիկին... Լէյտի Զիլ որ մոիկ կ'ընէր ոսոխկանին ու բժիշկին խօսակցութիւնը, այլապէս մոռցրաղ էր: Ուօմբրզլին նայեցաւ այնպիսի ակնարկով մը որ կարծես հասկցնել կ'ուզէր թէ նոր հարցումի տեղը չկար այլեւս:

— Տակաւին քանի մը օր այստեղ եմ, բաւ Տիկինը սառնօրէն, Սըր Ճօնը վաղը պիտի գայ, ամէն ինչ պիտի յայտնեմ իրեն...

— Եւ շատ լաւ կ'ընէք, Տիկին, դիտել տուաւ ոսոխկանը եւ նշան ըրաւ Ամերիկացիին որ իրեն հետեւի: Երբ նրբանցքին մէջն էին Ուօմբրզլի դարձաւ իր բարեկամին.

— Հիմա, ի՞նչ պիտի ընենք...

— Պիտի գնենք այն մարդը որուն հանդիպեցաւ Ճէքին երբ բժիշկին կը սպասէր, պատասխանեց Ամերիկացին. ես շատ կարեւորութիւն կուտամ այդ հարցին մանաւանդ անոր համար որ Պրաունին բան մը չէ ըսեր...

— Այո, տիկնա ճիշդ է, հաւանեցաւ ոսոխկանը. հիմա եկուր սա մեր տղաքը տեսնենք, վարն են. արդէն ուշ է. վաղ առաւ կը զրաղինք այդ խնդրով...

Ուօմբրզլի ծխարանէն դուրս կանչեց Քէլինկըրն ու միւս երկու տղաքը: Լրագրողը անհամբեր լուրի կը սպասէր. երբ դուրս կ'ելլէին բոլորը միասին, ոսոխկանը իր քովը կանչեց Ճէնիսընը եւ ըսաւ.

— Ինձի նայէ, պարոն, ասկէ վերջը Լէյտի Զիլէն զրամի մի սպասեր, հասկցա՞ր. ալ լմնցաւ... Տիկինը կ'ըսէ որ այդ զրամը յօժարակամ տուեր է քեզի, հետեւաբար ես չպիտի միջամտեմ... ուշադրութիւն ըրէ, ապա թէ ոչ ինքզինքդ ծակը կը գտնես... չուտ չարժէ, կըսուէ գնա...

Ոսոխկանը ուժով մը սեղմեց անոր թեւը եւ ապին դառնալով Քէլինկ-Քըրնի եւ Ամերիկացիին հետ ստորերկրեայ երկաթուղիին կայարանը դէնաց: Լրագրողը անոր եռեւէն վազեց.

— Այսքան ժամանակ սպասեցի, որ եւ է լուր չունի՞ք ինձի համար.

— Ոչ, հիմակուհիմա, տղաս, պատասխանեց Ուօմբրզլի անտարբեր կերպով. ուրիշ անգամ, գիշեր բարի:

Երիտասարդը բարկացած նայուածք մը նետեց անոնց եռեւէն ու Ճէնիսը – նին միանալով, երկուքը մէկ սկսան մտերիմ խօսակցութեան մը:

— Ներսակը ըսելիք չկայ... ասանկ ալ խօսել... զոհեց Քըրսթիըրտ զայրացած .... սա Ուօմբրզլին նայէ անգամ մը... պէտք ունեցածը ինձմէ լսեց, ինձի այստեղ բերաւ, երեք քառորդ ժամ սպասցուց եւ քանի մը բառ երեսիս նետեց եւ գնաց, կարծես թէ չունին հետ կը խօսէր... գոնէ ըսեր թէ ինչ ծրագիր կար մտքին մէջ եւ ինչ էր պիտոյքը...

Ճէնիսըն պատասխան չտուաւ դեռ. այն վայրկեանէն ի վեր որ գաղտնի ոսոխկանը ձեռքը անոր օձիքին դրած է կրէյթ Ուէսթըրն պանդոկին ճամբան դուրսը, անկիւա վախի մէջ էր: Ապահով էր որ պիտի ձերբակալուէր կամ առնուազն ոսոխկանատունը վար պիտի դնէին գինքը. զարմացաւ որ հիմա այդպէս ազատ էր եւ սակայն չատ ուրախ էր. լայն չունչ մը քաշեց ներսէն պղտոտային մրայ:

— Հայատակ բան եղաւ, գանգատեցաւ զարձեալ լրագրողը. կ'ուզէի մանաւանդ գիտնալ թէ երբ վեր պային նորութիւն մը իմացո՞ն... անշուշտ իմացան... Ուօմբրզլին բան մը ըսա՞ւ գեկի երբ մէկ կողմ կանչեց...

— Բան մըն ալ չըսաւ, պատասխանեց Ճէնիսըն. եկուր սա գինետունէն ներս մտնենք, գաւաթ մը պարպելու պէտք կ'զգամ... Ուօմբրզլին բերէն խօսք չես կրնար առնել, տղաս, անիկա բերանը բացող մարդ չէ... մէկ բան կայ ընելիք... դուն քեզի հարմար տեղեկութիւն պիտի ճարես...

— Կրոզին մենծը, ինչո՞ւ միասին բերիր, ոչ իրեն պէտք ունէի, ոչ ալ միւսներուն...

— Ուրիշ բան չէի կրնար ընել... արդէն հոն էին, միասին կը խորհրդակցէինք... յետոյ, խորհեցայ որ կրնայինք միասին աշխատիլ... բայց, ինչպէս ըսի, Ուօմբրզլի ըսածդ բերանը զոց մարդ է... ամէն ինչ քեզմէ կ'իմանայ եւ փոխարէն ոչ մէկ բան կ'ըսէ...

— Շատ աղէկ ուրեմն, ըսաւ լրագրողը զառնացած չեչոով. ասկէ վերջը ինձմէ լուր չի կրնար առնել այլեւս... ժամը քանի՞ն է... տասը չկայ դեռ... ես Քրաունհէյլ փողոցը երթալու վրայ էի երբ դուք եկաք... ուշ չէ, քալէ... մօտ է կարծեմ...

— Հինգ վայրկեան չի տեւեր, բաւ Ճէնիսըն... աղէկ, երթանք, թէեւ յոյս չունիմ որ նոր բան մը երեւան հանենք...

— Ո՞վ դիտէ... խնդիրը այն է որ Շայնօն՝ բժիշկն ու Ճէքինը Քրաունհէյլ փողոցը տարած էր եւ անոնք քսան վայրկեանի չափ այդ կողմերը մնացեր էին... հարկաւ տեղ մը գացեր են...

— Կասկած չկայ, սակայն ուր ալ գացած լլլան, պատճէն վրայ գրուած չի կրնար ըլլալ անշուշտ... պատասխանեց Ճէնիսըն եւ խնդաց իր սրամտութեան վրայ. արուեստական էր անոր ծիծաղը եւ կը նմանէր վտանգաւորկացութենէ մը անսպասելիկերպով փրկուած մէկու մը ծիծաղին. բայց հոգ չէ, քալէ, կը պտտինք...

Ճէնիսըն թաղին ծանօթ ըլլալով, առաջնորդեց իր բարեկամը. անցան Օսըլթըն եւ Զարինկըըն փողոցները եւ հասան ուրիշ ճամբայ մը որ, Թրըաֆըրտի կարծիքով, « առնչուի Քիւն էէր կրնար ունենալ գիտական ոճիրի մը հետ »:

— Ոչ վիպական է, ոչ ալ զբաղահոտ... ասանկ փողոց ամէն զաբչահոտ... ասանկ փողոց ամէն տեղ կայ... ատկէ զատ, ի՞նչպէս պիտի հասկնանք թէ անոնք Քրաունհէյլ փողոցը դացած էին, քովընտի ճամբաներ չատ... փողոցին անկիւնն էին այդ վայրկեանին: Իրենցմէ քանի մը քայլ անդին, տունէ մը կին մը դուրս ելաւ, արագ քայլերով փողոցին անկիւնը եկաւ, իրենց քովէն անցաւ եւ Զարինկըըն փողոցը մտաւ:

Անոր գլուխն ու ուսերը մանտոյի խնամքով մը ծածկուած էին, բայց ձէնիսըն յանկարծ լրագրողին քնէն բռնելով ըսաւ.

— Ես կը ճանչնամ այս կինը, դուն ալ պէտք է որ ճանչնաս. տեսա՞ր... Տիկին Նիքօլա Ճէքինն է...

(Շար.)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՊԱՆԵԷՋ-ՔԱՇՆԻՆ «քաոսէդիմնիրաց» Միութեան վարչութիւնը կը յայտնէ Ս. Յարգիս Աղպալեանի որ մէկուկէս տարուան «Հայրենիք» տոմսակը նուիրած է իր գրադարանին:

ՅԱՌԱՋ

ԹՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԵԼԿ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

JEUDI
27
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
27 Septembre
1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2610

Ամբաղէր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԵԴՐՈՆԱԶԻԳ ՖՐԱՆՍԱՆ

»»»··«««

Անցեալ փետրուարին, երբ Հանրապետութեան նախագահը ասպարէզ կը քաշէր «նախկին» մը, ինքնին հանգամանք կոչուած, աւելի քան եօթանասուն տարեկան ծերունի մը, խորհրդաւոր տողեր տարածուեցան բերնէ բերան եւ թերթէ թերթ։

Ըսուեցաւ եւ գրուեցաւ թէ՝ Պ. Տումէրկ ծանր պայմաններ դրած է, պահանջելով աննախընթաց լիազօրութիւններ, եւ Պ. Լըպրէօն հաւանած է, ուրիշ ամէն մէկուց նպատակ ըլլալով։

Այն առեն բանգէտներ փորձեցին հերքել այս տեղեկութիւնը։ Ուրիշներ մեղմացուցիչ տեսութիւններ պարզեցին «ի բուժումն պայթեցուած մտաց», համոզելու համար թէ՝ ինչ որ ըլլայ, վարչապետը չի կրնար չեղել սովորական ճամբէն։

Այս անցուդարձէն քանի մը ամիս յետոյ, երեւան եկաւ որ իսկապէս որոշ համաձայնութիւն մը գոյացած էր Հանրապետութեան նախագահին եւ վարչապետին միջեւ, նոր ճամբայ մը բանալու համար։

Իսկ ութ ամիս յետոյ, այլ եւս բացորոշ է ամէն բան։ Զկայ որ եւ է պաղտնիք։

Պ. Տումէրկ տեսած։ 24ին հրապարակաւ, ձայնասփիւռ դարձիքը լարելով եւ առանց միջնորդի, բուն ժողովուրդին ուղղելով խօսքը բացատրեց թէ ի՛նչ է իր ուզածը եւ ինչո՛ւ համար յանձն առաւ գոհել հանգիսաը։

Դժգոհ՝ Ֆրանսան կառավարելու համար հաստատուած օրէնքներէն, վարչապետը կը պահանջէ կարգ մը փոփոխութիւններ մտցնել սահմանադրութեան մէջ։

Իսկապէս թերթե՞ր բաներ են ծրագրուած փոփոխութիւնները։

Ահա իր իսկ խօսքերը, որոնք ամէն բան չեն ըսեր տակաւին.

— «Կառավարութեան տաճիկ պէտք եղած հեղինակութիւնը, ճանի մը բառ աւելցնելով սահմանադրութեան մէջ եւ անոր պէտին տալով առաջին նախարարի հանգամանքը։ Յետոյ թոյլ տաճիկ որ եթէ կառավարութիւնը վէճ մը ունենայ երեսփոխ. ժողովի մեծամասնութեան հետ, նախարարապետը անմիջապէս երկրին կարծիքն առնէ, առանց դիմելու ներկայ ձեւակերպութեանց։

Միւս կողմէ, արձանագրենք մեր սահմանադրութեան մէջ թէ կառավարութիւնը միայն ծախքեր պիտի առաջարկէ եւ թէ այդ նախաձեռնութիւնը չեն կրնար ստանձնել երեսփ. ժողովին կամ ներակոյտին անդամները»։

Այսքանը, արդէն, լրջօրէն կը խախուտ խորհրդարանին հեղինակութիւնը։

Արդ, այս մէկ մասն է տակաւին։ Վարչապետը կը պահանջէ նաեւ որ կառավարութիւնը կարենայ հրամանագրով մը մէկ տարուան համար երկարաձգել ընթացիկ տարուան եղմացոյցը, եթէ ժամանակին քուէարկուած չէ յաջորդ տարուան եղմացոյցը։

Եւ յետոյ կայ պետական պաշտօնեաներու կարգապահութեան խնդիրը։ Կառավարութիւնը կը ձգտի սահմանափակել, եթէ ոչ անհետացնել անոնց արհեստակցական իրաւունքները։

Այս յայտարարութիւնները արդէն իսկ զայրացուցած են ձախակողմեան տարրերը, մասնաւորապէս համայնավարներն ու ընկերվարականները, որոնք առաջին օրէն պայքար բացին ազգ. ժողովին դէմ։

Այդ պայքարն էր որ յանգեցաւ երկու հոսանքներու միացեալ ճակատին, որովհետեւ երկուքին համար ալ բացորոշ էր սպառնացող վտանգը։

Մնաց որ, Պ. Տումէրկ իր ճառին մէջ սուր խօսքեր ուղղեց երկուքին ալ, որ եւ է տարբերութիւն չդնելով անոնց տեսակէտներուն եւ գործունէութեան մէջեւ։

Աւելի ազդելու համար միտքերու եւ սիրտերու վրայ, ան յայտարարեց թէ ընկերվարականներն ու համայնավարները կ'ուզեն կտրել Ֆրանքէն գլխիը, որպէսզի երկիրը կործանի եւ ասպարէզ բացուի բանուորական դիկտատուրայի համար։

Ուրեմն, ճշդուած են դիրքերը։ Կը մնայ բանաձեւերը կազմել եւ ճակատիլ խորհրդարանին մէջ, որ չուքի մը ապատրութիւնը կը գործէ 1934 վերջ։ 10էն ի վեր։

Երկուշաբթի օրուան ճառէն ի վեր, մամուլը կը խօսի Ազգ. ժողովի գումարման մասին, դեռ ինը չհասած համարելով ազգ. դաւիճին համար։

Արդարեւ, ո՞վ պիտի ուզէր ստանձնել կացութեան պատասխանատուութիւնը, ներկայ պայմաններուն մէջ։

Հրաժարելու պարտնալիքը միշտ պատրաստ է Պ. Տումէրկի գրպանին մէջ, իսկ ներքին հոգերը, յատկապէս անտեսական տագնապը թոյլ չեն տար մտածել սահմանադրական բծախնդրութեանց մասին։

Միւս կողմէ, կը թուի թէ Ֆրանսան ալ կարօտը կը քաշէ ա-մուր, կեդրոնաձիգ եւ սիրաքան թաթի մը, տեսնելով իր դրացիները եւ մանաւանդ մրցակիցներուն ամրապնդումը՝ այդ ճամբուն վրայ։

Ամէն պարագայի մէջ, այս երկիրն ալ կը գտնուի աննախընթաց զէպքերու նախօրեակին։ Դէպքեր որ դէպի աջ, դէպի միաձեռն կեդրոնացում պիտի ծանեն օրէնքն ու իշխանութիւնը։

Երբեք աւելի նպաստաւոր եղած չէին պարագաները, այս ձեւափոխման համար։

Անշուշտ միայն Պ. Տումէրկի անձնական մտածումները չեն ծրագրուած փոփոխութիւնները։

Անոր կազմած գահլիճին մէջ կան շատ աւելի փորձ, իշխանասուութիւն եւ կեդրոնաձիգ տարրեր, որոնք այսպիսի պատեհութեան մը կը սպասէին, սահմանադրութիւնը շրջելու համար։

Վարչապետին հմայքը եւ օրուան տագնապը կը լրացնեն մնացեալը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՏՈՒՄԷՐԿ ՊԻՏԻ ՅԱՋՈՂԻ՞ ՓՈԽԵԼ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

»»»··«««

Հախակողմեան տարերու բուռն դժգոհութիւնը

Մամուլին մեծ մասը ջերմապէս կը շնորհաւորէ Պ. Տումէրկի ճառը եւ անոր յայտնած առաջադրութիւնները՝ կառավարութեան զօրացման, ուրիշ խօսքով՝ սահմանադրութեան փոփոխման մասին։ Ամէնէն շատ ծախուած թերթերը, որոնք մասնաւոր կուսակցութեան մը չեն պատկանիր, ուժ կուտան վարչապետին տեսակէտներուն, ինչպէս եւ աջակողմեան կուսակցութեանց օրկաններ։ Միայն ձախերն են որ բուռն դժգոհութիւն կը յայտնեն, փաշականութեան մեղադրանքներ տեղացնելով։ «Իւմանիթէ» (հայամայնավար) եւ «Փոփիւլէր» (ընկերվարական) պայքարին գլուխ անցած են, եւ կը նախապատրաստեն աշխատաւոր բազմութիւն մը։

Ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է թէ Տումէրկի ծրագրած փոփոխութիւնները պիտի բուէարկուին առանց մեծ դժուարութեան։ Վարչապետը շատ վարպետ ռազմավարութեան մը կը հետեւի, ուղղակի խօսելով ժողովուրդին հետ։ Առաջին անգամ է որ Ֆրանսայի վարչապետ մը ձայնարձակին առջեւն անցած, շեշտակի երկրին առջեւ կը դնէ իր առաջարկները, հայրաբար խրատելով եւ լուսաբանելով։ Այս պարագան անշուշտ պիտի ազդէ բուէարկուներուն վրայ, որպէսզի խելքի կանչեն երեսփոխանները։ Տակաւին ճշդուած չէ թէ ինչ դիրք պիտի բռնեն արմատական – ընկերվարականները, որոնք մեծամասնութիւն ունին երեսփոխանական ժողովին մէջ եւ կը մասնակցին Ազգ. դահլիճին։ Խորհրդարանը վերաբացուի, անմիջապէս առաջարկ պիտի դրուի վերաբնելու 1875ի սահմանադրութիւնը։

⁂ Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը, բղջատարական Դաշնակցութիւնը եւ պետական պաշտօնեաներու ընդհ. Դաշնակցութիւնը առանձին յայտարարութիւններ հրատարակելով, ուժգնօրէն կը բողոքեն Պ. Տումէրկի ճառին դէմ եւ կ'ազդարարեն երկրին թէ վտանգուած են սահմանադրական ազատութիւնները։ Միեւնոյն ատեն ցաւ կը յայտնեն որ կառավարութեան պետը օգտագործելով որ օրէնքով իրեն չտրուած մեծաշուրի մը, պաշտօնական հանգամանք տուած է յետադիմական պայքարին։ «պայքար մը որ կը ձգտի իրարու դէմ հանել երկրին ընկերային զանազան դասակարգերը»։

Աշխատանքի Դաշնակցութեան ազգ. խորհուրդը ժողով պիտի գումարէ հոկտ. 5ին եւ 6ին, Բնելու համար կացութիւնը։

Պետական պաշտօնեաներու Իւմնավար Դաշնակցութիւնն ալ ձայնակցելով այս բողոքներուն, կը յայտարարէ թէ ամբողջ ուժով պիտի դիմադրէ սահմանադրութեան սպառնացող ծանր վտանգին։

Ճար կը փնտռեն Աւստրիան պաշտպանելու համար

Ժրնեւէն կը հեռագրեն թէ տակաւին համաձայնութիւն գոյացած չէ, Աւստրիոյ անկախութեան պահպանման եղանակի մասին։ Աւստրիա կ'ուզէ որ երաշխաւորութեան ուխտ մը ստորագրուի մեծ պետութեանց կողմէ։ Ֆրանսան ալ կը պնդէ այս կէտին վրայ, բայց լուրջ դժուարութիւններ կան։ Մասնաւորապէս վերապահ է Իտալիա, որ անցեալ յուլիսին տիրական դիրք բռնեց Աւստրիոյ անկախութեան պաշտպանութեան համար, ստուարաթիւ զինուոր կեդրոնացնելով սահմանին վրայ, բայց հիմա չուզեր ստորագրութիւն դնել ուխտի մը տակ։ Անգլիան ալ չուզեր նոր յանձնառութեան տակ մտնել, իսկ Փոքր Համաձայնութեան պետութիւնները չեն ուզեր որ գերմանական գերակշռութեան փոխարէն հաստատուի որ եւ է ուրիշ պետութեան ազդեցութիւնը։ Պ. Պաթու կը ջանայ միջին բանաձեւ մը գտնել։

ԱՍՈՐԻՆԵՐԸ ԱՓՐԻԿԷ՝ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻՆ

— oo —

Ինչպէս կը յիշուի, Ազգերու Դաշնակցութիւնը քննիչ մարմին մը ղրկած էր Պրազիլիա, բանակցելու եւ այնտեղ փոխադրելու համար Իրաքի Ասորիները, առնուազն 500 ընտանիք։ Քննիչ մարմինը յարմար վայր մը գտած էր, բայց Պրազիլիոյ կառավարութիւնը յանկարծ ետ առաւ իր համաձայնութիւնը, չուրը ձգելով այս ծրագիրը։

Այդ օրէն ի վեր, Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը ուրիշ ելք մը կը փնտռէր։

Արդ, փրնուէն կը հեռագրեն թէ՝ այս նպատակով կազմուած յանձնաժողովը սեպտեմբեր 25ին լսեց երկու զեկուցումներ, մէկը՝ անգլիական, միւսը Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ։ Այդ զեկուցումներով, տրամադրութիւն կը յայտնուի Իրաքի Ասորիները տեղաւորելու Բրիտանական կուլոնայի կամ Ֆրանսական արեւմտեան Ափրիկէի մէջ...

Ծանձնախումբը այժմ կը խորհրդակցի, իր տեղեկագիրը եւ թելադրութիւնները ներկայացնելու համար։

Սուրիական թերթերը անձկութեր հաղորդած ըլլալով Ասորիներու Սուրիա տեղաւորման մասին, մարզպանը հետեւեալ զեկոյցը հրատարակած է.—

1933ի գարնանէն, 500 Ասորի քաղդէացիներ, Թամարի ցեղէն ա-պատահանեցան սուրիական հողամասին վրայ։ Անոնց Սուրիա հաստատման հարցը երբ Ազգերու Դաշնակցութեան փոխանցուեցաւ, սա որոշեց որ Սուրիա հաստատուած այդ 500 Ասորի քաղդէացիները նկատուին իբրեւ իրաքի՝ տարի քաղդէացիական համայնքին մէկ մասը, որուն ամբողջութեան համար, Ազգերու Դաշնակցութիւնը աշխարհի մէջ կը փնտռէ վերջնական զպիտավայր մը։ Ազգերու Դաշնակցութեան Խնամակալական յանձնաժողովին վրայ Ֆրանսական կառավարութիւնը հա-

(Յուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԵՐ ՄԷԿ ԲԱՌԸ

»»»··«««

Ձէ՞ք ընդունիր թէ մեր մէկ բառը կրնայ փրկել··· Ֆրանսան։

Մի խնդամ։ Նախ լսեցէք, յետոյ կրնաք խնդալ ձեր ուզածին չափ։

Անշուշտ կարդացիք Պ. Տումէրկի ճառը։

Զայնասփիւռ գործիքը առջեւը, պատկառելի ծերունին յուշիկ-յուշիկ մեղրածոր խօսքերով ճամբայ կը բանար սահմանադրական խոշոր փոփոխութեանց։

Բացատրելով թէ ոչ կառավարութիւնը հեղինակութիւն ունի, ոչ ալ նախարարապետը, թէ բոլորն ալ խաղալիք են երեսփոխաններու «այո»ին կամ «ոչ»ին, կ'առաջարկէր հետեւիլ անգլիական սահմանադրութեան։

Այսպէս, Մեծն Բրիտանիոյ նախարարապետը կը կոչուի «առաջին նախարար», եւ օժտուած է լայն իրասութիւններով, իբրեւ իրական վարիչ։

«Մինչդեռ Ֆրանսայի մէջ կառավարութեան պետը որ կը կոչուի նախարարական խորհուրդի նախագահ, չունի մասնաւոր իրաւասութիւն մը։ Ան ալ, թէ իրաւապէս եւ թէ գործնապէս նախարար մըն է միւսներուն պէս, ինչոր բաւարար իրաւասութիւն չի տար իրաւարար կանգնելու իր պաշտօնակիցներուն միջեւ»։

Ուրեմն, «տաճիկ անհրաժեշտ հեղինակութիւնը կառավարութեան, նախ եւ առաջ ճանի մը բառ աւելցնելով սահմանադրութեան մէջ եւ անոր պետին տալով առաջին նախարարի հանգամանքը»։

Քանի մը բա՞ռ։ Ես պիտի առաջարկէի մէկ բառ,— ՎԱՐՉԱՊԵՏ։

Ոչ Մեծն Բրիտանիան ունի այս բառը, ոչ ալ Ֆրանսան։

Եւ գիտէ՞ք որքան խոր է անոր բովանդակութիւնը։

Խնչքան տժգոյն են «առաջին նախարար»ը, «նախարարական խորհուրդի նախագահ»ը, «կառավարութեան պետ»ը կամ··· «սատրապամ»ը, այս կուռ, սեղմ, պիրկ բառին մով։

Ճիշդ ու ճիշդ Պ. Տումէրկի ուզածը, ճանի որ կը բովանդակէ ե՛ւ պաշտօնին հանգամանքը ե՛ւ իշխանութեան, հեղինակութեան գաղափարը։ Եւ կը յարմարի բոլոր կիսմաներուն։

Միայն մէկ պակաս ունի,— հայերէն է։

Այդ միեւնոյն ճառին մէջ, վարչապետը մերժելով հանդերձ որ եւ է դիկտատուրա, կ'ուզէ որ կառավարութեան գլուխը դառնայ իրական վարիչ։

«Թան» այս ձգտումը կը բացատրէ ոչ թէ միահեծան պետի, այլ «առաջնորդ»ի իմաստով։

Բայց, չի գտներ բառը։ Չունի՞ն։

«Կիտ»ը այն չէ ինչ որ «առաջնորդ»ը — ինչպէս փաշական «Տուչէ»ն կամ հիթլէրական «Փիւրէր»ը։

··· Այսպէ՞ս է մեր նախատագիրը։

Ուրիշները լիուլի ունին իշխանութիւնը ու բոլոր հանգամանքները, բայց չունին բառը։ Իսկ մենք բոլոր բառերն ու բանաձեւերը ունինք, հողն ու իշխանութիւնը կը պակսին։

ՎԱՀԷ

Նոր ուժեր կը միանան Ցեղակրօն շարժման

»»»··«««

«Հայրենիք»ի վերջին թիւերէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 9 սեպտեմբեր.— Հ. Յ. Դ. Նիւ Եորքի կոմիտէին եւ Ցեղակրօն Ուխտերու դաշտահանդէսն այսօր տեղի ունեցաւ Զիտրըս Հայք Եոմբրըսի մէջ։ 4,000 հոգի ներկայ եղան։ Խօսեցաւ ընկեր Նժդեհ։ 146 նոր Ցեղակրօններ միացան ուխտերուն։ Դաշտահանդէսը եղաւ մեծ յաջողութիւն մը։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 10 սեպտեմբեր.— Ամերիկահայ 500 երիտասարդներու առջեւ ընկեր Նժդեհ այս երեկոյ խօսեցաւ ցեղային գիտակցութեան, ուժի եւ հայրենասիրական ոգիի զօրութեան մասին։ 10 նոր անդամներ ստեղծան մեր շարքերուն վրայ, մեր թիւը բարձրացնելով 250ի։

ՓԻԹՐՍԲՈՒՐԳ, 12 սեպտեմբեր.— Ընկեր Նժդեհ խօսեցաւ տեղւոյս Հայ մտաւորականութեան մէջ, ուր ներկայ էին 250 հոգի։ Կազմուեցաւ Ցեղակրօններու նոր խումբ մը 26 անդամներէ բաղկացեալ։

ՊՕՍՕԹԱ, 12 սեպտեմբեր.— Ընկեր Նժդեհ խօսեցաւ տեղւոյս Հայ կարմիր խաչին։ Այս առթիւ հոս ալ կազմուեցաւ Ցեղակրօններու խումբ մը 14 անդամներէ բաղկացեալ։

Ափղանիստանի մէջ թեկնածու Ա. Դաշնակցութեան

— · —

Ափղանիստանի կառավարութիւնն ալ, հետեւելով Սորհրդային Միութեան, իր թեկնածուն դրաւ Ազգերու Դաշնակցութեան համար։ Ինդիրը դրած է Լոնտոնի Ափղան դեսպանը, յանձն առնելով յարգել «ուխտին առաջին յօդուածին տրամադրութիւնները»։

Անդրը անմիջապէս արձանագրուելով օրակարգին մէջ, յղուեցաւ քաղաքական յանձնաժողովին, անդրադարձ ձեւակերպութիւնները կատարելու համար։ Կասկած չկայ որ անմիջապէս պիտի ընդունուի։

Ափղանիստանի մուտքով, Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներուն թիւը 59ի կը բարձրանայ։ Եւ որովհետեւ Գերմանիոյ եւ Ճափոնի հրաժարումը իրական չէ տակաւին (երկու տարի պէտք է անցնի, հրաժարման թուականէն), այժմ Եւրոպայի բոլոր երկիրները անդամ են Ազգերու Դաշնակցութեան։ Ասիոյ մէջ բացառութիւն կը կազմէ Արաբիան, իսկ Ամերիկայի մէջ, Մ. Նահանգները, Պոսթա Րիքա եւ Պրազիլիա (այս վերջինը հրաժարեցաւ)։ Գալով Էքուատորի, իրական անդամ կը համարուի, ստորագրած ըլլալով Վերսայլի դաշնագիրը։ Իսկ իրաւապէս անդամագրուելու համար պայման է որ վաւերացնէ դաշնագիրը։ Ափրիկէէն բացակայ է միայն Եթիոպոսը։

Եւրոպավիոյ եւ Պուլկարիոյ մերձեցումը

Պուլկարիոյ վարչապետը պաշտօնապէս հաղորդեց թէ Եուգոսլավիոյ թագաւորն ու թագուհին Սոֆիա պիտի հանին սեպտեմբեր 27ին (վաղը)։ Այս առթիւ, վարչապետը ուրախութիւն յայտնեց յառաջ եկած մերձեցման համար։ «Ձիշդ է որ տակաւին հարցեր կան երկու երկիրներուն միջեւ, բայց խօսակցութիւնները այժմ պիտի շարունակուին աւելի նպաստաւոր մթնոլորտի մը մէջ եւ վստահ եմ թէ աւելի պիտի ամրապնդուի երկու երկիրներուն մերձեցումը, որովհետեւ յառաջ եկած փոփոխութիւնը սլաւական երազանք չէ, այլ հասուն կերպով մտածուած ձեռնարկ մը։ Այս գործը հիմնուած է ոչ թէ քաղաքական շահադիտութեանց, այլ փոխադարձ վստահութեան, իրաւունքներու հաւասարութեան եւ երկու ժողովուրդներու արեւնակցութեան վրայ»։

Նախագահ Ռուզվելթ կը ճառէ իր դիկտատորը

Նախագահ Ռուզվելթ արձակեց Զօր. Ճոնսընը, որ իր դիկտատորն էր, տնտեսական վերակազմութեան ծրագրին գործադրութեան համար։ Այժմ նոր ծրագիր մը պիտի կազմուի վերակազմութեան համար, աւելի քիչ պայմաններով։

ԱՆԱՆՁ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՎ ՊԱՏՏԱՔՎԱՏՆԵՐԻ

23.— ԳԼԽԱՎ ԼՈՋՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԱՇԽԱՏԱՆՔ...

Ամենալավ մարդիկ ամենաանհավատալի պատմություններն են պատմում իրենց մասին։

Լոռի Ֆիլոն ինձ ասում էր.

— Ես ծնվել եմ 1888 թվականին։ Ինչպես տեսնում եք, ես արդեն ծեր մարդ եմ։ Ես ապրել եմ կյանքում շատ բան, տեսել եմ շատ մարդկանց, ճանաչել եմ նրանց, ինչպես ինքս ինձ։ Ես ասում եմ ձեզ, որ ամենալավ մարդիկ ամենաանհավատալի պատմություններն են պատմում իրենց մասին։

Ես ուզում էի ասել, որ ես ինքս ինձ համարում եմ ամենալավ մարդկանցից մեկը։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ինքս ինձ համարում եմ ամենաանհավատալի պատմություններ պատմող մարդկանցից մեկը

ՓՈՂՈՑ ԼՈՒԻ -- (ՏԱՐՕՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

»»» ·· «««

Ելք — «Ծաղո՛ւս, տա՛ռս ծոսղ ան ծաղ ոչ ծաղ ո՛վ ան ծաղ – դառնո՛ւմ ան ծա ոչ որ ան ծաղ ալ ելք»:

— Մեհմ, ասա՛ ինձ, ինչո՞ւ ես դուն այդպէս տխո՛ւր եղեր, ինչո՞ւ կ՚ուզես մեզմէ հեռանալ, ինչո՞ւ կ՚ուզես մեզ թո՛ղնել, ասա՛ ինձ, ես քեզ ծառայած եմ ամբողջ տարիներ, ինչո՞ւ կ՚ուզես ինծի չըսել ցաւերդ

մաձայնեցաւ որ Սուրիոյ մէջ տարիէ մը է վեր հաստատուած գաղթականներուն զաւակները իրենց կարգին մտնեն Սուրբա։ Իրաքեան կառավարութեան կողմէ վարկեր յատկացուած էին անոնց ճամբու ծախքն ու աննպաստներու հարցը ապահովելու համար, մինչեւ ձէգիրէ։

Մարզպանը չատ կը ցաւի այն թշնամական վերաբերմունքին համար որով կարգ մը տարեր կը ջանան շահագործել այս մարդասիրական աբարքը, վերագրելով քաղաքական նպատակներու։

Ժանտատենդի վախ կայ Վալաևի մէջ

Վերջերս լուր տարածուած էր թէ ժանտատենդի համաճարակի մը հետեւանքով, բազմաթիւ մահեր պատահած են Տիլիի մէջ (Վալաես)։ Թերթերը կը գրեն թէ անճիշդ է այս լուրը, եւ միայն 12 հոգի հիւանդացած են։ Սակայն եւ այնպէս, ջուրերը քննութեան ենթարկուելով, հաստատուած է թէ վարակուած են։ Շրջանին առողջապահական քննիչը գացած է տեղին վրայ քննելու ջուրի աղբիւրները եւ խողովակները եւ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու։

Համբը կիմուեցաւ իբրեւ գերեզման...

Գրած էինք թէ հրշեհ ձգելով կալլէսի երկրի մէջ ածխահանքին մէջ, անկարելի եղած է փրկել 264 հանքագործներ։ Սեպտեմբեր 25ին կնքուեցաւ արկածահար հանքը, իբրեւ քամնելի գերեզման մը։ Ուրեմն, ողջ մնացողներն ալ անգործութեան դատապարտուած են։ Ամնուսին 700 մահուան համար, հոգիներ կ'ողբան իրենց հայրերուն կամ մօտաւոր ազգականի մը մահը։

Միւս կողմէ, ընդհ. գործադուլ մը կը սպառնայ Կալլէսի երկրին մէջ։ Աշխատավարձի կրճատման խնդիր ծագած ըլլալով, վախ կայ որ 130,000 հանքագործներ գործադուլ հռչակեն հոկտեմբեր 1ին։

ՁԱՓՈՆ ԵԻ Ա. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ համաձայնեցան, արեւելեան Չինաստանի երկաթուղիի հիւսիսային գծին վաճառման մասին։ Ձափոն 140 միլիոն էն պիտի վճարէ իբրեւ դին եւ 30 միլիոն ալ՝ իբրեւ հատուցում ճամբուած խորհրդային պաշտօնեաներու։

Հ. Ց. Դ.

ՊԱՆԵԼԻ-ՔԱՆԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին քաղանիսովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան Կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ։

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթի սրճարանը։

ՄԱՐՍԷՅԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՍԷՆ ԹՒԷԻՒՆԻ «Անտոք» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը հինգ 8ին «Դուրեան» Գրադարանին մէջ։

ՄԱՐՍԷՅԻ «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին

«Petit Journal»ի սրահին մէջ

21, Rue Cadet, մէթրօ Cadet.

կը նախագահէ՝ ընկ. Հ. ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

կը խօսի՝ ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

Ծախքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 3 ֆրանք

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ՊՕՐՏՕԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին ՍԸՆՕՆ, ՄՈՒԼԷՆ ՊԼՈՒԻ մէջ։

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

Մեծ նուագահանդէս

Կազմակերպուած GREGOR et ses GREGORIENSներու կողմէ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Théâtre CAPITOLէի մէջ

Իսկ կիրակի 30 Սեպտ. ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ժամը 3էն մինչեւ 7ը եւ իրիկուան 9էն մինչեւ ժ.ը 1 Au Parc des Sports Picine Municipaleի սրահին մէջ

կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ ներկայ գտնուիլ։

ԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ*

6 Հոկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Salle des Ingenieurs Civilsի սրճեղ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche **Métro: Trinité**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին.— Երգ, պար եւ արտասանութիւն,

Կը ներկայացուի *ԹԻԻ ՀԻՆԴ ԽԵԼԱԳԱՐԸ* (զաւեշտ)

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերին։ Կը նուագէ փարիզի հռչակաւոր PIZAROի նուագախումբը Orchestre ARGENTINE

Պարի սիրահարներուն աչքը լոյս։

Ձոյն պիւֆէ ժողովրդական գիներով։ *ԱՃՈՒՐԴ ԶԿԱՑ։*

Բոլոր տոմսերը Թօմպալայի իրաւունք ունին։

Ցոմսերու գիները՝ այրերու 10 ֆրանք, կիներու՝ 7.50։

ՄԻ՛ ՄՈՌՆԱՌ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ի ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԸ։

Հաղորդկց. միջոց.— Օթօպիւս 4, 9, B, AJ, AF, CN)5, CE)26։

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

Անկէնի Լճին դիմացը A la Cascade du Lacի *գեղեցիկ սրահին մէջ*

97 Grand'Rue. Enghien - les - Bains.

Կը խօսի Բժիշկ ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Դախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք։

Կառ տիւ Նօրէն շոգեկառքը կը մեկնի 2.25ին, 2.35ին եւ 2.42ին։

Աշնուվիլ լէ Կոնէսի վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, եկեղեցւոյ Օժանդ երրորդ տարեդարձին առթիւ, հրաւիրած է Վիճակիս բարեխնամ Առաջն. Վահան Պետիկ. Քիւպարեանը՝ պատարագելու, որ յաւարտ Պատարագի պիտի օրհնէ աւանդական Մատաղը։

Զայս ի գիտութիւն ծանուցանենք Փարիզի եւ Շրջակայից բարեպաշտ հայութեան, այցելուներէն կը խնդրուի նկատի առնել հետեւեալ ժամանակացոյցը։ Կար տիւ Նորէն առնել կրկաթուզի 8.49, 9.51, 10.22 կամ 10.51 եւ իջնել Վիլիէ լը Պէլ կայարանը։ (կնիք)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ տիկին Գրիգոր Պօյաճեան, Տէր եւ տիկին Մարտիրոս Պօյաճեան իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք անձամբ, գրաւոր եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին՝

Այրի տիկ. ՆԱԶԵՆԻ ՊՕՅԱՃԵԱՆի

դառնապէտ մահուան առթիւ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒԱՑԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ։

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, քաղաքի եւ մարշան փոքրենի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ։

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20։

143, Rue Saint Martin, PARIS Tél. Archives 05 93

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire յարկաբաժինին մէջ)

Կ'ուզուի Ափիւսոր

Փարիզէն 100 քիլոմեդր հեռու քաղաքի մը մէջ հաստատուած ծանօթ դերձակատուն մը կ'ուզուի լաւ ափիւսոր (appiéceur) մը որ կարենայ կարել 200 կտոր մէկ տարուան մէջ։

Կը պահանջուի շատ լաւ յանձնարարականներ իր աշխատած տեղերէն։ Մանրամասնութեանց համար դիմել ՅՈՒԱԶԻ վարչութեան։

ԿԱՆՈՑ (քաշ - քոշ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՒԴԻ ՋԵՒՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՅԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մրերէ մը՝ աւմրցելի գիներով։

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաթաժիններ փարիզի գուռներուն մօտ, քառակուսի ֆէթրը 2 - 5 ֆրանք։

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐիէն։ Ամսական 50 ֆր. վճարում։

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

Մուրատեան Վարժարան, Սեվր

Վենետիկի Մխիթարեան Հայրերու յաժուէլ Մուրատեան վարժարանը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր ամսուն սկիզբը։

Վարժարանը կ'ընդունի գիշերօթիկ, կէս-գիշերօթիկ եւ ցերեկօթիկ սաներ։ Ցեսչութիւնը նկատի առնելով օրուան մտեսական պայմանները, փաթքննած է Թոշակի հարցը եւ ամէն դիւրութիւն պիտի ընծայէ իրենց պատկերուն ազգային բարձրագոյն դաստիարակութիւն տալ ուզող ծնողներուն։

Մանրամասն տեղեկութիւններու կամ արձանագրութեան համար դիմել Մուրատեան վարժարանի քարտուղարութեան.—

Secrétariat du Collège Arménien S. Moorat. 26, Rue Troyon. Sèvres (S. & O.)

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1, Bld. du Nord, 1, le Raincy **(S. & O)**

Վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին։

Ջրիավ ըժ աշակերտուհիներուն Թիւը լրացած է, կ'ընդունուին միայն Թոշակաւոր աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով։

Վարժարանը կ'ապահովէ իր աշակերտուհիներուն առողջ դաստիարակութիւն։ Խ'ամով կ'աւանդուին ուսման բոլոր ճիւղերը, ֆրանսացի եւ հայ վարժուհիներու կողմէ։ Հոգ կը տարուի հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներուն։

Մասնաւոր ուշադրութիւն կ'ընծայուի ձեռագործ եւ ձեռագրի ճիւղերուն։

Արձանագրութիւնները կը կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ կիրակի կէսօրներէ առաջ։

Etude de Me BERNARD WAHL

(12 année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հիշտարար դատարան. ներու առջեւ, կատարէ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19։ Նաեւ ժամադրութեամբ

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Աբեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵԻԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարմիր պիտակով։ Ընգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու

EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09 - 95

ԼԻՈՆի եւ ՇՐՋԱՆներուն ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ։ Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շարժի։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆի

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

ԾԱԽՈՒ Է կանխիկ փոքր գումարով, առեւտրական կեդրոնի մէջ, գեղեցիկ խանութ մը։ Դիմել՝ Mr. GRIE, 7, rue PAUL LELONG, Paris, Téléphone Gut. 40 - 37։

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Le Gérant: H. STEPHAN

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋԸՐ

Թարգմ. Ժ.

ԳԼՈՒԽ 22ՐԴ

ՊԱՐԱՊ ՏՈՒՆԸ

Թրըսթբըրա նայեցաւ փողոցին այն կէսը ուրկէ ծածկուած դլուխով կինը դուրս եկած էր։

— Տիկին Նիքօլա Ձէքին, էէ՞, ըսաւ մտածկոտ, կեցիր նայինք, մեռնողին ազգականուհիներէն է այնպէս չէ՞...

— Ալիքէյտին քոխրկինը, պատասխանեց Ձէնիսըն. անոր հօրեղբօրը հետ ամուսնացած էր... եթէ Ալիքէյտ վերազարձած չըլլար — իշխանուհիները, լսածիս համաձայն, անոր մահը կատարուած իրողութիւն նկատեր են — Տիկին Նիքօլա Ձէքինը եւ իր զաւակները Դանիէլի ամբողջ հարստութիւնը պիտի ժառանգէին...

— Շա՞տ հարուստ էր...

— Չափէն աւելի հարուստ մարդ է եղեր կ'ըսեն. երկու, երեք հարիւր հազարնոց. ես այդպէս իմացած եմ գոնէ...

— Ուրեմն քանի որ Ալիքէյտ Ձէքինը մեռած է... էէ՞...

— Այո, անոնք պիտի ժառանգեն կարծեմ եթէ, սակայն, անիկա ամուսնացած չէր. կրնայ ըլլալ որ Ամերիկա կին ունի...

— Չեմ կարծեր, մինչեւ հիմա մէջտեղ կ'ելլէր... հըմ... ասիկա տարօրինակ հանգոյց եղաւ, ապաս... Նիքօլա Ձէքինի ընտանիքը կասկածի տակ է... հիմա միաքս ինկաւ, հարցաքննութեան օրը դատարանն էին, բժիշկ Պրաունն ալ անոնց հետ նստած էր ...

— Պրաունը Տիկին Նիքօլա Ձէքինին եղբայրն է. անիկա «Օրիորդ Պրաուն» էր ամուսնութենէն առաջ...

— Օ՛հ, խնդիրը հոսիլ սկսաւ, տըզաս. տարակոյս չկայ որ այս փողոցին անդիի ծայրէն՝ Շայնօյին կառքով Քօպտրնի Արձանը գացողները Ալիքէյտ Ձէքինն ու բժիշկ Պրաունն էին... այս փողոցին մէջ կ'անյայտանան եւ կէս ժամու չափ երեւան չեն ելլեր... ո՞ւր գացին, հարկաւ այս կողմերը տեղ մը... եւ հիմա, դիշերուան նոյն ժամուն, կը տեսնենք Տիկին Նիքօլա Ձէքինը... կասկածելի եղելոյթ է... ո՞ր գուռէն դուրս եղաւ...

— Չեմ դիտեր, պատասխանեց Ձէնիսըն տունէրուն նայելով. որոշ կերպով տեսնել անկարելի է, մութ է...

— Քալէ նայինք, ըսաւ լրագրողը ճամբայ ելլելով։

Ցանկարծ կանգ առաւ տունի մը առջեւ. որուն դէմնայարկը խանութի մը արտաքին երեւոյթը ունէր։

— Կարծեմ այս տունն էր, բայց մութ է... կրնա՞ս կարդալ պատուհանին վրայի անունը... տեսա՞ր...

Ձէնիսըն աչքերը բացած նայեցաւ պատուհանին վրայ կախուած նշանատախտակին եւ կարդաց.

ԲԻՒՐԼԻՑԹԸՐ — ԲՈՒՍԱԳԼՆՏ

— Ինչ տարօրինակ անուն է, աւելցուց Ձէնիսըն։

— Կարծեմ այս գուռէն դուրս եղաւ, կրկնեց Թրըսթբրա ու քանի մը քայլ յառաջանալով պատուհանին ճաթած փեղկէն ներս նայեցաւ. լոյս չկայ, մարդ ալ չկայ... ինծի նայէ Ձէնի՛սըն, վաղ առաւօտ այստեղ զանք քեզի հետ եւ լաւ մը աչք պատցնենք... համոզումս այն է որ այստեղ բան մը կայ... Տիկին Նիքօլա Ձէքինը ի՞նչ գործ ունի այստեղ, դիշերուան այս ժամուն... անոր եղբայրն ալ Ալիքէյտ Ձէքինը այս կողմերը բերած էր... այս գիշեր բան մը չենք կրնար ընել, ամէն մարդ քնացած է, բայց վաղ առաւօտ սա անկիւնը ինծի սպասէ եւ գործի ձեռնարկենք...

— Ժամը քանի՞ին...

— Տասնըմէկին ինծի յարմար է, ով գիտէ կարելի է բան մը երեւան հանենք...

Ձէնիսըն համաձայնեցաւ եւ անմիջապէս պանդոկ գնաց ուր ամբողջ ժամ մը անկողնին մտնելէ առաջ ծխախոտին մէկ նստաւ ու մտածեց, լրջորէն ու խոր, խոր մտածեց. իր կարծիքով իրաւունք ալ ունէր այդպէս ընելու։ Իր փախուստին մասին չէր որ կը խորհէր ան հիմա. տակաւ բնական բան մըն էր արդէն. վերջ ի վերջոյ Ամերիկուհին ինչ կրնար ընել իրեն... եթէ Լէյտի Ձիլ իր ազատ կամքովը անոր դէմ տուեր էր, Ամերիկուհի՞ն կամ Լոնտոնի ոստիկաններո՞ւն էր մնացեր խառնուիլ իր գործերուն։

Եւ տակաւ Ձէնիսըն զգաց որ գաղտնի ոստիկանը աստ խօսած չէր յայտնելով որ այլեւս Լէյտի Ձիլէն դէմ չպիտի աստանար. տակաւ չատ դէշ բան եղաւ, մտածեց ան... եթէ Ամերիկացին ալ հետ — հիմա չնորհքով դէմի տէր եղած պիտի ըլլար... բայց ալ լմնցաւ... դեռնին տակն անցնի այդ մարդը...

Այսու հանդերձ տակաւին ամերիկեան ընկերութեան պարզեւը կար... Անոնք իրենց խօսքը նո՛ւ չէին կրնար առնել բնականաբար... ուրեմն, դեռ ի վիճակի էր տիկնոջը զանոնք որ իրենց խոստումը յարդէին... բաւական բան գիտէր եւաւէլին իմացած էր այդ գիշերը։ Լրագրողին հասկցուցած չէր, բայց հաստատ կերպով համոզուած էր որ Քրատնէյլ փողոցին մէջ Տիկին Նիքօլա Ձէքինի ներկայութեան պարագան չափազանց կարեւոր փաստ մըն էր եւ որոշած էր չարաւնակել իր հետապնդումները՝ այդ ուղղութեամբ. ինքնիրեն կրնար ընել, Թրըսթբրային ի՞նչ պէտք կար, ի՞նչ պատճառ ունէր որ անոր ալ բաժին հանէր։ Անշուշտ իր ժամադրութիւնը պիտի յարդէր, բայց Թրըսթբրան առաջ պիտի երթար՝ մինակը քննութիւններ կատարելու համար. կանուխ չարժողը, կանուխ կը վայելէ...

Ու յաջորդ առաւօն, ժամը տասնին Ձէնիսըն Քրատնէյլ փողոցն էր։ Ցուրտ ու մշուշոտ օր մըն էր։ Մակաւ մշուշը անոր գործին եկաւ. այդ քանի մը խոնաւութեան մէջ իր շարժումները չպիտի տեսնուէին եւ պիտի կրնար չորս կողմը դիտել առանց նշմարուելու։ Մտաւ նեղլիկ փողոցին ներքին կանգ առաւ այն խանութին առջեւ ուրկէ Տիկին Նիքօլա Ձէքինը ելած էր. ահաւասիկ այդ տարօրինակ անունը — Բիկրէյթըր։ Պատուհանին բուն փեղկերը բաց էին հիմա եւ կրնար դիտել էր տեսնել թէ խանութին մէջ ինչ գործով կ'զբաղէր։ Քանի մը վայրկեան դիտեց պատուհանին վրայ ցուցադրուած առարկաները — զանազան տեսակի չոր խոտեր, չիչխանի բոնց մէջ խելք — չիչխանելիք բաներ, կայքին, նորէն բոյսեր, դանազան ուտելիներ, դեղահաններ — բոլորն ալ փոշոտ ու անախորժ տեսքով։

(Շար.)

Ն. ԱՒԱԳԱՆԱՏԻՓ

ԼՈՆՏՈՆ, Ժ. Մ.— Ամիջապէս գրելի «Հէքեաթները»։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐՔԵՒԵԱՆ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ՈՒՐԲԱԹ
28
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
28 Septembre
1934

ԲՆԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵԳԱՄՍԵԱՅ	ՕԴԱՄՍԵԱՅ
Նրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանկ	100 ֆրանկ	—

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2611

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐԷՆ ԿԱՐՄԻՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

Քանի մը անգամ առիթ ունեցանք մատնանշելու նոր երե-
ւոյթ մը,— հայրենիքի եւ հայրենասիրութեան գաղափարին ար-
ծածումը Ա. Մխութեան մէջ:

Կը թուի թէ պատահական կամ խաբուսիկ երեւոյթ մը չէ այս:

Նորագոյն փաստեր երեւան կը հանեն եթէ ոչ ծրագրեալ աշ-
խատանք մը, գոնէ լայն արամագրութիւն՝ մղում տալու այդ հո-
սանքին:

Տարակոյս չկայ թէ՝ նոր աշխատանքը ամէնէն առաջ պիտի
կատարուէր կազմակերպուած երիտասարդութեան մէջ, որ կը
կոչուի «Կոմսոմոլ»:

«Թայմզ»ի թղթակիցը ուշագրաւ տեղեկութիւններ կը հաղոր-
դէ այս մասին, երկար ուսումնասիրութեան մը մէջ: Ուսումնա-
սիրութիւն մը որուն վաւերական փաստերը քաղուած են խորհր-
դային թերթերէ:

Այսպէս, նոր ներարկումը սկսաւ անցեալ մայիսին, երբ խոր-
հրդային մամուլը հայրենասիրութիւնը կը հռչակէր իբրեւ «կեան-
քի գերագոյն օրէնքը»:

Այդ օրէն ի վեր, կուսակցական գործիչներն ու գրիչները ա-
նընդհատ կ'արծարծեն եւ կը խրախուսեն հայրենիքի գաղափարը,
բոլոր տրամադրելի միջոցներով:

Անցուդարձ այստեղ ալ ի զօրու է բոլշեւիկեան ռազմավարու-
թիւնը:

Պէտք է վարպետօրէն վարել նոր չարժումը, որպէսզի աչքի
չդարնէ հակասութիւնը՝ մինչեւ հիմա եղած քարոզութեանց հետ:

Այս պատճառով, գործիչները կը ձգտին ապացուցանել թէ՝
իրենց հասկցած եւ քարոզած հայրենասիրութիւնը բոլորովին
տարբեր է հին Ռուսաստանի եւ ներկայ դրամատիրական երկիր-
ներու հայրենասիրութիւնէն:

Ի՞նչ է այդ «նոր հայրենասիրութիւնը»:

— «Սիրել իր հողը, լեզուն եւ ժողովուրդը· փառաբանել իր եւ
իր ընկեր – բաղաքացիներուն տաղանդը, կարողութիւնները եւ
կատարած գործերը· ատել եւ մերժել ինչ որ չի ծառայեր խորհր-
դային Միութեան, հայրենիքներու հայրենիքին (ռոտինա ռոտին),
համաշխարհային յեղափոխութեան ախոյեանին մեծութեան»:

Գա՞ք տարբերութիւնը հին եւ նոր Ռուսաստանի, կամ հին եւ
նոր հայրենասիրութեան:

Բառերու հետ խաղալու մարզանք մը չի՞ մատներ այս նախա-
գասութիւնն ալ:

Ամիսներ առաջ, մենք ներկայացուցեր էինք այլապէս պերճ-
ախօս հատուած մը, կուսակցութեան պաշտօնաթերթէն.

— «Մեր երախաները հայրենիքի սէրը կը ծծեն իրենց մօրը
կաթին հետ··· Ռուսաստանի ժողովուրդը այժմ կը սիրէ այն հո-
ղը որուն վրայ ծնած է, ուր անցուց իր մանկութիւնը եւ երիտա-
սարդութիւնը, եւ որ կը կազմէ իր ապագան· այն երկինքը որուն
տակ կ'աճի ու կը բարգաւանի, անոր հովերուն ձայները, անոր լեռ-
նային բարձունքները, անոր ստուերամած անտառները եւ յորդա-
հոսան գետերը, անոր ափերը ծերող ովկիանոսներն ու ծովերը,
անոր երգերն ու լեզուն»: (*Քրաւմա*):

Լսեցէ՛ք, լսեցէք տակաւին, մխիթարն բեմէն·

— «Հայրենիքի համար,— այս կոչը կ'արծարծէ հերոսութեան
բոցը, բոցը ստեղծագործական նախաձեռնութեան՝ մեր բովան-
դակ կեանքին մէջ: Այդ կոչը ոտի կը հանէ տասնեակ միլիոնաւոր
աշխատաւորներ, պաշտպանելու համար իրենց մեծ հայրենիքը եւ
զանոնք կը մղէ ռազմական պարտականութեան:

Հայրենիքի պաշտպանութիւնը կեանքի բարձրագոյն օրէնքն
է: եւ ով որ ձեռ կը վերցնէ հայրենիքին դէմ, ո՛վ որ կը դաւա-
նանէ անոր, պէտք է ոչնչանայ»:

Գաղափարները այսպէս հռետորացած առեն, կուսակցութեան
վարիչները ակներեւ ճարպիկութեամբ մը դէպի ռազմական
ապաքէն կը մղեն երիտասարդութիւնը: Կը ճգնին անոր մէջ զար-
գացնել զինուորական գիտելիքներու, եւ մասնաւորապէս քիմիա-
կան, օդանաւային եւ ուրիշ մասնագիտութեանց ճաշակը:

«Թայմզ»ի թղթակիցը ուրիշ յատկանշական իրողութիւն
մըն ալ կը պարզէ:

Կորհրդային իշխանութիւնը յաջողած է հաչտեցնել համաչ-
խարհային յեղափոխութեան պայքարը եւ այս նոր չարժումը, հե-
ռանկարային գաղափարը նեղչչելով·— Յանկալի է որ խռովութիւն-
ներ ծագին արտասահմանի մէջ, իբրեւ միջոց Կորհ. Միութեան
սահմանները ապահովելու:

Եւ դեռ ուրիշ պարագայ մը·

— «Հայրենասիրութեան կոչը ուղղուած է ոչ միայն բուն Ռու-
սաստանի երիտասարդութեան, այլ եւ անջատ ազգութեանց: Տե-
ղական հայրենասիրութիւնը իրրեւ մէկ մասը ընդհանուր ազգայ-
նականութեան՝ կ'արծարծուի ինքնուրոյն եւ դաշնակցային հան-
րապետութեանց մէջ: Այս ցիրուցան ազգութիւնները կը ներկա-
յացնեն ընդամէնը 15 միլիոն ժողովուրդ եւ չեն կրնար վտանգա-
ւոր դառնալ Կորհ. Միութեան, բանի որ «Մեծ Ռուսերը» 100 մի-
լիոնէն աւելի են»:

Քիչ մը բացատրութեան կը կարօտի այս տեղեկութիւնը:
Բայց Թղթակիցը անմիջապէս դիտել կուտայ թէ՝ այս ճամբուն
վրայ բացատրութիւն կը կազմէ Ուկրայնան, իր 40 միլիոն բնակ-
չութեամբ: «Մոսկուան մինչ ծուռ նայած է այդ երկրի ազգայ-
նական չարժման»:

Այս երեւոյթները բան մը կը խօսի՞ն երեւանցիներուն եւ ···
Հայաստանը սիրողներուն:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ՓՈԽՈՒԻ ԱԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

— ·· —

Օրուան հրատապ խնդիրն է սահմանադրութեան փոփոխու-
թիւնը, որուն ազդանշանը տուաւ Պ. Տումէրկ, երկուշաբթի օր-
ուան ճառով:

Ֆրանսայի բովանդակ մամուլը եւ քաղաքական շրջանակները
երկարօրէն կը զբաղին այս հարցով, որ չափազանց բարդ է:

Ընդհ. կարծիքը այն է թէ՝ կարելի չպիտի ըլլայ Ազգ. ժողո-
վը նիստի հրաւիրել նոյեմբերէն առաջ, որովհետեւ այս միջոցին
շարք մը կուսակցական համագումարներ եւ ընտրութիւններ կը կատարուին, որոնք պիտի տեւեն մինչեւ հոկտեմբերի
վերջը:

Հաստատուած օրէնքներուն համաձայն, սահմանադրական
փոփոխութեանց նախաձեռնութիւնը կը ստանձնէ կա՛մ հանրապե-
տութեան նախագահը եւ կամ երկու ժողովներէն մէկը: Առաջար-
կուած փոփոխութեան անհրաժեշտութիւնը կը ճնշուի մէկ կամ
միւս ժողովին կողմէ եւ յետոյ կը հուէարկուի երկու ժողովներուն
մէջ: Պայման է որ բացարձակ միացեալ մեծամասնութիւն գոյա-
ցնայ փոփոխութեան մասին, որպէսզի կարենայ ներկայացուիլ Ազ-
գային ժողովին: Այս վերջինը կը կազմուի երեսփ. ժողովէն եւ
Ծերակոյտէն որոնք հաւաքաբար նիստ կը գումարեն Վերսայլի
մէջ: Առաջարկուած փոփոխութեան նախատագիրը կախում ունի
այս ժողովին մեծամասնութենէն: Թէ նախնական ճնշութեան ա-
տեն եւ թէ Ազգ. ժողովին մէջ, լայն ազատութիւն կը տրուի վի-
ճաբանութեան համար· այնպէս որ շատ երկար կրնայ տեւել որ եւ
է փոփոխութեան հուէարկումը:

⁂ Ընկերվարականներու եւ համայնավարներու միացեալ նա-
կատի գործադիր մարմինը ժողով գումարելով, որոշեց·— 1·
Յանձնարարել երկու կուսակցութեանց երեսփոխաններուն որ ե-
րեսփ. ժողովին անմիջական բացումը պահանջեն, օրինագիծ մը
ներկայացնելու համար: Այդ օրինագծով պիտի առաջարկուի ջն-
ջել հրամանագիր – օրէնքները եւ լուծել երեսփ. ժողովը, հուէար-
կելով ընտրական բարեկորոգման օրէնք: 2· Հոկտ. 13էն սկսեալ
ուժեղ ցոյցեր սարքել Փարիզի շրջանին եւ ամբողջ երկրին մէջ:

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ ԱՆԴԱՄ Ա. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Ազգերու Դաշնակցութեան ֆաղաքական յանձնաժողովը արա-
գօրէն ճնշեց Աֆղանիստանի դիմումը եւ տեղեկագիր նշանակեց
Թէվֆիք Բիւշտի պէյը, որ յանձնարարեց անմիջապէս ընդունիլ
նոր թեկնածուն: Այս առթիւ խօսք առին Հնդկաստանի, Պարսկաս-
տանի, Մեծն Բրիտանիոյ, Իրաքի, Չինաստանի եւ Իտալիոյ ներ-
կայացուցիչները եւ ջերմապէս պաշտպանեցին Աֆղանիստանի
թեկնածուութիւնը: Պ. Լիթվինով շեշտեց թէ Աֆղանիստան մէկն է
առաջին պետութիւններէն որուն հետ յարաբերութիւններ հաս-
տատեց Խ. Միութիւնը: Այս առթիւ յայտարարեց թէ բարեբա-
տիկ դէպք մըն է Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներուն յաւե-
լումը, բանի որ կ'աւելցնէ պատասխանատուութիւնները եւ հե-
տեւաբար արդիւնաւորութիւնը:

⁂ Պ. Լիթվինով նամակով մը առաջարկեց ճնշել զինաթափու-
թեան խորհրդաժողովին կատարած աշխատանքները եւ փութա-
ցնել անոր գումարումը:

ԹՐՈՑՔԻ ՍՊԱՆԻԱ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

Զրոյց շրջած ըլլալով թէ Թրոցքի Սպանիա կը գտնուի, կա-
ռավարութիւնը բացառիկ միջոցներ ձեռ առաւ, մանաւանդ որ
երկիրը խռովայոյզ վիճակի մը մատնուած է նորէն: Ոստիկանու-
թիւնը բազմաթիւ խուզարկութիւններ կատարեց, Թրոցքին կամ
անոր մեղսակիցները երեւան հանելու համար: 98րդ անգամն ըլ-
լալով բռնուեցաւ «Սոսիալիսթա» թերթը:

100,000 ռակիի ևստաւ Խ. Միութեան սթոռը

Ազգերու Դաշնակցութեան վարչա-
կան ձախքերու յանձնախումբը 79
միութիւն հաշուեց Կորհրդային Ռու-
սիոյ բաժինը, իսկ մէկ միութիւն՝
Աֆղանիստանի բաժինը, 1935ի երթ-
ագոյցին մէջ: 79 միութիւն նշանա-
կելով ռուսական բաժինը, Խ. Միու-
թիւնը միեւնոյն մակարդակին վրայ
կը դնուի Ֆրանսայի հետ: Մեծն Բրի-
տանիա կը վճարէ 105 միութիւն, որ
անցեալին մէջ կը ներկայացնէր 132
հազար անգլ. ռակի, օրուան սակով:
Հետեւաբար 79 միութիւնը կը ներկա-
յացնէ մօտաւորապէս 100,000 անգլ.
ռակի: Բայց հաւանական է որ Խ. Մի-
ութիւնը այսքան դրամ չվճարէ, ո-
րովհետեւ Ազգերու Դաշնակցութեան
երմատացոյցը այս անգամ պակաս է
անցեալ տարիներէն:

Եգիպտոսի թագաւորը Ցուկոսլաւի չերթար

Եգիպտոսի թագաւորը Ցուկոսլաւիոյ
պիտի երթար հոկտեմբերին, ներկայ
ըլլալու համար Մէհմէտ Ալի փաշայի
յիշատակարանին բացմանը (Գաւալա),
բայց առողջական վիճակը խանգար-
ուած ըլլալով, եա կեցաւ այդ ճամ-
բորդութենէն:

Լուրկր Պոլսոյ ազգ. կազմակերպութեան մասին

Պոլսոյ թերթերէն հետեւեալ տեղե-
կութիւնները կը քաղենք ազգ. նոր
կազմակերպութեան մասին·—

Նոր վարչական ժողովի ընտրու-
թեան համար մատուցուած ցանկին
քննութիւնը կը չարունակուի պատ-
կանեալ իշխանութեան կողմէ: Ցան-
կին պարունակած ընտրելիներու ա-
նունները մեծ մասին կանո-
նական քննութիւնը ւարտած է:

⁂ Կ'ըսուի թէ նոր վարչաձեւի առ-
թիւ անհատներու կողմէ եղած ծանօթ
դիմումէն զատ, ուրիշ անհատներ ալ
առանձին կերպով ձեռնարկ կատարած
են:

⁂ Բաղ. ժողովին որոշումները
ուղղակի վարչութեան ատենապետին
ստորագրութեամբ սկսան հաղոր-
դուիլ պատկան քաղային մարմիննե-
րուն:

⁂ Վարչութեան անթեթով թուղ-
թերու պաշրութեան յանձնարարու-
թիւն եղաւ: Յարդ պատրիարքարանի
անթեթով թուղթերու վրայ կը գր-
ուէին ժողովականներուն յատուկ նամակ-
ները:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՓՈՂՈՑԷ ՓՈՂՈՑ

»»» ···

Բարեգործականի կեդր· վարչու-
թիւնը «յեղափոխական» պայքարի
մը ձեռնարկած է այս միջոցին:

Մասնաւոր մարդիկ վարձած եւ փո-
ղոցէ փողոց ինկած, կը ճգնի ձեռ
անցընել ազգ· դպրոցները, մարմին
մարմնի եւ հատուած հատուածի դէմ
հանելով:

Զարաչար պարտուելով Սուրիոյ
մէջ, այժմ իր ուժը կեդրոնացուցած
է Ցունաստան:

Այնտեղ ալ միայն վարդեր չէ որ կը
փաղէ:

Արդէն գլխիկոր պարտուեցաւ Սելա-
նիկի մէջ, կորսնցնելով ոչ միայն իր
վարկը, այլեւ այն ջոջերը որ իր մա-
նաճիւղը կը կազմէին:

Բայց, միշտ բթամիտ եւ կամակոր
եւ խաղալիկ՝ ձախողած փաստաբանի
մը ձեռքը, ան կը շարունակէ իր պա-
տակտիչ գործունէութիւնը:

Այսպէս, աւելի քան 150 հազար
տրախմի սահմանելով, պաշտօնի կո-
չեր է երկու թշուառներ, իբրեւ կր –
թական ճնիչ: Մէկը՝ հին Ցունաս-
տանի, միւսը՝ Թրակիոյ եւ Մակեդո-
նիոյ համար:

Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս մարդոց պաշ-
տօնը,— ստրկացնել ազգ· մարմիննե-
րը, եւ ձեռ անցընել դպրոցները:

Միեւնոյն ատեն, միշտ կեդրոնի
հրահանգին վրայ, զգուշի հաւատա-
ճնուութեան մը կ'ենթարկուին ուսու-
ցիչները:

Փշրանիք մը նետելով այս կամ այն
թաղ· խորհուրդին եւ հոգաբարձու-
թեան, Բարեգործականը պայման կը
դնէ որ իր ուզած ուսուցիչները տե-
դաւորուին:

Արժէ՞ ուրիշ թէ ոչ,— երկրորդա-
կան է: Կը բաւէ որ հաւատարիմ ըլ-
լան Բարեգործականին, եւ, ոչ միայն
հրաժարին Դաշնակցութենէն կամ ա-
նոր հետ կապուած որ եւ է կազմա-
կերպութենէ, այլեւ պայքար մղեն ա-
նոնց դէմ:

Ճիշդ ու նիշդ բոլշեւիկեան մեթոտ:

Ցունահայ թերթերէն կ'իմանանք
թէ՝ այս իսկ պատճառով, լուրջ խլր-
տումներ ծագած են երկու բազմահայ
արուարձաններու, Ֆիֆսի եւ Լիփազ-
մայի մէջ:

Երկու թաղերն ալ պառակտուած
են, իսկ դպրոցները անօտուգութեան
մատնուած:

Լայն ասպարէզ է բացուած «թապ-
լաֆեար վարժապետ»ներու եւ գոյն-
զգոյն խառնակիչներու համար, ո-
րոնք հրապարակաւ կ'օրհնեն նոր
«իմարէթխանէ »ն,— Բարեգործա-
կանը:

Տարակոյս չկայ թէ կապելիք խնդ
են դարձեր Բարեգործականի կարգ մը
վարիչները:

Եւ տակաւին թշնամի կը փնտռեն,
դուրսը···

ՎԱՐԴԳԷՍ

Ապրուստը ածանցելու ճառար

Իրրեւ լրացում ապրիլ 20ի, օգոս-
տոս 13ի եւ 29ի չրջաբերականներուն,
ներքին նախարարը նոր հրահանգներ
ուղղեց նահանգապետութեանց, տե-
ղեկութիւններ հաղորդելով մինչեւ
հիմա ձեռք բերուած արդիւնքներու
մասին: Նախարարը գոհունակութիւն
կը յայտնէ Իզմիրի նահանգին մէջ ըս-
տացուած յաջողութեան առթիւ: Ցե-
տոյ կրկին ուշադրութիւն կը հրաւիրէ
չարաչահութիւնները արգիլելու հա-
մար:

Արտակարգ տօներ Ֆերդոսիի 1000ամեակին առթիւ

Հոկտեմբերի առաջին չաբթուն,
ամբողջ Պարսկաստանի մէջ պիտի
տօնուի բանաստեղծ Ֆերդոսիի ծննդ-
եան հազարամեակը: Ինչպէս յայտնի
է, Ֆերդոսի ծնած է 934ին եւ մեռած
1025ին, ձգելով հարուստ բանաստեղ-
ծութիւն մը՝ «Շահնամէ»: Տօնակա-
տարութիւնը պիտի ունենայ միջազ-
գային հանգամանք: Բացումը պիտի
կատարուի Թէհրանի մէջ, հոկտեմ-
բեր 3ին: Տօները պիտի վերսկսին
հոկտեմբեր 12ին եւ 14ին, Մէշէտի
մէջ, ուր փառաւոր յիշատակարան մը
չինուած է ազգային հանգանակու-
թեամբ: Բացումը պիտի կատարուի
հոկտեմբեր 13ին, Բիզա Շահին կող-
մէ:

Տօներ սարքուած են նաեւ աչխարհի
գլխաւոր մայրաքաղաքներուն մէջ:
Փարիզի հանդէսը պիտի կատարուի
Սորպոնի մէջ, հովանաւորութեամբ
հանրապետութեան նախագահին:
Մոսկուայի մէջ ալ չքեղ երեկոյթներ
սարքուած են: Տօնակատարութիւններ
տեղի պիտի ունենան նաեւ Լոնտոնի,
Պերլինի, Պրիւսէլի, Վարչաւայի,
Հռոմի, Ուաչինկթընի, Փռնեւի, Էն-
կիւրիի, Սոֆքոմլի, Թոքիոյի, Տէլ-
հի, Պէյրութի, Պաղտատի, Գոմպէյի,
Թիֆլիսի, Բագուի, Երեւանի, Պոլսոյ,
Քաթուլի, Թաշքէնտի, Գահիրէի եւ
Հիճազի մէջ:

«Ցառաջ»ն ալ մասնաւոր թղթակից
մը նշանակած է այս հանդիսութեանց
առթիւ:

Պուլկարիոյ Թուրքերուն «վարիորութիւնը»

Պոլսոյ թուրք թերթերը կը շարու-
նակեն զարմանազան պատմութիւններ
թխել Պուլկարիոյ Թուրքերուն կրած
նեղութեանց մասին: «Միլլիյէթ» կը
գրէ·—

Պուլկարիայէն եկող Թուրքերու
դաղթի հոսանքը չէ կասած տակա-
ւին: Վառնայի մէջ խոնուած մասը
դէպի Հունաստան: Նախարարը գոհունակութիւն
կը յայտնէ Իզմիրի նահանգին մէջ ըս-
տացուած յաջողութեան առթիւ: Ցե-
տոյ կրկին ուշադրութիւն կը հրաւիրէ
չարաչահութիւնները արգիլելու հա-
մար:

Երկու հայ աւազակներ ձերբակալուած Ալէխանտրէթի մէջ

Ճակոր Գեւորս Կէնիկեան բնիկ Քի-
լիսցի եւ Իսկէնտէր Կարապետ Պա-
հաջըրեան, երկու յայտնի աւազակ-
ներ, Հալէպի Ոճրագործ Առեանին
կողմէ քանի մը անգամ 15 տարուան
եւ վերջը 101 տարուան դատապար-
տուած էին ի բացակայութեան: Եր-
կուքն ալ սպայի տարազով կը պտըտ-
ուէին Ալէքսանդրէթի չրջաններուն
մէջ:

Վերջերս, կառավարութեան կը տե-
ղեկագրուի թէ երկու Ֆրանսացի ըս-
պաներ գիւղացիներուն նեղութիւններ
կը պատճառեն եւ բանի գանձումներ
կը կատարեն: Իսկոյն քննութեան
ձեռնարկուելով, կը հաստատուի որ
այդ կեղծ սպաները երկու վախճատ-
եան Հայերն են: Ուժէր կը ղրկուին
անմիջապէս ու կարճատեւ ընդհարում
մէ մը վերջ Ազչայի մէջ կը ձերբա-
կալուին:

Պէյրութ փոխադրուած են եւ պիտի
դատուին պինուորական ատեանի առ-
ջեւ:

Հացադերուժի Խ. Միութեան մէջ

Մոսկուայէն կը հետագրեն թէ՝ պե-
տական հաստատութեանց յանձնելի
ցորենի պայմանագրութիւնները ա-
այժմ յարդուած են միայն հարիւրին
75.6 համեմատութեամբ: Ուկրայնա-
յի չրջանէն Օգոստոսի եւ Տնիէսթր –
փէթրովսքի նահանգները իրենց յանձ-
նառութիւնները կատարած են միայն
հարիւրին 24 եւ 29 համեմատու-
թեամբ: Արեւելեան Սիպերիոյ մէջ
յանձնառութիւնը կատարած է մի-
այն 39 առ հարիւր: Այս առթիւ
«Փրաւմա» կը մեղադրէ շատ մը
կուսակցականները որոնք ազուռը ազ-
ուռը կը խօսին, բայց անհրաժեշտ են
որ եւ է գործ կատարելու եւ կը պա-
հանջէ լիակատար գործադրութիւն
պետական ծրագրի:

ՍՈՒՐԲ ՀԱԿՈԲԻ ՎԱՆՔԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ

24—ԼՈՒՍ ՓԵՏՐՎԱՐԻ ՅԱՔՈՐԴԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏ

(*) Մարմնա վերջ մեզի հասած թղթերուն մեջ չկարդացինք թէ ինչ պատճառներով Ամերիկայի Հայ Դպրոցասիրաց Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը ստիպուած է եղած ըլլալ ուշացնել Ամերիկահայ Ուսումնական Հիմնարկներու Տարեկան Ընդհանուր Ժողովի գումարումը։ Ինչ որ ալ ըլլան այդ պատճառները, մենք կը կարծենք թէ ուշացումը ոչ միայն անհրաժեշտ էր, այլ նաեւ՝ շատ օգտակար։ Ուշացումը տուաւ ժամանակ Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան անդամներուն՝ ամերիկահայ գաղութներուն մէջ ընելու աւելի ընդարձակ շրջագայութիւններ, աւելի լայն ծանօթութիւններ ձեռք բերելու եւ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ հաւաքելու համ

ՓՈՂՍԱՑ ԼՈՒՐԵՐ (ՏԱՂԱՎԱՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ)

»»•««

Ղեկավարության նիստում քննարկվեցին մի շարք հարցեր, որոնք առնչվում են գյուղատնտեսական աշխատանքների ընթացքին, մասնավորապես՝ գարնանացան ցանքսերի ավարտին, ինչպես նաև գյուղատնտեսական մեքենաների պահպանության ու նրանց պատշաճ շահագործման հարցերին։

Ելույթ ունեցողները նշեցին, որ գարնանացան ցանքսերն ավարտվել են ժամանակին, սակայն ոռոգման ցանցի վատ վիճակի պատճառով ոռոգումը ձգձգվել է։

Հ. Ց. Դ.

Իթալիո Միացեալ խումբերու ընկերական ժողովը այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին 32, Avenue Gobelins։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔՈՇԱՆԻ «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին քաշախիսովորական ճաշարաթեղին։ կարեւոր օրակարգ։

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ «Ռազմիկ» խումբի ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկեր Պուճիկեանի բնակարանին մէջ։

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑի Զաւարեան Կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ։

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթի սրճարանը։

ՄԱՐՍԷՅԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ կարեւոր օրակարգ։

ՍԷՆ ԹՒԷԹԻԷնի «Անտառ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 6ին 1/2 «Դուբեան» Գրադարանին մէջ։

ՄԱՐՍԷՅԻ «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՎԱԼԱՆՍԻԵնի խումբի ենթակոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին սովորական հաւաքատեղին։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին

«Petit Journal»ի սրահին մէջ

21, Rue Cadet, մէթրօ՝ Cadet.

կը նախագահէ՝ ընկ. Հ. ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

կը խօսի՝ ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Օր. ՃԱՄՊԱԶ (դաշնակ), Օր. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), ընկ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն)։

Ծախքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 3 ֆրանք

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

ՊՕՐՏՕԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին ՍԸՆՕՆ, ՄՈՒԼԷՆ ՊԼԱՕԻ մէջ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՎԱՂԱՆՍԻԵՆԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

«ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐ»ՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Յառաջիկայ շաբթու լոյս կը տեսնէ բացառիկ հրատարակութիւն մը,

«ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ»

նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Եւր. կեդր. Կոմիտէին։

Բազմաթիւ երէց եւ երիտասարդ ընկերներ կը մասնակցին այս հրատարակութեան, որ միեւնոյն ատեն գարդարուած պիտի ըլլայ շարք մը պատկերներով։

Մեծ Նուագահանդէս

Կազմակերպուած GREGOR et ses GREGORIENSներու կողմէ

վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Théâtre CAPITOLեի մէջ

Իսկ կիրակի 30 Մեպտ. ՄԵԾ ՊԱՐԱՒԱՆԴԻՄ ժամը 3էն մինչեւ 7ը եւ իրիկուան 9էն մինչեւ ժ.ը 1 Au Parc des Sports Picine Municipaleի սրահին մէջ

կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ ներկայ գտնուիլ։

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒԼԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

Անկէնի Լճին դիմացը A la Cascade du Lacի *գեղեցիկ սրահին մէջ*

97 Grand'Rue. Enghien - les - Bains.

կը խօսի Բժիշկ ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Թախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք։

կառ. տիւ Նօրէն շոգեկառքը կը մեկնի 2.25ին, 2.35ին եւ 2.42ին։

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ ՓԱՐԻԶ, ՖԼՈՐԻԱՅԻ ՎԵՐՆԱՅԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

Վաղը Շաբաթ երկոյ ժամը 5ին 1/2 9ին

1.— Վիճաբանութիւն։ 2.— Շահելի ժամանց (անակնկալ, զուարճութիւններ, սալասարկութիւն պտուղի եւ օշարակի)։

կը հրաւիրուին ընկերներ եւ փափաքողներ։

Մուտք՝ 2·50 ֆրանք։

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻՐՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ Շավիլի ամենէն օգաստուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier (ancienne Rue Louise)*։ Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տեպարա, խոշոր *entrée*։ երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով։ կազ, էլեկտրականութիւն, տաք եւ պաղ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central*։ վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 շարժ։

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԷՔՊԻՐԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal*, *Paris* (19)։

Կ'ուզուի Ափիէսօր

Փարիզէն 100 քիլոմեդր հեռու քաղաքի մը մէջ հաստատուած ծանօթ դերձակատունէ մը կ'ուզուի լաւ ափիէսօր (appiéceur) *մը որ կարենայ կարել 200 կտոր մէկ տարուան մէջ։*

Կը պահանջուի շատ լաւ յանձնարարականներ իր աշխատած տեղերէն։ Մանրամասնութեանց համար դիմել ՅԱՌԱՋի վարչութեան։

ՓՈԽԱԴԻՐՈՒԹԻՒՆ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**ով։ Ջուրն եւ պրիճ. ատամնաշար՝ շատ թեթեւ քրոմէ՝մետադով, կը վերափոխենք հին ատամնաշարեր։ երախաներու ատամներու շտկում։ կ'ընդունի **Assurance Sociale**ի հիւանդներ։

կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro: D a nube **Autobus: M. & BH.**

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ։ Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շարժի։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆի։

ՎԻԵՆԻ ԴՊՐՈՑԻՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

Վիէն։— Ֆ. Հ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին դպրոցը կը վերաբացուի այս տարի եւս, հոկտեմբեր մէկէն սկսեալ։ Այս տարուան համար իբրեւ դասատու հրաւիրուած է Հայր Կարապետ Տէրմօհասը, Մխիթարեան հայրերէն, որ ժամանակէ մը ի վեր Վիէն կ'ապրի։

Դասաւանդութիւնները կը սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի երեկոյեան ժամը 7ին, եամաց Ակումբի մէջ։

Կը խնդրուի ծնողներէն որ իրենց զաւակները ղրկեն ճիշդ ժամանակին։

** Մասնաճիւղին նախաձեռնութեամբ, Հ. Կարապետ այս շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին, եամաց Ակումբին մէջ կը դասախօսէ, հայ լեզուի ծագման եւ զարգացման մասին։ Կը հրաւիրենք հասարակութիւնը օգտուիլ այս շահեկան դասախօսութենէն։

Մասնաճիւղ

ՆԱՄԱԿԱՏԱՒԱԽՓ

ՅՍՏԱՆԱՆԲ

Լիոն, Փլիկ — 70 ֆրանք։
Մարսէյլ, Գոթ — 740։
Մարսէյլ, Մ. Ա. — 30։
Ֆլավիակ, Սահակ — 70։

Սէնթ Մարկրիթի Հ. Յ. Դ. «Համազգայն» ենթակոմիտէի պարագաստաշխատութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը.— *227 մէկ շիշ օղի քօլոնիա, 171 մէկ փողկապ, 23 Լօթըրի Նախօնալի 1)10 տոմս, 59 մէկ տուփ օճառ, 135 մէկ զոյգ գուլպայ, 108 Լօթըրի Նախօնալի 1)10 տոմս մը, 20 մէկ շիշ շամփանեան Գանձելու համար շահողները դիմեն ընկեր Մ. Աատուրեանի՝*

Camp. Ripert N. 32 St. Marguerite. Marseille.

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք։

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷն։ Աժսական 50 ֆր. վճարում։

Ձրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՓՈԽԱՆԱԿ գործ փնտռելու, որ օրըստօրէ աւելի կը գժուարանայ, ձեռնարկեցէք, առանց ծախքի առեւտրական գործի մը

AU HALL PONTHIEUի ՄԷՋ

49, RUE DE PONTIEU

ՕՐԱԿԱՆ՝ 15 ՖՐԱՆՔ ՎԱՐՁՔ։

ԺԱՄԱՑՈՐԴՈՒ ԵՒ ՈՒՍԿԵՐԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւլլն.։

կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ։

Խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին։

ԿԱՆԱՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԵՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումները համար դիմեցէ՛ք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մթերք մը՝ անմրցելի գիներով։

ԵՐԷՔ ՀԱՅՐԵՆԱԲԱՂՁՈՒԹԵՆԷ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՔ

ԽՄԵՑԷՔ «ԵՐԵՒԱՆ» ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

ՍՏՈՐԵՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ ՊԻՏԱԿՈՎ

ՄԵՐԺԵՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԸ

Ֆրանսայի համար արտօնատէր. **Société PEUREUX**

48, Bld. des VIGNES. MARSEILLE: Tél. Colbert 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի հիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու Emile Vial, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09-95։

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱԿԱՅԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 rue Sévigné Lyon (Rhône)

ՆԻՒԹ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit, Nice (A. M.)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (57)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋՐ

Թարգմ. Ժ.

Ճէնիսըն երկար, բարակ ժամանակ չկրցաւ շնչել։ իր նպատակն էր խանութէն ներս մտնել։ պատուհանը այնքան խճողուած էր որ կարելի չէր որ եւ է բան տեսնել։ Ուրեմն պատռուակ մը հնարեց անմիջապէս եւ դուռը բանալով ներս մտաւ։

Պարապ խանութ մըն էր, պզտիկ, հին եւ մէկ պատուհանով։ Դուրսը ցուցադրուած առարկաներէն մաս մըն ալ պատերուն եւ սեղանին վրայ կային։ կծու հոտ մը լեցուցած էր այդ պզտիկ ծակը։ մարդ մարզասանք չէր կար։ սեւ կատու մը նստած էր անկիւնը։

Ճէնիսըն երկու երեք անգամ ձեռքը սեղանին զարկաւ։ մարդ չերեւցաւ։ կատուն ալ անշարժ մնաց։ Ջայն ձուն չելաւ խանութին եաեւի կողմին վրայ բացուող սենեակէն որուն ապակիէ դուռը կարմիր վարագոյրով մը գոցուած էր՝ մինչեւ կէսը։ Քանի մը վայրկեան եւս սպասեց Ճէնիսըն ու յետոյ ճարահատ սենեակին դրան մօտենալով ներս նայեցաւ։

Սենեակ մը որ ամէն բան էր— հիւանդոց, ննջարան, խոհանոց։ այնտեղ ալ մարդ չկար։ Բայց փաստաւոր կրակ մը կար օճախին մէջ։ ուրեմն տէրը հոն էր, վերը ըլլալու էր։

Ճէնիսըն դուռը կէս մը բացաւ ու պոռաց։

— Հէյօ՛...

Ջայնը պարապին մէջ արձագանգեց։ կը թուէր թէ պատասխան չպիտի առանար։ Նորէն պոռաց, նորէն պատասխան չկար։ սենեակէն ներս մտաւ ու չորս դին նայեցաւ։ Երկրորդ կատու մըն ալ այնտեղ կար։ Պատին տակ, սեղանի մը վրայ կը տեսնուէին նախաճաշի վերաբերեալ կարգ մը առաններ եւ ուտելիքներ— թէյնամանի մը, գաւաթ մը, պնակներ, հաց, ա— նուշ, խոզի միս եւ հաւկիթ։

Ճէնիսըն անմիջապէս խորհեցաւ թէ ո՛վ ալ եղած ըլլայ այդ սեզանին դուրսը նստողը, յանկարծ ընդհատեր էր իր նախաճաշը։ Պատռատաքարդն ու դանակը մսին ու հաւկիթին պնակին մէջն էին։ տակաւին գործածուած չէին։ չերթա մը հաց՝ երկուքի բաժ— նուած էր։ թէյին բաժակը գրեթէ լեցուն էր։ հաւկիթին կճեպին կէսը կտրուած էր։ իսկ աթոռին դիրքը ցոյց կուտայ թէ անոր վրայ նստողը յանկարծ վեր ցատկեր էր եւ ալ չէր վերադարձեր։

Ճէնիսըն այնքան վստահ էր տունին մէջ մարդ մարզասանք չի գտնուելուն մասին որ աճապարելու պէտք չէր զգար։ Սենեակին եաեւի կողմը մատանի պէս սեղ մը կար որուն դուռը— տակաւին բաց— նեղլիկ անցքի մը վրայ կը նայէր։ Ճէնիսըն ուշադրութեամբ նայեցաւ ու տեսաւ որ անցքը երկու չէնգերը իրարմէ բաժնող բաւական ճամբայ մըն էր՝ դէպի փողոց տանող։ հետեւաբար, խորհեցաւ ան, էթէ խանութին տէրը պատճառ մը ունէր յանկարծ հեռանալու, տակէ դատ ուրիշ յարմար ճամբայ չէր կրնար գտնել։

Ճեռոյ առնդուրին մօտեցաւ ու վեր դնաց։ ապահով ըլլալու համար քանի մը անգամ եւս պոռաց։ Ննջարանին դուռը բաց էր։ ներս մտաւ։ Անկողինը չտիուած էր, բայց անոր ծածկոցին վրայ կը տեսնուէին կնոջ մը խոհանոցի հագուստները՝ խառն ի խառն։ Դարակները բացուած էին նոյնպէս եւ յայտնի էր թէ հագուստներն ու ճերմակեղէնները ամպարանոց դուրս հանուած էին անոնց մէջէն։ գետինը գլխարկի տուփ մը կար։

Ուրեմն, խորհեցաւ Ճէնիսըն, այդ տունը բնակողը կին մըն էր որ դեռ նախաճաշէն չսկսած լուր մը կը առաներ, սեղանը կը ձգէ, վեր կը վազէ, հագուստները անմիջապէս կը փոխէ եւ կը փախչի... որովհետեւ ինքզինքը այլեւս ապահով չզգար հոն...

Ճէնիսըն ալ չհետաքրքրուեցաւ միւս սենեակներով։ վար իջաւ եւ խանութին սեմէն փողոցը դիտեց։ բայց ինչպէս կ'ըլլայ որ խանութը հագիւ քանի մը անցորդներ կը տեսնուէին։ Տունը ճիշդ դիմացը բանջարեղէնի խանութ մը կար որուն տէրը իր ապրանքները կարգի կը դնէր։ Ճէնիսըն դուռը փակեց եւ դիմաց անց— նելով խանութպանին մօտեցաւ։ իր արտայայտութիւնը՝ վստահութիւն եւ խորհրդաւորութիւն կը ներշնչէր։ մարդը վար դրաւ ձեռքի բանջարեղէնները եւ դիմացի խանութին նայեցաւ։

— Դո՞ւրս ելեր է, բաւ Ճէնիսըն դառնալով։ իրաւ որ չեմ դիտեր։ տեսայ որ փեղկերը դոցեց սովորական ժամուն՝ ութուկէսին... Թերեւս է— տեւի կողմն է...

— Ո՛չ, պատասխանեց Ճէնիսըն։ մարդ մարզասանք չկայ, երկու կատուներ կան միայն։ վեր ելայ, վար իջայ, մարդ չկայ...

— Ուրեմն եաեւի դուռէն մեկնած է, շարունակեց խանութպանը։ նեղ անցք մը կայ որ փողոց կը տանի... բայց ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ խանութը բաց ձգեր է... յաճախորդ չունի, դիտեմ, աւելցուց մարդը խնդալով, ո՞վ ինչ ընէ այդ չոր խոտերը...

— Ինծի նայէ, բաւ Ճէնիսըն տեսնելով որ կարելի էր այդ մարդուն վստահիլ եւ բաց է ի բաց խօսիլ։ Ես գաղտնի ոստիկան եմ։ կ'ուզեմ քանի մը տեղեկութիւններ առնել այդ խանութին եւ իր տիրոջը մասին... տէրը կին մըն է, այնպէս չէ՞...

— Տիկին Րիկէյթըրն է, բաւ մարդը յօժարութեամբ։ տարիքոտ կին մը...

— Կը ճանչնա՞ս զինքը...

— Որքան որ կարելի է դրացի մը ճանչնալ... դէմքով կը ճանչնանք։ — Առտուձայ բարին, այդքան... ինքն իր գլխուն, հանդարտ կին մըն է, պզտիկ գործեր կ'ընէ այս կողմերը աշխատող մարդոց հետ... այդ մարդիկը կը հաւատան բոլորու մարդիկը կը հաւատան բոլորու բուքեան, աւելի քան բժիշկներուն եւ դեղագործներուն...

— Երկա՞ր ժամանակ է որ հոն է...

— Ո՛չ... երկու երեք ապրիլները ու... բայց կարծեմ գործը իրը չէ նէ... կը պատկանի ուրիշ կնոջ մը որ ընդհանրապէս իրիկուններն կուգայ... օրուան դրամը առնելու համար թերեւս...

— Ի՞նչ տեսակ կին է...

(Շար.)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Տիգրանակերտի եւ Շէյխ Հաւրենակիցները ժողովի կը հրաւիրուին այս երկուշաբթի իրիկուն կայ ժամը 8ին, 32, Ավընիւ Գոպլէնի սրճարանը, մէթրօ Գոպլէնի վարչութիւն

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ՏՐՔԵԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲՒՋԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութները	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանկ	100 ֆրանկ	—

ՇԱԲԱԹ
29
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
29 Septembre
1934

ԺԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2612

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ԼՈՒՅՍ 1907ի ԴԷՊՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

»»»··«««

Տոքթ. Պ. Հայեատտին Շաքիրի յուշերուն հրատարակութիւնը, որ կը շարունակուի «Միլլիյէթ»ի մէջ, հասած է Փարիզի ծանօթ քոնկրէին (1907)։

Ինչպէս նախորդ մասերուն մէջ, այստեղ ալ կը հանդիպինք ուշագրաւ նորութեանց։

Ամէն պարագայի մէջ, աչքի կը զարնէ հարցերը դատելու եղանակը։

Ճիշդ այս պարագան է որ կ'ուզենք երեւան հանել այսօր, յատկացնելով ամբողջութեան հրատարակութիւնը։

×

Իթթիհատ – Թէրագգիի Փարիզի կեդրոնը համաձայնելով Սէլանիկի կոմիտէին հետ, ապստամբութեան ծրագիր մը կը կազմէ, եւ անմիջապէս բանակցութեան կը սկսի հայ յեղափոխական կուսակցութեանց, ինչպէս եւ ուրիշ ոչ – թուրք տարրերու կոմիտէներուն հետ։

Յուշագիրը կը բացատրէ թէ անհրաժեշտ էր այդ կոմիտէ – ներուն, եւ յատկապէս Հայերուն գործակցութիւնը, գլուխ հանելու համար ապստամբութեան ծրագիրը։ Տեսակ մը միացեալ ճակատ։

Ահա թէ ինչ կը պատմէ Փարիզէն Սէլանիկ ուղղուած նամակ մը, այս գործակցութեան մասին։

— «ԱՆԿԱՐԵԼԻ ԷՐ ԵՒ ԱՆԿԱՐԵԼԻ պիտի ըլլար միանալ Օսմանցի հիւտտնեայ տարրերու «Ֆոմիթէնի»ներ կոչուած մասին հետ, ծրագրով եւ առաջադրութեամբ։ Այդ անկարելութիւնը հասկցուած էր ճոյն կոմիտէներուն կողմէ ղրկուած ծրագրէն։ Գումարուած քազմաթիւ ժողովներուն մէջ այդ անկարելութիւնը արձանագրելէ ուրիշ բան չկրցանք ընել։ Այն յոյսով թէ ինչ որ տեսականօրէն անկարելի էր, թերեւս կարելի կ'ըլլար գործնապէս, հաստատեցինք այդպիսի ֆոնկրէի մը գումարումը եւ այդ նպատակով ձեռնարկներ կատարեցինք։ Այդ համաժողովին նպատակը պիտի ըլլար, իւրաքանչիւրին ծրագիրը իրեն ձգելու պայմանով, խորհրդակցութիւն կատարել գործունէութիւնը միացնելու եւ ներդաշնակօրէն ընթանալու մասին, միմիայն տապալելու համար ամէնուն խորշած եւ բոլորին վնաս պատճառած ներկայ բռնապետութիւնը»։

Ուրեմն, այս առաջադրութեամբ կը դիմեն Ժընեւ, «Հայկական Դրօշակ կոմիտէին», որ պատուիրակ մը ղրկէ։

Հրաւէր ուղղուած էր նաեւ Եգիպտոսի Հրչակեան կոմիտէին, Սիոնական կոմիտէին, Հայկական Տաղաւարեան(?) կոմիտէին, Մարսէյլի Հայկական կոմիտէին (Փորթուգալեանի «Արմենիա»ն), Հնչակեաններուն, յունական կոմիտէին եւն.։

Այստեղ է որ յուշագիրը կը շեշտէ.

— «Իթթիհատ – Թէրագգըն այս համաժողովին մէջ ամէնէն աւելի Հայերուն մասնակցութեան կարեւորութիւն տուած էր։ Անոնց հետ համաձայնիլը այնքան կարելի չնկատուելով հանդերձ, Ապտիւլ Համիտի դէմ միացեալ ճակատ մը կազմելու համար այդ կոմիտէներուն ներկայութիւնը ջերմապէս ցանկալի կը համարուէր»։

Եւ Ահմէտ Րիզան Ժընեւ կը ղրկէն, «Հայ կոմիտէներուն հետ խորհրդակցելու համար»։

Իմացէք այժմ հետապնդուած նպատակը, իր բովանդակ մերկութեամբ։

Ահմէտ Րիզան է որ կը պատմէ, Փարիզէն Ժընեւ գրած նամակի մը մէջ.

— «ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԶՈՐՍ ՕՐ ԶԲԱՂԵՑԱԾ։ ՇԱՏ ՏԱՌԱՊԵՑԱԾ։ ԿԵԱՆՔԻՍ ՄԷՋ ԱՅՍ ՌՈՒՍԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ՊԻՏ ԿՈՇՏ (գապպա), ՊԻՆԴԳԼՈՒԽ, (տիճ պաշը), ՀԱՄՏԳԼՈՒԽ (գալըճ գաֆա – լը) ՄԱՐԴԻԿ ՏԵՍԱԾ ՉԵՄ։ ԻՐԵՆՑ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ ԱՒԻ ԵՒ ԿԸ ՂՐԿԵՄ։ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՔՆՆԵՑԷՔ։ ՄԵՆՔ ՈՉ ՄԷԿ ԱՏԵՆ ԿՐՆԱՆՔ ՄԻԱՆԱԼ ԱՅՍ «ՀԷՐԻՖ»ՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ։ ՄԻԱՅՆ ԹՂ Ի – ՐԵՆՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՆՈՆԱԻՈՐ Է, ՇԱՏ ԴՐԱՄ ԵՒ Ա– ՄԷՆ ՏԵՂ ՄԱՐԴ ՈՒՆԻՆ։ ԽՈՐՀԵՑԱՑ ՕԳՏՈՒԻԼ ԱՅՍ ՈՒԺԷՆ։

Հասկցայ թէ անհրաժեշտ է համաձայնիլ, բոլորիս գէշութիւն ըլլող ներկայ վարչաձեւը տապալելու համար։ Ասոր հաւանեցան։ Այս ձեռնարկին ծրագիրը մշակելու համար առաջարկեցին համաժողով մը կազմել զանազան կուսակցութեանց ներկայացուցիչներէն։ Ընդունեցայ»։

Այս բացատրութիւնները կը կարօտի՞ն որ եւ է լուսաբանութեան, իրենց այնքան կոպիտ եւ թրքավարի բառերով, եւ այնքան մերկապարանոց նենգամտութեամբ։

Իսկական Թուրքն է որ կը ցցուի, դիմակը նետելով եւ բոլոր վարագոյրները պատռելով։

Որպէսզի աւելի յստակ երեւայ պատկերը, աւելցնենք թէ՝ համաժողովի պատրաստութեանց հետ միաժամանակ, հոչակաւոր Էօմէրը Նաճին, որ Պարսկաստան ղրկուած էր մանուկը առաքելութեամբ, յաջողած էր կապեր հաստատել Կովկասի, Ադրբէջանի, Ռուսիոյ եւ Իրանի Թուրքերուն հետ։ «Մեր գործունէութիւնը կը տարածուէր մինչեւ Էրզրումի չրջանը»։

Ահա թէ ինչպէս կազմակերպուած էր 1908ի յեղաշրջումը, «ազատութիւն, եղբայրութիւն եւ հաւասարութիւն» նշանախօսքերով։

Տակաւին տարի կ'ունենանք այլապէս չահեկան ծալքեր քերելու։

Որքան ալ տաժանելի ըլլայ վերյիշումը այս դէպքերուն, հարկ է արձանագրել իրրեւ լուսաբանութիւնը չրջանի մը, որ եւ ղեկական եղելութիւններ ունեցաւ։

Ունէ՞նք աւելի ազդու իրագիտական դաս մը, քան պատմութիւնը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԱԻՍՏՐԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երկար բանակցութիւններէ յետոյ, Ազգերու Դաշնակցութեան Ֆրանսայի Ա. պատուիրակը յաջողեցաւ համոզել Անգլիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները, եւ հետեւեալ հաւաքական յայտա – րարութիւնը հրատարակուեցաւ Աւստրիոյ անկախութեան պահպանման մասին.

— « Անգամ մը եւս ճնշելով Աւստրիոյ կացութիւնը, Ֆրան – սայի, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները համաձայնեցան, յանուն իրենց կառավարութեանց, ճանչնալ այն իրաւունքը թէ 1934 փետր. 17ի յայտարարութիւնը ի մասին Աւստրիոյ անկախութեան եւ ամբողջականութեան՝ կը պահէ իր բռնադատ ուժը եւ պիտի շարունակէ ուղեցոյցն ըլլալ իրենց ընդհանուր հաղաքականութեան, համաձայն կնճռած դաշնագիրներ – րու »։

Այս յայտարարութիւնը ստորագրելէ յետոյ, երեք մեծ պետութեանց ներկայացուցիչները Պ. Թիթուլէսկուի հաղորդեցին որ, իբրեւ նախագահ Փոքր Համաձայնութեան յանձնեց զայն Չեխոսլովաքիոյ եւ Եուկոսլավիոյ ներկայացուցիչներուն։ Այս վերջիններն յայտարարեցին թէ կը վերապահեն իրենց պատասխանը, որպէսզի կարենան խորապէս ուսումնասիրել խնդիրը։

Եուկոսլավիոյ թագաւորն ու թագուհին Սոֆիայի մէջ

Սեպտեմբեր 27ին Սոֆիա հասան Եուկոսլավիոյ թագաւորն ու թագուհին եւ ընդունուեցան խանդավառ ցոյցերով։ Ամբողջ պուլկարական մամուլը կը փառաբանէ դէպքը իբրեւ չափազանց կարեւոր ոչ միայն երկու երկիրներուն, այլեւ ամբողջ Պալքանեներու ապագային համար։

Երէկ, ուրբաթ, հացկերոյթ մը տրուեցաւ Սոֆիայի արքայական պալատին մէջ։ Հիւրերը պիտի մեկնին կիրակի օր։

Նոր փախստականներ դէպի Պարսկաստան

« *Թայմզ* »ի սեպտեմբեր 27ի թիւէն կը տեղեկանանք թէ Խ. Միութենէն նոր փախստականներ սկսած են հասնիլ դէպի պարսկական Ատրպատական (Թաւրիզ), հակառակ խորհրդային սահմանապահ զինուորներու խիստ հսկողութեան։

Ա. Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին փակումը

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովը սեպտեմբեր 27ին միաձայնութեամբ անդամ արձանագրեց Ափղանիստանը, ինչ որ պարզ ձեւակերպութիւն մըն էր արդէն։ Բարի գալուստի խօսքերէն յետոյ, նախագահը փափաք յայտնեց որ դուրս մնացած երկու մեծ պետութիւններն ալ միանան Ազգերու Դաշնակցութեան, եւ փակեց 15րդ նստաշրջանը։

Գործի տագնապ Կարտանի ածխահանքերուն մէջ

ԵԻ ՀԱՑ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

ԿԱՐՏԱՆ, 25 սեպտ. (Ցառաջ)։— Երկար տաճնէ ի վեր կը յուսայինք թէ անգործութեան տագնապը չքացած է այլեւս, գէթ Կարտանի ածխահանքներուն համար։ Այս վերջերս, սա – կայն, գործազրկութեան սուր տագ – նապ մը սկսած է հանքահորերուն մէջ, չուարումի մատնելով բանուո – րական զանգուածը որ ընդհանրապէս իսկ՝ Հայերը՝ մասնաւորապէս։

1934ի ամառը աննպաստ տարի մը եղաւ գործատուորական տեսակէտով։ Ներկայիս ածխահանքներու գործը դադարած թուլցած է։ Պիվէռի ած – խահանքի ընկերութիւնը այժմ չաբաթական երեք օր կը բանեցնէ, այնպէս որ խեղճ բանուորները նոյնիսկ չեն կրնար իրենց օրուան գնումներն ու առեւտուրը լրիւ կատարել։ Վախնա – լով գործերու թուլութենէն, իրենց քսակները ամուր կը փակեն՝ քանի մը ֆրանք խնայելով սեւ օրուան համար։ Մտոյգ ազբիւրէ կ'իմանամ թէ 55 տա – րեկան բանուորները գործէ պիտի հանուին ոչ միայն Կարտանի ածխա – հանքերէն, այլ եւ բոլոր ճարտա – րարուեստական գործարաններէ։

Այս վերջին որոշումը աւելի դէշ կ'ազդէ հայ բանուորներուն վրայ, մանաւանդ անոնց որ 55 տարիքին մէջ կը գտնուին։

Մէկոյի ածխահանքը եւս մասնա – ւած է ծանր տագնապի մը։ Շաբաթը միայն չորս օր կը բանեցնէ։ Լ.Գ.

Պուլկարիոյ փոխադարձութեանց դպրոցները

ՍՈՖԻԱ, (Ցառաջ)։— Յարական ուրախ մը վերջ կը դնէ Պուլկարիոյ փոքրամասնութեանց բոլոր դպրոցական հոգաբարձութեանց։

Համաձայն նոր օրէնքի մը, այսու – հետեւ փոքրամասնութեանց, հետե – ւաբար Պուլկարահայ ղպրոցները պիտի մատակարարուին մարմնի մը կող – մէ որ պիտի բաղկանայ Թաղ. խոր – հուրդի ատենապետէն՝ իբրեւ ատե – նապետ, գանձապետէն՝ իբրեւ գան – ձապետ, հոգեւորականէ մը, գպրո – ցին ատաղ ուսուցիչէն կամ տնօրէնէն եւ մասնաւորականէ մը։ Այս վերջինը կ'ընտրէ վերին հոգեւոր իշխանութիւնը (Թեմական)։

ՇԱՓԱՐԸ ԱԻԵԼԻ ԱԺԱՆ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻ

Առեւտրական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ շաբարին գինը, որ 243 ֆրանճի բարձրացած էր սակարանի խաղերով, իջած է 218ի (մէկ կեդնիսարը)։ Դատական քննութիւն բացուած է, յանցաւորները պատժելու համար։

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔ ՌՈՒՍ ԳԻՒՂԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց սեպտ. 27ին, ճոր տուրք մը հաստատելով հաւաքական տնտեսութենէ ազատ մնացած գիւղացիներուն վրայ։ Այս տնօրինութեան հետեւանքը ապահովաբար այն պիտի ըլլայ որ պիտի աննեմտական անհատական տնտեսութեանց վերջին մնացորդները։ Հաշիւ եղած է թէ Ռուսաստանի 25,000,000 գիւղական տնտեսութեանց հարիւրին 90ը համայնացուած է։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԵԿԱՆ ՈՒ ԳԱՑԻՆ

»»»·«««

Վերջերս երկու «արբ»եր անցան մեր պողոտաներէն։

Մէկը՝ Թորգում արբեպիսկոս, ե – րուսաղէմի պատրիարքը։ Միւսը՝ Արտաւազդ արբեպիսկոպոս, Հալէպի առաջնորդը։

Եկան ու գացին։

Որքան կրցայ հետեւիլ, առաջինը եկած էր Վիշի, դարմանուելու հա – մար, եւ հանդիպեցաւ Փարիզ եւ Մարսէյլ։

Իսկ երկրորդը՝ աւելի երիտասարդ, շրջեցաւ հաղաւի հաղաւ,— Մար – սէյլ, Փարիզ, Մանչէսթըր, Լոնտոն, Պրիւսէլ, Պերլին, Վիէննա։

Մեր ժողովուրդը բարեպաշտ է եւ բարակը չի փնտռեր, այս կարգի ծախքեր հոգալու համար։

Եւ վարկերը այնպէս կը սահմանէ որ, կարենան առաջնակարգ ջերմուկ – ներ եւ հիւրանոցներ իջեւել։

Չէ՞ որ իրենք ալ իշխանաւորներ են, Գերապատիւ կամ Ամենապատիւ, եւ նամբան բաց է մինչեւ «վեհափա – ռ»ութիւն։ (Աշխարհ մը կործանե – ցաւ, գահեր փլան, արքաներ տապա – լեցան, եւ մենք տակաւին այս հնոտի եւ անմիտ բառը կը գործածենք մեր կաթողիկոսներուն համար,— «վեհափառ»ը եկաւ, «վեհափառ»ը գնաց...)։

Այս չէր ըսելիքս։

Երկու իշխանաւորները ինչպէս ե – կեր էին, այնպէս ալ գացին։

Անոնք պարտք չսեպեցին ո՛ր եւ է ժողով հրաւիրել ո՛ր եւ է խաղաքի մէջ, եւ տեղեկութիւններ հաղորդել իրենց շրջանի մասին։

Կարելի չէ՞ր այդ պարտականու – թիւնը կատարել գոնէ Փարիզի մէջ։

Երուսաղէմը միշտ գլուխը կախ՝ դիմեր է այս ժողովուրդին, «չէն եւ պայծառ » մը բերնին մէջ։

Արդ, ասոր Պատրիարքը պարտաւոր չէ՞ր գեկոյց մը տալու այդ ժողո – վուրդին, երբ Եւրոպա կը հանդիպի բանի մը տարին անգամ մը։

Միւսը, Հալէպի առաջնորդը, որ կուգայ բազմահայ կեդրոնէ մը, ի՞նչ – պէս իմմի իրեն թոյլ տուաւ կծկուիլ իր պատեանին մէջ։

Ինչո՞ւ չբարեհաճեցաւ հրապարակ իջնել, ժողովուրդին մօտենալ եւ ա – սոր պատմել իր շրջանին, ամբողջ Լի – բանանի եւ Սուրիոյ սեւն ու ճերմակը։

Միայն Մարսէյլն ու Փարիզը ո՞ր – ճան կարօտով պիտի լսէին այդպիսի զեկուցում մը։

Չէ՞ որ միշտ օգտակար է կապերու ամրապնդումը, գաղութէ գաղութ։ Եւ միշտ ալ ազգու՝ կենդանի խօսքը։

Միայն պատարագելու եւ բարոզե – լու պաշտօ՞ն ունէին երկու «արբ»ե – րը։

Ոչ. ոչ. հասկնալի է։ Շատ վար – պետ պոլիտիկոսներ են մեր եկեղեցա – կան իշխանաւորները։

Տեղը կուգայ՝ տէր – տիրական կը դառնան ազգի ճակատագրին։ Ուրիշ ատեն ալ, կը խեղճանան եւ կ'ամփոփ – ուին վեղարին եւ փիլոնին տակ, որ – պէսզի անուշ անցնի արձակուրդի վայելքը։

Մեղքը իրենց վիզը, եթէ կը չարա – խօսեմ։

ՎԱՀԷ

65,000 ՀՐԵԱՆՆԵՐ ՀԵՌԱՑԱՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ

Պաշտօնական տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ մինչեւ 1933 յունիս 1, այսինքն հրէական իշխանութեան հաստատումէն չորս ամիս վերջը 65,700 Հրեաներ հեռացած էին Գերմանիայէն։ Իրականէն կը հաւաստին թէ բուն թիւը չատ աւելի է, որովհետեւ այս թիւէն դուրս կը մնան Արեւելեան Եւրոպայի Հրեաները, որոնք թէեւ Գերմանիա հաստատուած էին, բայց քաղաքացիներ չէին։

600 ԼԵՀԱՑԻ ՀԵՌԱՑԱՆ ՓՐԱՆՍԱՅԷՆ

Սեպտեմբեր 27ին մանուկ կառ – խումբով մը փա – ռը – Քալէի չրջա – նէն հեռացան 600 լեհ հանքագործներ, իբրեւ հետեւանք վերջերս պատահած դէպքի մը։ (Լեհերը հանքի մը մէջ գերի պահած էին խումբ մը Ֆրանսա – ցիներ, վրէժ լուծելու համար։ Հե – տեւանքը այն եղաւ որ յանցաւորները վտարուեցան Ֆրանսայէն, իրենց ընտանիքներով եւ զաւակներով, մօտ 100 հոգի։ Այդ օրէն ի վեր կտրած է Լեհերու սիրտը)։

ԽԻՍՏ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ներքին նախարարը չրջաբերական մը ղրկելով հանգամանութեանց եւ Ազգ. Ապահովութեան, յանձնարարեց որ դրասենեակի պետերը անկեղծօրէն դրի առնեն իրենց դիտողութիւնները, ստորագրաս պաշտօնեաներու մասին։ Այս չրջաբերականը հետեւանք է գաղտնի ոստիկան Մարիանիի ձերբա – կալման, որու ընթացքին երեւան ե – կաւ որ անվստահելի ձեռքերու յանձ – նուած է Լիլի չրջանը։ Նախարարը կը յուսայ այս ձեւով կանխել գեղծում – ները եւ թոյլ չտալ որ պաշտօնի բարձրացում ունենան անարժան պաշ – տօնեաներ։

Այս առթիւ ըսենք որ, ամէն օր դղրդագին յայտնութիւններ կ'ըլլան Լիլի գայթակղութեանց մասին եւ դեռ ամբողջովին լուսաբանուած չէ խըն – դիրը։ Ամբաստանութեան տակ են բազմաթիւ պաշտօնեաներ, աւելի բարձրաստիճան քան Մարիանին։ Անցեալ օր մաքրագործուած ոստի – կանութիւնը 200,000 ֆրանքի քոքային բռնեց։ Կ'ըսուի թէ Մարիանի եւ իր մեղսակիցները աղբիւրներու առեւտուր մըն ալ հաստատած էին Լոնտոնի հետ։

ՄԵԾ ՊԱՏԻՒՆԵՐ ՌՈՒՍ ԳԻՏՆԱԿԱՆԻ ՄԸ

20,000 րուբլի տարեթոշակ սահ – մանուեցաւ ռուս գիտնական Փաւլո – վի, որ 1900ին եւ 1904ին չափած էր Նոպէլի մրցանակը։ Միեւնոյն տաճն 6000ական րուբլի տարեթոշակ պիտի տրուի այն գիտնականներուն որոնք կարեւոր գործեր կը կատարեն բնա – խօսական զննութեանց առթիւ։ Վեր – ջապէս մէկ միլիոն րուբլի վարկ յատ – կացուած է, ընդարձակելու համար Փաւլովի աշխատանոցները։

Մորհրդային իշխանութիւնը այս կարգադրութիւններ կ'ընէ ի պատիւ մեծ գիտնականին ծննդեան 84ամեա – կին։

Փրոֆ. Փաւլով պահած է իր կրօ – նական համոզումները, հակառակ ա – նաստուածեան պայքարին։ Այսպէս, կը մեծցէ որ եւ է գործ կատարել չաբաթ օր եւ կանոնաւորապէս եկեղեցի կ'եր – թայ։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

առթիւ, որ տեղի ունեցան երկու ամիս առաջ, կառավարութիւնը մանրամասն տեղեկագիր մը կազմեց։ Ընդհ. վնասն է 100 միլիոն զլոթի (մօտ 20 միլիոն տոլար)։ Աւելի կամ նուազ ծանր վը – նասներ կրած են 1300 գիւղեր եւ 220 հազար բնակիչներ։ Քշուած են 175 կամուրջներ, իսկ 250 ալ վնասուած։ 3750 մղոն ճամբայ քանդուած է։

ԵՐԿՈՒ ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ զանը – ուեցան Վինթիմիլլ – Փարիզ ճեպըն – թացի Ա. կարգին մէջ, երբ կառա – խումբը Փարիզի կը մօտենար։ Մտուգ – ուեցաւ որ երկուքն ալ արատաւոր մարդիկ են։ Մէկը կը կոչուի Ռընէ Պէքլամչին, 43 տարեկան, միւսը՝ Ալիպէռ, 35 տարեկան։ Երկուքն ալ չրջուն բանջարավաճառ էին, բայց չատ լաւ հագուած։ Ահագին քանա – կութեամբ թղթադրամ հանուեցաւ երկու դիակներու գրպաններէն։ Քնն – նութենէն կ'երեւայ որ երկուքը մէկ ճամբայ եւած են Միջերկրականի ա –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ 25-ԱՄՅԱԿԻ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԸ

Հայ ժողովուրդը, որ ունի հազարամյակների հարուստ պատմություն, ստեղծել է նաև հարուստ գրականություն։ Հայ գրականության ամենահին հուշարձանները գրի են առնվել V դարում, երբ հայ ժողովուրդը ստեղծել էր իր սեփական գրերը։ Այդ գրերը ստեղծել է մեծ գիտնական Մեսրոպ Մաշտոցը։ Գրերի գյուտից հետո սկսվում է հայ գրականության ոսկեդարը։ Այդ ժամանակ ստեղծվեցին հայ գրականության անմահ գործերը, որոնք մինչև այսօր էլ հիացնում են ընթերցողին։

Հայ գրականության ոսկեդարի ամենանշանավոր ներկայացուցիչներն էին Եղիշեն, Մովսես Խորենացին, Ղազար Փարպեցին, Դավիթ Անհաղթը, Անանիա Շիրակացին, Հովհաննես Մայրագոմեցին, Հովհաննես Երզնկացին, Գրիգոր Նարեկացին, Գրիգոր Մագistրոսը, Ներսես Շնորհալին, Ներսես Լամբրոնացին, Սահակ Պարթևը, Մխիթար Գոշը, Վարդան Արևելցին, Կիրակոս Գանձակեցին, Հովհաննես Որոտնեցին, Թովմա Արծրունին, Ստեփանոս Օրբելյանը, Ստեփանոս Լեհացին, Հովհաննես Թլկուրանցին, Ստեփանոս Սյունեցին, Հովհաննես Սարկավագը, Հովհաննես Վանանդեցին, Հովհաննես Կաթողիկոսը, Ստեփանոս Տարոնեցին, Հովհաննես Ոսկեբերանը, Ստեփանոս Ասողիկը, Թորոս Ռոսլինը, Հովհաննես Ծործորեցին, Գրիգոր Տաթևացին, Հովհաննես Թլկուրանց

ՓՈՂՑ ԼՎԱ-- (ՏԱՐՎԱ ՊՐԱՆՑԻԱ)

»»•«««

Ասաց թեւս ոչ մեծ, ոչ փոքր, ոչ ալ միջակ, այլ ինչպես որ պետք է ըլլար։

— Ի՞նչ մեծ ես դուն, ըսի։

— Մեծ եմ, մեծ եմ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը մտածեմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը սիրեմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը հաւատամ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը յուսամ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը սիրեմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը ներեմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը մոռնամ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը ներողութիւն խնդրեմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը ներողութիւն կ՚ընդունիմ մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը ներողութիւն չեմ խնդրեր մեծ։

— Ի՞նչ մեծ ես, ըսի։

— Մեծ եմ, որովհետեւ ես կը ներողութիւն չեմ ընդունիր

փերէն: Պէթլամինի սպաննուած էր քնացած պահուն: Կենթադրուի թէ Ալիպէռ իր ընկերը սպաննելէ յետոյ անձնասպան եղած է: Այս մարդը երկար առեն է վեր կը փնտռուէր 10 տարի առաջ գործուած ոճիրի մը համար:

ԳՆԴ. ԼԻՆՏՊԼԻԿ բոլորովին ծպտուելով եւ անճանաչելի դառնալով, հարցաքննեց Գերմանյայի ամբաստանեալը, Հաուպթման, որ ձերբակալուած է իբրեւ առեւանգիչը իր զաւկին: Այս հարցաքննութենէն յետոյ, ամբաստանեալը առժամապէս ազատ արձակուեցաւ 100,000 տոլար երաշխաւորութեամբ, թէեւ բոլորն ալ համոզուած են թէ եթէ ոչ առեւանգիչ – ներէն, գոնէ փրկանքի միջնորդներէն մէկն է:

ԿՍԱՆ ԲՈՐՈՏ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ գրաւեցան Ռումանիոյ Գարաօրման նահանգի մէջ, Դանուբի վրայ, որ ձկնորսական կեդրոն մըն է: Այս բոլոր տուներուն մէջ ձկնորսներ ալ կային, այնպէս որ ժողովուրդը խուճապի մատնուած է:

Հ. Ց. Դ.

Իթալիի ՄԻԱՑԵԱԼ խումբերու ընկերական ժողովը այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին 32, Avenue Gobelins:

ՊԱՆԵՎՕ-ՓԱՇԱՆԻ «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր շաբ. երեկոյ ժամը 8.30ին ֆաշանիսովորական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

ՕՐՆՈՒՎԻԼԻ «Ռազմիկ» խումբի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկեր Պուճիկեանի բնակարանին մէջ:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան Կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր շաբ. երեկոյ ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ:

ՍԷՆ ԹՒԹԻԵՆԻ «Անտառ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 6իշդ 8ին «Դուբեան» Գրադարանին մէջ:

ՄԱՐՍԷՅԻ «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այսօր Շաբ. երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին

«Petit Journal»ի սրահին մէջ

21, Rue Cadet, մէթրօ՝ Cadet.

կը նախագահէ՝ ընկ. Հ. ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

կը խօսի՝ ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ (երգ), Օր. ՃԱՄՊԱԶ (դաշնակ), Օր. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), ընկ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն), ՏԻԿԻՆ ԽԱՉԻԿԵԱՆ (արտասանութիւն):

Ծախքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 3 ֆրանք

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1, Bld. du Nord, 1, le Raincy (S. & O)

Վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին:

Ջրիավազ ըժ աշակերտուհիներուն թիւը լրացած է, կ'ընդունուին միայն թոշակաւոր աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով:

Վարժարանը կ'ապահովէ իր աշակերտուհիներուն առողջ դաստիարակութիւնը: Ի ամով կ'աւանդուին ուսման բոլոր ճիւղերը, Ֆրանսացի եւ հայ վարժագէտ ուսուցիչներու կողմէ: Հոգ կը տարուի հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներուն:

Մասնաւոր ուշադրութիւն կ'ընծայուի ձեռարուեստի եւ ձեռագործի ճիւղերուն:

Արձանագրութիւնները կը կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ կիրակի կէսօրներէ առաջ:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

Անկէնի Լճին դիմացը A la Cascade du Lac *գեղեցիկ սրահին մէջ*

97 Grand'Rue. Enghien - les - Bains.

կը խօսի ԲԺԻՇԿ ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Թախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք:

Կառ տիւ Նօրէն շոգեկառքը կը մեկնի 2.25ին, 2.35ին եւ 2.42ին:

ԱԹԼԷԹԻԿ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

կազմակերպուած *ՊԱՆԵՎՕ-ՓԱՇԱՆԻ «ՅՈՒՍԱԶԴԻՄՍՍԻՐՍՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԹԼԷԹԻՓ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

Բիւ տ'Արքէօյի Վարդապետներու «Բաթրօնաժ» դաշտին վրայ

Վազք, Ֆութպոլ, հեծելանիւի եւյլն. մրցումներ:

Կը հրաւիրուին Պանեէօ-Փաշանի հայ բնակարակութիւնը:

ՓՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

«ՆՕՐՔ»Ը (Մարսէյլ) ընդդէմ *«ԵՐԻԱՆ»ի (Վիէն)*,

կազմակերպուած՝ Վիէնի *«Երեւան»* մարզական միութեան կողմէ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին, *«Արծիւ»* խումբի դաշտին վրայ:

Կը հրաւիրուի Վիէնի մարզասէր հասարակութիւնը:

Տէր եւ Տիկին Վարդան Սարգիսեան (Պրիւսէլ), Այրի Տիկ. Աշճեան եւ զաւակները (Ռոլոմպ), Այրի Տիկ. Երկանեան (Փարիզ), Հոյր եւ եղբայր Ավճեան (Սանուա), Տէր եւ Տիկին Միհրայէլեան եւ զաւակները (Իսի – լէ– Մուլինօ), խորին ցաւով կը յայտնեն՝

ՏԻՕՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ (ԺԱՄԱԳՈՐԾ)

դառնապէտ մահը, որ տեղի ունեցաւ հինգշաբթի առտու ժամը 5ին: Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի, կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, քնակարանէն (1 ռիւ տը Փլէյէլ, Փարիզ), Թէիէի գերեզմանատունը:

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ
ՓԱՐԻԶ, ՖԼՈՐԻԱՅԻ ՎԵՐՆԱՅԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 6իշտ 9ին

1,— վիճաբանութիւն: 2.— Հաճելի ժամանց (անակնկալ, զուարճութիւններ, սպասարկութիւն պտուղի եւ օշարակի):

կը հրաւիրուին ընկերներ եւ փափաքողներ:

Մուտք՝ 2.50 ֆրանք:

ԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ԱՏԱՓՕԶԱՐԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ*

6 Հոկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Salle des Ingenieurs Civilsի ճեմող սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche **Métro: Trinité**

Գեղարուեստական ծոխ բաժին.— երգ, պար եւ արտասանութիւն,

Կը ներկայացուի *ԹԻԻ ՀԻՆԳ ՏԵԼԱԳԱՐԸ* (զաւեշտ)

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերին: կը նուագէ փարիզի հռչակաւոր PIZAROի նուագախումբը Orchestre ARGENTINE

Պարի սիրահարներուն աչքը լոյս:

ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով: *ԱՃՈՒՐԴ ՉԿԱՑ:*

Բոլոր տոմսերը Թօմպալայի իրաւունք ունին:

Ցոմսերու գիներ՝ այրերու 10 ֆրանք, կիներու՝ 7.50:

ՄԻ՛ ՄՈՌՆԱՓ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6Ի ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԸ:

Հաղորդկց. միջոց.— Օթոպիւս 4, 9, B, AJ, AF, CN)5, CE)26:

ԹԱՏԵՐԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՄԱԹՕՒԹԱԹՑԻՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՇԻՆԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

ՔՐԷՄԼԷՆ – ՊԻՍԷՔՐԸ, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ,

13, Rue Pierre Curie à Kremlin-Bicêtre

Արտասանութիւն, երգ, արեւելեան ու եւրոպական պարեր եւ ձրի պարգեւաբաշխութիւն:

Կը նեիկայացուին՝ *«ՀԷՔԵԱԹ»Ը* եւ *ՊԱՇՏՕՆՆ ԽՌԼՄԲԱԼ Է*

Կը մասնակցին՝ Օր. ԱՍՏՂԻԿ, Պ.Պ. ԲԱՐԻԼՅՕՅԵԱՆ, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ, ՄԵԼԻՔԵԱՆ եւլն.

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Կը նուագէ *«ԵՓՐԱՏ»* նուագախումբը:

Տոմսերու գիներ՝ 10, 5 *եւ անդորձներու համար* 3 *ֆրանք:*

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ: Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շարժի: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆի:

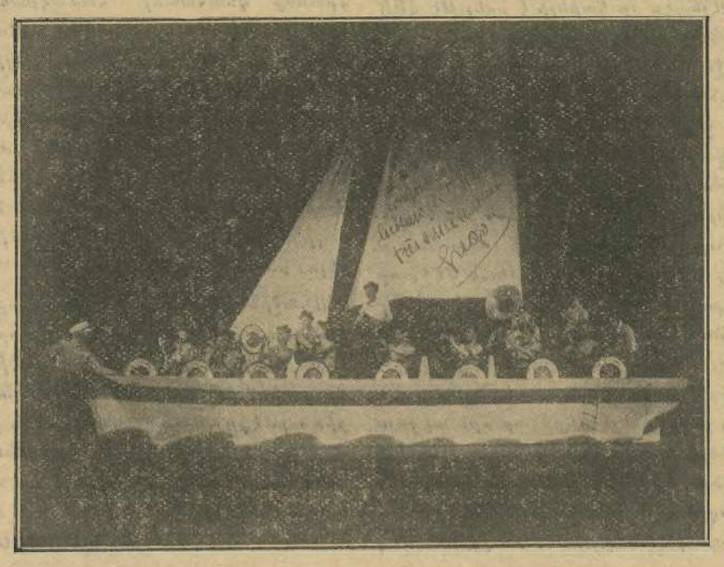
Մեծ նուագահանդէս

Կազմակերպուած GREGOR et ses GREGORIENSներու կողմէ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Théâtre CAPITOLEի մէջ

Իսկ կիրակի 30 Սեպտ. ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ժամը 3էն մինչեւ 7ը եւ իրիկուան 9էն մինչեւ ժ.ը 1 Au Parc des Sports Picine Municipaleի սրահին մէջ

կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ ներկայ գտնուիլ:

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷՆ: Ամսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԵՐ եւ ԲՈՒՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է բնիւր մթերք մը՝ անմրցելի գիներով:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՔԱՑԵԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ արագ գործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացումի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բաքաձքի եւ մարշալ փոքեճի արտօնագրի վերաբերեալ խորհրդակցութիւններ:

Ամէն օր բացի կիրակի եւ տօնական օրերէ ժամը 9 – 12 եւ 14–20:

143, Rue Saint Martin, PARIS **Tél, Archives 05-93**

Métro: Etienne Marcel (Centre Dentaire) յարկաբաժինին մէջ)։

ԽՈՀԱՐԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտակայ դաւառէ մը կ'ուզուի 30 - 45 տարեկան փորձառու եւ վարպետ խոհարար մը որ գիտնայ պատրաստել արեւելեան ամէն տեսակ կերակուրներ, խմորեղէններ եւ անուշեղէններ: Ձեռնտու պայմաններ: Դիմել ստիպողաբար «ՅԱՌԱՋ» վարչութեան:

Կ'ուզուի Ափիէսօր

Փարիզէն 100 քիլոմեթր հեռու քաղաքի մը մէջ հաստատուած ծանօթ դերձակատուն մը կ'ուզուի լաւ ափիէսօր (appiéceur) մը որ կրնայ կարել 200 կտոր մէկ տարուան մէջ:

Կը պահանջուի շատ լաւ յանձնարարականներ իր աշխատած տեղերէն: Մանրամասնութեանց համար դիմել ՅԱՌԱՋի վարչութեան:

Ռէնուվիլ լէ Կոնէօի Վարդապետ Ս. Հաչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, եկեղեցւոյ Օծման երրորդ տարեդարձին առթիւ, հրաւիրած է Վիճակիս բարեխնամ Առաջն. Վռամշապուհ եպիսկ. Քիպարեանը՝ պատարագելու, որ յաւարտ Պատարագի պիտի օրհնէ աւանդական Մատաղը:

Ձայս ի գիտութիւն ծանուցանելով Փարիզի եւ Շրջակայից բարեպաշտ հայութեան, այցելուներէն կը խնդրուի նկատի առնել հետեւեալ ժամանակացոյցը: Կար տիւ Նորէն առնել կրկաթուզի 8.49, 9.51, 10.22 կամ 10.51 եւ իջնել Վիլիէ լը Պել կայարանը: (կնիք)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Տիգրանակերտի եւ Չանի հայրենակիցները ժողովին հրաւիրուին այս երկուշաբթի իրիկոյ ժամը 8ին, 32, Ավընիւ Կօպլէնի սրճարանը, մէթրօ Կօպլէնի մէջ խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

Վարչութիւն

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Լիոնի մասնճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այսօր Շաբաթ իրիկուն, ժամը 8.45ին (Cours Lafayette, Café de la Gare)ի նեղ նասրահը):

Անդամներէն կը խնդրուի ճիշդ ժամանակին ներկայ ըլլալ ժողովին դիտ:

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Հեղինակ՝ Ժ. Ս. ՖԼԷՋՐ

Թարգմ. Ժ.

— Տարիքոտ, բարձրահասակ, նիհար, հարակազմ, Տիկին Բիկբէյթըրին չատ կը նմանի... ընդհանրապէս սեւ կը հագնի... անցեալ գիշեր տեսայ ... եթէ հոս ըլլաս յաճախ կը հանդիպիս իրեն, մինչեւ ուշ առեն հոն է... չիտակը ըսելով, միայն գիշերները երեւան կ'ելլէ, ցերեկ առեն չես կրնար տեսնել զինքը...

— Անունը գիտե՞ս...

— Ոչ, Լոնտոն ենք... քանի տարի մէկու մը դրացի կրնաս ըլլալ, առանց անոր անունը եւ գործը իմանալու. ոչ, անունը չեմ գիտեր, բայց ինչպէս ըսի, գործը անորն է, իսկ Տիկ. Բիկ – բէյթըրը խանութը կը վարէ...

— Տիկին Բիկբէյթըր բաւական առանձի՞ն կ'ապրի...

— Առանձին՝ իր երկու կատուներուն եւ անոնց ձագերուն հետ... ինքն իր գլխուն կնիկ մըն է, ինչպէս ըսի... ձէնիսըն պատասխան չտուաւ:

— Զարմանալի է որ այսպէս յանկարծ զգեր է եւ խանութին ալ մարդ չէ ձգեր, չարունակեց խանութպանը. բայց, ո՞վ ձգէր, մարդ մարդասանք չունի... յանախորդներն ալ իրար չեն ուտեր... մէկ, երկու հատ՝ առեներ մէյ մը...

ՁԷՆԻՍԸՆ կը մտածէր: Տարակոյս չունէր հիմա որ Ալֆրէտ ձէքինը այդ խանութը հանդիպած էր: Թերեւս երբ բժիշկին կը սպասէր, պատուհանէն ներս նայեցաւ՝ հետաքրքրուած եւ այնտեղ տեսաւ մէկը զոր կը ճանչնար. թերեւս այդ մէկը Տիկին Նիքօլա ձէքինն էր, թերեւս բժիշկը դիտմամբ զինքը Բրաունտէյլ փողոցը բերած էր որպէսզի Տիկին Նիքօլաձէքինին հանդիպէր, թերեւս... բայց աւելորդ էր խորհրդածութիւններ ընել. կարգ մը բաներ գիտէր հիմա իրեւ փաստ. ու ձէնիսըն որոշեց օգտուիլ այդ փաստերէն, իր շահը նկատի ունենալով ի հարկէ:

— Տիկին Բիկբէյթըրը գիշերուան ժամը քանի՞ն կը դոցէ խանութը, հարցուց յանկարծ. կանո՞ւխ թէ ուշ:

— Ուշ, պատասխանեց մարդը. երբեմն մինչեւ ժամը տասներկու. ամէնէն չատ գործը գիշերը կ'ընէ. այն կինը որուն մասին խօսեցայ, ընդհանրապէս մինչեւ ուշ առեն հոս է, յաճախ մինչեւ ժամը տասնմէկ... եւ անպատճառ խանութը գոցուելէն առքն է որ կը մեկնի... բայց ինչո՞ւ կը հարցնէք...

— Ցետոյ կ'ըսեմ, չատ լուրջ, չատ ծանր ինդիր է, ըսաւ ձէնիսըն. երթամ նայիմ եկե՞ր է...

Դիմաց անցնելով խանութէն ներս մտաւ. ամէն ինչ եղածին պէս էր, սակայն հիմա կատուն գորգին վրայ վարդագոյն ու ճմռկուած թուղթի կտորի մը հետ կը խաղար: ձէնիսըն բնազդարար վերցուց այդ թուղթը, բացաւ եւ ինչ տեսնէ. հեռագիր մըն էր, երկու բառով հեռագիր մը. կարգաց.

— Անմիջապէս հեռացի՛ր...

— Եւ ահա հեռացեր է, ըսաւ ձէնիսըն ինքնիրեն ու հեգնական ծիծաղով մը: Օհ — ժամացոյցին նայեցաւ — վայ անպիտան, տասնըմէկն է, Թրըմփըրտը մոռցայ...

Հեռագրին թուղթը մատներուն մէջ արմրկց, վազելով դուրէն դուրս ելաւ եւ Բրաունտէյլ փողոցին անկիւնը ինքզինքը գտաւ գաղտնի ոստիկան Ուօմբրըլլիի եւ Ամերիկացին թեւերուն մէջ...

●●●●

ԳԼՈՒԽ 23ՐԴ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ոստիկանը ուժով մը բռնեց անոր թեւէն եւ խիստ ձայնով մը պոռաց.

— Ի՞նչ կայ նորէն, ի՞նչ պատահեցաւ, ո՞ւր կ'երթաս, ինչո՞ւ հոս ես – կար... ձէնիսըն ազատելու չարժում մը ըրաւ:

— Ձեռքերդ անդին, Ուօմբրըլլի, պոռաց անոր երեսին. ես իմ գործիս համար եկած եմ եւ ամբողջ ունեցածդ կատաս իմանալու համար... կ'ուզես իմանալ անանկ չէ՞... բայց, կեցիր նախ երկու խօսք ունիմ այս գու բաներիկամիդ՝ Խուբրտին հետ. յետոյ ամէն ինչ կը պատմեմ... դուն ուզածիդ չափ պոռայ, կանչէ... ես չատ բաներ գիտեմ, այս գործին գլուխը ես եմ... եթէ պիչ մըն ալ երկնցնես, ուրիշ տեղ կը դիտեմ...

— Ըսէ նայիմ ի՞նչ կայ, մէջ ինկաւ Ամերիկացին. ինծի՞ հետ խօսիլ կ'ուզես...

— Հոս եկուր, ըսաւ ձէնիսըն Ամերիկացին մէկ կողմ կանչելով. ինծի նայէ, ձեր ընկերութեան պարգեւը ի գո՞ր է տակաւին... հինգ հազարը ըսել կ'ուզեմ... պիտի վճարե՞ն...

— Անշուշտ, կասկած չկայ եթէ պայմանները լրացուին...

— Եթէ պայմանները լրացնելու համար ես բան մը կայտնեմ, պարգեւը ինծի վճարել պիտի տա՞ս, պնդեց ձէնիսըն. երդում կ'ընե՞ս...

— Կ'ընեմ, խնդաց Ամերիկացին:

— Կը վստահիմ, ըսաւ ձէնիսըն եւ հրամայական շեշտով մը իր քով կանչեց ոստիկանը. խուբրտը ինծի խօսք տուաւ եւ հիմա կրնամ ձեր երկուքին պատմել ինչ որ տեսայ. մտիկ ըրէք... ձէնիսըն որ դրակէն պզտիկ տպագիր մը ունէր, պէտք եղածին պէսնկարագրեց իր տեսածները. Պատմեց թէ ինչու Բրաունտէյլ փողոցը եկած էր, ինչ տեսած էր խանութին մէջ եւ ինչեր լսած էր դիմացի խանութպանէն: Քանի պատմեց, այնքան հետաքրքրութիւն պատճառեց իր խօսակիցներուն: Ոստիկանը դէպի անկիւնը քալել սկսաւ:

— Խանութը տակաւին բա՞ց է հարցուց:

— Եթէ վերադարձած չէ, պատասխանեց տղան. հաւանական չէ թէ խանութէն ներս տարաւ զանի... եւ ցոյց տուաւ այն բոլոր բաները որ կապակցութիւն ունէին իր պատմութեան հետ: Ոստիկանն ու Ամերիկացին իրենց չորս կողմը նայեցան. պատուհանին մէջ Ուօմբրըլլի պզտիկ թաչկինակ մը:

— Հոս նայէ, ըսաւ Ամերիկացին թաչկինակին անկիւնը ցոյց տալով անոր:

Խուբրտ ուշադրութեամբ նայեցաւ. իրապէս ձէքին անունը բանուած էր այնտեղ. չափէն աւելի պարզուած էր այնտեղ. չափէն աւելի պարզուած էր այնտեղ. չափէն աւելի պարզ

ՀԱՐԱՁԱՅՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925)

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	Տարեկան	Վեցամսեայ	Երեքամսեայ
Ֆրանսա ու գաղութներ	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Չոխոսլովաքիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Արեւելեան երկիրներ	200 ֆրանկ	100 ֆրանկ	—

ԿԻՐԱԿԻ
30
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
30 Septembre
1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2613

Ցմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ո՞ՒՐ Է ԳԱՂՏՆԻՔԸ ԱՅՍ ՈՒԺԻՆ...

»»»··«««

Ո՞վ է գաղտնիքը այն անսպառ ուժին, որ կը կոչուի Հ. Յ. Դաշնակցութիւն:

Փորձենք վերլուծել, այնքան որքան կարելի է այս երկու պիտակի սահմանին մէջ:

1. ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ.— կարելի չէ որ եւ է գաղափար ապրեցնել, որ եւ է չարժում առեղծել առանց խանդավառութեան: Բայց այդ խանդավառութիւնը պէտք է ըլլայ ինքնաբեր եւ հզօր, այլապէս կը գառնայ յորդի բոց:

Արդ, Հ. Յ. Դաշնակցութեան գաւանանքը, որքան ալ պիրկ եւ արկածալի, կը ներչնչէ այդ խանդավառութիւնը: Անոր հետապնդած խաչալը կը բիսի բուն իսկ ժողովուրդի սիրտէն: Ազգային է եւ մարդկային:

Իր կարգն ու սարքը, ներքին մթնոլորտը, չարժումի, գործի աշխոյժը կը լրացնեն մնացեալը:

Դաշնակցութիւնը «ի սկզբանէ» ունէր ներքին կրակը, եւ վառ պահեց զայն ամէնէն եղերական պահերուն իսկ:

2. ՀԱՒԱՏՔ.— Դաշնակցութիւնը կը հաւատայ իր խաչալին եւ զայն իրագործելու կարողութեան: Անշուշտ առանց ոսքը գետինն կորելու:

Այդ հաւատքը լեռներ գլորել տուած է ամէնէն անյուսալի պահերուն, եւ ամէնէն համեստ պինուորին:

Անհնարին, առասպելական մեծագործութիւններ կատարած են այդ հաւատքին չնորհիւ, զարմանքի մատնելով նոյն իսկ Դաշնակցութիւնը:

Թղթատեցէք 44 տարուան պատմութիւնը, եւ դուք պիտի համոզուիք այնպիսի դէպքերու որոնք հրաշքի տպաւորութիւն կը ձգեն: — Յեղափոխական հաւատքին հրաշքը:

3. ԱՆՁՆՈՒԻՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոյն իսկ խանդավառութիւնն ու հաւատքը կրնային կէս ճամբան ձգել Դաշնակցութիւնը, եթէ անոր մէջ արմատացած չըլլար գերագոյն առաքինութիւն մը,— անձնուիրութիւն:

Արդարեւ, ի՞նչն էր որ լեռնէ լեռ կը նետէր, ժայռեր ճանկռտել կամ կաչին բզքտել կուտար անտարտուղջ, այնքան դժոխային պայմաններու մէջ:

Որեւէ օբինակ ներկայացնել այս առթիւ՝ պիտի նշանակէր նսեմացնել պատկերը:

Հարկ է կարդալ, կարդալ ու սերտել Դաշնակցութեան պատմութիւնը, համոզուելու համար թէ ի՛նչպէս ձայն – ծպտուն չէր հաներ յեսին զինուորը, երբ կը տապէին հրաշէկ երկաթով, կամ ինչպէս ոտքի փորձ կը կատարէր քաղաքի մէջ մեծցած Վոսմը, Քրիստափորի կողքին:

4. ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ.— Առաջի կարգ անցած է Դաշնակցութեան կարգապահական ոգին:

Հիմնուած՝ բարոյական ուժի վրայ, Դաշնակցութեան կազմակերպութիւնը յաճախ չատ աւելի սուր է եւ դաժան, քան ինչ որ կը տեսնենք պետական զօրանոցներու մէջ:

Ի՞նչ բան կը պարտադրէ զայն, ի՞նչպէս այնքան խոր եւ ծանրութիւն համեմատութիւններ ստացած, եւ ի՞նչպէս կը դիմանայ նոյն իսկ այս պղտոտաններուն վրայ,— դժուար է բացատրել երկու բառով:

Հարցը այն է որ, բոլոր փոթորիկները, նոյն իսկ ներքին գաղթը կուգան կը փշրուին այդ անպարտելի կարգապահութեան առջեւ:

Ինչո՞ւ Դաշնակցութեան հետ, այդ առաքինութիւնը, Դաշնակցութեան այդ անգիր եւ կամաւոր դիկտատուրան կրնայ թաղուիլ միայն անոր հետ:

Այդ կարգապահութիւնը իր կրակի միգրաւութիւնը առացած էր երկրի մէջ, իսկ իր «քաղաքացիական» քննութիւնն ալ յաջողութեամբ անցուցած է պանդխտութեան չրջանին:

5. ՔԱՋԱԽՈՒԹԻՒՆ.— Առաջին օրէն իսկ իր ճակատագիրը կապելով յանդուգն եւ արկածալի գործերու հետ, Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը ոչ միայն արծարծեց ու ճեւաւորեց քաջութեան ոգին, այլեւ ինք եւ ոսկոր զարճուց զայն, իր զանգուածին եւ ուրիշներուն համար:

Դաշնակցութեան պետը կամ ներքը չէր քաջութիւնը:

Բայց, Դաշնակցութիւնն է որ համատարած առաքինութեան վերածեց զայն, արիւնարբու գործերով որոնց պատմութեան մէկ մասը միայն արձանագրուած է:

Եւ Դաշնակցութիւնը քաջ եղաւ ոչ միայն ապստամբական մէջ, կամ յաղթանակի պահուն, այլ եւ պարտութեան չրջանին եւ յետչրջութեան ամէնէն մռայլ օրերուն:

6. ՎՃՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Կարողութիւնը եւ արի, Դաշնակցութիւնը իր բնազդովն ու հաւատքովն իսկ սահմանուած էր ըլլալու վճռական, այսինքն ընդունակ՝ պատասխանատուութիւններ ստանձնելու: Այլապէս, դժուար թէ կարենար արձանագրել այն յաղթանակներն ու նուաճումները որ իր անձնամատնելի փառքը կը կազմեն մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ:

Նոյն արձանագրութեամբ, կրնայինք ըսել թէ Դաշնակցութեան չատ մը պարտութիւններն ալ յատուկ եկած են այդ նոյն վճռակամութեան պակասէն: Վրիպում՝ ճակատագրական պատճառ:

7. ՅԱՐԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆ.— Ինչպէս բոլանդակ հայ ժողովուրդի գոյութիւնը, Դաշնակցութեան կեանքն ալ եղած է անընդհատ թատերաբեմ զարհուրելի վերիվայրումներու եւ աչխարհասաստան փոթորիկներու:

Եւ սակայն, ահա կանգուն է Դաշնակցութիւնը եւ ակրեական: Պետք չունի զայն պահպանելու, ինքնին կը պահպանի զինքը, որովհետեւ ան ինքնին կը ներկայացնէ ոգին, հոգին, մարմինն ու ոսկորը հայ յեղափոխական ազատագրական շարժումին:

Ան ինքնին կը ներկայացնէ հայ յեղափոխական ոգին, հայ յեղափոխական մարմինը, հայ յեղափոխական ոսկորը

ՎՎՀԱՏ ՂՈՎԱ ՕՐ„ՈՒՐԱԽ ԼԻՔՔ

»»»••«««

Ընկերք՝ պարոն Ալեքսանդր Ղազարեանց,

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Վանայ շրջանի կեդրոնական կոմիտէն ինձ յանձնեց ձեզի գրել, որպէսզի ձեր ուրախութեան օրերուն ձեզ ալ մասնակից ընենք մեր ուրախութեան։ Ձեր ազգանուէր գործունէութիւնը, ձեր անձնուիրութիւնը, ձեր ազգասիրութիւնը, ձեր ազնուութիւնը, ձեր ամէն տեսակ առաքինութիւնները ամէնքս ալ կը ճանչնանք, ամէնքս ալ կը գնահատենք, ամէնքս ալ կը յարգենք։ Ձեր ամէն մէկ գործը, ձեր ամէն մէկ ձեռնարկը, ձեր ամէն մէկ ծրագիրը, ձեր ամէն մէկ մտածումը ազգին ու հայրենիքին համար եղած է ու կ՚ըլլայ

ԲԱՐԻ ԿԱ ՆՈՐՈՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԸ

— ո —

Ա. Ա. Ջամալյանը ծնվել է 1882 թվականին Ալեքսանդրապոլում (Լենինական)։ Ավարտել է Ալեքսանդրապոլի ուսուցչական ինստիտուտը։ Ուսուցչական գործունեությամբ զբաղվել է 1902 թվականից։ Ուսուցչական գործունեության տարիներին ակտիվ մասնակցություն է ունեցել հեղափոխական շարժմանը։ Ալեքսանդրապոլի ուսուցչական ինստիտուտի ավարտից հետո Ա. Ա. Ջամալյանը ուսուցչություն է արել Ալեքսանդրապոլի, Ղարաքիլիսայի, Ղազախի, Ղարաբաղի, Ղափանի, Նոր Բայազետի, Ղամարլուի, Ղարաքոյունլուի, Ղարաքուշի, Ղարաքիլիսայ

Յառաջ կ'առաջարկեմ տուրքի վախարէն

Չկարենալով կառավարութեան նըշանակած գնով ծախել իր ցորենը, էնի նահանգին գիւղացիներէն մէկը ազաց գայն, հաց եփեց եւ տարաւ ծախել չըշակայ գիւղերը: Այնուհետեւ էր կրնար որոշուած գինէն պակաս ծախել, բայց մէկ – մէկ ձրի հաց տալու անոնց որ երկու զաւակէն աւելի ունէին, կամ պատերազմի զոհ էին: Եւ ամբողջ հացը սպառեցաւ:

Հիմա փոխադրութիւնները կը հարցնեն մտահոգ — ինչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը, եթէ ուրիշներ ալ հետեւին այս հոգատարձին օրինակին:

Դեռ ուրիշ հարցասիրութիւն մը:— Շատ մը գիւղացիներ կ'առաջարկեն ցորենով վճարել իրենց տուրքերը եւ կալուածական պարտքերը: Կառավարութիւնը մերժած ըլլալով այս առաջարկը, կարգ մը չըշանեցու գիւղացիները պարկերով բեռցուցին տպլերու վրայ եւ սկսան պտիկ փողոցները, հետեւեալ վերտառութեամբ — Մենք կը պահանջենք մեր տուրքերը դանձել ցորենով:

ԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ **ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ ՀԱՅԱՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ**

6 Հոկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9 էն մինչեւ լոյս

Salle des Ingénieurs Civilsի սրահը սոսկալի մէջ

19 Rue Blanche — **Métro: Trinité**

Գեղարուեստական ձոխ բաժին.— երգ, պար եւ արտասանութիւն.

Կը ներկայացուի *ԹԻԻ ՀԻՆԳ ԽԵԼԱԴՈՐԸ* (զաւեշտ)

եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերին: կը նուագէ փարիզի հռչակաւոր PIZARO'ի նուագախումբը Orchestre ARGENTINE

Պարի սիրահարներուն շահեկան լոյս:

ձոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով. *ԱՃՈՒՐԴ ԶԿԱՅ.*

Բոլոր տոմսերը Թօմպալայի իրաւունք ունին.

Տոմսերու գիները՝ այրերու 10 ֆրանք, կիներու՝ 7.50.

ՄԻ՛ ՄՈՌՆԱՔ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ի ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԸ.

Հաղորդակց. միջոց.— Օթոպիւս 4, 9, B, AJ, AF, CN)5, CE)26:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպած *ՖՐ. Կ. ՀԱՋԻ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Այսօր կիրակի երեկոյեան ժամը 8.30ին

«Petit Journal»ի սրահին մէջ

21, Rue Cadet, մէթրօ՝ Cadet.

կը նախագահէ՝ ընկ. Հ. ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

կը խօսի՝ ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Օր. ՃԱՄՊԱՉ (դաշնակ), Օր. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), ընկ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն), ՏԻԿԻՆ ԽԱՋԻԿԵԱՆ (արտասանութիւն):

Ծախքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 3 ֆրանք

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6ին ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Մանրամասնութիւնները յայտրդով:

ԱՅՍՕՐ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

"ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐ,,Ը

ԲԱՅԱՌԻԿ ՀԱՅԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻԻՆ Հ. Յ. Դ. ԵՒՐ. Կ. ԿՈՄԻՏԷԻ, ԱՇԽԱՏԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԵՐԻՑ ԵՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

32 *ՄԵԾԱԴԻՐ ԽԱՉ:* *ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ*

«ՎԷՄ»ի

Մամուլի տակ է եւ ըանի մը օրէն լոյս կը տեսնէ ՎԵՑԵՐՈՐԴ թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Վ. ՄԻՆԱՒՈՐԵԱՆ՝ «Փոխորիկից առաջ», Յ. ԻՐԱԶԵԿ՝ Եւս մի հին թատերգութիւն», Յ. ՉԱՒՐԵԱՆ՝ «Սայեաթ Նովա» (վերջ), ՉՕՐ. Գ. ՂՈՐԱՆԵԱՆ՝ « Հայաստանի հանրապետութիւնը եւ պետութիւնները » (վերջ), Ա. ԽՈՆԴԿԱՐԵԱՆ՝ « Օսմպիական Հանր. Հայաստանում », ՍԱՄՍՈՆ՝ « Հայաստանի անդր. գնապնը Պարսկաստանում », ՊՐՕՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ « Բայթամի խորհրդաժողովը » (վերջ), Հայաստանի նորագոյն արձանագրութիւնները, նոր թուղթեր, կեանք եւ Մշակոյթ, Ռ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ, Բ. ԹԱՇԵԱՆ եւայլն: Գիրք եւ մամուլ, Գրախօսական՝ Ա. ԱԲԵՂԵԱՆ, Յ. ՉԱՒՐԵԱՆ: Խմբագրութեան կողմից, Յաւելուած՝ Վ. ԵԳ. ՄԱՆԿՈՒՆԻ՝ « Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը, Նկարներ:

Տարեշրջանը լրացած ըլլալով՝ բաժանորդներէն եւ գործակալներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները:

S. VRATZIAN

13, Rue des Platanes Cité Jardins. **Plessis – Robinson (Seine), France:**

«*Վէմ*»ի Ֆրանսայի ընդհանուր գործակալն է՝ Լ. Գեւոնեան, 17 Rue Damesme, PARIS (13e):

Եթէ կը փափաքիք ձեր հանդէսները, հարսանիքները, խնջոյքները հաճելի դարձնել հայկականն եւ արեւելեանն ընծիր երաժշտութեամբ, դիմեցէք

ՖԱՒՌԻՍ՝ **ԳԱՐԵԳԻՆԻ**

Հասցէ 28, Rue Mme Curie. Bagneux (Seine).

Դիւրամատչելի պայմաններ:

ՀԱՅ ԲՈՅԺ

Ժողովրդական ամսագիրը մանկութեան եւ առողջապահութեան, 24 էջ: Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ: Բաժանորդագրութեան պայմաններն են,— Ֆրանսա՝ 20 ֆրանք, արտասահման՝ 25 ֆր.: *Դիմել՝* Dr. Aïvazian. 17, Rue Damesme, PARIS (13):

ՇԱՆՕԹ.— Բաժանորդներուն կը զրկուի Հոկտեմբերի 1ին, 2 եւ 3ին:

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԱՐ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իզմիրի Ազգ. Ֆիւանտանոցին

33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)

մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ:

ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԵՒ ՈՍԿԵՐԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ. ապարանջան, ասեղ եւլլն.:

կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:

Թնտմեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

Հայերու ժամադրավայրը

Ճաշարան **ՅԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ — Հեռաձայն Danton: 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խմամուած կերակուրներ

ՎԱՐԶՈՒ Է

CHELLES-COURNAY (S. & M.) արուարձանի մէջ, կայարանի մօտ, վիլլայի մը երկրորդ յարկը, երեք մեծ սենեակներ, կազ եւ ջուր, մշակելի 1600 քառ. մեդր հողին կէսը, լաւ շրջապատուած, տարեկան վարձք՝ 2000 ֆրանք

Հաղորդակց. միջոց.— Կար ու լէսթէն 20 վայրկեան, կարին մօտ: Փորթ վէնսէնէն գանրակառք թիւ 113:

Դիմել դերձակ Կ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի 13' Rue Saulnier, Paris (9):

Ունիմ նաեւ փարիզի տանս մէջ կահաւորուած սենեակ մը, առանձին կնոջ մը եւ կամ օրիորդի մը համար:

Etude de Me **BERNARD WAHL**

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Մէն Հազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կր ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կր պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կր կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՓՈՒԱԴՐՈՒԱՆ Է

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**ով: Քաշումն եւ սրբիչ. առաջնաչար՝ չաւ ձեռեւ քրոմէ մետաղով, կր վերափոխենք հին առաջնաչարեր: Երախաներու առաջիներու շահեկան: Կ'ընդունի Assurance Sociale հիւանդներ:

Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7

126, Boulevard Sérurier, Paris (19e)

Métro: D a nube **Autobus: M. & BH.**

Առաւօտեան ժամը 8ին Վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Հոգեպարձութիւնը, Եկեղեցւոյ Օծման երրորդ տարեդարձին առթիւ, հրաւիրած է այսօր Կիր. Վիճակիս Առաջն. Վեռաշտուն եպիսկ. Քիւպարեանը՝ պատարագելու, որ յաւարտ Պատարագի պիտի օրհնէ աւանդական Մատաղը:

Զայս ի գիտութիւն ծանուցանելով Փարիզի եւ Շրջակայից բարեպաշտ հայութեան, այցելուներէն կը խնդրուի նկատի առնել հետեւեալ ժամանակացոյցը: Կար տու Նորէն առնել երկաթուղի 8.49, 9.51, 10.22 կամ 10.51 եւ իջնել Վիլիւ լը Պէլ կայարանը: (Կնիք)

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Տիգրանակերտի եւ Շրջակայի հայրենակիցները ժողովի կը հրաւիրուին վաղը Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, 32, Ավընիւ Կօպլէնի սրճարանը, մէթրօ Կօպլէնու կը խնդրուի հշդապահ ըլլալ:

Վարչութիւն

17. Rue Damesme, PARIS (13e)

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

Գեղեցիկ հողաբաժիններ փարիզի դուռներուն մօտ, քառակուսի մէթրը 2 - 5 ֆրանք:

ՎՃԱՐԵԼԻ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻԷն: Աժսական 50 ֆր. վճարում:

Զրի այցելութիւն և գնման համար դիմել սեփականատիրոջ

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40 - 37**

ԿՈՇՈՒՆ (*քաշ - քաշ*), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՒԻԴԻ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Միշտ տարմադրելի է բնտիր մթերք մը՝ անմրցելի գիներով:

Ֆրանսայի մէջ չատնց վնտռուած Արեւելքի իսկական օգին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

Փնտռեցէ՛ք գայն կարեւր պիտակով: Միշտ մը ձգտակցէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ **Société "PEUREUX"**

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

կեդրոնատեղի փարիզի ֆիւսիսային եւ կեդրոնի շրջաններու

EMILE VIAL, 22, Rue Fontaine, St. Denis. Tél. Plaine: 09 - 95

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

Ծախու է կօշկակարի խանութ մը

46, Rue Thiers, Billancourt, Métro: St. Cloud կամ Marcel Sembat

Խանութը կրնայ ուրիշ գործի ալ յարմարիլ: Տարեկան վարձք 2500 ֆրանք, առանց շարժի: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ Պ. ՏԻՐՏԻՐԵԱՆի:

ՁԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻԻՆ

OCEANIA

21, Rue Tronchet, Paris **Tél.Anjou 22-22**

Նոգենաւային տոմսակներ աւէն երկիրներու համար: ՀԻՒՍԻՍՕԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ՕՍԻՐԻԱ, ՅԱՊՈՆԱՍՏԱՆ եւլլն.:

Ցեղեկութիւններ կը տրուին դէպի օտար երկիրներ ծովային ծովային ճամբորդութեանց մասին եւ գաղթականութեան համար:

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ

ԵՐԿՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ, ԱՆՋԱՏ ՄՈՒՏՔՈՎ, ՕԴԱՒԷՏ, ԱՐԵՒԻ ԴԷՄ

1.— Գեղանայարկ՝ խանութ մը, սենեակ մը, խոհանոց, պէտքարան, ճառան պարտէզ, ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Վարձք՝ 2000:

2.— Վերնայարկ՝ երկու սենեակ, խոհանոց, պէտքարան - լոգարան, ձեղնջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Վարձք՝ 2000 ֆրանք:

ԱՄՆԱՒԻՒԼ - ԼԷ - ԿՕՆԷՍ, կայարանին դիմաց, **4, Avenue Boutillié,** ոչ դնաց.քով *15* վայրկեան հեռու է կար տու Նորէն:

Դիմել՝ Փաստաբան *Տ. ՎԱՀԷԻՆ* **94, Rue St. Lazare** կամ *Տ. ՊՕՂՔԱՆԵԱՆ*, **5, Rue de Maubeuge. Paris (9ème):**

ՎԱՐԶՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ ՆՈՐ ԵՒ ՄՕՏԻԻՆ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ շավիւի ամենէն օգասուն թաղամասի մէջ Հոկտեմբեր *1*էն սկսեալ, *13, Rue Alfred Fournier* (*ancienne Rue Louise*): Մէկ փիէս, խոհանոց (որ կրնայ *Salle a manger* ալ գործածուիլ), *W. C.*, տէպարա, խոշոր *entrée*: երկու եւ երեք փիէս՝ նոյն յարմարութիւններով *balcon*ով եւ *Cave*ով: կազ, էլեկտրականութիւն, տար եւ պալ ջուր ամբողջ տարին, *chauffage Central* վարձք՝ 2000, 3000 եւ 4000 ֆրանք տարեկան եւ 100ին 10 չարժ:

Շէնքին մէջ վերջին նորաձեւութեամբ *bain - douche*, ուր կրնան *1200* հոգի լոգանք առնել ամէն օր:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ տեղւոյն վրայ *Concierge*ին կամ սեփականատիրոջ Պ. ԷՔՊԼԻԵԱՆի՝ *Restaurant*, 10, *Rue Rampal, Paris* (19):

Կ'ուզուի Ա. փիէսօր

Փարիզէն 100 քիլոմէթր հեռու քաղաքի մը մէջ հաստատուած ծանօթ դերձակատուն մը կ'ուզուի լաւ ափիէսոր (appiéceur) *մը որ կրնայ կարել 200 կտոր մէկ տարուան մէջ:*

Կը պահանջուի շատ լաւ յանձնարարականներ իր աշխատած տեղէն: Մանրամասնութեանց համար դիմել ՅԱՌԱՋի վարչութեան:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

CONTENTIEUX GÉNÉRAL ARMÉNIEN

ՄԻՒՌՅԻԼ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գրասենեակս կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական եւ վարչական գործեր փորձառու եւ խղճամիտ մասնագէտներու գործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ պրպտգործողութիւններ:

Ֆրանսա մուտքի եւ բնակութեան իրաւունքներու օրինական միջոցներով ստացուելի, ինչպէս նաեւ հպատակութեան, բարանքի եւ մարշալ փե